

တစ်နှစ်လုံးအတွက်

អារម្ភកថា

បណ្តាអ្នកដែលស្គាល់ព្រឹត្តិការណ៍ក្នុងពិភពលោកមុស្លីម ដឹងច្បាស់ថា សព្វថ្ងៃ អ៊ីមម៉ាតូ មុស្លីមបាន ក្លាយទៅជា "អ៊ីមម៉ាតូច្រើន" ហើយ "អ៊ីមម៉ាតូ" នីមួយៗមានមាតិកានិងទំនៀមដាច់ខ្សែក រីឯជីវិតសមាជិក អ៊ីមម៉ាតូនោះធ្លាក់នៅក្នុងកណ្តាប់ដៃបុគ្គលមួយចំនួន ដែលគិតថា អនុត្តរភាព (ភាពនៃបុគ្គលដែលគ្មាននរណាមួយផ្ទឹមស្មើបាន) និងការគង់ នៅរបស់ខ្លួនស្ថិតនៅលើភាពប្លែកពីគេ ។

ហេតុដូច្នោះ បុគ្គលទាំងនេះមានធនដាក់ធ្វើវិនិយោគច្រើនបែប ហើយអាច ប្រើមធ្យោបាយគ្រប់យ៉ាងបានតាមមហិច្ឆិតាខ្លួន ។

ស្ថានភាពនេះ មិនបានទុកឱកាសឲ្យនិកាយអ៊ីស្លាមទាំងឡាយចរចាគ្នា បានទេ ហើយមានរឿងទំនាស់ច្រើនអនេក ។ ភាគច្រើនវាជារឿងអប់រំ ដែលកកើតដោយសារសាសនាវិទូមុស្លីមផ្នែកអប់រំ (មូតាកាល្លីមូន متكلمون) ហើយមុស្លីមភាគច្រើនមិនស្គាល់អសទិសភាព (គឺភាពខុសគ្នា) ទាំងនោះ ទេ បានសេចក្តីថា របស់មានពីរ តែគេឆ្លឹងតែរបស់មួយ តើធ្វើដូចម្តេចទៅ នឹងដឹងថារបស់ទាំងពីរនោះ មួយណាធ្ងន់ជាងមួយណា ?

ក៏ប៉ុន្តែ មានទងដូចគ្នាច្រើនដែលអាចធ្វើឲ្យមានមូលដ្ឋានតែមួយបាន ។ ការពិត និកាយមុស្លីមនានា មានចំណុចដូចគ្នាច្រើនជាងចំណុចខុសគ្នា តែបណ្តាអ្នកគាំទ្រការមិនចុះសម្រុងគ្នាយកចិត្តទុកដាក់អំពីចំណុចខុសគ្នា

ដូច្នោះហើយបានជាពួកគេមិននិយាយអ្វីអំពីបញ្ហាដូចគ្នាទេ ដែលទាក់ទងនឹងបួសកែវនិងសាខាសាសនា ពុំនោះសោតបែរជាច្រងេងច្រងាំងអួតអាងកាងក្រទាប្រទូសរាយគេឯងថា និកាយដែលខ្លួនប្រកាន់យកនោះជានិកាយត្រង់ត្រូវ ឯនិកាយដទៃជានិកាយព្រាយបិសាច អ្វីៗដែលគេបានអះអាង មិនមានអំណះអំណាងនៅក្នុងព្រះគម្ពីរគូរអាន ឬហាឱស្ត្រវិស្វលុលឡោះហ្ន៎ ﷺ ឡើយ ។ ផ្ទុយទៅវិញអស់ឡោះហ្ន៎ ﷺ មានព្រះបន្ទូលនៅក្នុងគូរអានថា៖

إِنَّ الَّذِينَ فَرَقُوا دِينَهُمْ وَكَانُوا شِيعًا لَسْتُ مِنْهُمْ فِي شَيْءٍ إِنَّمَا أَمْرُهُمْ إِلَى اللَّهِ ثُمَّ يُنَبِّئُهُم بِمَا كَانُوا يَفْعَلُونَ

ជនទាំងឡាយដែលបានបំបែកសាសនារបស់ខ្លួន ហើយបានបង្កើតជានិកាយ អ្នកពុំមានអ្វីទាក់ទងជាមួយពួកទាំងនោះទេ ។ អស់ឡោះហ្ន៎នឹងសម្រេចរឿងពួកគេ ព្រះអង្គនឹងឲ្យពួកគេដឹងអំពីទាំងឡាយដែលពួកគេបានសាង (៦:១៥៩) ។

អស់ឡោះហ្ន៎តាមឡាមានព្រះបន្ទូលដែរថា៖

إِنَّ هَذِهِ أُمَّتُكُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً وَأَنَا رَبُّكُمْ فَاعْبُدُونِ ﴿٩٢﴾

ពិតណាស់ សហគមន៍នេះរបស់ពួកអ្នកជាសហគមន៍តែមួយ ។ អញជាព្រះម្ចាស់របស់ពួកអ្នក ដូច្នោះចូរពួកអ្នកគោរពបូជាអញ (២១:៩២) ។

ផែនការសម្ងាត់ចាស់គំរើលមួយ រៀបចំដោយអាណានិគមនិយមនៅក្នុងប្រជាជាតិមុស្លីមនោះ គឺបង្កមជ្ឈដ្ឋាននិយម(គឺបង្កឲ្យកើតមានការសង្ស័យ) និងធ្វើឲ្យបញ្ហាកាន់តែខ្លាំងឡើងៗ រួចហើយនឹងវាយប្រហារអ៊ីស្លាមរុងរឿង ។

វិធីចាស់គំរើលច្រើនបែបដូចគ្នានេះដែរត្រូវប្រើនៅឯតំបន់មជ្ឈិមបូព៌ា និងច្រើនតំបន់ទៀត ជាពិសេសនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជាក្នុងពេលថ្មីៗនេះតែ

ម្តង ។ ការបង្កមជ្ឈជាតុនិយមនេះជម្រុញឲ្យអ្នកជ្រុលនិយមខ្លះចេញមុខ និងតាំងខ្លួនជាអ្នកអូសិម (អ្នកប្រាជ្ញ) វាយប្រហារទៅលើអ្នកកាន់និកាយ ស្ត្រីអ៊ីតទាំងឯងដាច់ដាច់ថា សម្រាប់ប្រទេសកម្ពុជា ទទួលស្គាល់តែនិកាយ 4 តែប៉ុណ្ណោះក្នុងសាសនាអ៊ីស្លាម ។ បើអ្នកណាហើយប្រតិបត្តិក្រៅពី និកាយទាំង 4 នៅកម្ពុជា គឺពួកអ្នកអូសិមគេមិនទទួលស្គាល់ជាដាច់ ខាត ។ កម្ពុជាបានឯកភាពជាជួរការយកនិកាយអាស្ត្រូ-ស្ត្រាហ្វីអ៊ីជា មូលដ្ឋាន រីឯនិកាយស្ត្រីអ៊ីតវិញមិនអោយមានវត្តមានជាដាច់ខាតនៅ កម្ពុជានេះ ។ អ្នកណាហើយប្រតិបត្តិតាមនិកាយស្ត្រីអ៊ីត គឺត្រូវតែបញ្ចប់ ។ តែបើនៅតែបន្តប្រតិបត្តិទៀត អ្នកទាំងនោះជាសត្រូវនឹងគេ គេនឹងប្រឆាំង ដាច់អហង្គតែម្តង ។ បើអ្នកណាហើយជ្រុលខ្លួនទៅកាន់និកាយស្ត្រីអ៊ីត បើចង់ត្រឡប់មកកាន់និកាយស៊ុននីវិញនោះ គឺទ្វារនៅចំហរស្រាប់រង់ចាំ ទទួល ហើយសារភាពថាខ្លួនបានជ្រុលទៅកាន់និកាយស្ត្រីអ៊ីត ។ ពេលខ្លួន សុំវិលត្រឡប់មកកាន់ស៊ុននីវិញ ខ្ញុំសូមបញ្ជាក់និងសូមផ្តាំថា បើសារភាព ផ្ទាល់មាត់មិនទទួលស្គាល់ឡើយ លុះត្រាតែសរសេរជាលាយលក្សណ៍ អក្សរ រួចផ្តិតមេដៃទើបទទួលស្គាល់ ។ ចំណែកឯអ្នកខ្លះទៀតបានគក់ទ្រូង ទូងស្ត្រីប្រកាសក្តែងៗថា៖

1. សាស្ត្រាម្ល៉ាម៉ាត់ បានសូមបូងស្នងដល់អល់ឡោះហ៍អោយ អាពុ តឡិប បានចូលឥស្លាម តែអល់ឡោះហ៍ទ្រង់មិនព្រម ។ សាស្ត្រាម្ល៉ាម៉ាត់ ក៏ឈប់បូងស្នងទៅ ព្រោះអាពុតឡិបមានកូនច្រើន រហូតដល់ 30 នាក់ ។
2. រីឯសាស្ត្រាម្ល៉ាម៉ាត់ក៏ដូច្នោះដែរ គឺលោកមានភរិយាក្នុងក្របខណ្ឌ ចំនួន 9 នាក់ ហើយភរិយាក្រៅក្របខណ្ឌក៏ច្រើនដែរ ។ ប៉ុន្តែសាស្ត្រា ម្ល៉ាម៉ាត់ អល់ឡោះហ៍ទ្រង់ប្រទានអោយមានកូនតែ 1 នាក់ ហេតុដូច្នោះ ហើយទើបអល់ឡោះហ៍ទ្រង់មិនប្រទានអោយអាពុតឡិបជាឪពុកមារបស់ លោកចូលសាសនាឥស្លាមនោះ ។
3. ប្រហែលជាលោកសាស្ត្រាម្ល៉ាម៉ាត់ ចេះពន្យារកំណើតដូចយើងសព្វ ថ្ងៃនេះដែរក៏មិនដឹងបានជាពុំមានកូនច្រើនទេនោះ ។

4. អាព្វប៉ាកើរ អ៊ូម៉ែរ អូស្មាន ធ្វើអភិបាល គ្រប់គ្រង ពុំមានកើតសង្គ្រាមទេ តែដល់ពេល អាឡី ទទួលដំណែងគ្រប់គ្រង សង្គ្រាមក៏កើតភ្លាម ។ លុះ ដល់អាឡីទទួលមរណៈភាពដំណែងក៏ធ្លាក់មកលើ ហាសាន់ ហូសេន ជា កូនប្រុសរបស់អាឡី ។ គ្រាន់តែសាស្ត្រាម្នាក់ម៉ាត់មានចៅតែ 2 នាក់ ប៉ុណ្ណោះធ្វើអោយមានមហន្តរាយវិនាសប៉ុណ្ណឹងទៅហើយ ចុះបើ អស់ឡោះហ៍ទ្រង់អោយសាស្ត្រាម្នាក់ម៉ាត់មានកូន និងចៅច្រើនថែមជាង នេះទៀតនោះ តើយើងទាំងអស់គ្នានេះនឹងទៅយ៉ាងណាវិញ ? ប្រហែលជាលោកទាំងមូលនេះពុំមានអាយុកាលមកដល់សព្វថ្ងៃនេះទេ ក៏ មិនដឹង ?

5. ខ្ញុំខំនិយាយត្រឹមប៉ុណ្ណឹងហើយ បើនៅតែមិនឈប់ទៀតនោះ អ្នកទាំង នោះគឺជាសត្រូវនឹងខ្ញុំ ហើយខ្ញុំនឹងសរសេរសៀវភៅប្រឆាំងនឹងអ្នកទាំង នោះ ។ ខ្ញុំយករឿងទាំងអស់នេះបញ្ជូនទៅរាជរដ្ឋាភិបាល ។

អ៊ីម៉ាំនៅក្នុងព្រះគម្ពីរអស់ឡោះហ៍^៥ មានពីរប្រភេទប៉ុណ្ណោះ ។ អស់ឡោះហ៍^៥មានព្រះបន្ទូលថា៖

وَجَعَلْنَاهُمْ أُمَّةً يَهْدُونَ بِأَمْرِنَا وَأَوْحَيْنَا إِلَيْهِمْ فِعْلَ الْخَيْرَاتِ وَإِقَامَ الصَّلَاةِ
وَإِيتَاءَ الزَّكَاةِ وَكَانُوا لَنَا عَبِيدِينَ
យើងបានចាត់តាំងពួកគេជាអ៊ីម៉ាំ ដែលដឹកនាំ[មនុស្ស]តាមបញ្ជារបស់ យើង ។ យើងបានបើកឲ្យពួកគេដឹងនូវការប្រព្រឹត្តអំពើល្អ ការបំពេញ នមស្ការ[ឬជាអស់ឡោះហ៍] និងការបរិច្ចាគទាន ។ ពួកគេគោរពសក្ការៈ យើង (២១:៧៣) ។

وَجَعَلْنَاهُمْ أُمَّةً يَدْعُونَ إِلَى النَّارِ وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ لَا يُنصَرُونَ ﴿٥٦﴾
យើងបានធ្វើឲ្យពួកគេទៅជាអ៊ីម៉ាំដែលហៅទៅរកភ្លើងនរក ។ នាថ្ងៃរស់ពី ស្លាប់វិញ គេនឹងមិនជួយសង្គ្រោះពួកគេទេ [នេះគឺលទ្ធផលនៃអំពើទុច្ចរិត ដែលពួកគេបានសាង] (២៨:៥១) ។

1. حدثنا محمد بن الحسين عن محمد بن الحسين بن علي عن محمد بن يحيى عن طلحة بن زيد عن جعفر بن محمد عن ابيه عليه السلام قال قال الائمة في كتاب الله امامان قال الله تبارك و تعالى: وَجَعَلْنَاهُمْ اُمَّةً يَهْتَدُونَ بِاَمْرِنَا لَا بامر الناس يقدمون امر الله قبل امرهم وحكم الله قبل حكمهم وقال: وَجَعَلْنَاهُمْ اُمَّةً يَدْعُونَ اِلَى النَّارِ يقدمون امرهم قبل امر الله و حكمهم قبل حكم الله ويأخذون باهوائهم خلافا لما في كتاب الله.

១. មូហាំម៉ាដូ ប៊ិន អាល-ហ្គ្វៃស៊ែនបានតំណាលប្រាប់យើង... តមកពី គូល់ហ្គាស៊ូ ប៊ិន ស្តែដូ ដែលបានតំណាលតមកពី យ៉ាកុបហ្វារ ប៊ិន មូហាំម៉ាដូ ^{صلوات الله عليه والسلام} តមកពីព្រះបិតា ^{صلوات الله عليه والسلام} ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} ដែលមានវចនៈថា៖ "អ៊ីម៉ានៅក្នុងព្រះគម្ពីរអល់ឡោះហ្គ្វៃស៊ែនពីរប្រភេទ ។ អល់ឡោះហ្គ្វៃស៊ែន មានព្រះបន្ទូលថា៖ [២១:៧៣] យើងបានចាត់តាំងពួកគេជាអ៊ីម៉ាដែលដឹកនាំ[មនុស្ស] តាមបញ្ជារបស់យើង ។ ពួកគេ ^{صلوات الله عليه والسلام} បញ្ជាមនុស្សយកព្រះបញ្ជានិងសេចក្តីវិនិច្ឆ័យរបស់អល់ឡោះហ្គ្វៃស៊ែនមុនអ្វីៗទាំងអស់ ។ ព្រះអង្គ ^{صلوات الله عليه والسلام} មានព្រះបន្ទូលថា៖ [២៨:៤១] យើងបានធ្វើឲ្យពួកគេទៅជាអ៊ីម៉ាដែលហៅទៅរកភ្លើងនរក ។ ពួកគេយកបញ្ជារបស់ពួកគេមុនព្រះបញ្ជារបស់អល់ឡោះហ្គ្វៃស៊ែន យកសេចក្តីវិនិច្ឆ័យរបស់ពួកគេមុនសេចក្តីវិនិច្ឆ័យរបស់អល់ឡោះហ្គ្វៃស៊ែន ពួកគេយកតាមយោបល់ខ្លួនឯងប្រឆាំងអ្វីដែលមាននៅក្នុងព្រះគម្ពីររបស់អល់ឡោះហ្គ្វៃស៊ែន ។" (بصائر الدرجات) ក្បាលទី១ វគ្គទី១៥ ហ្វាឡីស្ទ២)

នៅក្នុងព្រះគម្ពីរអាល់ឡោះហ្គ្វៃស៊ែនជាអម្ចាស់បានមានព្រះបន្ទូលថា៖
لَا اِكْرَاهَ فِي الدِّينِ قَدْ تَبَيَّنَ الرُّشْدُ مِنَ الْغَيِّ فَمَنْ يَكْفُرْ بِالطَّاغُوتِ وَيُؤْمِنْ بِاللَّهِ فَقَدْ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَى لَا انْفِصَامَ لَهَا وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿١٥٦﴾
ពុំមានការបង្ខិតបង្ខំក្នុងសាសនាឡើយ ព្រោះមាត់ត្រង់ត្រូវទីទៃពី

កំហុស ។ ដូច្នោះអ្នកណាបដិសេធ ក្តីគួត (មេដឹកនាំអាក្រក់ មនុស្សអាក្រក់ វត្ថុបិសាច) ជឿអល់ឡោះហ្វ័រ ពិតណាស់អ្នកនោះគោងបង្កាន់ដៃមាំបំផុត ដែលមិនដាច់ជាដាច់ខាត ។ អល់ឡោះហ្វ័រទ្រង់ទស្សនាការ ព្រះអង្គទ្រង់ ញ្ញាណ សព្វសារពើ (២:២៥៦) ។

សេចក្តីប្រកាសរបស់អ្នកល្ងង់ខ្លៅនៅប្រាជ្ញាខាងលើនេះ ផ្ទុយគ្នាស្រឡះ អំពីព្រះគម្ពីរគួរអាននិងប្រវត្តិសាស្ត្រអ៊ីស្លាម ។ ប៉ែតសិបពីរសមរម្យដឹកនាំ ដោយរ៉ស្វីលុលឡោះហ្វ័រ صلوات الله عليه និងអ៊ីមាំអាលី عليه السلام ប្រឆាំង តទល់នឹងពួកខ្មាំង សត្រូវឈ្លានពានអន្សតិរិយ ក្នុងប្រវត្តិសាស្ត្រអ៊ីស្លាមនោះទៅយ៉ាងណា ទៅ ? ហេតុអ្វីអស់លោកបែរទៅទម្លាក់ទោសយ៉ាងខ្លីដាក់លើ រ៉ស្វីលុលឡោះហ្វ័រ صلوات الله عليه និងអ៊ីមាំអាលី عليه السلام យ៉ាងនោះទៅវិញ ? ឯរដ្ឋធម្មនុញ្ញ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាដែលបានចែងនៅក្នុងជំពូកទី ៣ មាត្រា ទី ៤៣ ថា "ប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរ ទាំងពីរភេទ មានសិទ្ធិពេញទីខាងជំនឿ ។ សេរីភាព ខាងជំនឿនិងប្រតិបត្តិខាងផ្លូវសាសនា ត្រូវបានរដ្ឋធានាក្នុងលក្ខណៈ ដែលមិនប៉ះពាល់ជំនឿ ឬសាសនាដទៃទៀត ដល់សណ្តាប់ធ្នាប់ និងសន្តិ សុខសាធារណៈ ។ ព្រះពុទ្ធសាសនាជាសាសនារបស់រដ្ឋ" ក៏អស់លោក មិនបានទាំងដឹងទៅទៀតផង ។

អល់ឡោះហ្វ័រតាមអ្នកមានព្រះបន្ទូលថា៖

رَحِمْتُ اللَّهَ وَبَرَكَتُهُ وَعَلَيْكُمْ أَهْلَ الْبَيْتِ إِنَّهُ وَحَمِيدٌ مُجِيدٌ ﴿٧٣﴾

សូមឲ្យព្រះមេត្តាធម៌អល់ឡោះហ្វ័រនិងសិរីសួស្តីនៃព្រះអង្គ កើតមានដល់ អស់លោក អាស្តុលុល-បៃតី (ឱរាជកុលដ្ឋាន) អឺយ ។ ព្រះអង្គជាទីកោត សរសើរ ជាព្រះដ៏មហារុងរឿង (១១:៧៣) ។"

إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيُذْهِبَ عَنْكُمُ الرِّجْسَ أَهْلَ الْبَيْتِ وَيُطَهِّرَكُمْ تَطْهِيرًا ﴿٣٣﴾
សមាជិកនៃគេហដ្ឋាន[របស់សាស្ត្រ]អឺយ អល់ឡោះហ្វ័រគ្រាន់តែប្រាថ្នាឲ្យ

ពួកអ្នកចាកផុតពីមន្ទិល ហើយព្រះអង្គប្រាថ្នាសំអាតពួកអ្នកឲ្យបរិសុទ្ធជ្រះ
ស្អាតតែប៉ុណ្ណោះទេ (៣៣:៣៣) ។

قُلْ لَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا إِلَّا الْمَوَدَّةَ فِي الْقُرْبَىٰ

ចូរអ្នកថា៖ "ខ្ញុំមិនសូមឈ្នួលពីអស់លោកសម្រាប់អ្វីទាំងនេះទេ សូមឲ្យតែ
អាណិតស្រឡាញ់បណ្តាសាច់សាលាហិតជំនិតរបស់ខ្ញុំ (៤២:២៣) ។"

فقال رسول الله (صلى الله عليه و آله): يا علي، هذه الآية نزلت فيك، و في سبطي، و الأئمة
من و لك.

វិស្វលុលឡោះប៉ុណ្ណោះមានព្រះវចនៈថា៖ "អាល្លឺស្វាតលាម៉ាស្លាម! អាយ៉ាស្កុនេះ
ត្រូវបើកឲ្យដឹងសំដៅមកលើអ្នកស្វាតលាម៉ាស្លាម សំដៅមកលើចៅទាំងពីរស្វាតលាម៉ាស្លាមរបស់
ខ្ញុំ និងសំដៅមកលើបណ្តាអ៊ីម៉ាស្លាមដែលចេញមកពីកូនរបស់អ្នក
1" (كفاية الأثر: 155) ។

អាល-ស្ក្វិប្វិះប្វិះ លោកមុស្លីមបានសរសេរថា ស្កែដី អ៊ីបនូ អារក្ខុបាន
តំណាលថា៖ នៅឯកន្លែងមួយដែលនៅចន្លោះម៉ាកកាស្កុនិងម៉ាឌីណាស្កុ
ដែលគេហៅ "យ្កុម" ព្រះសាសនៈទូតរបស់អល់ឡោះហ៍ បន្ទាប់ពីបាន
ថ្លែងសុន្ទរកថាប្រាប់យើង បន្ទាប់ពីបានអរព្រះគុណអល់ឡោះហ៍តាម្កាឡា
និងបន្ទាប់ពីបានថ្លែងរំលឹកអំពីព្រះអង្គ ព្រះសាស្តាមានព្រះវចនៈ
ថា៖

أَلَا أَيُّهَا النَّاسُ، فَإِنَّمَا أَنَا بَشَرٌ يُوشِكُ أَنْ يَأْتِيَنِي رَسُولُ رَبِّي فَأَجِيبُ، وَأَنَا تَارِكٌ فِيكُمْ
تَقْلِينَ: أَوْهُمَا كِتَابُ اللَّهِ فِيهِ الْهُدَىٰ وَالتُّورُ؛ فَخُذُوا بِكِتَابِ اللَّهِ وَاسْتَمْسِكُوا بِهِ...
وَأَهْلُ بَيْتِي؛ أَدَّكْرُكُمْ اللَّهُ فِي أَهْلِ بَيْتِي، أَدَّكْرُكُمْ اللَّهُ فِي أَهْلِ بَيْتِي، أَدَّكْرُكُمْ اللَّهُ فِي أَهْلِ
بَيْتِي.

ប្រជានិករអើយ ខ្ញុំមិនមែនអ្វីក្រៅពីមនុស្សធម្មតាទេ ។ បន្តិចទៀតអ្នកនាំសាររបស់អល់ឡោះហ៍ (ពោលគឺ ទេវតាយកជីវិត) នឹងមកជួបខ្ញុំ ហើយខ្ញុំនឹងឆ្លើយតប ។ ខ្ញុំនឹងទុកឲ្យអស់លោកនូវវត្ថុសំខាន់ពីរគឺ៖ មួយគឺព្រះគម្ពីររបស់អល់ឡោះហ៍ដែលមាននូវការដឹកនាំល្អ និងពន្លឺត្រចះត្រចង់ ។ ចូរអស់ការពារខ្លួនដោយព្រះគម្ពីរអល់ឡោះហ៍ និងចូរអស់លោកតោងព្រះគម្ពីរនេះឲ្យជាប់ ។ ពីរគឺគ្រួសារខ្ញុំ ។ ចូរអស់លោកខ្លាចអល់ឡោះហ៍ រឿងអ្នកផ្ទះខ្ញុំ ចូរអស់លោកខ្លាចអល់ឡោះហ៍រឿងអ្នកផ្ទះខ្ញុំ ចូរអស់លោកខ្លាចអល់ឡោះហ៍រឿងអ្នកផ្ទះខ្ញុំ ។"

បុណ្យបារីឧត្តុង្គឧត្តម ពិសេសរបស់គ្រួសារ^{عليهم السلام}ព្រះសាស្តា^{صلى الله عليه وآله} ជម្រុញអ៊ីម៉ាអាស្ត់-ស្វាហ្គីអ៊ីឲ្យតែងកំណាព្យដ៏ល្អដូចតទៅ៖

يا أهل بيت رسول الله حبكم فرض من الله في القرآن أنزله كفاكم من عظيم القدر أنكم من لم يصل عليكم لا صلوة له."

"ឱព្រះរាជកុលដ្ឋាន (អាស្ត់លុល-បៃត) ព្រះសាស្តា^{صلى الله عليه وآله}របស់អល់ឡោះហ៍^{رحمته}អើយ សេចក្តីស្រឡាញ់របស់អស់ទូលបង្គំរួមកលើព្រះអង្គ^{صلى الله عليه وآله}ជាកាតព្វកិច្ចដែលអល់ឡោះហ៍^{رحمته} បានបើកឲ្យដឹងនៅក្នុងគូរអាន ។ បុណ្យបារមីខ្ពង់ខ្ពស់របស់ព្រះអង្គ^{صلى الله عليه وآله}នោះគឺ បើអ្នកណាមួយមិនបូងស្ទូងសូមពរជ័យឲ្យព្រះអង្គ^{صلى الله عليه وآله}ទេ [ក្នុងស្រ្តីឡាត្ត] ស្រ្តីឡាត្តរបស់អ្នកនោះត្រូវមោឃៈ ។"

ឱ ! តើឯណាទៅអ្នកកាន់សាសនាអ៊ីស្លាមនៅកម្ពុជាដែលអះអាងថាប្រកាន់យកនិកាយអាស្ត់-ស្វាហ្គីអ៊ីជាមូលដ្ឋាននោះ ? បើអ៊ីម៉ាអាស្ត់-ស្វាហ្គីអ៊ីស្រឡាញ់គ្រួសាររ៉ស្វីលុលឡោះហ៍^{صلى الله عليه وآله}ម៉ឺងៗនោះ ចុះហេតុអ្វីទៅបានជាអ្នកតាមអ៊ីម៉ាអាស្ត់-ស្វាហ្គីអ៊ីមួយចំនួននៅកម្ពុជា បែរជានាំគ្នាទៅផ្ដន្ទាទោសគ្រួសាររ៉ស្វីលុលឡោះហ៍^{صلى الله عليه وآله}យ៉ាងដូច្នោះទៅវិញ ? បានសេចក្តីថា អស់លោកទាំងនោះភ្លេច មិនបានបូងស្ទូងសូមពរជ័យក្នុងស្រ្តីឡាត្ត គឺ៖

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ

អល់ឡោះហ៍អ៊ីយ សូមព្រះរាជប្រទានពរជ័យដល់មូហាំម៉ាដ៏ដ៏និងដល់
គ្រួសារមូហាំម៉ាដ៏ ។

ដូច្នោះ ស្រីឡាតុំរបស់អល់លោកនឹងត្រូវមោឃៈ ដូចអ៊ីម៉ា អាស្លុ-ស្លាហ្វីអ៊ី
មានស្រាសន៍ ។

អ៊ីម៉ា អាស្លុ-ស្លាហ្វី នៅក្នុង អាស្លុ-ស្លាហ្វីហ្វី របស់លោក បានកត់ត្រាទុក
នូវសេចក្តីរាយការណ៍តមកពី អាប់ដាល់-ពោះហ្វីម៉ាន អ៊ីបនូ អាហ្វី ឡឡឡា
(عبد الرحمن بن أبي ليلي) ថា៖ "កាអាប់ អ៊ីបនូ អាស្លុ-យ៉ាពោះហ្វី បានជួបខ្ញុំ បាន
ថា៖ "តើខ្ញុំអាចបង្ហាញលោកនូវអំណោយមួយដែលខ្ញុំបានឮមកពីព្រះ
សាសនៈទូតរបស់អល់ឡោះហ៍បានទេ?" ខ្ញុំបានឆ្លើយថា៖ "បាន សូម
ប្រាប់ខ្ញុំមក ។" លោកបាននិយាយថា៖ "យើងបានសួរព្រះសាស្តា ^{صلی اللہ علیہ وآلہ} ថា
តើជូនពរដល់អាស្លុលុល-បៃត៍ដូចម្តេចទៅ? ព្រះអង្គមានព្រះវចនៈថា៖
"អល់លោកគប្បីថា៖

قُولُوا: اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَعَلَى آلِ
إِبْرَاهِيمَ، إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ. اللَّهُمَّ بَارِكْ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا بَارَكْتَ عَلَى
إِبْرَاهِيمَ وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ، إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ.

ចូរថា៖ "អល់ឡោះហ៍អ៊ីយ សូមព្រះអង្គអាណិតមេត្តាមូហាំម៉ាដ៏និងគ្រួសារ
របស់មូហាំម៉ាដ៏ដូច ព្រះអង្គអាណិតមេត្តាអ៊ីបរហ្វីម និងគ្រួសាររបស់
អ៊ីបរហ្វីមដែរ ។ ពិតណាស់ ព្រះអង្គជាទីគោរពសក្តារៈ ជាអង្គទ្រង់មហា
រុងរឿង ។ អល់ឡោះហ៍អ៊ីយ សូមព្រះអង្គប្រទានពរជ័យដល់មូហាំម៉ាដ៏
និងគ្រួសាររបស់មូហាំម៉ាដ៏ ដូចព្រះអង្គប្រទានពរជ័យដល់អ៊ីបរហ្វីមនិង
គ្រួសាររបស់អ៊ីបរហ្វីមដែរ ។ ពិតណាស់ ព្រះអង្គជាទីគោរពសក្តារៈ ព្រះ

អង្គទ្រង់មហារាជរៀង ។"

រីឯជនភ្លឺភ្លើសិនដេកសិនដើរខ្លះនៅតាមសង្កាត់មាត់ញក នៅខាងក្រៅ
និកាយទាំងបួននោះ មិនព្រមបករបាំងអវិជ្ជាចេញពីមតិរបស់ខ្លួនទេ ផ្ទុយ
ទៅវិញធ្វើកាន់តែខ្លាំងលើសប្តឹងទៀត បានមូលបង្គាប់ថា បណ្តាអ្នកតាម
មាគ៌ាអាស៊ុន-លុល-បៃតីវិស្វលុលឡោះហ្ន៎ صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم សំពះអាចម៍គោអាចម៍ក្របី ។
ចំណែកពួកល្វើនៅខាងក្រៅប្រទេសវិញធ្វើគ្រាប់តាមពួកភ្លឺភ្លើ បង្ហោះ
តាមបណ្តាញ facebook បានពេលពាក្យផ្សារចាប់ពាល់ដល់
អាស៊ុន-លុល-បៃតីវិស្វលុលឡោះហ្ន៎ صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم ដោយចាត់ទុកខ្លួនជាឧត្តមភាព
សឹងថានៅក្នុងភពផែនដែនលោកនេះ មិនមាននរណាមួយផ្ទឹមស្មើ
នឹងខ្លួនគេឡើយ បញ្ចេញប្រកថង់ឲ្យគេដឹងថា ខ្លួនគេប្តឹងខ្លាំងអស្ចារ្យរ៉ុយៗ
សម្បើមណាស់ ។

អល់ឡោះហ័តាអ្នកឡាមានព្រះបន្ទូលថា៖

قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ

[សាស្ត្រាអ៊ីយ] ចូរអ្នកថ្លែង[ប្រាប់បណ្តាមនុស្ស]ថា៖ "បើអស់លោក
ស្រឡាញ់អល់ឡោះហ័តាអ្នកឡា ។ អល់ឡោះហ័តានឹងសព្វព្រះហឫទ័យ
អស់លោក (៣:៣១) ។

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (ص) : مَثَلُ أَهْلِ بَيْتِي فِي أُمَّتِي مَثَلُ سَفِينَةِ نُوحٍ مَنْ رَكِبَهَا نَجَا وَ مَنْ رَغِبَ
عَنْهَا هَلَكَ

بحار الأنوار/113/27

រ៉ស្មីលុលឡោះហ្ន៎ صلوات الله عليه وآله មានវចនៈថា "ឧទាហរណ៍នៃអាន់លុល-បៃត្តិខ្ញុំ عليه وآله ប្រៀបដូចសំពៅរបស់ ណាបឺ នុះហ៍ អ្នកណាបានធ្វើដំណើរលើសំពៅនឹង ត្រូវផុតភ័យ ចំណែកអ្នកណាដែលបានបដិសេធ (មិនឡើងលើសំពៅ) នឹងត្រូវវិនាស (លិចលង់) ។" ប៊ីហារុល-អាន់រ៉ាវ ក្បាល ២៧ ទំព័រ ១១៣

អល់ឡោះហ៍តាអុឡាមានព្រះបន្ទូលថា៖

كُنْتُمْ خَيْرَ أُمَّةٍ أُخْرِجَتْ لِلنَّاسِ تَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَتَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ
وَتُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ

[ឱបណ្តាអ្នកមានសទ្ធាជ្រះថ្លានិងមានព្រហ្មចារិយធម៌អើយ] ពួកអ្នកជា សហគមន៍ល្អបំផុតដែលបានលេចឡើងសម្រាប់បណ្តាមនុស្ស ។ ពួកអ្នក បង្គាប់ឲ្យធ្វើល្អ[តាមព្រះរាជក្រឹត្យដែលអល់ឡោះហ៍ដាក់មក] ពួកអ្នក ហាមប្រព្រឹត្តអំពើអាក្រក់ ពួកអ្នកមានសទ្ធាចំពោះអល់ឡោះហ៍ (៣:១១០) ។

អាប៊ី អុប្បុលឡោះហ្ន៎ صلوات الله عليه وآله មានវចនៈថា៖ «បណ្តាសហគមន៍ប្រសើរដាច់ គេបានសម្លាប់អាមីរុល-មុមីនីន صلوات الله عليه وآله, អាល់-ហ្វាសាន់ صلوات الله عليه وآله និងអាល់- ហ្វ្រៃសែនី صلوات الله عليه وآله ព្រះរាជបុត្រទាំងពីររបស់អុលី صلوات الله عليه وآله ?»

អល់ឡោះហ៍តាអុឡាមានព្រះបន្ទូលថា៖

مَنْ قَتَلَ نَفْسًا بِغَيْرِ نَفْسٍ أَوْ فَسَادٍ فِي الْأَرْضِ فَكَأَنَّمَا قَتَلَ النَّاسَ جَمِيعًا وَمَنْ أَحْيَاهَا فَكَأَنَّمَا أَحْيَا النَّاسَ جَمِيعًا

អ្នកណាមួយសម្លាប់មនុស្សម្នាក់ ដោយមនុស្សនោះពុំបានសម្លាប់មនុស្ស
[ដោយគ្មានសិទ្ធិ] ឬពុំបានបង្កវិនាសនៅលើផែនដីទេ អ្នកនោះដូចជាបាន
សម្លាប់មនុស្សទាំងអស់ ។ ឯអ្នកណាមួយជួយសង្គ្រោះ[មនុស្សម្នាក់]ឲ្យ
មានជីវិតឡើងវិញ អ្នកនោះដូចជាបានជួយសង្គ្រោះមនុស្សទាំងអស់ឲ្យ
មានជីវិតឡើងវិញដែរ (៥:៣២) ។

អាហ្វិ អ្នកខ្ញុំលឿនប្តី^{صلوات الله عليه والسلام} បានមានវចនៈថា៖ "អ្នកណាបានច្រាន
មនុស្សម្នាក់ចេញពីសេចក្តីវង្វេង ទៅរកមាតិកាដឹកនាំល្អ ហាក់ដូចជាអ្នក
នោះបានធ្វើឲ្យមនុស្សនោះរស់ឡើងវិញ ។ អ្នកណាទាញមនុស្សម្នាក់
ចេញពីមាតិកាដឹកនាំល្អទៅរកសេចក្តីវង្វេង អ្នកនោះបានសម្លាប់មនុស្ស
នោះ ។" (1 / 168 : 2 الكافي)

ដោយច្រើនអាយុស្តុច្រើនហាឱស្ត្រពេក យើងខ្ញុំមិនអាចបរិយាយនៅក្នុង
នេះបាន យើងខ្ញុំសូមឆ្លើយសំណួរទាំងអម្បាលម៉ោងដែលអស់លោក
លោកស្រី និងមិត្តអ្នកអាន បានចោទសួរជាច្រើនអំពីរបៀងហេតុ
ស្តីអស់ជូននៅទំព័រខាងមុខ ។

សូមអល់ឡោះហ៍ប្រទានពរជ័យសិរីសួស្តីដល់មូហាំម៉ាដ្ឋ និងព្រះរាជ
កុលដ្ឋានបរិសុទ្ធរបស់ព្រះអង្គដែលបានរងទុក្ខវេទនាដ៏ឈឺចាប់ ។ ព្រះអង្គ
បានធ្វើដូច្នោះ ដើម្បីនាំមនុស្សជាតិទៅកាន់សេចក្តីសប្បាយរីករាយឥត
អវសាន និងទៅរកការបម្រើអល់ឡោះហ៍តាមរយៈដោយវិធីល្អប្រសើរ
បំផុត ។

នៅទីបញ្ចប់ យើងខ្ញុំសូមបូងសូងអល់ឡោះហ៍តាមរយៈសូមឲ្យយើងខ្ញុំ
បាននៅលើមាតិកាជោគជ័យ សូមឲ្យគោលបំណងរបស់យើងខ្ញុំជាគោល
បំណងបរិសុទ្ធចំពោះព្រះអង្គ ។ ពិតណាស់ព្រះអង្គជាប្រភពនៃជោគជ័យ

និងគ្រោះល្អ ។

ថ្ងៃទី ០១/០៨/២០១៩

ប៊ិន សាមីដូ

សំណួរ ១ - មួយណាត្រឹមត្រូវ "វ៉ា អ៊ីតវ៉ាទី (عترتي و سنی) រង្ស៊ី" ឬ "វ៉ា ស៊ុនណាទី (سنتي) ប្រពៃណីខ្ញុំ/ស៊ុនណាស្កុំខ្ញុំ" ?

អស់លោកអ្នកជំនាញហ្វាត្វា (មូហ្វាត្វា) បានរាយការណ៍ហ្វាត្វា អាស្ត្រូ-ស្វាត្វា (ហ្វាត្វាស្ត្រូ-ស្វាត្វា) ពីរបែបដែលបានកត់ត្រា ទុកនៅក្នុងតម្រាហ្វាត្វា ។ ដើម្បីនឹងដឹងថាមួយណាខុស មួយណាត្រូវ នោះ តម្រូវឲ្យមានការវិភាគមើល ។

១. "عترتي و سنی" គឺជា អស់ឡោះហ្វា វ៉ា អ៊ីតវ៉ាទី អាស្ត្រូ បៃទី" (ព្រះគម្ពីររបស់អស់ឡោះហ្វា និងសន្តិវង្សរបស់ខ្ញុំ ព្រះរាជកុលដ្ឋាន របស់ខ្ញុំ) ឬ

២. "سنتي" គឺជា អស់ឡោះហ្វា វ៉ា ស៊ុនណាទី" (ព្រះគម្ពីររបស់ អស់ឡោះហ្វា និងស៊ុនណាស្កុំរបស់ខ្ញុំ/ប្រពៃណីខ្ញុំ) ។

ចម្លើយ

ហ្វាត្វាត្រឹមត្រូវពិតប្រាកដ (ស្រ្តីហ្វាត្វា) និងមានអំណះអំណាង របស់ព្រះ សាស្តា صلی اللہ علیہ وسلم នោះ គឺ ហ្វាត្វាដែលឃ្លា "វ៉ា អាស្ត្រូ បៃទី" (ព្រះរាជ កុលដ្ឋានរបស់ខ្ញុំ) ។ បណ្តាញថ្លែងព័ត៌មានបន្តបន្ទាប់ (សាណាដូ) របស់ ការតំណាលហ្វាត្វានេះដែលមានឃ្លា "ស៊ុនណាទី" (ស៊ុនណាស្កុំរបស់ខ្ញុំ) ដូស "អាស្ត្រូ បៃទី" (ព្រះរាជកុលដ្ឋានរបស់ខ្ញុំ) នោះ ជាមោឃៈ ដូច្នោះ ត្រូវច្រានចោល (ម៉ាឌូដូ مردود) ។ ដូច្នោះ បណ្តាញថ្លែង ព័ត៌មានហ្វាត្វា ដែលមានឃ្លា "វ៉ា អាស្ត្រូ បៃទី" ជាបណ្តាញថ្លែងព័ត៌មានត្រឹមត្រូវ

ណាស់ ។

-បណ្តាញថ្លែងព័ត៌មានរបស់ពាក្យ "វ៉ា អាស៊ុន បៃទី"

(ព្រះរាជកុលដ្ឋានរបស់ខ្ញុំ)

លោកអ្នកជំនាញហ្ន៎ខ្ញុំស្នូដ៏ល្អពីរូបបានថ្លែងអត្ថបទនេះគឺ៖

១. នៅក្នុងស្ត្រីប្តីប្តីរបស់លោក លោកមុស្លីមបានតំណាលតមកពីស្ត្រីដ៏អ៊ុបនូ អាស់-អាវក្នំ ថា៖ "ថ្ងៃមួយ វិស្វលុលឡោះប្តី^{ស.ល.ល.}បានឈរសម្តែងធម៌នៅក្បែរត្រពាំងទឹកមួយដែលគេហៅថា *យូម* នៅត្រង់ចន្លោះម៉ាកកាស៊ុនិងម៉ាឌីណាស៊ុន ។ នៅក្នុងធម្មទេសនានោះ ព្រះអង្គ^{ស.ល.ល.}បានលើកតម្កើងអស់ឡោះប្តី^{ស.ល.ល.} បានដាស់តឿនមនុស្ស រួចហើយព្រះអង្គ^{ស.ល.ល.} មានព្រះវចនៈថា៖

«ألا أيها الناس، فإتّما أنا بشرٌ يوشك أن يأتي رسول ربّي فأجيب، وأنا تارك فيكم ثقلين: أولهما كتاب الله فيه الهدى والنور، فخذوا بكتاب الله واستمسكوا به - فحثّ على كتاب الله و رعّب فيه ثم قال: - وأهل بيتي، أدرككم الله في أهل بيتي، أدرككم الله في أهل بيتي، أدرككم الله في أهل بيتي»

"ប្រជារាស្ត្រអើយ ខ្ញុំជាមនុស្ស ។ អ្នកនាំសារពីព្រះម្ចាស់ខ្ញុំ (គឺទេវតាយកព្រលឹង) នឹងមកជួបខ្ញុំ ដើម្បីឆ្លើយតបការកោះហៅរបស់អស់ឡោះប្តី^{ស.ល.ល.} [ខ្ញុំសូមលាអស់លោក] តែខ្ញុំទុកឲ្យអស់លោកនូវវត្ថុសំខាន់ពីរគឺ៖ មួយគឺព្រះគម្ពីរអស់ឡោះប្តី^{ស.ល.ល.} នៅក្នុងព្រះគម្ពីរនោះមានការដឹកនាំល្អនឹងពន្លឺរស្មី ដូច្នោះចូរអស់លោកកាន់ព្រះគម្ពីរអស់ឡោះប្តី^{ស.ល.ល.} ឲ្យជាប់ ហើយចូរអស់លោកអនុវត្តិតាមព្រះគម្ពីរនោះ ។" ព្រះអង្គ^{ស.ល.ល.}បានផ្តាំ[យើងឲ្យកាន់] ព្រះគម្ពីរអស់ឡោះប្តី^{ស.ល.ល.}[ឲ្យជាប់] ហើយព្រះអង្គ^{ស.ល.ល.} មានព្រះវចនៈថា៖ "វត្ថុទីពីរគឺសមាជិកនៃត្រូវសារខ្ញុំ (គឺព្រះរាជកុលដ្ឋានរបស់ខ្ញុំ) ។ ខ្ញុំសូមរំលឹកអស់លោក [អំពីករណីយកិច្ចដែលអស់លោកត្រូវធ្វើ]ចំពោះ

សមាជិកនៃគ្រួសារខ្ញុំ ។ ខ្ញុំសូមរំលឹកអស់លោកអំពីករណីយកិច្ចដែល
អស់លោកត្រូវធ្វើចំពោះសមាជិកនៃគ្រួសារខ្ញុំ ។ ខ្ញុំសូមរំលឹកអស់លោក
អំពីករណីយកិច្ចដែលអស់លោកត្រូវធ្វើចំពោះសមាជិកនៃគ្រួសារខ្ញុំ ។ "

លោក ដ្យារមី (الدارمي) ក៏បានតំណាលអត្ថបទនេះដែរនៅក្នុង ស៊ូណាន់
របស់លោក² ។ ចាំបាច់ត្រូវតែថា បណ្តាញថ្លែងព័ត៌មានបន្តបន្ទាប់របស់
អត្ថបទទាំងពីរច្បាស់ដូចពន្លឺថ្ងៃ ពុំមានអ្វីគួរឲ្យសង្ស័យទេ ។

២. នៅក្នុងសេចក្តីថ្លែងការណ៍របស់លោកដែលមានឃ្លា "បណ្តាកូនចៅខ្ញុំ
ព្រះរាជកុលដ្ឋានខ្ញុំ" (វ៉ា អ៊ីតរីទី អាស្តូឡា បៃទី) លោក តៀរមីស្តី បាន
សរសេរថាព្រះសាស្តា^១មានព្រះវចនៈថា៖

"إني تارك فيكم ما ان تمسكنم به لن تضلوا بعدي ، أحدهما أعظم من الآخر: كتاب الله
حبل ممدود من السماء إلى الأرض عترتي أهل بيتي لن يفتقا حتى يردا عليّ الحوض
فانظروا كيف تخلفوني فيها."

"ការពិត ខ្ញុំទុកឲ្យអស់លោកនូវវត្ថុសំខាន់ពីរ បើអស់លោកកាន់វត្ថុទាំងពីរ
នេះជាប់ អស់លោកនឹងមិនរង្វេងជាដាច់ខាត ។ មួយសំខាន់ជាងមួយ
ទៀតគឺ៖ ព្រះគម្ពីរអស់ឡោះហ្ន៎^២ដែលជាខ្សែចងធីងពីមេឃមកដី និង
សន្តតិវង្សខ្ញុំ ព្រះរាជកុលដ្ឋានខ្ញុំ ។ ទាំងពីរនេះមិនបែកចេញពីគ្នាជាដាច់
ខាត លុះពួកគេបានមកជួបខ្ញុំនៅឯស្រះ (ហ្គោដ្រី ហ្វូស) [នៃអាល់-
កៅស្សាវ] ។ ចូរអស់លោកប្រយ័ត្នខ្លួនក្នុងការប្រព្រឹត្តចំពោះពួកគេ ពេល

¹ សូមមើល ស្ត្រីហ្ន៎ហ្ន៎ មុស្លីម ជុំទី ៥ ទំព័រ ១៨០៣ ហ្វាត្វាស្រួលខ ២៤០៨ (បោះ
ពុម្ពដោយ អាប់ដ្វាល់-បាគី) ។ សូមមើល ស្ត្រីហ្ន៎ហ្ន៎ មុស្លីម (ប្រែជាភាសាអង្កេស)
របស់លោក អាប់ដ្វាល់ ហ្វាមីដូ ស៊ីឌីគី ជុំទី ៥ ហ្វាត្វាស្រួលខ ៥៩២០ ។

² សូមមើលសៀវភៅ ស៊ូណាន់ អាល់-ដ្យារមី (سنن الدارمي) ជុំទី ២ ទំព័រ ៤៣១-
៤៣២ ។

អត់ពីខ្ញុំទៅ ។"³

លោក មុស្លីម និង លោក តៀរមីស្តី ដែលនៅក្នុងចំណោមអស់លោកអ្នក ចងក្រង *ស្ត្រីហ្វ្រែហ្វ* និង *ស៊ីណាន់* (ការរៀបចំចងក្រងហ្វ្រែហ្វដែល អាស្ត្រាលី-ស៊ីណាន់ចាត់ទុកថា ជាហ្វ្រែហ្វពិតមិនក្លែងក្លាយនោះ) ធ្វើ ឲ្យឃ្លា "*អាស្ត្រាលី-ហ្វែត*" លេចក្រឡេតឡើង ហើយភ័ស្តុតាងនេះគាំទ្រ មតិយើង ចំណែកឯបណ្តាញថ្លែងបន្តហ្វ្រែហ្វទាំងពីរនេះប្រកបដោយការ ទៀងត្រង់និងទំនុកចិត្តខ្ពស់ណាស់ មិនចាំបាច់ត្រូវពិភាក្សាវែកញែកនិង រកពាក្យសំអាងទេ ។

-បណ្តាញថ្លែងព័ត៌មានរបស់ពាក្យ "វ៉ា ស៊ីណាន់"
(ស៊ីណាន់របស់ខ្ញុំ/ប្រពៃណីរបស់ខ្ញុំ)

ហ្វ្រែហ្វដែលនិយាយពីឃ្លា "*ស៊ីណាន់*" (ស៊ីណាន់របស់ខ្ញុំ/ប្រពៃណីខ្ញុំ) ជួសឃ្លា "*អាស្ត្រាលី ហ្វែត*" (ព្រះរាជកុលដ្ឋានរបស់ខ្ញុំ) ជាហ្វ្រែហ្វប្រឌិត ដែលមានបណ្តាញព័ត៌មានថ្លែងបន្តខ្សោយ ថែមទាំងត្រូវបានលាយផ្សំ ប្រឌិតឡើង ហើយត្រូវបានផ្សាយបន្តដោយពួកភ្នាក់ងារអ៊ីម៉ាយ៉ាស្ត គឺ៖

១. នៅក្នុង *មុសតាដ្វ័រវ៉ាក់* (المستدرک على الصحيح) អាស្ត្រាលី-មុសតាដ្វ័រវ៉ាក់ អាស្ត្រាលី-ស្ត្រីហ្វ្រែហ្វ) របស់លោក លោក អាស្ត្រាលី-ហ្វែត អាស្ត្រាលី-ណែស្តាប៊ូរី (الحاكم النيسابوري) បានថ្លែងសេចក្តីរាយការណ៍នេះតាមបណ្តាញថ្លែង ព័ត៌មានបន្តដូចតទៅគឺ៖

³ សូមមើល *ស៊ីណាន់ អាស្ត្រាលី-តៀរមីស្តី* ជំទី ៥ ទំព័រ ៦៦៣ ហ្វ្រែហ្វលេខ ៣៧៧៨៨ ។

عباس عن بن أبي أويس عن أبي أويس عن ثور بن زيد الدَّيلمِي عن عكمة عن ابن عباس قال رسول الله: "يا أيها الناس إني قد تركت فيكم ان اعتصمتم به فلن تضلّوا أبداً كتاب الله وسنة نبيّه."

"អ្នកបំបាត់ អ៊ីបនូ អាប៊ី អ៊ូវ៉ែស៍ បានតំណាលតមកពីអាប៊ី អ៊ូវ៉ែស៍ តមកពី ស្បៅវី អ៊ីបនូ ស្ត្រីយ៉ាដូ អាដូ-ដៃឡាមី តមកពី អ៊ីកូរម៉ាសូ តមកពី អ៊ីបនូ អ្នកបំបាត់ ថាវិស្វលុលឡោះហ្គ័រ^៤មានព្រះវចនៈថា៖ "ប្រជារាស្ត្រអឺរ៉ុប ខ្ញុំ ទុកឲ្យអស់លោកនូវវត្ថុពីរ បើអស់លោកកាន់វត្ថុទាំងពីរនេះឲ្យជាប់ អស់ លោកនឹងមិនរង្វេងជាដាច់ខាត គឺ៖ ព្រះគម្ពីរអស់ឡោះហ្គ័រ^៥និង ស៊ុនណាសូ (គឺប្រពៃណី) របស់ព្រះសាស្តាព្រះអង្គ^៦ ។"⁴

អ្នកថ្លែងបន្តអត្ថបទរាយការណ៍នេះគឺលោក អ៊ីសម៉ាអ៊ីល អ៊ីបនូ អាប៊ី អ៊ូវ៉ែស៍ និងលោក អាហ្វិ អ៊ូវ៉ែស៍ - ឪពុកនិងកូនដែលគេពុំឃើញថាជាបុគ្គល ដែលអាចទុកចិត្តបានទេ ហើយអស់លោកទាំងពីរនាក់នេះត្រូវគេចោទថា និយាយកុហក ប្រឌិតកាឡែនិងក្លែងបន្លំ ។

-មតិរបស់ អ៊ីឡាម៉ាអ៊ី អាល់-វីយ៉ាល់ អំពីការបកស្រាយ ទាំងពីរនេះ

នៅក្នុង តាស្តូស្តីប អាល់-កាម៉ាល់ (تَهذِيبُ الْكَمَالِ) លោក ហ្វាហ្វីស្ត⁵ អាល់-

⁴ សូមមើលសៀវភៅរបស់លោក អាល់-ហ្វាតីម អាល់-ណៃស្តាច្វីរី មុសតាដ្វីរីក់ (المستدرک علی الصحیحین) ជំទី ១ ទំព័រ ៩៣ ។
⁵ ហ្វាហ្វីស្ត មានន័យត្រង់ថា "អ្នកចងចាំ" ដែលគេប្រើសម្រាប់ហ្វាខ្វីស្ត្រ - ដូចជា នៅក្នុងសៀវភៅនេះដែរ - ដើម្បីនិយាយអំពីលោកអ្នកប្រាជ្ញដែលមានការចងចាំ ប្រសើរបំផុត ហើយដែលបានចងចាំហ្វាខ្វីស្ត្ររត់មាត់យ៉ាងច្រើន ។

មីស្តី អ្នកស្រាវជ្រាវវិទ្យាសាស្ត្រ អាល-រីយ៉ាល់ (الرجال)^៦ ម្នាក់ បានសរសេរ អំពីលោក អ៊ីសម៉ាអ៊ីល និងឪពុកលោកដូចតទៅ គឺ៖

លោក យ៉ាស៊ុយ៉ា អ៊ីបនូ មូអ៊ីន (یحییٰ بن معين) (អ៊ីឡាម៉ាអ៊ី ជាន់ខ្ពស់ខាង អ៊ីលមូ អា-រីយ៉ាល់) មានប្រសាសន៍ថា៖ "អាប៊ូ អ៊ូដៃស៍និងកូនគាត់ (អ៊ីសម៉ាអ៊ីល) "ខ្សោយ" (ضعيف) ។" គេបានរាយការណ៍ទៀតថា លោក យ៉ាស៊ុយ៉ា អ៊ីបនូ មូអ៊ីនធ្លាប់តែនិយាយថា៖ "បុគ្គលទាំងពីររូបនេះ ធ្លាប់តែលូចហ្មាខ្ចីស្នូគេ ។" លោក អ៊ីបនូ មូអ៊ីន បាននិយាយទៀតអំពីកូន (អ៊ីសម៉ាអ៊ីល) ថា៖ "គេមិនអាចជឿគាត់បានទេ ។"

ទាក់ទងនឹងកូន (អ៊ីសម៉ាអ៊ីល) លោក នីសាអ៊ី (النسائي) មានប្រសាសន៍ថា៖ "គាត់ "ខ្សោយ" មិនគួរឲ្យទុកចិត្តបានទេ ។"

លោក អាប៊ូល-ក្លីស៊ីម ឡាល់កាអ៊ី មានប្រសាសន៍ថា៖ "លោកនីសាអ៊ីបាន និយាយច្រើនដងថាគាត់មិនត្រឹមត្រូវទេ ហើយលោកបានបញ្ចប់ថាត្រូវតែ ច្រានចោលសម្តីរបស់គាត់ ។"

លោក អ៊ុឌ្វី អ៊ីឡាម៉ាអ៊ី ខាង រីយ៉ាល់ មានប្រសាសន៍ថា៖ "អ៊ីបនូ អាប៊ី អ៊ូដៃស៍ ឪពុកមា (ឬឪពុកធំ) ខាងម្តាយរបស់ ម៉ាលិក រាយការណ៍ហ្មាខ្ចីស្នូ ចម្លែកដែលពុំមានអ្នកណាទទួលយកទេ ។"^៧

នៅក្នុងអារម្ភកថាសៀវភៅ ហ្វាត់ហ្វា អាល-បារី (فتح الباري) លោក អ៊ីបនូ

^៦ រីយ៉ាល់ ឬ អ៊ីលមូ អា-រីយ៉ាល់ ជាសាខាវិទ្យាសាស្ត្រមួយខាងហ្មាខ្ចីស្នូដែលស្តី អំពីជីវប្រវត្តិរបស់អស់លោកអ្នកថ្លែងហ្មាខ្ចីស្នូបន្ត ឬអ្នកសារព័ត៌មាន ។

^៧ សូមមើលសៀវភៅរបស់លោក ហ្វាហ្វា អាល-មីស្តី តាស្តុស្តុប អាល-កាម៉ាល់ (تتأنيب الكمال) ជំទី ៣ ទំព័រ ១២៧ ។

ហ្វាយ្ការ (អាល់-អុស្តុក្វីឡានី) មានប្រសាសន៍ថា៖ "គេមិនអាចសំអាងលើ ហ្វាយ្ការរបស់អ៊ីបនូ អាប៊ី អូរ៉ែស៍បានជាដាច់ខាត ពីព្រោះលោកនីសាអ៊ី បានស្តីបន្ទោសគាត់យ៉ាងច្រើន ។"^៨

ក្នុងសៀវភៅ *ហ្វាយ្ការ អាល់-មុលក៍ អាល់-អាត្តុឡា* ហ្វាយ្ការ សែយីដូ អាល់ម៉ាដូ អ៊ីបនូ ស្ត្រីខ្ចីកូ រាយការណ៍តមកពី សាល់ម៉ាសូ អ៊ីបនូ ស្ត្រីប័ ថា៖ "គេបានឮអ៊ីសម៉ាអ៊ីល អ៊ីបនូ អាប៊ី អូរ៉ែស៍និយាយថា៖ "ពេលណា ប្រជា រាស្ត្រម៉ាឌីណាសូទាស់គ្នាអំពីបញ្ហាណាមួយ ខ្ញុំប្រឌិតហ្វាយ្ការមួយ ឡើង ។"^៩

ហេតុដូច្នោះ កូន (អ៊ីសម៉ាអ៊ីល អ៊ីបនូ អាប៊ី អូរ៉ែស៍) ត្រូវគេចោទប្រកាន់ថា ប្រឌិតហ្វាយ្ការ ហើយលោកអ៊ីបនូ មូអ៊ីនមានប្រសាសន៍ថាគាត់និយាយ កុហក ។ លើសពីនេះទៀត សេចក្តីរាយការណ៍របស់គាត់មិនចេញមកពី *ស្ត្រីហ្វាយ្ការ មុស្តីម* ទេ មិនចេញមកពី *សូណាន់ ភៀរមីស្ត្រី* ឬតម្រា *ស្ត្រីហ្វាយ្ការ* ឯទៀតទេដែរ ។

ទាក់ទងនឹង អាប៊ី អូរ៉ែស៍ គ្រាន់តែនិយាយថាលោក អាប៊ី ហ្វាយ្ការ អាល់-អុស្តុក្វី សរសេរនៅក្នុងសៀវភៅលោក *អាល់-យ៉ូរ៉ែហ្វ រ៉ាត់-តាត្តុឌីល (الجرح والتعديل)* ថា៖ "អាចកត់ត្រាសេចក្តីរាយការណ៍របស់គាត់បាន តែមិន ត្រូវ យកជាសំអាងទេ ហើយសេចក្តីរាយការណ៍របស់គាត់មិនខ្លាំង (ក្តីរី

^៨ សូមមើលសៀវភៅរបស់លោក អ៊ីបនូ ហ្វាយ្ការ *អាល់-មុលក៍ ហ្វាយ្ការ អាល់-បារី (فتح الباري)* (បោះពុម្ពដោយបណ្ណាល័យ ដ្ឋាន អាល់-ម៉ាត្តុរីហ្វាសូ دار المعرفة) ទំព័រ ៣៩១ ។

^៩ សូមមើលសៀវភៅរបស់ ហ្វាយ្ការ សែយីដូ អាល់ម៉ាដូ *ហ្វាយ្ការ អាល់-មុលក៍ អាល់-អាត្តុឡា* ទំព័រ ១៥ ។

قوي) មិនមាំ (مُحْكَم) ទេ" នោះគ្រប់គ្រាន់ណាស់ហើយ ។¹⁰

លោក អាច្ឆិ ហ្គាតាំ ដែលមានប្រសាសន៍តមកពីលោក អ៊ុបនូ មូអ៊ីន នោះ ថា អាច្ឆិ អ៊ុវ៉ៃស៍ មិនគួរឲ្យទុកចិត្តទេ ។

សេចក្តីរាយការណ៍មួយណាក៏ដោយ (រីវ៉ាយ៉ាស់ ڕَوَايَة) ដែលបុគ្គលណា មួយក្នុងចំណោមបុគ្គលទាំងពីររូបនេះរាយការណ៍នោះ មិនពិត (ស្ត្រីហ្គ្រីហ្គ្រី) ជាដាច់ខាត ។ លើសពីនេះ វាមិនស្របជាមួយសេចក្តី រាយការណ៍ពិតនិងត្រឹមត្រូវទេ ។

គប្បីកត់សម្គាល់ថាលោកអ្នកធ្វើសេចក្តីរាយការណ៍ហ្គាតាំខ្លីស្ទី ពោលគឺ លោក ហ្គាតាំម អាល់-ណៃស្តាច្ឆិរី ដឹង ច្បាស់នូវកម្រិតខ្សោយរបស់ ហ្គាតាំខ្លីស្ទី លោកគួរតែកែតម្រូវបណ្តាញថ្លែងហ្គាតាំខ្លីស្ទី តែលោកបែរជានាំមក នូវសាក្សីដែលអះអាងគាំទ្រកម្រិតខ្សោយរបស់ហ្គាតាំខ្លីស្ទីនោះ ហើយ បណ្តាញថ្លែងព័ត៌មានរបស់សាក្សីនោះក៏ខ្សោយ ហើយមិនគួរជឿបាន ទៀត ។ ដូច្នេះ ជំនួសការពង្រឹងហ្គាតាំខ្លីស្ទីឲ្យរឹងមាំឡើង លោកធ្វើឲ្យឃើញ ភាពខ្សោយរបស់ហ្គាតាំខ្លីស្ទីនោះលេចច្បាស់ក្រឡេកឡើង ។ តទៅនេះ យើងនឹងពិនិត្យមើលសាក្សីខ្សោយ ។

**-បណ្តាញថ្លែងព័ត៌មានទីពីររបស់ពាក្យ "វ៉ា ស៊ុនណាទី"
(ស៊ុនណាស្តុររបស់ខ្ញុំ/ប្រពៃណីរបស់ខ្ញុំ)**

ជាមួយបណ្តាញថ្លែងព័ត៌មាននៅពេលខាងក្រោយ លោកអាល់-ហ្គាតាំម

¹⁰ សូមមើលសៀវភៅរបស់លោក អាច្ឆិ ហ្គាតាំ (ឬ អាច្ឆិ ហ្គាតាំម) អារ-វ៉ាស្តី អាល់-យ៉ាវ៉ៃហ្គ្រី វ៉ាត់-តាក្តាំខ្លីស្ទី (الجرح والتعديل) ជុំទី ៥ ទំព័រ ៩២ ។

អាល់-ណៃស្វាប្លូរីបរិយាយតមកពីលោក អាប៊ូ ហ្វារីយ៉ា រ៉េដ្យែ ត្នី នៅក្នុងសេចក្តី
រាយការណ៍មួយដែលហៅថា "មារហ្វីអ៊ី ម៉ុរ្យូ" ។¹¹

"إني قد تركت فيكم شيئين لن تضلوا بعدهما: كتاب الله وسنتي لن يفترقا حتى يردا عليّ
الحوض"

"ការពិត ខ្ញុំទុកឲ្យអស់លោកនូវវត្ថុពីរ [បើអស់លោកកាន់ជាប់] អស់
លោកនឹងមិនវេងវង់ជាដាច់ខាត គឺ៖ ព្រះគម្ពីរអស់ឡោះហ្វារីយ៉ា និងស៊ីនណាស្កូ
ខ្ញុំ (ប្រពៃណីខ្ញុំ/ទំនៀមខ្ញុំ) ពួកគេនឹងមិនបែកខ្ញែក[ពីគ្នា]ឡើយ លុះពួកគេ
បានជួបខ្ញុំនៅឯស្រះ (ហ្វារីយ៉ា អាល់-ណៃស្វាប្លូរី) [នៃអាល់-កៅស្វាប្លូរី] ។"¹²

លោក អាល់-ហ្វាតីម បានថ្លែងបន្តសេចក្តីរាយការណ៍នេះជាមួយ
បណ្តាញថ្លែងញព័ត៌មានដូចតទៅគឺ៖

"អាដ-ដាប៊ីបានរាយការណ៍តមកពីស្វ័លិះហ្វី អ៊ីបនូ មូសា អាត់-តល់ហ្វី ត
មកពី អ្នកប្រកាស-អ្នកស្តីស្តី អ៊ីបនូ រ៉េហ្វី តមកពី អាប៊ី ស្វ័លិះហ្វី តមកពី អាប៊ូ
ហ្វារីយ៉ា រ៉េដ្យែ ។"

ដូចសេចក្តីរាយការណ៍មុនដែរ សេចក្តីរាយការណ៍មួយនេះជាសេចក្តីរាយ
ការណ៍ប្រឌិត លោក ស្វ័លិះហ្វី អ៊ីបនូ មូសា អាត់-តល់ហ្វី ជាអ្នកថ្លែងបន្ត
ម្នាក់របស់ហ្វាតីមនេះ ក្នុងចំណោមអ្នកថ្លែងបន្តឯទៀត ហើយអំពី អស់
លោកអ្នកថ្លែងបន្តទាំងនេះ អ្នកប្រកាស-អ្នកស្តីស្តី អាល់-ណៃស្វាប្លូរី-

¹¹ ម៉ារហ្វីអ៊ី មានន័យថា "អាចតាមដានរកឃើញ" ស្តីពីហ្វាតីមដែលគេអាចតាម
ដានរកប្រភពដើមឃើញបានដល់ ម៉ាក្កូស្ត្រីម (គឺបុគ្គលអរិរុទ្ធ - គឺព្រះសាស្តា عليه السلام
និងអ៊ីម៉ាទាំងឡាយ عليه السلام ចំពោះតែម្តង) ទោះបីមានបណ្តាញថ្លែងព័ត៌មានដាច់ ឬមិន
ដាច់ក៏ដោយ ។

¹² សូមមើលសៀវភៅរបស់លោក អាល់-ហ្វាតីម អាល់-ណៃស្វាប្លូរី មុសតាដ្វីរ៉ក់
(المستدرک على الصحيحين អាល់-មុសតាដ្វីរ៉ក់ អ្នកប្រកាស-ស្វ័លិះហ្វី) ជំទំទី ១ ទំព័រ ៩៣ ។

វិយ្យាស មានប្រសាសន៍ថា៖

"យ៉ាស្មីន អ៊ីបនូ មូអ៊ីន មានប្រសាសន៍ថា៖ "ស្ទ្រីលិះហ្គី អ៊ីបនូ មូសាមិន គួរឲ្យទុកចិត្តទេ ។" អាចិ ហ្គាតាំ អាវ-វ៉ាស៊ី មានប្រសាសន៍ថា៖ "ហ្គាឌីស្ទ្រ របស់គាត់ខ្សោយ (ដ្រីអ៊ីហ្វ ضعيف) ហើយ "មិនធម្មតា (មុនការ المنكر)" គាត់ បានថ្លែងហ្គាឌីស្ទ្រមិនធម្មតារបស់គាត់ច្រើន តមកពីបុគ្គលដែលគួរទុក ចិត្ត ។" លោក នីសាអ៊ី មានប្រសាសន៍ថា៖ "គេមិនអាចកត់ត្រាហ្គាឌីស្ទ្រ របស់គាត់បានទេ ។" លោកមានប្រសាសន៍មួយកន្លែងទៀតថា៖ "ហ្គាឌីស្ទ្រ របស់គាត់ត្រូវបានចោល (ម៉ាត់រុក متروك) ។" 13

នៅក្នុង តាស្ទ្រីប អាត់-តាស្ទ្រីប លោក អ៊ីបនូ ហ្គាឃ្មុរ (អាល់- អុស្ក្រីឡានី) បានសរសេរថា៖ "អ្វីដែលមិនសមស្របនឹងសម្តីរបស់ បុគ្គលគួរឲ្យទុកចិត្ត ស្ទ្រីលិះហ្គី អ៊ីបនូ មូសាកំណត់ថាវាជារបស់បុគ្គលគួរឲ្យ ទុកចិត្ត ។" បន្ទាប់មកលោកមានប្រសាសន៍ថា៖ "ហ្គាឌីស្ទ្ររបស់គាត់មិន មែនជាក៏ស្តុកត្រឹមត្រូវទេ ។" លោក អាចិ ណាអ៊ីម មានប្រសាសន៍ថា៖ "ហ្គាឌីស្ទ្ររបស់គាត់ត្រូវបានចោល គាត់ធ្លាប់តែរាយការណ៍ហ្គាឌីស្ទ្រមិន ធម្មតាជានិច្ច ។" 14

នៅក្នុងសៀវភៅ អាត់-តាត្រីប (تقريب) 15 ដែរ លោក អ៊ីបនូ ហ្គាឃ្មុរ មាន

13 សូមមើលសៀវភៅរបស់លោក ហ្គាហ្គីស្ទ្រ អាល់-មីស្ទី តាស្ទ្រីប អាល់-កាម៉ាល់ (تكميل الكمال) ជំទី ១៣ ទំព័រ ៩៦ ។
14 សូមមើលសៀវភៅរបស់លោក អ៊ីបនូ ហ្គាឃ្មុរ តាស្ទ្រីប អាត់-តាស្ទ្រីប ជំទី ៤ ទំព័រ ៣៥៥ ។
15 សូមមើលសៀវភៅរបស់លោក អ៊ីបនូ ហ្គាឃ្មុរ (អាល់-អុស្ក្រីឡានី) អាត់- តាត្រីប (ច្បាប់បកប្រែជាភាសាអង្គេស) លេខ ២៨៩១ ។

ប្រសាសន៍ថា៖ "ហ្វាត្វាខ្លីគាត់ត្រូវបានចោល ។" នៅក្នុង *អាល់-កាស្តីហ្វា*¹⁶ លោក អាល់-ស្តាហ្វាប៊ី (الذهبي) មានប្រសាសន៍ថា៖ "ហ្វាត្វាខ្លីរបស់គាត់ខ្សោយ ។" នៅក្នុង មីស្តាន អាល់-អ៊ីអ៊ីដ្វាល់ (مِيزَانُ الْإِسْتِثْنَاءِ)¹⁷ លោក អាល់-ស្តាហ្វាប៊ី (الذهبي) បានរាយការណ៍នូវហ្វាត្វាខ្លីដែលអាចប្រកែកបានមួយរបស់គាត់ ហើយថាហ្វាត្វាខ្លីនោះនៅក្នុងចំណោមហ្វាត្វាខ្លីដែលមិនត្រូវឲ្យទទួលយកបានឡើយ ។"

**-បណ្តាញថ្លែងព័ត៌មានទីបីរបស់ពាក្យ "រ៉ា ស៊ីនណាទី"
(ស៊ីនណាស្ត្រូប/ប្រពៃណីរបស់ខ្ញុំ)**

នៅក្នុង អាត់-តាំហ្គីដ្វ (التمهيد) លោក អ៊ីបន្ត អ្នកប្តូរ-បារ និងយាយរឿងនេះជាមួយបណ្តាញថ្លែងព័ត៌មានដូចតទៅ៖

អ្នកប្តូរ អារ-រ៉ោះហ្គីម៉ាន អ៊ីបន្ត យ៉ាស្ត់យ៉ានិយាយតមកពីអាល់ម៉ាដ្វ អ៊ីបន្ត សាអ៊ីដ្វ តមកពី មូហ្គាម៉ាដ្វ អ៊ីបន្ត អ៊ីបរហ្គីម អាដ្វ-ខ្វៃលី តមកពី អាល់ អ៊ីបន្ត ស្តែដ្វ អាល់-ហ្វារអ៊ីដ្វ តមកពី អាល់-ហ្វារនី តមកពី កាស្ត្រៀរ អ៊ីបន្ត អ្នកប្តូរ អាល់-ឡោះហ្គី អ៊ីបន្ត អ្នកប្តូរ អ៊ីបន្ត អ្នកប្តូរ តមកពីឪពុកគាត់ តមកពី តាគាត់ ។¹⁸

ទាក់ទងនឹង កាស្ត្រៀរ អ៊ីបន្ត អ្នកប្តូរ អាល់-ឡោះហ្គី អ៊ីម៉ា អាល់-ស្តាហ្គីអ៊ី

¹⁶ សូមមើលសៀវភៅរបស់លោក អាល់-ស្តាហ្វាប៊ី (الذهبي) *អាល់-កាស្តីហ្វា* (ច្បាប់បកប្រែជាភាសាអង្គេស) លេខ ២៤១២ ។

¹⁷ សូមមើលសៀវភៅរបស់លោក អាល់-ស្តាហ្វាប៊ី (الذهبي) *មីស្តាន អាល់-អ៊ីអ៊ីដ្វាល់* (مِيزَانُ الْإِسْتِثْنَاءِ) ជំទី ២ ទំព័រ ៣០២ ។

¹⁸ សូមមើលសៀវភៅ អាត់-តាំហ្គីដ្វ ជំទី ២៤ ទំព័រ ៣៣១ ។

មានប្រសាសន៍ថា៖ "គាត់ជាមេកុហកម្នាក់ ។"¹⁹ លោក អាថ្នី ដ្ឋារុដ្ឋ មានប្រសាសន៍ថា៖ "គាត់ជាអ្នកបោកនិងជាអ្នកកុហកម្នាក់ ។"²⁰ លោក អ៊ីបនូ ហ្គ្រីបបាន មានប្រសាសន៍ថា៖ "អ្នកដ្ឋី អាល់ឡោះហ្គ្រី អ៊ីបនូ កាស្ទៀរ និយាយតមកពីឪពុកនិងជីតាគាត់ នូវតម្រាហ្វាឌីស្ទដែលផ្អែកលើការក្លែងបន្លំ ។ និយាយស្រង់យកពីតម្រានោះនិងស្រង់យកពីសេចក្តីរាយការណ៍របស់ អ្នកដ្ឋី អាល់ឡោះហ្គ្រី មិនស្របច្បាប់ទេ លើកលែងតែចង់និយាយឲ្យភ្ញាក់ផ្អើល ឬចង់រិះគន់ ។"²¹

លោក នីសាអ៊ី និងលោក ដ្ឋារុត្តនី (الدارفطني) មានប្រសាសន៍ថា៖ "ហ្វាឌីស្ទគាត់ត្រូវបានចោល ។" អ៊ីម៉ា អាល់ម៉ាដូ [អ៊ីបនូ ហ្គ្រីបបាន] មានប្រសាសន៍ថា៖ "គាត់គឺ មុនការ អាល់-ហ្វាឌីស្ទ (អ្នករាយការណ៍ហ្វាឌីស្ទ ប្លែក) ហើយគាត់មិនគួរឲ្យទុកចិត្តទេ ។" លោក អ៊ីបនូ មូអ៊ីន មានយោបល់ដូចនេះដែរអំពីគាត់ ។

គួរឲ្យភ្ញាក់ផ្អើលដែលនៅក្នុង អាត់-តាស្តូប៊ីប សៀវភៅដើរច្រើនរបស់លោក កាស្ទៀរ នោះ លោក អ៊ីបនូ ហ្គ្រីបបាន បានត្រឹមតែថា "ខ្សោយ" (ដ្ឋីអ៊ីហ្វ) រីឯអស់លោកឯទៀតបានចោទប្រកាន់គាត់ថា និយាយកុហកដូចមនុស្សប្រុសនិយម ។ ទន្ទឹមនេះដែរ បណ្តាអ្នក អ៊ីលមូ អាល់-វីយ៉ាល់ មុនៗបាន

¹⁹ សូមមើលសៀវភៅរបស់លោក អ៊ីបនូ ហ្គ្រីប (អាល់-អុស្តុឡានី) តាស្តូប៊ីប អាត់-តាស្តូប៊ីប ជំទី ៨ ទំព័រ ៣៧៧ ។ តាស្តូប៊ីប អាល់-កាម៉ាល់ (تَهذیب الكمال) ជំទី ២៤ ទំព័រ ១៣៨ ។

²⁰ សូមមើលសៀវភៅរបស់លោក អ៊ីបនូ ហ្គ្រីប (អាល់-អុស្តុឡានី) តាស្តូប៊ីប អាត់-តាស្តូប៊ីប ជំទី ៨ ទំព័រ ៣៧៧ ។ តាស្តូប៊ីប អាល់-កាម៉ាល់ (تَهذیب الكمال) ជំទី ២៤ ទំព័រ ១៣៨ ។

²¹ សូមមើលសៀវភៅរបស់លោក អ៊ីបនូ ហ្គ្រីប អាល់-ម៉ាថ្វ័រហ្គ្រីន (المجروحین) ជំទី ២ ទំព័រ ២២១ ។

ចោទប្រកាន់គាត់ថានិយាយកុហកនិងភ្លែងបន្លំ ។ ម្យ៉ាងទៀត លោក ស្វាហ្វាប៊ីមានប្រសាសន៍ថា៖ "សម្តីគាត់មិនសមហេតុផលហើយ ខ្សោយ ។"

-សេចក្តីរាយការណ៍គ្មានបណ្តាញថ្លែងព័ត៌មាន

នៅក្នុងសៀវភៅ *អាល់-មូរ៉ាត្ត័ត្តី (الموطأ)* លោក ម៉ាលិក ថាហ្វាខ្ចីស្ទនេះជា ហ្វាខ្ចីស្ទ *មូរសាល់ (مرسل)* ²² មិននិយាយដល់បណ្តាញថ្លែងព័ត៌មានទេ²³ យើងដឹងស្រាប់ហើយថាសេចក្តីរាយការណ៍បែបនេះពុំមានតម្លៃទេ ។

របាយការណ៍អង្កេតនេះបង្ហាញឲ្យឃើញច្បាស់ថា ពាក្យតំណាល *"វ៉ា ស៊ុនណាទី" (ស៊ុនណាស្តុខ្ចី/ប្រពៃណីខ្ចី)* ត្រូវប្រឌិតឡើង និងត្រូវលាយផ្សំ ដោយអស់អ្នករាយការណ៍បោកប្រាស់ ចូលដៃជាមួយពួកអ្វីម៉ែយ៉ាស្តុដែល បានប្រឌិតពាក្យតំណាលនេះឡើងដើម្បីប្រឆាំងហ្វាខ្ចីស្ទពិត *"វ៉ា អ៊ីតរីទី" (សន្តតិវង្សខ្ចី)* ។

ហេតុដូច្នេះ ចាំបាច់ត្រូវឲ្យបណ្តាអ្នកធ្វើធម្មទេសនា (អ្នកធ្វើយុត្តិបាស្តុ) នៅ ក្នុងម៉ាស់យ៉ូដូ បណ្តាអ្នកសូត្រសុន្ទរកថាសាសនា បណ្តាអ្នកដឹកនាំ ស្ត្រីឡាត្តុបោះបង់ចោលសេចក្តីរាយការណ៍មិនសមហេតុផល ដែលគេថា

²² មូរសាល់ មានន័យថា "តក់ក្រហល់" - មិនស្គាល់អ្នកបង្កប់បណ្តាញថ្លែង ហ្វាខ្ចីស្ទបន្ត ពោលគឺ ខ្លះឈ្មោះអ្នករាយការណ៍ហ្វាខ្ចីស្ទម្នាក់ឬច្រើននាក់ ។ ពាក្យ "មូរសាល់" មានន័យត្រង់ថា "បន្ត" ពីព្រោះជាញឹកញយ ហ្វាខ្ចីស្ទឈានទៅមុខ ដោយសារអ្នកតាម (តាប៊ីអ៊ី ٤٤) ដោយភ្លេចឈ្មោះសាវក (ស្ត្រីហ្គីប صاحب) ដែល បាននិយាយហ្វាខ្ចីស្ទនោះប្រាប់ ។

²³ សូមមើលសៀវភៅរបស់លោក ម៉ាលិក អ៊ីបន្ទ អាណាស់ *អាល់-មូរ៉ាត្ត័ត្តី (الموطأ)* ទំព័រ ៨៨៩ ហ្វាខ្ចីស្ទលេខ ៣ ។

បានមកពីវិស្វលុលឡោះហ្នាំ^ﷺនោះ ហើយបែរត្រឡប់មកស្និទ្ធស្នាល ជាមួយអស់បុគ្គលដែលដឹងហ្មឌីស្ទ្រពិត - ហ្មឌីស្ទ្រដែលលោកមុស្លីមបាន រាយការណ៍នៅក្នុង *ស្ទ្រីហ្វ្រិះហ្វ្រិះ* របស់លោក ជាមួយឃ្លា "*អាស្តឡា បែទី*" (ព្រះរាជកុលដ្ឋានរបស់ខ្ញុំ) និងលោកតៀរមីស្ទី[នៅក្នុងស្វិណាន់របស់ លោក] ជាមួយឃ្លា "*អ៊ីតវីទី អាស្តឡា បែទី*" (សន្តតិវង្សរបស់ខ្ញុំ ព្រះរាជ កុលដ្ឋានរបស់ខ្ញុំ) ។ អស់លោកអ្នកស្វែងរកចំណេះមានករណីយកិច្ច គោរពច្បាប់វិទ្យាសាស្ត្រហ្មឌីស្ទ្រ និងត្រូវចេះវែកញែកឲ្យដឹងហ្មឌីស្ទ្រពិត និងហ្មឌីស្ទ្រខ្សោយ (*អ៊ីហ្វ* (ضعيف) មានន័យថាខ្សោយ ព្រោះតែមាន បណ្តាញព័ត៌មានដាច់ ដោយសារតែអ្នកនាំព័ត៌មានមានប្រវត្តិរូបមិនល្អឬ មិនច្បាស់ និយាយកុហក មានកំហុសច្រើនពេក ឬបានរួមដៃបំភ្លៃហ្មឌីស្ទ្រ ជាដើម) ។

ទីបញ្ចប់ យើងបានឃើញហើយថាតាមរយៈពាក្យ "*អាស្តឡា បែទី*" នេះ ព្រះសាស្តា^ﷺចង់និយាយដល់បណ្តាកូនចៅព្រះអង្គ (ស្វីរីយ៉ាស្ត nderie) ពោលគឺ ហ្មឌីដ្ឋោះត្តី ហ្មឌីម៉ាស្ត, ហ្មឌីសាន់, ហ្មឌីសែនី^ﷺ ដូចលោក មុស្លីម នៅក្នុង *ស្ទ្រីហ្វ្រិះហ្វ្រិះ*²⁴ របស់លោក ដូចលោក តៀរមីស្ទី នៅក្នុង *ស្វិណាន់*²⁵ របស់លោកនោះបានរាយការណ៍តមកពីអ្នកស្នាស្តថា៖

نزلت هذه الآية على النبي صلى الله عليه وآله وسلم - إنما يريد الله ليذهب عنكم
 الرجس أهل البيت ويطهركم تطهيراً - في بيت أم سلمة فدعا النبي صلى الله عليه وآله
 وسلم وفاطمة وحسناً وحسيناً فجللهم وبكساء على خلف ظهره فجلاهم بكساء ثم قال:

²⁴ សូមមើល *ស្ទ្រីហ្វ្រិះហ្វ្រិះ* របស់លោក មុស្លីម ជុំទី ៤ ទំព័រ ១៨៨៣ ហ្មឌីស្ទ្រលេខ ២៤២៤ ។ សូមមើលសៀវភៅរបស់លោក អាប់ខុល-ហ្មឌីដ្ឋោះត្តី *ស្ទ្រីដ្ឋោះត្តី ស្ទ្រីហ្វ្រិះហ្វ្រិះ មុស្លីម* (ច្បាប់ប្រែជាភាសាអង្គេស) ជុំទី ៤ ហ្មឌីស្ទ្រលេខ ៥៩៥៥ ។
²⁵ សូមមើល *ស្វិណាន់* របស់លោក តៀរមីស្ទី ជុំទី ៥ ទំព័រ ៦៦៣ ។

اللهم هؤلاء أهل بيتي فاذهب عنهم الرجس وطهرهم تطهياً. قالت أم سلمة: وأنا معهم يا نبي الله؟ قال: أنت على مكانك وأنت إلى خير.

"អាយ៉ាស៊ូ" "សមាជិកនៃគេហដ្ឋាន[របស់សាស្តា]អឺយ អល់ឡោះហ្វាគ្រាន់ តែប្រាថ្នាឲ្យពួកអ្នកចាកផុតពីមន្ទិល ហើយព្រះអង្គប្រាថ្នាសំអាតពួកអ្នក ឲ្យបរិសុទ្ធជ្រះស្អាតតែប៉ុណ្ណោះទេ (៣៣:៣៣)"²⁶ ត្រូវដាក់ចុះមកនៅឯផ្ទះ ព្រះនាង អ៊ឹម សាឡាម៉ាស៊ូ ។

ព្រះសាស្តា صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم ដណ្តប់ហ្វាទ្វីម៉ាស៊ូ ហ្វាសាន់ ហ្វាសែន៍ក្នុងអារជំ ហើយ អុលីនៅពីក្រោយព្រះអង្គ صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم ។ ព្រះ អង្គ صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم បានដណ្តប់អុលីក្នុងអារជំ នោះ ហើយមានព្រះវចនៈថា៖ "អល់ឡោះហ្វាអឺយ! ពួកគេជាសន្តតិវង្ស នៃកុលដ្ឋានទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ (អាស៊ូលុល-បៃតី) ។ សូមព្រះអង្គ صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم កម្ចាត់ មន្ទិលពីពួកគេ សូមព្រះអង្គ صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم ជម្រះបន្តិក្ខណ៍គេឲ្យបរិសុទ្ធ ។" ព្រះនាង អ៊ឹម សាឡាម៉ាស៊ូ បានទូលថា៖ "ព្រះសាស្តា صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم អល់ឡោះហ្វាអឺយ តើខ្ញុំ ម្ចាស់នៅជាមួយពួកគេទេ?" ព្រះអង្គ صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم មានព្រះវចនៈថា៖ "ចូរអ្នកនៅ កន្លែងអ្នក អ្នកនៅក្នុងសេចក្តីល្អ ។"²⁷

-អត្ថន័យរបស់ ហ្វាខ្លឹស្វ អាស្វៈ-ស្វាត្វីឡែន៍ (ហ្វាខ្លឹស្វស្តីអំពី វត្ថុសំខាន់ពីរ)

ព្រោះតែព្រះសាស្តា صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم បានចែងអំពី **អ៊ីតវ៉ោះត្វី** (សន្តតិវង្ស) គួបនឹង គួរអាន ដោយពិពណ៌នាថាទាំងពីរនេះ ជាព្រះអាជ្ញាធររបស់អល់ឡោះហ្វា

²⁶ សូរ៉ោះត្វី អាល់-អាស៊ូស្វាប៊ូ ៣៣:៣៣ ។
²⁷ ដកស្រង់មកពីសៀវភៅរបស់លោក ហ្វាសាន់ អ៊ឹបនូ អុលី អាស៊ូ-ស្វាត្វីក្នុង ហ្វាស្វៈស្វាត្វី អាន់-ណាប៊ី صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم ទំព័រ ២៨៩-២៩៤ ។

﴿س﴾សម្រាប់អ៊ុមម៉ាតូ គេអាចធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋានបានពីរគឺ៖

១. សម្តីរបស់ព្រះសន្តតិវង្ស (អ៊ុតរ៉ោះតូ) របស់ព្រះសាស្តា عليه السلام ដូចគ្នាអាន ផ្ទាល់នោះដែរ ជាអាជ្ញាធរ (ហ្គ្រូយ៉ូសូ) ។ ដូច្នោះក្នុងរឿងសាសនា - ផ្នែក មនោគមនិងផ្នែកធម្មសាស្ត្រ - ត្រូវតែគោរពតាមទាំងពីរនេះ ហើយដោយ មានអាជ្ញាធរដែលត្រូវតែអនុវត្តតាមនោះហើយ គេមិនត្រូវបែរចេញទាំង ពីរនេះទៅអនុវត្តតាមអ្វីផ្សេងទេ ។

ទោះបីព្រះសាស្តា عليه السلام ចូលទិវង្គតក៏ដោយ មុស្លីមបានបែកបាក់គ្នារឿង ខ្ញុំលីហ្វាសូនិងរឿងដឹកនាំការនយោបាយរបស់អ៊ុមម៉ាតូ ហើយបានទៅជា ពីរក្រុម ក្រុមនីមួយៗមានហេតុផលនិងមូលដ្ឋាន ពួកគេមិនត្រូវ ខ្វែងគំនិត គ្នារឿងអាជ្ញាធរផ្នែកបញ្ជារបស់អាស្តូល-បៃត عليه السلام ទេ ព្រោះមុស្លីមទាំង អស់អះអាងទទួលស្គាល់ថា ហ្គាឌីស្ត អាស្តូ-ស្តាតូឡែនី ជាហ្គាឌីស្តពិត មិនក្លែងក្លាយដែលចាត់ទុកគួរអាន និងអាស្តូល-បៃត عليه السلام របស់ ព្រះ សាស្តា عليه السلام ជាអាជ្ញាធរផ្នែកជំនឿនិងផ្នែកច្បាប់ បើអ៊ុមម៉ាតូអីស្លាមគោរព ហ្គាឌីស្តនេះ ទំហំអសទិសភាពនឹងរួមតូច ហើយវានឹងបើកផ្លូវទៅរក ឯកភាពមុស្លីម ។

២. គួរអាន ព្រះរាជបន្ទូលរបស់អល់ឡោះហ្គ្រូ عليه السلام ត្រូវអភិរក្សចាកផុតពីការ ផ្តាំផ្តងនិងកំហុស ។ ហេតុដូច្នោះ តើអាចមានការផ្តាំផ្តងម្តេចបាន ពេល អល់ឡោះហ្គ្រូ عليه السلام មានព្រះរាជបន្ទូលអំពីគួរអាននោះថា៖

لَا يَأْتِيهِ الْبَطْلُ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَلَا مِنْ خَلْفِهِ ۗ تَنْزِيلٌ مِّنْ حَكِيمٍ حَمِيدٍ

វិទ្ធភាពមិនអាចជ្រៀតចូលទៅក្នុងនោះបានឡើយ ទាំងកាលមុនទាំង កាលក្រោយ ។ [ពីព្រោះនេះគឺការបើកឲ្យដឹងដែលមកពី[អល់ឡោះហ្គ្រូ]

ព្រះមុនិរាជ ព្រះជាទីគោរពសក្ការៈ (៤១:៤២) ។²⁸

បើគួរអានជ្រះស្អាតពីការឆ្កាំឆ្កង ដៃគូនិងសមភាគីរបស់គួរអាន ពោលគឺ *អ៊ីតវ៉ោះត្រី* ក៏ត្រូវតែជ្រះស្អាតពីការឆ្កាំឆ្កងដែរ ព្រោះមិនត្រឹមត្រូវទេដែលផ្តួប បុគ្គលឆ្កាំឆ្កងឬប្រជាជនឆ្កាំឆ្កងជាមួយគួរអាននោះ ។

ហ្នាខ្ញុំស្រឡាញ់នេះជាសាក្សីបញ្ជាក់ថា បុគ្គលទាំងអស់នោះជ្រះស្អាតពីមន្ទិល គ្រប់បែបយ៉ាង ។ ត្រូវកត់សម្គាល់ថា អវិទូភាព (عصمة) នោះមិនមែនឯក សិទ្ធិពិសេសសម្រាប់តែព្រះសាស្តា ﷺ មួយទេ ។ វាមិនមែនជាការមិន អាចទៅរួចទេដែលបុគ្គលអាចរួចផុតពីបាបនោះ ទោះបីបុគ្គលនោះ ប្រុស ក្តី ស្រីក្តី មិនមែនសាស្តាក៏ដោយ ។ អាយ៉ាស្តុតទៅនេះជាសំអាង ។

إِنَّ اللَّهَ أَصْطَفَاكَ وَطَهَّرَكَ وَأَصْطَفَاكَ عَلَىٰ نِسَاءِ الْعَالَمِينَ ﴿٤٦﴾
...អល់ឡោះហ្នាបានជ្រើសរើសនាង បានជម្រះបន្ទុកនាង (គឺព្រះអង្គបាន បង្កើតនាងមកបរិសុទ្ធស្រេចហើយ) ។ ព្រះអង្គបានជ្រើសរើសនាងលើ បណ្តានារីក្នុងលោក (៣:៤៦) ។²⁹

ហ្នាជ្ញ់វ៉ោះត្រី (ព្រះនាង) ម៉ារយ៉ាជ្រះស្អាតពីបាបទោះបីព្រះនាងមិនមែន សាស្តាក៏ដោយ ។

សំណួរ ២ - "ស្តីអ្នកស្តី" មានន័យថាអ្វី ?

²⁸ ស៊ូរ៉េវ៉ោះត្រី ហ្នាស្រឡាត្រី 41:42 ។
²⁹ ស៊ូរ៉េវ៉ោះត្រី អាលី អ៊ីមរ៉េន 3:42 ។

ចម្លើយ

ក្នុងភាសាអារ៉ាប់ "ស្ត្រីអូស្ត" មានន័យត្រង់ថា "អ្នកតាម" ។ ព្រះមហាគម្ពីរគួរអានចែងថា៖

وَإِنَّ مِنْ شِيعَتِهِ لَإِبْرَاهِيمَ

ពិតមែន អ៊ីបរ៉ូហ្វឹមជាម្នាក់ដែលនៅក្នុងបក្ស (គឺស្ត្រីអូស្ត) របស់គេ (៣៧:៨៣) ។³⁰

តែមុស្លីមប្រើពាក្យ "ស្ត្រីអូស្ត" ដើម្បីហៅមនុស្សមួយក្រុមដែលជឿថាមុនចូលទិវង្គត ព្រះសាស្តា صلوات الله عليه وآله បានជ្រើសរើសអ្នកតំណាងព្រះអង្គ صلوات الله عليه وآله និងស្តេចខ្ញុំលិហ្វរបស់មុស្លីមច្រើនលើក ដូចជាក្នុងឱកាសថ្ងៃ "កុំដៀវ" ខែស៊ូលហ្គីច្រយ៉ាស្ត ថ្ងៃទី ១៨ ឆ្នាំទី ១០ សករាជហ្គីច្រយ៉ាស្តនិងនៅក្នុងមហាសន្និបាត (មុស្លីម) ជំសម្បើមមួយជាដើមដែលព្រះអង្គ صلوات الله عليه وآله បានតែងតាំងអ្នកតំណាងព្រះអង្គ صلوات الله عليه وآله នោះជាអាជ្ញាធរផ្នែកនយោបាយ ផ្នែកបញ្ញានិងផ្នែកសាសនាអត់ពីព្រះអង្គ صلوات الله عليه وآله ទៅ ។

ដើម្បីអធិប្បាយបំភ្លឺ អត់ពីព្រះសាស្តា صلوات الله عليه وآله ទៅ ពួក *មូហាម្យ្រូន* (مهاجرون)³¹ និងពួក *អាន់ស្វារ* (انصار)³² បែកគ្នាជាពីរក្រុម គឺ៖

១. ក្រុមមួយជឿថា រឺស៊ូលុលឡោះហ្គី صلوات الله عليه وآله មិនមែនមិនដឹងរឿងខ្ញុំលិហ្វស្តទេ ហើយព្រះអង្គ صلوات الله عليه وآله បានតែងតាំងអុលី អ៊ីបនូ អាប៊ី ត្រីលីប صلوات الله عليه والسلام - បុគ្គល

³⁰ ស៊ូរ៉ាត្រី អាស្ត្រូ-ស្ត្រូហ្វាត 37:83 ។
³¹ មូហាម្យ្រូន គឺងារដែលគេហៅពួកមុស្លីមស្រុកម៉ាកកាស្តដែលបានភៀសខ្លួនជាមួយព្រះសាស្តា صلوات الله عليه وآله ទៅឯស្រុក ម៉ាឌីណាស្ត ។
³² អាន់ស្វារ គឺងារដែលគេហៅពួកមុស្លីមស្រុកម៉ាឌីណាស្តដែលបានទទួលព្រះសាស្តា صلوات الله عليه وآله និងពួកមុស្លីមស្រុកម៉ាកកាស្ត ដែលបានភៀសខ្លួនមកម៉ាឌីណាស្ត ។

ដំបូងបង្អស់ដែលជឿព្រះអង្គ صلوات الله عليه وآله وسلم - ជាអ្នកជំនួសព្រះអង្គ صلوات الله عليه وآله وسلم ។

ក្រុមនេះមានពួកមហាយ្យូននិងពួកអាន់ស្វារ ជាមួយមេដឹកនាំ បានី ហ្គាស្ទ្រីម³³ ទាំងអស់ និងបណ្តាសាវក (صحابه) ³⁴ ល្បីៗមួយ ចំនួន ដូចជា សាល់-ម៉ាន អាល់-ហ្វារស៊ី (سلمان الفارسي), អាប៊ូ ស្វាវ (أبو ذر الخفاري), មីក្វាដាដ្វ៉ូ (مقداد), ខ្យាប់បាប់ អ៊ីបន្លូ អាល់-អារីត (خباب بن الأرت) ។ល។ បុគ្គលទាំងអស់នេះមានជំនឿមាំ ហើយគេហៅបុគ្គលទាំងអស់ នេះថា "ស្ត្រីអាស្តូរបស់អាឡី صلوات الله عليه وآله وسلم" ។

តាមពិត ព្រះសាស្តា صلوات الله عليه وآله وسلم តែម្តងជាអ្នកប្រើពាក្យនេះក្នុងសម័យព្រះអង្គ صلوات الله عليه وآله وسلم ដើម្បីហៅបណ្តាអ្នកតាម ព្រះអគ្គមហាប្រមុខរបស់អ្នកមានជំនឿជ្រះថ្លា صلوات الله عليه وآله وسلم ។ ក្នុងពេលដែលព្រះអង្គ صلوات الله عليه وآله وسلم ចង្អុលអាឡី អ៊ីបន្លូ អាប៊ី ត្រីលិប صلوات الله عليه وآله وسلم ព្រះអង្គ صلوات الله عليه وآله وسلم មានព្រះវចនៈថា៖

"والذي نفسي بيده إن هذا وشيعته لهم الفائزون يوم القيامة."

"សូមស្រ្តីចំពោះព្រះដែលក្តាប់ជីវិតខ្ញុំ ពិតណាស់ បុរសនេះ (អាឡី) និង ស្ត្រីអាស្តូរបស់គេជាអ្នកមានជ័យជំនះក្នុងថ្ងៃរស់ពីស្លាប់វិញ ។"³⁵

³³ បានី ហ្គាស្ត្រីម គឺកុលសម្ព័ន្ធនៅស្រុកម៉ាកកាស្តូរបស់ព្រះសាស្តា صلوات الله عليه وآله وسلم និងបណ្តា កូនចៅព្រះអង្គ صلوات الله عليه وآله وسلم ។

³⁴ សាវក (صحابه) គឺបណ្តាសាវករបស់ព្រះសាស្តា صلوات الله عليه وآله وسلم ។ កាលពីដើម ពាក្យនេះប្រើសម្រាប់តែមិត្តជំនិតរបស់ព្រះអង្គ صلوات الله عليه وآله وسلم ប៉ុណ្ណោះដែលមានទំនាក់ទំនង ជិតស្និទ្ធជាមួយព្រះអង្គ صلوات الله عليه وآله وسلم ។ ក្រោយមក ពាក្យនេះត្រូវពង្រីកដើម្បីរាប់បញ្ចូល បណ្តាអ្នកមានជំនឿដែលគ្រាន់តែបានឃើញព្រះអង្គ صلوات الله عليه وآله وسلم ទោះបីអស់មួយរយៈ ពេលតូចឬកាលពីដើមក៏ដោយ ។

³⁵ សូមមើលសៀវភៅរបស់លោក យ៉ាឡាល់ អាដ្វុ-ខ្លីន អាស័-ស្វិយូទ្វី (جلال الدين) អាដ្វុ-ខ្លីន អាស័-ស្វិយូទ្វី (الدر المنثور) ជុំទី ៦ ក្នុងវគ្គអធិប្បាយស្វីដោះត្រី អាស័-បៃយីណាស្ត ៩៨:៧ ھُمْ خَيْرُ الْبَرِيَّةِ

ហេតុដូច្នោះ "ស្ត្រីអ្នកសុំ" មានន័យថាក្រុមមុស្លីមដើមសម័យអ៊ីស្លាមដែល ដោយហេតុតែជឿថា វីឡាយ៉ាស៊ុំ (អាណាព្យាបាលភាព)³⁶ ស្ថិតនៅលើការ បើកឲ្យដឹង (តាន់ស៊ីស៊ី ពេលគឺ ត្រូវអល់ឡោះហ្គ័រ ជ្រើសរើស) នោះ ត្រូវ គេហៅដូចនេះឯង ហើយក្រុមនេះនៅតែជឿព្រះរាជកុលដ្ឋានរបស់ព្រះ សាស្តា صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم (អាស៊ុំលុល-បៃត៍ السید) រហូតមកដល់សព្វថ្ងៃ ។

ចាប់ពីនេះ យើងយល់ឋានៈនិងមុខងាររបស់ស្ត្រីអ្នកសុំ អាស្រ័យហេតុនេះ សម្តីគ្មានហេតុផលរបស់បុគ្គលអវិជ្ជា ឬបុគ្គលបង្កគំនុំមួយចំនួនដែលថា ស្ត្រីអ្នកសុំបានកើតឡើងក្នុងពេលក្រោយនោះ ទៅជាច្បាស់ក្រឡែតឡើង ។ ព័ត៌មានបន្ថែមអំពីប្រវត្តិស្ត្រីអ្នកសុំ សូមមើលសៀវភៅ អាស្ត្រូល អាស្ត្រូ- ស្ត្រីអ្នកសុំ វ៉ា អ៊ូស្ត្រូលូហ្គា (اصل الشیعة و اصولها), អាស្ត្រូ-មូរីយ៉ាអ្នកត៍ (المراجعات) និង អាត្ម័យ៉ាន់ អាស្ត្រូ-ស្ត្រីអ្នកសុំ (أعیان الشیعة)

២. ក្រុមមួយទៀតជឿថាឋានៈស្ត្រីខ្ញុំលីហ្វនៅលើការបោះឆ្នោត ។ ហេតុ ដូច្នោះ ពួកគេស្មោះស្ម័គ្រ និងចុះចូលខ្លួនចំពោះ អាថ្ន បាការ ហើយក្រោយ មកគេហៅពួកគេនេះថា "អាស្ត្រូឡាល់-ស៊ីនណាស៊ុំ" ឬ "ស៊ីននី" ។

លទ្ធផលចុងក្រោយ ទោះបីនិកាយមុស្លីមទាំងពីរនេះមានមតិស្របគ្នា ច្រើនពាក់ព័ន្ធនឹងឫសគល់សាសនាក៏ដោយ តែពួកគេមានផ្នត់គំនិតខុស គ្នារឿងខ្ញុំលីហ្វស៊ុំនិងរឿងស្នងព្រះសាស្តា صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم ។ សមាជិកក្រុមទាំងពីរជា

"រឿងជនទាំងឡាយណាដែលមានសទ្ធាចំពោះអល់ឡោះហ្គ័រ ធ្វើអំពើល្អ ពិតណាស់ ជនទាំងនោះជាសត្វលោកប្រសើរ បំផុត ។"

³⁶ បើចង់បានព័ត៌មានលម្អិតអំពីវីឡាយ៉ាស៊ុំនិងវ៉ាលី សូមមើលសៀវភៅរបស់លោក Murtada Mutahhari, Wilayah: The Station of the Master, trans. Yahya Cooper (Tehran: World Organization for Islamic Services, 1982).

ពួកមូហ្គាម្យ័រនិងពួកអាន់ស្លាវ ។

សំណួរ ៣ ៖ ហេតុអ្វីចាត់ទុក អ៊ាលី អ៊ីបនូ អាបី គ្លីលិប
^{صلوات الله عليه والسلام} ជា រ៉ាស្មី (អ្នកធ្វើតាមមរតកសាសន៍) និងជាអ្នកស្នង
ព្រះសាស្តា ^{صلی الله علیه وآله وسلم} ?

ចម្លើយ

យើងបានអធិប្បាយរួចមកហើយ ស្ត្រីអ៊ាលីជឿជាក់ថាមានខ្ញុំលីហ្វាស្កុត្រូវ
កំណត់តាមរយៈការបើកឲ្យដឹង (តាន់ស៊ីស៊ី) ហើយអត់ពីព្រះសាស្តា ^{صلی الله علیه وآله وسلم}
ទៅ អ៊ីម៉ាម៉ាស្កុត (អាណាព្យាបាលភាព) ក្នុងប្រការខ្លះ ស្រដៀងសាស្តាភាព
(នូប៊ូរ៉ាស្កុត) ដែរ ។

ដូចព្រះសាស្តា ^{صلی الله علیه وآله وسلم} ត្រូវចាត់តាំងតាមរយៈព្រះបញ្ញត្តិអស់ឡោះហ្គ័រ ^{عز وجل} រ៉ាស្មី
(អ្នកធ្វើតាមមរតកសាសន៍) របស់ព្រះសាស្តា ^{صلی الله علیه وآله وسلم} ក៏ត្រូវតែងតាំងដោយ
អស់ឡោះហ្គ័រ ^{عز وجل} ដែរ ។

ដីប្រវត្តិរបស់រ៉ាស្មីលុលឡោះហ្គ័រ ^{صلی الله علیه وآله وسلم} ជាភ័ស្តុតាងឥតប្រកែកបានសម្រាប់
បញ្ជាក់ជំនឿនេះ ពីព្រោះព្រះអង្គ ^{صلی الله علیه وآله وسلم} បានតែងតាំង អ៊ាលី ^{صلوات الله عليه والسلام} ជាអ្នកស្នង
ព្រះអង្គ ^{صلی الله علیه وآله وسلم} (ជាខ្ញុំលីហ្វាស្កុត) ច្រើនឱកាស ។ ត្រង់នេះ យើងសូមលើកយក
មកអធិប្បាយតែបីឱកាសទេ ។

១. នៅពេលចាប់ផ្តើមបំពេញបេសកកម្មសាស្ត្រា

កាលព្រះសាស្ត្រា صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم បានទទួលមុខការពីអស់ឡោះហ្គ័រ عز ឲ្យហៅសាច់សាលាហិតព្រះអង្គ صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم មកកាន់លទ្ធិ ជំនឿដែលមានព្រះតែមួយគត់ ដូចអាយ៉ាស៊ូគូរអានចែងបញ្ជាក់ គឺ៖

وَأَنْذِرْ عَشِيرَتَكَ الْأَقْرَبِينَ

"ចូរអ្នកព្រមាន (ហៅមករកអស់ឡោះហ្គ័រ) ញាតិសន្តានជិតស្និទ្ធបំផុតរបស់អ្នក (២៦:២១៤) ។"^{៣៧}

ព្រះអង្គ صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم បានថ្លែងប្រាប់ពួកគេថា៖

فأيكم يوازي في هذا الأم على أن يكون أخي ووزيري وخليفتي ووصيي فيكم؟
"អ្នកណាខ្លះ ក្នុងចំណោមអស់លោក នឹងជួយជ្រោមជ្រែងខ្ញុំក្នុងរឿងនេះ ដើម្បីអ្នកនោះនឹងទៅជាបងប្អូនខ្ញុំ (អាឃី أخي) ជាមន្ត្រីខ្ញុំ (វ៉ាស៊ីរី وزير) ជាអ្នកស្នងខ្ញុំ (ខ្ញុំលីហ្គាទី خليفة) និងជាអ្នកធ្វើតាមបណ្តាំខ្ញុំ (វ៉ាស៊ី وصي) ?"

មានតែម្នាក់ទេដែលបានឆ្លើយតបព្រះរាជអំពាវនាវនេះគឺ អ៊ាលី អ៊ីបនូ អាប៊ី ត្រីលីប صلوات اللہ علیہ والسلام ។ បន្ទាប់មក នៅពីមុខសាច់ញាតិព្រះអង្គ صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم រឺស៊ូលុលឡោះហ្គ័រ صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم មានព្រះរចនៈថា៖

"إن هذا أخي ووصيي خليفتي فيكم فاسمعوا له وأطيعوه."

"ពិតណាស់ គេ (អ៊ាលី) ជាបងប្អូនខ្ញុំ ជាអ្នកធ្វើតាមបណ្តាំខ្ញុំនិងជាអ្នកស្នងខ្ញុំក្នុងចំណោមអស់លោក ។ ដូច្នោះ ចូរអស់លោកស្តាប់គេនិងគោរពបង្គាប់គេ ។"^{៣៨}

³⁷ សូរ៉េត្រី អាស៊ុប-ស៊ីអ៊ុរអ៊ី ២៤:២១៤ ។

³⁸ សូមមើលសៀវភៅ តារីក្ក អាត្ម-ត្រីបារី (تاريخ الطبري) ជុំទី ២ ទំព័រ២២-៦៣ ។ តារីក្ក អាល-កាមីល ជុំទី ២ ទំព័រ ៤០-៤១ ។ មុសណាដ្ឋ អាស៊ុបម៉ាដ្ឋ អ៊ីបនូ

២. នៅក្នុងសមរក្ខមិតាប៊ុក (تبوك)

ព្រះសាស្តា صلوات الله عليه وآله وسلم បានប្រាប់អូលី صلوات الله عليه والسلام ថា៖

أما ترضى أن تكون مني بمنزلة هارون من موسى إلا أنه لا نبي بعدي؟
"អ្នកមិនពេញចិត្តទេ អ្នកនឹងខ្ញុំ ដូចហ្វារូននិងមូសាដែរ លើកលែងតែនឹងពុំ
មានសាស្តាទេអត់ពីខ្ញុំទៅ?"³⁹

បានសេចក្តីថា៖ "ដូចហ្វារូន عليه السلام ជាអ្នកធ្វើតាមបណ្តាំនិងជាអ្នកស្នងមូសា
صلوات الله عليه وآله وسلم បន្ទាប់ដែរ អ្នក صلوات الله عليه والسلام ជាអ្នកស្នងខ្ញុំ صلوات الله عليه وآله وسلم ។"

៣. នៅក្នុងឆ្នាំទី ១០ ក្រោយពីបានភៀសខ្លួន

ពេលត្រឡប់មកពីបំពេញពិហ្វាចូលាគ្នា (ហ្វាចូយ៉ាស្តុ អាល់-វ៉ាដ្វាត្តុ
(حجة الوداع)) វិញ នៅកន្លែងមួយដែលគេហៅថា ក្តីជ្រៀវ ឃុំម ព្រះសាស្តា
صلوات الله عليه وآله وسلم របស់អាល់ឡោះប្តី عليه السلام បានណែនាំ ឲ្យអង្គប្រជុំអ្នកធ្វើពិធីហ្វាចូ]មហាធំ
ស្គាល់អូលី صلوات الله عليه والسلام ជា *វ៉ាលី* (អាណាព្យាបាល) របស់អ្នកមានសទ្ធាទាំងអស់
ប្រុសឬស្រី ថា៖

"من كنت مولاه فهذا علي مولاه."

ហ្វាន់បាល់ ជុំទី ១ ទំព័រ ១១១ ។ សៀវភៅរបស់លោក អ៊ីបនូ អាប៊ីល-ហ្វាឌីដូដូ
(شرح نهج البلاغة) ជុំទី ១៣ ទំព័រ
២១០-២១២ ។

³⁹ សូមមើលសៀវភៅ *ស៊ីរ៉េត្តី អ៊ីបនូ ហ្វីស្តា* (سيرة ابن هشام) ជុំទី ២ ទំព័រ ៥២០ ។
សៀវភៅរបស់លោក អ៊ីបនូ ហ្វាឌីដូ (អាល់-អូស្តុក្តីឡានី) *អាស្តុ-ស្តុវ៉ាអ៊ីត្ត អាល់-
មុះហ្វីវីក្លោះត្តី* (الصواعق المحرقة) (បោះពុម្ពលើកទី ២ អេស៊ីបត៍) គឺតាប ៩ រវ៉ុត ២
ទំព័រ ១២១ ។

"អ្នកណាក៏ដោយដែលខ្ញុំជាម្ចាស់ (ម៉ៅឡា ម៉ៅឡា) អាឡី ម៉ៅឡា ក៏ជាម្ចាស់របស់អ្នកនោះដែរ ។"

ចំណុចសំខាន់និងគួរកត់សម្គាល់នោះគឺ ពេលចាប់ផ្តើមថ្ងៃសុន្ទរកថា ព្រះសាស្តា បានសួរថា៖

ألست أولى بكم من أنفسكم؟

"តើខ្ញុំ មានអំណាចជាងគេលើអស់លោក ជាងអស់លោកមានអំណាចលើខ្លួនឯងមែនទេ ?"

មុន្លឹមទាំងអស់បានឆ្លើយតបជាងកម្លាំងថាមែន ។ ហេតុដូច្នោះ ត្រូវកត់សម្គាល់ត្រង់នេះថានៅក្នុងហ្វាត្វាខ្លីនេះ ព្រះសាស្តា មានព្រះវចនៈថា "ម៉ៅឡា" ដោយមានន័យថាអាណាព្យាបាលភាពទាំងស្រុងលើបណ្តាអ្នកមានសទ្ធា ហើយអាចសន្និដ្ឋានបានថាព្រះសាស្តា បានលើកឋានៈអាឡី ម៉ៅឡា ស្មើឋានៈព្រះអង្គ ។ នៅក្នុងថ្ងៃនោះដែរ លោក ហ្វាសាន់ អ៊ីបនូ ស្វាប៊ីត បានចងក្រងព្រឹត្តិការណ៍ប្រវត្តិសាស្ត្រក្តីរៀន យូមជាកំណាព្យដូចតទៅ ។

يناديهم يوم الغدير نبيهم بخم واسمع بالرسول مناديا فقال: فمن مولاكم ونبيكم؟ فقالوا: ولم يدلوا أهنالك التعاميا إلهك ومولانا أنت نبين ولم تلق منا في الولاية عاصيا فقال له: قم يا عليّ فإنني رضيتك من بعدي إماماً وهادياً فمن كنت مولاه فهذا وليه فكونوا له اتباع صدق مواليا هناك دعا: اللهم وال وليه وكن للذي عادى علياً معاديا.

"ព្រះសាស្តារបស់ពួកគេបានប្រកាសប្រាប់ពួកគេក្នុងថ្ងៃ ក្តីរៀន យូម ។ ចូរស្តាប់សេចក្តីប្រកាសរបស់ព្រះសាស្តា ។ ព្រះអង្គមានព្រះវចនៈថា៖ "អ្នកណាជាម្ចាស់ (ម៉ៅឡា) និងជាអាណាព្យាបាល (វ៉ាលី) របស់អស់លោក ?"

មិនសម្តែងអាកប្បកិរិយាព្រងើយកន្តើយទេ ពួកគេបានទូលថា៖ "ព្រះម្ចាស់របស់ព្រះអង្គជាម្ចាស់ (ម៉ៅឡា) អស់ទូលបង្គំ ហើយព្រះអង្គជាអាណាព្យាបាល (វ៉ាលី) របស់អស់ទូលព្រះបង្គំ ។ ពុំមានអស់ទូលបង្គំ អ្នកណាមួយជំទាស់ព្រះអង្គទេថ្ងៃនេះ ។" បន្ទាប់ពីនោះ ព្រះអង្គមានព្រះវចនៈថា៖ "អ្នាលអើយ ចូរអ្នកងើបឡើង ព្រោះខ្ញុំពេញចិត្តដែលអ្នកជាអ៊ីម៉ាមនិងជាមគ្គុទេសក៍អត់ពីខ្ញុំទៅ ។" [បន្ទាប់មកព្រះអង្គមានព្រះវចនៈថា៖] "ហេតុដូច្នោះ អ្នកណាក៏ដោយដែលខ្ញុំជាម្ចាស់ អ្នាលក៏ជាម្ចាស់របស់អ្នកនោះដែរ ។ សូមឲ្យអស់លោកជាអ្នកគាំទ្រពិតរបស់ពួកគេ ។" បន្ទាប់មក ព្រះអង្គបូងស្ទង់ថា៖ "អស់ឡោះហ្ន៎អើយ សូមព្រះអង្គជាមិត្តរបស់អ្នកណាដែលជាមិត្តរបស់គេ (អ្នាលី) សូមព្រះអង្គជាសត្រូវរបស់អ្នកណាដែលជាសត្រូវរបស់គេ ។"⁴⁰

ហ្វាត្វាខ្លីស្នើអំពីកុំដៀវនៅក្នុងប្រភេទហ្វាត្វាខ្លីមួយតារាវ៉ាតៀវ (متواتر)⁴¹ ដែលមិនត្រឹមតែត្រូវរាយការណ៍ដោយ អ៊ីឡាម៉ាអ៊ីស្តីអាស្ត ទេ តែត្រូវរាយការណ៍ដោយប្រមាណ ៣៦០ អ្នកប្រាជ្ញស៊ិននី⁴²ដែរ ហើយចំនួនអ្នក

⁴⁰ សូមមើលសៀវភៅរបស់លោក យូណីស្តមី អាល់-ម៉ាលីគី អាល់-ម៉ាណាត្វីប (المناقب) ទំព័រ ៨០ ។ សៀវភៅរបស់លោក ស៊ីបត្ត អាល់-យ៉េស៊ី តាស្ត្តីវ៉ាត្តី អាល់-ខ្លីវ៉ាស្ត អាល់-អ៊ីម៉ាស្ត (تذكرة الخواص من الأئمة في ذكر خصائص الأئمة) ទំព័រ ២០ ។ សៀវភៅរបស់លោក កាន់យ៉ឺ អាល់-ស្វាហ្គីអ៊ី (کنجى شافعي) គឺហ្វាយ៉ាស្ត អាត្ត្ត-ត្តីលីប (کتابه الطالب) ទំព័រ ១៧ និងសៀវភៅច្រើនទៀត ។

⁴¹ មូតារាវ៉ាតៀវ គឺហ្វាត្វាខ្លីមកពីព្រះសាស្តា عليه السلام ឬ អ៊ីម៉ាអរិទ្ធដែលគេរាយការណ៍ដដែលៗពាសពេញ បន្តបន្ទាប់គ្នាដាច់ តាមរយៈអ្នកថ្លែងការណ៍ដែលត្រូវទុកចិត្តបន្តបន្ទាប់គ្នា ។

⁴² សូមមើលសៀវភៅរបស់លោក អ៊ីបន្ទូ ហ្វាយ្តរ អាស្ត្ត-ស្តីវ៉ាអ៊ីត្ត អាល់-មុះហ្គីវ៉ាត្ត្ត (الصواعق المحرقة) (បោះពុម្ពលើកទី ២ អេស៊ីបត៍) គឺតាប ៩ វគ្គ ២ ទំព័រ ១២២ ។

ថ្ងៃឯបន្តមានដល់ទៅ ១១០ សារក ។ អ្វីឡាម៉ាអ្វីមុស្លីមជាន់ខ្ពស់ម៉ែប្រាំ មួយនាក់បានសរសេរសៀវភៅដាច់ឡែកគ្នា ស្តីអំពីបណ្តាញថ្លែងព័ត៌មាន បន្តនិងអ្នកថ្លែងបន្តរបស់ហ្វាត្វាខ្លីនេះ ។

លោក អាច្វី យ៉ាកុហ្វារ ត្នំបារី អ្នកប្រវត្តិសាស្ត្រមុស្លីមដ៏ល្បីឈ្មោះ បានចង ក្រងបណ្តាញថ្លែងព័ត៌មានបន្ត និងអ្នកថ្លែងបន្តរបស់ហ្វាត្វាខ្លីនេះនៅក្នុង តម្រាង់ពីរ ។ ចង់បានព័ត៌មានបន្ថែម សូមមើលសៀវភៅ *អាស់-ក្រ័ដៀវ* ។

សំណួរ ៤ ៖ អ៊ីម៉ាគីអ្នកណា ?

ចម្លើយ

ក្នុងសម័យព្រះអង្គ صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم ព្រះសាស្តា صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم បានប្រកាសថាអត់ពីព្រះអង្គ صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم ទៅនឹងមាន ១២ ស្តេច ខ្ញុំលិហ្វដែលចេញមកពីសន្តតិរង្សត្រូវយំស្ត្រីទាំង អស់ ហើយអ៊ីស្លាមនឹងរុងរឿង ត្រចះត្រចង់តាមរយៈខ្ញុំលិហ្វទាំង ១២ អង្គ នេះ ។

លោក យ៉ាបៀរ អ៊ីបន្ទូ សាមូរ៉េត្ន៍ (جابر بن سمرة) បានរាយការណ៍ថា៖
"سمعت رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم يقول : لا يزال الإسلام عزيزاً إلى اثني عشر خليفة ثم قال كلمة لم أسمعها فقلت لأبي ما قال؟ فقال: كلهم من قريش."
"ខ្ញុំបានឮរស្វីលុលឡោះប្តី صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم មានព្រះវចនៈថា៖ "អ៊ីស្លាមនឹងគង់ កិត្តិយសតាមរយៈស្តេចខ្ញុំលិហ្វដប់ពីរអង្គ ។" ក្រោយមកព្រះអង្គ صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم មាន ព្រះវចនៈតែខ្ញុំមិនយល់ ។ ដូច្នេះខ្ញុំបានសួរឪពុកខ្ញុំថា៖ "តើព្រះអង្គ صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم ថា អ្វី?" គាត់បានឆ្លើយថាព្រះអង្គ صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم មានព្រះវចនៈថា៖ "បុគ្គលទាំងអស់

នោះនឹងចេញមកពីពួកគូរ៉យ៉ូស៍ ។"⁴³

នៅក្នុងប្រវត្តិសាស្ត្រអ៊ីស្លាម មិនមានស្តេចខ្ចីលិហ្វទាំងដប់ពីរទេដែលការពារ កិត្តិយសអ៊ីស្លាម លើកលែងតែអ៊ីម៉ាដប់ពីរអង្គដែលស្ត្រីអូស្តុជៀ ព្រោះ អ៊ីម៉ាទាំងដប់ពីរនេះជាស្តេចខ្ចីលិហ្វទាំងដប់ពីរនោះឯង ដែលព្រះសាស្តា បានតាំងជាអ្នកស្នងព្រះអង្គ ។

តទៅនេះ យើងនឹងពិនិត្យមើលថាស្តេចខ្ចីលិហ្វទាំងដប់ពីរនោះជាអ្នក ណា ។ បើយើងថានោះគឺស្តេចខ្ចីលិហ្វទាំងបួនដែលអាស្តុលុល- ស៊ុនណាស្តុថាជា "ស្តេចខ្ចីលិហ្វដែលបានទទួលការដឹកនាំត្រឹមត្រូវ" (អាល់-ខ្ចីឡាហ្វាអ៊ី អាល់-រ៉ាស៊ីឌុន الخلفاء الراشدون) នោះ វាពុំមានស្តេចខ្ចីលិហ្វ ណាមួយដែលបានជួយឲ្យអ៊ីស្លាមរុងរឿង ត្រចះត្រចង់ទេ ។

ដីប្រវត្តិរបស់ស្តេចខ្ចីលិហ្វអ៊ីម៉ាស្តុ និងអូបាស៊ីយ៉ាស្តុជាក៏ស្តុតាងរឿង នេះ ។ រីឯអ៊ីម៉ាទាំងដប់ពីរដែលស្ត្រីអូស្តុជៀនោះវិញ ព្រះអង្គទាំងអស់នេះ ជាការសម្តែងឲ្យឃើញនូវសទ្ធាជ្រះថ្លា និងសីលធម៌ច្បាស់ក្រឡែត នៅ ក្នុងសម័យកាលរបស់ព្រះអង្គគ្រប់ៗអង្គបន្តបន្ទាប់គ្នា ។

ព្រះអង្គទាំងដប់ពីរអង្គនេះ ជាអ្នកថែរក្សាព្រះស៊ុនណាស្តុរបស់ព្រះសាស្តា របស់អល់ឡោះហ្វ័រដេរ និងជាបុគ្គលដែល ស្ត្រីហ្វាបាស្តុ (សាវក) និង

⁴³ សូមមើលសៀវភៅរបស់លោក មុស្លីម *ស្ត្រីហ្វ័រដេរ* (បោះពុម្ពនៅប្រទេស អេស៊ីបត៍) ជុំទី ៦ ទំព័រ ២ ។ សូមមើលសៀវភៅរបស់លោក អាប់ឌុល-ហ្វាមីដូ ស្ត្រីដុខ្ចីត្តី *ស្ត្រីហ្វ័រដេរ មុស្លីម* (ច្បាប់ប្រែជាភាសាអង្គេស) ជុំទី ៣ ហ្វាខ្ចីស្ត្រីលេខ ៤៤៨០ ។

តាប៊ីអ៊ីន (អ្នកតាម) ចំពាក់ចិត្តលើ⁴⁴ ។ អស់លោកអ្នកប្រវត្តិសាស្ត្រ ទទួលស្គាល់ថាព្រះអង្គទាំងអស់នេះមានចំណេះវិជ្ជាកំពូល និងជាបុគ្គលគួរទុកចិត្ត ។ អ៊ីម៉ាទាំងដប់ពីរអង្គនេះ គឺ៖

- ១. អុលី អ៊ីបនូ អាប៊ី ត្ន័លិប
- ២. ហ្គាសាន់ អ៊ីបនូ អុលី (អាល់-មុច្ចតាបា المُحْتَضَى)
- ៣. ហ្វ្វៃសន៍ អ៊ីបនូ អុលី
- ៤. អុលី អ៊ីបនូ អាល់-ហ្វ្វៃសន៍ (ស្វែន៍ អាល់-អុប៊ីឌីន)
- ៥. មូហាំម៉ាដូ អ៊ីបនូ អុលី (អាល់-បាក្លៀរ)
- ៦. យ៉ុកុំហ្វារ អ៊ីបនូ មូហាំម៉ាដូ (អាល់-ស្វ័ឌីកូ)
- ៧. មូសា អ៊ីបនូ យ៉ុកុំហ្វារ (អាល់-កាស្ត្រីម)
- ៨. អុលី អ៊ីបនូ មូសា (អាល់-រីដ្វី)
- ៩. មូហាំម៉ាដូ អ៊ីបនូ អុលី (អាល់-តាគី)
- ១០. អុលី អ៊ីបនូ មូហាំម៉ាដូ (អាល់-ណាគី)
- ១១. ហ្គាសាន់ អ៊ីបនូ អុលី (អាល់-អុសការី)
- ១២. មូហាំម៉ាដូ អ៊ីបនូ អាល់-ហ្គាសាន់ (អាល់-ម៉ាសូនី)

មានហ្វ្វៃសន៍មូតារីកៀរ រាយការណ៍តមកពីព្រះសាស្តា صلی اللہ علیہ وسلم ស្តីអំពីអ៊ីម៉ាចុងក្រោយបង្អស់ដែលគេហៅថា "ម៉ាសូនីជាទីសង្ឃឹម" ថ្លែងបន្តដោយអស់លោកអ្នកប្រាជ្ញមុស្លីមខាងហ្វ្វៃសន៍ (មូហាំម៉ាដូស្វ័ឌីន) ។

ដើម្បីជាព័ត៌មានបន្ថែម សៀវភៅខាងក្រោមនេះស្តីអំពីអត្ថប្រយោជន៍ទាំងនេះដែលព្រះសាស្តា صلی اللہ علیہ وسلم អស់ឡោះហ្វ្វៃសន៍ ផ្ទាល់បានប្រាប់ឈ្មោះ គឺ៖

⁴⁴ តាប៊ីអ៊ីន (អ្នកតាម ឬ អ្នកបន្ត) ផ្តោតទៅលើមុស្លីមជំនាន់ទីពីរដែលមកក្រោយបណ្តាសាវ័ក ដែលពុំបានស្គាល់ព្រះសាស្តា صلی اللہ علیہ وسلم ទេតែបានស្គាល់បណ្តាសាវ័កព្រះអង្គ صلی اللہ علیہ وسلم ។

១. តាស៊ូតីវ៉ាត៍ អាស់-ខ្លីវ៉ាស្វ័រ អាស់-អ៊ុមម៉ាស៊ូ

(تَنْكَرُةُ الْخَوَاصِّ مِنَ الْأُمَّةِ فِي ذِكْرِ خَصَائِصِ الْأُمَّةِ) ។

២. គីហ្វាយ៉ាស៊ូ អាស់-អាស្វ័រ (كفاية الأثر)

៣. វ៉ាហ្វីយ៉ាត៍ អាស់-អ៊ុយ៉ាស៊ូ (وفيات الأعيان)

៤. អាត្ម័យ៉ាស៊ូ អាស់-ស្វីអ៊ុស៊ូ (أعيان الشيعة)

(សរសេរដោយ السيد محسن بن عبد الكريم الامين العاملي ស៊េយ័រ មុហ្គ័ស៊ីន អាមីន អាស់-អ៊ុមមីលី ងាយយល់ជាងសៀវភៅទាំងបី)

សំណួរ ៥ - ហេតុអ្វីស្វីអ៊ុស៊ូថា "អស់ឡីហ្គ័មម៉ា ស្វ័លលី អ៊ុឡា មូហ្គ័ម៉ាដូ វ៉ា អ៊ុឡា អាស៊ី មូហ្គ័ម៉ាដូ" ?

ពេលជូនពរណាបីមូហ្គ័ម៉ាដូ (ស្វីឡាវ៉ាត) ហេតុអ្វីអស់លោករាប់ បញ្ចូលបណ្តាកូនចៅ (ព្រះអង្គ) ជាមួយព្រះអង្គ ដែរដោយថា៖ "អស់ឡីហ្គ័មម៉ា ស្វ័លលី អ៊ុឡា មូហ្គ័ម៉ាដូ វ៉ា អ៊ុឡា អាស៊ី មូហ្គ័ម៉ាដូ (អស់ឡោះហ្គ័អ៊ីយ សូមព្រះរាជទានពរជ័យដល់មូហ្គ័ម៉ាដូនិងដល់ បណ្តាកូនចៅរបស់មូហ្គ័ម៉ាដូ)" ?

ចម្លើយ

គេបានបង្ហាញភ័ស្តុតាងហើយថា ព្រះសាស្តា ផ្ទាល់បានបង្ហាត់មុស្លីម ឲ្យចេះបូងសូងជូនពរជ័យឲ្យព្រះអង្គ ។ កាលអាយ៉ាស៊ូខាងក្រោមនេះ

إِنَّ اللَّهَ وَمَلَائِكَتَهُ يُصَلُّونَ عَلَى النَّبِيِّ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا صَلُّوا عَلَيْهِ وَسَلِّمُوا تَسْلِيمًا

អស់ឡោះហ្គ័និងទេវតាទាំងឡាយរបស់ព្រះអង្គ ជូនពរជ័យសិរីសួស្តីដល់ ព្រះសាស្តា ។ បណ្តាអ្នកមានសទ្ធាអ៊ីយ ចូរពួកអ្នកជូនពរជ័យសិរីសួស្តី

ដល់គេ ចូរពួកអ្នកចុះចូលយ៉ាងស្មោះអស់ពីចិត្តចំពោះគេ (៣៣:៥៦) ។⁴⁵

ត្រូវបានដាក់ចុះមក មុស្លីមទាំងអស់សួរព្រះសាស្តា صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم ថា៖ "តើអស់ទូល
បង្កិតបង្កើបង្កងសូងពរជ័យ[ឲ្យព្រះអង្គ صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم]ដូចម្តេច?" ព្រះសាស្តា صلی اللہ
عليہ وآلہ وسلم មាន
ព្រះវចនៈថា៖

"لا تصلوا عليّ الصلوة البتراء."

"ចូរកុំបូងសូងពរជ័យកំបុតឲ្យខ្ញុំ ។"

ពួកគេសួរទៀតថា៖ "តើអស់ទូលបង្កិតបង្កើបង្កងសូងសូមពរជ័យឲ្យព្រះអង្គ
صلی اللہ
عليہ وآلہ وسلم ដូចម្តេច?" ព្រះអង្គ صلی اللہ
عليہ وآលہ وسلم មានព្រះវចនៈថា៖ "

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ

"អល់ឡីប្តូរម៉ា ស្នួលលី អាឡា មូហាំម៉ាដ្ឋ វ៉ា អាឡា អាលី មូហាំម៉ាដ្ឋ"
(អល់ឡោះហ្វ្រី عجل អីយ សូមព្រះរាជប្រទានពរជ័យដល់មូហាំម៉ាដ្ឋនិងដល់
គ្រួសារមូហាំម៉ាដ្ឋ ។)⁴⁶

⁴⁵ សូរ៉េត្តី អាល់-អាស្ត់ស្យាប់ 33:56 ។

⁴⁶ សូមមើលសៀវភៅរបស់លោក អ៊ីបនូ ហ្គាយ៉ារ (អាល់-អុស្ត់ក្លីឡានី) *អាស្ត្រូ-
ស្ត្រីវ៉ាអ៊ីត្តី អាល់-មុះហ្វ្រីវីក្លោះត្តី* (الصواعق المحرقة) (បោះពុម្ពលើកទី ២ អេស៊ីបត៍-
Cairo: Maktabat al-Qahirah) គឺតាប ១១ វគ្គ ១ ទំព័រ ១៤៦ និងសៀវភៅស្រដៀង
នេះរបស់លោក យ៉ាឡាល់ អាដ្ឋូ-ខ្លីន អាស្ត់-ស៊ិយូទ្រី (جلال الدين السيوطي) *អាដ្ឋូ-ខ្លីន
អាល់-ម៉ាន់ស្ត្រីវ* (الدر المنثور) ជុំទី ៥ អធិប្បាយសូរ៉េត្តី អាល់-អាស្ត់ស្យាប់ ៣៣:៥៦
រាយការណ៍ដោយអ្នកប្រាជ្ញខាងហ្គាឌ្លីស្ត្រ (មូហាំម៉ាដ្ឋខ្លីស្ត្រីន) និងអស់លោកអ្នក
ចងក្រងស្ត្រីហ្វ្រីហ្វ្រីនិងមុសណាដ្ឋ ដូចជាលោក អុប្តដ្ឋ អាវ-វ៉ាស្យាត្តូ លោក អ៊ីបនូ
អាប៊ី ស្ត្រីបាស្ត លោក អាស្ត់ម៉ាដ្ឋ អ៊ីបនូ ហ្គាន់បាល់ លោក អាល់-ច្វីខ្លីវី លោក
មុស្លីម លោក អាច្វី ដ្យាវដ្ឋ លោក តៀរមីស្ត្រី លោក នីសាអ៊ី លោក អ៊ីបនូ ម៉ាយ៉ាស្ត
លោក អ៊ីបនូ ម៉ាដាវី ជាដើម តមកពីលោក កាអុប អ៊ីបនូ អ៊ីច្ត្រីវ៉េត្តី តមកពីព្រះ
សាស្តា صلی اللہ
عليہ وآلہ وسلم ។

បុណ្យបារីឧត្តុង្គឧត្តម ពិសេសរបស់គ្រួសារ^{عليهم السلام}ព្រះសាស្តា^{صلى الله عليه وآله} ជម្រុញ អ៊ីម៉ាអាស៊ី-ស្វាហ្គីអ៊ីឲ្យតែងកំណាព្យដ៏ល្អដូចតទៅ ។

يا أهل بيت رسول الله حبكم فرض من الله في القرآن أنزله كفاكم من عظيم القدر أنكم من لم يصل عليكم لا صلوة له.

"ឱព្រះរាជកុលដ្ឋាន (អាស៊ី-ស្វាហ្គីអ៊ី) ព្រះសាស្តា^{صلى الله عليه وآله}របស់អស់ឡោះហ្គី អ៊ីយ សេចក្តីស្រឡាញ់របស់អស់ទូលបង្គំមកលើព្រះអង្គ^{صلى الله عليه وآله}ជា ភាគពូកែដែលអស់ឡោះហ្គី^{رحمته}បានបើកឲ្យដឹងនៅក្នុងគូរអាន ។ បុណ្យ បារីឧត្តុង្គឧត្តមរបស់ព្រះអង្គ^{صلى الله عليه وآله}នោះគឺ បើអ្នកណាមួយមិនបង្កសូត្រសូមពរ ជ័យឲ្យព្រះអង្គ^{صلى الله عليه وآله}ទេ [ក្នុងស្រ្តីឡាត្រូវ] ស្រ្តីឡាត្រូវរបស់អ្នកនោះត្រូវ មោឃៈ ។"⁴⁷

សំណួរ ៦ - ហេតុអ្វីចាត់ទុកអ៊ីម៉ាជាអវិទូបុគ្គល (ម៉ាក្តីស្រី) ?

ចម្លើយ

មានភស្តុតាងច្រើនដែលបញ្ជាក់ថា អ៊ីម៉ាទាំងឡាយដែលជាព្រះរាជ កុលដ្ឋានទាំងអស់របស់ព្រះសាស្តា^{صلى الله عليه وآله} (អាស៊ី-ស្វាហ្គីអ៊ី) នោះប្រកប ដោយអវិទូភាព (អ៊ីស្តម៉ាស៊ី ^{عصمة}) ។ យើងនឹងលើកយកភស្តុតាងនោះតែ

⁴⁷ សូមមើលសៀវភៅ អាស៊ី-ស្វាហ្គីអ៊ី អាស៊ី-មុះហ្គីរីក្លែត្រី (الصواعق المحرقة) គឺតាប ១១ រក្ខ ១ ទំព័រ ១៤៨ ។ សៀវភៅរបស់លោក ស្ទាប់រី អាស៊ី-អ៊ីស្តាហ្វ ទំព័រ ២៩ ។ សៀវភៅរបស់លោក ហ្គីស្តារី ម៉ាលីតី ម៉ាស្តារីក្លី អាស៊ី-អាស៊ីរី ទំព័រ ៨៨ ។ សៀវភៅរបស់លោក ស្ទារក្លីនី អាស៊ី-ម៉ារីហ្គីប ។ សៀវភៅរបស់លោក សាប៊ុន អាស៊ី-អាស៊ី-អាហ្វ ទំព័រ ១១៩ ។

មួយបង្ហាញជូន ។

យោលតាមសេចក្តីរាយការណ៍របស់អស់លោកអ្នកប្រាជ្ញស្ត្រីអាស៊ី និង ស៊ុននី ជិតចូលទិវង្គត ព្រះសាស្ត្រា ﷺ មានព្រះវចនៈថា៖

"إني تارك فيكم الثقلين كتاب الله وأهل بيتي وإئهما لن يفترقا حتى يردا علي الحوض."

"ការពិត ខ្ញុំទុកឲ្យអស់លោកនូវវត្ថុសំខាន់ពីរគឺ៖ ព្រះគម្ពីរអស់ឡោះហ្គ័រ ﷺ (គួរអាន) និងព្រះរាជកុលដ្ឋាន (អាស៊ី-លុល-បែត) របស់ខ្ញុំ ទាំងពីរនេះនឹង មិនបែកពីគ្នាជាដាច់ខាត លុះបានមកជួបខ្ញុំនៅឯស្រះ (អាល់-ហ្គោដ្វ័) [នៃ កៅស្វារ ក្នុងថ្ងៃរស់ពីស្លាប់វិញ] ។"⁴⁸

ចំណុចគួរយកចិត្តទុកដាក់ត្រង់នេះគឺ៖ មិនមានអ្វីគួរឲ្យសង្ស័យបន្តិច ឡើយ ព្រះមហាគម្ពីរគួរអានវិសេសវិសាលមិនឆ្កាំឆ្កង មិនវិរុទ្ធសោះ ឡើយ ។ តើសេចក្តីឆ្កាំឆ្កងអាចប៉ះពាល់ព្រះរាជបន្ទូលរបស់អស់ឡោះហ្គ័រ ﷺ បានដូចម្តេចទៅ បើមានព្រះអគ្គទេវតា ﷺ អ្នកនាំព្រះរាជបន្ទូលជាអ្នក នាំសារ ដោយមានព្រះសាស្ត្រា ﷺ អស់ឡោះហ្គ័រ ﷺ ជាអ្នកទទួលព្រះរាជ បន្ទូលនោះ ?

ព្រោះតែទាំងបីនេះប្រកបដោយអវិរុទ្ធភាព ជាក់ច្បាស់ដូចពន្លឺថ្ងៃ មុស្លីម ក្នុងពិភពលោកទាំងមូលចាត់ទុកព្រះសាស្ត្រា ﷺ ជាបុគ្គលចាកផុតពីការ

⁴⁸ សូមមើលសៀវភៅរបស់ មុសតាដ្វ័ររ៉ក់ អាល់-ហ្គោគីម ជុំទី ៣ ទំព័រ ១៤៨ ។ អាស៊ី-ស្ត្រីអាស៊ី អាល់-មុហ្គ័រីក្វេត្តី (الصواعق المحرقة) គឺតាប ១១ រវគ្គ ១ ទំព័រ ១៤៩ ។ មានអត្ថបទស្រដៀងនេះដែរនៅក្នុង កាន់ស្ត្រី អាល់-អ៊ីម៉ាល់ (كنز العمال) ជុំ ទី ១ រវគ្គ "អាល់-អ៊ីទីស្ត្រី បឺល គឺតាប រ៉ាស់-ស៊ុនណាស្ត្រី" ទំព័រ ៤៤ ។ មុសណាដ្វ័រ អាស៊ីម៉ាដ្វ័រ អ៊ីបនូ ហ្គាន់បាល់ ជុំទី ៥ ទំព័រ ១៨២, ១៨៩ និងសៀវភៅច្រើនទៀត ។

ប្រប្រឹក្តិឆ្នាំឆ្លងក្នុងការទទួល ក្នុងការថែរក្សានិងក្នុងការប្រាប់បន្តព្រះរាជ
 បន្ទូលរបស់អស់ឡោះហ្គ័រ ហើយពិតប្រាកដណាស់ថាព្រះគម្ពីរ
 អស់ឡោះហ្គ័រ ក៏ទៀងឥតប្រែប្រួល និងមានសច្ចភាពដូចនោះដែរ បាន
 ជាអាស្តង់លុល-បៃត័របស់ព្រះសាស្តា អស់ឡោះហ្គ័រ ក៏ចាកផុតពីការ
 ភ្លាំងភ្លាត់និងកំហុសដែរ ។ ពីព្រោះ នៅក្នុងហ្វាឌីស្ទ គេពិពណ៌នាថាបណ្តា
 កូនចៅ (អ៊ីតរ៉េត្ត) របស់ព្រះសាស្តា ស្មើនឹងព្រះមហាគម្ពីរគូរអាន
 វិសេសវិសាលក្នុងការបង្ហាញមាតិកា និងក្នុងការដឹកនាំអ៊ុមម៉ាតូ បានសេចក្តី
 ថាទាំងពីរនេះប្រកបដោយអវិទូភាព (អ៊ីស្វម៉ាសូ ធម៌) ស្មើគ្នា ។

អាចនិយាយម្យ៉ាងទៀតបានថា មិនសមហេតុផលទេដែលចាត់ទុកបុគ្គល
 ម្នាក់ឬមនុស្សច្រើននាក់ដែលមិនអវិទូទេនោះ ស្មើនឹងព្រះគម្ពីរ
 អស់ឡោះហ្គ័រ ។

សក្តិភាពបញ្ជាក់ថាអ៊ុមម៉ាតូឡាយ អវិទូនោះ គឺសម្តីរបស់ព្រះសាស្តា
 ដូចតទៅគឺ៖

"وإنهما لن يفترقا حتى يردا علي الحوض."

"ទាំងពីរនេះនឹងមិនបែកពីគ្នាជាដាច់ខាត (ក្នុងការបង្ហាញមាតិកានិងក្នុងការ
 ដឹកនាំ) លុះបានមកជួបខ្ញុំនៅឯស្រះ (អាស់-ហ្វាដ្វី) [នៃកៅស្វារ ក្នុងថ្ងៃ
 រស់ពីស្លាប់វិញ] ។"

កាលណាអាស្តង់លុល-បៃត័របស់ព្រះសាស្តា មិនចាកផុតពីការភ្លាំងភ្លាត់
 និងកំហុសទេ កាលនោះអាស្តង់លុល-បៃត័របស់ព្រះសាស្តា នឹងបែក
 ចេញពីគូរអានដែលគ្មានកំហុសឆ្គាំឆ្គងនោះ ហើយនឹងរង្វេង ចំណែកឯ
 ព្រះសាស្តា បានបដិសេធករណីនេះដាច់អហង្ការ ។

ការពិត "អាស្តង់លុល-បៃត័រ" យោលតាមសម្តីព្រះសាស្តា នោះមិនសំដៅ
 ទៅលើសាច់ញាតិ ឈាមជ័រតែមួយទាំងអស់របស់ព្រះអង្គ នោះទេ

ព្រោះសាច់ញាតិទាំងនោះមិនចាកផុតពីការភ្ញាំងភ្ញាត់ទាំងអស់គ្នាទេ ។

ហេតុដូច្នោះ បណ្តាកូនចៅរបស់ព្រះអង្គ ﷺ មួយក្រុមដាច់ខ្សែកប៉ុណ្ណោះ ដែលប្រកបដោយកិត្តិយសប្រភេទនេះ ហើយឋានៈនិងលក្ខន្តិកនេះបាន តែលើសាច់ញាតិមានកំណត់ប៉ុណ្ណោះ បុគ្គលទាំងនេះគឺអ៊ីម៉ាអាស្ក់លុល- បៃត៍ رضي الله عنه នោះឯងដែល នៅក្នុងប្រវត្តិសាស្ត្រត្រៀមមក ជាពន្លឺរស្មីបំភ្លឺមាតិកា អ៊ីម៉ាត្តូ ជាអ្នកថែរក្សាព្រះស៊ុនណាស្ក់ព្រះសាស្តា ﷺ និងជាអនុរក្សច្បាប់ ស្វារីអ៊ុស្ក់ ។

សំណួរ ៧ - ហេតុអ្វីស្វីអ៊ុស្ក់ថែម "អាស្ក់ហ្គាឌូ អាន់ណា អុលីយ៉ាន់ វ៉ាលីយុលឡោះហ្គ័" នៅក្នុងការប្រកាស ស្វីឡាត្តូ ?

ក្នុង *អាស្កាន* (ប្រកាសស្វីឡាត្តូ) ហេតុអ្វីថា "អាស្ក់ហ្គាឌូ អាន់ណា អុលីយ៉ាន់ វ៉ាលីយុលឡោះហ្គ័" (ខ្ញុំសូមប្តេជ្ញាថាអុលីយ៉ាន់ជាវ៉ាលីរបស់ អល់ឡោះហ្គ័ عز وجل) ហើយសូមដឹងឮ *វីឡាយ៉ាស្ក់* (អាណាព្យាបាលភាព) របស់អុលី صلوات الله عليه والسلام ?

ចម្លើយ

ដើម្បីឆ្លើយតបសំណួរនេះ យើងសូមលើកយកចំណុចខាងក្រោមនេះមក ពិនិត្យ ។

១. នៅក្នុងសៀវភៅនីតិសាស្ត្រ (ហ្វីក្លោះត្ត៍ فقهاء) អ្នកនីតិសាស្ត្រ (ហ្វីក្វីហ្គា فقهاء) ស្វីអ៊ុស្ក់ទាំងអស់បញ្ជាក់ធ្ងន់ថា និយាយថា៖ "ខ្ញុំសូមដឹងឮ *វីឡាយ៉ាស្ក់* របស់អុលី صلوات الله عليه والسلام" មិនមែនបែកមួយរបស់អាស្កាននិងអ៊ីក្វីម៉ាស្ក់

ទេ ហើយមិនមានសិទ្ធិថាវាជាបែកមួយរបស់អាស្មាន់ឬអ៊ីក្លីម៉ាស៊ូទេ ។

២. យោលតាមមតិគួរអាន អូលី^{صلوات الله عليه والسلام} ជាម្នាក់ក្នុងចំណោម *អាលីយ៉ាអ៊ី* (ولياء) អាយ៉ាស៊ូខាងក្រោមនេះចែងអំពី *វីឡាយ៉ាស៊ូ* របស់ព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه والسلام} យ៉ាងច្បាស់លាស់ លើមុស្លីមទាំងអស់ គឺ៖

إِنَّمَا وَلِيُّكُمُ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَالَّذِينَ ءَامَنُوا الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَهُمْ رَاكِعُونَ

"ឧបត្ថម្ភ (អ្នកទំនុកបម្រុង អ្នកគាំទ្រ...) របស់ពួកអ្នកគឺមានតែ អល់ឡោះហ្វី ព្រះសាស្តារបស់ព្រះអង្គ និងបណ្តាអ្នកមានសទ្ធាជ្រះថ្លា ដែលធ្វើនមស្ការនិងធ្វើសទ្ធាទានខណៈឱនលំទោន[ចំពោះអល់ឡោះហ្វី] ទេ (៥:៥៥) ។"⁴⁹

ស្រ្តីហ្វីហ្វីនិងមុសណាដូស៊ុននីរាប់បញ្ចូលសេចក្តីរាយការណ៍ ដែលឆ្លុះបញ្ចាំងទៅលើអាយ៉ាស៊ូថ្លៃថ្លាដែលត្រូវដាក់ចុះមក ដើម្បីលើកតម្កើងអូលី^{صلوات الله عليه والسلام} ដែល ក្នុងពេលព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه والسلام} កំពុង *រក្សា* (ឱនក្នុងពេលស្លៀកត្រូវ) ព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه والسلام} ដោះចិញ្ចៀនព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه والسلام} ឲ្យទៅអ្នកក្រម្នាក់ ។⁵⁰ ពេលអាយ៉ាស៊ូនេះ ដែលស្តីអំពីអូលី^{صلوات الله عليه والسلام} ត្រូវបានដាក់ចុះមក លោកហ្វាសាន់ អ៊ីបនូស្វាប៊ីត បានចងក្រងព្រឹត្តិការណ៍ជាក់ណាព្យដូចតទៅ៖

⁴⁹ សូរ៉ាត្រី អាល់-ម៉ាអ៊ីដ្វាស៊ូ ៥:៥៥ ។

⁵⁰ សៀវភៅយោងស្តីអំពីមូលហេតុដែលអាយ៉ាស៊ូនេះត្រូវដាក់ចុះមកនោះ ច្រើនជាងសេចក្តីអធិប្បាយខាងលើនេះ ។ សូមលើកយកសៀវភៅយោងខ្លះមកដាក់ជូន គឺ៖ *តាហ្វ្សៀវ អាត្ម៍-គ្លីបារី* (تفسير الطبري) ជុំទី ៦ ទំព័រ ១៨៦ ។ *អាស្មាន់ អាល់-គួរអាន* (احكام القرآن) (تفسير الجصاص) ជុំទី ២ ទំព័រ ៥៤២ ។ *តាហ្វ្សៀវ អាល់-ប៊ែដ្វីរី* (تفسير البيضاوي) ជុំទី ១ ទំព័រ ៣៤៥ ។ *អាដ្វ៍-ខួរ អាល់-ម៉ាន់ស្វីរ* (الدر المنثور) ជុំទី ២ ទំព័រ ២៩៣ ។

فأنت الذي أعطيت إذ أنت راع
 فدتك نفوس القوم يا خير راع
 فأنزل فيك الله خير ولاية
 وبينهما في مُحكمات الشرائع

"ព្រះអង្គគឺបុគ្គលដែលបរិច្ចាគពេលកំពុងរុក្ខម្ភ ។ សូមមិត្តទាំងអស់បាន
 បូជាជីវិតដើម្បីព្រះអង្គ ឱបុគ្គលប្រសើរដាច់អស់អ្នកឱនទាំងឡាយអើយ ។
 ដូច្នោះហើយ បានជាអល់ឡោះហ្ន៎^{عز وجل}ដាក់វិទ្យាយ៉ាស្ត់ប្រសើរបំផុតមកឲ្យ
 ព្រះអង្គ ហើយបានពន្យល់វិទ្យាយ៉ាស្ត់នេះតាមរយៈបញ្ញត្តិនៃច្បាប់
 ស្វារីអ៊ាស្ត់ ។"

៣. ព្រះសាស្តា^{صلوات الله عليه وسلم}មានព្រះវចនៈថា៖

إنما الأعمال بالنيات.

"ការពិត ទង្វើត្រូវវិនិច្ឆ័យ]អាស្រ័យបំណង ។"

ដោយហេតុថា វិទ្យាយ៉ាស្ត់ របស់អុលី^{صلوات الله عليه وسلم}ជាគោលការណ៍មួយមានចែង
 នៅក្នុងគួរអាននោះ ហើយមួយឃ្លាដែលបាននិយាយខាងលើនេះមិនត្រូវ
 ចាត់ទុកជាបែកមួយរបស់ អាស្តាន (ឬ អ៊ីក្វីម៉ាស្ត់) ទេនោះ តើមានកំហុស
 អ្វីបើគេសូត្រមួយឃ្លានេះ គួបនឹងការប្តេជ្ញាដឹងឮសាស្តាភាពរបស់ព្រះ
 សាស្តា^{صلوات الله عليه وسلم} នោះ ?

ត្រង់នេះ ចាំបាច់ត្រូវនិយាយថាបើដោយសារតែបញ្ចូលឃ្លាមួយក្នុង
 អាស្តាន ស្តីអ៊ាស្ត់ត្រូវគេថ្កោលទោសនោះ តើសមហេតុផលទេទាក់ទង
 នឹងករណីពីរដូចតទៅនេះ ?

១. សៀវភៅប្រវត្តិសាស្ត្រពិតប្រាកដបញ្ជាក់អះអាងថាឃ្លានេះ

حی علی خير العمل (ហ្វែយ៉ា អាឡា ខ្យប់រីល-អ៊ុម៉ាល់ - ចូរមកសាងអំពើល្អ

ប្រសើរបំផុត) ជាបែកមួយរបស់ អាស្វាន⁵¹ តែក្នុងរជ្ជកាលស្តេចខ្ព័លិហ្វទី ពីរ ឃ្លានេះត្រូវលុបចោលដោយមានលេសថាពេលប្រជាពលរដ្ឋព្រាហ្មណ៍ ក្រុម "អំពើល្អប្រសើរបំផុត" ពួកគេនឹងគិតថា ស្ត្រីឡាត់ប្រសើរជាង ឃ្លីហ្វាដ្វី ហើយនឹងឈប់ចូលរួមក្នុង ឃ្លីហ្វាដ្វី ។ ករណីនេះក៏នៅក្នុងស្ថានភាពនេះ តរៀងមក ។^{៥២}

២. ឃ្លា النوم خير من الصلوة (អាស្វាន-ស្ត្រីឡាត់ ខ្យងរុន មិនណាន់-ណោម - ស្ត្រីឡាត់ប្រសើរជាងដេក) មិនមែនបែកមួយរបស់ អាស្វាន ទេក្នុងសម័យ ព្រះសាស្តា عليه السلام តែត្រូវដាក់ចូលក្នុងអាស្វានក្រោយមក⁵³ ។ ហេតុដូច្នោះ នៅក្នុងសៀវភៅ អាស្វាន-អ៊ីម (كتاب الأ) អ៊ីម៉ាស្តាហ្វីអ៊ីមានប្រសាសន៍ថា:

"أكره في الأذان الصلوة خير من النوم لأن أبا محذورة لم يذكره."

"ខ្ញុំមិនចូលចិត្តទេដែលយើងសូត្រក្នុងអាស្វានថា អាស្វាន-ស្ត្រីឡាត់ ខ្យងរុន មិនណាន់-ណោម នោះ ពីព្រោះ អាហ្វី មាស្តាហ្វីអ៊ី (អ្នកថ្លែងការណ៍និង

⁵¹ សូមមើលសៀវភៅ កាន់ស្ត្រី អាស្វាន-អ៊ីម៉ាល់ (كنز العمال) "គឺតាប អាស្វាន-ស្ត្រីឡាត់" ជំ ទី ៤ ទំព័រ ២៦៦ ។ សៀវភៅ អាត់-ត្រីបារីនី (الطبراني) "កាណា ប៊ីឡាល់ យុស្តីន ប៊ីស-ស៊ីបហ៍ ហ្វាយ៉ាត្តុល: ហ្វាយ៉ា អុឡា ខ្យងរុន-អុម៉ាល់" ។ ស្វីណាន ប៊ែហ្សាត្រី (سنن الكبيرى بيهقي) ជំទី ១ ទំព័រ ៤២៤-៤២៥ ។ សៀវភៅរបស់លោក ម៉ាលិក អាស្វាន-មូរ៉ាត្ត្រី (الموطأ) ជំទី ១ ទំព័រ ៩៣ ។

⁵² សូមមើលសៀវភៅ កាន់ស្ត្រី អាស្វាន-អ៊ីម៉ាល់ ជំទី ២ ទំព័រ ១៥៨ ។ សូមមើល សៀវភៅ ស្ត្រីរ៉ាត់ អាស្វាន-មុសតាត្រីម វ៉ា យ៉ាវ៉ាហ្វា អាស្វាន-អាត់បារ វ៉ា អាស្វាន-អាស្វាន ជំទី ២ ទំព័រ ១៩២ ។ សូមមើលសៀវភៅ ស្ត្រីហ្វី អាត់-តាត្រីវីដ្វី (شرح التجريد) របស់ លោក អាស្វាន-ត្រីស្ត្រី (الفوشجي) "អំពីអ៊ីម៉ាម៉ាស្តា" ទំព័រ ៤៨៤ ៖

«صعد المنبر وقال: أيها الناس ثلاث كنَّ على عهد رسول الله أنا أنهى عنهن وأحرمهن وأعاقب عليهن وهي متعة النساء ومتعة الحج وحي على خير العمل».

⁵³ សូមមើលសៀវភៅ កាន់ស្ត្រី អាស្វាន-អ៊ីម៉ាល់ (كنز العمال) "គឺតាប អាស្វាន-ស្ត្រីឡាត់" ជំ ទី ៤ ទំព័រ ២៧០ ។

មូហ្វាដ្ឋ៊ីស្វីន) មិនរាប់បញ្ចូលឃ្លានេះ[ក្នុងកម្រងហ្វាដ្ឋ៊ីស្វីនលោក]ទេ ។"⁵⁴

សំណួរ ៨ - អ្នកណាទៅ ម៉ាស៊ូខ្លី សន្តតិវង្សរបស់
មូហ្វាដ្ឋ៊ីស្វីន ? ហេតុអ្វីអស់លោករង់ចាំម៉ាស៊ូខ្លីនេះដើប
ឡើង ?

ចម្លើយ

ក្នុងចំណោមបញ្ហាច្រើន ដែលព្រះសាសនាមានមតិស្របគ្នានោះគឺ "អ្នក
សង្គ្រោះសាកលលោក" ដែលនឹងដើបឡើងនាអវសានកាល ។ មិនត្រឹម
តែមុស្លីមទេ ពួកយ៉ាហ្វ៊ីខ្លីនិងពួកគ្រិស្តក៏រង់ចាំបុរសនេះដើបឡើងដែរ
ដែលនឹងសាបព្រោះយុត្តិធម៌ក្នុងពិភពលោក ។ បើយើងមើលគម្ពីរសញ្ញា
ចាស់និងសញ្ញាថ្មី យើងនឹងអាចយល់រឿងនេះបាន ។⁵⁵

ទាក់ទងនឹងរឿងនេះ លោកអ្នកប្រាជ្ញខាងហ្វាដ្ឋ៊ីស្វីនមានប្រសាសន៍ថាព្រះ
សាស្តា صلی اللہ علیہ وسلم មានព្រះវចនៈថា៖

لو لم يبق من الدهر إلا يوم لبعث الله رجلاً من أهل بيتي يملأها عدلاً كما ملئت
جوراً.

⁵⁴ កត់ត្រានៅក្នុងសៀវភៅ ហ្វាដ្ឋ៊ីស្វីន អាស្ត្រូ-ស្ត្រីខ្លី ជុំទី ៣ "អាល់-គ្លីសម៍ អាស្ត្រូ-
ស្ត្រីនី" ទំព័រ ៩៧ ។

⁵⁵ សូមមើលទំនុករបស់ស្តេចដាវីឌ ៩៦-៩៧; គម្ពីរដានីយ៉ែល កណ្តូទី ១២ សញ្ញា
ចាស់ ។ ដំណឹងល្អតាមម៉ាថាយ កណ្តូ ២៤; ដំណឹងល្អតាមម៉ាកូស កណ្តូ ១៣;
ដំណឹងល្អតាមលូកា កណ្តូ ២១ សញ្ញាចាស់ ។ សេចក្តីរាយការណ៍ទាំងនេះស្តីអំពី
បុគ្គលជាទីសង្ឃឹមដែលពិភពលោករង់ចាំ ។

"ទោះបីលោកនោះនៅសល់អាយុកាលតែមួយថ្ងៃក៏ដោយ ក៏អស់ឡោះហ្ន៎
...នឹងចាត់បញ្ជូនមកនូវបុរសម្នាក់ ដែលចេញមកពីអាស៊ានលុល-បៃតុខ្ញុំ (គឺ
ចេញមកពីសន្តតិវង្សខ្ញុំ) ។ បុរសនោះនឹងសាបព្រោះយុត្តិធម៌និង សមធម៌
ពេញផែនដី ដូចកាលវាពោរពេញដោយការសង្កត់សង្កិននោះដែរ ។"⁵⁶

ដូច្នោះ យើងបានរៀបរាប់រួចមកហើយ អាជ្ញាធរព្រះសាសនាទទួលស្គាល់
ជំនឿលើការងើបឡើងរបស់បុរសអ្នកសង្គ្រោះសាកលលោក ព្រមទាំង
ច្រើនហ្វាត្វាខ្លះដែលស្តីអំពីម៉ាស៊ីនខ្លីជាទីសង្ឃឹម នៅក្នុងតម្រាស្ត្រហ្វាត្វា
និងមុសណាដូរបស់អាស៊ានលុល-ស៊ុនណាស៊ុ ។ អស់លោកអ្នកប្រាជ្ញខាង
ហ្វាត្វាខ្លះរបស់និកាយអ៊ីស្លាមទាំងពីរ (ស្ត្រីអ៊ាស៊ាននិងស៊ុននី) បានសរសេរ
សៀវភៅល្អៗច្រើនស្តីអំពីបុរសនេះ ។⁵⁷

ប្រជុំហ្វាត្វាខ្លះទាំងនេះបានបញ្ជាក់អំពីភិនភាគ និងទ្រង់ទ្រាយមុខរបស់
បុរសនេះដែលសមនឹងព្រះរាជបុត្របង្កើតរបស់ អ៊ីម៉ា ហ្វាសាន់ អាល់-

⁵⁶ សូមមើល *ស៊ុនណាស៊ុ អាហ្វិ ដាវ៉ូដូ* (បោះពុម្ពនៅប្រទេសអេស៊ីបត៍ដោយ Taziyyah Press, n.d.) ជុំទី ២ ទំព័រ ២០៧; *យ៉ាណាហ្វិអ៍ អាល់-មូរ៉ាដូដាស៊ុ* (بنابيع المودة) ទំព័រ ៤៣២; *នូវ អាល់-អាប៊ុស្វា* (نور الأبصار) បាប ២ ទំព័រ ១៥៤ ។

⁵⁷ ដូចជាសៀវភៅរបស់លោក មូហាំម៉ាដូ អ៊ីបនូ យូស៊ីហ្វ អ៊ីបនូ អាល់-កាន់យ៉ូ អាល់-ស្វាហ្វិអ៊ី អាល់-បាយ៉ាន ហ្វី អាក្នុំបារ ស្វាហ្វិប អាល់-ស្វាម៉ាន់ (البیان فی اخبار الصحابة في أخبار الزمان); សៀវភៅរបស់លោក អុលី អ៊ីបនូ ហ្វីសាំ អាល់-ខ្លីន ដែលគេហៅថា មុតតាត្តី អាល់-ហ្វីនខ្លី (متقي الهندي) អាល់-ហ្វីហ្វាន ហ្វី អុឡាម៉ាត់ ម៉ាស៊ីនខ្លី អាខៀវ អាល់-ស្វាម៉ាន់; សៀវភៅរបស់លោក អាល់-ម៉ាដូ អាល់-មីស្វរី (حمد امين مصري) ម៉ាស៊ីនខ្លី រ៉ាល់-ម៉ាស៊ីនដាវ៉ូដាស៊ុ ជាដើម ។ អ៊ីឡាម៉ាស្វីអុស្តុបានសរសេរ សៀវភៅ ច្រើនទាក់ទងនឹងរឿងនេះ ដូចជា អាល់-ម៉ាឡាហ្វិម រ៉ាល់-ហ្វីតាន់ (الملاحم والفتن) ជាដើម ។

អ្នកស្រុក⁵⁸ អ៊ីម៉ាទី ១១ ដែលស្តីអ្នកស្រុកតាម ។ យោលតាមហ្វាត្វាខ្លីៗ
ទាំងនេះ ព្រះនាមរបស់មហាបុរសនេះដូចព្រះនាមរបស់ព្រះសាស្ត្រា⁵⁹
ដែរ ។ មហាបុរសនេះជាអ៊ីម៉ាទីដប់ពីរ⁶⁰ ហើយជាសន្តតិវង្សរបស់ហ្វាត្វាស្រី
អ៊ីបនូ អាលី អាបី ត្រីលីប⁶¹ ។

តាមព្រះរាជបញ្ជារបស់អស់ឡោះហ្វាត្វា ម៉ាស៊ូខ្លីជាទីរង់ចាំ ប្រសូត្រក្នុងឆ្នាំ
២៥៥ សករាជហ្វាត្វា ហើយ សព្វថ្ងៃនេះព្រះអង្គមានព្រះជន្មគង់នៅ
ដូចមនុស្សឯទៀត តែនៅក្នុងស្ថានភាពកំបាំង (កុយ័បាស្ត ទ្រីប)

ចាំបាច់ត្រូវកត់សម្គាល់ថាអាយុវែងបែបនេះមិនត្រូវនឹងវិទ្យាសាស្ត្រនិងការ
សិក្សាទេ ហើយក៏មិនត្រូវនឹងការសមហេតុផលនៃការបើកឲ្យដឹងទេដែរ ។
សព្វថ្ងៃនេះ វិទ្យាសាស្ត្រចាប់ផ្តើមអាចធ្វើឲ្យមនុស្សមានអាយុជីវិតវែង ជឿ
ជាក់ថាមនុស្សអាចនឹងរស់បានយូរអង្វែង បើគេចាកផុតពីការខូចបង់និង
ការឈឺចាប់ សេចក្តីសង្ឃឹមមានជីវិតយឺនយូរនឹងកាន់តែក្លីយ័ត្រឡើង ។
ប្រវត្តិសាស្ត្របានកត់ទុកនូវរឿងអ្នកដែលមានអាយុវែងជាងគេ ។

ទាក់ទងនឹងព្រះសាស្ត្រានុះហ្វាត្វា⁶² ព្រះមហាគម្ពីរគួរអានចែងថា៖
فَلَيْتَ فِيهِمْ أَلْفَ سَنَةٍ إِلَّا حَمْسِينَ عَامًا

⁵⁸ សូមមើលសៀវភៅ យ៉ាណាប៊ីអ៊ី អាល់-ម៉ាវ៉ាដ្វាស្ត (تنبیغ المودة) ភាគទី ៧៦
កណ្ត "សីលធម៌" រាយការណ៍តមកពី យ៉ាបៀរ អ៊ីបនូ អុប្បដ្វាល់ឡោះហ្វា អាល់-
អាន់ស្ត្រី (جابر بن عبد الله الأنصاري) ។

⁵⁹ សូមមើលសៀវភៅ ស្ត្រីហ្វាត្វា ភៀរមីស្ត្រី (បោះពុម្ពនៅ New Delhi, 1342 សហ.)
ជុំទី ២; សៀវភៅ មុសណាដ្វា អាល់-ម៉ាដ្វា អ៊ីបនូ ហ្វាត្វាស្រី (បោះពុម្ពនៅ អេស៊ីបត៍
ឆ្នាំ 1313 សហ.) ជុំទី ១ ទំព័រ ៣៧៦ ។

⁶⁰ សូមមើលសៀវភៅ យ៉ាណាប៊ីអ៊ី អាល់-ម៉ាវ៉ាដ្វាស្ត (تنبیغ المودة) ទំព័រ ៤៤៣ ។

⁶¹ សូមមើលសៀវភៅ យ៉ាណាប៊ីអ៊ី អាល់-ម៉ាវ៉ាដ្វាស្ត (تنبیغ المودة) ទំព័រ ៤៣២ ។

"គេបានរស់នៅជាមួយពួកគេមួយពាន់ឆ្នាំខ្លះហាសិបឆ្នាំ (២៩:១៤) ។"⁶²

ទាក់ទងនឹងណាប៊ីយូនុស្ស ﷺ គួរអានចែងថា៖

فَلَوْلَا أَنَّهُ كَانَ مِنَ الْمُسَبِّحِينَ ﷺ لَلَبِثَ فِي بَطْنِهِ إِلَى يَوْمِ يُبْعَثُونَ ﷺ
"បើសិនជាគេមិនមែនជាម្នាក់ ក្នុងចំណោមអ្នកថ្វាយសេចក្តីស្ញើចសរសើរ
[ចំពោះអស់ឡោះហ្ន៎]ទេនោះ គេប្រាកដជានៅក្នុងពោះវារហូតដល់ថ្ងៃ
មួយដែលពួកគេនឹងរស់ពីស្លាប់ឡើងវិញជាមិនខាន (៣៧:១៤៣-
១៤៤) ។"⁶³

ស្រដៀងគ្នាដែរ ដោយផ្អែកលើមតិគួរអាននិងមតិមុស្លីមទាំងអស់ ព្រះ
សាស្តាខ្ញុំជឿរ ﷺ និងព្រះសាស្តាអ៊ីសា ﷺ នៅតែមានព្រះជន្មនៅឡើយ
ហើយនៅតែគង់ព្រះជន្មនៅរហូត ។

**សំណួរ ៩ - បើស្ត្រីអ្នកសុំត្រូវមែននោះ ហេតុអ្វីមានគ្នាតិច
ហេតុអ្វីមុស្លីមក្នុងលោកមិនទទួលស្គាល់ពួកគេ ?**

ចម្លើយ

ទទួលស្គាល់ការពិតពីការខុស មិននៅលើចំនួនអ្នកតាមតិចឬច្រើនទេ ។
សព្វថ្ងៃនេះ ប្រៀបនឹងប្រជារាស្ត្រមិនមែនមុស្លីមក្នុងពិភពលោក មុស្លីម
មានចំនួនមួយភាគប្រាំមួយភាគប្រាំមួយ (បានសេចក្តីថាតិច ជាងប្រជារា
ស្ត្រីមិនមែនមុស្លីម ៥ ឬ ៦ ដង) ។ បណ្តាអ្នកសក្តារៈរូបបដិមា បណ្តាអ្នក
សក្តារៈគោ និងបណ្តាអ្នកមិនជឿអធិធម្មជាតិមានចំនួនច្រើនជាងគេនៅ

⁶² សូរ៉ាហ៍ អាស់-អ៊ុន់កាហ្វីត 29:14 ។

⁶³ សូរ៉ាហ៍ អាស្សៈ-ស្វហ្វហ្វាត 37:143-144 ។

ទិសជិតបូព៌ាប្រទេស ។

មានប្រជាជនលើសពីមួយពាន់លាននាក់ ប្រទេសចិននៅក្នុងបក្សគ្មានសាសនាកុម្មុយនិស្ត ។ នៅក្នុងប្រទេសឥណ្ឌូឡាដែលមានប្រជាជនប្រមាណមួយពាន់លាននាក់នោះ អ្នកសក្ការៈគោនិងអ្នកសក្ការៈរូបបដិមានចំនួនច្រើនជាងគេបង្អស់ ។

ភាគច្រើនមិនមែនជាបញ្ហាណនៃភាពសមហេតុផលទេ ។ ព្រះគម្ពីរគួរអានជំទាស់ភាគច្រើនជាញឹកញយ ហើយលើកតម្កើងភាគតិចមួយចំនួន ។ ឧទាហរណ៍៖

وَلَا تَجِدُ أَكْثَرَهُمْ شَاكِرِينَ

"ព្រះអង្គនឹងឃើញថាពួកគេភាគច្រើនមិនដឹងព្រះគុណទេ (៧:១៧) ។"⁶⁴

إِنِّ أَوْلِيَآؤُهُۥٓ إِلَّا الْمُتَّفُونَ وَالْكَفِرُ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ

"អ្នកថែរក្សាបូជនីយវិហារនោះ គឺមានតែបណ្តាអ្នកមានសទ្ធាសិប្បចិត្តទេ តែពួកគេភាគច្រើនមិនដឹងទេ (៨:៣៤) ។"⁶⁵

وَقَلِيلٌ مِّنْ عِبَادِيَ الشَّاكِرُونَ

"បារបម្រើរបស់អញតិចណាស់ដែលដឹងគុណ (៣៤:១៣) ។"⁶⁶

ហេតុដូច្នេះ មនុស្សប្រាកដនិយមមិនត្រូវខ្លាចមានអ្នកតាមជំនឿរបស់ខ្លួន

⁶⁴ សូរ៉េអ៊ី អាស់-អាត្ម័រ័ហ្ស 7:17 ។

⁶⁵ សូរ៉េអ៊ី អាស់-អាស័ហ្សាល 8:34 ។

⁶⁶ សូរ៉េអ៊ី សាបាអ៊ី 34:13 ។

តិចនោះទេ ហើយក៏មិនត្រូវមាននោទនភាពដែលមានគ្នាជឿច្រើននោះទេ ដែរ ។ ត្រូវអុជចន្លុះបំភ្លឺសតិអារម្មណ៍ខ្លួនឯងជាជាង ហើយទាញយកផល ប្រយោជន៍ពីពន្លឺត្រចះត្រចង់នោះ ។

ថ្ងៃមួយបុរសម្នាក់ បានសួរព្រះអគ្គមហាប្រមុខរបស់អ្នកមានសទ្ធាជ្រះថ្លា អ្នកស្រី^{صلوات الله عليه والسلام} ថា៖ "ហេតុអ្វីត្រូវប្រឆាំងព្រះអង្គក្នុងសមរម្យយ៉ាងម៉្លោះ ដែលមាន គ្នាច្រើនជាងគេនោះខាងខុស ?" អ៊ីម៉ា^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖

"إن الحق والباطل لا يعرفان بأقدار الرجال ، إعرف الحق تعرف أهله إعرف الباطل تعرف أهله."

"ត្រូវនឹងខុសមិននៅលើចំនួនមនុស្សទេ ។ បើលោកស្គាល់ការពិត លោក អាចស្គាល់អ្នកតាមវា បើលោកស្គាល់ការខុស លោកអាចស្គាល់អ្នកតាម វា ។"

មុស្លីមគ្រប់រូបចាំបាច់ត្រូវវិភាគមើលសំណួរនេះ តាមវិធីវិទ្យាសាស្ត្រនិង តាមការសមហេតុផល ហើយយកអាយ៉ាស្ត់ខាងក្រោមនេះជាចន្លុះបំភ្លឺផ្លូវ គឺ៖

وَلَا تَقْفُ مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ

"ចូរអ្នកកុំតាមអ្វីដែលអ្នកមិនដឹងមិនស្គាល់នោះឡើយ (១៧:៣៦) ។"⁶⁷

សេចក្តីបន្ថែម ទោះបីស្ត្រីអ្នកស្រីមិនមានចំនួនស្មើអាស្ត់លុល-ស៊ិនណាស្ត់ក៏ ដោយ បើធ្វើការរាប់ឲ្យត្រឹមត្រូវ យើងនឹងឃើញថាស្ត្រីអ្នកស្រីមានចំនួនមួយ ភាគបួននៃប្រជានិករមុស្លីមក្នុងលោក រស់នៅក្នុងតំបន់លោកដែលមាន ប្រជានិករមុស្លីម ។ នៅក្នុងប្រវត្តិសាស្ត្រតៀងមក មានអ្នកសរសេរ អ្នក ប្រាជ្ញនិងនិពន្ធរណ្តកម្មអក្សរសិល្ប៍ និងឯកសារស្ត្រីអ្នកស្រីច្រើន ។ គួរកត់

⁶⁷ សូរ៉ាហ៍ អាស់-អ៊ុសរ៉ុអ៊ី (ឬ បារី-អ៊ុសរ៉ុអ៊ីល) 17:36 ។

សម្គាល់ថាអ្នកបង្កើតវិទ្យាសាស្ត្រអ៊ីស្លាមភាគច្រើនជាស្ត្រីអ្នកសុំ ដូចជា៖

- អាចិ អាល់-អាល់-អាល់-អាល់-អាល់-អាល់ (أبو الأسود الدؤلي) អ្នកបង្កើតវិទ្យាសាស្ត្រវាក្យសម្ព័ន្ធអារ៉ាប់ (គឺអ្នកបង្កើតលំដាប់ពាក្យក្នុងភាសាអារ៉ាប់) (អ៊ីលមូ អាន់-ណាហ្វិ علم النحو) ។
 - ខ្លីលីល អ៊ីបនូ អាល់-ម៉ាដូ (الخليل بن احمد) អ្នកបង្កើតកាព្យសាស្ត្រអារ៉ាប់ (អ៊ីលមូ អាល់-អារូដ្ឋ علم العروض)
 - មូអុស្ត អ៊ីបនូ មស្លីម អ៊ីបនូ អាបី សារ៉ោះត្តី អាល់-គូហ្វី អ្នកបង្កើតវិទ្យាសាស្ត្រដើមកំណើតពាក្យអារ៉ាប់ (អ៊ីលមូ អាល់-ស្វាហ្វី علم الصرف)
 - អាចិ អាល់-ខុលឡោះហ្វី មូហ្វាម៉ាដូ អ៊ីបនូ អ៊ីមរីន កាទីប យូរីសានី (ម៉ារស្យាបាទី) អ្នកបង្កើតវិទ្យាសាស្ត្រវេហារកោសល្យអារ៉ាប់មុនគេម្នាក់ (អ៊ីលមូ អាល់-បាឡា علم البلاغة)
- ជាដើម ។^{៦៨}

ចង់បានព័ត៌មានលម្អិតទាក់ទងនឹងចំនួនស្នាដៃរបស់អ្នកស្រាវជ្រាវម៉ាអ៊ុំ និងអ្នកប្រាជ្ញស្ត្រីអ្នកសុំ ដែលច្រើនរាប់មិនអស់នោះ សូមមើលសៀវភៅដ៏មានតម្លៃ *អាល់-ស្វាហ្វី-អាល់-ស្វាហ្វី អ៊ីឡា តាស្វីនីហ្វ អាល់-ស្វាហ្វី-អាល់-ស្វាហ្វី (الذريعة إلى تصانيف الشيعة)* ដើម្បីស្គាល់ស្ត្រីអ្នកសុំល្បីៗ សូមអានសៀវភៅ *អាក្វីយ៉ាន អាល់-ស្វាហ្វី-អាល់-ស្វាហ្វី (أعيان الشيعة)* និងសៀវភៅ *តារីក អាល់-ស្វាហ្វី-អាល់-ស្វាហ្វី (تاريخ الشيعة)* ដើម្បីស្គាល់ប្រវត្តិសាស្ត្រស្ត្រីអ្នកសុំ ។

សំណួរ ១០ - អ្វីទៅរ៉ូច្ច័អ្នកសុំ (និវត្តន៍) ហេតុអ្វីជឿនិវត្តន៍ ?

⁶⁸ ទាក់ទងនឹងរឿងនេះ សូមមើលសៀវភៅ *តាក្វីស៊ីស អាល់-ស្វាហ្វី-អាល់-ស្វាហ្វី (التأسيس الشيعة)* សរសេរដោយ សែយីដ ហ្វាសាន់ អាល់-ស្វាហ្វី (سيد حسن الصدر) ។

ចម្លើយ

ក្នុងភាសាអារ៉ាប់ *វ៉ាត្រុអុស្ត* មានន័យត្រង់ថា "ត្រឡប់មកវិញ" តែពាក្យនេះ ត្រូវប្រើក្នុងន័យថា "ការវិលត្រឡប់វិញរបស់បុគ្គលមួយក្រុមក្រោយពីបាន ស្លាប់ហើយ មុនថ្ងៃរស់ពីស្លាប់វិញ" ។ ការពិតនេះមិនផ្ទុយពីសុភវិនិច្ឆ័យ និងការសមហេតុផលនៃប្រកាសនា (គឺការបើកឲ្យជីវិត) ទេ ។

តាមទស្សនៈអ៊ីស្លាមនិងជំនឿព្រះឯទៀត សារធាតុរបស់មនុស្សស្ថិតនៅ លើវិញ្ញាណបរិបូរ ដែលគេហៅដែរថា "អាត្ម័ន" (ណាហ្វុស្ត *نفس*) ក្រោយពី បាត់បង់រូបកាយវានៅតែរស់រហូត ។

ម្យ៉ាងទៀត តាមទស្សនៈគួរអាន អល់ឡោះហ្គ័រ្ស័រ ទ្រង់មានមហិទ្ធិប្រទ្ធិ ពុំ មានអ្វីអាចរារាំងឬទប់ទល់ឥទ្ធិពលព្រះអង្គ័របានឡើយ ។

សេចក្តីណែនាំខ្លីនេះបង្ហាញឲ្យឃើញច្បាស់ថា *វ៉ាត្រុអុស្ត* ក្នុងទស្សនៈ សុភវិនិច្ឆ័យ មិនមែនមិនអាចកើតឡើងបានទេ ពីព្រោះយើងនឹងឃើញ តាមការវិចិត្រថា ការរស់ឡើងវិញរបស់បុគ្គលមួយក្រុមនេះងាយស្រួល បំផុត ជាងការបង្កើតដំបូងបង្អស់ទៅទៀតដែលអល់ឡោះហ្គ័រ្ស័របានបង្កើត ឡើង ។

ហេតុដូច្នេះ ព្រះជាម្ចាស់ដែលបង្កើតពួកគេមកក្នុងគ្រាដំបូងនោះអាចធ្វើ ឲ្យពួកគេរស់ឡើងវិញបានដោយគ្មានបញ្ហាឡើយ ។ យោលតាមការសម ហេតុផលនៃប្រកាសនា មានឧទាហរណ៍ *វ៉ាត្រុអុស្ត* ច្រើននៅក្នុងប្រជាជាតិ មុនៗ ។

ទាក់ទងនឹងរឿងនេះ ព្រះគម្ពីរគួរអានចែងថា៖

وَإِذْ قُلْتُمْ يَا مُوسَى لَنْ نُؤْمِنَ بِكَ حَتَّىٰ نَرَىٰ اللَّهَ جَهْرَةً فَأَخَذَتْكُمُ الصَّاعِقَةُ وَأَنْتُمْ تَنْظُرُونَ ﴿٦٩﴾ ثُمَّ بَعَثْنَاكُم مِّن بَعْدِ مَوْتِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٧٠﴾

"[ច្រវែកអ្នករព្វកដល់]គ្រាដែលពួកអ្នកបានថា៖ "មូសាអើយ ដរាបណាយើងមិនបានឃើញអស់ឡោះហ្ន៎យ៉ាងជាក់ស្តែងទេ (ឃើញរូបអស់ឡោះហ្ន៎ពិត) ដរាបនោះយើងនឹងមិនជឿលោកទេ!" ដូច្នេះរន្ទះបានប្រល័យជីវិតពួកអ្នកក្នុងពេលដែលពួកអ្នកកំពុងសម្លឹងមើល ។ បន្ទាប់មកយើងបានឲ្យពួកអ្នករស់ឡើងវិញ ក្រោយពីការស្លាប់របស់ពួកអ្នក ដើម្បីនឹងឲ្យពួកអ្នកដឹងគុណ (២:៥៥-៥៦) ។"⁶⁹

មួយកន្លែងទៀត គួរអានចែងអំពីអ៊ីសា អាល់-ម៉ាស៊ុះហ្ន៎ﷺថា៖

وَأُحْيِيَ الْمَوْتَىٰ بِإِذْنِ اللَّهِ

"ខ្ញុំនឹងធ្វើឲ្យមនុស្សស្លាប់រស់ឡើងវិញ អាស្រ័យការអនុញ្ញាតរបស់អស់ឡោះហ្ន៎ (៣:៤៩) ។"⁷⁰

ព្រះគម្ពីរគួរអានមិនត្រឹមតែយល់ស្រប ចំពោះការអាចកើតឡើងបានរបស់វិច្ឆ័យស្តី ប៉ុណ្ណោះទេ ថែមទាំងអះអាងបញ្ជាក់ថាវានឹងកើតឡើងមែន ហើយមនុស្សមួយក្រុមនឹងរស់ឡើងវិញពិតមែន បន្ទាប់ពីបានចាក ចោលលោកនេះហើយ ។ នៅក្នុងអាយ៉ាស្តុំពីរខាងលើនេះ គួរអានផ្ដោតទៅលើការវិលត្រឡប់មកវិញរបស់បុគ្គលមួយក្រុម ក្រោយពីបានស្លាប់ហើយ មុនថ្ងៃរស់ឡើងវិញរបស់ពួកគេ ។

﴿وَإِذَا وَقَعَ الْقَوْلُ عَلَيْهِمْ أَخْرَجْنَا لَهُمْ دَابَّةً مِّنَ الْأَرْضِ تُكَلِّمُهُمْ أَنَّ النَّاسَ كَانُوا بِآيَاتِنَا

⁶⁹ សូរ៉េត អាល់-បាក្រូរ៉េត 2:55-56 ។
⁷⁰ សូរ៉េត អាលី អ៊ីមរ៉េន 3:49 ។

﴿لَا يُؤْفُونَ وَيَوْمَ نَحْشُرُ مِنْ كُلِّ أُمَّةٍ فَوْجًا مِمَّنْ يُكَذِّبُ بِآيَاتِنَا فَهُمْ يُوزَعُونَ﴾
 "កាលណាព្រះបន្ទូល[ដាក់ទណ្ឌកម្ម]ធ្លាក់មកលើពួកគេ [មុនរស់ពីស្លាប់
 ឡើងវិញ] យើងនឹងឲ្យមានឡើងនូវចរកម្នាក់ (ច:រ:ក: គឺមនុស្សអ្នកដើរ)
 ពីផែនដីសម្រាប់ពួកគេ មកថ្លែង[ដោយពាក្យពេជន៍ពីពោះស្តាប់ចំពោះ
 បណ្តាអ្នកមានសទ្ធា និងដោយពាក្យពេជន៍អាក្រក់ចំពោះពួកបដិសេធ
 សទ្ធា ព្រមទាំងថ្លែង]ថាមនុស្ស[ទុច្ចរិត...]ទាំងឡាយមិនជឿជាក់បណ្តា
 សញ្ញាយើងទេ ។ ថ្ងៃដែលយើងនឹងប្រមូល ក្នុងសហគមន៍នីមួយៗ នូវ
 មនុស្សមួយភាគី [ដែលមិនស្មោះត្រង់ ទុច្ចរិត មិនដុសខាត់ចិត្តខ្លួន ថែម
 ទាំងធ្វើឲ្យប្រាជ្ញាខ្លួនអាប់] ដែលបានបដិសេធសញ្ញាទាំងឡាយរបស់យើង
 គេនឹងរៀបពួកគេជាក្រុម (២៧:៨២-៨៣) ។"⁷¹

ក្នុងគោលបំណងផ្តល់នូវមូលបទមាំដើម្បីបំភ្លឺសំណួរ វ�័ត្តអ្នកសុំ ដោយមាន
 អាយ៉ាស្ត់ទាំងពីរនេះជាមូលដ្ឋាន យើងសូមលើកឡើងនូវចំណុចដូចត
 ទៅ៖

១. អស់លោកអ្នកស្រាយគូរអាន (មូហ្វាស្ត់ស្ស៊ីន مفسرون) យល់ឃើញថា
 អាយ៉ាស្ត់ទាំងពីរនេះស្តីអំពីថ្ងៃរស់ពីស្លាប់វិញ អាយ៉ាស្ត់មួយចែងអំពីសញ្ញា
 សម្គាល់ពេលមុនរស់ពីស្លាប់មួយ ដូចលោក យ៉ាឡាល់ អាល់-ខ្លីន អាល់-
 ស៊ីទី បានអធិប្បាយនៅក្នុងតម្រាសម្រាយគូរអាន (តាហ្វៀសៀរ) របស់
 លោក អាដ្វ័-ខ្លូរ អាល់-ម៉ាន់ស្ត្រីរ (الدر المنثور) តមកពី អ៊ីបនូ អាប៊ី ស្មែបាស្ត់ ត
 មកពី ហ្វ្លែស្មែហ្វាស្ត់ ថា "ខ្លួន អាដ្វ័-ដ្វាប័បាស្ត់" (ក្នុងអាយ៉ាស្ត់ទី ១) ជា
 ព្រឹត្តិការណ៍មួយ ក្នុងចំណោមព្រឹត្តិការណ៍ច្រើន ដែលកើតឡើងមុនថ្ងៃរស់
 ពីស្លាប់វិញ ។⁷²

⁷¹ សូរ៉េ:ត្តិ អាន់-ណាំលី 27:82-83 ។

⁷² សូមមើលសៀវភៅអាដ្វ័-ខ្លូរ អាល់-ម៉ាន់ស្ត្រីរ (الدر المنثور) ដុំទី ៥ ទំព័រ ១៧៧ ក្នុង
 វគ្គអធិប្បាយសូរ៉េ:ត្តិ អាន់-ណាំលី 27:82-83 ។

២. ប្រាកដណាស់ថាក្នុងថ្ងៃរស់ពីស្លាប់វិញ មនុស្សទាំងអស់នឹងត្រូវប្រមូល ហើយមិនត្រឹមតែក្រុមមួយជាពិសេសនៃរាល់សហគមន៍ទេ ។ ទាក់ទងនឹង ការប្រមូលមនុស្សទាំងអស់ គួរអានចែងថា៖

ذَلِكَ يَوْمٌ مَّجْمُوعٌ لَّهُ الْنَّاسُ

"ថ្ងៃនោះមនុស្សទាំងពួងនឹងត្រូវប្រមូលជុំគ្នា (១១:១០៣) ។"⁷³

មួយកន្លែងទៀត គួរអានចែងថា៖

وَيَوْمَ نُسَيِّرُ الْجِبَالَ وَتَرَى الْأَرْضَ بَارِزَةً وَحَشَرْنَاهُمْ فَلَمْ نُغَادِرْ مِنْهُمْ أَحَدًا

"ថ្ងៃដែលយើងនឹងធ្វើឲ្យភ្នំទាំងឡាយអាចដើរបាន អ្នកនឹងឃើញផែនដីជា ផ្ទៃរាបស្មើ ហើយយើងនឹងប្រមូលពួកគេ (គឺមនុស្សទាំងឡាយ) ដោយឥត ចោលអ្នកណាម្នាក់ឡើយ (១៨:៤៧) ។"⁷⁴

ហេតុដូច្នេះ ក្នុងថ្ងៃរស់ពីស្លាប់វិញ មនុស្សទាំងអស់នឹងត្រូវប្រមូលជុំគ្នា មិន ត្រឹមតែក្រុមមួយជាពិសេសទេ ។

៣. អាយ៉ាស៊ុទី ២ ដែលយើងបាននិយាយខាងនេះ ផ្ដោតយ៉ាងច្បាស់ទៅ លើការប្រមូលក្រុមមួយជាពិសេសនៃរាល់សហគមន៍ មិនមែនមនុស្សទាំង អស់ទេ ដូចមានចែងដូចតទៅ៖

وَيَوْمَ نَخْشِرُ مِنْ كُلِّ أُمَّةٍ فَوْجًا مِمَّنْ يُكَذِّبُ بِآيَاتِنَا فَهُمْ يُوزَعُونَ

"ថ្ងៃដែលយើងនឹងប្រមូល ក្នុងសហគមន៍នីមួយៗ នូវមនុស្សមួយភាគី

⁷³ សូរ៉េត្តិ ហ្វីដូ 11:103 ។ នៅក្នុង អាដ្លុ-ខូរ អាល់-ម៉ាន់ស្តូរ ជុំទី ៣ ទំព័រ ៣៤៩ គេបកស្រាយថ្ងៃថាថ្ងៃរស់ពីស្លាប់វិញ ។

⁷⁴ សូរ៉េត្តិ អាល់-កាស៊ុហ្វី 18:47 ។

[ដែលមិនស្មោះត្រង់ ទុច្ចរិត មិនដុស ខាត់ចិត្តខ្លួន ថែមទាំងធ្វើឲ្យប្រាជ្ញាខ្លួនអាប់] ដែលបានបដិសេធសញ្ញាទាំងឡាយរបស់យើង គេនឹងរៀបពួកគេជាក្រុម (២៧:៨៣) ។⁷⁵

ព្រះបន្ទូលមួយនេះបញ្ជាក់យ៉ាងជាក់លាក់ថា មិនមែនមនុស្សទាំងអស់ទេ ដែលនឹងត្រូវប្រមូល ។

សរុបសេចក្តី

សេចក្តីរាយការណ៍នាំមុខខ្លីៗទាំងបីនេះបញ្ជាក់យ៉ាងច្បាស់ថា ការប្រមូលក្រុមមនុស្សមួយជាពិសេស ដែលបដិសេធសញ្ញាទាំងឡាយរបស់អល់ឡោះប្លាំ(ﷺ) នោះ យោលតាមវិចារណាការអាយ៉ាស្តុទីពីរ ជាព្រឹត្តិការណ៍មួយដែលនឹងកើតឡើងមុនថ្ងៃរស់ពីស្លាប់វិញ ។ នេះព្រោះតែក្នុងថ្ងៃរស់ពីស្លាប់វិញ មនុស្សទាំងអស់នឹងត្រូវប្រមូលជុំគ្នា មិនត្រឹមតែក្រុមនីមួយជាពិសេសទេ ។

សេចក្តីបំភ្លឺនេះបង្ហាញភ័ស្តុតាងបញ្ជាក់មតិវិលត្រឡប់មកវិញរបស់មនុស្សមួយក្រុមក្រោយពីស្លាប់ មុនថ្ងៃរស់ពីស្លាប់វិញ ហើយគេហៅបាតុភូតនេះថា *រ៉ឺធីអ៊ុស្ត* ។

អានុលុល-បៃត័របស់ព្រះសាស្តា(ﷺ) ដែលស្មើនឹងគូរអាន ដែលជាអ្នកស្រាយព្រះរាជប្រកាសនា (គឺព្រះបន្ទូលអល់ឡោះប្លាំ(ﷺ)) នោះ បានពន្យល់រឿងនេះ ដើម្បីនិយាយសង្ខេប យើងសូមលើកយកមកតែពីរចនៈរបស់ព្រះអង្គទេ គឺ៖

⁷⁵ សូរ៉េអ៊ុត្តី អាន់-ណាំលី 27:83 ។

អ៊ីម៉ាអាស្ត៍-ស្តីឱ្យ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖

أيام الله ثلاثة: يوم القائم ويوم الكرة ويوم القيامة.

"ថ្ងៃរបស់អស់ឡោះហ្ន៎មានបីគឺ៖ ថ្ងៃអាល់-ក្វីអ៊ីម صلوات الله عليه والسلام [ងើបឡើង] (គឺថ្ងៃអ៊ីម៉ាអាស្ត៍-ម៉ាស្ត៍ឌី) ថ្ងៃ "និវត្តន៍" និងថ្ងៃរស់ពីស្លាប់វិញ ។"

ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈដែរថា៖

ليس مّا من لم يؤمن بكرتنا.

"អ្នកណាមិនជឿថាយើងនិវត្តវិញទេ អ្នកនោះមិនមែនកនយើងទេ ។"

ដល់ដំណាក់ការនេះ គប្បីគូសបញ្ជាក់ចំណុចសំខាន់ពីរគឺ៖

១. ទស្សនៈរបស់រ៉ដ្ឋអ៊ាស្ត៍

ក្នុងការវិភាគមើលហេតុរបស់រ៉ដ្ឋអ៊ាស្ត៍ យើងជួបប្រទះនូវគោលដៅដ៏វិសេសពីរ មួយគឺបង្ហាញឲ្យឃើញថា អ៊ីស្លាមមានសម្រស់និងភាពត្រចះត្រចង់ និងបង្ហាញឲ្យឃើញថាអសទ្ធា (គុហ្វ័រ) ជាការថោកទាប ពីរគឺតបស្នងមនុស្សដែលមានសទ្ធាជ្រះថ្លានិងធ្វើល្អ និងដាក់ទោសមនុស្សអសទ្ធាតាបសង្កត់សង្កិនគេ ។

២. អសទិសភាពធំពីររវាងរ៉ដ្ឋអ៊ាស្ត៍ និងតាណាស៊ីកូ (التَّاسُخُ) វដ្តសង្សារ)

ចាំបាច់ត្រូវលើកឡើងថាក្នុងទស្សនៈស្តីអ៊ាស្ត៍ រឿងរ៉ដ្ឋអ៊ាស្ត៍មិនមានន័យថាជឿលើវដ្តសង្សារ (តាណាស៊ីខ្ម គឺការវិលកើត វិលស្លាប់) នោះជាដាច់ខាត ពីព្រោះទ្រឹស្តីវដ្តសង្សារផ្អែកលើការបដិសេធថ្ងៃរស់ពីស្លាប់វិញ

ហើយចាត់ទុកលោកជានេះវង់មូលវិលវល់ ជុំមួយចប់ហើយមានជុំមួយ ទៀតឥតចប់ ជុំក្រោយក៏ដូចជុំមុនដែរ ។

យោលតាមទ្រឹស្តីនេះ វិញ្ញាណរបស់មនុស្សម្នាក់ៗត្រឡប់មកលោកនេះ វិញក្រោយពីបានស្លាប់ហើយ មកចូលរូបមួយទៀតវិញ ។ ដូច្នោះ បើ វិញ្ញាណនោះល្អកាលពីជីវិតមុន វានឹងវិលមកចូលរូបវិញហើយនឹងបាន សោយសុខក្នុងជីវិតថ្មីនេះ តែបើវិញ្ញាណនោះអាក្រក់ វានឹងវិលមកចូលរូប វិញហើយសោយទុក្ខក្នុងជីវិតថ្មីនោះ ។ និវត្តន៍នេះគឺការរស់ពីស្លាប់វិញ របស់វិញ្ញាណ ។

ផ្ទុយពីនេះ ព្រោះតែអ្នកជឿវិច្ឆ័យសុំគោរពតាមច្បាប់អ៊ីស្លាម អ្នកនោះជឿ ថ្ងៃរស់ពីស្លាប់វិញ ហើយយល់ឃើញថាវិញ្ញាណដែលបានបែកចេញពីរូប ហើយមិនអាចវិលមកចូលរូបមួយទៀតវិញបានដាច់ខាត ។⁷⁶

តែពួកគេជឿថា មនុស្សមួយក្រុមនឹងត្រឡប់មកក្នុងលោកនេះវិញមុនថ្ងៃ រស់ពីស្លាប់ បន្ទាប់ពីបានសម្រេចធម្មកម្មទាំងឡាយនិងផលប្រយោជន៍នៃ និវត្តន៍នោះហើយ ពួកគេនឹងស្លាប់ម្តងទៀត ហើយនឹងត្រូវប្រមូលជុំជា មួយមនុស្សរូងទៀតក្នុងថ្ងៃរស់ពីស្លាប់ ។ ក្រោយពីវិញ្ញាណបានបែកចេញពី រូប វិញ្ញាណនឹងមិនទៅចូលរូបផ្សេងទៀតដាច់ខាត ។

⁷⁶ បដិសេធជំនឿលើវដ្តសង្សារ (តាណាស៊ីក្ល) លោក ស្ទូដ្វើ អាល់- មូតាអ្នកលើប៊ូរីន (صدر المتألهين) (មូឡា ស្ទូដ្វើ (ملا صدرا) មានប្រសាសន៍នៅក្នុង សៀវភៅលោក អាល់-អាល់ហ្វារ អាល់-អារបាអ្នកស្តី (الأسفار الأربعة) ជុំទី ៩ ចាប់ ៨ កណ្តា ១ ទំព័រ ៣ ថា៖

فلون تعلقت نفس منسلخة ببدن آخر عند كونه جنباً أو غير ذلك يزلم كون أحدهما بالقوة والآخر بالفعل وكون الشئ بما هو بالفعل والقوة. وذلك ممتنع لأن التركيب بينهما طبيعي وإتحادي التركيب الطبيعي يستحيل بين أمرين أحدهما بالفعل والآخر بالقوة.

សំណួរ ១១ - អ្វីទៅស្នាហ្វាអុស្ត (ការធ្វើអន្តរាគមន៍ الشفاعة) ដែលអស់លោកជឿនោះ ?

ចម្លើយ

ស្នាហ្វាអុស្ត (ការធ្វើអន្តរាគមន៍ الشفاعة) ជាគោលការណ៍មួយ ក្នុងចំណោម គោលការណ៍ច្រើនទៀត ដែលអ៊ីស្លាមអះអាងថាត្រឹមត្រូវ ដែលនិកាយ មុស្លីមនិងមាស្ត្របាបទាំងអស់ទទួលស្គាល់ ហើយដែលអនុវត្តតាម គួរអាននិងស៊ុនណាស្ត ដោយមិនគិតពីមតិរបស់ខ្លួនពាក់ព័ន្ធនឹងលទ្ធផល របស់ស្នាហ្វាអុស្តនោះទេ ។ ស្នាហ្វាអុស្តមានន័យថាមនុស្សត្រឹមត្រូវ ដែលមានឋានៈពិសេសនិងនៅក្បែរអស់ឡោះហ្គ័រនោះ អាចជួយ អង្វរ សុំអស់ឡោះហ្គ័រឲ្យលើកលែងទោសឲ្យអ្នកធ្វើខុស ឬជួយអង្វរសុំឲ្យ លើកកិត្តិយសឲ្យអ្នកខ្លះ ។

ព្រះសាស្តា صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم មានព្រះវចនៈថា៖

"أعطيت خمسا وأعطيت الشفاعة فأدخرتها لأمتي."

"គេបានធ្វើសម្បទានឲ្យខ្ញុំនូវវត្ថុប្រាំ... ហើយគេបានធ្វើសម្បទានឲ្យខ្ញុំនូវ ការជួយធ្វើអន្តរាគមន៍ដែលខ្ញុំប្រកាន់ទុកឲ្យអ៊ីមម៉ាត្ត់ខ្ញុំ ។"⁷⁷

ទំហំរបស់ស្នាហ្វាអុស្ត

គួរអានបដិសេធគំនិតធ្វើអន្តរាគមន៍ ដែលមានលក្ខណៈដាច់ខាតនិងឥត លក្ខខ័ណ្ឌ ។ ការជួយធ្វើអន្តរាគមន៍ ពុំមានប្រសិទ្ធិភាពទេបើពុំមាន

⁷⁷ សូមមើលសៀវភៅ មុសណាដ្ឋ អាស្តម៉ាដ្ឋ អ៊ីបន្ទ ហ្គាន់បាល់ ជំទី ១ ទំព័រ ៣០១; ស្ទ្រូហ្គ្រីហ្គ អាល់-ហ្គ្រីវី (បោះពុម្ពនៅ ប្រទេសអេស៊ីបេត) ជំទី ១ ទំព័រ ៩១ ។

លក្ខខណ្ឌដូចតទៅនេះ គឺ៖

មួយ - អ្នកជួយធ្វើអន្តរាគមន៍ ចាំបាច់ត្រូវតែបានទទួលការអនុញ្ញាតពី អស់ឡោះហ្គ័រ^{៥៥} ដើម្បីជួយធ្វើអន្តរាគមន៍ ។ ចំពោះមនុស្សដែលអាចជួយធ្វើ អន្តរាគមន៍បានគឺអស់បុគ្គលដែល លើសពីជំនិតរបស់ អស់ឡោះហ្គ័រ^{៥៥} ផ្លូវធម៌ ថែមទាំងត្រូវអស់ឡោះហ្គ័រ^{៥៥}អនុញ្ញាត[ឲ្យជួយធ្វើអន្តរាគមន៍]ទៀត ផង ។ ទាក់ទងរឿងនេះ ព្រះមហាក្ស័រគូរអានចែងថា៖

لَا يَمْلِكُونَ الشَّفَعَةَ إِلَّا مَنِ اتَّخَذَ عِنْدَ الرَّحْمَنِ عَهْدًا

"ពួកគេនឹងពុំមានអំណាចធ្វើអន្តរាគមន៍ទេ លើកលែងតែអ្នកណាដែល បានធ្វើកិច្ចកិច្ចសញ្ញាជាមួយព្រះដ៏មានមេត្តាធម៌ប៉ុណ្ណោះ (១៩:៨៧) ។"⁷⁸

គូរអានចែងទៀតថា៖

يَوْمَئِذٍ لَا تَنْفَعُ الشَّفَعَةُ إِلَّا مَنْ أَذِنَ لَهُ الرَّحْمَنُ وَرَضِيَ لَهُ قَوْلًا

"ថ្ងៃនោះ ការជួយធ្វើអន្តរាគមន៍នឹងមានប្រយោជន៍សម្រាប់តែអ្នកណា ដែល[អស់ឡោះហ្គ័រ] ព្រះដ៏មានមេត្តាធម៌អនុញ្ញាតឲ្យទេ ហើយព្រះអង្គនឹង សព្វព្រះហឫទ័យសម្តីអ្នកនោះ (២០:១០៩) ។"⁷⁹

ពីរ - បុគ្គលដែលគេជួយធ្វើអន្តរាគមន៍ឲ្យនោះ ត្រូវសក្តិសមនឹងបាននូវ ព្រះមេត្តាប្រណិតាមរយៈអ្នកជួយធ្វើអន្តរាគមន៍ឲ្យនោះដែរ ។ បានសេចក្តី ថា ជំនឿលើអស់ឡោះហ្គ័រ^{៥៥}របស់បុគ្គលនោះនិងទំនាក់ទំនងផ្លូវធម៌ របស់ បុគ្គលនោះជាមួយអ្នកជួយធ្វើអន្តរាគមន៍ឲ្យនោះមិនត្រូវដាច់ទេ ។ ហេតុ ដូច្នេះ ពួកអសទ្ធាដែលមិនជឿអស់ឡោះហ្គ័រ^{៥៥}ទេ និងពួកមុស្លីមសាងបាប

⁷⁸ សូរ៉េអ៊ី ម៉ារយ៉ា 19:87 ។

⁷⁹ សូរ៉េអ៊ី ត្រី ហ្គា 20:109 ។

មួយចំនួន ដូចជា ឃាតករ និង ពួកដែលមិនស្រឡាត់ទេ ដែលមិនមានទំនាក់ទំនងផ្លូវធម៌ជាមួយអ្នកជួយធ្វើអន្តរាគមន៍ឲ្យជាដើមនោះ នឹងមិនត្រូវបានទទួលការជួយធ្វើអន្តរាគមន៍ឲ្យទេ ។

ទាក់ទងនឹងបុគ្គលដែលមិនស្រឡាត់ទេ ដែលបិសេធចម្រើកស្លាប់រិញនោះ គួរអានចែងថា៖

فَمَا تَنْفَعُهُمْ شَفَاعَةُ الشَّافِعِينَ

"ដូច្នោះ ការជួយធ្វើអន្តរាគមន៍របស់បណ្តាអ្នកធ្វើអន្តរាគមន៍នឹងពុំមានប្រយោជន៍សម្រាប់ពួកគេទេ (៧៤:៥៨) ។"⁸⁰

ទាក់ទងនឹងពួកប្រព្រឹត្តខុស គួរអានចែងថា៖

مَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ حَمِيمٍ وَلَا شَفِيعٍ يُطَاعُ

"ពួកទុច្ចរិតនឹងពុំមានមិត្តស្មោះភក្តីទេ និងពុំមានអ្នកជួយធ្វើអន្តរាគមន៍ដែលគេស្តាប់ទេ (៤០:១៨) ។"⁸¹

ទស្សនៈរបស់ស្នាហ្វាអុស្ត

ស្នាហ្វាអុស្ត ដូច គៅបាស្ត (ស្មារលាកំហុស) ដែរ ជាពន្លឺនៃសេចក្តីសង្ឃឹមសម្រាប់បុគ្គលដែលអាចលះបង់កំហុស នៅកណ្តាលមាតិកាខុសនិងបាបបាន ហើយដែលលះបង់ជីវិតដើម្បីគោរពអស់ឡោះប្ល័យ ព្រោះពេលណាបុគ្គលសាងកំហុសណាមួយគិតថា អាចទទួលបាននូវការជួយធ្វើអន្តរាគមន៍របស់អ្នកធ្វើអន្តរាគមន៍ឲ្យ ដោយមានលក្ខខ័ណ្ឌខ្លះ (មិនមែនគ្រប់លក្ខខ័ណ្ឌទេ) បុគ្គលនោះនឹងព្យាយាមរក្សាព្រំដែននេះ មិនបំពានព្រំដែននេះទេ ។

⁸⁰ សូរ៉ាហ៍ អាល់-មុដ្លុដ្លាស្ត្រៀរ 74:48 ។

⁸¹ សូរ៉ាហ៍ កុហ្វៀរ ឬ អាល់-មុមីន 40:18 ។

លទ្ធផលរបស់ស្នាហ្វាអុស្ត

អស់លោកអ្នកស្រាយគួរមានមតិផ្សេង ពាក់ព័ន្ធនឹងលទ្ធផលរបស់ការ
ជួយធ្វើអន្តរាគមន៍ គឺ៖ តើលទ្ធផលរបស់ការជួយធ្វើអន្តរាគមន៍នោះគឺការ
លើកលែងទោស ឬការលើកតម្កើងឋានៈរបស់បុគ្គល ?

តែព្រះវចនៈរបស់ព្រះសាស្តា ﷺ មួយនេះ

"إن شفاعتي يوم القيامة لأهل الكبائر من أمتي."

"ការជួយធ្វើអន្តរាគមន៍របស់ខ្ញុំក្នុងថ្ងៃរស់ពីស្លាប់វិញនោះ ត្រូវបានទៅ
បណ្តាអ្នកអ៊ុយម៉ាត៍ខ្ញុំដែលបានប្រព្រឹត្តបាបធំ" ⁸² គាំទ្រមតិទីមួយ ។

សំណួរ ១២ - តើសូមឲ្យអ្នកជួយធ្វើអន្តរាគមន៍ស្របច្បាប់ ជួយធ្វើអន្តរាគមន៍ឲ្យនោះជាអំពើស្មើរិកទេ ?

ក្នុងការវិភាគសំណួរនេះ គេសន្មតជាមុនថាការជួយធ្វើអន្តរាគមន៍
(ស្នាហ្វាអុស្ត) នៅលើអល់ឡោះប្តី عز ទាំងស្រុង ដូចគួរមានចែងថា៖

قُلْ لِلَّهِ الشَّفَعَةُ جَمِيعًا

"ចូរអ្នកថា៖ "ការធ្វើអន្តរាគមន៍ទាំងអស់ជាកម្មសិទ្ធិរបស់អល់ឡោះប្តី
(៣៩:៤៤) ។" ⁸³

⁸² សូមមើល ស៊ុណាន់ អ៊ីបនូ ម៉ាយ៉ាស្ត ជុំទី ២ ទំព័រ ៥៨៣; មុសណាដ្ឋ អ៊ីបនូ
ហ្គាន់បាល់ ជុំទី ៣ ទំព័រ ២១៣; ស៊ុណាន់ អ៊ីបនូ ដ្រាវ៉ូដ្ឋ ជុំទី ២ ទំព័រ ៥៣៧;
ស៊ុណាន់ អាត់-តៀរមីស្តី ជុំទី ៤ ទំព័រ ៤៥ ។

⁸³ ស៊ុរ៉ាត៍ អាស្ត-ស៊ុរ៉ាត៍ 39:44 ។

ដូច្នោះ បែរទៅរកអ្នកធ្វើអន្តរាគមន៍ផ្សេងពីអល់ឡោះប្តី មានន័យថាសូម
សិទ្ធិដាច់មុខរបស់អល់ឡោះប្តី ពីបាររបស់ព្រះអង្គ ហើយការពិត
ស្វែងរកជំនួយបែបនេះបានសេចក្តីថា គោរពសក្ការៈអ្វីផ្សេងពី
អល់ឡោះប្តី ហើយមិនត្រូវនឹង "ទ្រឹស្តីឯកទិទេពនិយមក្នុងសក្ការៈ"
(តៅហ្វីដូ ហ្វីល-អ៊ីបាដូ ទ្រឹស្តី ទេ ។)

ចម្លើយ

គ្រងនេះ ស្ត្រីរីក (ហ៊ុនហាយ شرك) មិនមានន័យថាហ៊ុនហាយក្នុង
សារធាតុដើម ក្នុងអំណាចបង្កើត ឬ ក្នុងការគ្រប់គ្រងលោកទេ តែមាន
ន័យថាហ៊ុនហាយក្នុងការគោរពសក្ការៈព្រះ ។

បំភ្លឺចំណុចនេះ ស្ថិតនៅលើការបកស្រាយត្រឹមត្រូវរបស់ពាក្យសក្ការៈនិង
ពាក្យភ័ក្តីភាព ។ យើងទាំងអស់គ្នាដឹងច្បាស់ថាក្នុងការបកស្រាយពាក្យ
"សក្ការៈ" គេមិនអនុញ្ញាតឲ្យយើងចាត់ទុក "សក្ការៈ" ថាចុះចូលខ្លួន
ចំពោះអ្នកបង្កើតទេ ហើយក៏ពុំមែនសំណូមចំពោះបារ[អល់ឡោះប្តី]
ទេ ។

យោលតាមព្រះគម្ពីរគួរអាន ទេវតាបានក្រាបប្រណិប័តន៍អាដ្វា ៖

فَإِذَا سَوَّيْتُهُ وَنَفَخْتُ فِيهِ مِنْ رُوحِي فَقَعُوا لَهُ سَاجِدِينَ ﴿٧٢﴾ فَسَجَدَ الْمَلَائِكَةُ
كُلُّهُمْ أَجْمَعُونَ ﴿٧٣﴾

"កាលណាអញបានឲ្យគេមានរូបរាង និងបានផ្លុំវិញ្ញាណអញទៅឯគេ
ហើយ កាលនោះចូរពួកអ្នកក្រាបប្រណិប័តន៍គេ ។" ទេវតាទាំងអស់បាន
ក្រាបប្រណិប័តន៍ (៣៨:៧២-៧៣) ។"⁸⁴

⁸⁴ សូរ៉ាហ្វៈត្តី សូដ 38:72-73 ។

ការក្រាបប្រណិប័តន៍នេះ ដែលអល់ឡោះហ្គ័របានបញ្ជាឲ្យធ្វើនោះ មិនមានន័យថាឲ្យសក្ការៈអាដ្កាមនោះទេ បើដូច្នោះមែនអល់ឡោះហ្គ័រនឹងមិនបញ្ជាឲ្យធ្វើបែបនេះទេ ។

ស្រដៀងនេះដែរ កូនៗរបស់យ៉ាកូបក្នុងសៀវភៅ ព្រមទាំងយ៉ាកូបក្នុងសៀវភៅដែរ បានក្រាបប្រណិប័តន៍យូស៊ីហ្វ៖

وَرَفَعَ أَبَوَيْهِ عَلَى الْعَرْشِ وَخَرُّوا لَهُ سُجَّدًا

"គេបានអញ្ជើញមាតាបិតារបស់គេឡើងទៅលើបល្ល័ង្ក ហើយពួកគេស្រុតខ្លួនចុះក្រាបថ្វាយបង្គំចំពោះមុខគេ (១២:១០០) ។"⁸⁵

បើយើងចាត់ទុកការឱនលំទោននេះស្មើនឹងសក្ការៈយូស៊ីហ្វ៖ ព្រះសាស្ត្រាយ៉ាកូបក្នុងសៀវភៅដែលមានឋានៈអវិទូភាព (عَصَمَة) នោះ ប្រាកដជាព្រះអង្គមិនបានធ្វើបែបនេះ និងមិនពេញចិត្តនឹងទង្វើរបស់កូនៗព្រះអង្គទេ ។ តែពុំមានរបៀបសម្តែងអាការឱនលំទោនណាដែលថ្លៃថ្នូរជាងការក្រាបប្រណិប័តន៍ទេ ។

ហេតុដូច្នោះ យើងត្រូវតែវែកញែករវាងទស្សនៈ "ឱនលំទោន" ឬ "សូមពីអ្នកក្រៅពីអល់ឡោះហ្គ័រ" ឲ្យដាច់ឡែកពី "សក្ការៈអល់ឡោះហ្គ័រ" ។ ន័យពិតរបស់សក្ការៈ គឺគិតថាសត្វលោកជាអល់ឡោះហ្គ័រ ហើយសក្ការៈសត្វលោកនោះ (វត្ថុឬមនុស្ស) ឬចាត់ទុកបាតុភូតនីមួយៗដែលជាសត្វលោករបស់អល់ឡោះហ្គ័រនោះ ហើយសន្មតថាគេតែងតាំងវាដើម្បីអនុវត្តទង្វើរបស់អល់ឡោះហ្គ័រ ដូចជាគ្រប់គ្រងពិភពលោក លុបលាងទោសជាដើម ។

⁸⁵ សូរ៉ា:ត្ថី យូស៊ីហ្វ 12:100 ។

តែសម្តែងការឱនលំទោនចំពោះអ្នកណាម្នាក់ ដោយមិនចាត់ទុកអ្នកនោះ ជាព្រះទេ មិនគិតថាអ្នកនោះ ប្រុសឬស្រី ត្រូវគេប្រគល់អំណាចឲ្យធ្វើទង្វើ ព្រះទេ ការឱនលំទោនបែបនេះមិនមានន័យផ្សេងពីការសម្តែងសេចក្តី គោរពចំពោះអ្នកនោះទេ ដូចករណីទេវតាដែរដែលសម្តែងគារវៈចំពោះ អាដូរ៉ា عليه السلام ឬដូចកូនៗរបស់យ៉ាកូប عليه السلام សម្តែងសេចក្តីគោរពចំពោះ យូស៊ីហ្វ عليه السلام ។

ទាក់ទងនឹងរឿងនេះ ត្រូវនិយាយដែរថាសន្មតថាសិទ្ធិធ្វើអន្តរាគមន៍ត្រូវ បានប្រគល់ឲ្យទៅអ្នកធ្វើអន្តរាគមន៍ស្របច្បាប់ ហើយបុគ្គលទាំងនោះ អាចជួយធ្វើអន្តរាគមន៍ ឬលុបលាងបាបឲ្យមនុស្សបានដោយពុំមាន លក្ខខ័ណ្ឌទេនោះនឹងនាំទៅរកអំពើហ៊ុនហាយ (ស្ត្រីរិក) ព្រោះបានសេចក្តី ថាស្វែងអ្វីដែលជាកម្មសិទ្ធិរបស់អល់ឡោះហ្គ័រ عليه السلام ពីបុគ្គលក្រៅពីព្រះ អង្គ عليه السلام ។

តែពេលយើងគិតថាក្រុមបាវបរិសុទ្ធរបស់អល់ឡោះហ្គ័រ عليه السلام បានទទួលការ អនុញ្ញាតដោយមានលក្ខខ័ណ្ឌខ្លះ ក្នុង ការជួយធ្វើអន្តរាគមន៍ឲ្យអ្នក ប្រព្រឹត្តខុសដោយមិនសន្មតទេថា ក្រុមបុគ្គលបរិសុទ្ធទាំងនេះមានឋានៈ ស្នាហ្វាអ្វាស្តុពិសេស ហើយគិតថាលក្ខខ័ណ្ឌសំខាន់បំផុតគឺការអនុញ្ញាត និងសេចក្តីពេញចិត្តរបស់អល់ឡោះហ្គ័រ عليه السلام នោះ ពិតប្រាកដណាស់ដែល ប្រវារកបាវត្រឹមត្រូវ[របស់អល់ឡោះហ្គ័រ عليه السلام] ដើម្បីជួយធ្វើអន្តរាគមន៍ឲ្យ នោះមិនមានន័យថាទទួលស្គាល់បាវទាំងនោះជាព្រះទេ ហើយក៏មិនមាន ន័យថាការទទួលខុសត្រូវកិច្ចការរបស់អល់ឡោះហ្គ័រ عليه السلام នោះ ត្រូវបាន ប្រគល់មកលើបាវទាំងនោះទេដែរ ។ តែមានន័យថាសូមអ្នកណាម្នាក់ ដែលសក្តិសមនឹងការជួយធ្វើអន្តរាគមន៍នេះ ។

សម័យព្រះសាស្តា صلى الله عليه وآله وسلم អ្នកប្រព្រឹត្តខុសបានមករកព្រះអង្គ صلى الله عليه وآله وسلم ដើម្បីសូម

ព្រះអង្គ صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم ឲ្យលើកលែងទោស ព្រះ អង្គ صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم មិនបានចោទពួកគេទាំងនោះ ថាហ៊ុនហាយ (ស្ត្រីរិក) ទេ ។ នៅក្នុងស្វីណាន់របស់លោក អ៊ីបនូ ម៉ាយ៉ូស្ត គេបានរាយការណ៍ថាព្រះសាស្តា صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم មានព្រះវចនៈថា៖

"أتدرون ما خيرني ربي الليلة؟ قلنا: الله ورسوله أعلم. قال: فإنه خيرني بين أن يدخل نصف امتي والجنة وبين الشفاعة فاخترت الشفاعة قلنا يا رسول الله أدع الله أن يجعلنا من أهلها قال هي لكل مسلم."

"អស់លោកដឹងទេថា អស់ឡោះហ្គ័រ عز وجل បានធ្វើសម្បទានអ្វីឲ្យខ្ញុំយប់នេះ ?" យើងបានទូលថា៖ "មានតែអស់ឡោះហ្គ័រ عز وجل និងព្រះសាស្តា صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم ព្រះអង្គ عز وجل ទេដែលទ្រង់ញាណជាងគេ ។" ព្រះសាស្តា صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم មានព្រះវចនៈថា៖ "ព្រះ អង្គ عز وجل បានឲ្យខ្ញុំមានសិទ្ធិជ្រើសរើសយកវត្ថុមួយ ក្នុងចំណោមវត្ថុពីរ គឺ៖ មួយគឺពាក់កណ្តាលអ៊ុមម៉ាត្តុខ្ញុំនឹងបានចូលឋានសួគ៌ ពីរគឺសិទ្ធិធ្វើ អន្តរាគមន៍ ។ ដូច្នេះខ្ញុំជ្រើសរើសយកវត្ថុទីពីរ ។" យើងបានទូលថា៖ "ព្រះ សាស្តា صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم អស់ឡោះហ្គ័រ عز وجل អើយ សូមព្រះអង្គ صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم សូមអស់ឡោះហ្គ័រ عز وجل ឲ្យ អស់ទូលបង្គំស័ក្តិសមនឹងបានវា (គឺអន្តរាគមន៍) ។" ព្រះអង្គ صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم មានព្រះ វចនៈថា៖ "វានឹងបានលើមុស្តីមទាំងអស់ ។"⁸⁶

នៅក្នុងហ្វាត្វាខ្លីនេះ គេបានបង្ហាញឲ្យឃើញច្បាស់ថាបណ្តាសាវករបស់ ព្រះសាស្តា صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم សូមព្រះអង្គ صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم ឲ្យជួយធ្វើអន្តរាគមន៍ ថា៖ "សូមព្រះអង្គ صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم សូមអស់ឡោះហ្គ័រ عز وجل ... ។"

ព្រះមហាគម្ពីរគួរអានចែងដែរថា៖

وَلَوْ أَنَّهُمْ إِذْ ظَلَمُوا أَنفُسَهُمْ جَاءُوكَ فَاسْتَغْفَرُوا اللَّهَ وَاسْتَغْفَرَ لَهُمُ الرَّسُولُ لَوَجَدُوا اللَّهَ تَوَّابًا رَحِيمًا

⁸⁶ សូមមើល ស្វីណាន់ អ៊ីបនូ ម៉ាយ៉ូស្ត ជំទី ២ "បាប់ ស្ត្រីក៍ អាស្ត្រូ-ស្វាហ្វាអ្តាស្ត្រូ" ទំព័រ ៥៨៦ ។

"ប្រសិនបើពេលពួកគេ (គឺពួកបដិសេធសទ្ធា) ធ្វើខុសលើខ្លួនឯង ពួកគេ បានមករកអ្នក សូមខមាទោសចំពោះអល់ឡោះហ្វា ហើយសាស្តាជួយ សូមខមាទោសចំពោះអល់ឡោះហ្វា]ឲ្យពួកគេ[ដែរ] ពួកគេនឹងឃើញ ថា អល់ឡោះហ្វាទទួលការស្តាយក្រោយ រាងចាល ព្រះអង្គមានព្រះមេត្តា ករុណាប្រណី (៤:៦៤) ។"⁸⁷

មួយកន្លែងទៀត គួរអានចែងអំពីកូនៗរបស់យ៉ាកូប **عليه السلام** ថា៖

قَالُوا يَا أَبَانَا أَسْتَغْفِرُ لَنَا ذُنُوبَنَا إِنَّا كُنَّا خَاطِئِينَ

"ពួកគេ (បងប្អូនរបស់យូស៊ីហ្វ) បានថ្លែងថា៖ "លោកឪពុក សូមលោក ឪពុកជួយអង្វរសូមខមាទោសចំពោះអល់ឡោះហ្វាឲ្យកូនៗផង ដែលកូន រាល់គ្នាបានធ្វើបាបកម្ម ។ កូនរាល់គ្នាបានប្រព្រឹត្តខុស (១២:៩៧) ។"⁸⁸

ព្រះសាស្តាយ៉ាកូប **عليه السلام** ក៏បានសន្យាពួកគេថា នឹងអង្វរសូមអល់ឡោះហ្វា ឲ្យលើកទោសឲ្យពួកគេ ដោយមិនចោទពួកគេថាហ៊ុនហាយ (ស្តីរិក) ទេ (ដែលបានសូមព្រះអង្គ **عليه السلام** ឲ្យជួយអង្វរសូមអល់ឡោះហ្វាឲ្យលើក លែងទោសនោះ) ថា៖

قَالَ سَوْفَ أَسْتَغْفِرُ لَكُمْ رَبِّي إِنَّهُ هُوَ الْعَفُورُ الرَّحِيمُ

"គេ (យ៉ាកូប) បានថា៖ "ឪពុកនឹងជួយសូមខមាទោសចំពោះព្រះម្ចាស់ ឪពុកឲ្យកូនរាល់គ្នា ។ ពិតណាស់ ព្រះអង្គទ្រង់អត់ឱន ព្រះអង្គមានព្រះ មេត្តាករុណាប្រណី (១២:៩៨) ។"⁸⁹

⁸⁷ សូរ៉េអ៊ី អាស-នីសាអ៊ី 4:64 ។

⁸⁸ សូរ៉េអ៊ី យូស៊ីហ្វ 12:97 ។

⁸⁹ សូរ៉េអ៊ី យូស៊ីហ្វ 12:98 ។

សំណួរ ១៣ - តើស្វែងរកជំនួយពីអ្នកផ្សេងពីអស់ឡោះហ្ន៎
عز وجل នោះជាអំពើហ៊ុនហាយ (ស្មើរិក) មួយប្រភេទទេ ?

ចម្លើយ

ការសមហេតុផលនិងប្រកាសនា (គឺតាមអាយ៉ាត្ត) បានបញ្ជាក់ឲ្យដឹងថា
មនុស្សជាតិទាំងអស់ និងបាតុភូតទាំងអស់ក្នុងលោកនេះត្រូវការ
អស់ឡោះហ្ន៎ដើម្បីទ្រទ្រង់អាត្មា ។

ទាក់ទងរឿងនេះ ព្រះមហាគម្ពីរគួរអានចែងថា៖

يَا أَيُّهَا النَّاسُ أَنْتُمُ الْفُقَرَاءُ إِلَى اللَّهِ وَاللَّهُ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ
"មនុស្សអើយ ពួកអ្នកត្រូវការអស់ឡោះហ្ន៎ រីឯអស់ឡោះហ្ន៎វិញ ទ្រង់គ្រប់
គ្រាន់សម្រាប់ព្រះអង្គឯង ព្រះអង្គសមជាទីគោរពសក្តារ៖ (៣៥:១៥) ។"⁹⁰

មួយកន្លែងទៀត គួរអានចែងថាជោគជ័យទាំងអស់ជារបស់ព្រះម្ចាស់
ពិភពទាំងពួង គឺ៖

وَمَا النَّصْرُ إِلَّا مِنْ عِنْدِ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ
"ជ័យជំនះមកពីអស់ឡោះហ្ន៎តែមួយគត់ ព្រះអង្គគឺព្រះបូទ្រិម័ត (គឺអ្នកមាន
បូទ្រិខ្លាំងពូកែ) ព្រះអង្គគឺព្រះមុនិរាជ (៣:១២៦) ។"⁹¹

គោរពតាមគោលការណ៍នេះដែលអ៊ីស្លាមអះអាងថាត្រឹមត្រូវនោះ យើង
មុស្លីមទាំងឡាយ សូត្រព្រះអាយ៉ាស្តនេះនៅក្នុងគ្រប់ស្នំឡាត្ត គឺ៖

⁹⁰ សូរ៉េអ៊ុត អាល់-ហ្វាត្ស្រា 35:15 ។
⁹¹ សូរ៉េអ៊ុត អាលី អ៊ីមរ៉ន 3:126 ។

إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ

"ព្រះអង្គទេដែលអស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំគោរពបូជា (ស្តាប់បង្គាប់) ព្រះអង្គ
ទេដែលអស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំអង្វរសូមនូវជំនួយ (១:៥) ។"⁹²

តទៅនេះយើងបំភ្លឺសំណួរខាងនេះ គឺ៖ ស្វែងរកជំនួយពីអ្នកផ្សេងពី
អល់ឡោះហ្ន៎មានពីរខ គឺ៖

១. មួយគឺយើងស្វែងរកការគាំទ្រពីមនុស្សផ្សេង ឬពីបាតុភូតដោយជឿថា
មនុស្សនោះ ឬបាតុភូតនោះជាបេក្ខជនឯករាជ្យរឿងអំណាចរបស់ខ្លួន ឬ
រឿងទង្វើរបស់ខ្លួន ហើយសន្មតថាអ្នកនោះឬបាតុភូតនោះមិនត្រូវការ
អល់ឡោះហ្ន៎ជួយគាំគ្រទេ ។

មិនបាច់ឆ្ងល់ទេ ស្វែងរកការគាំទ្រពីគេផ្សេងពីអល់ឡោះហ្ន៎ដោយ
របៀបនេះជាទង្វើហ៊ុនហាយ (ស្តីរិក) ទាំងស្រុង ។ ព្រះមហាគម្ពីរគួរអាន
ចែងអំពីភាពឥតខ្ចីមសាររបស់ទង្វើក្នុងអាយ៉ាស៊ូថា៖

قُلْ مَنْ ذَا الَّذِي يَعْصِمُكُمْ مِنَ اللَّهِ إِنْ أَرَادَ بِكُمْ سَوْءًا أَوْ أَرَادَ بِكُمْ رَحْمَةً
وَلَا يَجِدُونَ لَهُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا

"ចូរអ្នកថ្លែង[ប្រាប់ពួកគេ]ថា៖ "តើអ្នកណាអាចជួយអស់លោកឲ្យរួចផុតពី
អល់ឡោះហ្ន៎បាន បើសិនជាព្រះអង្គមានបំណងអាក្រក់លើអស់លោក ឬ
បើសិនជាព្រះអង្គមានបំណងប្រោសមេត្តាអស់លោក ?" ពួកគេនឹងមិន
មានអ្នកឧបត្ថម្ភ និងអ្នកជួយសង្គ្រោះឡើយក្រៅពីអល់ឡោះហ្ន៎
(៣៣:១៧) ។"⁹³

២. ពីរគឺយើងស្វែងរកជំនួយពីអ្នកផ្សេងដោយជឿថា អ្នកនោះជាបុគ្គល

⁹² សូរ៉េត្តី អាល់-ហ្វាទីហ្វាស៊ូ 1:5 ។
⁹³ សូរ៉េត្តី អាល់-អាស៊ូស្យាប៍ 33:17 ។

ដែលត្រូវការអស់ឡោះហ្ន៎ ដែលមិនមែនជាបេក្ខជនឯករាជ្យទេ ឯ ឥទ្ធិពលរបស់បុគ្គលនោះមកពីអស់ឡោះហ្ន៎ ហើយអាស្រ័យលើ ឥទ្ធិពលនេះ អាចដោះស្រាយបញ្ហាខ្លះ[របស់បាវអស់ឡោះហ្ន៎]បាន ។

ដោយមានគំនិតនេះជាមូលដ្ឋាន បុគ្គលដែលយើងស្វែងរកជំនួយនោះ បានទទួលសម្បទាន "សន្ទានកម្ម" (គឺអាជ្ញាកណ្តាល) ពីអស់ឡោះហ្ន៎ ដើម្បីបំពេញសេចក្តីត្រូវការខ្លះ ។ ស្វែងរកជំនួយតាមរបៀបនេះ ការពិត វា ជាការស្វែងរកការគាំទ្រពីអស់ឡោះហ្ន៎ ដែលបានធ្វើឲ្យអាជ្ញាកណ្តាល និងអន្តការីទាំងនេះកើតមានឡើងបាន ហើយបានធ្វើសម្បទានឥទ្ធិពល និងលទ្ធផលឲ្យទៅពួកគេ ដើម្បីបំពេញសេចក្តីត្រូវការរបស់អ្នកឯទៀត ។ តាមការពិត ជីវិតរបស់មនុស្សគ្រប់រូបស្ថិតនៅលើការស្វែងរកជំនួយពី អាជ្ញាកណ្តាលនិងអន្តការីទាំងនេះ គ្មានបុគ្គលទាំងនេះទេ ជីវិតមនុស្ស នឹងច្របូកច្របល់ ។

បើឃើញថា អាជ្ញាកណ្តាលទាំងនេះជាភ្នាក់ងារសម្រាប់អនុវត្តិការជួយ គាំទ្ររបស់អស់ឡោះហ្ន៎ ហើយជឿថាអាជ្ញាកណ្តាលទាំងនេះកើតមកពី អស់ឡោះហ្ន៎ ហើយមានអស់ឡោះហ្ន៎ជាអ្នកប្រទានឥទ្ធិពលឲ្យនោះ ការស្វែងរកជំនួយបែបនេះមិនផ្ទុយនឹងតៅហ្វីដូ (គឺទ្រឹស្តីឯកទិទេពនិយម) ទេ ។

បើកសិករដែលមានជំនឿលើព្រះដោយស្មោះ ស្វែងរកជំនួយតាមរយៈ ភ្នាក់ងារបែបនេះ ដូចជាដី ទឹក ធាតុ អាកាសនិងថ្ងៃជាដើមដើម្បីដាំដំណាំ ឲ្យវាដុះឡើងលុះមានផលានុផល ការពិតកសិករនោះបានស្វែងរកជំនួយ ពីអស់ឡោះហ្ន៎ ព្រោះព្រះអង្គជាអ្នកប្រទានឥទ្ធិពលនិងសកម្មភាពឲ្យ ទៅភ្នាក់ងារទាំងនេះ ។

ពិតហើយថា ស្វែងរកពំនាក់អាស្រ័យតាមរបៀបខាងលើនេះសមស្រប
ទៅតាមទ្រឹស្តីតៅហ្គីដូពេញលេញណាស់ ។ ការពិត ព្រះមហាក្សត្រីគួរអាន
ដាស់តឿនយើងឲ្យស្វែងរកជំនួយតាមរយៈវត្ថុ ដូចជាការអត់ធ្មត់និង
ស្ម័គ្រចិត្តជាដើម ដូចមានចែងនៅក្នុងអាយ៉ាស៊ុះ

وَأَسْتَعِينُوا بِالصَّبْرِ وَالصَّلَاةِ

"ចរពួកអ្នកស្វែងរកជំនួយតាមអំណត់ និងតាមនមស្ការប្រែជា
អល់ឡោះហ្គី (២:៤៥) ។"⁹⁴

ច្បាស់ណាស់ថា ភាពខ្ជាប់ខ្ជួននិងអំណត់ជាគុណសម្បត្តិមួយរបស់មនុស្ស
ក៏ប៉ុន្តែគេដាស់តឿនយើងឲ្យស្វែងរកជំនួយ តាមរយៈគុណសម្បត្តិនេះ ។
របៀបស្វែងរកជំនួយខាងលើនេះ មិនមែនផ្ទុយពីការបែរទៅរកជំនួយពី
អល់ឡោះហ្គីទេ ដូចមានចែងនៅក្នុងអាយ៉ាស៊ុះថា៖

إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ

"ព្រះអង្គទេដែលអស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំគោរពបូជា (ស្តាប់បង្គាប់) ព្រះអង្គ
ទេដែលអស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំអង្វរសូមនូវជំនួយ (១:៥) ។"⁹⁵

សំណួរ ១៤ - តើសូមជំនួយពីអ្នកណាមួយស្មើនឹងធ្វើ
សក្តារៈអ្នកនោះ ស្មើនឹងអំពើហ៊ុនហាយ (ស្តីរិក) ទេ ?

សំណួរនេះមកពីន័យគ្រង ឬក្រៅរបស់អាយ៉ាស៊ុះគួរអានខ្លះ ដែលហាម
ប្លង់ស្វែងរកអ្នកផ្សេងពីអល់ឡោះហ្គី ។

⁹⁴ សូរ៉េអ៊ុត អាល់-បាក្វីរ៉េអ៊ុត 2:45 ។

⁹⁵ សូរ៉េអ៊ុត អាល់-ហ្វាទីហ្គាស៊ុត 1:5 ។

وَأَنَّ الْمَسْجِدَ لِلَّهِ فَلَا تَدْعُوا مَعَ اللَّهِ أَحَدًا

"ម៉ាស់យ៉ូដូ (វិហារ) ទាំងឡាយជាកម្មសិទ្ធិរបស់អល់ឡោះប្រាំ ដូច្នោះចូរពួកអ្នកកុំបូងស្ទង់អ្នកណាផ្សេងគ្នាជាមួយអល់ឡោះប្រាំ [ហើយចូរកុំយកពួករូបបដិមាមកចូលរួមផងឡើយ] (៧២:១៨) ។"⁹⁶

وَلَا تَدْعُ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَنْفَعُكَ وَلَا يَضُرُّكَ

"ចូរអ្នកកុំបូងស្ទង់ផ្សេងពីអល់ឡោះប្រាំឡើយ នូវអ្វីដែលមិនអាចផ្តល់គុណប្រយោជន៍និងទោសដល់អ្នកបានឡើយនោះ (១០:១០៦) ។"⁹⁷

ដោយយកអាយ៉ាស់ទាំងនេះដលេស មនុស្សមួយក្រុមជឿថាសូមជំនួយពីអ្នកផ្សេងនិងបូងស្ទង់សន្តបុគ្គលដែលបានចូល ទិវង្គតហើយឬសច្ចបុគ្គលនោះ ជាអំពើហ៊ុនហាយនិងជាការធ្វើសក្តារៈបុគ្គលទាំងនោះ ។

ចម្លើយ

ក្នុងបំណងបំភ្លឺចម្លើយតបសំណួរនេះ យើងត្រូវពន្យល់អត្ថន័យរបស់ពាក្យទាំងពីរគឺ៖ ឌូអុអ៍ (បូងស្ទង់) និង អ៊ីបាដ្វាស្ត (សក្តារៈ) ។

ការពិត ពាក្យ "ឌូអុអ៍" មានន័យត្រង់ថា "សូម" និង "បូងស្ទង់" រីឯពាក្យ "អ៊ីបាដ្វាស្ត" មានន័យថា "សក្តារៈ" មិនគួរគិតថាពាក្យទាំងពីរនេះមានន័យដូចគ្នាទេ ។ បានសេចក្តីថាពាក្យ "សូម" ឬ "បូងស្ទង់" មិនអាចមានន័យថា "សក្តារៈ" ឡើយ ពីព្រោះ ៖

⁹⁶ សូរ៉ាហ៍ អាល់-ហ្គីស 72:18 ។
⁹⁷ សូរ៉ាហ៍ យ៉ូសូស 10:106 ។

មួយ ៖ ពាក្យ "ដាក់វ៉ាស៊ូ ۞دَعُو۟" (ក្លាយមកពី ខ្លួនអ្នក) មានប្រើនៅក្នុង អាយ៉ាស៊ូគូអានខ្លះតែមិនមែនក្នុងន័យ "អ៊ីបាដាស៊ូ" ទេ ។ ឧទាហរណ៍ ៖

قَالَ رَبِّ إِنِّي دَعَوْتُ قَوْمِي لَيْلًا وَنَهَارًا

"គេ (គឺនុះហ្ន) បានទូលថា៖ "ព្រះម្ចាស់អើយ ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំបានហៅ ប្រជារាស្ត្រទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំទាំងយប់ ទាំងថ្ងៃ (៧១:៥) ។"⁹⁸

តើយើងអាចនិយាយបានទេថានុះហ្នﷺ ចង់មានន័យថា៖ "ទូលព្រះបង្គំ ជាខ្ញុំបាន សក្ការៈ ប្រជារាស្ត្រទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំទាំងយប់ ទាំងថ្ងៃ" ? ដូច្នោះ គេមិនអាចនិយាយបានថា ដាក់វ៉ាស៊ូ និង អ៊ីបាដាស៊ូ មានន័យដូចគ្នាទេ ឬ មិនអាចនិយាយបានទេថា ស្វែងរកជំនួយពីព្រះសាស្តាឬបុគ្គលត្រឹមត្រូវវា ដូចសក្ការៈព្រះសាស្តាឬបុគ្គលត្រឹមត្រូវនោះដែរ ពីព្រោះ ដាក់វ៉ាស៊ូ ឬ នីដាអ៊ី (ហៅ) មានន័យសាមញ្ញជាងសក្ការៈ ។

ពីរ ៖ ខ្លួនអ្នក ក្នុងអាយ៉ាស៊ូនេះ មិនមានន័យថាបូងស្វងសោះ តែមានន័យ ថាការសូមពិសេសដែលអាចជាផ្នែក ឬភាគមួយរបស់ពាក្យ "សក្ការៈ" ពី ព្រោះ ក្រុមអាយ៉ាស៊ូទាំងនេះស្តីអំពីពួកសក្ការៈរូបបដិមាដែលយករូប ចម្លាក់ជាព្រះ ។

ប្រាកដណាស់ ការគោរព ការបូងស្វងនិងការអង្វរកររបស់ពួកសក្ការៈរូប ដិមាឧទ្ទិសទៅឯរូបចម្លាក់ដែលពួកគេចាត់ទុកថា ជាម្ចាស់សិទ្ធិធ្វើ អន្តរាគមន៍ លើកលែងទោស ។ល ។ ហើយទទួលស្គាល់ថាជាម្ចាស់ដាច់ ឡែករបស់រឿងទាំងឡាយក្នុងលោកនេះនិងលោកមុខ ។ ច្បាស់ណាស់ថា ក្នុងលក្ខខ័ណ្ឌបែបនេះ បែរទៅរកសត្វលោកទាំងនេះដើម្បីបូងស្វងឬសូម អ្វីមួយត្រូវចាត់ទុកថាជាការសក្ការៈនិងជាការគោរពបូជាជាព្រះ ។

⁹⁸ សូរ៉េ:ត្ថី នុះហ្ន 71:5 ។

យើងសូមលើកមកនូវភ័ស្តុតាងច្បាស់ក្រៃឡែកមួយដែលបញ្ជាក់ថា ការ
អង្វរករ ឬការបូជាស្នូលរបស់ពួកសក្តារៈ រូបបដិមាជាការសម្តែងនូវជំនឿពួក
គេចំពោះរូបចម្លាក់ដែលជាព្រះរបស់ពួកគេ គឺអាយ៉ាស៊ុះ

فَمَا أَغْنَتْ عَنْهُمْ آلِهَتُهُمُ الَّتِي يَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ مِنْ شَيْءٍ
"ព្រះទាំងឡាយរបស់ពួកគេ ដែលពួកគេបានធ្វើសក្តារបូជាក្រៅពី
អល់ឡោះហ្ន៎នោះ មិនមានប្រយោជន៍សម្រាប់ពួកគេទាល់តែសោះ...
(១១:១០១) ។"⁹⁹

ហេតុដូច្នោះ អាយ៉ាស៊ុះខាងលើនេះមិនទាក់ទងនឹងសាច់រឿងយើងទេ ។
សាច់រឿងយើងទាក់ទងនឹងបារម្ភកំណែប្តូរដែលបូជាស្នូលបារម្ភរបស់អល់ឡោះហ្ន៎
្ន៎ម្នាក់ទៀត ។ បារម្ភមិនចាត់ទុកបារម្ភក្រោយនេះជាម្ចាស់និងជាព្រះទេ
ហើយក៏មិនចាត់ទុកបារម្ភក្រោយនេះ ជាម្ចាស់រឿងទាំងអស់ក្នុងលោកនេះ
និងលោកមុខទេដែរ តែបារម្ភនោះចាត់ទុកបារម្ភក្រោយនេះជាបារម្ភសព្វៈដែល
អល់ឡោះហ្ន៎ស្រឡាញ់ ដែលត្រូវជ្រើសរើសជាសាស្ត្រាបូជាអ៊ីម៉ា (អគ្គ
ប្រមុខដឹកនាំ) ហើយដែលអល់ឡោះហ្ន៎បានសន្យាថានឹងទទួលការ
អង្វរករឲ្យបារម្ភទៀតរបស់ព្រះអង្គ ដូចព្រះអង្គមានព្រះបន្ទូលថា៖

﴿ وَلَوْ أَنَّهُمْ إِذْ ظَلَمُوا أَنفُسَهُمْ جَاءُوكَ فَاسْتَغْفَرُوا اللَّهَ وَاسْتَغْفَرَ لَهُمُ
الرَّسُولُ لَوَجَدُوا اللَّهَ تَوَّابًا رَحِيمًا ﴾

"ប្រសិនបើពេលពួកគេ (គឺពួកបដិសេធសទ្ធា) ធ្វើខុសលើខ្លួនឯង ពួកគេ
បានមករកអ្នក សូមខមាទោសចំពោះអល់ឡោះហ្ន៎ ហើយសាស្ត្រាជួយ
សូមខមាទោសចំពោះអល់ឡោះហ្ន៎ឲ្យពួកគេ[ដែរ] ពួកគេនឹងឃើញថា
អល់ឡោះហ្ន៎ទទួលការស្តាយក្រោយ រាងចាល ព្រះអង្គមានព្រះមេត្តា

⁹⁹ សូរ៉េអ៊ី ហ្សីដូ 11:101 ។

ករុណាប្រណី (៥:៦៥) ។"¹⁰⁰

បី ៖ អាយ៉ាស៊ូដែលយើងបានដកស្រង់មកនេះបញ្ជាក់ច្បាស់ថាសូម
ជំនួយពីគេម្នាក់ (ដូក្តាំស៊ូ) មិនគ្រាន់តែមានន័យថាសូមសេចក្តីត្រូវឬសូម
ឲ្យធ្វើអ្វីមួយនោះទេ តែជាការសូមដោយសទ្ធាស៊ប់ចិត្ត" នៅក្នុងអាយ៉ាស៊ូ
មួយដែលពាក្យ "អ៊ីបាដូ" នៅបន្ទាប់ពាក្យ "ដូក្តាំស៊ូ" គឺ៖

وَقَالَ رَبُّكُمْ ادْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ إِنَّ الَّذِينَ يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِي
سَيَدْخُلُونَ جَهَنَّمَ دَاخِرِينَ

"ព្រះម្ចាស់ពួកអ្នកមានព្រះបន្ទូលថា៖ "ចូរពួកអ្នកបូងស្ទូងអញ អញនឹង
ឆ្លើយតប[ការបូងស្ទូងរបស់]ពួកអ្នក ។ ពិតមែន ជនទាំងឡាយណាដែល
រអើមធ្វើសក្តារបូជាអញ ជនទាំងនោះនឹងចូលនរកយ៉ាងអាយ៉ាស៊ូមុខ
(៥០:៦០) ។"¹⁰¹

យើងសម្គាល់ឃើញថានៅដើមអាយ៉ាស៊ូ ពាក្យ "អារ៉ូអ៊ីនី" (បូងស្ទូងអញ)
តាមពីក្រោយដោយពាក្យ "អ៊ីបាដូ" (សក្តារបូជាអញ) ។ នេះបញ្ជាក់ថា
"ដូក្តាំស៊ូ" មានន័យថារបៀបសូមពិសេសមួយ ឬការស្វែងរកជំនួយពី
បុគ្គលមួយចំនួនដែលគេទទួលស្គាល់ថាប្រកបដោយព្រះគុណសម្បត្តិ ។

សេចក្តីសរុប

យើងសរុបសេចក្តី អាស្រ័យចំណុចទាំងបីខាងលើនេះថា អត្ថន័យសំខាន់
របស់អាយ៉ាស៊ូគួរអានទាំងនេះគឺ ហាមបូងស្ទូងពួកគោរពរូបបដិមាដែល

¹⁰⁰ សូរ៉េត្ត អាន់-នីសាអ៊ី 4:64 ។

¹⁰¹ សូរ៉េត្ត ក្តីហ្វៀរ ឬ អាល់-មុមីន 40:60 ។

ចាត់ទុករូបចម្លាក់ជាដៃគូរបស់អល់ឡោះប្តី ឬដែលមានអំណាចធ្វើអន្តរាគមន៍ ហើយតាមរយៈអាកប្បកិរិយាឱនលំទោន រាបទាប ឬយំសោក ហាមស្វែងរកជំនួយ ការជួយគាំ និងការសូមឲ្យជួយធ្វើអន្តរាគមន៍ ឬហាមសូមឲ្យជួយបំពេញសេចក្តីត្រូវការដោយជឿថា ពួកវាទាំងនោះជាព្រះដែលគេប្រគល់អំណាចបំពេញកិច្ចការរបស់អល់ឡោះប្តី និងទង្វើខ្លះទាក់ទងនឹងលោកនេះនិងលោកមុខឲ្យ ។

តើអាយ៉ាស៊ូទាំងនេះជាប់ទំនាក់ទំនងអ្វី ជាមួយការអង្វរករវិញ្ញាណបរិសុទ្ធដែលចាត់ទុកជាបាវគំរូ ហើយដែលជាបាវជាទីស្រឡាញ់និងថ្លៃថ្នារបស់អល់ឡោះប្តីនោះ ?

គួរអានចែងថា៖

وَأَنَّ الْمَسَاجِدَ لِلَّهِ فَلَا تَدْعُوا مَعَ اللَّهِ أَحَدًا

"ម៉ាស់យ៉ូដ្វី (វិហារ) ទាំងឡាយជាកម្មសិទ្ធិរបស់អល់ឡោះប្តី ដូច្នេះចូរពួកអ្នកកុំបូងស្ទង់អ្នកណាផ្សេងគ្នាជាមួយអល់ឡោះប្តី [ហើយចូរកុំយកពួករូបបដិមាមកចូលរួមផងឡើយ] (៧២:១៨) ។"¹⁰²

អាយ៉ាស៊ូនេះផ្តោតទៅលើវិធី ដែលពួកអារ៉ាប់មុនសម័យអ៊ីស្លាមប្រើសម្រាប់បូងស្ទង់រូបចម្លាក់ វត្ថុនៅលើ អាកាស ទេវតានិងយ៉ូដ្វី ដែលពួកគេគោរពសក្តារ៖ ។ អាយ៉ាស៊ូនេះនិងអាយ៉ាស៊ូទាក់ទងឯទៀតពោលដល់ការបូងស្ទង់មនុស្សឬវត្ថុដែលចាត់ទុកជាទីសក្តារ៖ ។

ប្រាកដណាស់ សូមពីពួកទាំងនេះ ក្នុងជំនឿបែបនេះស្មើនឹងសក្តារ៖ពួកទាំងនេះ ។ តើអាយ៉ាស៊ូទាំងនេះមានអ្វីទាក់ទងនឹងទស្សនៈដែលថា សូម

¹⁰² សូរ៉ាហៈត្តី អាល់-យ៉ូដ្វី 72:18 ។

ឲ្យមនុស្សម្នាក់បូងស្លូងឲ្យខ្លួន ដោយមិនចាត់ទុកមនុស្សនោះជាព្រះជាម្ចាស់ ឬជាអ្នកមានសមត្ថភាពគ្រប់គ្រងពិភពលោកទេ តែចាត់ទុកមនុស្សនោះជាបាវស្មោះត្រង់ដែលអស់ឡោះហ្ន៎ស្រឡាញ់ ?

អ្នកខ្លះអាចគិតថាគេអាចបូងស្លូងបុគ្គល ដែលមានសទ្ធាជ្រះថ្លាវិសេសវិសាលបានតែពេលបុគ្គលទាំងនេះនៅរស់ទេ តែធ្វើបែបនេះក្រោយពីបុគ្គលទាំងនេះស្លាប់វាជាអំពើហ៊ុនហាយស្ត្រីរិក ។ យើងសូមតបថា៖

មួយ ៖ យើងសូមជំនួយពីវិញ្ញាណបរិសុទ្ធរបស់បាវល្អរបស់អស់ឡោះហ្ន៎ [ដូចព្រះសាស្តានិងអ៊ីម៉ា ដូចអាយ៉ាស៊ុំគូរអានចែងនោះ ដែលនៅរស់និងកំពុងរស់នៅក្នុងបារស្យាត្រូ (ខ្យ) មិនសូមពីសាកសពរបស់ព្រះអង្គស្លាប់នៅក្នុងដីនោះទេ ។ វត្តមានយើងនៅក្បែរបូជនីយដ្ឋានរបស់ព្រះអង្គនោះជួយពង្រឹងការទាក់ទង និងស្មារតីផ្ដោតទៅវិញ្ញាណក្ខន្ធព្រះអង្គ ។ យោលតាមហ្វាឌីស្ត្រ នៅឯទីកន្លែងទាំងនេះគេធានាថាការបូងស្លូងទាំងឡាយនឹងបានសម្រេច ។

ពីរ ៖ អត្ថិភាពរបស់ព្រះអង្គ រស់ឬស្លាប់ មិនអាចជាលក្ខខ័ណ្ឌសម្រាប់វែកញែកឲ្យដឹងថាអ្វីដែលស្របតាមគោលប្រឹក្សា អ្វីជាអំពើស្ត្រីរិកនោះបានទេ ។ តែសម្តីយើងទេដែលត្រូវវែកញែកថាវានៅក្នុងអំពើស្ត្រីរិក ឬសមស្របនឹងគោលប្រឹក្សានោះ មិនមែនការអង្វរករទាំងនេះដែលបានសម្រេច ឬមិនបានសម្រេចនោះទេ ។

យើងណឹងបំភ្លឺរឿងនេះ (គឺរឿងសារៈសំខាន់ ឬមិនសំខាន់របស់ការបូងស្លូងប្រភេទនេះ) នៅពេលក្រោយ ។

សំណួរ ១៥ - អ្វីទៅ "បាដា (۱۵)" ហេតុអ្វីជឿបាដា ?

ចម្លើយ

ក្នុងភាសាអារ៉ាប់ ពាក្យ "បាដា" មានន័យត្រង់ថា "បាតុភូត" និង "ការលេចឡើង" ក្នុងភាសាអស់លោកអ្នកប្រាជ្ញស្ត្រីអ្នកសុំ ប្រើសម្រាប់ហៅការផ្លាស់ប្តូរក្នុងដំណើរវាសនារបស់មនុស្ស ដែលបណ្តាលមកពីអំពើល្អនិងត្រឹមត្រូវរបស់មនុស្សនោះ ។ បាដា (۱۵) ជារឿងសំខាន់កំពូលមួយរបស់ធម្មសាលាស្ត្រីអ្នកសុំថាមវន្ត ក្នុងការបកស្រាយប្រកាសនា (គឺក្នុងការវិះគិតអាយ៉ាស់គួរអាន) ហើយចេញមកពីការសមហេតុផល ។

តាមទស្សនៈគួរអាន មនុស្សមិនអាស្រ័យលើវាសនាខ្លួនយ៉ាងដាច់ស្រេចទេហើយនុះទេ ផ្ទុយទៅវិញ ផ្លូវទៅកាន់សុខុមាលភាពត្រូវបើកចំហសម្រាប់មនុស្ស បើមនុស្សត្រឡប់មកកាន់ផ្លូវល្អនិងប្រព្រឹត្តធម៌វិញ មនុស្សនឹងអាចផ្លាស់ប្តូរ គោលដៅអវសានរបស់ជីវិតខ្លួនបាន ។ គួរអានចង្អុលបង្ហាញការពិតនេះថា វាជាគោលការណ៍សាកលដូចត ទៅ៖

إِنَّ اللَّهَ لَا يُغَيِّرُ مَا بِقَوْمٍ حَتَّىٰ يُغَيِّرُوا مَا بِأَنفُسِهِمْ ۗ

"ពិតណាស់ អស់ឡោះប្តីមិនផ្លាស់ប្តូរ[ស្ថានភាព]មនុស្សមុនពួកគេកែ [ស្ថានភាព]ខ្លួនពួកគេសិនទេ ។"¹⁰³

គួរអានចែងមួយកន្លែងទៀតថា៖

وَلَوْ أَنَّ أَهْلَ الْقُرَىٰ ءَامَنُوا وَاتَّقَوْا لَفَتَحْنَا عَلَيْهِم بَرَكَاتٍ مِّنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ
"បើប្រជាជនស្រុកនោះមានសទ្ធា ខ្លាចក្រែងអស់ឡោះប្តីសឹបចិត្ត យើងច្បាស់ជានឹងបើកមកលើ (គឺប្រទានឲ្យ) ពួកគេនូវពរជ័យសិរីសួស្តីពីមេឃ

¹⁰³ សូរ៉ាត្ន អាវ-រ៉ុក្កុដ្ឋី 13:11 ។

និងផែនដី ។" ¹⁰⁴

ទាក់ទងនឹងការផ្លាស់ប្តូរវាសនារបស់ព្រះសាស្ត្រាយូនូស عليه السلام គួរអានចែងថា៖

فَلَوْلَا أَنَّهُ كَانَ مِنَ الْمُسَبِّحِينَ ﴿١٤٣﴾ لَلَّيْتُ فِي بَطْنِهِ إِلَى يَوْمِ يُبْعَثُونَ ﴿١٤٤﴾
"បើសិនជាគេមិនមែនជាម្នាក់ ក្នុងចំណោមអ្នកថ្វាយសេចក្តីស្ញើចសរសើរ [ចំពោះអស់ឡោះហ្ម៉ា]ទេនោះ គេប្រាកដជានៅក្នុងពោះវារហូតដល់ថ្ងៃមួយដែលពួកគេនឹងរស់ពីស្លាប់ឡើងវិញជាមិនខាន (៣៧:១៤៣-១៤៤) ។" ¹⁰⁵

ដូច្នោះ អាយ៉ាស្តុចុងក្រោយបញ្ជាក់ថាព្រះសាស្ត្រាយូនូស عليه السلام នឹងនៅក្នុងពន្ធនាគារពិសេសនោះ (គឺក្នុងពោះត្រីបាឡែន) រហូតដល់ថ្ងៃរស់ពីស្លាប់វិញ (ថ្ងៃគឺយ៉ាម៉ាត់) បើព្រះអង្គ عليه السلام ពុំបានប្រព្រឹត្តល្អទេ (គឺសក្តារ ឬជាអស់ឡោះហ្ម៉ា) នោះដែលជាលទ្ធផលក្នុងការផ្លាស់ប្តូរដំណើរវាសនានិងសន្តិសុខរបស់ព្រះអង្គ عليه السلام ។

ហ្ន៎ខ្លឹមស្រីស្លាមក៏ទទួលស្គាល់ការពិតនេះដែរ ។ ទាក់ទងនឹងរឿងនេះ ព្រះសាស្ត្រា عليه السلام មានព្រះវចនៈថា៖

إن الرجل ليحرم الرزق بالذنب يصيبه ولا يردّ القدر إلا الدعاء ولا يزيد في العمر إلا البرّ.

"ដោយសារបាបដែលខ្លួនបានធ្វើ បានជាមនុស្សត្រូវបាត់បង់គ្រឿងទ្រទ្រង់ជីវិត ។ ពុំមានអ្វីអាចផ្លាស់ប្តូរវាសនានិងកម្មវាសនារបស់មនុស្សបានទេ លើកលែងតែការអង្វរករ ឬងស្ងប់ ។ ពុំមានអ្វីអាចធ្វើឲ្យមនុស្ស

¹⁰⁴ សូរ៉េត្ត អាល់-អាកុរ៉ូហ្ម៉ា 7:96 ។

¹⁰⁵ សូរ៉េត្ត អាស្ម័-ស្ម័ហ្មាត 37:143-144 ។

មានអាយុវែងបានទេ លើកលែងតែទង្វើល្អ ។"¹⁰⁶

អាស្រ័យហ្វាត្វាខ្លីៗនេះនិងហ្វាត្វាខ្លីៗស្រដៀងនេះដែរ គេអាចវិនិច្ឆ័យបានថា ដោយសារតែមនុស្សសាងបាបនិងល្មើសបង្កប់ មនុស្សត្រូវបាត់បង់ គ្រឿងទ្រទ្រង់ជីវិត តែទង្វើតម្កើរបស់មនុស្សដូចជាការអង្វរករ បូងសូង ជា ដើមអាចផ្លាស់ប្តូរដំណើរជោគវាសនាបាន ឯទង្វើល្អរបស់មនុស្សអាចធ្វើ ឲ្យជីវិតយឺនយូរបាន ។

សរុបសេចក្តី

តើអាយ៉ាស់កូរអាននេះនិងហ្វាត្វាខ្លីៗទាំងឡាយមានន័យថា មនុស្ស អាស្រ័យទង្វើរបស់ខ្លួន អាចប្រព្រឹត្តលើជោគវាសនារបស់ខ្លួនបានឬ ?

ឬក៏ មិត្តរបស់អស់ឡោះហ្វាត្វា ដូចជាព្រះសាស្តាឬអ៊ីមាំ ជាដើម បាន ប្រាប់អ្នកណាមួយថាបើអ្នកនោះនៅតែប្រព្រឹត្តខ្លួនបែបនោះដដែល អ្នក នោះនឹងជួបប្រទះជោគវាសនាដែលបានកំណត់រួចហើយ តែការកែប្រែ ការប្រព្រឹត្តខ្លួននឹងធ្វើឲ្យជោគវាសនាអ្នកនោះអាចផ្លាស់ប្តូរបាន ។

ការពិតនេះដែលហូរចេញមកពីព្រះប្រកាសនា (គឺមកពីសម្តីអស់ឡោះហ្វាត្វា) និងស៊ុនណាស្ត្រូសាស្តា ហើយដែលជាលទ្ធផលនៃការស្រាវ ជ្រាវត្រឹមត្រូវនោះ ហៅថា បាដ្វា ក្នុងភាសាអ្នកប្រាជ្ញស្ត្រីអ្នកស្ត្រី ។

¹⁰⁶ សូមមើលសៀវភៅ មុសណាដ្ឋ អាស្ថាម៉ាដ្ឋ អ៊ីបន្ទូ ហ្វាត្វាបាល់ ជុំទី ៥ ទំព័រ ២៧៧ ។ សូមមើលសៀវភៅ មុសតាដ្ឋរីក អាល់-ហ្វាត្វា ជុំទី ១ ទំព័រ ៤៩៣ និង សេចក្តីថ្លែងការណ៍ស្រដៀងនេះដែរនៅក្នុង អាត់-តាដ្ឋ អាល់-យ៉ាមីអ៊ី លីល-អ៊ីស្តីល (التاج الجامع للأصول) ជុំទី ៥ ទំព័រ ១១១ ។

ចាំបាច់ត្រូវបញ្ជាក់ថា ទស្សនៈ បាដា មិនមាននៅតែក្នុងបែកស្ត្រីអាស្រ័យដាច់មុខទេ នៅក្នុងសំណេររបស់អាស្រ័យ-សុនណាស្ត្រីនិងនៅក្នុងសម្តីរបស់ព្រះសាស្តា صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم ក៏យើងឃើញមានទស្សនៈនេះដែរ ។ ឧទាហរណ៍ ព្រះសាស្តា صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم បានប្រើពាក្យ បាដា ក្នុងហ្វាត្វាខាងក្រោមនេះ គឺ៖

"بَدَأَ اللَّهُ عزَّ وَجَلَّ أَنْ يَتَلَيَّهُمْ."

"អល់ឡោះប្តី عزَّ وَجَلَّ គឺគឺនឹងល្បងពិសោធន៍ពួកគេ ។"¹⁰⁷

ចាំបាច់ត្រូវរំលឹកថារឿង បាដា មិនពាក់ព័ន្ធនឹងការផ្លាស់ប្តូរក្នុងព្រះអភិញ្ញាទេ ព្រោះតាំងពីដើមម៉្លោះ អល់ឡោះប្តី عزَّ وَجَلَّ ទ្រង់ញាណដំណើរធម្មតានៃការប្រព្រឹត្តរបស់មនុស្ស និងឥទ្ធិពលរបស់ទង្វើដែលធ្វើឲ្យដំណើរនេះប្រែប្រួលហើយដែលជាដើមហេតុរបស់បាដា ។

អល់ឡោះប្តី عزَّ وَجَلَّ ផ្ទាល់ចែងអំពីទស្សនៈនេះនៅក្នុងគូរអានថា៖

يَمْحُوا اللَّهُ مَا يَشَاءُ وَيُثَبِّتُ وَعِنْدَهُ أُمُّ الْكِتَابِ

"អល់ឡោះប្តីលុបចោល (គឺលុបឲ្យប្រើទៀត) ព្រះអង្គបង្កើតអ្វីមួយស្រេចតែលើព្រះអង្គ ។ ព្រះមេតម្តីនៅឯព្រះអង្គ (គឺដើម គឺព្រះគម្ពីរអភិរក្ស) ។"¹⁰⁸

ដូច្នេះ ក្នុងពេលបើកឲ្យដឹង បាដា អល់ឡោះប្តី عزَّ وَجَلَّ បើកឲ្យយើងឃើញការពិតមួយដែលត្រូវកំណត់ហើយនៅឯព្រះអង្គ عزَّ وَجَلَّ តាំងពីយូរមកហើយ ។

¹⁰⁷ សូមមើលសៀវភៅរបស់លោក ម៉ាដូដ្វី អាល់-ខ្លីន អាល់-មូបារីក អ៊ីបនូ មូហាំម៉ាដ្វី អាល់-យុសរី (مجد الدين المبارك بن محمد الجزري) អាន-នីហ្វាយ៉ាស្ត ហ្វី ក្រីប អាល់-ហ្វាត្វា វាល់-អាស្តា (النهاية في غريب الحديث والأثر) ជំទំ ១ ទំព័រ ១០៩ ។

¹⁰⁸ សូមមើល អាល់-វ៉ាត្វា 13:39 ។

អ៊ីមាំអាស្ក់-ស្ត្រីខ្ចីក្តី صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖

"ما بدا الله في شيء إلا كان في علمه قبل أن يبدو له."

"សម្រាប់អស់ឡោះហ្ន៎ وآله មិនដែលមានពេលណាមួយដែលបាដូកើតឡើងដោយព្រះអង្គ وآله មិនដឹងវាតាំងពីយូរមកហើយនោះឡើយ ។"¹⁰⁹

ទស្សនៈវិជ្ជារបស់បាដូ

ប្រាកដណាស់ ប្រសិនបើមនុស្សដឹងថាអាចកែប្រែជោគវាសនាខ្លួនបាន មនុស្សនឹងព្យាយាមសាងអនាគតឲ្យប្រសើរជាងមុន ហើយនឹងខិតខំដឹកនាំជីវិតទៅរកផ្លូវល្អដោយការប្រព្រឹត្តល្អ និងការព្យាយាមប្រសើរជាងមុន ។

អាចនិយាយម្យ៉ាងទៀតបានថា ដូចការស្នាដៃកំហុស (តៅបាស្ក់) និងការធ្វើអន្តរាគមន៍ (ស្នាហ្វាអុស្ក់) ដែលជួយសង្គ្រោះមនុស្សឲ្យចាកផុតសេចក្តីអស់សង្ឃឹមនិងការធុញទ្រាន់ក្នុងជីវិតនោះ ចំណែកឯសច្ចភាពរបស់បាដូធ្វើឲ្យមានសេចក្តីរីករាយ ហើយធ្វើឲ្យមានសុទិដ្ឋិនិយមចំពោះអនាគត ។ អាស្រ័យទស្សនវិស័យនេះ មនុស្សដឹងថា តាមរយៈព្រះបញ្ញត្តិរបស់អស់ឡោះហ្ន៎ وآله នោះ ខ្លួនអាចផ្លាស់ប្តូរជោគវាសនារបស់ខ្លួន ហើយអាចឈានទៅរកអនាគតល្អប្រសើរជាងមុន និងជោគវាសនារុងរៀងបាន ។

សំណួរ ១៦ - តើស្ត្រីអាស្ក់ជឿថាគូរអាសត្រូវកែ (តាស្ក់រិហូ)

¹⁰⁹ សូមមើលសៀវភៅ *អ៊ីស្តីល អាល់-កាហ្វី* ជំទំ ១ "គឺតាប អាត់-តៅហ្គីដូ" "បាប់អាល់-បាដូ" ហ្វាខ្ចីស្វ ៩ ។

پُر (تحريف) ឬ ?

ចម្លើយ

អ្នកប្រាជ្ញស្ត្រីអូសូលដ៏ៗ បដិសេធការអាចមានការបំប្លែងគួរអាន ។ គួរអាន ដែលនៅក្នុងដៃយើងសព្វថ្ងៃនេះ ជាព្រះគម្ពីរដែលត្រូវបើកឲ្យព្រះសាស្ត្រា ^{صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم} ដឹង ដោយមិនត្រូវបន្ថែម មិនត្រូវកាត់ចោលទេ ។ ដើម្បីបំភ្លឺរឿងនេះ យើងសូមបង្ហាញភស្តុតាងជាក់ស្តែងមួយចំនួន ។

១. ព្រះម្ចាស់ភពផែនដែនចក្រវាលបានធានា ការថែរក្សានិងការអភិរក្ស ព្រះមហាគម្ពីរពីពួកមុស្លីម ថា៖

إِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا الذِّكْرَ وَإِنَّا لَهُ لَحَافِظُونَ

"យើងជាអ្នកប្រទានចុះមក (គឺបើកឲ្យដឹង) នូវអ្នករំលឹក (គឺគួរអាន) ហើយ យើងជាអ្នកអភិរក្សវា ។"¹¹⁰

ប្រាកដណាស់ថាស្ត្រីអូសូទាំងអស់ក្នុងលោក ដែលយកគួរអានជាមាតិកា គំនិតនិងជាឥរិយាបថនោះ ជឿអាយ៉ាសុំគួរអានពិសិដ្ឋ ជឿជាក់លើព្រះ រាជសារគួរអាននោះ និងលើការអភិរក្សព្រះមហាគម្ពីររបស់អល់ឡោះហ្ន៎ ^{عز وجل} ។

២. អ៊ីម៉ាអូលី ^{صلوات اللہ علیہ والسلام} អ៊ីម៉ាទីមួយរបស់ស្ត្រីអូសូដែលជាសារកជានិច្ចរបស់ ព្រះសាស្ត្រា ^{صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم} ហើយអ្នកកត់ត្រាព្រះប្រកាសនា (គឺអ្នកសរសេរគួរអាន ទុក) បានអំពាវនាវហៅមនុស្សមករកគួរអានច្រើនលើកថា៖

«واعلموا أنّ هذا القرآن هو الناصح الذي لا يغشّ والهادي الذي لا يضل»

"ចូរអស់លោកដឹងថាគួរអាននេះឲ្យដំបូន្មាន ដោយមិនធ្វើឲ្យខុសជាដាច់

¹¹⁰ សូរ៉ាតៈត្តី អាល់-ហ្គីច្រី 15:9 ។

ខាត ហើយដឹកនាំដោយមិនធ្វើឲ្យរង្វេងជាដាច់ខាត ។"¹¹¹

« إِنَّ اللَّهَ سُبْحَانَهُ لَمْ يَعْظُ أَحَدًا بِمِثْلِ هَذَا الْقُرْآنِ فَإِنَّهُ حَبْلُ اللَّهِ الْمَتِينُ وَسَبَبُهُ الْمُبِينُ . »
"អល់ឡោះហ្ន៎ជាទីគោរពសក្តារ: មិនដែលជម្រុញអ្នកណាមួយទៅរកអ្វី
មួយដូចព្រះអង្គ^ﷺបានជម្រុញទៅរកគួរអាននោះឡើយ ដែលជាខ្សែនិង
ជាចំណងជាក់ស្តែងរបស់ព្រះអង្គ^ﷺ ។"¹¹²

« ثم أنزل عليه الكتاب نوراً تطفأ مصابيحهن وسراجاً لا يخبوا توقده. ومنها جاً لا يضل
هجه... وفرقناً لا يحمد برهانه »

"អល់ឡោះហ្ន៎^ﷺបានបញ្ជូនមកនូវព្រះគម្ពីរ ដែលជាពន្លឺភ័ក្ត្រអវសាន ជា
ចង្កៀងដែលមិនរលត់ជាដាច់ខាត ជាផ្លូវដែលមិនធ្វើឲ្យអ្នកតាមព្រះគម្ពីរ
នោះរង្វេងជាដាច់ខាត ហើយដែលវែកការពិតចេញពីការផ្តាំផ្តង់ដោយមិន
ធ្វើឲ្យស្អិតជាដាច់ខាត ។"¹¹³

ពាក្យពេជ្រនៃត្រចះត្រចង់ទាំងនេះរបស់អ៊ីម៉ាទីមួយ^{صلوات الله عليه وسلامه}របស់ស្តីអ៊ុស្តុសឲ្យ
ឃើញច្បាស់ថា ព្រះមហាគម្ពីរគួរអានជាស្ម័គ្រចះត្រចង់ដែលគង់នៅ
រហូតនៅលើផ្លូវអ្នកមានសទ្ធាដែលកាន់ជាប់គួរអាននោះ: មិនរលត់ មិនធ្វើ
ឲ្យរង្វេងជាដាច់ខាត ។"

¹¹¹ សូមមើល ណាស្ត៍យ៉ាស់-បាឡាភ្នុត្តិ (نهج البلاغة) (បោះពុម្ពផ្សាយដោយ
ស្តីបហ្គី អាស្ត៍-ស្ត៍លិ:ហ្គី) ឃុត្តបាស្តុ ១៧៦ ។

¹¹² សូមមើល ណាស្ត៍យ៉ាស់-បាឡាភ្នុត្តិ (نهج البلاغة) (បោះពុម្ពផ្សាយដោយ
ស្តីបហ្គី អាស្ត៍-ស្ត៍លិ:ហ្គី) ឃុត្តបាស្តុ ១៧៦ ។

¹¹³ សូមមើល ណាស្ត៍យ៉ាស់-បាឡាភ្នុត្តិ (نهج البلاغة) (បោះពុម្ពផ្សាយដោយ
ស្តីបហ្គី អាស្ត៍-ស្ត៍លិ:ហ្គី) ឃុត្តបាស្តុ ១៩៨ ។

៣. អ្នកប្រាជ្ញស្តីអ្នកស្តីទាំងអស់ បានរាយការណ៍ហ្វាត្វាឱ្យព្រះសាស្តា^{១៤} មួយនេះ គឺ៖ "ខ្ញុំទុកឲ្យអស់លោកនូវវត្ថុសំខាន់ពីរ មួយគឺព្រះគម្ពីរ អស់ឡោះហ្វាត្វា (គួរអាន) មួយទៀតគឺសន្តតិវង្សខ្ញុំ ព្រះរាជកុលដ្ឋានខ្ញុំ ។ បើអស់លោកកាន់វត្ថុទាំងពីរនេះជាប់ អស់លោកនឹងមិនរង្វេងជាដាច់ ខាត ។"

ហ្វាត្វាឱ្យនេះនៅក្នុងចំណោមហ្វាត្វាឱ្យអ៊ីស្លាមមូតាវ៉ាតៀរ (متواتر)^{១៤} ដែល រាយការណ៍ដោយស្តីអ្នកស្តីនិងស៊ុននី ហើយដែលបញ្ជាក់ច្បាស់ថា តាម មតិស្តីអ្នកស្តី ព្រះគម្ពីរអស់ឡោះហ្វាត្វា (គួរអាន) មិនត្រូវបំប្លែងជាដាច់ ខាត ។ ប្រសិនបើមានការកាច្យែ (តាស៊ុរិហ្វ) មែននោះ គួរអាននឹងបាត់បង់ លក្ខន្តិកមគ្គទេសក៍ដឹកនាំនិងអ្នកការពារពីការរង្វេង ហើយមតិនេះមិន សមស្របនឹងហ្វាត្វាឱ្យខាងលើនេះទេ ។

ហ្វាត្វាឱ្យរបស់អ៊ីម៉ាស្តីអ្នកស្តី ដែលអស់លោកអ្នកប្រាជ្ញនិងអស់លោកអ្នក នីតិសាស្ត្រ (ហ្វ្វីក្វីហ្វា فقهاء) បានរាយការណ៍នោះ បញ្ជាក់ថាគួរអានជាខ្នាត គំរូដើម្បីវែកការពិតចេញពីការឆ្គាំឆ្គង និងជាមធ្យោបាយដើម្បីវែកញែក សីលធម៌ឲ្យដាច់ឡែកអសីលធម៌ ។ ក្នុងន័យនេះ គ្រប់ពាក្យពេជន៍ដែលឮ មកដល់យើង ទោះជាហ្វាត្វាឱ្យក៏ដោយ ត្រូវតែមានគួរអានយោង បើពាក្យ ពេជន៍ទាំងនេះសមស្របតាមអាយ៉ាស្ត រឺ ដាច់ទុកថាពិត ពុំនោះទេ ត្រូវ ចាត់ទុកថាខុសហើយត្រូវបដិសេធជាស្វ័យប្រវត្ត ។

ហ្វាត្វាឱ្យច្រើននៅក្នុងសៀវភៅអស់លោកអ្នកនីតិសាស្ត្រ និងអស់លោក អ្នករាយការណ៍ហ្វាត្វាឱ្យស្តីអ្នកស្តីអំពីរឿងនេះ យើងសូមលើកយកមក

¹⁴ មូតាវ៉ាតៀរ គឺហ្វាត្វាឱ្យមកពីព្រះសាស្តា^{១៤} ឬ អ៊ីម៉ាអរិទូដែលគេរាយការណ៍ ដដែលៗពាសពេញ បន្តបន្ទាប់គ្នាដាច់ តាមរយៈអ្នកថ្លែងការណ៍ដែលគួរទុក ចិត្តបន្តបន្ទាប់គ្នា ។

បង្ហាញជូនខ្លះ គឺ៖

អ៊ីម៉ាអាល់-ស្រីឌីក្វ ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈថា៖

« ما لم يُوافق من الحديث القرآن فهو زُخْرُفٌ »

"ពាក្យពេជ្រណាដែលមិនស្របនឹងគូរអានទេទុកជាមោឃៈ ។"¹¹⁵

ហ្នាខ្ញុំស្របញ្ជាក់ច្បាស់ថាពុំមានអ្វីអាចបង្ខូចគូរអានបានឡើយ ដូច្នោះ ហើយបានជាគេចាត់ទុកព្រះមហាកម្ពីរជាខ្នាតគំរូ ដើម្បីវែកញែកឲ្យឃើញ ខុសត្រូវ ។

៥. អ្នកប្រាជ្ញស្រីអាល់-អុស្តុនីជំនាញៗនៃសិក្សាធិការអ៊ីស្លាម និងស្រីអាល់-មុនៗ បានទទួលស្គាល់ជានិច្ចថា គូរអានមិនអាចមាននូវកំហុសឆ្គាំឆ្គងឡើយ ។ យើងមិនអាចលើកយកឈ្មោះលោកទាំងអស់ មកអធិប្បាយជូនបានទេ សូមលើកមកបង្ហាញជូនខ្លះជាឧទាហរណ៍ គឺ៖

១- លោក ابو جعفر محمد بن علي الحسين بابويه القمي អាចិ យ៉ាក្កុំហ្វារ មូហាំម៉ាដូ អ៊ីបនូ អាលី ហ្វីសែនី បាចិវ៉ៃហ្វី អាល់-គុម្មី ដែលគេហៅថា "ស្រីឌីក្វ អាល់-ស្រីឌីក្វ (الشيخ الصدوق)" ទទួលមរណៈភាពឆ្នាំ ៣៨១ សករាជហ្វីច្រពោះត្តិ មានប្រសាសន៍ថា៖ "ជំនឿយើងរឿងគូរអាននោះគឺជាព្រះបន្ទូលរបស់ អល់ឡោះហ្វី និងជាព្រះប្រកាសនា ។ នេះគឺព្រះគម្ពីរដែលកំហុសឆ្គាំឆ្គង មិនអាចច្រៀតចូលទៅក្នុងនោះបានទេ ជាគម្ពីរដែលអល់ឡោះហ្វី បើក ឲ្យដឹង ព្រះមុនិរាជ ព្រះទ្រង់ញាណដែលជាអ្នកបញ្ជូននិងជាអ្នកការពារ គម្ពីរនោះ ។"¹¹⁶

¹¹⁵ សូមមើល *អ៊ីស្វីល អាល់-កាហ្វី (اصول الكافي)* "គឺតាប ហ្វាដូល អាល់-អ៊ីលម" "បាប អាល់-អាក្វីស្តី ប៊ីសស៊ីនណាស្តុ វ៉ា ស្វាវ៉ាហ្វីឌី អាល់-គឺតាប" ហ្វាខ្ញុំស្រី ៤ ។

¹¹⁶ សូមមើលសៀវភៅ *អាល់-អ៊ីទីក្វីដាត់ (الا اعتقادات)* ទំព័រ ៩៣ ។

៤- លោក អាឡិ អាលី ត្រីបារស៊ី (أبو علي الطبرسي) អ្នកនិពន្ធសៀវភៅ សម្រាយគួរអាន ម៉ាត្រម៉ាត្រ អាល់-បាយ៉ាន បានសរសេរថា៖ "សហគមន៍ អ៊ីស្លាមទាំងអស់មូលមតិគ្នាថា មិនអាចមានការបន្ថែមក្នុងគួរអានទេ តែ ទាក់ទងនឹងការលុបអាយ៉ាស្តុនោះ បក្សពួកយើងខ្លះនិងអ្នកកាន់ ម៉ាស្តុប្តាប់ស៊ុននី "ហ្គាស្ត្រាវ៉ាយ៉ាស្តុ (الحشويه)" មួយក្រុមបានរាយការណ៍ ហ្គាឌ្រីស្តដែលទទួលស្គាល់ថាមានការបន្ថែមនៅក្នុងគួរអាន តែអ្វីដែល ម៉ាស្តុប្តាប់យើងទទួលយកនិងចាត់ទុកថាត្រឹមត្រូវនោះវាផ្ទុយពីនេះ ។"¹¹⁹

៥- លោក អាលី អ៊ីបនូ ត្រីវុស អាល់-ហ្គីលលី (علي بن طاووس الحلبي) ហៅ "សែយីដូ អ៊ីបនូ ត្រីវុស" ទទួលមរណភាពឆ្នាំ ៦៦៤ សករាជហ្គីច្រវ៉ោះត្រី មានប្រសាសន៍ថា៖ "មតិស្តីអ្នកស្តុគឺការបំប្លែងពុំកើតមានឡើងនៅក្នុង គួរអានទេ ។"¹²⁰

៦- ស្តែខ្លី ស្តែដ្ឋី អាដូ-ខ្លីន អាល់-អ៊ុមីលី (شيخ زين الدين العاملي) ទទួលមរណភាព ឆ្នាំ ៨៧៧ សករាជហ្គីច្រវ៉ោះត្រី បានធ្វើអធិប្បាយអាយ៉ាស្តុ ٱلْحَفِظُونَ نَزَلْنَا الدِّكْرَ وَإِنَّا لَهُ لَحَافِظُونَ (យើងជាអ្នកប្រទានចុះមក (គឺបើក ឲ្យដឹង) នូវអ្នករំព្រឹក (គឺគួរអាន) ហើយយើងជាអ្នកអភិរក្សវា (១៥:៩))¹²¹ ថា៖ "មានន័យ៖ "យើង (គឺអាល់-ឡេវ៉ាហ្គី) នឹងការពារនិងថែរក្សាគួរអាន ឲ្យចាកផុតពីការខូច ពីការផ្លាស់ប្តូរនិងពីការបន្ថែម ។"¹²²

¹¹⁹ សូមមើល ម៉ាត្រម៉ាត្រ អាល់-បាយ៉ាន (مجمع البيان) ទំព័រ ១០ ។
¹²⁰ សូមមើលសៀវភៅ សាអុដូ អាល់-ស៊ីដ្ឋីដូ (سعد السعود) ទំព័រ ១៤៤ ។
¹²¹ ស៊ីវ៉ោះត្រី អាល់-ហ្គីច្រវ៉ោះត្រី 15:9
¹²² សូមមើលសៀវភៅ អ៊ីស្តហ្គារ អាល់-ហ្គាត្រី (إظهار الحق) ក្បាលទី ២ ទំព័រ ១៣០ ។

៧- ក្នុងឌីណេ ឌីណេ ឌីណេ ឌីណេ ឌីណេ (قاضي السيد نور الدين التستري) អ្នកនិពន្ធសៀវភៅ អ៊ីហ្គីតូ អាល់-ហ្គាតូ (احقاق الحق) ទទួលមរណភាពឆ្នាំ ១០១៩ សករាជប្រតិបត្តិ មានប្រសាសន៍ថា៖ "មតិរបស់ស្ត្រីអាស៊ុន អ៊ីម៉ាមយ៉ាស៊ុន មូយចំនួនដែលថា អាចមានការបំប្លែងនៅក្នុងគូរអាននោះ ស្ត្រីអាស៊ុនទូទៅមិនអាចទទួលយកបានទេ ។ មានតែពួកគេខ្លះទេដែលមាន ជំនឿដូច្នោះ ហើយស្ត្រីអាស៊ុនមិនទទួលយកជំនឿនេះទេ ។" ¹²³

៨- លោក មូហ្គាម៉ាដូ អ៊ីបនូ ហ្វាស៊ីសនី (محمد بن حسين) ហៅ "បាហ្គាអ៊ី អ៊ីដូ- ឌីណេ អាល់-អ៊ាមីលី (بهاء الدين العاملي)" ទទួលមរណភាពឆ្នាំ ១០៣០ សករាជ ប្រតិបត្តិ មានប្រសាសន៍ថា៖ "អ្វីដែលត្រឹមត្រូវគឺព្រះមហាគម្ពីរគូរអានរុង រឿងចាកផុតពីការបន្ថែមឬការកាត់បន្ថយ រីឯការអះអាងថាឈ្មោះ "អាមីរុល-មុមីនីន صلوات الله عليه والسلام" ត្រូវលុបចោលពីក្នុងគូរអាននោះ អស់លោកអ្នក ប្រាជ្ញខាងវិទ្យាសាស្ត្រអ៊ីស្លាមមិនទទួលស្គាល់ទេ ។ អ្នកណាក៏ដោយ ដែលធ្វើការស្រាវជ្រាវក្នុងប្រវត្តិសាស្ត្រនិងក្នុងហ្គាឌីស្ត្រ យោលតាមរាប់ ពាន់ហ្គាឌីស្ត្ររាយការណ៍ដោយសារកនោះ នឹងយល់ថាគូរអានត្រូវចង ក្រងទាំងអស់ឡើងក្នុងសម័យព្រះសាស្ត្រ صلوات الله عليه وآله ដោយមិនកែប្រែទេ ។" ¹²⁴

៩- លោក ហ្វាដ្លី កាស្សានី (فيض كاشاني) អ្នកនិពន្ធសៀវភៅ គីតាប អាល់- វ៉ាហ្គី (كتاب الوافي) ទទួលមរណភាពឆ្នាំ ១០៩១ សករាជប្រតិបត្តិ ក្រោយ ពីបានលើកយ៉ាស៊ុន لَحْفَظُونَ وَإِنَّا لَهُ لَحَفِظُونَ (យើងជាអ្នក ប្រទានចុះមក (គឺបើកឲ្យដឹង) នូវអ្នករំពូក (គឺគូរអាន) ហើយយើងជាអ្នក អភិរក្សវា (១៥:៩))¹²⁵ ដែលចែងថា គូរអានពុំមានការខូចខាតទេនោះ

¹²³ សូមមើលសៀវភៅ អាឡា អារ-វ៉ាហ្គី ទំព័រ ២៥ ។
¹²⁴ សូមមើលសៀវភៅ អាឡា អារ-វ៉ាហ្គី ទំព័រ ២៥ ។
¹²⁵ សូរ៉ាហ្គី អាល់-ហ្គាតូ 15:9 ។

លោកបានប្រកាសថា៖ "តើការខូចខាតអាចប៉ះពាល់គួរអានបានដូចម្តេចទៅ? ហ្នឹងខ្ញុំស្រឡាដែលស្តីអំពីការខូចខាតនោះផ្ទុយពីព្រះមហាកម្ពីររបស់អល់ឡោះហ្ន៎ ហើយត្រូវចាត់ទុកថាមិនសមហេតុផលទេ ។" ¹²⁶

១០- ស្តែក្តី ហ្ស៊ីរ អាមីលី (الشيخ الحر العاملي) ទទួលមរណភាពឆ្នាំ ១១០៤ សករាជហ្ស៊ីច្រោះត្តី បានសរសេរថា៖ "ការស្រាវជ្រាវក្នុងប្រវត្តិសាស្ត្រនិងក្នុងហ្នឹងខ្ញុំស្រឡាបង្ហាញឲ្យឃើញថា គួរអានអាចទុកចិត្តបាន ហើយត្រូវចងក្រងនិងរៀបរៀងឡើងកាលព្រះសាស្ត្រា ^{عليه السلام} នៅមានព្រះជន្ម ។ កសិណល្អបំផុតគឺហ្នឹងខ្ញុំស្រឡាសន្លឹកសន្លាប់ស្តីអំពីរឿងនេះ រាយការណ៍ដោយសារករាបពាន់នាក់ ។" ¹²⁷

១១- អ្នកស្រាវជ្រាវដ៏ល្បី ឈ្មោះ "កាស្ត្រីហ្ស៊ី អាស់-គីត្តីអ៊ី (كاشف الغطاء)" បានថ្លែងនៅក្នុងសៀវភៅដ៏ល្បីរបស់លោក ដែលមានចំណងជើងថា "កាស្ត្រីហ្ស៊ី អាស់-គីត្តីអ៊ី (كشف الغطاء)" ថា៖ "ពិតប្រាកដណាស់ថាគួរអានអាស្រ័យការថែរក្សានិងការការពាររបស់ព្រះនោះ គង់នៅឥតខូចខាត ដូចគួរអាននិងមតិតែមួយរបស់អស់លោកអ្នកប្រាជ្ញបានអធិប្បាយយ៉ាងក្បោះក្បាយគ្រប់សម័យ ។ ការប្រឆាំងពីសំណាក់មនុស្សមួយក្រុមតូចមិនគប្បីយកចិត្តទុកដាក់ទេ ។"

១២- អាយ៉ាទុលឡោះហ្ន៎ យូមែនី (آية الله خميني) មគ្គុទេសក៍បដិវត្តន៍អ៊ីស្លាមបានថ្លែងនៅក្នុងសុន្ទរកថាមួយ ដែលយើងសូមលើកយកមកបញ្ជាក់រឿងនេះ ថា៖ "បុគ្គលគ្រប់រូបដែលដឹងថា តើមុស្លីមត្រូវប្រុងប្រយ័ត្នខ្លាំងបែបណាខ្លះក្នុងការចងក្រង រក្សា កត់ត្រាទុក សូត្រ និងសរសេរគួរអាននោះ បុគ្គលទាំងនោះនឹងសច្ចាថាមតិដែលថាគួរអានត្រូវបំប្លែងនោះមិនសមហេតុ

¹²⁶ សូមមើល តាហ្ស៊ីសៀវ អាស់-ស្ត្រីហ្ស៊ី (تفسير الصافي) ជុំទី ១ ទំព័រ ៥១ ។

¹²⁷ សូមមើលសៀវភៅ អាឡា អាវ-អ៊ីហ្ន៎ ទំព័រ ២៥ ។

ផលទេ ហើយចាត់ទុកមតិនេះថាមិនអាចជឿបានទេ ។ ហ្វាឌីស្ត្រ រាយការណ៍រឿងនេះជាហ្វាឌីស្ត្រខ្សោយបង្កការពិចារណា ជាហ្វាឌីស្ត្រក្លែងក្លាយឬជាហ្វាឌីស្ត្រដែលផ្តោតទៅលើការបកស្រាយគួរអាន ឬជាហ្វាឌីស្ត្រច្រើនប្រភេទទៀតដែលទាមទារសៀវភៅអធិប្បាយវែងនិងស្មុគស្មាញ ។

បើនៅតែមានការញញើតញញើមរឿងនេះ យើងនឹងបង្ហាញជូននូវប្រវត្តិគួរអាន និងព្រឹត្តិការណ៍ដែលបានកើតឡើងច្រើនសតវត្សរ៍មកហើយដើម្បីបំភ្លឺថាគួរអានរឿងជាព្រះគម្ពីរពិតៗ ដែលយើងកាន់ក្នុងដៃ ។ ភាពខុសគ្នាក្នុងការសូត្រគួរអាននោះជារឿងថ្មីៗនេះ ដែលពុំទាក់ទងនឹងអ្វីដែលយ៉ូហង់ណេស្ក្រូបានបើកឲ្យដឹង នៅក្នុងចិត្តបរិសុទ្ធរបស់ព្រះសាស្តា

ﷺ នោះទេ ។" 128

សេចក្តីសរុប

មុស្លីមទាំងឡាយ ស្តីអ្នកសុំនិងស៊ុននីភាគច្រើន ទទួលស្គាល់ថាព្រះគម្ពីរនេះគឺគួរអានដែលគេបានបើកឲ្យព្រះសាស្តាﷺ ដឹង ដែលចាកផុតពីការបំប្លែងបំភ្លឺ ពីការបន្ថែមឬការកាត់ចោល ។

សម្រាប់ស្តីអ្នកសុំ រឿងបំភ្លឺគួរអានត្រូវបដិសេធយ៉ាងច្បាស់លាស់ហើយតែបើហ្វាឌីស្ត្រខ្សោយខ្លះ ដែលស្តីអំពីរឿងនេះក្លាយទៅជាមូលហេតុចោទប្រកាន់ យើងយល់ឃើញថាហ្វាឌីស្ត្រទាំងនេះមិនចេញមកពីតែក្រុមស្តីអ្នកសុំទេ ព្រោះអ្នកអធិប្បាយស៊ុននីច្រើននាក់ក៏បានរាយការណ៍ហ្វាឌីស្ត្រខ្សោយបែបនេះដែរ យើងសូមលើកយកមកបង្ហាញជូនខ្លះ គឺ៖

128 សូមមើល *តាស្ត្រូស៊ីប អាល់-អ៊ីស្តីល* "អត្ថបទសិក្សារបស់អ៊ីម៉ា យូមែនី" ជុំទី ២ ទំព័រ ៩៦ (សរសេរដោយ យ៉ាកូប្វារ ស៊ុបហ្វានី (جعفر سبحاني)) ។

១. លោក អាថ្នី អាប់ខុលឡោះហ្វី មូហ្គាំម៉ាដូ អ៊ីបនូ អាស្ទ់ម៉ាដូ អាល់-អាន់ស្ទ្រីវី អាល់-គ្រូទ្រូប៊ី (ابو عبد الله محمد ابن احمد الانصاري القرطبي) នៅក្នុង សេចក្តីអធិប្បាយគួរអាន បានរាយការណ៍តមកពី អាថ្នី បាការ អាល់-អាន់បាស្ទ្រីដែលបានរាយការណ៍តមកពីអ៊ូបៃ អ៊ីបនូ កាអាប់ ថាស្វីរោះត្ត "អាល់-អាស្ទ់ស្យាប់" ដែលមាន ៧៣ អាយ៉ាស្ទ់នោះ សម័យព្រះសាស្តា صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم ស្មើនឹងស្វីរោះត្ត "អាល់-បាក្វីរោះត្ត" ដែលមាន ២៨៦ អាយ៉ាស្ទ់ ថា ស្វីរោះត្តចោលដុំថ្ម (អាយ៉ាស្ទ់ អារ-រ៉ឺយ៉ា) នៅក្នុងអាយ៉ាស្ទ់នេះ ។ ឥឡូវនេះ អាយ៉ាស្ទ់ខាងលើនេះមិនមាននៅក្នុងស្វីរោះត្ត "អាល់-អាស្ទ់ស្យាប់" ទេ ។ នៅក្នុងសៀវភៅនេះដែរ លោកបានរាយការណ៍សម្តីរបស់អ៊ែស្តាស្ទ់ដែល ថា៖ "ស្វីរោះត្ត "អាល់-អាស្ទ់ស្យាប់" មាន ២០០ អាយ៉ាស្ទ់សម័យព្រះ សាស្តា صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم ។ ក្រោយមក ពេលគេកត់ត្រាគួរអានជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ អាយ៉ាស្ទ់បានបាត់ នៅសល់តែកំណែសព្វថ្ងៃនេះ ។" ¹²⁹

២. លោកអ្នកនិពន្ធសៀវភៅ អាល់-អ៊ីតកូន (الإتقان) បានរាយការណ៍ថា ចំនួនស្វីរោះត្តព្រះគម្ពីរ ប្រមូលដោយលោក អ៊ូបៃ កាអាប់ មាន ១១៦ ព្រោះស្វីរោះត្តពីរដែលមានចំណងជើងថា "អាល់-ហ្គាហ្វ្វ័ដ្វី (سورة الحنف)" និង "អាល់-ខាល់អ៊ុ (سورة الخلع)" ត្រូវបានរាប់បញ្ចូលក្នុងចំនួនស្វីរោះត្តទាំង នេះ ។

ទាំងអស់គ្នាដឹងថាព្រះមហាគម្ពីរគួរអានមាន ១១៤ ស្វីរោះត្ត មិនឃើញ មានស្វីរោះត្តទាំងពីរនេះទេ ។ ¹³⁰

៣- លោក ហ្វីបាទុលឡោះហ្វី អ៊ីបនូ សាឡាម៉ាស្ទ់ បានរាយការណ៍នៅក្នុង

¹²⁹ សូមមើល *តាហ្វ្វសៀវ អាល់-គ្រូទ្រូប៊ី (تفسير القرطبي)* ជុំទី ១៤ ទំព័រ ១១៣ ខាង ដើមនៃសេចក្តីអធិប្បាយស្វីរោះត្ត អាល់-អាស្ទ់ស្យាប់ ។

¹³⁰ សូមមើល *អាល់-អ៊ីតកូន (الإتقان)* ជុំទី ១ ទំព័រ ៦៧ ។

សៀវភៅលោក អាន់-ណាស៊ីកូ វ៉ាល់-មុនស៊ីកូ (الناسخ و المنسوخ) តមកពី
លោក អាណាស់ អ៊ីបនូ ម៉ាលិក ថា៖ "សម័យព្រះសាស្តា عليه السلام យើងសូត្រ
ស្វីរ៉ោះត្តិធំស្មើស្វីរ៉ោះត្តិ "តៅបាស្ត" តែខ្ញុំចាំបានតែមួយអាយ៉ាស្ត់ទេ គឺ៖

«لَوْ أَنَّ لِابْنِ آدَمَ وَادِيَيْنِ مِنَ الذَّهَبِ لَابْتَغَى إِلَيْهِمَا ثَالِثًا وَلَوْ أَنَّ لَهُ ثَالِثًا لَابْتَغَى إِلَيْهَا
رَابِعًا وَلَا يَمْلَأُ جَوْفَ ابْنِ آدَمَ إِلَّا الثُّرَابُ وَيَتُوبُ اللَّهُ عَلَى مَنْ تَابَ»

"ប្រសិនបើកូនអាដាំមានមាសពីរប្រកក្ក ចង់បានប្រកក្កមាសទីបីថែម
ទៀត ។ ប្រសិនបើគេមានបីប្រកក្កមាស ចង់បានប្រកក្កមាសទីបួន ។ ពុំ
មានអ្វីធ្វើឲ្យពោះកូនអាដាំពេញទេ មានតែដីទេដែលធ្វើឲ្យគេបាត់ឃ្លាន
(ស្លាប់) ។ អស់ឡោះហ្ន៎បែរមករកអ្នកណាដែលត្រឡប់មករកព្រះអង្គ
វិញ ។"

យើងដឹងថាពុំមានអាយ៉ាស្ត់នេះនៅក្នុងគួរអានទេ ហើយមិនសមស្របនឹង
រចនាបថអក្សរសិល្ប៍គួរអានទេ ។

៤- លោក យ៉ាឡាល់ អាដូ-ខ្លីន អាល់-ស្វីយូទ្រី (جلال الدين السيوطي) នៅក្នុង
សេចក្តីអធិប្បាយគួរអាន អាល់-ខួរ អាល់-ម៉ាន់ស្វីរ (الدر المنثور) រាយការណ៍
តមកពីលោក អ៊ីម៉ារ អ៊ីបនូ អាល់-ខុត្តក្តប់ ថា ស្វីរ៉ោះត្តិ "អាល់-អាស្ត់ស្លាប់"
វែងដូចស្វីរ៉ោះត្តិ "អាល់-បាត្រីរ៉ោះត្តិ" ដែរ ហើយអាយ៉ាស្ត់ចោលដុំថ្ម
(អាយ៉ាស្ត់ អារ-វីយ៉ា) នៅក្នុងស្វីរ៉ោះត្តិនេះ ។ ¹³¹

យើងឃើញថាស្ត្រីអុស្តុនិងស៊ុននីមួយៗចំនួនតូច បានរាយការណ៍ហ្មាខ្ចីស្រ
ខ្សោយស្តីអំពីការអាចមានការបំប្លែងគួរអាន ។ ហ្មាខ្ចីស្រទាំងនេះ ដែល
ខ្សោយនោះ ដោយធៀបនឹងមតិមុស្តីមភាគច្រើន ស្ត្រីអុស្តុនិងស៊ុននី មិន
គួរទុកចិត្តបានទេ ។ អាយ៉ាស្ត់គួរអាន ហ្មាខ្ចីស្រអ៊ីស្លាមពិតហើយច្រើន មតិ

¹³¹ សូមមើល អាល់-ខួរ អាល់-ម៉ាន់ស្វីរ (الدر المنثور) ជុំទី ៥ ទំព័រ ១៨០
ខាងដើមសេចក្តីអធិប្បាយស្វីរ៉ោះត្តិ អាល់-អាស្ត់ស្លាប់" ។

ទូទៅរបស់សាវកព្រះសាស្តា صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم រាប់ពាន់នាក់និងមុស្លីមក្នុងលោក ផ្ដោត ទៅរកចំណុចតែមួយដែលថាការបំប្លែងនិងការលុប ការផ្លាស់ប្តូរនិងការ បន្ថែមពុំអាចកើតឡើងបាននៅក្នុងព្រះគម្ពីរគួរអានទេ ក្នុងសម័យព្រះ សាស្តា صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم មានព្រះជន្មនៅឡើយនោះ ។

តែយើងដឹងថាក្នុងរជ្ជកាលទីមួយ អាថ្ន បាការ ដែលជាស្តេចខ្ព្ពលិហ្វកាន់ អំណាចសម័យនោះ ពេលអត់ពីព្រះសាស្តា صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم ទៅ បានចងក្រងគួរអាន ដោយមានអ្វីម៉ារជាទីព្រឹក្សា ។ ក្រោយមក អ្វីស្រមៃ ឡើងកាន់អំណាច បានចងក្រងគួរអានមួយលើកទៀត ។ លេខរៀងរបស់ស្វីរ៉េត្តដែល អល់ឡោះហ្គ័រ عز បានដាក់មកត្រូវផ្លាស់ប្តូរ ។ ឧទាហរណ៍ ស្វីរ៉េត្ត អាល់- ហ្វាទីហ្គាស្ត រដ្ឋថ្ងៃនេះមានលំដាប់លេខរៀងទីមួយ តែយោលតាម លំដាប់លេខរៀងដែលអល់ឡោះហ្គ័រ عز ដាក់ចុះមកនោះ មានលំដាប់លេខ រៀងទី ៥ ។ រីឯស្វីរ៉េត្ត អាល់-អុឡាត្ត ដែលអល់ឡោះហ្គ័រ عز បានដាក់ចុះ មកមុនគេនោះ ទៅជាមានលំដាប់លេខរៀងទី ៩៦ វិញ ។ ¹³²

សំណួរ ១៧ - តើស្ត្រីអូស្តូយល់ឃើញយ៉ាងណាអំពី ស្ត្រីហ្គាបាស្ត (الصحابه) សាវករបស់ព្រះសាស្តា صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم ?

ចម្លើយ

យោលតាមស្ត្រីអូស្តូ អ្នកដែលមានកិត្តិយសបានជួបនិងបាននៅអបអម ព្រះសាស្តា صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم នោះចែកជាពីរក្រុម ។ មុននឹងអធិប្បាយបំភ្លឺរឿងនេះ គប្បី ដឹងថាតើពាក្យ "ស្ត្រីហ្គាបាស្ត" មានន័យថាអ្វី ។

¹³² កំណត់ហេតុរបស់អ្នកបកប្រែ ។

ពាក្យថា "សាវក" របស់ព្រះសាស្ត្រា صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم មានអត្ថន័យផ្សេងៗ គឺ៖

១- លោក សាអ៊ីដ្វ អ៊ីបន្ត មូសែយីប (سعيد بن المسيب) មានប្រសាសន៍ថា៖
"សាវក (ស្ត្រីហ្គាបាស្ត) គឺបុគ្គលដែល បាននៅជុំជាមួយព្រះសាស្ត្រា صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم
មួយឬពីរឆ្នាំ បានចូលរួមធ្វើសង្គ្រាមនៅខាងព្រះអង្គ صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم ក្នុងពីរបី
សមរក្ខមិ ។" ¹³³

២- លោក អាស់-វ៉ាគ្វីឌី (الواقدي) មានប្រសាសន៍ថា៖ "អស់លោកអ្នកប្រាជ្ញ
បានថ្លែងថាអ្នកណាដែលបានឃើញព្រះសាស្ត្រា صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم ដែលបានរិះគិតអំពី
សាសនា ដែលបានកាន់សាសនាអ៊ីស្លាម សម្រាប់យើង អស់ទាំងអ្នកនោះ
ជាសាវករបស់ព្រះសាស្ត្រា صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم ទោះបីពួកគេបានជួបព្រះអង្គ صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم តែមួយ
ម៉ោងក៏ដោយ ។" ¹³⁴

៣- លោក មូហ្គាំម៉ាដ្វ អ៊ីបន្ត អ៊ីសម៉ាអ៊ីល អាស់-ប៊ូខ្លីរី
(محمد بن إسماعيل البخاري) មានប្រសាសន៍ថា៖ "មុស្លីមណាក៏ដោយដែល
បាននៅជុំជាមួយព្រះសាស្ត្រា صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم ឬដែលបានឃើញព្រះអង្គ صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم ត្រូវចាត់
ទុកជាសាវក ។" ¹³⁵

៤- លោក អាស្ទ័ម៉ាដ្វ អ៊ីបន្ត ហ្គាន់បាល់ (أحمد بن حنبل) មានប្រសាសន៍ថា៖
"អ្នកណាក៏ដោយដែលបាននៅជុំ ជាមួយព្រះសាស្ត្រា صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم មួយខែ មួយថ្ងៃ

¹³³ សូមមើលសៀវភៅ អ៊ីសន្ទី អាស់-ក្រីបាស្ត (أسد الغابة) ជំទី ១ ទំព័រ ១១-១២
បោះពុម្ពនៅប្រទេសអេស៊ីបតី ។

¹³⁴ សូមមើលសៀវភៅ អ៊ីសន្ទី អាស់-ក្រីបាស្ត (أسد الغابة) ជំទី ១ ទំព័រ ១១-១២
បោះពុម្ពនៅប្រទេសអេស៊ីបតី ។

¹³⁵ សូមមើលសៀវភៅ អ៊ីសន្ទី អាស់-ក្រីបាស្ត (أسد الغابة) ជំទី ១ ទំព័រ ១១-១២
បោះពុម្ពនៅប្រទេសអេស៊ីបតី ។

មួយម៉ោង ឬគ្រាន់តែបានឃើញព្រះអង្គ صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم អ្នកនោះនៅក្នុងចំណោមសាវ័ក ។" ¹³⁶

សម្រាប់អស់លោកអ្នកប្រាជ្ញស៊ុននី ទទួលស្គាល់ "ភាពត្រឹមត្រូវរបស់សាវ័ក" ជាលក្ខខណ្ឌឥតប្រកែកបាន ។ អ្នកណាក៏ដោយដែលគេទទួលស្គាល់ថាជាសាវ័ករបស់ព្រះសាស្តា صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم អ្នកនោះត្រូវចាត់ទុកថាត្រឹមត្រូវ ។ ¹³⁷

ដោយផ្អែកលើគួរអាន យើងនឹងវិភាគរឿងនេះ ហើយនឹងលើកយកមតិស្តីអ្នកដែលហូរចេញមកពីការសមហេតុផលនៃព្រះប្រកាសនា (តាមអ្វីដែលអស់ឡោះហ្ន៎ عجل បើកដឹង) ។

នៅក្នុងប្រវត្តិសាស្ត្រឃើញមានឈ្មោះសាវ័កព្រះសាស្តា صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم លើសពី ១២០០០ នៅក្នុងចំណោមឈ្មោះទាំង មានបុគ្គលគ្រប់ប្រភេទ ។

ពិតមែន នៅជុំជាមួយព្រះសាស្តា صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم ជាកិត្តិយសធំមួយ ។ អ្នកណាដែលបានទទួលកិត្តិយសនេះ សហគមន៍មុស្លីមគោរពអ្នកនោះ ព្រោះអ្នកនោះជាបុគ្គលមុខគេហើយបានលើកទង់ជ័យអ៊ីស្លាម ។

ព្រះគម្ពីរគួរអានលើកតម្កើងបក្សពួកដំបូងទាំងនេះរបស់អ៊ីស្លាមថា៖

¹³⁶ សូមមើលសៀវភៅ អ៊ីស្តី អាល់-ក្រ័បាស្ត (*أسد الغابة*) ជុំទី ១ ទំព័រ ១១-១២ បោះពុម្ពនៅប្រទេសអេស៊ីបតី ។
¹³⁷ សូមមើលសៀវភៅ អាល់-អ៊ីសទីអ្នាប់ ហ្វី អ៊ីសម៉ាអ៊ី អាល់-អាស្ត្រូហ្វាប (*الإستيعاب في أسماء الأصحاب*) ជុំទី ១ ទំព័រ ២ នៅរីម ដើមទំព័រ "អាល់-អ៊ីស្ត្រូបាស្ត (*الإصابة*)" ។ សូមមើលសៀវភៅ អ៊ីស្តី អាល់-ក្រ័បាស្ត (*أسد الغابة*) ជុំទី ១ ទំព័រ ៣ បោះពុម្ពនៅប្រទេសអេស៊ីបតី រាយការណ៍ដោយលោក អ៊ីបនូ អាស្ត្រៀរ ។

لَا يَسْتَوِي مِنْكُمْ مَنْ أَنْفَقَ مِنْ قَبْلِ الْفَتْحِ وَقَتَّلَ أَوْلِيَّكَ أَعْظَمَ دَرَجَةً مِّنَ الَّذِينَ أَنْفَقُوا مِنْ بَعْدُ وَقَتَّلُوا

"ពួកគេ [ដែលមិនបរិច្ចាគនិងមិនប្រយុទ្ធនោះ] មិនស្មើពួកអ្នកទេដែលបរិច្ចាគទ្រព្យមុនជ័យជំនះនិងប្រយុទ្ធ [លើមាគាអស់ឡោះហ្ន៎] ។ ជនទាំងនេះមានឋានន្តរសក្តិខ្ពង់ខ្ពស់លើសគេ ជាងជនទាំងឡាយដែលបរិច្ចាគនិងប្រយុទ្ធពេលក្រោយ (៥៧:១០) ។"¹³⁸

ក៏ប៉ុន្តែ ត្រូវទទួលស្គាល់ថាការបាននៅជុំជាមួយព្រះសាស្តា^{صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم} នោះមិនមែនជាឱកាសកែខ្លួនសម្រាប់ពួកគេទាំងអស់ទេ ដែលធានាថាពួកគេមានសទ្ធាជ្រះថ្លាមួយជីវិត ហើយធ្វើឲ្យពួកគេបាននៅក្នុងលំដាប់ថ្នាក់បុគ្គលត្រឹមត្រូវជាស្វ័យប្រវត្តនោះ ។

ដើម្បីអធិប្បាយបំភ្លឺចំណុចនេះ ចាំបាច់ផ្អែកលើគួរអានជាចម្បងដែលមុស្លីមទាំងអស់ទទួលស្គាល់ ហើយប្រវារទៅរកដើម្បីដោះស្រាយបញ្ហានេះ ។

"សាវ័ក" តាមទស្សនៈគួរអាន

យោលតាមខ្លឹមសារព្រះប្រកាសនា (គឺតាមព្រះបន្ទូលអស់ឡោះហ្ន៎^{عجل}) បណ្តាអ្នកដែលមានកិត្តិយស បានរស់នៅជុំជាមួយព្រះសាស្តា^{صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم} ហើយបានជួបព្រះអង្គ^{صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم} នោះមានពីរក្រុមគឺ៖

ក្រុមទីមួយ

¹³⁸ សូរ៉ាវ៉ះត្តិ អាល់-ហ្គាឌីដូ 57:10 ។

ក្រុមទីមួយគឺបណ្តាអ្នក ដែលអាយ៉ាស៊ុំអមតៈគូរអានសរសើរនិងលើក
ស្ទួយ ហើយដែលគូរអានបង្ហាញថាជាអ្នកចាក់គ្រឹះផ្តុំឡើងរបស់អ៊ីស្លាម ។
អាយ៉ាស៊ុំព្រះគម្ពីរខាងក្រោមនេះចែងអំពីបណ្តាសាវកក្រុមនេះគឺ៖

១- អ្នកមុនគេ

وَالسَّابِقُونَ الْأَوْلَىٰ وَمِنَ الْمُهَجْرِينَ وَالْأَنْصَارِ وَالَّذِينَ اتَّبَعُوهُمْ بِإِحْسَانٍ رَضِيَ
اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ وَأَعَدَّ لَهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا
أَبَدًا ذَلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ

"បណ្តាជនដំបូងបង្អស់ក្នុងចំណោមជនភៀសខ្លួន និងបណ្តាអ្នកជួយ
ជ្រោមជ្រែង និងបណ្តាជនដែលបានតាមពួកគេក្នុងការប្រព្រឹត្តិល្អ
អល់ឡោះប្តាំទ្រង់សព្វព្រះហឫទ័យពួកគេ ហើយពួកគេក៏ស្រឡាញ់ព្រះ
អង្គដែរ ។ ព្រះអង្គបានត្រៀមទុកនូវសួនសួគ៌ទាំងឡាយសម្រាប់ពួកគេ
ដែលមានស្ទឹងហូរនៅខាងក្រោម ពួកគេនឹងនៅក្នុងនោះជានិច្ចអនន្ត ។
នេះជាជ័យជំនះដ៏ធំមហិមា (៩:១០០) ។"¹³⁹

២- បណ្តាអ្នកដែលបានធ្វើកិច្ចសន្យានៅក្រោមដើមឈើ

لَقَدْ رَضِيَ اللَّهُ عَنِ الْمُؤْمِنِينَ إِذْ يُبَايِعُونَكَ تَحْتَ الشَّجَرَةِ فَعَلِمَ مَا فِي قُلُوبِهِمْ
فَأَنْزَلَ السَّكِينَةَ عَلَيْهِمْ وَأَثَبَهُمْ فَتْحًا قَرِيبًا

"ពិតណាស់ អល់ឡោះប្តាំសព្វព្រះហឫទ័យអ្នកមានសទ្ធាជ្រះថ្លា
ទាំងឡាយ កាលពួកគេបានសច្ចាស្មោះស្ម័គ្រចំពោះអ្នកនៅក្រោមដើម
ឈើ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ញាណនូវអ្វីដែលមាននៅក្នុងចិត្តពួកគេ ។ ដូច្នោះព្រះ
អង្គបានប្រទានសេចក្តីស្តាប់មកលើពួកគេ ហើយបានតបស្នងពួកគេ

¹³⁹ សូរ៉ាហ៍-ត្នៃ អាត់-តៅបាស៊ុំ 9:100 ។

ដោយជ័យជំនះដ៏ជិតមួយ ។"¹⁴⁰

៣- អ្នកភៀសខ្លួន (មូហ្សាប៊ីរីន)

لِلْفُقَرَاءِ الْمُهَاجِرِينَ الَّذِينَ أُخْرِجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ وَأَمْوَالِهِمْ يَبْتَغُونَ فَضْلًا مِّنَ اللَّهِ
 وَرِضْوَانًا وَيَنْصُرُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ أُولَئِكَ هُمُ الصَّادِقُونَ

"ទ្រព្យដែលបានមកពីសត្រូវជាប់របស់ជនភៀសខ្លួនទ័លក្រដែលត្រូវគេបណ្តេញចេញពីទីលំនៅ ហើយត្រូវគេដកហូតទ្រព្យពេលពួកគេស្វែងរកព្រះឧបការគុណនិងសេចក្តីគាប់ព្រះហឫទ័យរបស់អស់ឡោះហ្ន៎ ហើយពួកគេបានគាំទ្រ[មូលហេតុ]អស់ឡោះហ្ន៎និងព្រះសាស្តាព្រះអង្គ ។ ជនទាំងនោះជាអ្នកសច្ចៈទៀងត្រង់ (៥៩:៨) ។"¹⁴¹

៤- មិត្តរួមសមរក្សមិ

مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ وَالَّذِينَ مَعَهُ أَشِدَّاءُ عَلَى الْكُفَّارِ رُحَمَاءَ بَيْنَهُمْ تَرَاهُمْ رُكَّعًا
 سُجَّدًا يَبْتَغُونَ فَضْلًا مِّنَ اللَّهِ وَرِضْوَانًا سِيَّمَاهُمْ فِي وُجُوهِهِمْ مِّنْ أَثَرِ السُّجُودِ

"មូហ្សាប៊ីរីនជាព្រះសាស្តារបស់អស់ឡោះហ្ន៎ ជនទាំងឡាយដែលតាមគេរមែងមានចិត្តតឹងរឹងចំពោះពួកបដិសេធនិងអាណិតអាសូរគ្នាឯង ។ អ្នកនឹងឃើញពួកគេលំខិនកាយក្រាបប្រណិប័តន៍ ស្វែងរកព្រះគុណអស់ឡោះហ្ន៎និងសេចក្តីគាប់ព្រះហឫទ័យ ។ សញ្ញាសំគាល់របស់ពួកគេនៅលើមុខពួកគេដោយសារការក្រាបប្រណិប័តន៍ (៤៨:២៩) ។"¹⁴²

ក្រុមទីពីរ

¹⁴⁰ សូរ៉ាហ៍ អាល់-ហ្សាត់ហ្ន៎ 48:18 ។
¹⁴¹ សូរ៉ាហ៍ អាល់-ហ្សាត់ហ្ន៎ 59:8 ។
¹⁴² សូរ៉ាហ៍ អាល់-ហ្សាត់ហ្ន៎ 48:29 ។

ក្រុមមនុស្សមួយទៀត ដែលបានស្គាល់ព្រះសាស្តា^ﷺ នោះគឺពួកមនុស្សមុខពីរ ចិត្តអាក្រក់ ដែលគួរអានបើក ឲ្យស្គាល់ចរិតគ្រោះថ្នាក់ហើយបានប្រាប់ព្រះសាសា^ﷺ ឲ្យដឹង ។

នេះគឺអាយ៉ាស្ត្រុះដែលចែងអំពីមនុស្សក្រុមនេះ ។

១- ពួកលាក់ពុតត្បុតបើកមុខ

إِذَا جَاءَكَ الْمُنْفِقُونَ قَالُوا نَشْهَدُ إِنَّكَ لَرَسُولُ اللَّهِ وَاللَّهُ يَعْلَمُ إِنَّكَ لَرَسُولُهُ
وَاللَّهُ يَشْهَدُ إِنَّ الْمُنْفِقِينَ لَكَاذِبُونَ

"ពេលពួកលាក់ពុតមករកអ្នក ពួកគេថា៖ "យើងខ្ញុំសូមប្តេជ្ញាថាលោកជាសាស្តារបស់អស់ឡោះហ្ន៎មែន" [តែសំដីទាំងនេះពុំមែនសំដីដែលចេញពីក្នុងចិត្តពួកគេទេ] ។ អស់ឡោះហ្ន៎ទ្រង់ញាណ[យ៉ាងពិតប្រាកដ]ថាអ្នកជាសាស្តាព្រះអង្គ ។ អស់ឡោះហ្ន៎ជាសាក្សីបញ្ជាក់ថាពួកលាក់ពុតជាមនុស្សកុហកភ្នតភរ (៦៣:១) ។"¹⁴³

២- ពួកលាក់ពុតត្បុតបិទមុខ

وَمِمَّنْ حَوْلَكُم مِّنَ الْأَعْرَابِ مُنْفِقُونَ ۗ وَمِنْ أَهْلِ الْمَدِينَةِ مَرَدُوا عَلَى الْإِفْقَاقِ
لَا تَعْلَمُهُمْ ۗ نَحْنُ نَعْلَمُهُمْ ۗ

"ក្នុងចំណោមចរកជនអាវ៉ាប់នៃវាលលំហា (គឺពួកអ្នករ៉ាប់) ដែលអបអមពួកអ្នក អ្នកខ្លះជាជនលាក់ពុតនៅក្នុងចំណោមអ្នកស្រុកម៉ាឌីណាស្ត្រុះផងដែរ ។ ពួកគេមិនក្នុងការលាក់ពុតត្បុត អ្នកមិនស្គាល់ពួកគេទេ [តែ]យើងស្គាល់ពួកគេ (៩:១០១) ។"¹⁴⁴

¹⁴³ សូរ៉ាហ្វ័ត្តិ អាល់-មូណាហ្វីគូន 63:1 ។

¹⁴⁴ សូរ៉ាហ្វ័ត្តិ អាត់-តៅបាស្ត្រុ 9:101 ។

៣- មនុស្សដែលមានជម្ងឺចិត្ត

وَإِذْ يَقُولُ الْمَتَفِقُونَ وَالَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ مَّا وَعَدَنَا اللَّهُ وَرَسُولُهُ إِلَّا غُرُورًا

"[ច្រវែកអ្នកនឹកឃើញ]គ្រាដែលពួកលាក់ពុតនិងពួកដែលមានជម្ងឺនៅក្នុង
ដួងចិត្តបានថា៖ "អល់ឡោះហ្ន៎និងសាស្តាព្រះអង្គមិនបានសន្យាអ្វីចំពោះ
យើងក្រៅពីការបោកបញ្ឆោតទេ !" (៣៣:១២)"¹⁴⁵

៤- ពួកសាងបាប

وَأَخْرَجُوا عَتَرَفُوا بِذُنُوبِهِمْ خَلَطُوا عَمَلًا صَالِحًا وَءَاخَرَ سَيِّئًا عَسَىٰ اللَّهُ أَن يَتُوبَ عَلَيْهِمْ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ

"ជនឯទៀត[ដែលពុំមែនជនលាក់ពុតទេ ពួកគេ]បានទទួលស្គាល់[និង
សារភាព]បាបខ្លួន ។ ពួកគេបានលាយឡំអំពើល្អជាមួយអំពើអាក្រក់ចូល
គ្នា ។ អល់ឡោះហ្ន៎អាចបែរមករកពួកគេ[ដោយអាណិតអាសូរពួកគេ] ។
អល់ឡោះហ្ន៎មានព្រះខន្តីប្រណីទោស ព្រះអង្គមានព្រះមេត្តាករុណា
ប្រណី (៩:១០២) ។"¹⁴⁶

ក្រៅពីអាយ៉ាស្តុរអាន មានហ្វាត្វាខ្លីៗច្រើនដែលយើងទទួលបានមកពីព្រះ
សាស្តា صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم ដែលស្តីបន្ទោសសារកមួយចំនួន ។ ឧទាហរណ៍៖

១- លោក អាហ្វិ ហ្វាស្ត្រីម បានរាយការណ៍តមកពីលោក សាស្តុល អ៊ីបនូ
សាអុដ្ត ថាព្រះសាស្តា صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم មានព្រះ វចនៈថា៖

¹⁴⁵ សូរ៉េត្ត អាល់-អាល់ស្វាប៌ 33:12 ។
¹⁴⁶ សូរ៉េត្ត អាត់-តៅបាស្តុ 9:10២ ។

﴿أنا فرطكم على الحوض من ورد شرب ومن شرب لم يظمأ أبداً وليردنَّ عليّ أقوامٌ
أعرفهم ويعرفونني ثمَّ يحال بيني وبينهم﴾

"ខ្ញុំណាត់ជួបអស់លោកនៅឯកន្លែងទឹកដុស អ្នកណាបានទៅដល់កន្លែង
នោះហើយបានផឹកទឹកនោះ អ្នកនោះនឹងបាត់ស្រែករហូត ។ មានអ្នកខ្លះ
មកជួបខ្ញុំដែលខ្ញុំស្គាល់ ពួកគេក៏ស្គាល់ខ្ញុំដែរ តែពួកគេនឹងត្រូវបំបែកចេញ
ពីខ្ញុំ ។"

លោកអាច្ឆិ ហ្វាស្ត្រីមបានថា៖ "ពេលខ្ញុំកំពុងអានហ្វាត្វាខ្លីនេះ លោក
នុអ៊ីម៉ាន អ៊ីបនូ អាប៊ី អ៊ែយ៉ាស្ត្រី បានសួរខ្ញុំ ថាតើខ្ញុំបានឮដូចលោក
សាស្ត្រីលីដែរឬទេ ។ ខ្ញុំបានឆ្លើយថាខ្ញុំបានឮដូចសាស្ត្រីលីដែរ ។ គាត់បាន
និយាយបន្តថា៖ "ខ្ញុំសូមសច្ចាថាអាច្ឆិ សាអ៊ីដ្វី អាល់-យុដ្វីបានបន្ថែមឃ្លា
តទៅនេះនៅក្នុងហ្វាត្វាខ្លីនេះគឺ៖ ថាព្រះសាស្ត្រា ﷺ មានព្រះវចនៈថា៖

﴿انَّهُمْ مَعِيَ فيقال انك لا تدري ما أحدثوا بعدك فأقول سحراً سحراً لمن بدل
بعدي﴾

"ពួកគេទាំងនោះជាសាច់ខ្ញុំ ។" គេបានថា៖ "ព្រះអង្គមិនដឹងទេថាពួកគេធ្វើ
អ្វីខ្លះអត់ពីព្រះអង្គទៅ?" ព្រះអង្គមានព្រះវចនៈថា៖ "អបមង្គល អបមង្គល
លើអ្នកណាដែលកែប្រែ[ច្បាប់]ពេលអត់ពីខ្ញុំ ។"¹⁴⁷

ឃ្លា "មានអ្នកខ្លះមកជួបខ្ញុំដែលខ្ញុំស្គាល់ ពួកគេក៏ស្គាល់ខ្ញុំដែរ" និងឃ្លា
"អ្នកណាដែលកែប្រែ[ច្បាប់]ពេលអត់ពីខ្ញុំ" ទាក់ទងនឹងបណ្តាសារករបស់
ព្រះសាស្ត្រា ﷺ ជាចាំបាច់ ដែលបាននៅអបមង្គលព្រះអង្គ ﷺ នោះ ។ លោក
អាល់-ហ្វីដ្វី និងលោក មុស្ត្រីម ក៏បានរាយការណ៍ហ្វាត្វាខ្លីនេះដែរ ។

¹⁴⁷ សូមមើលសៀវភៅ យ៉ាមីម្តី អាល់-អ៊ីស្ត្រីល (جامع الأصول) របស់លោក អ៊ីបនូ
អាស្ត្រីរ ជំទី ១១ ទំព័រ ១២០ ហ្វាត្វាខ្លី ៧៩៧២ "បាច់ អាល់-ហ្វាដ្វី ហ្វីរ្វុដ្វី អាន់-
ណាស់ អ្នកឡែហ៍" ។

លោក អាល់-ច្វីខ្វី និងលោក មុស្លីម មានប្រសាសន៍ថាគេបានធ្វើសេចក្តី
រាយការណ៍ថាព្រះសាស្តា صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم មានព្រះវចនៈថា៖

﴿يُرد عليَّ يوم القيامة رهطاً من اصحابي - أو قال من أمتي - فيحلبون عن الحوض
فأقول يا رب أصحابي فيقول الله لا أعلم لك بما أحدثوا بعدك إثم ارتدوا على
أدبارهم القهقري﴾

"ថ្ងៃរស់ពីស្លាប់វិញ សារករបស់ខ្ញុំមួយក្រុម ឬរបស់សហគមន៍ខ្ញុំ នឹងមក
ជួបខ្ញុំ ហើយនឹងត្រូវគេដេញចេញឆ្ងាយពីទឹកផុស[កៅស្យាម] ខ្ញុំនឹងថា៖
"ព្រះម្ចាស់អើយ ពួកគេជាគ្នាទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ ។" អល់ឡោះហ្គ័រ رحمته នឹងមាន
ព្រះបន្ទូលថា៖ "អ្នកមិនដឹងថាពួកគេបានធ្វើអ្វីទេពេលអត់ពីអ្នក ពួកគេ
បានត្រឡប់ទៅកាន់សភាពដើមរបស់ពួកគេវិញ (គឺសម័យអវិជ្ជា) ។"¹⁴⁸

សេចក្តីសរុប

អាស្រ័យអាយ៉ាស្កុរអាននិងស៊ុនណាស្កុរព្រះសាស្តា صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم យើងឃើញជាក់
ច្បាស់ថាសារកនិងមនុស្ស ដែលបានរស់នៅអបអមជាមួយព្រះសាស្តា
صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم មិនប្រកបដោយសីលធម៌ទាំងអស់គ្នាទេ ហើយក៏ពុំមានចរិតដូចគ្នាទេ
ដែរ ។ សារកមួយចំនួនទៅជាបុគ្គលប្រសើរនិងត្រចះត្រចង់ដោយសារការ
នៅអបអមជាមួយព្រះសាស្តា صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم នេះឯង ដែលប្រកបដោយសេចក្តីថ្លៃថ្នូរ
កំពូល ហើយការបម្រើដ៏មានតម្លៃរបស់បុគ្គលទាំងនេះបានធ្វើឲ្យអ៊ីស្លាម
រឹងមាំកាលពីទើបនឹងបានកកើតឡើង ។

មួយប៉ែកទៀត រួមមានពួកលាក់ពុតត្បុតមានចិត្តអន្សតិរិយ សាងបាប

¹⁴⁸ សូមមើលសៀវភៅ យ៉ាមីម្តី អាល់-អ៊ីស្តីល (جامع الأصول) របស់លោក អ៊ីបនូ
អាស្ត្រៀវ ហ្គាឌ្វីស្ត ៧៩៧៣ ។

កម្ម ។¹⁴⁹

សំណួរ ១៨ - អ្វីទៅអត្ថន័យរបស់មុតអ្នកស្តុ (المتعة អាពាហ៍
ពិពាហ៍មានកំណត់) ហេតុអ្វីអ្នកស្តុចាត់ទុកថាស្រប
ច្បាប់ ?

ចម្លើយ

អាពាហ៍ពិពាហ៍ជាការយល់ព្រមរវាងបុរសនិងស្ត្រី ។ ជួនកាលសម្ព័ន្ធនេះ
ជាសម្ព័ន្ធអចិន្ត្រៃយ៍ ដូច្នោះកិច្ចព្រមព្រៀងនេះមិនមានកំណត់ពេលទេ ជួល
កាលសម្ព័ន្ធនេះមានរយៈកាលកំណត់ ដូច្នោះកិច្ចព្រមព្រៀងនេះមាន
កំណត់ពេល ។

នេះគឺអាពាហ៍ពិពាហ៍ពីរប្រភេទស្របច្បាប់អ៊ីស្លាម ។ ខុសគ្នាតែត្រង់រយៈ
ពេលទេ មួយមានរយៈពេលអចិន្ត្រៃយ៍ (គឺរហូត) មួយទៀតមានកំណត់
ពេល ។ លក្ខខណ្ឌទៅនេះមានសុពលភាពទាំងក្នុងអាពាហ៍ពិពាហ៍
មានកំណត់ពេល (មុតអ្នកស្តុ) ទាំងក្នុងអាពាហ៍ពិពាហ៍អចិន្ត្រៃយ៍ គឺ៖
១- មិនត្រូវមានឧប្បសគ្គផ្នែកសាសនាទេ នៅក្នុងអាពាហ៍ពិពាហ៍
ឧទាហរណ៍ដូចជារួមខ្សែលោហិតជាមួយគ្នា ឬមានខ្សែលោហិតជិតគ្នា
ណាស់ជាដើម ដែលធ្វើឲ្យអាពាហ៍ពិពាហ៍មោឃៈ ។
២- ប្រាក់ខាន់ស្លា (ម៉ាស៊ីវ ទ្រព្យសម្រាប់ប្រគល់ឲ្យទៅស្ត្រី) ដែលប៉ែក

¹⁴⁹ ចង់បានព័ត៌មានលម្អិត សូមមើលសេចក្តីអធិប្បាយរបស់ស្វីដោះភ្នំ អាល់-
មូណាហ្គីតូន 63 ។

ទាំងពីរយល់ស្របគ្នាត្រូវចុះនៅក្នុងកិច្ចព្រមព្រៀង ។

៣- ត្រូវកំណត់រយៈពេលរបស់អាពាហ៍ពិពាហ៍ ។

៤- ត្រូវចុះកិច្ចព្រមព្រៀងស្របតាមច្បាប់ ។

៥- កូនដែលកើតពីអាពាហ៍ពិពាហ៍នេះជាកូនស្របច្បាប់ ដូចកូនដែលកើតពីអាពាហ៍ពិពាហ៍គ្មានកំណត់ពេលដែរ ហើយមានសិទ្ធិមានអត្តសញ្ញាណដោយមានឈ្មោះក្នុងលិខិតកំណើត ។ ដូច្នោះ ត្រង់នេះមិនមានភាពខុសគ្នាទេ រវាងកិច្ចព្រមព្រៀងអាពាហ៍ពិពាហ៍គ្មានកំណត់និងអាពាហ៍ពិពាហ៍មានកំណត់នោះ ។

៦- កូនៗនៅក្នុងបន្ទុកឪពុក ហើយទទួលមរតកពីឪពុកនិងម្តាយ ។

៧- លុះផុតពេលកំណត់ បើស្ត្រីមិនឈប់មានរដូវខែទេ ត្រូវនៅក្នុងរយៈពេលរង់ចាំ (អ៊ីដ្វាស្ត៍ ۱۰) បើនៅក្នុងចន្លោះពេលនេះ ស្ត្រីឃើញថាខ្លួនមានផ្ទៃពោះ ស្ត្រីនោះមិនត្រូវរៀបការណាមួយទេលុះកើតកូនរួច ។

ដូចគ្នាដែរ ត្រូវគោរពច្បាប់ឯទៀតរបស់អាពាហ៍ពិពាហ៍គ្មានកំណត់ (គឺអចិន្ត្រៃយ៍) នៅក្នុងអាពាហ៍ពិពាហ៍មានកំណត់ (គឺមុតអ៊ុស្ត៍) ។ ខុសគ្នាតែមុតអ៊ុស្ត៍ (អាពាហ៍ពិពាហ៍មានកំណត់ពេល) ដែលត្រូវដាក់មកដើម្បីបំពេញសេចក្តីត្រូវការរបស់បុរសនោះ ការចាយរបស់ស្ត្រីមិននៅក្នុងបន្ទុកបុរសទេ ។ ពេលចុះហត្ថមេខាក្នុងកិច្ចព្រមព្រៀង បើស្ត្រីមិននិយាយអំពីលក្ខខណ្ឌមរតកទេ ស្ត្រីនឹងមិនទទួលមរតកពីស្វាមីទេ ។ ភាពខុសគ្នាទាំងពីរនេះមិនជះឥទ្ធិពលទៅលើប្រភេទអាពាហ៍ពិពាហ៍ទេ ។

យើងទាំងអស់គ្នាដឹងថា សាសនាអ៊ីស្លាមជាសរុបច្បាប់អចិន្ត្រៃយ៍ដែលឆ្លើយតបសេចក្តីត្រូវការទាំងអស់របស់សង្គម ។ ឧទាហរណ៍ បើយុវជននិស្សិតត្រូវស្នាក់នៅក្នុងប្រទេសឯនាយច្រើនឆ្នាំ ឬស្នាក់នៅឯស្រុកឆ្ងាយ ឬពុំមានមធ្យោបាយរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍គ្មានកំណត់ទេ យុវជននោះមានវិធីដោះស្រាយបីគឺ៖

ក. នៅលើវ ។

ខ. ធ្លាក់ខ្លួនទៅក្នុងអំពើពេស្យាចារ ឬបាប ។

គ. រៀបការតាមច្បាប់ខាងលើនេះជាមួយស្រ្តី ដែលច្បាប់អនុញ្ញាតដោយមានកំណត់ពេល ។

ទាក់ទងនឹងករណីទីមួយ គប្បីសារភាពថាជាញឹកញយគេទទួលបរាជ័យពីព្រោះចៀសវាងការរួមភេទ ការអត់ធ្មត់និងទ្រាំនោះ ស្ទើរតែមិនអាចធ្វើបានឡើយ ហើយនេះជាមធ្យោបាយដែលមនុស្សទាំងអស់គ្នាមិនអាចរើសយកបានទេ ។

អ្នកដែលជ្រើសយកមធ្យោបាយទីពីរ ធ្លាក់ទៅក្នុងការប្រព្រឹត្តកន្លងករណីយកិច្ចនិងការអស់សង្ឃឹម ។ អំពើទាំងនេះជាអំពើដែលអ៊ីស្លាមហាម (ហ្វាវ) ហើយពេញចិត្តប្រព្រឹត្តអំពើនេះដោយយកលេសថាចាំបាច់នោះជាការលំអៀងប្រាជ្ញានិងសីលធម៌ ។

ដូច្នេះ មានតែមធ្យោបាយទីបីទេដែលអ៊ីស្លាមយល់ព្រមឲ្យជ្រើសយក ដូចក្នុងសម័យព្រះសាស្ត្រ^ﷺដែរ ដែលក្រោយមកបានក្លាយទៅជារឿងខ្វែងមតិគ្នា ។

យើងចាំបាច់ត្រូវរំលឹកបណ្តាអ្នកដែលខ្លាចថា អាពាហ៍ពិពាហ៍មានកំណត់ពេល (មុតអុស្កុ) មិនស្របច្បាប់ទេនោះ សូមឲ្យបណ្តាអ្នកទាំងនោះដឹងថាអស់លោកអ្នកនីតិសាស្ត្រ (فقهاء) និងអស់លោកអ្នកប្រាជ្ញមុស្លីមព្រមទទួលយក អ្វីដែលស្រដៀងអាពាហ៍ពិពាហ៍គ្មានកំណត់ពេលនេះដែរ ។ អស់លោកអ្នកប្រាជ្ញទាំងនេះមូលមតិ គ្នាលើចំណុចដែលថាគូស្វាមីភរិយាអាចធ្វើកិច្ចព្រមព្រៀងអាពាហ៍ពិពាហ៍អចិន្ត្រៃយ៍ ដោយមានបំណងថាទាំងពីរបែកផ្លូវគ្នាដោយការលែងលះគ្នាក្រោយពីមួយឆ្នាំ ឬលើសពីមួយ

ឬតិចជាងមួយឆ្នាំ ។

យើងឃើញច្បាស់ថាកិច្ចព្រមព្រៀងបែបនេះជាកិច្ចព្រមព្រៀង "អចិន្ត្រៃយ៍ (គឺគ្មានកំណត់ពេល)" តែអាការក្រៅទេ តែតាមការពិតវាក៏ជាកិច្ចព្រមព្រៀងដែលមានកំណត់ពេល ។ ភាពខុសគ្នារវាងប្រភេទអាពាហ៍ពិពាហ៍ "អចិន្ត្រៃយ៍" នេះនិងអាពាហ៍ពិពាហ៍មានកំណត់ពេល (មុតអុស្កុ) នោះគឺអាពាហ៍ពិពាហ៍មានកំណត់ពេល (គឺមុតអុស្កុ) មានកំណត់ពេលទាំងអាការក្រៅ ទាំងតាមការពិត រីឯអាពាហ៍ពិពាហ៍អចិន្ត្រៃយ៍វិញអចិន្ត្រៃតែអាការក្រៅទេ តែតាមការពិតនោះវាមានកំណត់ពេល ។

ហេតុអ្វីអ្នកដែលអនុញ្ញាតអាពាហ៍ពិពាហ៍អចិន្ត្រៃយ៍ ដែលអស់លោកអ្នកនីតិសាស្ត្រមុស្លីមទទួលស្គាល់នោះ ខ្លាចដាក់ឲ្យអនុវត្តិនិងអនុញ្ញាតអាពាហ៍ពិពាហ៍មានកំណត់ពេល (មុតអុស្កុ) ?

យើងយល់ហើយថាអ្វីគឺមុតអុស្កុ យើងនឹងបង្ហាញភ័ស្តុតាងដែលបញ្ជាក់ថាហេតុអ្វីមុតអុស្កុត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់សាសនា ហើយហេតុអ្វីមុតអុស្កុត្រូវដាក់ជាបញ្ញត្តិជាពីរដំណាក់កាលគឺ៖

- ១. ភាពស្របច្បាប់របស់មុតអុស្កុក្នុងដើមសម័យអ៊ីស្លាម ។
- ២. មិនលុបចោលច្បាប់នេះ កាលព្រះសាស្តា ﷺ អស់ឡោះហ្ន៎ ﷺ នៅមានព្រះជន្ម ។

ភ័ស្តុតាងច្បាស់លាស់ដែលបញ្ជាក់ថា មុតអុស្កុស្របច្បាប់នោះគឺ អាយ៉ាស្កុ៖

فَمَا اسْتَمْتَعْتُمْ بِهِ مِنْهُنَّ فَآتُوهُنَّ أُجُورَهُنَّ فَرِيضَةً

"រីឯបណ្តាស្ត្រី ដែលពួកអ្នកបានត្រេកត្រអាលជាមួយ[ដោយស្របតាមអាពាហ៍ពិពាហ៍] (គឺមុតអុស្កុ) ចូរពួកអ្នកប្រគល់ខាន់ស្លាឲ្យពួកនាងតាម

កំណត់កាតព្វកិច្ច (៤:២៤) ។"¹⁵⁰

ពាក្យនៅក្នុងអាយ៉ាស៊ុនេះជាកំណត់សម្គាល់ដាក់ស្តែងដែលបញ្ជាក់ថាគេបើកឲ្យដឹងអំពីមុតអុស៊ុន គឺ៖

មួយ ៖ ពាក្យ "អ៊ីសទីមតាអ៊ី" (استمنا)¹⁵¹ សំដៅទៅលើ "អាពាហ៍ពិពាហ៍មានកំណត់" ពីព្រោះបើមានន័យថា អាពាហ៍ពិពាហ៍អចិន្ត្រៃ នោះ សំនួនសេចក្តីច្បាស់ជានឹងបញ្ជាក់រឿងនេះ ។

ពីរ ៖ ពាក្យ "អ៊ូយូរហ្វុនណា" (أورهن) មានន័យថា "ប្រាក់ខាន់ស្លា" នោះជាកំណត់សម្គាល់ច្បាស់លាស់បញ្ជាក់ថា គេនិយាយអំពី មុតអុស៊ុន (អាពាហ៍ពិពាហ៍មានកំណត់ពេល) ពីព្រោះបើគេនិយាយអំពីអាពាហ៍ពិពាហ៍អចិន្ត្រៃ គេនឹងប្រើពាក្យ "មាស៊ុរ" (مه) ឬពាក្យ "ស្វីដ្យាក្វ" (صداق) ។

បី ៖ អស់លោកអ្នកស្រាយគួរអានស្តីអុស៊ុននិងស៊ុននីបានសរសេរថា អាយ៉ាស៊ុនេះត្រូវបើកឲ្យដឹងអំពីអាពាហ៍ពិពាហ៍មានកំណត់ពេល ។

លោក យ៉ុឡាល់ អាដូ-ខ្លីន អាល-ស៊ូយូឡី (جلال الدين السيوطي) នៅក្នុងសេចក្តីអធិប្បាយគួរអាន អាល-ខ្លូរ អាល-ម៉ាន់ស្វ៊ីរ (الدر المنثور) រាយការណ៍តមកពីលោក អ៊ីបនូ យ៉ុរៀរ និងលោក អាស-ស៊ីដូឡី ថាអាយ៉ាស៊ុនខាងលើនេះទាក់ទងនឹងអាពាហ៍ពិពាហ៍មានកំណត់ពេល ។¹⁵²

លោក អាប៊ី យ៉ុក្តុហ្វារ មូហ្វាម៉ាដូ អ៊ីបនូ យ៉ុរៀរ គ្លីបារី (ابو جعفر محمد بن جرير طبري) នៅក្នុងសេចក្តីអធិប្បាយគួរអានរបស់លោក

¹⁵⁰ ស៊ូរ៉េត្ត អាន់-នីសាអ៊ី 4:24 ។
¹⁵¹ ពាក្យនេះមានដើមកំណើតមកពីពាក្យ មុតអុស៊ុន ស្តីអំពីលក្ខណៈមិនបិតថេរ ។
¹⁵² សូមមើលសៀវភៅរបស់លោក អាដូ-ខ្លូរ អាល-ម៉ាន់ស្វ៊ីរ (الدر المنثور) ជុំទី ២ ទំព័រ ១៤០ តពីអាយ៉ាស៊ុនមុន ។

បានរាយការណ៍តមកពីលោក អាស់-ស៊ីដូឌី លោក មូយ៉ាហ្គីដូ និងលោក អ្នកបាស់ថា អាយ៉ាស្តនេះទាក់ទងនឹងអាពាហ៍ពិពាហ៍មានកំណត់ ពេល ។¹⁵³

ប្តូរ - អ្នកចងក្រងហ្វាត្វាខ្លីត្រឹមត្រូវដោយមានបណ្តាញផ្ទៃដំបូងព័ត៌មានបន្ត គួរទុកចិត្តបានក៏ទទួលស្គាល់រឿងនេះដែរ ។ ឧទាហរណ៍ លោកមុស្លីម អ៊ីបនូ អាល់-ហ្វាត្វាហ្គីដូ (مسلم بن الحجاج) បានរាយការណ៍នៅក្នុងហ្វាត្វាខ្លី របស់លោក តមកពីលោក យ៉ាហ្គីដូ អ៊ីបនូ អ្នកបាស់ថា និងលោក សាឡាម៉ាស្ត អ៊ីបនូ អាក់រ៉ាអ៊ី (سلمة بن الأكوع) ថា៖

«خرج علينا منادي رسول الله صَلَّى الله عليه وآله) وَسَلَّمَ فقال إِنَّ رَسُولَ اللَّهِ قَدْ
أذن لكم أن تستمتعوا؛ يعني متعة النساء»

"អ្នកនាំពាក្យរបស់ព្រះសាស្តា^ﷺ អាល់-ហ្គេហ្គីដូបានមកជួបយើង ហើយ បានថា៖ "ព្រះសាស្តា^ﷺ អាល់-ហ្គេហ្គីដូ អនុញ្ញាត អ៊ីសទីមតាអ៊ី (استمتع) ឲ្យអស់លោក ពោលគឺ ការត្រេកត្រអាលជាមួយស្ត្រីដោយមានកំណត់ ពេល (គឺមុតអ្នក) ។"¹⁵⁴

ហ្វាត្វាខ្លីគួរឲ្យទុកចិត្តស្តីអំពីរឿងនេះ ដែលមានបណ្តាញផ្ទៃដំបូងព័ត៌មានបន្ត មានច្រើនណាស់ មិនអាចលើកមកអធិប្បាយជូនទាំងអស់បានទេនៅ ក្នុងសៀវភៅនេះ ។ ហេតុដូច្នេះ អស់លោកអ្នកប្រាជ្ញនិងអស់លោកអ្នក ស្រាយគូរអានមុស្លីមទទួលស្គាល់មូលមតិគ្នាថា មុតអ្នក (អាពាហ៍ ពិពាហ៍មានកំណត់ពេល) ត្រូវដាក់ជាបញ្ញត្តិឲ្យប្រើក្នុងសម័យអ៊ីស្លាមទើប

¹⁵³ សូមមើលសៀវភៅ យ៉ាមីអ៊ី អាល់-បាយ៉ាន ហ្គី តាហ្វ្សៀវ អាល់-គូរអាន (جامع البيان في تفسير القرآن) ជុំទី ៥ ទំព័រ ៩ ។

¹⁵⁴ សូមមើល ស្ត្រីហ្គីហ្គី មុស្លីម (صحيح مسلم) ជុំទី ៥ ទំព័រ ១៣០ បោះពុម្ពនៅប្រទេសអេស៊ីប ។

នឹងកកើតនិងក្នុងសម័យព្រះសាស្តា صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم ។

តើអត្តន័យរបស់អាយ៉ាស៊ូ មុតអ៊ុស៊ូ ត្រូវលើកចោលទេ ?

ប្រហែលជាអ្នកដែលសង្ស័យថា មុតអ៊ុស៊ូមានលក្ខណៈមិនស្របច្បាប់ មានចំនួនតិចណាស់ក្នុងសម័យព្រះសាស្តា صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم អល់ឡោះហ្គ័រ عز وجل ។ នេះ បង្ហាញឲ្យឃើញថាច្បាប់នេះមិនត្រូវលើកចោលទេ ។

ហ្វាឌីស្ត្រូនិងប្រវត្តិសាស្ត្រអ៊ីស្លាមបង្ហាញឲ្យឃើញថា ព្រះបញ្ញត្តិនេះត្រូវ ដាក់ឲ្យមុស្លីមទាំងអស់ប្រើជាទូទៅ រហូតដល់សម័យស្តេចខ្ញុំលីហ្វទីពីរ ដែលបានហាមប្រើព្រះបញ្ញត្តិនេះ ។

លោក មុស្លីម អ៊ីបន្ត អាល់-ហ្វាច្ច័យ៉ាច្ច័ បានរាយការណ៍នៅក្នុងស្ត្រីហ្គ័រហ្គ័ របស់លោកថាលោក អ៊ីបន្ត អាប់បាស់ និងលោក អាល់-ស្វីប័រ ប្រឆាំង ការហាមធ្វើមុតអ៊ុស៊ូជាមួយស្ត្រី និងមុតអ៊ុស៊ូពេលបំពេញពិធីហ្វាច្ច័ ។ លោក យ៉ាហ្គ័រ អ៊ីបន្ត អាប់ខុលឡោះហ្គ័រ មានប្រសាសន៍ថា៖

"فعلنا هما مع رسول الله ثم نأنا عنهما عمر فلم نعد لهما."

"ក្នុងសម័យព្រះសាស្តា صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم អល់ឡោះហ្គ័រ عز وجل យើងធ្លាប់តែធ្វើទាំងពីរនេះ (គឺ មុតអ៊ុស៊ូទាំងពីរ) ។ ក្រោយមក អ៊ីម៉ា បានហាមយើងធ្វើមុតអ៊ុស៊ូទាំងពីរ នេះ ក្រោមយពីនោះមកយើងលែងធ្វើមុតអ៊ុស៊ូទៀត ។" ¹⁵⁵

នៅក្នុងសៀវភៅស្រាយគូរអានរបស់លោក លោក យ៉ាឡាល់ អាដ្ច័-ខ្លីន អាល់-ស្វីយ្យ័ (جلال الدين السيوطي) បានរាយការណ៍តមកពីលោក

¹⁵⁵ សូមមើល ស្ត្រីហ្គ័រហ្គ័ មុស្លីម (صحیح مسلم) ជុំទី ១ ទំព័រ ៣៩៥ ។ សូមមើល ស្វីណាន អាល់-បៃហ្វាគី (سنن الكبرى بیہقی) ជុំទី ៧ ទំព័រ ២០៦ ។

អាប់ដូល-វីស្វាតូ លោក អាថ្វី ដូរុដូ និងលោក អ៊ីបនូ យ៉ូរ៉េរ អស់លោក ទាំងនេះបានរាយការណ៍តមកពីលោក អាល់-ហ្គាតាំ ថាគេបានសួរលោក ថា៖ "តើអាយ៉ាសុំមុតអុសុំត្រូវលើកចោលទេ ?" លោកបានតបថា៖ "ទេ អាលី صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖

"لولا أن عمر نهي عن المتعة ما زنى إلا شقيي."

"បើអ៊ីម៉ារមិនបានហាមធ្វើមុតអុសុំទេនោះ នឹងពុំមានអ្នកមួយប្រព្រឹត្តអំពើ អតិថិវិយានិងអំពើសហាយស្មន់គ្នា (ស្ត្រីណា) ឡើយ លើកលែងតែមនុស្ស អាក្រក់ប៉ុណ្ណោះ ។"¹⁵⁶

លោក អាលី អ៊ីបនូ មូហាំម៉ាដូ កៀស្វាឃី (علي بن محمد القوشجي) មាន ប្រសាសន៍ដែរថា៖ "អ៊ីម៉ារ អ៊ីបនូ អាល់-ខុត្តូតូប បានប្រកាសពីលើវេទិកា ថា៖

"أيها الناس ثلاث كنّ على عهد رسول الله أنا أنهي عنهنّ و أحرمهنّ وأعاقب عليهنّ وهي متعة النساء و متعة الحج وحيّ على خير العمل."

"ប្រជារាស្ត្រអើយ គេបានអនុញ្ញាតឲ្យធ្វើវត្ថុបីប្រការសម័យព្រះសាស្ត្រា صلوات الله عليه وآله អស់ឡោះហ្ន៎ ពេលនេះខ្ញុំហាមធ្វើវត្ថុបីប្រការនោះ ។ ខ្ញុំធ្វើទោសអ្នក ណាដែលធ្វើវត្ថុបីប្រការនោះ ។ វត្ថុបីប្រការនោះគឺ មុតអុសុំជាមួយស្ត្រី មុតអុសុំពេលបំពេញពិធីហ្គាច និងថា "ហ្វែយ៉ា អុឡា ខ្យងរីល-អុម៉ាល់ (ត្រូវមកសាងអំពើល្អប្រសើរបំផុត) [ក្នុងអាស្មាន] ។"¹⁵⁷

មានហ្វាត្វាខ្លះច្រើនណាស់ស្តីអំពីរឿងនេះ មិនអាចលើកយកទាំងអស់មក

¹⁵⁶ សូមមើលសៀវភៅ អាដូ-ខូរ អាល់-ម៉ាន់ត្រូវ (الدر المنثور) ជុំទី ២ ទំព័រ ១៤០ សេចក្តីអធិប្បាយមុតអុសុំ ។

¹⁵⁷ សូមមើលសៀវភៅ ស្វារហ្ន៎ អាល់-តាថ្វីដូ របស់ លោក អាល់-កៀស្វាឃី (المباحث الإمامة) "មាបាហ្ន៎ស្វា អាល់-អ៊ីម៉ាម៉ាសុំ (شرح التجريد القوشجي) ទំព័រ ៤៨៤ ។

បង្ហាញជូនក្នុងសៀវភៅតូចនេះបានទេ ។ ¹⁵⁸

មុតអុស្តុជាអាពាហ៍ពិពាហ៍មួយប្រភេទ ព្រោះអាពាហ៍ពិពាហ៍មាន
លក្ខណៈអចិន្ត្រៃនិងមានពេលកំណត់ ។ ស្ត្រីដែលបានធ្វើកិច្ចព្រមព្រៀង
អាពាហ៍ពិពាហ៍មានពេលកំណត់ជាភារិយាពេញច្បាប់របស់បុរស ឯបុរស
ជាស្វាមីពេញច្បាប់របស់ស្ត្រី ។ អាពាហ៍ពិពាហ៍ប្រភេទនេះមានចែងនៅ
ក្នុងអាយ៉ាស្តុត្រូវអានទាំងអស់ដែលស្តីអំពីអាពាហ៍ពិពាហ៍ ។

គួរអានចែងថា៖

إِلَّا عَلَىٰ أَرْوَاجِهِمْ أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُمْ وَالَّذِينَ هُمْ لِأَرْوَاجِهِمْ حَفِظُونَ ﴿٥٦﴾

"ពួកគេការពារខ្លួន (រៀបចំមេចុន) ។ [ពួកគេរៀបចំការពារដំណេក
ជាមួយស្ត្រីផ្សេង] រៀបចំលែងតែជាមួយបណ្តាភារិយាពួកគេ ឬជាមួយទាស
ពួកគេ[ដោយស្របតាមច្បាប់អស់ឡោះហ្វ័រ] (២៣:៥-៦) ។"¹⁵⁹

¹⁵⁸ ព័ត៌មានបន្ថែម សូមមើលសៀវភៅយោងខាងក្រោមនេះគឺ៖ មុសណាដ្ឋ
អាល្ល់ម៉ាដ្ឋ អ៊ីបន្ទូ ហ្គាន់បាល់ ជុំទី ៣ ទំព័រ ៣៥៦, ៣៦៣ ។ អាល់-បាយ៉ាន រ៉ាត់-
តាប៊យីន (البیان والتبيين) របស់លោកអាល់-យ៉ាហ្គីស្ត (الجاحظ) ជុំទី ២ ទំព័រ ២២៣ ។
អាល្ល់កាម អាល់-គួរអាន (احكام القرآن) របស់លោក អាល់-យ៉ាស្ត្រូស្ត (الخصاص) ជុំទី
១ ទំព័រ ៣៤២ ។ តាហ្វ័សៀរ អាល់-គួរទូប៊ី (تفسير القرطبي) ជុំទី ២ ទំព័រ ៣៧០ ។
គីតាប អាល់-ម៉ាប៊ស៊ីត្ត (كتاب المبسوط) របស់លោក សារីកូស៊ី អាល់-ហ្គាណាហ្វី
(سرخسي الحنفي) "គីតាប អាល់-ហ្គាច្ត", "បាប អាល់-គួរអាន" ។ ស្វាដ្ឋ អាល់-ម៉ាអុដ្ឋ
(زاد المعاد) របស់លោក អ៊ីបន្ទូ អាល់-កូយ័យីម (ابن قيم) ជុំទី ១ ទំព័រ ៤៤៤ ។ កាន់ស្ត
អាល់-អ៊ីមម៉ាល់ (كنز العمال) ជុំទី ៨ ទំព័រ ២៩៣ ។ មុសណាដ្ឋ អាច្ឆិ ដ្វាវុដ្ឋ អាត្ត-
ត្តិយ៉ាលីស៊ី (مسند ابو داود الطيالسي) ទំព័រ ២៤៧ ។ តារិក្ត អាត្ត-ត្តិបារី (تاريخ الطبري) ជុំទី
៥ ទំព័រ ៣២ ។ អាល់-មុសតាប៊ីន របស់លោក ត្តិបារី ។ តាហ្វ័សៀរ រ៉ីស៊ី ជុំទី ៣
ទំព័រ ២០២ ។ តាហ្វ័សៀរ អាច្ឆិ ហ្គាយ៉ាន់ ជុំទី ៣ ទំព័រ ២១៨ ។

¹⁵⁹ អាល់-មុមីន្ទូន 23:5-6 ។

ស្ត្រីរៀបដែលអាពាហ៍ពិពាហ៍តាមកិច្ចព្រមព្រៀង មានកំណត់ស្របតាម ច្បាប់ ស្ត្រីនោះនៅក្នុងចំណោមស្ត្រីដែលពាក្យគូរអានហៅថា "إِلَىٰ عَلَىٰ أَرْوَاحِهِمْ" (រៀបលែងតែជាមួយបណ្តាភរិយាពួកគេ) មិនផ្សេងពីនេះ ទេ ។ ហេតុដូច្នោះ ស្ត្រីដែលរៀបការជាមួយបុរសតាមកិច្ចព្រមព្រៀង មុតអុស្ក់ទៅជាភរិយារបស់បុរសនោះ ហើយស្ត្រីនោះនៅក្នុងចំណោម បណ្តាស្ត្រីដែលរាប់បញ្ចូលក្នុងពាក្យ "أَرْوَاحِهِمْ" ។

អាយ៉ាស្ក់ខាងលើនេះ (ស៊ូរ៉ោះត្តី អាល់-មុមីនូន) អនុញ្ញាតឲ្យរួមភេទជាមួយ ភរិយានិងទាសី តែស្ត្រីដែលរៀបការតាមកិច្ចព្រមព្រៀងមានកំណត់នោះ ក៏នៅក្នុងចំណោមភរិយាដែរ ។

អាល់-មុមីនូន ដែលអ្នកខ្លះថាជាអាយ៉ាស្ក់ដែលលើកអាយ៉ាស្ក់ទៀត ចោលនោះ ត្រូវបើកឲ្យដឹងនៅឯម៉ាកកាស្កុ (មុនព្រះសាស្តា صلى الله عليه وآله وسلم ភៀសខ្លួន ទៅម៉ាឌីណាស្កុ) រីឯស៊ូរ៉ោះត្តី អាន់-នីសាអ៊ី ដែលមានអាយ៉ាស្ក់មុតអុស្ក់ នោះ ត្រូវបើកឲ្យដឹងនៅឯម៉ាឌីណាស្កុ (ក្រោយពីព្រះសាស្តា صلى الله عليه وآله وسلم បាន ភៀសខ្លួន) ។

តើអាយ៉ាស្ក់ដែលត្រូវបានបើកឲ្យដឹងនៅឯម៉ាកកាស្កុនោះ អាចលើក ចោលនូវអាយ៉ាស្ក់ដែលនឹងត្រូវបើកឲ្យនៅឯម៉ាឌីណាស្កុ (គឺនៅពេល ក្រោយ) បានដូចម្តេចទៅ ?

ភ័ស្តុតាងជាក់ស្តែងមួយទៀតដែលបញ្ជាក់ថា ពុំមានការលើកអាយ៉ាស្ក់ មុតអុស្ក់ចោលក្នុងសម័យព្រះសាស្តា صلى الله عليه وآله وسلم នោះ គឺហ្គាឌីស្ត្រសន្លឹកសន្លាប់ ដែលបដិសេធការលើកអាយ៉ាស្ក់នេះចោល ក្នុងសម័យព្រះសាស្តា صلى الله عليه وآله وسلم ឧទាហរណ៍ហ្គាឌីស្ត្រដែលលោក យ៉ាឡាល់ អាដូ-ឌីន អាល់-ស៊ូយូទី បាន

រាយការណ៍និងបានថ្លែងអធិប្បាយនៅក្នុង អាដូ-ខូរ អាល-ម៉ាន់ស្ទ័រ (الدر المنثور) នោះជាដើម ។¹⁶⁰

សូមរំលឹកថាអ៊ីម៉ាអាស្ក់លុល-បៃត៍^{عليه} យោលតាមបញ្ញត្តិហ្វាខ្លីស្ទ្រ អាស្ក័-ស្វាត្រីឡែន ដែលជាព្រះមគ្គទេសក៍ដឹកនាំអ៊ីម៉ាត្រូនិងដែលមិនបែកចេញពីគូរអាននោះ បានបញ្ជាក់លក្ខណៈស្របច្បាប់របស់អាពាហ៍ពិពាហ៍មុតអុស្ក់ ហើយច្រានចោលមតិដែលថាអាយ៉ាស្កុមុតអុស្ក់ត្រូវលើកចោលនោះ ។¹⁶¹

ការដែលអ៊ីស្លាមអាចដោះស្រាយបញ្ហារបស់សង្គម គ្រប់សម័យកាលនោះ បញ្ជាក់ឲ្យដឹងថាអាពាហ៍ពិពាហ៍ប្រភេទនេះមានកល្យណៈត្រឹមត្រូវ ស្របច្បាប់ តាមលក្ខខ័ណ្ឌអធិប្បាយខាងលើនេះហើយ ។ សព្វថ្ងៃ មធ្យោបាយប្រសើរបំផុតសម្រាប់ការពារយុវជនពីការផ្សេងខ្លួនក្នុងអំពើអាស្រូវ និងអំពើខុសសីលធម៌នោះ គឺអាពាហ៍ពិពាហ៍មានកំណត់ពេលត្រឹមត្រូវតាមលក្ខខ័ណ្ឌច្បាប់ ។

សំណួរ ១៩ - ហេតុអ្វីស្ត្រីអុស្ក់ក្រាបប្រណិប័តន៍លើដីទូរបាន?

ចម្លើយ

¹⁶⁰ សូមមើលសៀវភៅ អាដូ-ខូរ អាល-ម៉ាន់ស្ទ័រ (الدر المنثور) ជំទី ២ ទំព័រ ១៤០-១៤១ សេចក្តីអធិប្បាយមុតអុស្ក់ ។

¹⁶¹ សូមមើលសៀវភៅ វ៉ាសាអ៊ីល អាស្ក័-ស្ត្រីអុស្ក់ (وسائل الشيعة) ជំទី ១៤ ទំព័រ ៤៣៦ "គឺតាម អាន់-នីកាស្កុ" វគ្គមុខស្តីអំពី មុតអុស្ក់ ។

អ្នកខ្លះគិតថាក្រាបប្រណិប័តន៍លើដី ឬទូរបានដៃដែលយកមកពីកន្លែង
បញ្ចុះសពទុក្ខបុគ្គលប្រៀបបាននឹងគោរពសក្ការៈដីនោះ ហើយចាត់ទុក
ជាអំពើហ៊ុនហាយមួយ (គឺស្មើរិក) ។

ដើម្បីឆ្លើយតបសំណួរនេះ ត្រូវដឹងថាមានការខុសគ្នារវាងឃ្លា "អាស៍-
ស៊ូយូដូ លិលឡាស្ក" (ក្រាបប្រណិប័តន៍ ដើម្បី អល់ឡោះហ្គ័រ) និងឃ្លា
"អាស៍-ស៊ូយូដូ អុឡាល់-អាដ្វី" (ក្រាបប្រណិប័តន៍ លើ ដី) ។ បញ្ហារបស់
បុគ្គលនិយាយខាងលើនេះ គឺពួកគេមិនចេះវែកញែកន័យរបស់ឃ្លាទាំងពីរ
នេះទេ ។

ច្បាស់ណាស់ អត្ថន័យរបស់ "អាស៍-ស៊ូយូដូ លិលឡាស្ក" គឺ "ក្រាប
ប្រណិប័តន៍ដើម្បីអល់ឡោះហ្គ័រ (គឺផ្ដោតចិត្តទៅរកអល់ឡោះហ្គ័រ)" រីឯ
"អាស៍-ស៊ូយូដូ អុឡាល់-អាដ្វី" មានន័យថា "ក្រាបប្រណិប័តន៍លើដី" ។
អាចនិយាយបានម្យ៉ាងទៀតថា ដែលយើងក្រាបប្រណិប័តន៍លើដីនោះ
យើងក្រាបប្រណិប័តន៍ដើម្បីអល់ឡោះហ្គ័រ (គឺផ្ដោតចិត្តទៅរក
អល់ឡោះហ្គ័រ) តាមគោលការណ៍ មុន្នីមទាំងអស់ក្នុងលោកក្រាប
ប្រណិប័តន៍លើអ្វីមួយដើម្បីអល់ឡោះហ្គ័រ ។ អស់ទាំងអ្នកធ្វើពិធីហ្វាចូ
នៅឯព្រះមហាក្រឹះអល់ឡោះហ្គ័រ ក្រាបប្រណិប័តន៍លើថ្មម៉ាស់យ៉ូដូ
អាល់-ហ្វារីមដូចគ្នាដែរ តែគោលបំណងរបស់ពួកគេគឺក្រាបប្រណិប័តន៍
ដើម្បីអល់ឡោះហ្គ័រ (គឺផ្ដោតចិត្តទៅរកអល់ឡោះហ្គ័រ) ។

ដោយបានឃើញហើយ គេដឹងច្បាស់ថាការក្រាបប្រណិប័តន៍លើដី លើ
អនុផលិតផលមកពីរុក្ខជាតិ ។ល ។ មិនមានន័យថាគោរពសក្ការៈវត្ថុទាំង
នោះទេ តែមានន័យថាក្រាបប្រណិប័តន៍ដើម្បីអល់ឡោះហ្គ័រនិងគោរព
សក្ការៈព្រះអង្គដោយបន្ទាបខ្លួន និងដោយដាក់ខ្លួនទៀបនឹងដី ។
ស្រដៀងគ្នាដែរ គេដឹងច្បាស់ថាការក្រាបប្រណិប័តន៍ លើទូរបានដៃ ខុសគ្នា

ពីក្រាបប្រណិប័តន៍ ដើម្បីទូរបាន (គឺសំពះទូរបាន មិនសំពះ អល់ឡោះហ្ន៎ ទេ) ។

ព្រះគម្ពីរគូរអានចែងថា៖

وَلِلَّهِ يَسْجُدُ مَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ

ប្រជានិករដែលនៅលើមេឃទាំងឡាយ និងផែនដីក្រាបប្រណិប័តន៍ អល់ឡោះហ្ន៎ (១៣:១៥) ។¹⁶²

ព្រះសាស្តា صلوات الله عليه وآله ក៏មានព្រះវចនៈដែរថា៖

“جُعِلَتْ لِي الْأَرْضُ مَسْجِدًا وَ طَهُورًا.”

"គេបានចាត់តាំងដី[បរិសុទ្ធ]ជាកន្លែងក្រាបប្រណិប័តន៍សម្រាប់ខ្ញុំ និងជា ភ្នាក់ងារជម្រះបន្ទុក ។"

ដូច្នេះ "ក្រាបប្រណិប័តន៍ ដើម្បី អល់ឡោះហ្ន៎" និង "ក្រាបប្រណិប័តន៍ លើ ដី ឬ ទូរបាន" មិនត្រឹមតែខុសគ្នាឆ្ងាយប៉ុណ្ណោះទេ តែទាំងពីរនេះ ថែមទាំងត្រូវគ្នាយ៉ាងសក្តិសមទៀតផង ។ នេះព្រោះតែការក្រាប ប្រណិប័តន៍លើអនុផលិតផលរុក្ខជាតិជាអំពើរាបទាប និងជាការដាក់ខ្លួន មួយបែបដ៏ប្រសើរបំផុតចំពោះអល់ឡោះហ្ន៎ តែមួយគត់ ។

ដើម្បីអធិប្បាយបំភ្លឺមតិរបស់ស្តីអ្នកសុំ គប្បីលើកយកមកនូវពាក្យពេជន៍ របស់ព្រះអគ្គមហាប្រមុខ អ៊ីម៉ាអាស្ត៍-ស្តីឱក្តិ صلوات الله عليه وآله មកអធិប្បាយ គឺ៖

عن هشام ابن الحكم قال: قلت لأبي عبد الله: أخبرني عما يجوز السجود عليه وعمّا لا يجوز؟ قال: السجود لا يجوز إلا على الأرض أو ما أنبتت الأرض إلا ما أكل أو لبس. فقلت له جعلت فداك ما العلة في ذلك؟ قال لأن السجود هو الخضوع لله عز

¹⁶² សូមមើលគូរអាន សូរពោះត្តិ អារវ៉ុត្តិ គឺសូរពោះត្តិទី ១៣ អាយ៉ាស្ត៍ ១៥ ។

وجلّ فلا ينبغي أن يكون على ما يؤكل و يلبس لأن أبناء الدنيا عبيد ما يأكلون ويلبسون. الساجد في سجوده في عبادة الله عز وجلّ فلا ينبغي أن يضع جبهته في سجوده على معبود أبناء الدنيا الذين اغتروا بغرورها. والسجود على الأرض أفضل لأنه أبلغ في التواضع والخضوع لله عز وجلّ.

ប្តីស្ត្រី អ៊ីបន្ធុ អាណ-ហ្គាកាំបានតំណាលថា៖ "ខ្ញុំបានសួរអាថ្នី អាប់ខុលឡោះហ្គា^{صلوات الله عليه والسلام} (គឺអ៊ីម៉ាអាស្ទ័-ស្ទ័រ^{صلوات الله عليه والسلام}) អំពីវត្តដែលគេ អនុញ្ញាតឲ្យក្រាបប្រណិប័តន៍លើបាន និងអំពីវត្តដែលគេហាមក្រាប ប្រណិប័តន៍លើ ។" អ៊ីម៉ាមានវចនៈថា៖ "អនុញ្ញាតឲ្យក្រាបប្រណិប័តន៍តែ លើដីនិងលើអ្វីៗដែលដុះលើដីនោះទេ មិនរាប់បញ្ចូលអ្វីដែលអាច បរិភោគបាននិងអ្វីដែលអាចស្លៀកពាក់បានទេ ។" ខ្ញុំបានសួរថា៖ "ទូល បង្គំសូមប្រាប់ខ្លួនដើម្បីព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه والسلام} ហេតុអ្វីទៅ?" ព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه والسلام} បានតប វិញថា៖ "នៅក្នុងការក្រាបប្រណិប័តន៍ បុគ្គលសម្តែងនូវការដាក់ខ្លួននិង ការគោរពចុះចូលខ្លួនចំពោះអស់ឡោះហ្គា^{صلى الله عليه وسلم} ។ ដូច្នោះ មិនសក្តិសមទេ ដែលក្រាបប្រណិប័តន៍លើវត្តដែលអាចបរិភោគបាន ឬដែលអាចស្លៀក ពាក់បាននោះ ពីព្រោះមនុស្សវត្តនិយមជាទាសៈរបស់វត្តដែលខ្លួនបរិភោគ និងស្លៀកពាក់ ។ បុគ្គលដែលនៅក្នុងការក្រាបប្រណិប័តន៍ស្ថិតនៅក្នុង សភាពក្រាបអភិវន្ធន៍ដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ចំពោះអស់ឡោះហ្គា^{صلى الله عليه وسلم} ។ ហេតុដូច្នោះ មិន សក្តិសមទេ ដែលដាក់ថ្ងាសលើអ្វីដែលមនុស្សចចេសវត្តនិយមគោរព សក្តារៈនោះ ។ ក្រាបប្រណិប័តន៍លើដីជាវិធីក្រាបប្រណិប័តន៍ប្រសើរ បំផុតមួយ ពីព្រោះវាជាមធ្យោបាយដែលសមរម្យបំផុតសម្រាប់សម្តែង អាការដាក់ខ្លួននិងអាការរាបទាបចំពោះអស់ឡោះហ្គា^{صلى الله عليه وسلم} ។¹⁶³"

ពាក្យពេជន៍ដ៏ត្រឹមត្រូវនេះបញ្ជាក់ភស្តុតាងយ៉ាងជាក់ច្បាស់ថា ការក្រាប

¹⁶³ សូមមើលសៀវភៅ ប៊ីហ្គារ អាណ-អាស័រ (بحار الانوار) ក្បាលទី ៥៨ ទំព័រ ១៨៧ និងសៀវភៅ អ៊ីឡាល់ អាណ-ស្តារអ៊ីអ៊ី (علل الشرائع) ។

ប្រណិប័តន៍លើដីជាមធ្យោបាយដ៏ ស័ក្តិសមបំផុតមួយដើម្បីសម្តែងឲ្យ
ឃើញនូវអាការដាក់ខ្លួននិងអាការរាបទាបចំពោះអល់ឡោះហ្គ័រ ព្រះតែ
មួយគត់ ។

ដូច្នេះ គេអាចសួរបានថា៖ ហេតុអ្វីស្ត្រីអូស្ត្រាលីក្រាបប្រណិប័តន៍តែលើដី ឬ
លើអនុផលិតផលមួយចំនួនប៉ុណ្ណោះ ហេតុអ្វីពួកគេមិនក្រាបប្រណិប័តន៍
លើវត្ថុផ្សេង ?

ចម្លើយសំណួរនេះគឺ៖ ដូចទង្វើគោរពសក្ការៈដែរដែលត្រូវតែចេញមកពី
ព្រះនីតិបញ្ញត្តិអ៊ីស្លាមនោះ ចំណែកឯលក្ខខណ្ឌរបស់ទង្វើគោរពសក្ការៈ
នោះ ប៉ែកនានានិងវិធីប្រតិបត្តិក៏ត្រូវតែអធិប្បាយបំភ្លឺក្រោមពន្លឺព្រះវចនៈ
និងព្រះទង្វើរបស់ព្រះសាស្ត្រា សល្ហិល្ហិ ដែរ ពីព្រោះ យោលតាមព្រះគម្ពីរតួរអាន
រឿស្វីលុលឡោះហ្គ័រ សល្ហិល្ហិ ជាគំរូប្រសើរបំផុតសម្រាប់មនុស្សជាតិទាំងមូល ។

សំណួរ ២០ - ពេលស្ត្រីយ៉ាវ៉ាស្ត្រាលី ហេតុអ្វីស្ត្រីអូស្ត្រាលីថើបទ្វារ
និងជញ្ជាំងបូណីជដ្ឋានរបស់អេលីយ៉ា ស្វែងរកពរជ័យ
ដោយទង្វើនេះ ?

ចម្លើយ

ស្វែងរកពរជ័យ (តាបារុក البرک) តាមរយៈព្រះសារីរិកធាតុ (ឬព្រះ
បូជណីយដ្ឋានឯទៀត) របស់មិត្តជំនិតរបស់អល់ឡោះហ្គ័រនោះមិនមែន
ទង្វើរបស់ក្រុមមុស្លីមដាច់ខ្សែកមួយទេ ។ ព្រឹត្តិការណ៍នេះធ្លាប់មានមក
ហើយ ដែលគេបានរាយការណ៍នៅក្នុងព្រះដ៏ប្រវត្តិរបស់ព្រះសាស្ត្រា សល្ហិល្ហិ
និងនៅក្នុងដ៏ប្រវត្តិរបស់បណ្ឌិតសារកព្រះអង្គ សល្ហិល្ហិ ។

មិនត្រឹមតែព្រះសាស្តា^{១៦៤} និងបណ្តាសាវកព្រះអង្គ^{១៦៥} ទេ ដែលបានធ្វើ
ទង្វើនេះ តែព្រះសាស្តាមុនៗក៏ធ្លាប់ធ្វើទង្វើនេះដែរ ។ ខាងក្រោមនេះគឺ
ភ័ស្តុតាងដកស្រង់ពីក្នុងគួរអាន និងស៊ុនណាស្តដែលចែងថាការស្វែងរក
ពរជ័យតាមរយៈព្រះសិរិកធាតុ (និងព្រះបូជណ៍ដ្ឋាន) របស់មិត្តជំនិត
របស់អល់ឡោះហ្គ័រ^{១៦៤} នោះសមស្របតាមច្បាប់ ។

១. នៅក្នុងគម្ពីរគួរអានយើង យូស៊ីហ្វ សច្ចករ^{១៦៥} បានបង្ហាញខ្លួនចំពោះ
បងៗព្រះអង្គ^{១៦៥} ហើយបានលើកទោសឲ្យពួកគេ ថា៖

أَذْهَبُوا بِقَمِيصِي هَذَا فَأَلْقَوْهُ عَلَىٰ وَجْهِ أَبِي يَأْتِ بَصِيرًا

"ចូរអស់លោកយកអាវុំនេះទៅដាក់លើមុខឪពុកខ្ញុំ លោកនឹងមើល
ឃើញវិញដូចដើម (១២:៩៣) ។"¹⁶⁴

បន្ទាប់មក គួរអានចែងថា៖

فَلَمَّا أَن جَاءَ الْبَشِيرُ أَلْقَاهُ عَلَىٰ وَجْهِهِ ۖ فَارْتَدَّ بَصِيرًا

"លុះអ្នកនាំដំណឹងល្អបានមកដល់ គេបានដាក់អាវុំរបស់យូស៊ីហ្វលើមុខ
គេ (យ៉ាកូប) គេក៏មើលឃើញវិញ (១២:៩៦) ។"¹⁶⁵

អាយ៉ាស្តុគួរអាននេះជាភ័ស្តុតាងស្របច្បាប់ក្រឡែត ដែលបញ្ជាក់ថាព្រះសាស្តា
អល់ឡោះហ្គ័រ យ៉ាកូប^{១៦៥} បានជាសះស្បើយដោយសារការរបស់ព្រះ
សាស្តាមួយអង្គទៀត (គឺការរបស់ព្រះសាស្តាយូស៊ីហ្វ^{១៦៥}) ។ គួរអានចែង
ថា ការនោះឯងជាដើមហេតុធ្វើឲ្យភ្នែកព្រះសាស្តាយ៉ាកូប^{១៦៥} មើល
ឃើញវិញ ។

¹⁶⁴ សូរ៉េត្តី យូស៊ីហ្វ 12:93 ។

¹⁶⁵ សូរ៉េត្តី យូស៊ីហ្វ 12:96 ។

តើគេអាចនិយាយបានទេថា ព្រះសាស្តាទាំងពីរអង្គនេះ ^{عليهم السلام} ចេញពី ក្របខ័ណ្ឌឯកទិទេពនិយម (គឺចេញពីសាសនាអល់ឡោះហ្ន៍ ^{عز وجل}) និងចេញ ពីក្របខ័ណ្ឌគោរពសក្ការៈអល់ឡោះហ្ន៍ ^{عز وجل} ?

២. ពិតប្រាកដណាស់ថាកាលដើរឆ្ងល់ព្រះមហាគ្រឹះរបស់អល់ឡោះហ្ន៍ ^{عز وجل} (តារ៉ាហ្វ) ព្រះសាស្តាអ៊ីស្លាម ^{صلى الله عليه وآله وسلم} ធ្លាប់តែប៉ះឬថើបថ្មខ្មៅ (ហ្គាយ៉ា អាល់- អាល់-អាស់-អាស់-អ៊ីដ្វ ^{الحجر الأسود}) ។

លោក អាល់-ច្វីខ្លីរី បានថ្លែងនៅក្នុងស្ត្រីហ្ន៍ហ្ន៍លោកថា៖ "បុរសម្នាក់បាន សួរអ្នកខុលឡោះហ្ន៍ អ៊ីបនូ អ៊ីម៉ារ រឿងប៉ះថ្មខ្មៅ ។ លោកបានឆ្លើយថា៖

" رأيت رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم يستلمه ويقبله ."

"ខ្ញុំបានឃើញព្រះសាស្តា ^{صلى الله عليه وآله وسلم} អល់ឡោះហ្ន៍ ^{عز وجل} ប៉ះនិងថើបវា (គឺហ្គាយ៉ា អាល់-អាស់-អាស់-អ៊ីដ្វ ^{الحجر الأسود}) ។"¹⁶⁶

ដូច្នោះ បើប៉ះនិងថើបថ្មជាទង្វើហ៊ុនហាយជាមួយអល់ឡោះហ្ន៍ ^{عز وجل} មែននោះ ព្រះសាស្តាដែលជាអ្នកការពារលទ្ធិឯកទិទេពនិយម (គឺអ្នកការពារ តៅហ្ន៍ដ្វ) នោះប្រាកដជាមិនបានធ្វើទង្វើនេះជាដាច់ខាត ។

៣. នៅក្នុងស្ត្រីហ្ន៍ហ្ន៍ ក្នុងមុសណាដ្វ ក្នុងសៀវភៅប្រវត្តិសាស្ត្រនិងក្នុង ហ្គាយ៉ា មានហ្គាយ៉ាសន្លឹកសន្លាប់ស្តីអំពីការស្វែងរកពរជ័យតាមរយៈវត្ថុ ផ្ទាល់ខ្លួនរបស់ព្រះសាស្តា ^{صلى الله عليه وآله وسلم} ដូចជាសំលៀកបំពាក់ ទឹកវុខ្មុអ្ន ក្នុងទឹក ។ល។ ជាដើម ។ ហ្គាយ៉ាទាំងនេះលុបបំបាត់ការសង្ស័យអំពីការស្រប ច្បាប់របស់ទង្វើនេះ ។

¹⁶⁶ សូមមើល ស្ត្រីហ្ន៍ហ្ន៍ អាល់-ច្វីខ្លីរី (បោះពុម្ពនៅប្រទេសអេស៊ីបត) ជំទី ២ ទំព័រ ១៥១-១៥២ "គឺតាប អាល់-ហ្គាយ៉ា" "បាប តាកូប៊ីល អាល់-ហ្គាយ៉ា" ។

មិនអាចលើកមកអធិប្បាយហ្មឌីស្ត្រីទាំងអស់ដែលអំពីរឿងនេះ នៅក្នុង
សៀវភៅតូចនេះបានទេ យើងសូមលើកមកបង្ហាញជូនតែហ្មឌីស្ត្រីខ្លះ គឺ៖

ក. នៅក្នុងស្ត្រីហ្មឌីស្ត្រីរបស់លោក លោក អាល់-ហ្វីខ្វីរី បានរាយការណ៍
ហ្មឌីស្ត្រីដែលស្តីអំពីគុណសម្បត្តិរបស់ព្រះសាស្តា صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم និងបណ្តាសារក
ព្រះអង្គ صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم ថា៖

"وإذا كادوا توضأ يقتتلون على وضوئه."

"ពេលព្រះសាស្តា صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم យកទឹកវង្ស្ត្រី ពួកគេ (គឺមុស្លីម) ប្រញាយទឹកដែល
ខ្លាតពេលព្រះអង្គធ្វើវង្ស្ត្រីនោះ ។"¹⁶⁷

ខ. លោក អ៊ីបនូ ហ្មឌីស្ត្រី មានប្រសាសន៍ថា៖

"إن النبي صلى الله عليه وآله وسلم كان يؤتي بالصبيان فيبرك عليهم."

"ពួកគេនាំកូនក្មេងទៅជួបព្រះសាស្តា صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم ។ ព្រះអង្គ صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم សូត្រសូមពរជ័យ
ឲ្យពួកវា ។"¹⁶⁸

លោក មូហ្មាម៉ាដូ គ្លីហ្វៀរ អាល់-ម៉ាកគី (محمد طاهر المكي) មានប្រសាសន៍
ថា៖ "គេបានរាយការណ៍ថា អ៊ីម ស្វាប៊ីត បាននិយាយថា៖ "ថ្ងៃមួយព្រះ
សាស្តា صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم អល់ឡោះហ្មឌីស្ត្រី បានមកជួបខ្ញុំ បានសោយទឹកក្នុងថង់ទឹកធ្វើ
អំពីស្បែកសត្វដែលគេព្យួរនៅទីនោះ ។ ខ្ញុំបានផ្ទុះទៅកាត់យកមាត់ថង់
នោះ ។"¹⁶⁹

¹⁶⁷ សូមមើល ស្ត្រីហ្មឌីស្ត្រី អាល់-ហ្វីខ្វីរី (បោះពុម្ពនៅប្រទេសអេស៊ីបត) ដុំទី ៣ ទំព័រ
១៩៥ ។

¹⁶⁸ សូមមើល អាល់-អ៊ីស្ត្រីបាស្ត (الإصابة) (បោះពុម្ពនៅអេស៊ីបត) "យុត្តិបាស្ត អាល់-
គីតាប" ទំព័រ ៧ ។

បន្ទាប់មក លោកមានប្រសាសន៍ថា៖ "លោកតៀរមីស្ត្រីក៏បានរាយការណ៍ ហ្វាឌីស្ត្រីនេះដែរ" ហើយលោកមានប្រសាសន៍ថា៖ "នេះគឺហ្វាឌីស្ត្រីពិត (ស្ត្រីហ្វិរីហ្វ) និងត្រីមត្រូវ (ហ្វាសាន់) ។ អ្នកអធិប្បាយហ្វាឌីស្ត្រីនេះបាន និយាយនៅក្នុងសៀវភៅ រីយ៉ាដ្ល អាស្ត្រូ-ស្ត្រីលីហ្វីន ថា៖ "អ៊ុម ស្វាប៊ីត បាន កាត់មាត់ថង់ទឹកដើម្បីយកកន្លែង ដែលព្រះសាស្ត្រា^{សលល្ហ}បានដាក់បបូរមាត់ ព្រះអង្គ^{សលល្ហ}លើនោះទុកសម្រាប់ខ្លួននាងផ្ទាល់ ដើម្បីស្វែងរកពរជ័យ ។ បណ្តាសាវកក៏ព្យាយាមផឹកទឹក ត្រង់កន្លែងដែលព្រះសាស្ត្រា^{សលល្ហ}បាន សោយនោះដែរ ។"¹⁶⁹

"كان رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم إذا صلى الغداة جاء خدام المدينة بأنيتهم فيها الماء فما يؤتي بإناء إلا غمس يده فيه فرمما جاؤوه في الغداة الباردة فيغمس يده فيها."

"ពួកអ្នកបម្រើស្រុកម៉ាឌីណាស្ត្រី តែងតែទៅជួបព្រះសាស្ត្រា^{សលល្ហ} អល់ឡោះហ្វិរីហ្វ^{وحد}ក្រោយស្រ្តីឡាត្តុំពេលព្រឹក (ស្ត្រីហ្វិរីហ្វ) ជាមួយក្នុងដាក់ទឹក ពេញ ។ ព្រះសាស្ត្រា^{សលល្ហ}បានជ្រលក់ព្រះសិរីហាត្តព្រះអង្គ^{សលល្ហ}ក្នុងក្អមទឹក ទាំងនោះ គ្រប់ៗក្អម ទោះបីច្រើនលើកក្នុងអាកាសត្រជាក់នៃពេលព្រឹកក៏ ដោយ ។ ព្រះសាស្ត្រា^{សលល្ហ}បានជ្រលក់ព្រះហត្ថព្រះអង្គ^{សលល្ហ}រាល់ដងក្នុងក្អម ពួកគេ ។"¹⁷⁰

¹⁶⁹ សូមមើលសៀវភៅរបស់លោក មូហ្វាម៉ាដ្ល ត្រីហ្វៀរ អាល់-ម៉ាកតី (محمد طاهر المكي) តាបារុក អាស្ត្រូ-ស្ត្រីហ្វាឌីស្ត្រី (تبرك الصحابة) បកប្រែដោយ អាន់ស្ត្រី កណ្ត ១ ទំព័រ២៩ ។

¹⁷⁰ សូមមើល ស្ត្រីហ្វិរីហ្វ មុស្តីម (صحيح مسلم) ជុំទី ៧ "គឺតាប អាល់-ហ្វាឌីស្ត្រីអ៊ុល (كتاب فضائل)", "បាប់ គូរ៉ប អាន់-ណាប៊ី មិន អាន់-ណាស្ត្រី តាបារុត្តីហ្វិម ប៊ីហ្វី" ទំព័រ ៧៩ ។ ព័ត៌មានបន្ថែម សូមមើលសៀវភៅទាំងនេះគឺ៖ ស្ត្រីហ្វិរីហ្វ អាល់-ហ្វិឌីរី "គឺតាប អាល់-អាស្ត្រីហ្វាឌីស្ត្រី" ។ អាល់-មូរ៉ាត្តុំត្រីអ៊ុ (الموطأ) របស់លោក ម៉ាលីក ជុំទី ១

ភ័ស្តុតាងទាំងនេះបញ្ជាក់ឲ្យដឹងច្បាស់ថាការស្វែងរកពរជ័យ តាមរយៈវត្ថុ ផ្ទាល់ខ្លួនរបស់មិត្តជំនិតរបស់អល់ឡោះហ្គ័រនោះ មានលក្ខណៈស្រប ច្បាប់ ។ ភ័ស្តុតាងទាំងក៏បញ្ជាក់ឲ្យឃើញដែរថាបណ្តាអ្នកដែលចោទ ស្ត្រីអ្នកសុំថាហ៊ុនហាយ (ស្ត្រីរិក) ជាមួយអល់ឡោះហ្គ័រដោយប្រព្រឹត្តិបែប នេះនោះ មិនដឹងយ៉ាងច្បាស់លាស់ទេថាតើប្តីដូនិងស្ត្រីរិកខុសគ្នាបែប ណាទេ ។

ការហ៊ុនហាយ (ស្ត្រីរិក) ឬ គោរពសក្តារផ្សេងពីអល់ឡោះហ្គ័រមានន័យថា យកសត្វលោកណាមួយជាព្រះគូបជាមួយអល់ឡោះហ្គ័រ ហើយចាត់ទុក ថាសត្វលោកមួយនោះមានអំណាចដូចព្រះដែរ ដាច់ឡែកពីអល់ឡោះហ្គ័រ ។ តែស្ត្រីអ្នកសុំចាត់ទុកអ្វីៗដែលជាកម្មសិទ្ធិរបស់មិត្តជំនិតអល់ឡោះហ្គ័រ ដូចមិត្តជំនិតរបស់អល់ឡោះហ្គ័រផ្ទាល់ដែរនោះ ជារត្ថុដែល អល់ឡោះហ្គ័របានបង្កើតមក ហើយការពិត វត្ថុទាំងនេះត្រូវការ អល់ឡោះហ្គ័រខានមិនបាន ទាំងក្នុងការមានអត្ថិភាពឬក្នុងការមាន ឥទ្ធិពល (និយាយឲ្យស្រួលស្តាប់គឺ វត្ថុទាំងនេះមានរូបរាងឡើងជារត្ថុឬ មានឥទ្ធិពលនោះដោយសារតែអល់ឡោះហ្គ័រមួយគត់) ។

ស្ត្រីអ្នកសុំស្វែងរកពរជ័យតាមរយៈវត្ថុទាំងនេះ ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងអ៊ីម៉ា និង បុគ្គលមុនៗរបស់ខ្លួនក្នុងសាសនាអល់ឡោះហ្គ័រនោះ ព្រោះពួកគេ សម្តែងសេចក្តីគោរពនិងសេចក្តីស្រឡាញ់ដ៏ស្មោះ ចំពោះសន្តបុគ្គលទាំង នេះតែម្យ៉ាងប៉ុណ្ណោះ ។

"វត្ថុជូនពរព្រះសាស្តា" ទំព័រ ១៣៨ ។ អ៊ីស្ត្រី អាល់-គ្លីបាស្ត (اسد الغابة) ជំទី ៥ ទំព័រ ៩០ ។ មុសណាដ្ឋ អាល់-ម៉ាដ្ឋ អ៊ីបន្ត ហ្វាន់បាល់ (مسند احمد ابن حنبل) ជំ ៤ ទំព័រ ៣២ ។ អាល់-អ៊ីសទីអ្នកសុំ (الإستيعاب) ជំទី ៣ នៅរឹមដើមទំព័រ "អាល់-អ៊ីស្ត្រីបាស្ត (الإصابة)" ទំព័រ ៦៣១ ។ ហ្វាតហ្គី អាល់-បារី (فتح الباري) ជំទី ១ ទំព័រ ២៨១-២៨២ ។

ដែលស្តីអ្នកសុំថ្កើបព្រះចេតិយ ឬទ្វារព្រះចេតិយ ឬជញ្ជាំងព្រះចេតិយនោះ ក្នុងពេលស្តីយ៉ាវ៉ាវ៉ាសុំព្រះចេតិយ ព្រះសាស្តា^{សលល្ហ} និងព្រះរាជកុលដ្ឋានព្រះ អង្គ^{សលល្ហ}នោះ ព្រោះតែពួកគេស្រឡាញ់ព្រះសាស្តា^{សលល្ហ} និងបណ្តាកូនចៅ ព្រះអង្គ ។ នេះជារឿងមនោសញ្ចេតនាមនុស្សដែលកើតមានឡើងក្នុងខ្លួន បុគ្គលដែលទទួលអារម្មណ៍ស្រឡាញ់ ។ កវីដ៏មានវោហារម្នាក់បានថា៖

أَمُرُّ عَلَى الدِّيَارِ دِيَارِ سَلْمَى
أَقْبَلُ ذَا الْجِدَارِ وَذَا الْجِدَارَا
وَمَا حُبُّ الدِّيَارِ شَعْنٌ قَلْبِي
وَلَكِنْ حُبُّ مَنْ سَكَنَ الدِّيَارَا

"ខ្ញុំឆ្ងល់កាត់ស្រុកមួយ ស្រុកសាឡាម៉ា ។ ខ្ញុំថ្កើបជញ្ជាំងនេះ ខ្ញុំថ្កើបជញ្ជាំង នោះ ។ មិនមែនសេចក្តីស្រឡាញ់គ្រឹះស្ថាននេះធ្វើឲ្យបេះដូងខ្ញុំរំជើបរំជួល ទេ តែសេចក្តីស្រឡាញ់ចំពោះបុគ្គលដែលស្ថិតនៅឯគ្រឹះស្ថាននោះ ។"

សំណួរ ២១ - តើសាសនាដាច់ឡែកពីនយោបាយទេ ក្នុង សាសនាអ៊ីស្លាម ?

ចម្លើយ

ដំបូងយើងត្រូវអធិប្បាយបំភ្លឺពាក្យ "នយោបាយ" បង្ហាញនូវទំនាក់ទំនង ដែលមានរវាងនយោបាយនិងសាសនា ។ ពាក្យ "នយោបាយ" មាន សម្រាយពីរគឺ៖

- ១. ជួនកាលនយោបាយមានន័យថា "ការបោកប្រាស់, កលណ្ឌិត, ការប្រើ

គ្រប់មធ្យោបាយដើម្បីទៅដល់គោលដៅសំខាន់នីមួយៗ ។ អាចនិយាយ ម្យ៉ាងទៀតបានថា បើចង់បានលទ្ធផលត្រូវប្រើគ្រប់មធ្យោបាយ ។ ការពិត ន័យរបស់ពាក្យនយោបាយ ដែលមិនស្របតាមន័យពិតរបស់ពាក្យទេ នោះ មានន័យត្រឹមតែថាបញ្ហានិងបោកប្រាស់ទេ តែន័យនេះមិនសម ស្របនឹងមាតិកាសាសនាទេ ។

២. ន័យទីពីររបស់ពាក្យ "នយោបាយ" គឺការរៀបចំសង្គមកិច្ចក្នុង សហគមន៍តាមគោលការណ៍អ៊ីស្លាម ។ នយោបាយដែលមានន័យថារៀបចំ រឿងមុស្លីមសមស្របតាមគួរអាននិងស៊ុនណាស៊ុ ជាបែកសំខាន់មួយ របស់សាសនា ។ យើងសូមរំលឹកភ័ស្តុតាងដែលបញ្ជាក់ថាសាសនានិង នយោបាយចុះសម្រុងគ្នា និងភ័ស្តុតាងដែលបញ្ជាក់ថាចាំបាច់ត្រូវបង្កើត រដ្ឋបាលអ៊ីស្លាម ។

ភ័ស្តុតាងប្រសើរបំផុតគឺវិធីរបស់ព្រះសាស្តា صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم សម័យព្រះអង្គ صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم បំពេញ បេសកកម្មដែលមានពេលល្អនិងពេលអាក្រក់ ។ ការសិក្សាសម្តីនិងទង្វើ របស់ព្រះសាស្តា صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم បញ្ជាក់ឲ្យឃើញច្បាស់ថា ចាប់តាំងពីដើមបេសកកម្ម មកម៉្លេះ ព្រះអង្គ صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم មានបំណងបង្កើតរដ្ឋបាលមាំចាក់គ្រឹះនៅលើជំនឿ ចំពោះអល់ឡោះហ្គ عز وجل ហើយមានសមត្ថភាពបង្កើតកម្មវិធីសកម្មភាព របស់សង្គមអ៊ីស្លាមថ្មី ។

ចាំបាច់ត្រូវលើកឡើងនូវភ័ស្តុតាងដែលស្តីអំពីសកម្មភាពសំខាន់នេះរបស់ ព្រះសាស្តា صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم ដើម្បីសម្រេចគោលដៅនោះ គឺ៖

ព្រះសាស្តា صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم ជាអ្នកបង្កើតរដ្ឋបាលអ៊ីស្លាម

១. កាលព្រះសាស្តា صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم បានទទួលបញ្ជា ឲ្យបើកឲ្យដឹងព្រះបេសកកម្មព្រះ

អង្គ صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم ព្រះអង្គ صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم បានចាប់ផ្ដើមរៀបចំក្រុមទប់ទល់ ក្រុមចាត់ចែងនិង ក្រុមប្រមូលកម្លាំងមុស្លីម ។ គួបនឹងខ្សែបន្ទាត់នេះ ព្រះអង្គ صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم តែងតែ ជួប ជាមួយក្រុមអ្នកបំពេញពិធីហ្វាចូងកាត់បាត់ស្ដីពីឆ្ងាយនិងជិត ដោយ អំពាវនាវពួកគេមកកាន់អ៊ីស្លាម ។

ព្រះអង្គ صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم បានជួបជាមួយមនុស្សពីរក្រុមមកពីម៉ាឌីណាស៊ុំ នៅឯកន្លែង មួយហៅថា "អុក្វីបាស៊ុំ" ដែលបានសន្យាថានឹងអញ្ជើញព្រះអង្គ صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم ទៅ ស្រុកពួកគេហើយនឹងគាំទ្រព្រះអង្គ صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم ។¹⁷¹ ដូច្នេះ នេះគឺជំហានដំបូង ឈានទៅកាន់ការបង្កើតរដ្ឋបាលអ៊ីស្លាម ។

២. ក្រោយពីបានភៀសខ្លួនទៅម៉ាឌីណាស៊ុំ ព្រះសាស្ដា صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم អស់ឡោះហ្ន៎ عز បានចាប់ផ្ដើមបង្កើតនិងរៀបចំយោធាជាតិធំ គឺទ័ពដែលបានប្រយុទ្ធក្នុង ៨២ សមរក្ខមិក្នុងរយៈពេលព្រះសាស្ដា صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم បំពេញបេសកកម្ម និងដែល បានបំបាត់ឧប្បសគ្គដែលរារាំងការបង្កើតរដ្ឋបាលអ៊ីស្លាម ដោយសារជ័យ ជំនះទាំងនេះ ។

៣. ក្រោយពីបានបង្កើតរដ្ឋបាលអ៊ីស្លាមនៅម៉ាឌីណាស៊ុំ ព្រះសាស្ដា صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم បានបញ្ជូនឯកអគ្គរដ្ឋទូតនិងព្រះរាជសារប្រវត្តិសាស្ត្រ បានទាក់ទង ជាមួយមហាអំណាចនយោបាយនិងសង្គមសម័យនោះ ហើយបានធ្វើកិច្ច ព្រមព្រៀងផ្នែកសេដ្ឋកិច្ច ផ្នែកនយោបាយនិងយោធាជាមួយពួកមេដឹកនាំ មហាអំណាចទាំងនោះ ។

ព្រះដ៏ប្រវត្តិរបស់ព្រះសាស្ដា صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم មាននូវសេចក្ដីរាយការណ៍លំអិត អំពី ព្រះរាជសារព្រះអង្គ صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم ធ្វើទៅស្តេច យុស្ស (خسرو) ព្រះចៅអធិរាជនៃ

¹⁷¹ សូមមើលសៀវភៅ *ស៊ីរ៉ា៖ អ៊ីបន្ទ ហ្វីស្ដា* (السيرة ابن هشام) (បោះពុម្ពលើកទីពីរ នៅអេស៊ីបត៍) ជំទី ១ "រឿងអុក្វីបាស៊ុំ ដំបូង" ទំព័រ ៤៣១ ។

អាណាចក្រអ៊ីរ៉ង់ (Emperor of Persia) ទៅសែសារ (Caesar គីស្ទរី គីស្ទរី) ព្រះចៅអធិរាជនៃអាណាចក្រប៊ីសង់ទីន (Emperor of Byzantine ប៊ីសង់ទីន) ទៅព្រះចៅម៉ាក្រូត្រីស (المقوقس) ស្តេចប្រទេសអេស៊ីបតី ទៅព្រះចៅនេតុស ស្តេចប្រទេសអាប៊ីស៊ីនី (Negus, the King of Abyssinia النجاشي) និងស្តេច សោយរាជ្យច្រើនទៀតនៃសម័យនោះ ។¹⁷²

៤. ព្រះសាស្តា صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم បានតែងតាំងអភិបាល និងអ្នកដឹកនាំច្រើនកុលសម្ព័ន្ធ និងស្រុក ដើម្បីសម្រេចគោលដៅអ៊ីស្លាមនិងបង្រួបបង្រួមសហគមន៍ ។ ឧទាហរណ៍ ខាងក្រោមនេះគឺសេចក្តីសម្រេចរបស់ព្រះអង្គ صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم រឿងនេះ ។

ព្រះសាស្តា صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم បានចាត់បញ្ជូនលោក រីហ្វាអុស្ត អ៊ីបនូ ត្រៃដ្វី (رفاعة بن زيد) ជាតំណាងព្រះអង្គ صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم ទៅជួបកុលសម្ព័ន្ធលោក ហើយបានសរសេរព្រះ រាជមួយច្បាប់ថា៖

«بسم الله الرحمن الرحيم، (هذا كتاب) من محمد رسول الله (صلى الله عليه و آله وسلم) لرفاعة بن زيدٍ إني بعثته إلى قومه عامَّةً ومن دخل فيهم يدعوهم إلى الله وإلى رسوله فمن أقبل منهم ففي حزب الله وحزب رسوله ومن أدبر فله أمانٌ شهرين»
"ក្នុងព្រះនាមអស់ឡោះហ្ន៎ ព្រះដ៏មានព្រះមេត្តាធម៌ ព្រះដ៏មានព្រះមេត្តា ករុណាប្រណី ។ នេះគឺសំបុត្រពីម្ចាស់ម៉ាដ្វី ព្រះសាស្តារបស់អស់ឡោះហ្ន៎ صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم ជូនចំពោះ រីហ្វាអុស្ត អ៊ីបនូ ត្រៃដ្វី ។ ខ្ញុំចាត់បញ្ជូនគេទៅជួបប្រជា រាស្ត្ររបស់គេនិងបណ្តាអ្នកដែលជាប់ពាក់ព័ន្ធនឹងពួកគេ ដើម្បីនឹងឲ្យគេ អញ្ជើញពួកគេមករកអស់ឡោះហ្ន៎និងព្រះសាស្តាព្រះអង្គ ។ ដូច្នោះ អ្នក ណាព្រមទទួលការអញ្ជើញរបស់គេ អ្នកនោះនៅក្នុងបក្សអស់ឡោះហ្ន៎

¹⁷² សូមមើលសៀវភៅរបស់ លោក ហ្វាមីឌុល-ឡោះហ្ន៎ អាល់-វ៉ាស្តាអ៊ីកូ អាល់-ស៊ីយ៉ាស៊ីយ៉ាស្ត (الوثائق السياسية) និងសៀវភៅរបស់លោក អុលី អាល់ម៉ាឌី ម៉ាកាទីប អារ-វ៉ាស៊ីល (مكاتيب الرسول) ។

និងព្រះសាស្តាព្រះអង្គ ។ អ្នកណាបដិសេធការអញ្ជើញនេះ អ្នកនោះមាន
រយៈពេលពីរខែ ។"¹⁷³

ការប្រព្រឹត្តនិងការសម្រេចរបស់ព្រះសាស្តា^{صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم}បញ្ជាក់ថា ចាប់តាំងពីដើម
បេសកកម្មព្រះអង្គ^{صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم} ម៉ែ៖ ព្រះអង្គ^{صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم}មានបំណងបង្កើតរដ្ឋបាលដើម្បី
ចាត់ចែងច្បាប់អ៊ីស្លាមគ្រប់មុខសម្រាប់មនុស្ស ។

តើគេអាចហៅការធ្វើកិច្ចព្រមព្រៀងជាមួយក្រុម និងកុលសម្ព័ន្ធមាន
ឥទ្ធិពល ការបង្កើតមូលដ្ឋានទ័ពខ្លាំង ការចាត់បញ្ជូនឯកអគ្គរាជទូតទៅ
ប្រទេសនានា ការដាស់តឿនស្តេចនិងអ្នកដឹកនាំទាំងឡាយ ការទាក់ទង
ជាមួយពួកគេ ការតែងតាំងអភិបាលខេត្តនិងស្រុកជិតនិងឆ្ងាយនិងទង្វើ
ស្រដៀងនេះច្រើនទៀត ផ្សេងពីហៅថា "នយោបាយ" ក្នុងអត្ថន័យរៀបចំ
និងចាត់ចែងគ្រប់វិស័យរបស់សង្គមបានទេ ?

ក្រៅពីទង្វើរបស់ព្រះសាស្តា^{صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم} ការប្រព្រឹត្តរបស់ស្តេចខ្ញុំលិហ្វទាំងបួន ជា
ពិសេសវិធី ដែលព្រះអគ្គមហាប្រមុខរបស់បណ្តាអ្នកមានសទ្ធាជ្រះថ្លា
អុលី អ៊ីបនូ អាប៊ី គ្លីលីប^{صلوات اللہ علیہ والسلام} បានប្រើនៅក្នុងរជ្ជកាលព្រះអង្គនោះ
សម្រាប់មុស្លីមទាំងអស់ ស្ត្រីអូសូនិងស៊ីននី ជាភ័ស្តុតាងបញ្ជាក់ឲ្យឃើញ
ថាសាសនានិងនយោបាយនោះសមសួនគ្នា នៅលើខ្សែបន្ទាត់តែមួយ ។

អស់លោកអ្នកប្រាជ្ញទាំងពីរម៉ាស្ត្រប្រាប់បានផ្តល់ភ័ស្តុតាងដ៏ច្រើន ដក
ស្រង់ពីព្រះគម្ពីរគួរអាននិងស៊ីនណាស្ត្រ ដែលស្តីអំពីការចាំបាច់បង្កើត
រដ្ឋបាលអ៊ីស្លាមដើម្បីចាត់ចែងសង្គមកិច្ចក្នុងអ៊ីមម៉ាត្ត ។
លោក អាប៊ូ អាល-ហ្គាសាន់ អាល-ម៉ារីឌី (أبو الحسن الماوردي) មាន

¹⁷³ សូមមើលសៀវភៅ ម៉ាកាទីប អារ-រ៉ាស៊ីល (مکاتیب الرسول) ។

ប្រសាសន៍នៅសៀវភៅលោក អាល់-អាស្ថកាម អាល់-ស៊ុលត្លាន់នីយ៉ាស្ក័រ (الأحكام السلطانية) ថា៖

«الامامة موضوعة لخلافة النبوة في حراسة الدين وسياسة الدنيا، وعقدتها لمن يقوم بها في الامّة واجبٌ بالإجماع».

"អ៊ីម៉ាម៉ាស្ក័រត្រូវបង្កើតឡើងក្នុងគោលបំណងស្នងសាស្ត្រាភាព (នូប្លីវ៉ាស្ក័រ) ដើម្បីថែរក្សាសាសនា ចាត់ចែងគ្រប់រឿងពាក់ព័ន្ធនឹងលោកនេះ ។ ប្តេជ្ញាទទួលស្គាល់បុគ្គលដែលកាន់អ៊ីម៉ាម៉ាស្ក័រនោះជាការចាំបាច់ ស្របទៅតាមមតិទូទៅរបស់អ៊ីម៉ាម៉ាត្ថ៍ ។" ¹⁷⁴

លោកអ្នកប្រាជ្ញអាល់-លុល-ស៊ុនណាស្ក័រដ៏ល្បីមួយរូបនេះ បានបង្ហាញមតិលោកដោយផ្អែកលើភ័ស្តុតាងសមហេតុផលនិងភ័ស្តុតាងផ្នែកសាសនា ។ នេះគឺភ័ស្តុតាងសមហេតុផលរបស់លោក គឺ៖

«لما في طباع العقلاء، من التسليم لزعيم يمنعهم من التّظالم، ويفصل بينهم في التّنازع والتّخاصم، ولولا الولاية لكانوا فوضى مهملين وهمجاً مضاعين»

"លក្ខណៈសម្បត្តិរបស់អ្នកមានប្រាជ្ញាគឺតាមអ្នកដឹកនាំដែលការពារខ្លួនឲ្យចាកផុតពីអយុត្តិធម៌ និងពីការបែកបាក់គ្នាពេលមានការខ្វែងគំនិតគ្នា ។ បើពុំមានអ្នកដឹកនាំទេ មនុស្សនឹងរស់នៅក្នុងភាពចលាចលដូចមនុស្សសាហារវ័ព្រៃផ្សៃ ។" ¹⁷⁵

¹⁷⁴ សូមមើលសៀវភៅរបស់លោក អាច្វី អាល់-ហ្សាសាន់ អាល់-ម៉ាវ៉ាវឌ្វី (الأحكام السلطانية) (ابو الحسن الماوردي) អាល់-អាស្ថកាម អាល់-ស៊ុលត្លាន់នីយ៉ាស្ក័រ (បោះពុម្ពនៅប្រទេសអេស៊ីបត) "បាប់ អាល់-អេវ៉ាល់" ទំព័រ ៥ ។ និយាយឲ្យស្រួលស្តាប់គឺមុស្លីមទាំងអស់គ្នាត្រូវទទួលស្គាល់អ៊ីម៉ាម៉ាស្ក័រអត់ពីព្រះសាស្ត្រា ﷺ ទៅ ។

¹⁷⁵ សូមមើលសៀវភៅរបស់លោក អាច្វី អាល់-ហ្សាសាន់ អាល់-ម៉ាវ៉ាវឌ្វី (أبو الحسن (الأحكام السلطانية) (ابو الحسن الماوردي) អាល់-អាស្ថកាម អាល់-ស៊ុលត្លាន់នីយ៉ាស្ក័រ (បោះពុម្ពនៅប្រទេសអេស៊ីបត) "បាប់ អាល់-អេវ៉ាល់" ទំព័រ ៥ ។

នេះគឺក៏ស្តាប់តាងរបស់លោក ផ្នែកសាសនា គឺ៖

«ولكن جاء الشَّرْع بتفويض الامور إلى وليّه في الدّين. قال الله عزّوجلّ: " يا أَيُّهَا الدّينَ آمَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ وَأُولِي الأَمْرِ مِنْكُمْ" ففرض علينا طاعة أُولِي الأَمْرِ فينا وهم الاثمة المتامرون علينا»

"រីឯច្បាប់ផ្នែកសាសនារវិញ គឺប្រគល់អំណាចទៅអាជ្ញាធរសាសនាម្នាក់ (គឺវាលី) ។ អស់ឡោះហ្ន៎មានព្រះបន្ទូលថា៖ "បណ្តាអ្នកមានសទ្ធាអើយ ចូរស្តាប់បង្គាប់អស់ឡោះហ្ន៎ ចូរស្តាប់បង្គាប់សាស្តានិងបណ្តាអាជ្ញាធរ ក្នុងចំណោមពួកអ្នក (គឺអ្នកកាន់អំណាចស្របតាមច្បាប់អស់ឡោះហ្ន៎) ។"¹⁷⁶ ដូច្នោះអស់ឡោះហ្ន៎ដាក់បញ្ញត្តិមកលើយើងឲ្យគោរពបណ្តាអ្នកកាន់ អំណាចដែលជាអ្នកដឹកនាំនិងជាអ្នកកាន់ក្តាប់របស់យើង ។"¹⁷⁷

ស្តែខ្ញុំ អាស្រ័យ-ស្ម័គ្រ បានរាយការណ៍តមកពីលោក ហ្វាដ្ល អ៊ីបនូ ស្តាស្តាន (فضل بن شاذان) នូវហ្វាខ្លីស្ទ្ររបស់ អ៊ីម៉ា អុលី អ៊ីបនូ មូសា អារ-រីដ្ឋី صلوات الله عليه والسلام ។ នៅក្នុងហ្វាខ្លីស្ទ្រវែងនេះ អ៊ីម៉ាមានវចនៈអំពីការចាំបាច់បង្កើត រដ្ឋបាលថា៖

«أنا لاجد فرقة من الفرق ولا ملّة من الملل بقوا وعاشوا إلا بقيم ورييس لما لا بُدّ لهم منه من أمر الدّين والدّنيا فلم يجز في حكمة الحكيم أن يترك الخلق لما يعلم أنه لا بدّ لهم منه ولاقوام لهم إلا به فيقاتلون به عدوّهم ويقسمون به فيهم ويقيمون به جمعهم وجماعتهم ويمنع ظالمهم من مظلومهم»

¹⁷⁶ សូរ៉េត្ត អាន់-នីសាអ៊ី 4:59 ។

¹⁷⁷ សូមមើលសៀវភៅរបស់លោក អាហ្វិ អាល់-ហ្វាសាន់ អាល់-ម៉ាវ៉ាខ្លី (الأحكام السلطانية) (أبو الحسن الماوردي) អាល់-អាស្តកាម អាល់-ស៊ីលត្តន់នីយ៉ាស្ត្រ (عنا: ពុម្ពនៅប្រទេសអេស៊ីបត) "បាប អាល់-អេវ៉ាល់" ទំព័រ ៥ ។

"យើងមិនឃើញមានក្រុមឬសហគមន៍ណាមួយអាចគង់នៅបាន ដោយគ្មានអ្នកកាន់កាប់និងអ្នកដឹកនាំទេ ព្រោះពួកគេត្រូវការអ្នកកាន់កាប់ម្នាក់ដើម្បីចាត់ចែងរឿងសាសនានិងរឿងលោកនេះ ។ ហេតុដូច្នេះ ព្រះម្ចាស់ដ៏មានព្រះញាណបារមីមិនអន់ប្រាជ្ញាដល់ថ្នាក់ទុកឲ្យមនុស្សគ្មានមេដឹកនាំនោះទេ ព្រោះព្រះអង្គទ្រង់ញាណថាមនុស្សត្រូវការមេដឹកនាំនោះ ហើយមនុស្សមិនអាចគង់នៅដោយគ្មានអ្នកកាន់កាប់បានទេ នៅក្រោមបញ្ហាអ្នកកាន់កាប់នោះ ពួកគេវាយសត្រូវ បែងចែកទ្រព្យនិងរបស់បានពីឈ្មើយសឹក ស្ម័គ្រឡាត់ថ្ងៃសុក្រ និងស្ម័គ្រឡាត់រួមដទៃទៀត ហើយអ្នកកាន់កាប់នោះ មិនបណ្តោយឲ្យបណ្តាអ្នករងការគាបសង្កត់នៅក្នុងដៃអ្នកគាបសង្កត់គេឡើយ ។"¹⁷⁸

យើងមិនអាចបង្ហាញជូនសេចក្តីអធិប្បាយហ្មឌីស្ទ្រ និងការវិភាគនានារបស់អស់លោកអ្នកនីតិសាស្ត្រអ៊ីស្លាមទាំងអស់ នៅក្នុងសៀវភៅតូចនេះបានទេ ។ យើងត្រូវការសៀវភៅច្រើនក្បាលសម្រាប់រឿងនេះ ។

ការវិភាគនីតិសាស្ត្រអ៊ីស្លាម (គឺហ្វ៊ីក្លោះហ្វ៊ីអ៊ីស្លាម) បង្ហាញច្បាស់ថាច្បាប់សាសនាដ៏ច្រើន មិនអាចដាក់ឲ្យអនុវត្តបានឡើយបើពុំមានរដ្ឋបាលខ្លាំងទេនោះ ។

អ៊ីស្លាមឲ្យយើងធ្វើឃ្លីហ្គាដូ ការពារជនរងការសង្កត់សង្កិនទល់នឹងជនកំណាច ឲ្យយើងគោរពក្របខ័ណ្ឌ (ហ្វ៊ីឌូដូ حدود) និងវិន័យសាសនា (តាក្តុស្ត្រីវ៉ាត់) ឲ្យណែនាំឲ្យធ្វើល្អនិងឲ្យហាមធ្វើអាក្រក់នៅក្នុងក្របខ័ណ្ឌទូទៅ ឲ្យមានប្រព័ន្ធហិរញ្ញវត្ថុមានរបៀប ឲ្យការពារឯកភាពសង្គមអ៊ីស្លាម ។

¹⁷⁸ សូមមើលសៀវភៅ *អ៊ីលឡាល់ អាស្ត្រូ-ស្វាវអ៊ីអ៊ី* (عَلَى الشَّرَائِع) ជុំទី ៩ បាប ១៨២ ទំព័រ ២៥៣ ។

ច្បាប់ណាស់ថាគោលដៅខាងលើនេះមិនអាចសម្រេចបានទេ បើពុំមាន
ប្រព័ន្ធខ្លាំងក្លា និងរដ្ឋបាលច្បាប់លាស់ទេនោះ ព្រោះការអភិរក្សព្រះ
សន្តសាសនានិងការការពារច្បាប់អ៊ីស្លាមទាមទារឲ្យមានកម្លាំងទ័ព ដែល
មានរចនាសម្ព័ន្ធត្រឹមត្រូវ ។ ការបង្កើតកម្លាំងទ័ពដ៏ខ្លាំងក្លាបែបនេះ តម្រូវ
ឲ្យមានរដ្ឋបាលរឹងមាំដែលផ្អែកលើខ្លឹមសារអ៊ីស្លាម ។

ដូចគ្នាដែរ គោរពក្របខ័ណ្ឌ (ហ្វ្រូដូដូ حود) និងវិន័យសាសនា (តាក្វុស្វីរ៉ត់)
ដើម្បីបំពេញកាតព្វកិច្ចតាមបញ្ញត្តិសាសនា ដើម្បីទប់ស្កាត់អំពើអាក្រក់
និងការរំលោភសិទ្ធិជនរងការសង្កត់សង្កិននោះ មិនអាចធ្វើទៅបានទេបើ
ពុំមានការរៀបសម្រួល ពុំមានប្រព័ន្ធនិងការរៀបចំរឹងមាំទេនោះ ។ បើពុំ
មានប្រព័ន្ធឬការរៀបចំបែបនេះទេ ទង្វើទាំងនេះនឹងបណ្តាលឲ្យមាន
ចលាចលនិងការជ្រួលច្របល់ ។

ភ័ស្តុតាងស្តីអំពីការចាំបាច់ត្រូវមានរដ្ឋបាល ក្នុងសាសនាអ៊ីស្លាមនោះមិន
មានតែប៉ុណ្ណោះទេ ។ យើងឃើញច្បាស់ហើយថាសាសនាមិនដាច់ឡែកពី
នយោបាយទេ ហើយបង្កើតរដ្ឋបាលអ៊ីស្លាមនៅលើមូលដ្ឋានច្បាប់អ៊ីស្លាម
ត្រចះត្រចង់នោះជាការចាំបាច់ចៀសវាងមិនបាន ហើយវាជាកាតព្វកិច្ច
របស់មុស្លីមទាំងអស់ក្នុងលោក ។

សំណួរ ២២ - ហេតុអ្វីស្វីអ៊ុស្តុចាត់ទុកកូនទាំងពីររបស់
អ៊ុលី អ៊ុបនូ អាបី ត្វីលិប (ហ្វាសាន់និងហ្វ្រៃសៃន៍ عليهم السلام) ជា
"កូនរបស់ព្រះសាស្តា صلى الله عليه وآله وسلم អល់ឡោះហ្វ្រៃ عز وجل" ?

ចម្លើយ

ការវិភាគសៀវភៅសម្រាយគូរអាន (តាហ្វៀរ) សៀវភៅប្រវត្តិសាស្ត្រ និងសៀវភៅហ្វាត្វា ឱ្យឃើញថា មិនត្រឹមតែស្តីអ្នកសុំទេដែលទទួលស្គាល់សម្តីនេះ តែអស់លោកអ្នកស្រាវជ្រាវមុស្លីមទាំងអស់ គ្រប់ម៉ាស់ហ្វាត្វាទទួលស្គាល់សម្តីនេះ ។

យើងនឹងពិនិត្យភស្តុតាងនៅក្នុងព្រះគម្ពីរគូរអាន ក្នុងហ្វាត្វា និងក្នុងសំណេររបស់អស់លោកអ្នកស្រាវជ្រាវគូរអានល្បីៗ ។

ព្រះគម្ពីរគូរអានចាត់ទុកកូនចៅរបស់មនុស្សម្នាក់ជាកូនៗ របស់អ្នកនោះ ហើយហៅបណ្តាកូនៗដែលកើតពីកូនៗរបស់អ្នកនោះថា "កូនរបស់អ្នកនោះ" ។

នៅក្នុងគូរអាននិងស៊ុនណាស៊ុ មានភស្តុតាងសន្លឹកសន្ធាប់ទាក់ទងនឹងរឿងនេះ គឺ៖

១. ព្រះគម្ពីរគូរអាន នៅក្នុងអាយ៉ាស៊ុខាងក្រោមនេះ ចាត់ទុកព្រះសាស្តាអ៊ីសា(ﷺ)នៅក្នុងចំណោម "កូនៗ" របស់ អ៊ីបរហ្វីម អាស់-ខ្នីលីល(ﷺ) (អ៊ីបរហ្វីមមិត្តរបស់អស់ឡោះហ្វា(ﷺ)) - ទោះបី អ៊ីសា(ﷺ) ជាព្រះរាជបុត្ររបស់ម៉ារយ៉ា(ﷺ)ក៏ដោយ - ហើយព្រះអង្គ(ﷺ)តភ្ជាប់ជាមួយអ៊ីបរហ្វីម(ﷺ)តាមរយៈព្រះមាតាព្រះអង្គ(ﷺ)៖

وَوَهَبْنَا لَهُ إِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ ۖ كُلًّا هَدَيْنَا وَنُوحًا هَدَيْنَا مِنْ قَبْلُ ۚ وَمِنْ ذُرِّيَّتِهِ دَاوُدَ وَسُلَيْمَانَ وَأَيُّوبَ وَيُوسُفَ وَمُوسَىٰ وَهَارُونَ ۚ وَكَذَٰلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ﴿٨٤﴾
وَزَكَرِيَّا وَيَحْيَىٰ وَعِيسَىٰ
"យើងបានប្រទានអ៊ីសាហ្វាត្វា និងយ៉ាក្វាត្វា ឱ្យគេ យើងបានដឹកនាំគេទាំង

អស់គ្នា ។ កាលពីមុនយើងបានដឹកនាំនុះហ្ន៎ ហើយក្នុងចំណោមកូនចៅ
របស់គេ [យើងបានដឹកនាំ] ដូរដូរ ស្វីឡែម៉ាន អែយូប យូស៊ីហ្វ មូសា និង
ហ្វារូន ។ ដូច្នោះឯងដែលយើងតបស្នងបណ្តាអ្នកប្រព្រឹត្តិល្អ (គឺកសាងខ្លួន
ឲ្យកាន់តែសុក្រឹតឡើង ពួកគេមាន ចិត្តទូលំទូលាយនិងផ្តល់គុណ
ប្រយោជន៍ដល់សង្គមមនុស្ស ដើម្បីអស់ឡោះហ្ន៎) ។ ស្វាការីយ៉ា
យ៉ាស្ទ់យ៉ា អ៊ីសា... (៦:៨៤:៨៥) ។"¹⁷⁹

អស់លោកអ្នកប្រាជ្ញមុស្លីម ចាត់ទុកអាយ៉ាស្ទ់នេះជាក៏ស្តុតាងច្បាស់
ក្រឡែតដែលបញ្ជាក់ថា អ៊ីម៉ា អាល់-ហ្វាសាន់^{صلوات الله عليه والسلام} និងអ៊ីម៉ា អាល់-
ហ្វាសាន់^{صلوات الله عليه والسلام} ជា "កូនៗ" របស់ព្រះសាស្តា^{صلوات الله عليه وآله وسلم} និងជាបណ្តាកូនចៅរបស់
ព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه وآله وسلم} ដែរ ។ ឧទាហរណ៍ លោក យ៉ាឡាល់ អាដូ-ខ្លីន អាល់-ស៊ីយូទ្វី
(جلال الدين السيوطي) រាយការណ៍ថា៖

«أرسل الحجاج إلى يحيى بن يعمر فقال: بلغني أنك تزعم أن الحسن والحسين من
ذرية النبي (صلى الله عليه و آله وسلم) تجده في كتاب الله وقد قرأته من أوله إلى
آخره فلم أجده. قال: ألسنت تقرأ سورة الانعام: "وَمِنْ ذُرِّيَّتِهِ دَاوُودَ وَسُلَيْمَانَ" حَتَّى
بَلَغَ "وَيَحْيَى وَعِيسَى"؟ قال: بلى. قال: أليس عيسى من ذرية ابراهيم وليس له أب؟
قال: صدقت »

"ថ្ងៃមួយហ្វាត្វ័យ៉ាត្វ័ (អ៊ីបនូ យូស៊ីហ្វ) បានឲ្យគេទៅហៅ យ៉ាស្ទ់យ៉ា អ៊ីបនូ
យ៉ាក្នុងមារ មកជួប ។ ហ្វាត្វ័យ៉ាត្វ័បានប្រាប់លោកថា៖ "គេបានប្រាប់ខ្ញុំថា
លោកបានថាអាល់-ហ្វាសាន់និងអាល់-ហ្វាសាន់^{صلوات الله عليه وآله وسلم} ជាកូន និងជាបណ្តា
កូនចៅរបស់ព្រះសាស្តា^{صلوات الله عليه وآله وسلم} ហើយថាលោកឃើញមានភ័ស្តុតាងរឿងនេះ
នៅក្នុងគម្ពីរអស់ឡោះហ្ន៎ តែខ្ញុំសូត្រគួរអានពីដើមដល់ចប់ មិនឃើញ
មានអ្វីដូចនេះទេ ។" យ៉ាស្ទ់យ៉ា អ៊ីបនូ យ៉ាក្នុងមារតបថា៖ "លោកមិនបាន

¹⁷⁹ ស៊ីរ៉ា: ត្ថុ អាល់-អាន់អុំ 6:84-85 ។

សូត្រស្វីរ៉ោះត្តិ អាល់-អាន់អុំ ទេដែលថែងថា៖ "ហើយក្នុងចំណោមកូន
 ចៅរបស់គេ [យើងបានដឹកនាំ] ដារុដូ ស្វីឡែម៉ាន..." លុះដល់ "យ៉ាស៊ុយ៉ា
 អ៊ីសា..." ?" ហ្នាច្ន់យ៉ាច្ន់បានថា៖ "ខ្ញុំបានសូត្រ ។" យ៉ាស៊ុយ៉ាបានថា៖ "នៅ
 ក្នុងសម្តីគូរអាននេះ អ៊ីសាមិនត្រូវចាត់ទុកជាកូនចៅរបស់អ៊ីបរ៉ូហ្គីមទេ
 ទោះបីអ៊ីបរ៉ូហ្គីមមិនមែនជាបិតារបស់ព្រះអង្គក៏ដោយនោះ អ៊ីសាជាប់
 សាច់សាលោហិតជាមួយអ៊ីបរ៉ូហ្គីមបាមរយៈមាតាព្រះអង្គ] ? ហ្នាច្ន់យ៉ាច្ន់
 បានថា៖ "លោកនិយាយត្រូវ ។"¹⁸⁰

អាយ៉ាស៊ុយ៉ាខាងលើនេះនិងសម្តីរបស់អស់លោកអ្នកស្រាយគូរអាន បង្ហាញ
 ឲ្យឃើញច្បាស់ថា មិនត្រឹមតែស្តីអ្នកស្តីទេ តែអស់លោកអ្នកប្រាជ្ញមុស្លីម
 ទាំងអស់ចាត់ទុក អាល់-ហ្វាសាន់និងអាល់-ហ្វាសែន៍ ជាព្រះរាជបុត្រ
 និងជាបណ្តាកូនចៅរបស់ព្រះសាស្តា ^{صلی اللہ علیہ وسلم} ។

២. អាយ៉ាស៊ុយ៉ាគូរអានមួយដែលបញ្ជាក់ថានេះជាការពិតនោះគឺ "អាយ៉ាស៊ុយ៉ា
 មូបាហ្វាឡាស៊ុយ៉ា (آية الميالة)" នៅក្នុង ស្វីរ៉ោះត្តិ អាលី អ៊ីមរ៉ន ។ ខាងក្រោម
 នេះគឺអាយ៉ាស៊ុយ៉ា មូបាហ្វាឡាស៊ុយ៉ាជាមួយសម្រាយ ។

فَمَنْ حَاجَّكَ فِيهِ مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَكَ مِنَ الْعِلْمِ فَقُلْ تَعَالَوْا نَدْعُ أَبْنَاءَنَا
 وَأَبْنَاءَكُمْ وَنِسَاءَنَا وَنِسَاءَكُمْ وَأَنْفُسَنَا وَأَنْفُسَكُمْ ثُمَّ نَبْتَهِلْ فَنَجْعَلْ
 لَعْنَتَ اللَّهِ عَلَى الْكَاذِبِينَ ﴿١١﴾

"ដូច្នោះអ្នកណាមួយឈ្មោះប្រកែកជាមួយអ្នកអំពីរឿងនេះ ក្រោយពីព្រះ
 អភិញ្ញាបានមកដល់អ្នកហើយនោះ ចូរអ្នកថា៖ "អស់លោកចូរមកចុះ
 យើងនឹងហៅកូនប្រុសៗរបស់យើងនិងកូនប្រុសៗ របស់អស់លោក

¹⁸⁰ សូមមើលសៀវភៅ អាដ្វ័-ខូរ អាល់-ម៉ាន់ស្វីរ (الدر المنثور) (បោះពុម្ពនៅប្រៃសណីយ៍) ដំទី ៣ ទំព័រ ២៨ មើលសេចក្តីអធិប្បាយ ស្វីរ៉ោះត្តិ អាល់-អាន់អុំ ។

បណ្តាស្រ្តីរបស់យើងនិងបណ្តាស្រ្តីរបស់អស់លោក ខ្លួនយើងផ្ទាល់និង ខ្លួនអស់លោកផ្ទាល់ រួចហើយយើងបូងស្ទង់យ៉ាងស្មោះអស់ពីចិត្ត សូមឲ្យ ព្រះបណ្តាសារបស់អស់ឡោះហ្គ័រពិបពះលើមុសាវាទី (គឺអ្នកនិយាយ កុហក) (៣:៦១) ។¹⁸¹

អស់លោកអ្នកស្រាយគួរអានមានប្រសាសន៍ថាអាយ៉ាស៊ុំ មូបាហ្គាឡាស៊ុំ ដំល្លីនេះត្រូវបើកឲ្យដឹងក្នុងពេល ព្រះសាស្តា صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم ជជែកជាមួយពួកមេដឹក នាំសាសនាគ្រិស្តនាតំបន់ណាថ្មីរ៉នដែលចេសរឹងរូសខ្លាំង ។ ក្រោមព្រះ បញ្ជាអស់ឡោះហ្គ័រ عز وجل ព្រះសាស្តា صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم បានចេញទៅខាងក្រៅអមដោយ អាឡី អ៊ីបនូ ត្នីលិប, ហ្វាទ្វីម៉ាស៊ុំ អាស៊ុំ-ស្វាស៊ុំរ៉អ៊ី, អាល់-ហ្វាសាន់និង អាល់-ហ្វាសាន់ عليه السلام ដើម្បីសូមឲ្យអស់ឡោះហ្គ័រ عز وجل ទម្លាក់វិនាសមហន្តរាយ មកលើបុគ្គលណាដែលខុស ។

លុះពួកមេដឹកនាំសាសនាគ្រិស្តឃើញអាកប្បកិរិយាព្រះសាស្តា صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم និង ព្រះរាជកុលដ្ឋានព្រះអង្គ عليهم السلام ពួកគេកើតមានការភ័យខ្លាចនៅក្នុងចិត្ត ហើយសូមឲ្យព្រះសាស្តា صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم អស់ឡោះហ្គ័រ عز وجل ផ្លាស់ប្តូរចិត្តវិញ ក្នុងការសូម ឲ្យអស់ឡោះហ្គ័រ عز وجل ទម្លាក់វិនាសមហន្តរាយ និងបណ្តាសាមកលើពួកគេ នោះ ។ ព្រះសាស្តា صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم យល់ព្រមចំពោះសំណូមពរពួកគេ ហើយនៅទី បញ្ចប់ពួកគេយល់ព្រមធ្វើកិច្ចសន្យា ។

អស់លោកអ្នកស្រាយគួរអានស្តីអ៊ាស៊ុំ និងស៊ិននីមូលមតិគ្នាថាថ្ងៃ មូបាហ្គាឡាស៊ុំ ព្រះអគ្គមហាប្រមុសរបស់អ្នកមានសទ្ធាជ្រះថ្លា (អាមីរុល- មុមីនីន) អាឡី صلوات اللہ علیہ والسلام, ហ្វាទ្វីម៉ាស៊ុំ អាស៊ុំ-ស្វាស៊ុំរ៉អ៊ី عليها السلام, អ៊ីម៉ាអាល់-ហ្វាសាន់ صلوات اللہ علیہ والسلام និងអ៊ីម៉ាអាល់-ហ្វាសាន់ صلوات اللہ علیہ والسلام នៅជុំជាមួយព្រះសាស្តា صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم ។ យើង

¹⁸¹ ស៊ីរ៉ា:ត្នី អាឡី អ៊ីម៉ាវ៉ន 3:61 ។

ឃើញច្បាស់ណាស់ថា ព្រះសាស្តា صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم មានព្រះវចនៈថា៖
"អាប័ណាអូណា (أبنائنا កូនៗយើង)" ព្រះអង្គ صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم ចង់មានន័យថាអ៊ីម៉ា
អាល់-ហ្គាសាន់និងអ៊ីម៉ា អាល់-ហ្គាសាន់ عليه السلام ។ ដូច្នោះ នៅក្នុងអាយ៉ាស៊ុនេះ
អាល់-ហ្គាសាន់និងអាល់-ហ្គាសាន់ عليه السلام ត្រូវចាត់ទុក ជាព្រះរាជបុត្ររបស់
ព្រះសាស្តា صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم ។

បន្ទាប់ពីបានរាយការណ៍ច្រើនហ្វាទ្វីស្ត្រីអំពីអាយ៉ាស៊ុន មូបាហ្គាឡាស៊ុន
អស់លោកអ្នកស្រាយគួរអានទទួលស្គាល់ថា មតិទាំងនេះជាមតិត្រឹមត្រូវ ។
នេះគឺឧទាហរណ៍មួយចំនួន៖

ក. លោក យ៉ាឡាល់ អាដ្វ័-ខ្លីន អាល់-ស៊ិយូទ្វី (جلال الدين السيوطي) រាយ
ការណ៍តមកពីលោក ហ្គាតីម, លោក អ៊ីបនូ ម៉ារដ្វាវ៉ៃហ្គី (ابن مردويه) និង
លោក ណាអ៊ីម (أبو نعيم) តមកពីលោក យ៉ាបៀរ អ៊ីបនូ អុប៊ុលឡោះហ្គី
(អាល់-អាន់ស្ត្រី) ថា៖

«أنفسنا وأنفسكم»: رسول الله (صلى الله عليه وآله وسلم) وعليّ، وأبناءنا: الحسن
والحسين ونساءنا: فاطمة»

"ពាក្យ "អាន់ហ្វីសាណា أنفسنا (ខ្លួនយើងផ្ទាល់) គឺព្រះសាស្តា صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم
អល់ឡោះហ្គី عز وجل និងអុលី صلوات اللہ علیہ والسلام ។ ពាក្យ "អាប័ណាអូណា (أبنائنا) (កូនៗ
យើង) គឺអាល់-ហ្គាសាន់និងអាល់-ហ្គាសាន់ عليه السلام ។ ពាក្យ "នីសាអូណា
(نسائنا) (បណ្តាស្ត្រីយើង) គឺហ្វាទ្វីម៉ាស៊ុន ។"¹⁸²

ខ. នៅក្នុងសម្រាយគួរអានរបស់លោក លោក ហ្គាត្វី អាដ្វ័-ខ្លីន អារ-វ៉ិស្ត្រី
(فخر الدين الرازي) បានថ្លែងអាយ៉ាស៊ុនខាងលើនេះហើយមានប្រសាសន៍ថា៖

¹⁸² សូមមើលសៀវភៅ អាដ្វ័-ខ្លីន អាល់-ម៉ាន់ស្ត្រី (الدر المنثور) (បោះពុម្ពនៅប៊ែរត)
ជំទី ២ ទំព័រ ៣៩ ចុងសេចក្តីអធិប្បាយអាយ៉ាស៊ុនកំពុងនិយាយនេះ ។

«وَأَعْلَمُ أَنَّ هَذِهِ الرَّوَايَةَ كَالْمَتَّقِ عَلَى صَحَّتِهَا بَيْنَ أَهْلِ التَّفْسِيرِ وَالْحَدِيثِ»
"ចូរដឹងថាហ្ន៎ខ្លួននេះ អស់លោកអ្នកស្រាយគួរអាននិងអស់លោកអ្នក
ឯកទេសហ្ន៎ខ្លួនមូលមតិគ្នាអះអាងថាជាហ្ន៎ខ្លួនពិត ។"¹⁸³

បន្ទាប់មកលោកបានបន្ថែមថា៖

«المسألة الرابعة: هذه الآية دالة على أنّ الحسن والحسين (عليهما السلام) كانا إبنی
رسول الله (صلى الله عليه و آله وسلم) وعد أن يدعو ابناءه فدعا الحسن والحسين
فوجب أن يكون إبنیه»

"...អាយ៉ាសុំដែលលើកមកនិយាយនេះបញ្ជាក់ថា អាល់-ហ្ន៎សាន់និង
អាល់-ហ្ន៎សែន^{عليهم السلام}ជាព្រះរាជបុត្ររបស់ព្រះសាស្តា^{صل الله عليه وآله وسلم} ព្រោះកាលគេបាន
ឲ្យព្រះអង្គ^{صل الله عليه وآله وسلم} ហៅព្រះរាជបុត្រព្រះអង្គ^{صل الله عليه وآله وسلم} មកនោះ ព្រះអង្គ^{صل الله عليه وآله وسلم} បានហៅ
អាល់-ហ្ន៎សាន់និងអាល់-ហ្ន៎សែន^{عليهم السلام} ។"¹⁸⁴

គ. លោក អាប៊ូ អុប៊ុលឡេហ្ន៎ហ្ន៎ អាល់-គ្រូហ្ន៎ប៊ី (ابو عبد الله القرطبي) មាន
ប្រសាសន៍នៅក្នុងសម្រាយគួរអានរបស់លោកថា៖

«[أبناءنا] دليلٌ على أنّ ابناء البنات يسمّون أبناءاً»

"ពាក្យ "អាប់ណាអ្ន៎ណា" [بناءنا] (កូនៗយើង) នៅក្នុងអាយ៉ាសុំគួរអាន
បង្ហាញថាកូនៗរបស់កូនស្រីក៏ត្រូវចាត់ទុក ជាកូនៗរបស់បុគ្គលនោះដែរ

¹⁸³ សូមមើល តាហ្ន៎សៀវ ម៉ាហ្ន៎ហ្ន៎ហ្ន៎ អាល់-ក្ន័យ័ប័ (التفسير مفاتيح الغيب) ឬ
តាហ្ន៎សៀវ អាល់-ការហ្ន៎វ័ (التفسير الكبير) (បោះពុម្ពនៅអេស៊ីប័ត័ ១៣០៨ ស.ហា)
ជុំទី ២ ទំព័រ ៤៨៨ ។

¹⁸⁴ សូមមើល តាហ្ន៎សៀវ ម៉ាហ្ន៎ហ្ន៎ហ្ន៎ អាល់-ក្ន័យ័ប័ (التفسير مفاتيح الغيب) ឬ
តាហ្ន៎សៀវ អាល់-ការហ្ន៎វ័ (التفسير الكبير) (បោះពុម្ពនៅអេស៊ីប័ត័ ១៣០៨ ស.ហា)
ជុំទី ២ ទំព័រ ៤៨៨ ។

(គឺកូនៗរបស់ជីតា) ។"¹⁸⁵

៣. ព្រះវចនៈរបស់ព្រះសាស្តា صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم អល់ឡោះហ្គ័ عز وجل ជាភ័ស្តុតាងត្រចះត្រចង់បំផុតថា អ៊ីម៉ាអាល់-ហ្គាសាន់និងអ៊ីម៉ាអាល់-ហ្គ័សៃនី عليهم السلام ជាព្រះរាជបុត្រ របស់ព្រះសាស្តា صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم ។

ឧទាហរណ៍ នេះគឺព្រះវចនៈពីរបស់ព្រះអង្គ صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم ៖

ក. ព្រះសាស្តា صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم អល់ឡោះហ្គ័ عز وجل មានព្រះវចនៈអំពីអាល់-ហ្គាសាន់ និងអាល់-ហ្គ័សៃនី عليهم السلام ថា៖

«هذان إبنای من أحبهما فقد أحببني»

"ទាំងពីរនាក់នេះជាកូនរបស់ខ្ញុំ ។ អ្នកណាស្រឡាញ់ពួកគេ អ្នកនោះស្រឡាញ់ខ្ញុំ ។"¹⁸⁶

ខ. ពេលចង្អុលអ៊ីម៉ាអាល់-ហ្គាសាន់និងអ៊ីម៉ាអាល់-ហ្គ័សៃនី عليهم السلام ព្រះសាស្តា صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم មានព្រះវចនៈដែរថា៖

«إنَّ ابنيَّ هذينَ ريحانتای من الدنیا»

"កូនខ្ញុំទាំងពីរនាក់នេះ ជាជីវិតក្រអូបមួយបាច់របស់ខ្ញុំនៅក្នុងលោកនេះ ។"¹⁸⁷

¹⁸⁵ សូមមើល អាល់-យ៉ាមីអ៊ី លីអាស្ថកាម អាល់-គ្វីរអាស (الجامع لأحكام القرآن) (បោះពុម្ពនៅប្រៃសណីយ៍) ជំទី ៤ ទំព័រ១០៤ ។

¹⁸⁶ សូមមើលសៀវភៅរបស់លោក អ៊ីបនូ អុសាកៀរ (ابن عساکر) តារិក្ក ម៉ាឌីណាស្ក៍ ដ្យាមីស្ក្វ័ (تاریخ مدينة دمشق) (បោះពុម្ពនៅប្រៃសណីយ៍) ឆ្នាំ ១៤០០ ស.ហ) ទំព័រ ៥៩ ហ្គាឌីស្វ័ ១០៦ ។

¹⁸⁷ សូមមើលសៀវភៅរបស់លោក អ៊ីបនូ អុសាកៀរ (ابن عساکر) តារិក្ក ម៉ាឌីណាស្ក៍ ដ្យាមីស្ក្វ័ (تاریخ مدينة دمشق) (បោះពុម្ពនៅប្រៃសណីយ៍) ឆ្នាំ ១៤០០ ស.ហ) ទំព័រ ៦២ ហ្គាឌីស្វ័ ១១២ ។

សំណួរ ២៣ - ហេតុអ្វីស្ត្រីអាស្រ័យលើប្តីជាមុខ តំណែងត្រូវតែងតាំងដោយអល់ឡោះហ្ន៎ عز وجل ?

ចម្លើយ

ច្បាស់ណាស់ថាសាសនាអ៊ីស្លាមជាសាសនាសាកលនិងអនន្ត ។ ដរាបណាព្រះសាស្តា صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم នៅមានព្រះជន្ម ដរាបនោះព្រះអង្គ صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم ជាអ្នកដឹកនាំអ៊ុមម៉ាតូ ។ អត់ពីព្រះអង្គ صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم ភារកិច្ចនេះធ្លាក់ទៅលើបុគ្គលសក្តិសមជាងគេក្នុងអ៊ុមម៉ាតូ ។

ទាក់ទងនឹងរឿងភារកិច្ចនេះ ពេលអត់ពីព្រះសាស្តា صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم នោះ ដែលថាត្រូវយកតាមព្រះរាជបញ្ជារបស់អល់ឡោះហ្ន៎ عز وجل ដែលបានដាក់មកហើយដែលព្រះសាស្តា صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم បានចែង ឬក៏ត្រូវយកតាមការបោះឆ្នោតជ្រើសរើសនោះ យើងមានមតិពីរ ។

ស្ត្រីអាស្រ័យលើភារកិច្ចដឹកនាំអ៊ុមម៉ាតូ គឺនៅលើព្រះបញ្ជារបស់អល់ឡោះហ្ន៎ عز وجل ដែលបានដាក់មក អ្នកស្នងព្រះសាស្តា صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم ត្រូវតែងតាំងដោយអល់ឡោះហ្ន៎ عز وجل រីឯអាស្រ័យលើស៊ុនណាស្ត្រីអាស្រ័យលើភារកិច្ចនេះនៅលើការបោះឆ្នោតជ្រើសរើស ហើយអ៊ុមម៉ាតូត្រូវជ្រើសរើសបុគ្គលម្នាក់ដើម្បីដឹកនាំកិច្ចការរដ្ឋ ។

អស់លោកអ្នកប្រាជ្ញស្ត្រីអាស្រ័យបានបង្ហាញមូលហេតុ និងភ័ស្តុតាងដ៏ច្រើននៅក្នុងសៀវភៅអស់លោក ដែលស្តីអំពីការចាំបាច់ត្រូវតែមានការតែងតាំងអ្នកកាន់ខ្ញុំលីហ្វាស្តដោយអល់ឡោះហ្ន៎ عز وجل ។ តែយើងបង្ហាញជូន

ត្រង់នេះនូវការវិភាគស្ថានភាពណាអ្នកកាន់កាប់សម័យព្រះសាស្តា ដើម្បីជា
សំអាងថាមតិស្តីអ្នកសុំជាមតិត្រូវ ។

ការវិភាគនយោបាយក្រៅប្រទេស និងក្នុងប្រទេសក្នុងសម័យព្រះសាស្តា
បញ្ជាក់ថា អ្នកស្នងព្រះសាស្តា ត្រូវតែងតាំងដោយអល់ឡោះហ្វា ឬ
តាមរយៈព្រះសាស្តា ផ្ទាល់ ព្រោះសហគមន៍អ៊ីស្លាមប្រឈមនឹងគ្រោះ
ថ្នាក់បីជាដរាប (អាណានិគមប៊ីសង់ទីន, អាណានិគមប៊ែរ្ស៊ីប៊ុន និងពួក
លាក់ពុត(មូណាហ្វីតូន)) ។

ដោយបានតែងតាំងអ្នកដឹកនាំនយោបាយ ព្រះសាស្តា បានទទួល
ជោគជ័យក្នុងការបង្រួបបង្រួមអ៊ីមម៉ាត្ត់ ប្រឆាំងសត្រូវក្រៅនិងទប់ស្កាត់
មិនឲ្យសត្រូវច្រៀតចូលនិងមានប្រៀបលើបានទេ ដែលអាចធ្វើឲ្យមាន
ជម្លោះផ្ទៃក្នុង ។

អាណានិគមប៊ីសង់ទីនជាប៉ែកគ្រោះថ្នាក់មួយ នៃគ្រោះថ្នាក់ត្រីកោណ
នោះ ។ មហាអំណាចនេះដែលនៅឯប៉ែកខាងជើងឧបទ្វីបអារ៉ាប់នោះធ្វើ
ឲ្យព្រះសាស្តា បាត់បង់ពេលវេលាចុងក្រោយនៃព្រះជន្មព្រះអង្គ ។

ការប្រឈមមុខគ្នារវាងទ័ពមុស្លីម និងទ័ពប៊ីសង់ទីនកាន់សាសនាគ្រិស្ត
នោះបានប្រព្រឹត្តទៅក្នុងឆ្នាំទី 8 សករាជហ្វីតូរ៉េវ៉ាត្ត់នៅឯប៉ាលេសទីន ។
ការប្រយុទ្ធគ្នានេះបានចប់ដោយបរាជ័យរបស់ទ័ពមុស្លីម ឧត្តមសេនីយ៍
ប៊ីរូបបានទទួលមរណៈភាពគឺ៖ យ៉ាក្កុហ្វារ អ៊ីបនូ អាប៊ី ត្រីលីប អាត្តុ-
ត្វយ៉ារ (جعفر بن أبي طالب الطيار), ស៊ែដ្វី អ៊ីបនូ ហ្វារីស្វាត្តុ (زيد بن حارثة) និង
អ្នកបំបាត់ឡោះហ្វា អ៊ីបនូ រ៉ាហ្វាត្តុ (عبد الله بن رواحة) ។

ការដកថយរបស់ទ័ពមុស្លីម ធ្វើឲ្យទ័ពប៊ីសង់ទីនមានកម្លាំងចិត្តឡើង

ហើយគិតថាថ្ងៃណាមួយនឹងវាយយករាជធានីអ៊ីស្លាម ។ អាស្រ័យហេតុនេះ ព្រះសាស្តា صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم បានលើកទ័ពទៅកាន់ទឹកដីស្វាំ (ស៊ីរី) ដើម្បីបញ្ជាគ្រប់ចលនាទ័ពដោយព្រះអង្គ صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم ផ្ទាល់ ។ នៅក្នុងការធ្វើដំណើរដ៏លំបាកនេះ ទ័ពមុស្លីមមានកិត្យានុភាពនិងឥទ្ធិពលផ្នែកនយោបាយឡើងវិញ ។

ជ័យជំនះនេះមិនធ្វើឲ្យព្រះសាស្តា صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم កក់ក្តៅទេ ពីរបីថ្ងៃមុនព្រះអង្គ صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم មានជម្ងឺ ព្រះអង្គ صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم បានប្រគល់បញ្ជាការទ័ពឲ្យទៅ អ៊ូសាម៉ាស៊ូ អ៊ីបនូស្តែដ្វី ដើម្បីទៅកាន់តំបន់ស្វាំ (ឆ្នេរស៊ីរី) ។

សត្រូវទីពីរគឺស្តេចប៉ែរ្ស៊ីយ៉ូអ៊ីរ៉ង់ ។ ព្រះចៅអធិរាជយុស្សនៃអាណាចក្រប៉ែរ្ស៊ីក្រោធ បានហែកសារព្រះសាស្តា صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم ចោល បានបញ្ជូនឯកអគ្គរាជទូតព្រះអង្គ صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم មកវិញដោយប្រមាថ ។ យុស្សបានសរសេរសំបុត្រទៅអភិបាលប្រទេសយេមេនដោយដាក់បញ្ជាឲ្យចាប់ខ្លួនព្រះសាស្តា صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم ឲ្យសម្លាប់ព្រះអង្គ صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم បើព្រះអង្គ صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم ប្រឆាំង ។

ទោះបីយុស្ស ប៉ារីស្វី ស្តេចប៉ែរ្ស៊ីបានស្លាប់ក្នុងសម័យព្រះសាស្តា صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم ក៏ដោយ រឿងឯករាជរបស់ទឹកដីយេមេន ដែលនៅក្រោមអាណានិគមប៉ែរ្ស៊ីតាំងពីយូរមកហើយនោះ នៅតែមិនទាន់ចប់ដាច់ស្រេចនៅឡើយសម្រាប់ស្តេចប៉ែរ្ស៊ីត្រកូលសាស់សានីដែល ព្រោះតែក្រអឺតក្រទម ប្រកាន់បូកនោះ មិនអាចអត់ទ្រាំឲ្យមានមហាអំណាចបែបនេះបានឡើយ ។

សត្រូវទីបីក្នុងចំណោមគ្រោះថ្នាក់ត្រីកោណនោះ គឺពួកលាក់ពុតត្បុត (ពួកមូណាហ្វីតូន) ដែលជ្រាបចូលក្នុង ចំណោមមុស្លីមដើម្បីសាបព្រោះជម្លោះនិងបំបង់សម្លាប់ព្រះសាស្តា صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم ដែលធ្វើដំណើរពីតាប៊ុក ទៅម៉ាឌីណាស៊ូ ពួកនេះសង្ឃឹមថាបើចលនាអ៊ីស្លាមបានដល់ទីបញ្ចប់ ទាំងអស់គ្នានឹងផុត

ភ័យ ។ ¹⁸⁸

ពួកលាក់ពុតត្បូតមានគ្រោះថ្នាក់ណាស់ ដល់គូរអានចែងអំពីរឿងនេះនៅ ក្នុងសូរ៉េអ៊ែរ ដូចជាសូរ៉េអ៊ែរ អាលី អ៊ីមរ៉ន (៣), អាន់-នីសាអ៊ី (៤), អាល់-ម៉ាអ៊ីដ្យាស៊ូ (៥), អាល់-អាន់ហ្វាល (៨), អាត់-តៅបាស៊ូ (៩), អាល់-អាន់កាហ្វិត (២៩), អាល់-អាស្ម័រ (៣៣), មូហ្វាម៉ាដ្យូ (៤៧), អាល់-ហ្វាត់ហ្វា (៤៨), អាល់-ហ្វាដ្យូដ្យូ (៥៧), អាល់-មូយ៉ាដ្យាដ្យាស៊ូ (៥៨), អាល់-ហ្វាដ្យូ (៥៩), អាល់-មូណាហ្វ៊ីត្យូន (៦៣) ជាដើម ។

មានសត្រូវគ្រោះថ្នាក់បែបនេះ តើសមហេតុផលទេដែលព្រះសាស្តា ^{صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم} មិនអើពើអំពីការតែងតាំងអ្នកដឹកនាំសាសនា និងនយោបាយសម្រាប់ សហគមន៍ខ្លីនេះ ?

ស្ថានការណ៍សង្គមបញ្ជាក់ថា ព្រះសាស្តា ^{صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم} ត្រូវតែតែងតាំងអ្នកដឹកនាំ ដើម្បីទប់ស្កាត់ការប្រទូសរ៉ាយ ពេលអត់ពីព្រះអង្គ ^{صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم} និងដើម្បីធានា ឯកភាពអ៊ីស្លាមដោយបង្កើតខ្សែបន្ទាត់ការពារមាំនិងខ្លាំងក្លា ។ ព្រះអង្គ ^{صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم} ត្រូវតែទប់ស្កាត់ ពេលព្រះអង្គ ^{صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم} ចាកលោកនេះទៅ កុំឲ្យក្រុមនីមួយៗ នឹងថា៖ "អ្នកដឹកនាំត្រូវតែជាមនុស្សក្រុមយើង ។" រឿងនេះមិនអាចធ្វើទៅ បានទេបើគ្មានការតែងតាំងនិងការជ្រើសរើសឈ្មោះអ្នកដឹកនាំនោះ ។

ការពិចារណាអំពីស្ថានភាពសង្គមបង្ហាញថា អ្នកដឹកនាំអ៊ីមម៉ាត្តុំពេលអត់ ពីព្រះសាស្តា ^{صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم} ទៅនោះ នៅលើការតែងតាំងច្បាស់លាស់ ។

ភ័ស្តុតាងបញ្ជាក់សម្តីព្រះសាស្តា ^{صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم} អល់ឡោហ្វ៊ា ^{عز وجل}

¹⁸⁸ មើលសូរ៉េអ៊ែរ អាត្ម៍-ទូរ 52:30 ។

ដោយផ្អែកលើស្ថានភាពសង្គមនិងច្រើនចំណុចទៀត ព្រះសាស្តា صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم បានអធិប្បាយរឿងស្នងព្រះអង្គ صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم ចាប់តាំងពីព្រះអង្គ صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم ចាប់ផ្តើមបំពេញបេសកកម្មសាស្តាម៉្លេះ រហូតដល់អវសានជីវិតព្រះអង្គ صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم ។ ព្រះអង្គ صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم បានតែងតាំងអ្នកស្នងព្រះអង្គ صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم ពីដើមបេសកកម្ម នៅក្នុងឱកាសបើកឲ្យសាច់ញាតិព្រះអង្គ صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم ដឹងថាព្រះអង្គ صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم ជាព្រះសាស្តា صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم នៅក្នុងឱកាសចុងក្រោយនៃជីវិតព្រះអង្គ صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم ពេលត្រឡប់មកពីបំពេញពិធីហ្វាចូលាគ្នាវិញ នៅឯ "ក្តីជៀវ យ្ហម" និងនៅក្នុងដំណាក់កាលផ្សេងនៃជីវិតព្រះអង្គ صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم ។

អត្ថបទបីដែលយើងបានបង្ហាញដើម្បីឆ្លើយតបសំណួរ "ហេតុអ្វីចាត់ទុកអ្នកលី អីបន្ទ អាបី ត្នីលិប صلوات اللہ علیہ والسلام ជាវ៉ាស្តី (អ្នកធ្វើតាមមរតកសាសន៍) និងជាអ្នកស្នងព្រះសាស្តា صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم ?" ដោយមានបណ្តាញថ្លែងព័ត៌មានបន្តក្នុងសៀវភៅអស់លោកអ្នកប្រាជ្ញមុស្លីម និងអស់លោកអ្នករាយការណ៍ហ្វាខ្វីស្ត្រនោះបញ្ជាក់ថានេះជាមតិពិត ។

ស្ថានភាពសង្គមទូទៅនាដើមសម័យអ៊ីស្លាម និងសម្តីទាំងឡាយរបស់ព្រះសាស្តា صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم អល់ឡោះហ្គ័ عجل ទាក់ទងនឹងការតែងតាំងព្រះអគ្គមហាប្រមុខរបស់បណ្តាអ្នកមានសទ្ធាជ្រះថ្លា (អ្នកលី صلوات اللہ علیہ والسلام) ជាអ្នកស្នងព្រះអង្គ صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم នោះបង្ហាញឲ្យឃើញច្បាស់ថារឿងខ្ពីលីហ្វាស្តុ ជារឿងដែលត្រូវដោះស្រាយដោយការតែងតាំងច្បាស់លាស់ដោយអល់ឡោះហ្គ័ عجل ហើយជារឿងសំខាន់ដែលចៀសមិនរួច ។

សំណួរ ២៤ - តើស្បថផ្សេងពីចំពោះព្រះនាមអល់ឡោះហ្គ័ عجل ជាអំពើហ៊ុនហាយ (ស្តីរិក) ទេ ?

ចម្លើយ

ន័យរបស់ពាក្យ "តៅហ្វីដូ" (លទ្ធិឯកទិទេពនិយម) និង ពាក្យ "ស្ត្រីរិក" (ពហុទេពនិយម) ត្រូវតែសមស្របនឹងគួរអាននិងស៊ុនណាស្តុរបស់ព្រះសាស្តា صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم ពីព្រោះព្រះមហាគម្ពីរគួរអាននិងទង្វើរបស់ព្រះសាស្តា صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم អស់ឡោះហ្ន៎ ع ជាគំរូដែលមានសុពលភាពជាងគេ ដើម្បីវែកញែកឲ្យឃើញខុសដាច់ឡែកពីត្រូវ តៅហ្វីដូដាច់ឡែកពីស្ត្រីរិក ។

ដូច្នោះ ត្រូវតែវិភាគគ្រប់មតិនិងទង្វើដោយឥតលំអៀងនិងឥតស្មារតីជ្រុលនិយមតាមចម្រោះព្រះបន្ទូលនិងទង្វើរបស់ព្រះសាស្តា صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم ។

នេះគឺភ័ស្តុតាងមាំ ដែលបញ្ជាក់ថាគួរអាននិងស៊ុនណាស្តុអនុញ្ញាតឲ្យស្បថផ្សេងពីចំពោះអស់ឡោះហ្ន៎ ع បាន គឺ៖

១. នៅក្នុងអាយ៉ាស្តុព្រះគម្ពីរគួរអានថ្លៃថ្លា យើងឃើញមានសម្បថចំពោះសត្វលោកថ្លៃថ្នូរដូចជា "ជីវិតរបស់ព្រះសាស្តា", "ព្រលឹងមនុស្ស", "បាក់កា" ជាដើមដែលជានិមិត្តរូបរបស់លាយលក្ខណ៍អក្សរ "ដួងចន្ទ", "ដួងខែ", "ថ្ងៃនិងយប់", "មេឃនិងផែនដី", "សម័យកាល" និង "ភ្នំនិងសមុទ្រ" ជាដើម ។ យើងសូមលើកយក មកបង្ហាញនូវអាយ៉ាស្តុទាំងនេះ គឺ៖

لَعْمَرِكَ اِنَّهُمْ لَفِي سَكْرَتِهِمْ يَعْمَهُونَ

"សូមស្បថចំពោះជីវិតអ្នក [សាស្តាអ៊ីយ] ពួកគេវង្វេងពាសវាលពាសកាលនៅក្នុងមោហ៍បាំង (១៥:៧២) ។"¹⁸⁹

¹⁸⁹ សូរ៉ា:ត្ថី អាល់-ហ្វីច្រ័រ 15:72 ។

وَالشَّمْسِ وَضُحَاهَا ① وَالْقَمَرِ إِذَا تَلَّهَا ② وَالنَّهَارِ إِذَا جَلَّهَا ③ وَاللَّيْلِ إِذَا يَغْشَاهَا ④ وَالسَّمَاءِ وَمَا بَنَاهَا ⑤ وَالْأَرْضِ وَمَا طَحَاهَا ⑥ وَنَفْسٍ وَمَا سَوَّاهَا ⑦ فَأَلْهَمَهَا فُجُورَهَا وَتَقْوَاهَا ⑧

"[អញ្ញសូមស្ស៊ីចនឹង]ដួងអាទិត្យនិងជោតិភាពវា [អញ្ញសូមស្ស៊ីចនឹង]ដួងចន្ទដែលតាមក្រោយវា [អញ្ញសូមស្ស៊ីចនឹង]ទិវាកាលពេលវាឆ្លុះបញ្ចាំងវា (គឺដួងអាទិត្យ) [អញ្ញសូមស្ស៊ីចនឹង]រាត្រីកាលពេលវាដណ្តប់វា (គឺដួងអាទិត្យ) [អញ្ញសូមស្ស៊ីចនឹង]មេឃនិងអ្នកដែលបានសាងវា [អញ្ញសូមស្ស៊ីចនឹង]ផែនដីនិងអ្នកដែលបានលាតសន្ធឹងវា [អញ្ញសូមស្ស៊ីចនឹង]ព្រលឹងនិងអ្នកដែលបានធ្វើឲ្យវាសមសួន ហើយព្រះអង្គបានញ៉ាំងសេចក្តីអាក្រក់ (គឺបើកចិត្តឲ្យយល់ដឹងអំពើលាមក) និងសេចក្តីល្អ (គឺសទ្ធាសិប្បចិត្ត) ៩១:១-៨ ។"¹⁹⁰

وَالنَّجْمِ إِذَا هَوَىٰ

"[អញ្ញសូមស្ស៊ីចនឹង]ចំពោះផ្កាយពេលវាចុះមក ៥៣:១ ។"¹⁹¹

ن وَالْقَلَمِ وَمَا يَسْطُرُونَ

"នួន ។ អញ្ញសូមស្ស៊ីចនឹងចំពោះប៉ាកកានិងចំពោះអ្វីដែលពួកគេ (មិត្តរបស់អល់ឡោះប្តី) សរសេរ ៦៨:១ ។"¹⁹²

وَالْعَصْرِ ① إِنَّ الْإِنْسَانَ لِفِي خُسْرٍ ②

"[អញ្ញសូមស្ស៊ីចនឹង]សម័យកាល ។ ពិតណាស់ មនុស្សនៅក្នុងសេចក្តី

¹⁹⁰ សូរ៉េ:ត្តិ អាស្នុ-ស្នាស 91:1-8 ។
¹⁹¹ សូរ៉េ:ត្តិ អាស្នុ-ណាច្ចម 53:1 ។
¹⁹² សូរ៉េ:ត្តិ អាស្នុ-ក្តីឡា 68:1 ។

វិនាស ៦៨:១-២ ។¹⁹³

وَالْفَجْرِ ① وَلَيَالٍ عَشْرٍ ②

"[អញសូមសូមនឹង]សេតារុណ (គឺពន្លឺសប្បាយដែលលេចឡើងដំបូង មុនពេលថ្ងៃរះ) [អញសូមសូម]នឹងយប់ទាំងដប់ ៨៩:១-២ ។"¹⁹⁴

وَالطُّورِ ① وَكَتَبَ مَسْطُورٍ ② فِي رَقٍّ مَّنْشُورٍ ③ وَاللَّيْلِ الْمَعْمُورِ ④
وَالسَّقْفِ الْمَرْفُوعِ ⑤ وَالْبَحْرِ الْمَسْجُورِ ⑥

"[អញសូមសូម]នឹង[ភ្នំ]ទួរ [អញសូមសូម]នឹងព្រះគម្ពីរដែលគេចារនៅ ក្នុងផ្ទាំងសំណេរលាតត្រដាង ។ [អញសូមសូម]នឹងព្រះមហាគ្រឹះស្ថាន ដែលមានប្រជារាស្ត្រមកជាញឹកញយ! [អញសូមសូម]នឹងដោមលើក ខ្ពស់! [អញសូមសូម]នឹងសមុទ្រផុរ (ពុះហៀរ)! ៥២:១-៦ ។"¹⁹⁵

គេឃើញមានការស្រួចលើគ្រឿងសម្គាល់នៃមាបនកម្មដូចនេះដែរ នៅក្នុង សូរ៉េ:ត្ថុ អាល់-មូរសាឡាត់ (៧៧), អាន់-ណាស្តីអុត (៧៩), អាល់-ហ្សូច (៨៥), អាត្ម-ត្ថុរិកូ (៨៦), អាល់-បាឡាដូ (៩០), អាដ្ល-ខ្លូហ្គា (៩៣) និង អាត្ម- ទ្វីន (៩៥) ។

ពិតប្រាកដណាស់ ប្រសិនបើស្រួចលើអ្វីផ្សេងពីអល់ឡោះហ្គ័រ ជាទង្វើ ស្តីរិកនិងជាអំពើហ៊ុនហាយមែននោះ ព្រះគម្ពីរតួរអាន ដែលជាគំរូសុក្រិត បំផុតក្នុងការទទួលស្គាល់នៅហ្គ័រ និងការទទួលស្គាល់អល់ឡោះហ្គ័រ ជា

¹⁹³ សូរ៉េ:ត្ថុ អាល់-អុស្តរី 103:1-2 ។
¹⁹⁴ សូរ៉េ:ត្ថុ អាល់-ហ្សាដ្រី 89:1-2 ។
¹⁹⁵ សូរ៉េ:ត្ថុ អាត្ម-ទួរ 52:1-6 ។

ព្រះតែមួយគត់នោះ ប្រាកដជាមិនធ្វើទង្វើនេះជាដាច់ខាត ប្រសិនបើការស្បថបែបនេះកំណត់ទុកសម្រាប់តែអស់ឡោះហ្ន៎^ﷺ មួយនោះ អាយ៉ាស៊ូគួរអានប្រាកដជាបានរំលឹកដាស់តឿនមនុស្សកុំឲ្យប្រព្រឹត្តិបែបនេះ ក្រែងខុសឆ្គង ។

២. មុស្លីមទាំងអស់ក្នុងលោកចាត់ទុកព្រះសាស្តា^ﷺ ជាគំរូ ហើយចាត់ទុកទង្វើនិងអាកប្បកិរិយាព្រះអង្គ^ﷺ ជាគំរូសម្រាប់វិនិច្ឆ័យវែកញែករកខុសត្រូវ ។

អស់លោកអ្នកប្រាជននិងអស់លោកអ្នកចងក្រងស្នំហ្ន៎ហ្ន៎ និងមុសណាដូ មុស្លីមទាំងឡាយ បានលើកឡើងនូវការស្បថលើអ្វីផ្សេងពីអស់ឡោះហ្ន៎^ﷺ ដ៏ច្រើនរបស់ព្រះសាស្តា^ﷺ ។

លោក អាស៊ូម៉ាដូ អ៊ីបនូ ហ្គាន់បាល់ មេនិកាយហ្គាន់បាល់ បានថ្លែងតមកពីព្រះសាស្តា^ﷺ អស់ឡោះហ្ន៎^ﷺ នៅក្នុងមុសណាដូថា៖

﴿ فلعمري لأن تكلم بمعروفٍ وتنهى عن منكرٍ خيرٌ من أن تسكت ﴾
"សូមស្បថលើជីវិតខ្ញុំ បើលោកណែនាំឲ្យប្រព្រឹត្តល្អ ហាមប្រព្រឹត្តអាក្រក់ វាប្រសើរជាងនៅស្ងៀម ។"¹⁹⁶

នៅក្នុងស្នំហ្ន៎ហ្ន៎របស់លោក ដែលអាស៊ូម៉ាដូ-ស៊ីនណាស៊ូចាត់ទុកជាស្នំហ្ន៎ហ្ន៎ត្រឹមត្រូវមួយ ក្នុងចំណោមប្រជុំហ្គាឌីស្ត្រីត្រឹមត្រូវទាំងប្រាំមួយលោក មុស្លីម អ៊ីបនូ អាល់-ហ្គាដូយ៉ាដូមានប្រសាសន៍ថា៖

«جاء رجل إلى النبي (صلى الله عليه و آله) فقال يا رسول الله أئني الصدقة أعظم اجراً؟ فقال: أما وأبيك لتبأنه أن تصدق وأنت صحيحٌ صحيحٌ تحشى الفقر وتأمل

¹⁹⁶ សូមមើលសៀវភៅ មុសណាដូ អាស៊ូម៉ាដូ អ៊ីបនូ ហ្គាន់បាល់ ជំទី ៥ ទំព័រ ២២៤-២២៥ ហ្គាឌីស្ត្រីរបស់លោក បាស្ទៀរ អ៊ីបនូ ខ្ញុំសាស៊ីយ៉ាស៊ូ អាល់-សាឌុស៊ី ។

«...البقاء»

"គេបានសួរព្រះសាស្តា صلوات الله عليه وآله អស់ឡោះហ្ន៎ عز وجل ថា៖ "តើទានមួយណាដែលបានបុណ្យធំជាងគេ?" ព្រះអង្គ صلوات الله عليه وآله មានព្រះវចនៈថា៖ "សូមស្ស៊ីមនឹងឪពុកលោក ទានដែលប្រសើរមុនគេនោះគឺទានដែលលោកឲ្យក្នុងពេលមានសុខភាពល្អនិងក្នុងពេលមានជម្ងឺ ដោយខ្លាចក្រនិងដោយសង្ឃឹមរស់រានមានជីវិត ។"¹⁹⁷

បើមុស្លីមភាគច្រើនគិតថា ការស្ស៊ីមលើអ្វីផ្សេងពីអស់ឡោះហ្ន៎ عز وجل ជាអំពើពហុទេពនិយម តើពួកមុស្លីមទាំងនោះ យល់ឃើញយ៉ាងណាអំពីទង្វើមួយនេះរបស់ព្រះសាស្តា صلوات الله عليه وآله (ពោលគឺ ស្ស៊ីមលើឪពុករបស់បុរសនោះ) ?

៣. ក្រៅពីព្រះគម្ពីរអស់ឡោះហ្ន៎ عز وجل និងស៊ុនណាស្ត៍ព្រះសាស្តា صلوات الله عليه وآله ទង្វើរបស់បណ្តាសាវកជំនិតរបស់ព្រះសាស្តា صلوات الله عليه وآله អស់ឡោះហ្ន៎ عز وجل ក៏ជាភស្តុតាងដែរ ដែលបញ្ជាក់ថាការស្ស៊ីមលើអ្វីផ្សេងពីអស់ឡោះហ្ន៎ عز وجل នោះជាទង្វើស្របច្បាប់

អាលី អ៊ីបនូ អាប៊ី ត្ន័លិប صلوات الله عليه والسلام បានស្ស៊ីមលើជីវិតព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ច្រើនកន្លែងនៅក្នុងយុត្តាបាស្ត៍ត្រចះត្រចង់របស់ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام កាលព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖

«ولعمري ليضعفنّ لكم النبيه من بعدى أضعافا»

¹⁹⁷ សូមមើល *ស្ទ័រហ្ន៎ហ្ន៎ មុស្លីម* (បោះពុម្ពនៅអេស៊ីបត៍) កណ្តុទី ៣ "គឺតាប អាស្ត័-ស្វាកាត្ត័", "បាប់ បាយ៉ាន អាន់ អាហ្វ័ដ្វាល់ អាស្ត័-ស្ទ័រហ្ន៎ហ្ន៎, ស្ទ័រហ្ន៎ហ្ន៎ អាស្ត័-ស្ទ័រហ្ន៎ហ្ន៎ អាស្ត័-ស្វាកាត្ត័" ទំព័រ ៩៣-៩៤; មើលសៀវភៅរបស់ លោក អាប់ឌុល-ហ្វាមីដ្វ ឆ្នើមឆ្នីត្តី *ស្ទ័រហ្ន៎ហ្ន៎ មុស្លីម* (ច្បាប់ប្រែជាភាសាអង្គេស) ជុំទី ១ វគ្គ ២៩ ហ្វាខ្ន័ស្ទ័រលេខ ២២៥១ ។

"សូមស្ស៊ីលើជីវិតខ្ញុំ អត់ពីខ្ញុំទៅអស់លោកនឹងកាន់តែរង្វេងខ្លាំង ឡើង ។"¹⁹⁸

ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈមួយកន្លែងទៀតថា៖

«وَلَعَمْرِي لَإِنْ لَمْ تَنْزِعْ عَنِّي عَنْ غَيْبِكَ وَشِقَاقِكَ لَتَعْرِفَنَّهُمْ قَلِيلًا يَطْلُبُونَكَ»

"ខ្ញុំសូមស្ស៊ីលើជីវិតខ្ញុំ បើលោកមិនដកខ្លួនចេញពីការលាក់ពុតត្បូត ពី ការកំណាញ់និងពីការប្រទូសបះបោរទេ លោកនឹងបានឃើញអ្វីទាំង នេះ ។"¹⁹⁹

យើងឃើញច្បាស់ថាពុំមានអ្វីច្នៃទីហ្វាដូ (គឺខិតខំរិះគិត) ណាមួយអាច មិនអើពើអត្ថបទនិងហ្វាដូស្នាទាំងនេះ ហើយអាចបដិសេធទង្វើ អល់ឡោះហ្គ័រ عَلَيْهِ السَّلَام នៅក្នុងគូរអាន បដិសេធសម្តីព្រះសាស្តា صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ និងទង្វើ របស់បណ្តា សារកព្រះអង្គ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ នោះបានឡើយ ដូចជាព្រះអគ្គមហាប្រមុខ របស់អ្នកមានសទ្ធាជ្រះថ្លា (អាឡី صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) ជាដើម ដោយចោទថា អល់ឡោះហ្គ័រ عَلَيْهِ السَّلَام និងអស់បុគ្គលថ្លៃថ្នូរទាំងនេះស្តីរិក និងហ៊ុយហាយជាមួយ អល់ឡោះហ្គ័រ عَلَيْهِ السَّلَام ។

សេចក្តីសរុប

ឧទាហរណ៍ទាំងនេះសព្វឃើញថា ស្ស៊ីលើអ្វីផ្សេងពីអល់ឡោះហ្គ័រ عَلَيْهِ السَّلَام ជា ការស្របច្បាប់ ដោយយោលតាមមតិព្រះគម្ពីរអល់ឡោះហ្គ័រ عَلَيْهِ السَّلَام តាមព្រះ

¹⁹⁸ សូមមើល *ណាស្ត័យ៉ាស់-បាឡាភ្នេត្តី* (نهج البلاغة) (បោះពុម្ពផ្សាយដោយ មូហ្គាម៉ាដូ អាប់ខុះហ្គ័រ) ឃុត្តបាស្ត ១៦១ ។

¹⁹⁹ សូមមើល *ណាស្ត័យ៉ាស់-បាឡាភ្នេត្តី* (نهج البلاغة) (បោះពុម្ពផ្សាយដោយ មូហ្គាម៉ាដូ អាប់ខុះហ្គ័រ) ឃុត្តបាស្ត ៩ ។ ចង់បានព័ត៌មានបន្ថែម សូមមើល ឃុត្តបាស្ត ១៦៨, ១៨២ និង ១៨៧ ។ មើលឃុត្តបាស្ត ៦ និង ៥៤ ។

ស៊ុនណាស្កររបស់ព្រះសាស្តា صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم និងតាមទង្វើរបស់បណ្តាអ្នកមានសទ្ធា ។ ពុំអាចប្រកែកទង្វើនេះបានទេ ហើយមិនផ្ទុយនឹងតោហ្ន៊ីដូទេ ។

ដូច្នោះ បើន័យក្រៅរបស់ហ្ន៊ីដូផ្ទុយពីអ្វីដែលគេបាននាំមកបញ្ជាក់ដោយមានភស្តុតាងច្បាស់លាស់នោះ ត្រូវតែអធិប្បាយបំភ្លឺឲ្យសមគោតាមគោលការណ៍របស់គួរអាននិងហ្ន៊ីដូដែលមិនអាចប្រកែកបាន ។

អ្នកខ្លះបានលើកហ្ន៊ីដូមានន័យមិនប្រាកដមកបង្ហាញ គឺ៖

«ان رسول الله سمع عمر وهو يقول: وأبي. فقال إن الله ينهاكم أن تحلفوا بآبائكم ومن كان حالفاً فليحلف بالله أو يسكت»

"ព្រះសាស្តា صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم អស់ឡោះហ្ន៊ីដូ وَحَلَّ ពុំអីម៉ារស្ស៊ីចលើឪពុកគាត់ ។ ព្រះអង្គ صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم មានព្រះវចនៈថា៖ "អស់ឡោះហ្ន៊ីដូ وَحَلَّ ហាមអស់លោកស្ស៊ីចលើឪពុកអស់លោក ។ បើចង់ស្ស៊ីច ចូរស្ស៊ីចលើអស់ឡោះហ្ន៊ីដូ وَحَلَّ ឬនៅស្ងៀម ។" ²⁰⁰

ទោះបីហ្ន៊ីដូនេះមិនមានទម្ងន់ស្មើអាយ៉ាស្ករគួរអាន និងហ្ន៊ីដូដែលអនុញ្ញាតឲ្យស្ស៊ីចលើអ្វីផ្សេងពីព្រះអស់ឡោះហ្ន៊ីដូ وَحَلَّ នោះក៏ដោយ តែការហាមស្ស៊ីចលើឪពុកខ្លួនចំពោះអ្វីម៉ារនិងមនុស្សជំនាន់គាត់នោះ ព្រោះតែឪពុករបស់ពួកគាត់ភាគច្រើនជាបុគ្គលគោរពបូជារូបបដិមា និងជាមនុស្សពហុទេពនិយម ។ ពួកបដិសេធ សទ្ធានិងពួកគោរពបូជារូបបដិមាមិនស័ក្តិសមនៅក្នុងពាក្យសម្បថរបស់ពួកមុស្លីមទេ ។

សំណួរ ២៥ - តារ៉ាស៊ីល (تَوَسَّلَ) ការពឹងមិត្ត

²⁰⁰ សូមមើល *ស៊ុនណាស្ករ អាល់-គុបរី (سنن الكبرى)* ជំទី ១០ ទំព័រ ២៩; *ស៊ុនណាស្ករ អាន់-នីសាអ៊ី (النسائي)* ជំទី ៧ ទំព័រ ៥-៥ ។

អល់ឡោះហ្គ័រ ^{عز وجل} មិនមែនអំពើហ៊ុនហាយ (គឺស្ត្រីរិក) និងជាករណីកែប្រែ (គឺប៊ីដូអុស្ត) នៅក្នុងសាសនាទេ ?

ចម្លើយ

តារាវីស្វីល មានន័យថាពឹងពាក់សន្តបុគ្គល (អាលីយ៉ា) ដើម្បីអាចចូលជិតអល់ឡោះហ្គ័រ ^{عز وجل} បានដោយសារអន្តរការរបស់សន្តបុគ្គលនោះ ។
លោក អ៊ីបនូ ម៉ាន់ស្ត្រូរ (ابن منظور) មានប្រសាសន៍នៅក្នុងសៀវភៅ លីសាន អាល់-អាត្តរីប (لسان العرب) ថា៖

«توسَّل إليه بكذا، تقرب إليه بحزمة أصرة تعطفه عليه»

"ដែលលោកពឹងពាក់បុគ្គលណាមួយ ដើម្បីអាចទៅជិតព្រះអង្គបាននោះ ព្រោះតែបុគ្គលរូបនោះជាបុគ្គលជាទីស្រឡាញ់របស់ព្រះអង្គ ។"²⁰¹

ព្រះមហាគម្ពីរគួរអានចែងថា៖

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَابْتَغُوا إِلَيْهِ الْوَسِيلَةَ وَجَاهِدُوا فِي سَبِيلِهِ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ

"បណ្តាអ្នកមានសទ្ធាអ៊ីយ ចូរក្រែងខ្លាចអល់ឡោះហ្គ័រ [ដោយសេចក្តីគោរព] ចូរស្វែងរកមធ្យោបាយ [ឬអន្តរការី] ដើម្បី [ខិតចូល] ទៅរកព្រះអង្គ ចូរតស៊ូក្នុងមាគ៌ាព្រះអង្គ ដើម្បីពួកអ្នកនឹងមានជ័យជំនះ [បានទៅដល់សុខុមាលភាព] ៥:៣៥ ។"²⁰²

លោក យ៉េហ្គ្រាវី (الجوهري) បានអធិបាយអំពី "វីស្ត្រូអុស្ត" (មធ្យោបាយ, អន្តរការី) ដូចតទៅ៖

²⁰¹ សូមមើលសៀវភៅ លីសាន អាល់-អាត្តរីប (لسان العرب) ជំទី ១១ ទំព័រ ៧២៤ ។

²⁰² សូរ៉េ:ត្ថ អាល់-ម៉ាអ៊ីដ្តាស្ត 5:35 ។

«الوسيلة ما يتقرب به إلى الغير»

"វ៉ាស៊ីយ៉ាស៊ុន គឺអ្វីដែលអាចឲ្យយើងខិតចូលទៅជិតបុគ្គលម្នាក់ទៀតបាន ។"

អាស្រ័យហេតុនេះ យើងអាចពឹងផ្អែកលើការគោរពសក្ការៈដ៏ស្មោះចំពោះអស់ឡោះហ្គ័រ និងលើទង្វើល្អបាន ដើម្បីខិតចូលទៅជិតព្រះម្ចាស់ពិភពទាំងពួង ឬជូនកាលពឹងផ្អែកលើបុគ្គលថ្លៃថ្លាដែលអស់ឡោះហ្គ័រ ស្រឡាញ់និងលើកតម្កើងជាពិសេស ។

តារាងស៊ីលមានច្រើនប្រភេទ

តារាងស៊ីលអាចមាន ៣ ប្រភេទ គឺ៖

១. តារាងស៊ីល តាមរយៈនៃការធ្វើទង្វើល្អ ដូចលោក យ៉ាឡាល់ អាដូ-ឌីន អាស់-ស៊ីយូឌី (جلال الدين السيوطي) បានអធិប្បាយអំពីព្រះអាយ៉ាស៊ុន *وَأَبْتَغُوا إِلَيْهِ الْوَسِيلَةَ* (ចូរស្វែងរកមធ្យោបាយ [ឬអន្តរការី]ដើម្បី[ខិតចូល]ទៅរកព្រះអង្គ) ថា៖

«عَنْ قَتَادَةَ فِي قَوْلِهِ تَعَالَى ﴿وَأَبْتَغُوا إِلَيْهِ الْوَسِيلَةَ﴾ قَالَ: تَقَرَّبُوا إِلَى اللَّهِ بِطَاعَتِهِ وَالْعَمَلِ بِمَا يَرْضِيهِ»

"ក្តីតាមរយៈមានប្រសាសន៍អំពីអាយ៉ាស៊ុន "ចូរស្វែងរកមធ្យោបាយ [ឬអន្តរការី]ដើម្បី[ខិតចូល]ទៅរកព្រះអង្គ" ថា៖ "ព្យាយាមខិតចូលទៅជិតអស់ឡោះហ្គ័រដោយគោរពព្រះអង្គ និងដោយប្រព្រឹត្តអ្វីដែលព្រះអង្គ

﴿سورة طه﴾ ១៧២

២. តារាវ៉ាស៊ីល តាមរយៈនៃការបូងសូងរបស់បណ្តាបារម្ភច្រើនរបស់
អល់ឡោះហ្គ័រ ដូចព្រះគម្ពីរគួរអានចែងនៅក្នុងសម្តីបងៗរបស់ណាប៊ី
យូស៊ីហ្វ ថា៖

قَالُوا يَا بَنَا آسَتَعْفِرُ لَنَا ذُنُوبَنَا إِنَّا كُنَّا خَاطِئِينَ ﴿٩٧﴾ قَالَ سَوْفَ أَسْتَعْفِرُ لَكُمْ
رَبِّي إِنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ ﴿٩٨﴾

"ពួកគេ (បងប្អូនរបស់យូស៊ីហ្វ) បានថ្លែងថា៖ "លោកឪពុក សូមលោក
ឪពុកជួយអង្វរសូមខមាទោសចំពោះអល់ឡោះហ្គ័រកូនៗផង ដែលកូន
រាល់គ្នាបានធ្វើបាបកម្ម ។ កូនរាល់គ្នាបានប្រព្រឹត្តខុស ។" គេ (យ៉ាក្កុប)
បានថា៖ "ឪពុកនឹងជួយសូមខមាទោសចំពោះព្រះម្ចាស់ឪពុកកូនរាល់
គ្នា ។ ពិតណាស់ ព្រះអង្គទ្រង់អត់ឱន ព្រះអង្គមានព្រះមេត្តាករុណាប្រណី
១២:៩៧-៩៨ ។"²⁰⁴

អាយ៉ាស៊ុខាងលើនេះសូមឃើញថា កូនៗរបស់ណាប៊ីយ៉ាក្កុបបាន
ពឹងពាក់លើការអង្វររបូងសូងរបស់បិតាខ្លួន ដើម្បីសូមអភ័យទោសពី
អល់ឡោះហ្គ័រ ។ ព្រះសាស្ត្រាយ៉ាក្កុបមិនត្រឹមតែពុំបានឆ្លើយ
បដិសេធសំណូមពររបស់ពួកគេទេ ព្រះអង្គថែមទាំងបានសន្យាថា
នឹងបូងសូងសូមខមាទោសឲ្យពួកគេទៀតផង ។

៣. តារាវ៉ាស៊ីល តាមរយៈអស់បុគ្គលដែលប្រកបដោយវិញ្ញាណច្រើន
ដែលអល់ឡោះហ្គ័រលើកតម្កើងជាពិសេស ក្នុងបំណងចូលទៅជិត

²⁰³ សូមមើលសៀវភៅ អាដ្វ័-ខូរ អាល់-ម៉ាន់ស្វ៊ីរ (الدر المنثور) (បោះពុម្ពនៅប្រៃសណីយ៍) ជំទំ ២ ទំព័រ ២៨០ សេចក្តីអធិប្បាយ អាយ៉ាស៊ុកំពុងនិយាយនេះ ។

²⁰⁴ សូរ៉ាវ៉ាត្តី យូស៊ីហ្វ 12:97-98 ។

អល់ឡោះហ្ន៎ عز وجل ។

តាំងពីដើមសម័យអ៊ីស្លាមមកម៉្លេះ គេអនុញ្ញាតឲ្យធ្វើតារ៉ាស័ស្វិលបែបនេះ ហើយបណ្តាសាវករបស់ព្រះសាស្ត្រា صلی الله علیه وآله وسلم ធ្លាប់តែធ្វើទង្វើនេះជាទូទៅ ។

យើងសូមបង្ហាញភ័ស្តុតាង ដោយផ្អែកលើហ្វាត្វាខ្លីស្របញ្ជាក់អំពីទង្វើរបស់ បណ្តាសាវកព្រះសាស្ត្រា صلی الله علیه وآله وسلم និងបុគ្គលល្បីៗក្នុងអ៊ីស្លាម ។

១. លោក អាស្តម៉ាដ្វ័ អ៊ីបនូ ហ្វាន់បាល់ មានប្រសាសន៍នៅក្នុងមុសណាដ្វ័ របស់លោក តមកពីលោក អ៊ីស្តម៉ាន អ៊ីបនូ ហ្វ្រៃសែសហ្វី (عثمان بن حنيف) ថា៖ «إِنَّ رَجُلًا ضَرَبَ الْبَصَرَ أَتَى النَّبِيَّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ (وآله) وَسَلَّمَ فَقَالَ ادع الله أن يعافيني، قال: إن شئت دعوت لك وإن شئت أخرجت ذاك فهو خير، فقال: أدعه. فأمره أن يتوضأ فيحسن وضوئه فيصلّي ركعتين ويدعو بهذا الدعاء. اللهم إني أسئلك واتوجه إليك بنبيك محمد نبي الرحمة يا محمد إني توجّهت بك إلى ربّي في حاجتي هذه، فتنقضي لي اللهم شفعه في»

"មានបុរសខ្វាក់ភ្នែកម្នាក់បានមករកព្រះសាស្ត្រា صلی الله علیه وآله وسلم ទូលព្រះអង្គ صلی الله علیه وآله وسلم ថា៖ "សូមព្រះអង្គ صلی الله علیه وآله وسلم សូមអល់ឡោះហ្ន៎ عز وجل ឲ្យទូលបង្គំបានជាសះស្បើយ ផង ។" ព្រះសាស្ត្រា صلی الله علیه وآله وسلم មានព្រះវចនៈថា៖ "បើលោកចង់មែន ខ្ញុំនឹង បូងសូងឲ្យលោក តែបើលោកយល់ព្រម យកល្អ ខ្ញុំនឹងបូងសូងពេល ក្រោយ ។" បុរសខ្វាក់ភ្នែកទូលថា៖ "សូមព្រះអង្គ صلی الله علیه وآله وسلم បូងសូងទៅ ។" ព្រះ សាស្ត្រា صلی الله علیه وآله وسلم ក៏បានឲ្យគាត់យកទឹករុក្ខុអ៊ុយ៉ាងផ្ចិតផ្ចង់ ឲ្យគាត់ស្រ្តីឡាត់ពីរ រីក់អុត្តុ ហើយឲ្យបូងសូងថា៖ "អល់ឡោះហ្ន៎ عز وجل អើយ ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំសូម បូងសូងព្រះអង្គ صلی الله علیه وآله وسلم តាមរយៈមូហាំម៉ាដ្វ័ صلی الله علیه وآله وسلم ព្រះសាស្ត្រានៃព្រះមេត្តាធម៌ ។ មូហាំម៉ាដ្វ័ صلی الله علیه وآله وسلم អើយ ទូលបង្គំសូមពឹងព្រះអង្គ صلی الله علیه وآله وسلم ដើម្បីជួយសូម អល់ឡោះហ្ន៎ عز وجل ឲ្យទូលបង្គំ ។ អល់ឡោះហ្ន៎ عز وجل អើយ សូមព្រះអង្គ صلی الله علیه وآله وسلم

អនុញ្ញាតឲ្យមូហាំម៉ាដ្ច عليه السلام ធ្វើជាអ្នកធ្វើអន្តរាគមន៍ឲ្យទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ ផង ។"²⁰⁵

អស់លោកអ្នករាយការណ៍ហ្វាត្វាខ្លីៗ ចាត់ទុកហ្វាត្វាខ្លីៗនេះជាហ្វាត្វាខ្លីដែល ទទួលយកបាន ។ លោក ហ្វាត្វា ណៃស្តាប៊ូរី ក្រោយពីបានថ្លែងហ្វាត្វាខ្លីៗ នេះនៅក្នុងមុសតាដ្ចរ៉ក់ បានបញ្ជាក់ថាហ្វាត្វាខ្លីៗនេះស្រ្តីហ្វាត្វា (គឺពិត) ។ លោក អ៊ីបនូ ម៉ាយ៉ាស្ត ដែលបានរាយការណ៍តមកពីលោក អាហ្វី អ៊ីសហ្វាត្វា នោះក៏បានថាវាជាហ្វាត្វាខ្លីៗស្រ្តីហ្វាត្វាដែរ ។ លោក តៀរមីស្តី អះអាងបន្ថែមថាវាជាហ្វាត្វាខ្លីពិតនៅក្នុងសៀវភៅ អាប័រ៉ាប់ អាល់- អាដ្ចមីយ៉ាស្ត (أبواب الأدعية) ។ លោក មូហាំម៉ាដ្ច ណាស៊ីប អារ-រីហ្វាអ៊ី ក៏ មានប្រសាសន៍នៅក្នុង អាត់-តាវ៉ាស្តូល អ៊ីឡា ហ្វាត្វាខ្លីៗ អាត់- តាវ៉ាស្តូល ដែរថា៖

«لاشك أن هذا الحديث صحيح ومشهور... وقد ثبت فيه بلاشك ولا ريب ارتداد
بصر الأعمى بدعاء رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ (وآله) وسلّم له»
"ហ្វាត្វាខ្លីៗនេះប្រាកដជាពិត មិនគួរឲ្យសង្ស័យទេ... ដែលរាយការណ៍ថា
អាស្រ័យការប្តឹងស្នងរបស់ព្រះសាស្តា عليه السلام អស់ឡោះហ្វាត្វា رحمته បុរសខ្វាក់ភ្នែក

²⁰⁵ សូមមើល មុសណាដ្ច អាល់ម៉ាដ្ច អ៊ីបនូ ហ្វាត្វាខ្លី ជុំទី ៤ "សេចក្តីថ្លែងការណ៍របស់អ៊ីសម៉ាន អ៊ីបនូ ហ្វាត្វាខ្លី" ទំព័រ ១៣៨; មុសតាដ្ចរ៉ក់ អាល់-ហ្វាត្វា (مستدرک الحاكم) (បោះពុម្ពនៅប្រៃសណីយ៍) ជុំទី ១ "គឺតាប ស្រ្តីឡាស្ត អាត់- តាត្វាត្វា" ទំព័រ ៣១៣; ស៊ុណាស្ត អ៊ីបនូ ម៉ាយ៉ាស្ត (បោះពុម្ពដោយ ដ្ចរ អាល់- អ៊ីហ្វាត្វា អាល់-តូតូប អាល់-អុរ៉ាប៊ីយ៉ាស្ត) ជុំទី ១ ទំព័រ ៤៤១; អាត់-តាវ៉ាស្ត ជុំទី ១ ទំព័រ ២៨៦; យ៉ាមីអ៊ី អាល់-ស្រ្តី (الجامع الصغير) របស់លោក យ៉ាឡាស្ត អាល់-ខ្លីន អាល់-ស៊ុយដ្ច ទំព័រ ៥៩; អាត់-តាវ៉ាស្តូល រ៉ាល់-រ៉ាស៊ីឡាស្ត (التوسل والوسيلة) របស់លោក អ៊ីបនូ តៃមីយ៉ាស្ត (ابن تيمية) (បោះពុម្ពនៅប្រៃសណីយ៍) ទំព័រ ៩៨ ។

មើលឃើញវិញ ។²⁰⁶

ហ្នាខ្ចីស្នូននេះសឲ្យឃើញថា តារ៉ាស់ស៊ូល តាមរយៈព្រះសាស្តា صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم ដើម្បី បំពេញបំណងបុគ្គលនោះ ជាទង្វើដែលគេអនុញ្ញាតឲ្យធ្វើ ហើយព្រះ សាស្តា صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم បានបង្ហាត់បុរសនោះឲ្យចេះបូងស្ងួតអស់ឡោះហ្នា وَحَلَّ ដោយ យកព្រះសាស្តា صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم ជាអន្តរការីរវាងខ្លួននិងអស់ឡោះហ្នា وَحَلَّ ។ នេះគឺ ប្រភេទតារ៉ាស់ស៊ូល ដូចតារ៉ាស់ស៊ូលតាមរយៈសន្តបុគ្គលនិងមិត្តជំនិត របស់អស់ឡោះហ្នា وَحَلَّ ដែរ ។

២. លោក អាប៊ូ អ៊ាប់ឌុលឡោះហ្នា អាល់-ហ៊ុខ្វីរី មានប្រសាសន៍នៅក្នុង ស្នំហ្នាហ្នាហ្នាលោកថា៖

«إِنَّ عَمْرَ بْنَ الْخَطَّابِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ كَانَ إِذَا قَحَطُوا اسْتَسْقَى بِالْعَبَّاسِ بْنِ عَبْدِ الْمَطْلَبِ فَقَالَ: أَللَّهُمَّ إِنَّا كُنَّا نَتَوَسَّلُ إِلَيْكَ بِنَبِيِّنَا فَتَسْقِينَا وَإِنَّا نَتَوَسَّلُ إِلَيْكَ بِعَمِّ نَبِيِّنَا فَاسْقِنَا. قَالَ فَيَسْقُونَ»

"គ្រប់ពេលដែលរាំងភ្លៀង អ៊ីម៉ារ អ៊ីបន្ទ អាល់-ខ្វីត្តប័បានស្នំឡាត្តសូមឲ្យ មានភ្លៀងតាមរយៈ អ៊ាប់បាស់ អ៊ីបន្ទ អ៊ាប់ឌុល-មុត្តត្ថលិប (ឪពុកមារបស់ ព្រះសាស្តា صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم) ថា៖ "អស់ឡោះហ្នា وَحَلَّ អើយ អស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំតែងតែ ទៅរកព្រះអង្គ وَحَلَّ តាមរយៈព្រះសាស្តា صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم របស់អស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ ហើយព្រះអង្គ وَحَلَّ បានធ្វើឲ្យមានភ្លៀងមកលើអស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ ។ ពេល នេះអស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំទៅរកព្រះអង្គ وَحَلَّ តាមរយៈឪពុកមារបស់ព្រះ សាស្តា صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم របស់អស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ ដើម្បីព្រះអង្គ وَحَلَّ នឹងឲ្យអស់ទូលព្រះ

²⁰⁶ សូមមើលសៀវភៅ អាត់-តារ៉ាស់ស៊ូល អ៊ីឡា ហ្នាគ្នីក្លោះត្នី អាត់-តារ៉ាស់ស៊ូល (បោះពុម្ពនៅប្រទេសកម្ពុជា) ទំព័រ ១៥៨ ។

បង្គំជាខ្ញុំមានទឹកជីក ។" ពួកគេក៏បានសម្រេចដូចបំណង ។"²⁰⁷

៣. ការពឹងពាក់ (គឺតារ៉ាស់ស្វីល) មិត្តជំនិតរបស់អល់ឡោះហ្គ័រ ជាទង្វើទូទៅ ដល់ថ្នាក់មូស្លីមនាដើមសម័យអ៊ីស្លាមតែងតែយកព្រះសាស្ត្រា صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم ជាអន្តរការីរវាងពួកគេនិងអល់ឡោះហ្គ័រ ។

លោក សារ៉ាដ្វ័ អ៊ីបន្ត ក្លឹរីប បានសូត្រកំណាព្យនេះឲ្យព្រះសាស្ត្រា صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم ស្តាប់គឺ៖

وَأَشْهَدُ أَنَّ اللَّهَ لَا رَبَّ غَيْرُهُ
وَأَنَّكَ مَأْمُونٌ عَلَىٰ كُلِّ غَالِبٍ
وَأَنَّكَ أَدْنَىٰ الْمُرْسَلِينَ وَسِيلَةً
إِلَى اللَّهِ يَا بَنَ الْأَكْرَمِينَ الْإِطَائِبِ

"ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំសូមប្តេជ្ញាថាពុំមានព្រះទេក្រៅពីព្រះអង្គ صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم ថាគេបានប្រគល់អទិស្សមានការណ៍ទាំងអស់ឲ្យព្រះអង្គ صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم ។ ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំសូមប្តេជ្ញាថា ក្នុងចំណោមព្រះសាស្ត្រាទាំងអស់ ឱព្រះរាជបុត្ររបស់អល់បុគ្គលថ្លៃថ្លា របស់អល់បុគ្គលបរិសុទ្ធអើយ ព្រះអង្គ صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم ជាមធ្យោបាយ (វ៉ាស៊ីឡាស្ត) ជិតអល់ឡោះហ្គ័រ صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم បំផុត ។"²⁰⁸

ទោះបីព្រះសាស្ត្រា صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم បានពួកកំណាព្យនេះពីមាត់ ស៊ូរ៉ាដ័ អ៊ីបន្ត ក្លឹរីបក៏ដោយ ក៏ព្រះអង្គ صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم មិនដែលហាមគាត់ ឬចោទប្រកាន់គាត់ថាប្រព្រឹត្តអំពើហ៊ុនហាយ (គឺស្តីរិក) ឬកែប្រែ (ប៊ីដូអុស្ត) ក្នុងជំនឿសាសនាឡើយ ។

²⁰⁷ សូមមើល *ស្ទ្រីហ្គ្រីហ្គ្រី អាល់-ប៊ីខ្លីរី* (បោះពុម្ពនៅប្រទេសអេស៊ីបត៍ ជុំទី ២ "គឺតាបអាល់-យុមអុស្ត", "បាប អាល់-អ៊ីសទីសក្លីអ៊ី (الاستسقاء)" ទំព័រ ២៧ ។

²⁰⁸ សូមមើលសៀវភៅរបស់ សែយីដ្វ អាស្ត្រូម៉ាដ្វ័ អ៊ីបន្ត ស្ថែនី អាដ្វ័-ដ្វាស្ត្រូឡាន់ (أحمد بن زيني دحلان) *អាដ្វ័-ខ្លីរី អាល់-ស៊ីននីយ៉ាស្ត្រូ (الدرر السننية)* ទំព័រ ២៩ រាយការណ៍ដោយ អាត្ម័-ត្លីបារីនី (الطبراني) ។

អ៊ីម៉ា អាស្ម័-ស្មាហ្គីអ៊ី ក៏បាននិយាយអំពីរឿងនេះដែរនៅក្នុងកំណាព្យរបស់លោក គឺ៖

أَلِ النَّبِيِّ دَرَبِعِي
فَهُمْ إِلَيْهِ وَسَيْلَتِي
أَرْجُوهُمْ اعْطَى غَدَاً
بِيَدِي الْيَمِينِ صَحِيفَتِي

"ព្រះរាជកុលដ្ឋានរបស់ព្រះសាស្តា صلوات الله عليه ជាទីពឹងពាក់ (វ៉ាស៊ីឡាស្កុ) របស់ខ្ញុំ ដើម្បីទៅរកអល់ឡោះហ្គី عليه السلام ។ ខ្ញុំសង្ឃឹមថា អាស្រ័យព្រះអង្គទាំងនេះ គេនឹងឲ្យបញ្ជីខ្ញុំក្នុងដៃស្តាំ ។"²⁰⁹

ហ្គាឌ្លីស្ត្រីទាក់ទងនឹងការពឹងពាក់មិត្តជំនិតរបស់អល់ឡោះហ្គី عليه السلام មានច្រើនណាស់ ។ ហ្គាឌ្លីស្ត្រីដែលយើងបានលើកមកបង្ហាញហើយនេះបញ្ជាក់ថា តារ៉ាស់ស្វីល (គឺការពឹងពាក់) ជាការស្របច្បាប់ ហើយសមស្របនឹងព្រះស៊ុនណាស្កុព្រះសាស្តា صلوات الله عليه សមស្របនឹងទង្វើរបស់បណ្តាសារកនិងអស់លោកអ្នកប្រាជ្ញល្បីៗ មិនបាច់អធិប្បាយបន្ថែមទេ ។

សេចក្តីអធិប្បាយនេះ បញ្ជាក់ឲ្យឃើញការមិនសមហេតុផលរបស់បុគ្គលដែលអះអាងថា តារ៉ាស់ស្វីល តាម រយៈបុគ្គលជំនិតរបស់អល់ឡោះហ្គី عليه السلام នោះជាអំពើហ៊ុនហាយនិងជាអំពើបីដូអុស្កុ (គឺកែប្រែ) នៅក្នុងសាសនា ។

²⁰⁹ សូមមើលសៀវភៅរបស់លោក អ៊ីបន្តូ ហ្គាយ៉ារ អាស់-អុស្កុក្លីឡានី អាស្ម័-ស្ម័រ៉ាអ៊ីក្លី អាស់-មុះហ្គីរីក្លោះត្លី (الصواعق المحرقة) (បោះពុម្ពនៅអេស៊ីបត៍ ទីក្រុងកែរ) ទំព័រ ១៧៨ ។

សំណួរ ២៦ - តើធ្វើបុណ្យខួបកំណើតរបស់មិត្តជំនិត
របស់អល់ឡោះហ្គ័រ^عជាអំពើហ៊ុនហាយ ឬជាការកែប្រែ
(ប៊ីដូអុស្ត) ក្នុងសាសនាទេ ?

ចម្លើយ

ទោះបីការគោរព និងការរំលឹកវិញ្ញាណក្ខន្ធបារថ្ងៃថ្ងារបស់អល់ឡោះហ្គ័រ^ع
ដោយធ្វើបុណ្យខួបកំណើតរបស់សិរីមន្តទាំងនេះ ជារឿងឥតប្រកែកបាន
សម្រាប់បណ្តាអ្នកប្រាជ្ញាក៏ដោយ យើងនឹងបង្ហាញភស្តុតាងដែលបញ្ជាក់
ថាវាជារឿងស្របច្បាប់ ដើម្បីលុបបំបាត់ចម្ងល់រឿងនេះ ។

ធ្វើពិធីបុណ្យជាការសម្តែងសេចក្តីស្រឡាញ់របស់យើង

ព្រះមហាគម្ពីរគួរអានណែនាំឲ្យមុស្លីមស្រឡាញ់ព្រះសាស្តា^{صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم} និងព្រះ
រាជកុលដ្ឋានព្រះអង្គ^{صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم} ថា៖

قُلْ لَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا إِلَّا الْمَوَدَّةَ فِي الْقُرْبَىٰ

"ចូរអ្នកថា៖ "ខ្ញុំមិនសូមឈ្នួលពីអស់លោកសម្រាប់អ្វីទាំងនេះទេ (គឺការ
ផ្សាយការអប់រំ) សូមឲ្យតែអាណិតស្រឡាញ់បណ្តាសាច់សាលាហិត
ជំនិតរបស់ខ្ញុំ ៤២:២៣ ។"²¹⁰

ប្រាកដណាស់ ធ្វើពិធីបុណ្យរំលឹកវិញ្ញាណក្ខន្ធព្រះសន្តបុគ្គលជាការ
បង្ហាញនូវសេចក្តីស្រឡាញ់ និងសេក្តីរាប់អានរបស់ប្រជាពលរាស្ត្រចំពោះ

²¹⁰ សូរ៉ាហ្វ័ត្តិ អាស្ត្រីវី 42:23 ។

សិរីមន្តទាំងនេះ ជាទង្វើស្របនឹងគួរអាន ។

**ធ្វើពិធីបុណ្យ ជាការសម្តែងសេចក្តីគោរពចំពោះព្រះ
សាស្តា صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم**

គួរអានចាត់ទុកទង្វើលើកតម្កើង និងការគាំទ្រព្រះសាស្តា صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم អស់ឡោះហ្ន៎
ជាគំរូការរៀនសូត្រសុខុមាលភាព ។

فَالَّذِينَ آمَنُوا بِهِ، وَعَزَّرُوهُ وَنَصَرُوهُ وَأَتَّابُوا أَلْوَارَ الَّذِينَ أَنزَلَ مَعَهُ، أُولَٰئِكَ هُمُ
الْمُفْلِحُونَ

"ដូច្នោះជនទាំងឡាយណាដែលជឿគេ លើកកិត្តិយសគេ ជួយសង្គ្រោះគេ
ប្រតិបត្តិតាមរស្មីដែលត្រូវដាក់ចុះមកជាមួយគេនោះ ជនទាំងនោះនឹង
មានជ័យជំនះ ៧:១៥៧ ។"²¹¹

អាយ៉ាស្តុនេះសង្ឃឹមយើងយ៉ាងជាក់ច្បាស់ថា លើកតម្កើងព្រះសាស្តា صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم
អស់ឡោះហ្ន៎ صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم ជាទង្វើត្រឹមត្រូវ និងស័ក្តិសមតាមមតិអ៊ីស្លាម ពិធីបុណ្យ
ខួបកំណើតព្រះសាស្តា صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم រំលឹកវិញ្ញាណក្ខន្ធព្រះសាស្តា صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم និងពិធីគោរព
ព្រះអង្គ صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم នោះ ជាទង្វើដែលធ្វើឲ្យអស់ឡោះហ្ន៎ صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم ទ្រង់សព្វព្រះ
ហឫទ័យ ។ អាយ៉ាស្តុនេះចែងអំពីគុណសម្បត្តិបួនរបស់បណ្តាអ្នកដែល
មានជ័យជំនះបានដល់សុខុមាលភាពគឺ៖

- ក. ជំនឿ بِالَّذِينَ آمَنُوا بِهِ (ជនទាំងឡាយណាដែលជឿគេ) ។
- ខ. តាមរស្មីព្រះអង្គ مَعَهُ هُ أَنْزَلَ الَّذِينَ أَلْوَارَ الَّذِينَ أَنزَلَ مَعَهُ (ប្រតិបត្តិតាមរស្មីដែលត្រូវ
ដាក់ចុះមកជាមួយគេ)

²¹¹ សូរ៉ាហ្ន៎ អាស់-អាត្មុរ៉ហ្ន៎ 7:157 ។

គ ជួយគាំទ្រព្រះអង្គ صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم وَنَصَرُوهُ (ជួយគាំទ្រគេ)

ឃ លើកកិត្តិយសព្រះសាស្តា صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم وَعَزَّرُوهُ (លើកកិត្តិយសគេ) ។

ដូច្នោះ លើកតម្កើងនិងគោរពព្រះសាស្តា صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم គួបជាមួយជំនឿ ជួយគាំទ្រ ព្រះអង្គ صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم និងស្តាប់បញ្ជាព្រះអង្គ صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم ជាករណីយកិច្ចរបស់អ្នកមានសទ្ធា ឯលើកវិញ្ញាណក្ខន្ធព្រះសាស្តា صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم គឺ "លើកកិត្តិយសគេ" ។

ធ្វើពិធីបុណ្យបញ្ជាក់ថា យើងគោរពនិងស្តាប់បង្គាប់ អល់ឡោះហ្គ័ عز وجل

នៅក្នុងព្រះគម្ពីរគូរអាន អល់ឡោះហ្គ័ عز وجل ចែងអំពីព្រះសាស្តា صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم ថា៖

وَرَفَعْنَا لَكَ ذِكْرَكَ

"យើងលើកតម្កើងឲ្យអ្នកនូវពិស្សតសព្វអ្នក ? ៩៤:៤" ²¹²

អាយ៉ាសុំនេះសឲ្យឃើញច្បាស់ថា អល់ឡោះហ្គ័ عز وجل ចង់ឲ្យសេចក្តីរុងរឿង និងសេចក្តីផ្តុំផ្គុំផ្តើមរបស់ព្រះសាស្តា صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم កើនឡើងនៅក្នុងលោក ។ អល់ឡោះហ្គ័ عز وجل ផ្ទាល់លើកតម្កើងព្រះអង្គ صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم នៅក្នុងគូរអាន ។

យើងអនុវត្តតាមព្រះគម្ពីរអល់ឡោះហ្គ័ عز وجل ដោយរៀបចំព្រះពិធីបុណ្យនេះ ដោយគោរពព្រះគំរូសុក្រឹតដ៏មហារុងរឿងនេះ ។ ធ្វើបែបនេះ យើងគ្រាន់ តែយកតម្រាប់តាមព្រះម្ចាស់ពិភពទាំងពួងទេ ។

មុស្លីមនៅក្នុងព្រះពិធីបុណ្យនេះ ពុំមានគោលបំណងអ្វីក្រៅពីគោល បំណងពង្រឹងព្រះកិត្យានុភាពរបស់ព្រះសាស្តា صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم ទេ ។

²¹² សូរ៉េវ៉ាត្តិ អាល់-អាស្ត្រាហ្វ ឬ អាល់-អ៊ីនស្ត្រីវ៉ាហ្គ័ 94:4 ។

ការដាក់វ៉ាហ្គីចុះមក មិនមែនមិនសូវសំខាន់ជាងការដាក់
ចុះនូវអាហារ (អាស់-ម៉ាអ៊ីដ្យាស៊ូ) នោះទេ

ព្រះមហាក្សត្រគួរអានចែងអំពីរឿងនេះតាមរយៈព្រះវចនៈរបស់ព្រះសាស្តា
អ៊ីសា(ﷺ)ថា៖

قَالَ عَيْسَى ابْنُ مَرْيَمَ اللَّهُمَّ رَبَّنَا أَنْزِلْ عَلَيْنَا مَائِدَةً مِنَ السَّمَاءِ تَكُونُ لَنَا
عَيْدًا لِلْأُولِيَانَا وَعَاخِرِنَا وَعَايَةً مِنْكَ وَأَرْزُقْنَا وَأَنْتَ خَيْرُ الرَّازِقِينَ
"អ៊ីសា បុត្ររបស់ម៉ារីយ៉ា បានទូល[ទៅកាន់អស់ឡោះហ្វ្រែ]ថា៖
"អស់ឡោះហ្វ្រែ ព្រះម្ចាស់អស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំអើយ សូមព្រះមេត្តាប្រទាន
ចុះមកពីលើមេឃ ឲ្យអស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំនូវអាហារដែលជាពិធីលៀង
ធំមួយ សម្រាប់អស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ សម្រាប់អ្នកជំបូងបង្អស់និងសម្រាប់
អ្នកចុងក្រោយបង្អស់ក្នុងចំណោមអស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ ហើយជាសញ្ញា
មួយដែលមកពីព្រះអង្គ ។ សូមព្រះអង្គមេត្តាប្រទានជីវិតឲ្យអស់ទូល
ព្រះបង្គំជាខ្ញុំ ព្រះអង្គជាអ្នកផ្គត់ផ្គង់ប្រសើរបំផុត ៥:១១៤ ។"²¹³

ព្រះសាស្តាអ៊ីសា(ﷺ)សូមឲ្យអស់ឡោះហ្វ្រែប្រទានអាហារមកពីលើមេឃ
ហើយសន្យាថានឹងធ្វើពិធីបុណ្យខួបរំលឹកថ្ងៃនេះ ។

ពេលព្រះសាស្តាថ្លៃថ្នូរ ដូចណាប៊ីអ៊ីសា(ﷺ)ធ្វើពិធីបុណ្យខួបរំលឹកថ្ងៃដែល
គេដាក់អាហារស្ងួតចុះនោះ ដែលធ្វើឲ្យអង្គប្រាណរីករាយនោះ ហេតុអ្វី
មុស្លីមក្នុងលោកមិនរៀបចំពិធីបុណ្យខួបរំលឹកថ្ងៃដាក់គូរអាន ឬថ្ងៃ
កំណើតព្រះសាស្តា(ﷺ)ដែលជាព្រះមាតាទៅកាន់សុខុមាលភាព និងជា
អ្នកសង្គ្រោះមនុស្សជាតិ តើទង្វើបែបនេះជាអំពើហ៊ុនហាយ ឬជាការកែប្រែ

²¹³ ស៊ូរ៉េត្ត អាស់-ម៉ាអ៊ីដ្យាស៊ូ

(បីដូអុស្កុ) នៅក្នុងសាសនាទេ ?

ទ ធ្វើរបស់ពួកមុស្លីម

អ្នកកាន់សាសនាអ៊ីស្លាមក្នុងសម័យយូរអង្វែងមកហើយបានធ្វើពិធីបុណ្យ
បែបនេះ ដើម្បីរំលឹកវិញ្ញាណក្ខន្ធព្រះសាស្តា صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم ។

នៅក្នុងសៀវភៅ តារិក្ក អាល់-ខ្វីមិស (تاریخ الخميس) លោក ហ្វ្រៃសែន អ៊ុបនូ
មូហាម៉ាដូ អាដូ-ខ្វីយ៉ាវ បាក់រី បានសរសេរថា៖

«ولا يزال أهل الإسلام يحتفلون بشهر مولده عليه السلام ويعملون الولائم ويتصدقون
في لياليه بأنواع الصدقات ويظهرون السرور ويزيدون في المبرات ويعتنون بقراءة مولده
الكریم ويطهر عليهم من بركاته كل فضل عميم»

"មុស្លីមក្នុងលោកធ្វើពិធីបុណ្យខួបខែកំណើតព្រះសាស្តា صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم ។ ពួកគេធ្វើ
ពិធីជុំប្រជុំ ដាក់ទានក្នុងយប់ខែនេះ ធ្វើទង្វើប្រសើរនានា ថ្លែងរៀប
រាប់អំពីប្រវត្តិកំណើតព្រះអង្គ صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم ថ្លែងប្រាប់មូលមនុស្សឲ្យដឹងអំពីព្រះធម៌
មេត្តានិងបុណ្យបារមីរបស់ព្រះអង្គ صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم ។"²¹⁴

អត្ថបទនេះបញ្ជាក់ថា ពិធីបុណ្យខួបមិត្តជំនិតរបស់អល់ឡោះហ្វ្រៃសែននោះជា
ការស្របច្បាប់និងជាទង្វើប្រសើរ ដែលសមស្របនឹងមតិគូរអាននិងទង្វើ
របស់មុស្លីមទូទៅ ហើយបញ្ជាក់ឲ្យឃើញថាខុសអស់បុគ្គលណាដែល
អះអាងថាពិធីបុណ្យនេះជាទង្វើបីដូអុស្កុ (គឺការកែប្រែក្នុងសាសនា) នោះ
ព្រោះបីដូអុស្កុគឺការទទួលស្គាល់ទង្វើមួយដែលគូរអាន និងស៊ុនណាស្កុ
មិនទទួលស្គាល់ ទោះជាមានលក្ខណៈពិសេសឬទូទៅក៏ដោយ ចំណែកឯ
ពិធីបុណ្យដែលឃើងបានរៀបរាប់ខាងនេះមកហើយនោះ មានចែងនៅ

²¹⁴ សូមមើលសៀវភៅ តារិក្ក អាល់-ខ្វីមិស (تاریخ الخميس) របស់លោក ហ្វ្រៃសែន
អ៊ុបនូ មូហាម៉ាដូ អាដូ-ខ្វីយ៉ាវ បាក់រី (បោះ ពុម្ពនៅប្រៃសូ) ជំទំ ១ ទំព័រ ២២៣ ។

ក្នុងអាយុស្ងួតអាននិងនៅក្នុងទង្វើរបស់មុស្លីមតាំងពីយូរមកហើយ ។

ពិធីបុណ្យទាំងនេះត្រូវរៀបចំឡើង ក្នុងគោលបំណងសម្តែងការលើក
កិត្តិយសនិងសេចក្តីគោរពបារម្ភថ្លៃថ្នូររបស់អស់ឡោះហ្គ័រ ព្រមទាំងទទួល
ស្គាល់ថាអស់សិរីមន្តទាំងនេះនៅក្នុងអំណាចអស់ឡោះហ្គ័រ និងត្រូវការ
ព្រះម្ចាស់ពិភពទាំងពួងខានមិនបាន ។

ដូច្នេះ ទង្វើនេះសមស្របទៅតាមគោលការណ៍គោរពភ្នំដូនិងលទ្ធិ
ឯកទិទេពនិយម (គឺទ្រឹស្តីមានព្រះតែមួយ) ។

ដូច្នេះអស់បុគ្គលដែលថា ពិធីបុណ្យរំលឹកវិញ្ញាណក្ខន្ធមិត្តជំនិតរបស់
អស់ឡោះហ្គ័រជាអំពើហ៊ុនហាយជាមួយអស់ឡោះហ្គ័រនោះ ពុំមានហេតុ
ផលទេ ។

សំណួរ ២៧ - ហេតុអ្វីស្ត្រីអូស្ត្រីឡាត់ប្រាំដងក្នុងមួយថ្ងៃ
ក្នុងបីពេល ?

ចម្លើយ

ដើម្បីបំភ្លឺសំណួរនេះ យើងត្រូវពិនិត្យមើលមតិរបស់អស់លោកអ្នក
នីតិសាស្ត្រ (ហ្វ្រីត្រូហ្វ) ខាងសាសនា ទាក់ទងនឹងរឿងនេះ ។

១. ម៉ាស៊ូហ្គាប់មុស្លីមទាំងអស់មូលមតិគ្នាថានៅ *អ្ករហ្គាស្ត*²¹⁵ គេអាចស្រឡាត់ *ស្រីហ្គា* និង *អ្កស្កា* បន្តៗគ្នាបាន ដោយគ្មានចន្លោះពេលរវាងស្រឡាត់ទាំងពីរនេះ ។ នៅឯ *មុស្តដ្វាលីហ្គាស្ត*²¹⁶ គេអនុញ្ញាតឲ្យស្រឡាត់ *ម៉ាក្រីប* និង *អ្កស្កា* ក្នុងពេលអ្កស្កាបន្តបន្ទាប់គ្នាដែរ ។

២. អ្នកកាន់និកាយហ្គាណាហ្គីថា៖ "ស្រឡាត់ *ស្រីហ្គា* និង *អ្កស្កា* បន្តបន្ទាប់គ្នាដោយមិនទុកឲ្យមានពេលចន្លោះ ស្រឡាត់ *អ្កស្កា* ក្រោយពី *ម៉ាក្រីប* ភ្លាមនោះត្រូវអនុញ្ញាតឲ្យធ្វើបានតែនៅឯអ្ករហ្គាស្ត និងមុស្តដ្វាលីហ្គាស្តទេ ។ មិនអនុញ្ញាតឲ្យធ្វើបែបនេះក្រៅពីពីរឱកាសនេះទេ ។

៣. អ្នកកាន់និកាយហ្គាន់បាលី, ម៉ាលីគី និង ស្កាហ្គីអ្ក ថា៖ "គេអនុញ្ញាតឲ្យស្រឡាត់ *ស្រីហ្គា* និង *អ្កស្កា* បន្តបន្ទាប់គ្នា ឬ *ម៉ាក្រីប* និង *អ្កស្កា* បន្ទាប់គ្នា (ពោលគឺ ក្នុងពេលតែមួយ) ដោយមិនទុកឲ្យមានពេលចន្លោះរវាងស្រឡាត់ទាំងពីរនេះនោះ ពេលធ្វើដំណើរលើសពីកន្លែងទាំងពីរនេះបាន (ពោលគឺ លើសពីអ្ករហ្គាស្តនិងមុស្តដ្វាលីហ្គាស្ត) ។ អ្នកខ្លះក្នុងនិកាយទាំងនេះអះអាងដែរថាគេអនុញ្ញាតឲ្យធ្វើស្រឡាត់ពីរបន្តបន្ទាប់គ្នាបាន ក្នុងពេលប្រថុចប្រថំ ដូចជាពេលភ្លៀង ពេលឈឺ ឬ ពេលខ្លាចសត្រូវ ។²¹⁷

²¹⁵ អ្ករហ្គាស្ត គឺវាលមួយមានចម្ងាយ ២១ គីឡូម៉ែត្រពីខាងជើងម៉ាក្កាស្ត គឺកន្លែងដែលអ្នកបំពេញពិធីហ្គាចូលបំសម្រាកចាប់ពីថ្ងៃត្រង់ទៅថ្ងៃលិច ក្នុងថ្ងៃទី ៩ ខែស៊ុលហ្គីច្រយ៉ាស្ត (ថ្ងៃអ្ករហ្គាស្ត) នេះគឺពិធីមួយក្នុងការបំពេញពិធីហ្គាចូល ។

²¹⁶ មុស្តដ្វាលីហ្គាស្ត គឺកន្លែងមួយដែលអ្នកបំពេញពិធីហ្គាចូលបំដើម្បីរើសដុំថ្មសម្រាប់ចោលមិនិត្យបន្ថែមនៅមីណា ។

²¹⁷ ស្រង់មកពីសៀវភៅ *អាល់-ហ្គាត្រិះហ្គី អ្កឡា អាល់-ម៉ាស្កាហ្គីប អាល់-អ្ករហ្គាស្ត* (الفقه على المذاهب الأربعة), "គឺតាប អាល់-ស្កាស្ត, អាល់-យ៉ុម្ក បែនី អាល់-ស្កាតែនី តាត្កុខីម៉ាន វ៉ា តាត្កុយីរីន" ។

៤. មតិរបស់ស្តីអ្នកសុំគឺ ស្នើឡាត់ ស្ទីហ្វិរ និង អ្នកស្នើ ស្នើឡាត់ ម៉ាក្រីប និង អ្នកស្នើ មានពេលវេលាដាច់ខ្សែកត្តានិងមានពេលវេលារួមគ្នា គឺ៖

ក. ពេលវេលាដាច់មុខរបស់ស្នើឡាត់ ស្ទីហ្វិរ (គឺសម្រាប់តែស្ទីហ្វិរ) ចាប់ពី "ពាក់កណ្តាលថ្ងៃ" តាមច្បាប់សាសនា (ស្ទីហ្វិរ អាស្ត្រូ-ស្ទារីអ៊ី) (ពោលគឺ ពេលថ្ងៃជ្រៃ (វ៉ាក្វីទូ អាស្ត្រូ-ស្ទារីអ៊ី)) រហូតដល់គេបានស្នើឡាត់ស្ទីហ្វិរឬន រីក់អ្នកត្ត់ចប់ ។ ក្នុងអំឡុងពេលដែលមានកម្រិតនេះ គេស្នើឡាត់បានតែ ស្ទីហ្វិរទេ ។

ខ. ពេលវេលាដាច់មុខរបស់ស្នើឡាត់ អ្នកស្នើ (គឺសម្រាប់តែអ្នកស្នើ) គឺមាន កម្រិតពេលមុនស្នើឡាត់ ម៉ាក្រីប ។ គឺចាប់ពីរីក់អ្នកត្ត់ទីមួយរហូតដល់ចប់ រីក់អ្នកត្ត់ទីបួនរបស់ស្នើឡាត់ អ្នកស្នើ (ពោលគឺ ពេលវេលារបស់អ្នកស្នើ គឺ ពេលដែលនៅសល់ដែលគេអាចស្នើឡាត់ឬនរីក់អ្នកត្ត់បាន មុនស្នើឡាត់ ម៉ាក្រីបមកដល់) ។

គ. ពេលវេលារួមរបស់ ស្ទីហ្វិរ និង អ្នកស្នើ គឺអំឡុងពេលដែលនៅចន្លោះ ពេលវេលាដាច់មុខរបស់ ស្ទីហ្វិរ និងដើមពេលវេលាដាច់មុខរបស់ អ្នកស្នើ ។

ទ្រឹស្តីរបស់ស្តីអ្នកសុំគឺ ក្នុងពេលរួមនេះ គេអាចស្នើឡាត់ ស្ទីហ្វិរ និង អ្នកស្នើ បាន បន្តបន្ទាប់គ្នាដោយមិនមានចន្លោះរវាងទាំងពីរស្នើឡាត់នេះ ។ ក៏ប៉ុន្តែអាស្ត្រូ-លុល-ស៊ិនណាស្ត្រូជឺថាពេលវេលាសម្រាប់តែ ស្ទីហ្វិរ នោះ ចាប់ផ្តើមពី ស្ទីហ្វិរ អាស្ត្រូ-ស្ទារីអ៊ី (វ៉ាក្វីទូ អាស្ត្រូ-ស្ទារីអ៊ី) រហូតដល់ម្តប់ របស់វត្ថុអ្វីមួយដែលស្មើវត្ថុនោះ ហើយនៅក្នុងអំឡុងពេលនេះមិនអនុញ្ញាត ឲ្យស្នើឡាត់ អ្នកស្នើ ទេ ។ ពួកគេនិយាយបន្ថែមថាអំឡុងពេលនៅចន្លោះ ចប់ ស្ទីហ្វិរ និងដើម ម៉ាក្រីប នោះ ទុកសម្រាប់តែស្នើឡាត់ អ្នកស្នើ ទេ មិន

អនុញ្ញាតឲ្យស្រ្តីឡាត់ ស្រ្តីហ្វីរ នៅក្នុងចន្លោះពេលនេះទេ ។

ឃ. ពេលវេលាសម្រាប់តែស្រ្តីឡាត់ ម៉ាក្រីប (គឺពេលវេលាដាច់មុខរបស់ម៉ាក្រីប) ចាប់ពីដើមពេលថ្ងៃលិចដែលច្បាប់កំណត់ (ម៉ាក្រីប អាស្រ្ត្រូ-ស្ត្រូអ៊ី) រហូតដល់ពេលគេបានស្រ្តីឡាត់បីរីក់អុត្តររបស់ម៉ាក្រីបចប់បរិបូរ ហើយនៅក្នុងអំឡុងពេលនេះ មិនអនុញ្ញាតឲ្យស្រ្តីឡាត់អ្វីផ្សេងពីម៉ាក្រីបទេ ។

ង. ពេលវេលាសម្រាប់តែស្រ្តីឡាត់ អ៊ីស្ត្រូអ៊ី គឺពេលដែលនៅសល់មុន "ពេលកណ្តាលយប់" តាមច្បាប់សាសនា គឺពេលដែលនៅសល់សម្រាប់តែស្រ្តីឡាត់បួនរីក់អុត្តររបស់អ៊ីស្ត្រូអ៊ីបានប៉ុណ្ណោះ មិនអនុញ្ញាតឲ្យស្រ្តីឡាត់អ្វីផ្សេងពីអ៊ីស្ត្រូអ៊ីបានទេនៅក្នុងអំឡុងពេលនេះ ។

ច. ពេលវេលារួមរបស់ ម៉ាក្រីប និង អ៊ីស្ត្រូអ៊ី ចាប់ពីចុងបញ្ចប់នៃពេលវេលាដាច់មុខរបស់ម៉ាក្រីប (គឺពេលសម្រាប់តែស្រ្តីឡាត់ម៉ាក្រីបបាន) រហូតដល់ដើមពេលវេលាដាច់មុខរបស់អ៊ីស្ត្រូអ៊ី (គឺពេលសម្រាប់តែស្រ្តីឡាត់អ៊ីស្ត្រូអ៊ីបាន) ។

យោលតាមទ្រឹស្តីស្ត្រីអាស្រ្ត្រូ នៅក្នុងអំឡុងពេលរួមនេះ គេអនុញ្ញាតឲ្យស្រ្តីឡាត់ម៉ាក្រីប និង អ៊ីស្ត្រូអ៊ី បន្តបន្ទាប់គ្នាបានដោយមិនមានចន្លោះពេលរវាងស្រ្តីឡាត់ទាំងពីរ ។ តែអាស្រ្ត្រូ-ស្ត្រូអ៊ីអាស្រ្ត្រូ ហ្វីរ ចាប់ពីដើមម៉ាក្រីបទៅដល់ពេលថ្ងៃជិតលិច (ស្រ្តីរ៉ាល់ អាស្រ្ត្រូ-ស្ត្រូហ្វីរ (الزوال الشفق) គឺពេលជិតអស់ពណ៌ក្រហម) នោះ ជាពេលវេលាសម្រាប់តែម៉ាក្រីបទេ មិនអនុញ្ញាតឲ្យស្រ្តីឡាត់អ៊ីស្ត្រូអ៊ីនៅក្នុងអំឡុងពេលនេះទេ ។ ពួកគេយល់ឃើញដែរថាអំឡុងពេលចន្លោះថ្ងៃជិតលិចនិង "ពេលពាក់កណ្តាលយប់" ដែលសាសនាកំណត់នោះ សម្រាប់តែអ៊ីស្ត្រូអ៊ីទេ មិន

អនុញ្ញាតឲ្យស្រីឡាតូម៉ាកុំរីបក្នុងអំឡុងពេលនេះទេ ។

សរុបគឺ យោលតាមទ្រឹស្តីស្តីអុស្កុ ពេលដល់ "ពាក់កណ្តាលថ្ងៃ" តាម ច្បាប់សាសនា (ស្រីហ្វីរ អាស្កុ-ស្វារីអ៊ី) យើងអាចស្រីឡាតូម៉ាកុំរីបាន រួច ស្រេចហើយយើងអាចស្រីឡាតូម៉ាកុំរីបានភ្លាមៗ ។ យើងអាចពន្យារ ស្រីឡាតូម៉ាកុំរីបានដែរ អាចស្រីឡាតូម៉ាកុំរីបានមុនដើមពេលវេលាដាច់ មុខរបស់ស្រីឡាតូម៉ាកុំរី រួចរាល់ហើយ យើងអាចស្រីឡាតូម៉ាកុំរីតាម ក្រោយបាន ។

ដូច្នោះ យើងអាចស្រីឡាតូម៉ាកុំរីនិងអាស្កុរបន្តបន្ទាប់គ្នាបាន តែយកល្អឲ្យ ស្រីឡាតូម៉ាកុំរីក្រោយពីថ្ងៃចាប់ផ្តើមជ្រេ ឲ្យស្រីឡាតូម៉ាកុំរីពេលណាម្តប់ របស់សព្វវត្ថុមានប្រវែងស្មើនឹងសព្វវត្ថុនោះ ។

ដូចគ្នាដែរ យើងអាចស្រីឡាតូម៉ាកុំរី បានពេលដល់ថ្ងៃលិចស្របតាម ច្បាប់បញ្ញត្តិ (ម៉ាកុំរីប អាស្កុ-ស្វារីអ៊ី) ហើយអាចស្រីឡាតូម៉ាកុំរី បន្ទាប់ពី នោះភ្លាមបាន ។ យើងអាចពន្យារពេលស្រីឡាតូម៉ាកុំរី រហូតដល់មុន ដើមពេលវេលាសម្រាប់ស្រីឡាតូម៉ាកុំរីបាន ដោយស្រីឡាតូម៉ាកុំរីឲ្យ ចប់ស្រេចបាច់មុនពេលវេលាដាច់មុខរបស់ស្រីឡាតូម៉ាកុំរីមកដល់ រួច ស្រេចហើយអាចស្រីឡាតូម៉ាកុំរីបន្ទាប់ពីនោះបាន ។

ដូច្នោះ យើងអាចស្រីឡាតូម៉ាកុំរីនិងអ៊ីស្តាអ៊ីបន្តបន្ទាប់គ្នាបាន តែគប្បី ស្រីឡាតូម៉ាកុំរីក្រោយពេលថ្ងៃលិច ស្របតាមច្បាប់បញ្ញត្តិ និងគប្បី ស្រីឡាតូម៉ាកុំរីក្រោយពេលថ្ងៃលិចបាត់អស់នៅឯទិសខាងលិច ។

នេះគឺមតិស្តីអុស្កុ ចំណែកឯអាស្កុលុល-ស៊ិនណាស្កុវិញថាមិនអនុញ្ញាត ឲ្យស្រីឡាតូម៉ាកុំរី និង អាស្កុរ ឬ ម៉ាកុំរីប និង អ៊ីស្តាអ៊ី បន្តបន្ទាប់គ្នានៅ

កន្លែងណាមួយឬពេលណាមួយទេ ។ អនុញ្ញាតឲ្យធ្វើបែបនេះដោយមាន
លក្ខខណ្ឌពិសេសនិងនៅក្នុងទីកន្លែងពិសេសទេ ។ តែចំណុចមិនចុះ
សម្រុងគ្នាគឺ បំពេញស្រ្តីឡាតុំទាំងពីរគ្រប់ពេលនិងគ្រប់ទីកន្លែង ដូចគេ
អនុញ្ញាតឲ្យស្រ្តីឡាតុំបន្តបន្ទាប់គ្នានៅអូរហ្វាស៊ូ និងមុស្តរដ្ឋាលីហ្វាស៊ូនោះ
ដែរ ។

៥. មុស្តរដ្ឋាលីហ្វាស៊ូអស់មូលមតិគ្នាថា ព្រះសាស្តា^ﷺបានបំពេញស្រ្តីឡាតុំទាំង
ពីរនេះបន្តបន្ទាប់គ្នា តែគេអធិប្បាយហ្វាខ្លីស្រ្តីនេះពីរបែបគឺ៖

ក. ស្រ្តីអូរហ្វាស៊ូថាគេអនុញ្ញាតឲ្យស្រ្តីឡាតុំស្រ្តីហ្វាស៊ូ ក្នុងពេលវេលាកំណត់របស់វា
រួចហើយស្រ្តីឡាតុំអូរហ្វាស៊ូរក្សាម បន្ទាប់ពីស្រ្តីឡាតុំស្រ្តីហ្វាស៊ូ ។ ដូចគ្នាដែរ គេ
អនុញ្ញាតឲ្យស្រ្តីឡាតុំម៉ាកុរីបក្នុងពេលកំណត់របស់វា រួចហើយស្រ្តីឡាតុំ
អ៊ីស្តាអ៊ីតាមបន្ទាប់ពីម៉ាកុរីប ។ គេដាក់ឲ្យអនុវត្តិច្បាប់ដោយពុំមាន
លក្ខខណ្ឌពិសេសទេ អនុញ្ញាតឲ្យធ្វើបែបនេះបានគ្រប់ពេលនិងគ្រប់ទី
កន្លែង ។

លោកអ្នកអធិប្បាយហ្វាខ្លីស្រ្តីទៀតថា ហ្វាខ្លីស្រ្តីនេះមានន័យថាគេអាចចាំ
បន្តិចបាន រួចហើយស្រ្តីឡាតុំស្រ្តីហ្វាស៊ូនៅចុងពេលវេលាដាច់មុខរបស់វា
រួចហើយស្រ្តីឡាតុំអូរហ្វាស៊ូនៅដើមពេលវេលារបស់វា ។ គេអាចចាំបន្តិច
បាន រួចហើយស្រ្តីឡាតុំម៉ាកុរីបនៅចុងពេលដាច់មុខរបស់វា រួចហើយ
ស្រ្តីឡាតុំអ៊ីស្តាអ៊ីតានៅដើមពេលវេលារបស់វា ។

ដើម្បីបំភ្លឺចំណុចនេះ យើងនឹងពិនិត្យមើលហ្វាខ្លីស្រ្តីទាក់ទងនឹងរឿងនេះ
ដើម្បីបង្ហាញថាបំពេញស្រ្តីឡាតុំពីរបន្តបន្ទាប់គ្នា (យ៉ាត្រី) នោះសមស្រប
នឹងស្តីអូរហ្វាស៊ូ ពោលគឺ គេអាចបំពេញស្រ្តីឡាតុំទាំងពីរបាននៅក្នុងពេល
វេលារបស់ស្រ្តីឡាតុំមួយទៀតបាន មិនមែននៅចុងពេលវេលាដាច់មុខ

របស់ស្រីឡាតូនោះ ឯមួយទៀតនៅដើមពេលវេលារបស់វានោះទេ ។

១. លោកអាស៊ីម៉ាដូ អ៊ីបនូ ហ្វាន់បាល់ អ្នកបង្កើតម៉ាស៊ីនប្រាប់ (គឺនិកាយ) ហ្វាន់បាល់ មានប្រសាសន៍នៅក្នុងមុសណាដូរបស់លោក តមកពីលោក យ៉ាបៀរ អ៊ីបនូ ស្រែដូ ថា៖

«أخبرني جابر بن زيد انه سمع ابن عباس يقول: صليت مع رسول الله صلى الله عليه (وآله) وسلم ثمانياً جميعاً وسبعاً جميعاً. قال قلت له يا أبا الشعثاء اظنه آخر الظهر

وعجل العصر وآخر المغرب وعجل العشاء، قال وأنا أظن ذلك»

"យ៉ាបៀរ អ៊ីបនូ ស្រែដូ បានថាខ្ញុំបានឮ អ៊ីបនូ អ្កប់បាល់ មានប្រសាសន៍ ថា៖ "ខ្ញុំបានស្រឡាតូពីក្រោយព្រះ សាស្តា^{ស.ល.ស.} អស់ឡោះហ្ន៎ប្រាំបី រ៉ក់អុត្តរមគ្គានិងប្រាំពីររ៉ក់អុត្តរមគ្គា ។" លោកមានប្រសាសន៍ថា៖ "ខ្ញុំបាន ប្រាប់អាប៊ូ ស្តាក់ស្តាអ៊ីថា៖ "ខ្ញុំយល់ឃើញថាព្រះសាស្តា^{ស.ល.ស.} អស់ឡោះហ្ន៎ បានពន្យារស្រឡាតូស្រីហ្ន៎ ហើយបានស្រឡាតូអុស្តាមបន្ទាប់ពី នោះ ។ ដូចគ្នាដែរ ព្រះអង្គ^{ស.ល.ស.} បានពន្យារស្រឡាតូម៉ាក្រីប ហើយបាន ស្រឡាតូអ៊ីស្តាអ៊ីក្លាមបន្ទាប់ពីនោះ ។" លោក (គឺអាប៊ូ ស្តាក់ស្តាអ៊ី) មាន ប្រសាសន៍ថា៖ "ខ្ញុំក៏យល់ឃើញដូចនេះដែរ ។" ²¹⁸

ហ្ន៎ខ្លីស្រនេះបង្ហាញឲ្យឃើញច្បាស់ថា ព្រះសាស្តា^{ស.ល.ស.} បានស្រឡាតូស្រីហ្ន៎ និងអុស្តាមបន្តបន្ទាប់គ្នាភ្លាមៗ បានស្រឡាតូម៉ាក្រីបនិងអ៊ីស្តាអ៊ីបន្តបន្ទាប់ គ្នាភ្លាមៗ ដោយមិនទុកពេលចន្លោះរវាងស្រឡាតូទាំងពីរទេ ។

២. លោក អាស៊ីម៉ាដូ អ៊ីបនូ ហ្វាន់បាល់ មានប្រសាសន៍តមកពីលោក

²¹⁸ សូមមើលសៀវភៅ មុសណាដូ អាស៊ីម៉ាដូ អ៊ីបនូ ហ្វាន់បាល់ ជំទី ១ ទំព័រ ២២១ ។ លោក អ្កប់ខុល ហ្វាមីដូ ស្រីដូខ្លីគីក៏ បានធ្វើសេចក្តីវាយការណ៍ដូចនេះ ដែរ ។ សូមមើល ស្រីហ្ន៎ហ្ន៎ មុស្តិម (ប្រែជាភាសាអង្គេស) ជុំតី ១ កណ្តា ១០០ ។

អាប់ខុលឡោះហ្នំ អ៊ីបនូ ស្នាត្រីកូ ថា៖

«خطبنا ابن عباس يوماً بعد العصر حتى غربت الشمس وبدت النجوم وعلق الناس ينادونه الصلوة وفي القوم رجلٌ من بني تميم فجعل يقول: الصلوة الصلوة: فغضب قال أتعلّمني بالسنة؟ شهدت رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم جمع بين الظهر والعصر، والمغرب والعشاء. قال عبدالله فوجدت في نفسي من ذلك شيئاً فلقيت أبا هريرة فسألته فوافقه»

"ក្រោយស្រ្តីឡាត្ត់អាស្មារ អ៊ីបនូ អាប់បាស់ បាននិយាយជាមួយយើងរហូតដល់ថ្ងៃលិច លុះផ្កាយរះ ។ មនុស្សម្នាចាប់ផ្តើមប្រកាសថាដល់ពេលស្រ្តីឡាត្ត់ហើយ ។ នៅក្នុងចំណោមមនុស្សដែលមានវត្តមាននៅទីនោះ មានបុរសកុលសម្ព័ន្ធ បាននិ-តាមីម ម្នាក់ដែលស្រែកឮៗថា អាស្មារ-ស្រ្តីឡាត្ត់ៗ ។ អ៊ីបនូ អាប់បាស់ក្រោយ បានប្រាប់គាត់ថា៖ "លោកចង់បង្ហាត់ឲ្យខ្ញុំចេះដឹងស៊ីនណាស្ម័ព្រះសាស្តា^{صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم} ឬ ? ខ្ញុំបានឃើញព្រះសាស្តា^{صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم} អស់ឡោះហ្នំ^{رحمہ اللہ}ស្រ្តីឡាត្ត់អាស្មារភ្លាមក្រោយស្រ្តីឡាត្ត់ស្រ្តីហ្នំរ ស្រ្តីឡាត្ត់អ៊ីស្មាអ៊ីត្តាមក្រោយស្រ្តីឡាត្ត់ម៉ាកុរីប ។" អាប់ខុលឡោះហ្នំ អ៊ីបនូ ស្នាត្រីកូ មានប្រសាសន៍ថា៖ "ខ្ញុំសង្ឃឹម ក៏បានសួរ អាហ្វិ ហ្វិរ៉យ៉េរ៉េត្តី អំពីរឿងនេះ ។ អាហ្វិ ហ្វិរ៉យ៉េរ៉េត្តីបានអះអាងថាសម្តីរបស់អាប់បាស់ជាសម្តីពិត ។"²¹⁹

នៅក្នុងហ្វាត្វាខ្លីនេះ សារកពីរនាក់គឺ អាប់ខុលឡោះហ្នំ អ៊ីបនូ អាប់បាស់ និង អាហ្វិ ហ្វិរ៉យ៉េរ៉េត្តី បានអះអាងបញ្ជាក់ថាព្រះសាស្តា^{صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم}បានស្រ្តីឡាត្ត់អាស្មារភ្លាមក្រោយស្រ្តីឡាត្ត់ស្រ្តីហ្នំរ បានស្រ្តីឡាត្ត់អ៊ីស្មាអ៊ីត្តាមក្រោយស្រ្តីឡាត្ត់ម៉ាកុរីបមែន ហើយអាប់បាស់បានយកគម្រាប់តាមព្រះសាស្តា^{صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم} ។

²¹⁹ សូមមើលសៀវភៅ មុសណាដ្ឋ អាស្មារម៉ាដ្ឋ អ៊ីបនូ ហ្វាន់បាល់ ជុំទី ១ ទំព័រ ២៥១ ។

៣. លោក ម៉ាលិក អ៊ីបនូ អាណាស់ (مالك بن أنس) អ្នកបង្កើតម៉ាស្ស៊ីហ្គាប់ ម៉ាលីគី (គឺមេនិកាយម៉ាលីគី) បាន សរសេរនៅក្នុងសៀវភៅលោកដែល មានចំណងជើងថា អាស់-មូរ៉ាត្ត្រីអ៊ី (الموطأ) ថា៖

«صلى رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم الظهر والعصر جميعاً، والمغرب والعشاء جميعاً في غير خوفٍ ولا سفرٍ»

"ព្រះសាស្ត្រា^{صلواته} អស់ឡោះហ្មា^{رحمته} បានបំពេញស្រីឡាត្ត្រីហ្មា និងស្រីឡាត្ត្រី អុស្តាបន្តបន្ទាប់គ្នាភ្លាមៗ បានបំពេញស្រីឡាត្ត្រីម៉ាក្រីបនិងអ៊ីស្តាអ៊ីបន្ត បន្ទាប់គ្នាភ្លាមៗ ក្នុងពេលដែលព្រះអង្គ^{صلواته} មិនស្ថិតនៅក្នុងស្ថានការណ៍ ភ័យខ្លាចសត្រូវឬក្នុងពេលធ្វើដំណើរនោះទេ ។"²²⁰

៤. លោក ម៉ាលិក អ៊ីបនូ អាណាស់ បានថ្លែងហ្វាឌីស្តនេះតមកពី មូអុស្តា អ៊ីបនូ យ៉ាបាល់ ថា៖

«فكان رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم يجمع بين الظهر والعصر، والمغرب والعشاء»

"ព្រះសាស្ត្រា^{صلواته} អស់ឡោះហ្មា^{رحمته} បានស្រីឡាត្ត្រីអុស្តា ក្រោយស្រីហ្មាភ្លាម បានស្រីឡាត្ត្រីអ៊ីស្តាអ៊ីភ្លាមក្រោយស្រីឡាត្ត្រីម៉ាក្រីប ។"²²¹

²²⁰ សូមមើលសៀវភៅរបស់លោក ម៉ាលិក អ៊ីបនូ អាណាស់ អាស់-មូរ៉ាត្ត្រីអ៊ី (បោះពុម្ពលើកទី ៣ នៅប្រៃរុត ហ.ស 1403) "គឺតាប អាស្ត្រី-ស្រីឡាស្ត្រី" ទំព័រ ១២៥ ហ្វាឌីស្ត ១៧៨ ។ សូមមើលសៀវភៅ ស្រីហ្មាហ្មា មុស្តីម (បោះពុម្ពនៅប្រៃរុត) ជុំទី ២ "គឺតាប អាស្ត្រី-ស្រីឡាស្ត្រី" "វគ្គស្តីអំពីស្រីឡាត្ត្រីផ្តុំគ្នានៅផ្ទះ" ទំព័រ ១៥១ ។

²²¹ សូមមើលសៀវភៅរបស់លោក ម៉ាលិក អ៊ីបនូ អាណាស់ អាស់-មូរ៉ាត្ត្រីអ៊ី (បោះពុម្ពលើកទី ៣ នៅប្រៃរុត ហ.ស 1403) "គឺតាប អាស្ត្រី-ស្រីឡាស្ត្រី" ទំព័រ ១៣៤ ហ្វាឌីស្ត ១៧៦ និង ស្រីហ្មាហ្មា មុស្តីម (ប្រែជាភាសាអង្គេស) ជុំទី ២ ទំព័រ ១៥២ បោះពុម្ពនៅអេស៊ីបត៍ ។

៥. លោក ម៉ាលិក អ៊ីបនូ អាណាស់ បានរាយការណ៍ហ្វាត្វាខ្លីនេះតមកពី ណាហ្វីអ៊ី តមកពីអាប់ឌុលឡោះហ្វី អ៊ីបនូ អ៊ីម៉ា ថា៖

«كان رسول الله صَلَّى الله عليه (وآله) وسلّم إذا عجل به السير يجمع بين المغرب والعشاء»

"រាល់ពេលព្រះសាស្តា صلّى الله عليه وآله وسلّم អស់ឡោះហ្វី رحل ប្រញាប់ ព្រះអង្គ صلّى الله عليه وآله وسلّم ស្រឡាត្រូវ អ៊ីស្តាអ៊ីត្តាមបន្ទាប់ស្រឡាត្រូវម៉ាក្រីប ។"²²²

៦. លោក ម៉ាលិក អ៊ីបនូ អាណាស់ បានរាយការណ៍ហ្វាត្វាខ្លីនេះតមកពី អាប៊ូ ហ្វីរ្វយ័រ៉ោះត្តីថា៖

«إن رسول الله - صَلَّى الله عليه (وآله) وسلّم - كان يجمع بين الظهر والعصر في سفره الى تبوك»

"ព្រះសាស្តា صلّى الله عليه وآله وسلّم អស់ឡោះហ្វី رحل បានស្រឡាត្រូវម៉ាក្រីប និងអ៊ីស្តាអ៊ីត្តាម ដោយមិនទុកចន្លោះពេលវេលា កាលព្រះអង្គ صلّى الله عليه وآله وسلّم ធ្វើដំណើរទៅតាប៊ុក ។"²²³

៧. លោក ម៉ាលិក អ៊ីបនូ អាណាស់ បានរាយការណ៍ហ្វាត្វាខ្លីនេះតមកពី ណាហ្វីអ៊ីថា៖

«إنَّ عبد الله بن عمر كان إذا جمع الامراء بين المغرب والعشاء في المطر جمع معهم»

²²² សូមមើលសៀវភៅរបស់លោក ម៉ាលិក អ៊ីបនូ អាណាស់ អាស់-ម្សីក្នុងអ៊ីស្តាអ៊ីត្តាម (បោះពុម្ពលើកទី ៣ នៅប៊ែរុត ហ.ស 1403) "គឺតាប អាស្ទ័-ស្រឡាត្រូវ" ទំព័រ ១២៥ ហ្វាត្វាខ្លី ១៧៧ ។

²²³ សូមមើលសៀវភៅរបស់លោក ម៉ាលិក អ៊ីបនូ អាណាស់ អាស់-ម្សីក្នុងអ៊ីស្តាអ៊ីត្តាម (បោះពុម្ពលើកទី ៣ នៅប៊ែរុត ហ.ស 1403) "គឺតាប អាស្ទ័-ស្រឡាត្រូវ" ទំព័រ ១២៤ ហ្វាត្វាខ្លី ១៧៥ ។

"កាលពួកគេមកដឹកនាំស្នំឡាត្ត់ម៉ាក្រំបីនិងអ៊ីស្លាអ៊ីដាមួយគ្នា ដោយមិនទុក ចន្លោះពេលវេលា កណ្តាលភ្លៀង អ្នកបំប្លែងឡោះហ្វី អ៊ីបនូ អ៊ីម៉ារក៏បាន ស្នំឡាត្ត់ដូចនេះដែរ ។"²²⁴

៨. លោក ម៉ាលិក អ៊ីបនូ អាណាស់ បានរាយការណ៍តមកពី អូលី អ៊ីបនូ អាល់-ហ្វ្រៃស៊ី ថា៖

« كان رسول الله - صَلَّى الله عليه (وآله) وسلم - إذا أراد أن يسير يومه جمع بين الظهر والعصر وإذا أراد أن يسير ليله جمع بين المغرب والعشاء »
"រាល់ពេលដែលព្រះសាស្ត្រា صلى الله عليه وآله ចង់ធ្វើដំណើរពេលថ្ងៃ ព្រះអង្គ صلى الله عليه وآله ស្នំឡាត្ត់ ស្នំហ្វ្រៃនិងអ៊ីស្លាដោយមិនទុកចន្លោះពេលវេលា រាល់ពេលព្រះអង្គចង់ធ្វើ ដំណើរពេលយប់ ព្រះអង្គ صلى الله عليه وآله ស្នំឡាត្ត់ម៉ាក្រំបីនិងអ៊ីស្លាដោយមិនទុក ចន្លោះពេលវេលា ។"²²⁵

៩. លោក មូហាំម៉ាដូ អាស្តុន-ស្វារក្លីនី បានរាយការណ៍ហ្វាខ្លីស្រីនេះនៅក្នុង សៀវភៅលោក ស្វារហ្វី មូរ៉ាត្ត់អ៊ី តមកពីអាថ្វី ស្វាត្ត់ស្វាអ៊ីថា៖

« إنَّ بن عباس صَلَّى بالبصرة الظهر والعصر ليس بينهما شيء والمغرب والعشاء ليس بينهما شيء »
"នៅឯស្រុកបាស់រ៉ោះត្តី [អ្នកបំប្លែងឡោះហ្វី] អ៊ីបនូ អ្នកបាស់ បាន ស្នំឡាត្ត់ស្នំហ្វ្រៃនិងអ៊ីស្លាដោយមិនទុកចន្លោះពេលវេលារវាង

²²⁴ សូមមើលសៀវភៅរបស់លោក ម៉ាលិក អ៊ីបនូ អាណាស់ អាល់-មូរ៉ាត្ត់អ៊ី (បោះពុម្ពលើកទី ៣ នៅប្រៃត ហ.ស 1403) "គីតាប អាស្តុន-ស្វារក្លីនី" ទំព័រ ១២៥ ហ្វាខ្លីស្រី ១៧៩ ។

²²⁵ សូមមើលសៀវភៅរបស់លោក ម៉ាលិក អ៊ីបនូ អាណាស់ អាល់-មូរ៉ាត្ត់អ៊ី (បោះពុម្ពលើកទី ៣ នៅប្រៃត ហ.ស 1403) "គីតាប អាស្តុន-ស្វារក្លីនី" ទំព័រ ១២៥ ហ្វាខ្លីស្រី ១៨១ ។

ទាំងពីរស្រ្តីឡាត់នេះ បានស្រ្តីឡាត់ម៉ាក្រីបនិងអ៊ីស្តាអ៊ីជាមួយគ្នាដោយមិនទុកចន្លោះពេលវេលារវាងទាំងពីរស្រ្តីឡាត់នេះ ។"²²⁶

១០. លោកស្មារក្វីនីបានរាយការណ៍តមកពីលោកគ្នីបារីនី ដែលបានរាយការណ៍តមកពីលោកអ៊ីបន្ទូ ម៉ាស៍អ៊ីដូ ថា៖

«جَمَعَ النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ (وآله) وَسَلَّمَ بَيْنَ الظَّهْرِ والعصر وبين المغرب والعشاء. فقال: صنعت هذا لئلا تخرج أمتي»

"ព្រះសាស្តា^{ស្រ្តី} អល់ឡោះហ្គា^{ស្រ្តី} បានស្រ្តីឡាត់ស្រ្តីហ្គា^{ស្រ្តី} និងអ៊ុស្តាអ៊ីជាមួយគ្នា បានស្រ្តីឡាត់ម៉ាក្រីបនិងអ៊ីស្តាអ៊ីជាមួយគ្នា ។ ពេលគេសួរព្រះអង្គ^{ស្រ្តី} អំពីរឿងនេះ ព្រះអង្គ^{ស្រ្តី} មានព្រះវចនៈថា៖ "ខ្ញុំមិនចង់ឲ្យអ៊ីមម៉ាត់ខ្ញុំលំបាកដោយឥតប្រយោជន៍ទេ ។"²²⁷

១១. លោក មុស្លីម អ៊ីបន្ទូ អាល់-ហ្គាច្នុងយ៉ាច្នុងបានរាយការណ៍តមកពីលោក អាហ្វិ ស្រ្តីបែរ ដែលបានរាយការណ៍តមកពីលោក សាអ៊ីដូ អ៊ីបន្ទូ យូបែរ តមកពីលោក អ៊ីបន្ទូ អាប់បាស់ថា៖

«صلى رسول الله - صلى الله عليه (وآله) وسلم - الظهر والعصر جميعاً بالمدينة في غير خوفٍ ولا سفر»

"ព្រះសាស្តា^{ស្រ្តី} អល់ឡោះហ្គា^{ស្រ្តី} បានស្រ្តីឡាត់ស្រ្តីហ្គា^{ស្រ្តី} និងអ៊ុស្តាអ៊ីជាមួយគ្នា ដោយមិនទុកចន្លោះពេលវេលានៅម៉ាឌីណាស្ត ថ្វីជ្រិតតែព្រះអង្គ^{ស្រ្តី} មិន

²²⁶ សូមមើលសៀវភៅរបស់លោក មូហាំម៉ាដូ អាល់-ស្មារក្វីនី ស្មារហ្គា មូរ៉ាត់ត្រីអ៊ី ម៉ាលីក (شرح موطأ مالك) (បោះពុម្ពនៅអេស៊ីបត) ជំទី ១ "វគ្គស្តីអំពីស្រ្តីឡាត់ផ្តុំនៅផ្ទះ និងក្នុងពេលធ្វើដំណើរ" ទំព័រ ២៩៤ ។

²²⁷ សូមមើលសៀវភៅរបស់លោក មូហាំម៉ាដូ អាល់-ស្មារក្វីនី ស្មារហ្គា មូរ៉ាត់ត្រីអ៊ី ម៉ាលីក (شرح موطأ مالك) (បោះពុម្ពនៅអេស៊ីបត) ជំទី ១ "វគ្គស្តីអំពីស្រ្តីឡាត់ផ្តុំនៅផ្ទះ និងក្នុងពេលធ្វើដំណើរ" ទំព័រ ២៩៤ ។

នៅក្នុងស្ថានភាពភ័យខ្លាចសត្រូវឬនៅក្នុងការធ្វើដំណើរទេក៏ដោយ ។²²⁸

លោក អាចិ ស្រីបែរ មានប្រសាសន៍ថា៖ "ខ្ញុំបានសួរលោកសាអ៊ីដូថាហេតុអ្វីព្រះសាស្តា صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم ធ្វើដូច្នោះ ។" លោកបានតបថា៖ "ខ្ញុំបានសួរលោកអ៊ីបនូ អាប់បាស់អំពីរឿងនេះ លោកបានឆ្លើយថា[ព្រះសាស្តា صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم]មិនចង់ឲ្យ អ្វីម៉ាក្នុងព្រះអង្គ صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم លំបាកលំបិនទេ ។"²²⁹

១២. លោក មុស្លីម បានរាយការណ៍តមកពីលោក អាចិ ស្រីបែរ តមកពី លោក សាអ៊ីដូ អ៊ីបនូ យូបែរ តមកពីលោក អាល់-អាប់បាស់ នៅក្នុង ស្ត្រីហ្វិះហ្វិះលោកថា៖

«جمع رسول الله - صَلَّى الله عليه (وآله) وسلم - بين الظهر والعصر، والمغرب والعشاء في المدينة، من غير خوفٍ ولا مطرٍ»

"ព្រះសាស្តា صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم អាល់ឡោះហ្វិះហ្វិះបានស្រឡាត្រូវស្រីហ្វិះ និងអូស្តារជាមួយគ្នា ស្រឡាត្រូវម៉ាក្នុងរឹបនិងអ៊ីស្តាអ៊ីជាមួយគ្នានៅឯម៉ាឌីណាស៊ូ ដោយមិនទុក ចន្លោះពេល ធ្វើដំរឹតតែព្រះអង្គ صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم មិននៅក្នុងស្ថានភាពគ្រោះថ្នាក់ឬ

²²⁸ សូមមើលសៀវភៅ ស្ត្រីហ្វិះហ្វិះ មុស្លីម (បោះពុម្ពនៅអេស៊ីបត) ជុំទី ២ "គឺតាប អាស្ទ័រ-ស្រឡាត្រូវ" វគ្គស្តីអំពីស្រឡាត្រូវផ្តុំនៅ ផ្ទះ ទំព័រ ១៥១ ។ សូមមើលសៀវភៅ របស់លោក អាប់ខុល ហ្គាមីដូ ស្ត្រីដូឌីត្វី (ប្រែជាភាសាអង្គេស) ស្ត្រីហ្វិះហ្វិះ មុស្លីម (ប្រែជាភាសាអង្គេស) ជុំទី ១ កណ្ត ១០០ វគ្គស្តីអំពីការផ្តុំស្រឡាត្រូវនៅផ្ទះ កណ្តទី ៤ ហ្គាឌីស្ទ ១៥១៦ ។

²²⁹ សូមមើលសៀវភៅ ស្ត្រីហ្វិះហ្វិះ មុស្លីម (បោះពុម្ពនៅអេស៊ីបត) ជុំទី ២ "គឺតាប អាស្ទ័រ-ស្រឡាត្រូវ" វគ្គស្តីអំពីស្រឡាត្រូវផ្តុំនៅ ផ្ទះ ទំព័រ ១៥១ ។ សូមមើលសៀវភៅ របស់លោក អាប់ខុល ហ្គាមីដូ ស្ត្រីដូឌីត្វី (ប្រែជាភាសាអង្គេស) ។ សូមមើល ស្ត្រីហ្វិះហ្វិះ មុស្លីម (ប្រែជាភាសាអង្គេស) ជុំទី ១ កណ្ត ១០០ វគ្គស្តីអំពីការផ្តុំ ស្រឡាត្រូវនៅផ្ទះ កណ្តទី ៤ ហ្គាឌីស្ទ ១៥១៦ ។

ខ្លាចភ្លៀងទេក៏ដោយ ។"²³⁰

លោក សាអ៊ីដូ អ៊ីបនូ យូបែរ មានប្រសាសន៍ថា៖ "ខ្ញុំបានសួរលោក អាល់-អាប់បាស់ ថាហេតុអ្វីព្រះសាស្តា^{صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم}ធ្វើដូច្នោះ?" លោក អ៊ីបនូ អាល់-អាប់បាស់ បានឆ្លើយថា៖ "ព្រះអង្គ^{صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم}មិនចង់ឲ្យអ្នកណាមួយក្នុងអ៊ីមម៉ាតុំ ព្រះអង្គ^{صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم}នោះលំបាកលំបិនទេ ។"²³¹

១៣. លោក អាថូ អាប់ខុលឡោះហ្វី អាល់-ថូខ្វីរី បានទុកមួយចំពូកពិសេសដែលស្តីអំពីរឿងនេះ នៅក្នុងស្រ្ទីហ្វីហ្វីរបស់លោក ក្រោមចំណងជើងថា "بَابُ تَأْخِيرِ الظُّهْرِ إِلَى الْعَصْرِ" ការពន្យារស្រ្ទីឡាតុំស្រ្ទីហ្វីរលុះដល់ស្រ្ទីឡាតុំអុស្តារ" ²³² ដែលជាកំសុតាងមាំមួនបញ្ជាក់ថាគេអាចពន្យារស្រ្ទីឡាតុំស្រ្ទីហ្វីរទៅស្រ្ទីឡាតុំជាមួយអុស្តារ មុនពេលវេលាដាច់មុខរបស់ស្រ្ទីឡាតុំអុស្តារបាន ។ លោក អាល់-ថូខ្វីរី បានលើកឡើងនូវហ្វាខ្វីស្ទដូចតទៅគឺ៖

²³⁰ សូមមើលសៀវភៅ *ស្រ្ទីហ្វីហ្វី មុស្លីម* (បោះពុម្ពនៅអេស៊ីបត) ជុំទី ២ "គឺតាប អាស្ទូ-ស្រ្ទីឡាតុំ" វគ្គស្តីអំពីស្រ្ទីឡាតុំផ្តុំនៅផ្ទះ ទំព័រ ១៥២ ។ សូមមើលសៀវភៅរបស់លោក អាប់ខុល ហ្វាមីដូ ស្រ្ទីដូខ្វីត្វី (ប្រែជាភាសាអង្គេស) ។ សូមមើលស្រ្ទីហ្វីហ្វី មុស្លីម (ប្រែជាភាសាអង្គេស) ជុំទី ១ កណ្ត ១០០ វគ្គស្តីអំពីការផ្តុំស្រ្ទីឡាតុំនៅផ្ទះ កណ្តទី ៤ ហ្វាខ្វីស្ទ ១៥២០ ។

²³¹ សូមមើលសៀវភៅ *ស្រ្ទីហ្វីហ្វី មុស្លីម* (បោះពុម្ពនៅអេស៊ីបត) ជុំទី ២ "គឺតាប អាស្ទូ-ស្រ្ទីឡាតុំ" វគ្គស្តីអំពីស្រ្ទីឡាតុំផ្តុំនៅផ្ទះ ទំព័រ ១៥២ ។ សូមមើលសៀវភៅរបស់លោក អាប់ខុល ហ្វាមីដូ ស្រ្ទីដូខ្វីត្វី (ប្រែជាភាសាអង្គេស) *ស្រ្ទីហ្វីហ្វី មុស្លីម* (ប្រែជាភាសាអង្គេស) ជុំទី ១ កណ្ត ១០០ វគ្គស្តីអំពីការផ្តុំស្រ្ទីឡាតុំនៅផ្ទះ កណ្តទី ៤ ហ្វាខ្វីស្ទ ១៥២០ ។

²³² សូមមើលសៀវភៅ *ស្រ្ទីហ្វីហ្វី អាល់-ថូខ្វីរី* (បោះពុម្ពនៅប្រទេសអេស៊ីបត) ដោយរោងពុម្ព អាមីរយ៉ាសូ ឆ្នាំ 1314 ស.ហ.) "បាប អាស្ទូ-ស្រ្ទីឡាតុំ" "بَابُ تَأْخِيرِ الظُّهْرِ إِلَى الْعَصْرِ" ជុំទី ១ ទំព័រ ១១០ ។

«إِنَّ النَّبِيَّ - صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ (وآله) وَسَلَّمَ - صَلَّى بِالْمَدِينَةِ سَبْعًا وَثَمَانِيًا، الظَّهْر
وَالعَصْر، وَالْمَغْرِبَ وَالْعِشَاءَ»

"ព្រះសាស្តា^{ស.ល.ស.} អាល់ឡេហ្វ្រាហ្វា បានស្នើឡាត្ត់ ជាបន្តបន្ទាប់គ្នាប្រាំបីរំកំអុត្ត្រ
ស្នើហ្ន៎រនិងអុស្តារ បានស្នើឡាត្ត់ប្រាំពីររំកំអុត្ត្រម៉ាក្រីបនិងអ៊ីស្តាអ៊ី នៅឯ
ម៉ាឌីណាស្ត ។"²³³

ហ្ន៎ឌីស្តនេះបង្ហាញឲ្យឃើញថា គេមិនត្រឹមតែអាចពន្យារស្នើឡាត្ត់ស្នើហ្ន៎រ
ហើយអាចស្នើឡាត្ត់ស្នើហ្ន៎រនោះ ជាមួយអុស្តារក្នុងពេលវេលារបស់អុស្តារ
បាននោះទេ ថែមទាំង ដោយយកតម្រាប់តាមព្រះសាស្តា^{ស.ល.ស.} ដែរនោះ
អាចពន្យារស្នើឡាត្ត់ម៉ាក្រីប ហើយអាចស្នើឡាត្ត់ម៉ាក្រីបនោះជាមួយអ៊ីស្តាអ៊ី
ក្នុងពេលវេលារបស់អ៊ីស្តាអ៊ីបានដែរ ។

១៥. លោក អាល់-ប៊ុខ្រី បានសរសេរនៅក្នុងស្នើហ្ន៎រៈហ្ន៎របស់លោកដែរថា៖
«قال ابن عمر وأبو أيوب وابن عباس رضي الله عنهم: صَلَّى النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ
(وآله) وَسَلَّمَ الْمَغْرِبَ وَالْعِشَاءَ»

"អុប៊ុលឡេហ្វ្រាហ្វា អ៊ីបន្ត អ៊ីម៉ារ, អាប៊ូ អែយុប និង អ៊ីបន្ត អាល់-អុប៊ុល
មានប្រសាសន៍ថា៖ "ព្រះសាស្តា^{ស.ល.ស.} បានស្នើឡាត្ត់ម៉ាក្រីបនិងអ៊ីស្តាអ៊ី

²³³ សូមមើលសៀវភៅ ស្នើហ្ន៎រៈហ្ន៎ អាល់-ប៊ុខ្រី (បោះពុម្ពនៅប្រទេសអេស៊ីបត៍
ដោយរោងពុម្ព អាមីយ៉ាស្ត ឆ្នាំ 1314 ស.ហ.) "បាប អាស្ត្រ-ស្នើឡាត្ត់"
"باب تأخير الظهر الى العصر" ជុំទី ១ ទំព័រ ១១០ ។ សូមមើល ស្នើហ្ន៎រៈហ្ន៎ អាល់-ប៊ុខ្រី
(ប្រែជាភាសាអង្គេស) របស់លោក មូហាំម៉ាដ្ត មុហ្ន៎ស៊ីន ខាន ជុំទី ១ កណ្តា ១០
ហ្ន៎ឌីស្ត ៥១៨ ។

[ជាមួយគ្នាដោយមិនទុកចន្លោះពេល] ។"²³⁴

លោក អាល់-ប៊ុខ្លីរី បានលើកហ្វាត្វាមួយនេះមកអធិប្បាយថាព្រះសាស្តា صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم បានស្នើឡាត់ម៉ាកុំរឹបនិងអ៊ីស្តាអ៊ី ជាមួយគ្នាដោយមិនទុកចន្លោះពេល ។ ច្បាស់ណាស់ ព្រះអង្គ صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم មិនដែលព្រងើយកន្តើយរឿងស្នើឡាត់ឡើយ ។

១៥. លោក មុស្លីម អ៊ីបនូ អាល់-ហ្វាត្វ័យ៉ាត្វ័ បានសរសេរនៅក្នុងស្ទ្រីហ្វិ:ហ្វិ លោកថា:

«قال رجل لابن عباس الصلوة فسكت ثم قال الصلوة فسكت ثم قال الصلوة فسكت، ثم قال: لا ام لك أتعلّمنا بالصلوة وكنا نجمع بين الصلاتين على عهد رسول الله - صلى الله عليه (وآله) وسلم»

"គេបានប្រាប់អ៊ីបនូ អាល់-អុប្តាស់ [ពេលលោកពន្យារស្នើឡាត់] ថា: "ដល់ពេលស្នើឡាត់ហើយ ។" អ៊ីបនូ អុប្តាស់ មិនថាអ្វីទេ ។ បុរសនោះបានប្រាប់ម្តងទៀត ។ លោកមិននិយាយអ្វីទេ ។ បុរសនោះក៏បានស្រែកទៀតថា: "ដល់ពេលស្នើឡាត់ហើយ ។" លោកនៅស្ងៀមហើយក៏បាននិយាយថា: "លោកចង់បង្ហាត់បង្រៀនយើងរឿងស្នើឡាត់ឬ? យើងតែងតែស្នើឡាត់ពីរគូបគ្នា កាលព្រះសាស្តា صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم អស់ឡោះហ្វិ رحمہ اللہ នៅមានព្រះជន្មនៅឡើយ ។"²³⁵

²³⁴ សូមមើលសៀវភៅ ស្ទ្រីហ្វិ:ហ្វិ អាល់-ប៊ុខ្លីរី (បោះពុម្ពនៅប្រទេសអេស៊ីបត៍ ដោយរោងពុម្ព អាមីរីយ៉ាស៊ុ ឆ្នាំ 1314 ស.ហ.) "បាប អាស្ទ័-ស្ទ្រីឡាត់" ជុំទី ១ ទំព័រ ១១៣ វគ្គស្តីអំពីស្នើឡាត់អ៊ីស្តាអ៊ី ។

²³⁵ សូមមើលសៀវភៅ ស្ទ្រីហ្វិ:ហ្វិ មុស្លីម (បោះពុម្ពនៅប្រេត) ជុំទី ២ "គីតាប អាស្ទ័-ស្ទ្រីឡាត់" "វគ្គស្តីអំពីស្នើឡាត់ផ្តុំគ្នានៅ ផ្ទះ" ទំព័រ ១៥៣ ។ សូមមើលសៀវភៅរបស់លោក អុប្តាស់ ហ្វាមីដូ ស្ទ្រីដ្ទីគី ស្ទ្រីហ្វិ:ហ្វិ មុស្លីម (ប្រែជាភាសា

១៦. លោក មុស្លីម បានរាយការណ៍ថា៖

«إِنَّ رَسُولَ اللَّهِ - صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ (وآله) وَسَلَّمَ - جَمَعَ بَيْنَ الصَّلَاةِ فِي سَفَرِهَا فِي غَزْوَةِ تَبُوكَ فَجَمَعَ بَيْنَ الظُّهْرِ وَالْعَصْرِ، وَالْمَغْرِبِ وَالْعِشَاءِ. قَالَ سَعِيدٌ : فَقُلْتُ لِابْنِ عَبَّاسٍ : مَا حَمَلَهُ عَلَى ذَلِكَ؟ قَالَ : أَرَادَ أَنْ لَا يَجْرَحَ أُمَّتَهُ»

"ព្រះសាស្តា ^{صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم} អល់ឡោះហ្ន៎ ^{وَحَلَّ} បានស្ម័គ្រចិត្តរួម កាលព្រះអង្គ ^{صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم} ទៅធ្វើសង្គ្រាមតាប៊ុក ។ ព្រះអង្គ ^{صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم} បានស្ម័គ្រចិត្តស្ទើរជាមួយអាស្វារ ព្រះអង្គ ^{صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم} បានស្ម័គ្រចិត្តម៉ាក្រីបជាមួយអ៊ីសាអ៍ ។ សាអ៊ីដូបានសួរអ៊ីបនូ អាល់-អាប់បាស់ថា៖ "ហេតុអ្វីព្រះអង្គ ^{صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم} ធ្វើដូច្នោះ?" លោកបានថា៖ "ព្រះអង្គ ^{صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم} មិនចង់ឲ្យអ៊ីមម៉ាក្រីព្រះអង្គ ^{صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم} លំបាកលំបិនទេ ។"²³⁶

១៧. លោក អ៊ីបនូ អាល់-ហ្គាដ៍យ៉ាដ៍ បានរាយការណ៍តមកពីលោក មូអាស្នុ អ៊ីបនូ យ៉ាបាល់ (معاذ بن جبل) ថា៖

«خرجنا مع رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ (وآله) وَسَلَّمَ فِي غَزْوَةِ تَبُوكَ فَكَانَ يَصَلِّي الظُّهْرَ وَالْعَصْرَ جَمِيعاً وَالْمَغْرِبَ وَالْعِشَاءَ جَمِيعاً»

"កាលយើងទៅធ្វើសង្គ្រាមតាប៊ុក ជាមួយព្រះសាស្តា ^{صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم} អល់ឡោះហ្ន៎ ^{وَحَلَّ} ព្រះអង្គ ^{صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم} បានស្ម័គ្រចិត្តស្ទើរនិងអាស្វារ ស្ម័គ្រចិត្តម៉ាក្រីបនិងអ៊ីសាអ៍ បន្តបន្ទាប់គ្នា មិនទុកចន្លោះពេលទេ ។"²³⁷

អង្គេស) ជុំទី ១ កណ្ត ១០០ វគ្គស្តីអំពីការផ្តុំស្ម័គ្រចិត្តនៅផ្ទះ កណ្តទី ៤ ហ្វាឌីស្ត្រ ១៥២៤ ។

²³⁶ សូមមើលសៀវភៅ ស្ទើរហ្ន៎ មុស្លីម (បោះពុម្ពនៅអេស៊ីបត) ជុំទី ២ "គឺតាប អាស្នុ-ស្ទើរស្នុ" "វគ្គស្តីអំពីស្ម័គ្រចិត្តផ្តុំគ្នា នៅផ្ទះ" ទំព័រ ១៥១ ។

²³⁷ សូមមើលសៀវភៅ ស្ទើរហ្ន៎ មុស្លីម (បោះពុម្ពនៅអេស៊ីបត) ជុំទី ២ "គឺតាប អាស្នុ-ស្ទើរស្នុ" "វគ្គស្តីអំពីស្ម័គ្រចិត្តផ្តុំគ្នា នៅផ្ទះ" ទំព័រ ១៥២ ។

១៨. លោក ម៉ាលីក អ៊ីបនូ អាណាស់ បានសរសេរនៅក្នុងសៀវភៅលោក អាស់-មូរ៉ាត្វីអ៊ី ថា៖

«عن ابن شهاب انه سأل سالم بن عبدالله: هل يجمع بين الظهر والعصر في السفر؟

فقال: نعم لا بأس بذلك، ألم تر إلى صلاة الناس بعرفة؟»

"អ៊ីបនូ ស្នាហ្មាប់បានសួរសាលីម អ៊ីបនូ អាប់ខុលឡោះហ្មាថា៖ "តើអាច ស្នៀត្នៀតស្នៀតនិងអុស្មារជាមួយគ្នាបានទេក្នុងពេលធ្វើដំណើរ?" លោក បានឆ្លើយថា៖ "បាន មិនមានបញ្ហាទេ ។ លោកមិនឃើញគេស្នៀត្នៀតថ្ងៃ អុរ៉ាហ្មាស្មុទេ?"²³⁸

សូមរំលឹកថាមុន្នឹមទាំងអស់ចាត់ទុកថាគេអនុញ្ញាតឲ្យស្នៀត្នៀតស្នៀត និង អុស្មារបន្តបន្ទាប់គ្នា នៅឯវាលអុរ៉ាហ្មាស្មុ ក្នុងពេលវេលារបស់ស្នៀត្នៀត ដោយមិនទុកចន្លោះពេល ។ សាលីម អ៊ីបនូ អាប់ខុលឡោះហ្មាមាន ប្រសាសន៍ថា៖ "ដូចគេបំពេញស្នៀត្នៀតទាំងពីរនៅឯអុរ៉ាហ្មាស្មុដែរ គេអាច បំពេញស្នៀត្នៀតទាំងពីរនេះនៅឯទីកន្លែងផ្សេងបានដែរ ។"

១៩. លោក អាស់-មុតតាគី អាស់-ហ្គីនឌី (المتقي الهندي) មាន ប្រសាសន៍នៅក្នុងសៀវភៅលោក កាន់ស្មី អាស់-អ៊ីមម៉ាល់ (كنز العمال) ថា៖

«قال عبدالله: جمع لنا رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم مقيماً غير مسافر بين

الظهر والعصر، والمغرب والعشاء. فقال رجل لابن عمر: لم ترى النبي صلى الله عليه

وآله وسلم فعل ذلك؟ قال: لأن لا يخرج أمته إن جمع رجل»

"អាប់ខុលឡោះហ្មា [អ៊ីបនូ អ៊ីមម៉ារ] មានប្រសាសន៍ថា៖ "ព្រះសាស្តា ^{صلی الله علیه وآله وسلم} អស់ឡោះហ្មា ^{رحل} ពេលព្រះអង្គ ^{صلی الله علیه وآله وسلم} នៅផ្ទះ មិនធ្វើដំណើរទេ ព្រះអង្គ ^{صلی الله علیه وآله وسلم}

²³⁸ សូមមើលសៀវភៅរបស់លោក ម៉ាលីក អ៊ីបនូ អាណាស់ អាស់-មូរ៉ាត្វីអ៊ី (បោះពុម្ពលើកទី ៣ នៅប្រែត ហ.ស 1403) "គីតាប អាស្ម័-ស្នៀត្នៀត" ទំព័រ ១២៥ ហ្វាឌីស្ត ១៨០ ។

ស្រីឡាតុំស្រីហ្វិរនិងអាស្មារ ព្រះអង្គ صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم ស្រីឡាតុំម៉ាកំរីបនិងអ៊ីសាអ៊ីជាមួយគ្នា មិនទុកចន្លោះពេលទេ ។" គេបានសួរអ៊ីបន្ទ អ៊ីម៉ារថា៖ "ហេតុអ្វីព្រះសាស្តា صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم ធ្វើដូច្នោះ?" លោកបានតបថា៖ "ដើម្បីនឹងកុំឲ្យអ៊ីម៉ាតុំព្រះអង្គ صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم លំបាកលំបិន បើមានអ្នកណាមួយចង់ធ្វើដូច្នោះ ។"²³⁹

២០. ដូចគ្នាដែរ មានសរសេរនៅក្នុងសៀវភៅ កាន់ស្រី អាល់-អ៊ីមម៉ាល់ ថា៖

«عن جابر، أنّ النَّبِيَّ - صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ - جمع بين الظَّهْر والعصر بأذانٍ وإقامتين»

"យ៉ាបៀវ [អ៊ីបន្ទ អាប់ខុលឡោះហ្វិរ] មានប្រសាសន៍ថា៖ "ព្រះសាស្តា صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم អល់ឡោះហ្វិរ رحمہ اللہ បានស្រីឡាតុំស្រីហ្វិរនិងអាស្មារជាមួយគ្នា ដោយសូត្រអាស្មានមួយ អ៊ីក្វីម៉ាស្តុំពីរ ។"²⁴⁰

២១. នៅក្នុងសៀវភៅ កាន់ស្រី អាល់-អ៊ីមម៉ាល់ គេបានលើកហ្វាឌីស្ទនេះ មកអធិប្បាយ គឺ៖

«عن جابر أنّ رسول الله - صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ - غربت له الشمس بمكة فجمع بينهما بسرف»

"យ៉ាបៀវ [អ៊ីបន្ទ អាប់ខុលឡោះហ្វិរ] មានប្រសាសន៍ថា៖ "កាលព្រះសាស្តា صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم អល់ឡោះហ្វិរ رحمہ اللہ នៅឯម៉ាកំកាស្តុំ ថ្ងៃបានលិច ។ ពេលព្រះអង្គ

²³⁹ សូមមើលសៀវភៅរបស់លោក មុតតាត្វី អាល់-ហ្វីនឌី កាន់ស្រី អាល់-អ៊ីមម៉ាល់ (کنز العمال) (ចោះពុម្ពឆ្នាំ 1391 ស.ហា ដោយពោធិពុម្ព ហាឡាប់ ទីក្រុងអាលេប) ជំទី ៨ "គីតាប អាស្មុ-ស្រីឡាតុំ" វគ្គស្តីអំពីស្រីឡាតុំអ្នកដំណើរ ទំព័រ ២៤៦ ។

²⁴⁰ សូមមើលសៀវភៅរបស់លោក មុតតាត្វី អាល់-ហ្វីនឌី កាន់ស្រី អាល់-អ៊ីមម៉ាល់ (کنز العمال) (ចោះពុម្ពឆ្នាំ 1391 ស.ហា ដោយពោធិពុម្ព ហាឡាប់ ទីក្រុងអាលេប) ជំទី ៨ "គីតាប អាស្មុ-ស្រីឡាតុំ" វគ្គស្តីអំពីស្រីឡាតុំអ្នកដំណើរ ទំព័រ ២៤៧ ។

បានទៅដល់កន្លែងមួយដែលហៅថា "សារីហ្វ" ²⁴¹ ព្រះអង្គ صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم បាន
បំពេញស្វ័យឡាតុំពីរ [ម៉ាក្រីបនិងអ៊ីស្តាអ៊ីជាមួយគ្នា] មិនទុកចន្លោះពេល
ទេ ។"²⁴²

២២. នៅក្នុងសៀវភៅ កាន់ស៊ី អាល់-អ៊ីមម៉ាល់ គេបានរាយការណ៍តមក
ពីលោក អ៊ីបនូ អាប់បាស់ថា៖

«جمع رسول الله - صَلَّى الله عليه (وآله) وسلم - بين الظهر والعصر، والمغرب
والعشاء بالمدينة في غير سفرٍ ولا مطرٍ، قال: قلت لابن عباس: لم تراه فعل ذلك؟
قال: أراد التوسعة على امتته»

"នៅម៉ាឌីណាស៊ី ព្រះសាស្តា صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم អស់ឡោះហ្វា បានស្វ័យឡាតុំស្វ័យហ្វីរនិង
អ៊ុស្តាជាមួយគ្នា ព្រមទាំងម៉ាក្រីបនិងអ៊ីស្តាអ៊ីដែរ ដោយមិនទុកពេល
ចន្លោះទេ ថ្វីដ្បិតតែព្រះអង្គ صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم មិននៅក្នុងការធ្វើដំណើរ ឬរងភ្លៀងភ្លាក់ទេ
ក៏ដោយ ។" លោកអ្នករាយការណ៍មានប្រសាសន៍ថា៖ "ខ្ញុំបានសួរអ៊ីបនូ
អាប់បាស់ថាហេតុអ្វីព្រះសាស្តា صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم ធ្វើដូច្នោះ?" លោកបានតបថា៖ "ព្រះ
អង្គ صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم ចង់ឲ្យអ៊ីមម៉ាតុំព្រះអង្គ صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم មានការងាយស្រួល ។"²⁴³

សេចក្តីសរុប

²⁴¹ សារីហ្វ សង្កាត់មួយមានចម្ងាយ ៩ ម៉ែស៍ពីម៉ាកកាស៊ី ។

²⁴² សូមមើលសៀវភៅរបស់លោក មុតតាត្វី អាល់-ហ្វីនឌី កាន់ស៊ី អាល់-អ៊ីមម៉ាល់
(کنز العمال) (បោះពុម្ពឆ្នាំ 1391 ស.ហា ដោយរោងពុម្ព ហាឡាប់ ទីក្រុងអាឡេប) ជំទី
៨ "គីតាប អាស្ត្រូ-ស្វ័យឡាតុំ" វគ្គស្តីអំពីស្វ័យឡាតុំអ្នកដំណើរ ទំព័រ ២៤៧ ។

²⁴³ សូមមើលសៀវភៅរបស់លោក មុតតាត្វី អាល់-ហ្វីនឌី កាន់ស៊ី អាល់-អ៊ីមម៉ាល់
(کنز العمال) (បោះពុម្ពឆ្នាំ 1391 ស.ហា ដោយរោងពុម្ព ហាឡាប់ ទីក្រុងអាឡេប) ជំទី
៨ "គីតាប អាស្ត្រូ-ស្វ័យឡាតុំ" វគ្គស្តីអំពីស្វ័យឡាតុំអ្នកដំណើរ ទំព័រ ២៤៧ ។

ហ្មឌីស្ទ្រីបទាំងនេះជាភស្តុតាងច្បាស់ក្រៃឡែកដែលអះអាងបញ្ជាក់ថា មតិស្តីអ្នករៀងស្ទើរតែបន្តបន្ទាប់គ្នាដោយមិនទុកចន្លោះពេលនោះ ជាមតិត្រឹមត្រូវនិងស្របច្បាប់មែន ។

១. បំពេញស្នើសុំត្រូវបានដោះស្រាយដោយមិនទុកចន្លោះពេលមានន័យថាធ្វើឲ្យមានការងាយស្រួល ក្នុងការប្រកបកិច្ចការនិងចៀសវាងការលំបាក ។

ហ្មឌីស្ទ្រីបច្រើនអះអាងបញ្ជាក់ថា ប្រសិនបើការបំពេញស្នើសុំត្រូវបានធ្វើឡើងនិងអនុវត្ត ម៉ាក្រូនិងមីក្រូ គួបគ្នា ដោយមិនទុកចន្លោះពេលត្រូវហាមឃាត់មែននោះ វានឹងធ្វើឲ្យមានការលំបាកលំបិនក្នុងការប្រកបកិច្ចការរបស់មុស្លីម ។ អាស្រ័យហេតុនេះឯង ដើម្បីធ្វើឲ្យមុស្លីមមានការងាយស្រួលក្នុងការប្រកបកិច្ចការនោះ បានជាព្រះសាស្ត្រា^ﷺអនុញ្ញាតឲ្យបំពេញស្នើសុំត្រូវបាន (ស្នើសុំនិងអនុវត្ត ម៉ាក្រូនិងមីក្រូ) នៅក្នុងពេលតែមួយ ដោយមិនទុកចន្លោះពេល ។ ទាក់ទងនឹងរឿងនេះសូមមើល ហ្មឌីស្ទ្រីប ១០, ១៦, ១៩ និង ២២ ។

ច្បាស់ណាស់ថា ប្រសិនបើហ្មឌីស្ទ្រីបខាងលើនេះមានន័យថាអាចពន្យារស្នើសុំត្រូវបានរហូតដល់ពេលក្រោយរបស់វាបាន (គឺដល់ពេលម្តប់របស់សព្វវត្ថុមានប្រវែងស្មើនឹងសព្វវត្ថុនោះ) ហើយបំពេញស្នើសុំត្រូវបានអនុវត្តនៅក្នុងដើមពេលវេលារបស់វា ដើម្បីនឹងឲ្យស្នើសុំទាំងពីរមានលំដាប់បន្តបន្ទាប់គ្នានៅក្នុងរយៈពេលគ្រឹះត្រៀម ដូចអាន់លុល-ស៊ីនណាស្ត្រាថា នោះវាប្រាកដជាមានការលំបាកច្រើន ព្រោះគោលបំណងនៃការបំពេញស្នើសុំត្រូវបានដោះស្រាយដោយពុំទុកចន្លោះពេលនោះគឺធ្វើឲ្យមានការងាយស្រួលក្នុងការប្រកបកិច្ចការនានា ។

ដូច្នោះ ហ្វាត្វាខ្លះខាងលើនេះមានន័យថា អាចបំពេញស្នំឡាតុំពីរគូបគ្នា ដោយមិនទុកចន្លោះពេលបាន នៅក្នុងពេលវេលារបស់ស្នំឡាតុំទាំងពីរ ពេលណាក៏បានក្នុងពេលរួមនេះ ពីដើមពេលរួមរហូតដល់ចុងពេលរួម នេះ មិនមែនបំពេញស្នំឡាតុំមួយនៅចុងអំឡុងពេលរបស់វា មួយទៀត នៅដើមពេលវេលារបស់វានោះទេ ។

២. បំពេញស្នំឡាតុំពីរគូបគ្នា ដោយមិនទុកចន្លោះពេល នៅឯអូរហ្វាត្វានោះជាគំរូ សម្រាប់ដាក់ឲ្យអនុវត្តតាមជា ទូទៅ

ម៉ាស៊ូបហ្វាត្វាអ៊ីស្លាមទាំងអស់មូលមតិគ្នាថា ស្នំឡាតុំស្លឹក្វិរនិងអូស្វារគូប គ្នានៅអូរហ្វាត្វាជាការស្របតាមច្បាប់²⁴⁴ ម្យ៉ាងទៀត ហ្វាត្វាខ្លះច្រើន ទៀតបញ្ជាក់ថាអាចបំពេញស្នំឡាតុំពីរបន្តបន្ទាប់គ្នានៅទីកន្លែង និងក្នុង ឱកាសផ្សេងពីនៅអូរហ្វាត្វាបាន ។ អ្នកខ្លះយល់ឃើញថាថ្ងៃអូរហ្វាត្វានិង តំបន់អូរហ្វាត្វាមិនមែនជាករណីពិសេសទេ ។ ទាក់ទងនឹងរឿងនេះ សូម មើលហ្វាត្វាខ្លះ ១៨ ។

ហេតុដូច្នោះ ព្រោះតែគេអាចស្នំឡាតុំស្លឹក្វិរនិងអូស្វារបន្តបន្ទាប់គ្នា ដោយ មិនទុកចន្លោះពេល ក្នុងពេលវេលារបស់ស្នំឡាតុំបាន ដូចថ្ងៃអូរហ្វាត្វាដែរ នោះ មុស្លីមទាំងអស់គ្នាមូលមតិគ្នារឿងនេះ ហើយថាគេអាចបំពេញ ស្នំឡាតុំបែបនេះនៅទីកន្លែងឯទៀតនិងក្នុងឱកាសឯទៀតបានដែរ ។

²⁴⁴ សូមមើលសៀវភៅ *អាល់-ហ្វាត្វាត្វិហ្វី អូស្វារ អាល់-ម៉ាស្វាហ្វីប អាល់- អូរហ្វាត្វាស្ត៍ (الفقه على المذاهب الأربعة)*, "គឺតាម អាល់-ស្នំឡាតុំ, អាល់-យ៉ាម៉ូ បែន អាល់-ស្នំឡាតុំតែន តាត្វីម៉ាន រ៉ា តាត្វីយ៉ែន" ។

៣. របៀបបំពេញស្វ័យឡាតូពីរគូបគ្នា ដោយមិនទុកចន្លោះពេល ក្នុងពេលធ្វើដំណើរ ជាគំរូសម្រាប់ដាក់ឲ្យ អនុវត្តតាមជាទូទៅ ។

អស់លោកអ្នកនីតិសាស្ត្រ (فقهاء) និកាយហ្គាន់បាលី, ម៉ាលីគី និង ស្វាហ្វីអ៊ី ចាត់ទុកថាស្វ័យឡាតូពីរគូបគ្នាក្នុង ពេលធ្វើដំណើរនោះជាការស្របច្បាប់ ។ ហ្វាខ្វីស្វ័យបានបញ្ជាក់ថា ធ្វើដំណើរនិងនៅផ្ទះនោះមិនខុសគ្នាទេ ព្រោះព្រះសាស្តា صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم តែងតែស្វ័យឡាតូពីរបន្តបន្ទាប់គ្នា នៅពេលធ្វើដំណើរនិងពេលព្រះអង្គ صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم នៅផ្ទះ ។

ទាក់ទងនឹងរឿងនេះ សូមមើលហ្វាខ្វីស្វ័យ ៣, ១១, ១៣, ១៩ និង ២២ ដើម្បីយល់ថា ដែលគេអនុញ្ញាតឲ្យ ស្វ័យឡាតូពីរជាមួយគ្នាក្នុងពេលធ្វើដំណើរនោះ គេក៏អនុញ្ញាតឲ្យស្វ័យឡាតូពីរជាមួយគ្នាពេលនៅផ្ទះដែរ ។

៤. បំពេញស្វ័យឡាតូពីរគូបគ្នាក្នុងពេលមានអាសន្ន ជាគំរូសម្រាប់ដាក់ឲ្យអនុវត្តតាមគ្រប់កាលៈទេសៈ ។

ហ្វាខ្វីស្វ័យច្រើននៅក្នុងស្វ័យហ្វិហ្វី និងមុសណាដូផ្ទៃបញ្ជាក់ថាព្រះសាស្តា صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم និងបណ្តាសាវកព្រះអង្គ صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم តែងតែស្វ័យឡាតូពីរជាមួយគ្នា ដូចស្ត្រីអាសុំថា ក្នុងពេលមានអាសន្ន ដូចជាមានភ្លៀងធ្លាក់ នៅក្នុងស្ថានការណ៍ភ័យខ្លាច ឬនៅក្នុងអាការឈឺផ្តាត់ជាដើម ។

អាស្រ័យហេតុនេះ អស់លោកអ្នកនីតិសាស្ត្រម៉ាស៊ូហ្វាប៊ូដេរ៉េងៗបានចេញច្បាប់ (ហ្វាតាវ៉ា فتاوی) អនុញ្ញាតឲ្យធ្វើបានក្នុងករណីអាសន្នជាដើម ទោះបី

ហ្វាត្វាខ្លីៗចែងអំពីរឿងនេះក៏ដោយថាវាមិនខុសគ្នាទេ ពេលចាំបាច់និង ពេលធម្មតានោះ ព្រោះព្រះសាស្តា صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم តែងតែស្នើឡាតុំពីរគូបគ្នាពេលព្រះ អង្គ صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم មិននៅក្នុងស្ថានភាពភ័យខ្លាចឬមានភ្លៀងធ្លាក់ទេនោះ ។ ទាក់ ទងនឹងរឿងនេះ សូមមើលហ្វាត្វាខ្លីៗ ៣, ១១, ១២ និង ២២ ។

៥. ទង្វើរបស់បណ្តាសាវកព្រះសាស្តា صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم ជាគំរូដាក់ឲ្យ អនុវត្តិជាទូទៅ ។

ហ្វាត្វាខ្លីៗទាំងនេះបញ្ជាក់ថា បណ្តាសាវកភាគច្រើនតែងតែស្នើឡាតុំពីរគូប គ្នា ដូចជាអាប់ខុលឡោះហ្វី អ៊ីបនូ អាប់បាស់ ជាដើមដែលបានពន្យារ ស្នើឡាតុំម៉ាកុំរីបលុះដល់យប់ងងឹត ផ្កាយរះ មិនយកចិត្តទុកដាក់នឹងអ្នក ដទៃដែលស្រែកថា "ដល់ពេលស្នើឡាតុំហើយ ដល់ពេលស្នើឡាតុំហើយ" នោះទេ ហើយបានស្នើឡាតុំម៉ាកុំរីប និងអ៊ីស្តាអ៊ីគូបគ្នាបន្ទាប់ពីយប់បាន កន្លងហួសទៅបន្តិច ។ លោកបានឆ្លើយតបអ្នកសួរថា៖ "ខ្ញុំបានឃើញព្រះ សាស្តា صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم តែងតែស្នើឡាតុំបែបនេះឯង ។" លោកអាច ហ្វ្រីយ៉េរ៉េភ្នំក៏បាន អះអាងដែរថាលោកអ៊ីបនូ អាល់-អាប់បាស់និយាយពិត ។ ទាក់ទងនឹង រឿងនេះសូមមើលហ្វាត្វាខ្លីៗ ២, ៧, ៩ និង ១៥ ។

អាស្រ័យហ្វាត្វាខ្លីៗខាងលើនេះ មិនមានអ្វីគួរឲ្យសង្ស័យឡើយថាលោក អ៊ីបនូ អាល់-អាប់បាស់បានស្នើឡាតុំពីរ គូបគ្នាដូចស្នើអុស្តុស្នើឡាតុំដែរសព្វ ថ្ងៃនេះ ។

៦. ទង្វើរបស់ព្រះសាស្តា صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم ជាគំរូសម្រាប់អនុញ្ញាតឲ្យ ស្នើឡាតុំពីរគូបគ្នា

ចាប់ពីហ្គាឌីស្ត ២១ មក គេឃើញច្បាស់ថាព្រះសាស្តា ﷺ បានស្នាក់នៅឯ ម៉ាកកាស៊ូនៅឡើយ ពេលដល់ពេលវេលាស្ទើរឡាត់ម៉ាកក្រីប តែព្រះអង្គ ﷺ បានពន្យារ លុះព្រះអង្គ ﷺ បានទៅដល់ខណ្ឌសារីវង្សដែលឆ្ងាយពី ម៉ាកកាស៊ូ ៩ ម៉ែល្យ ព្រះអង្គ ﷺ បានស្ទើរឡាត់ម៉ាកក្រីបនិងអ៊ីស្តាអ៊ីជាមួយគ្នានៅ ទីនេះ ដោយមិនទុកចន្លោះពេល ។

ច្បាស់ណាស់ថា ទោះជាព្រះព្រះសាស្តា ﷺ បានចាកចេញពីម៉ាកកាស៊ូ នៅដើមពេលវេលាម៉ាកក្រីបក្តី យប់បានមកដល់ក្រែលហើយ មុននឹងបាន ទៅដល់ខណ្ឌសារីវង្ស ពីព្រោះមធ្យោបាយធ្វើដំណើរសម័យនោះយឺត ដូច្នោះហើយបានជាព្រះសាស្តា ﷺ ស្ទើរឡាត់ម៉ាកក្រីប និងអ៊ីស្តាអ៊ីជាមួយគ្នា ក្នុងពេលជិតដល់ពេលវេលារបស់អ៊ីស្តាអ៊ី ។

ហ្គាឌីស្តទាំងអស់ខាងលើនេះ ដែលត្រូវដកស្រង់មកពីស្ទីហ្គ្រីហ្គីនិង មុសណាដូត្រឹមត្រូវរបស់អាស៊ុនណាស៊ូ ជាកំណត់បញ្ជាក់ថា មតិស្ទីអាស៊ុនជាមតិត្រឹមត្រូវក្នុងរឿងអនុញ្ញាតឲ្យស្ទើរឡាត់ស្ទីហ្គ្រី និងអាស៊ុន ម៉ាកក្រីបនិងអ៊ីស្តាអ៊ីជាមួយគ្នា ដោយអាចធ្វើបានជាទូទៅគ្រប់ឱកាស និង គ្រប់ទីកន្លែង ។

សំណួរ ២៨ - តើនីតិក្រម (គឺច្បាប់ហ្វ្រែក្លែវ) ស្ទីអាស៊ុន ចេញមកពីប្រភពណា ?

ចម្លើយ

ស្របតាមព្រះគម្ពីរអស់ឡោះហ្វ្រែក្លែវ ﷺ និងស៊ុនណាស៊ូព្រះសាស្តា ﷺ ស្ទីអាស៊ុន

ដកស្រង់ច្បាប់សាសនាមកពីក្នុងប្រភពសំខាន់បួន គឺ៖

១. ព្រះគម្ពីរអស់ឡោះហ្គ័រ (គូរអាន)

២. ព្រះស៊ុនណាស្ក៍ព្រះសាស្តា صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم

៣. មតិឯកច្ឆន្ទ (إجماع)

៤. ប្រាជ្ញា (العقل) ។

ក្នុងចំណោមប្រភពនីតិក្រមខាងលើនេះ ព្រះគម្ពីរអស់ឡោះហ្គ័រ និងព្រះស៊ុនណាស្ក៍ព្រះសាស្តា صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم ជាប្រភពនីតិក្រមសំខាន់ ជាងគេក្នុងនីតិក្រមស្តីអ្នកស្កុ (ហ្គ័រក្លោះហ្គ័រ) ដែលយើងលើកមកអធិប្បាយដោយខ្លីៗ ។

១) ព្រះមហាគម្ពីរអស់ឡោះហ្គ័រ (គូរអាន)

បណ្តាអ្នកតាមម៉ាស្ក៍ហ្គ័រស្តីអ្នកស្កុ ចាត់ទុកព្រះគម្ពីរគូរអានជាប្រភពច្បាប់របស់ពួកគេដែលប្រាកដប្រជាបំផុត និងជាក្បួនខ្នាតសម្រាប់យល់ច្បាប់អស់ឡោះហ្គ័រ ។ អស់អ៊ីម៉ាស្តីអ្នកស្កុបានបង្ហាញព្រះគម្ពីរអ៊ីស្លាមជាគំរូសម្រាប់យកតម្រាប់តាម ដែលខ្ពង់ខ្ពស់បំផុតនៃព្រះរាជច្បាប់របស់អស់ឡោះហ្គ័រ ហើយយល់ឃើញថាមតិនីមួយៗត្រូវតែប្រៀបធៀបនឹងគូរអាន គេនឹងទទួលយកមតិនោះបើសមស្របនឹងគូរអាន ពុំនោះទេត្រូវបដិសេធចោល ។

អ៊ីម៉ាស្តីអ្នកស្កុទី ៦ អ៊ីម៉ា អាស្ក៍-ស្តីខ្លីក្ត صلوات اللہ علیہ والسلام មានព្រះវចនៈអំពីរឿងនេះថា៖

«وَكُلُّ حَدِيثٍ لَا يُوَافِقُ كِتَابَ اللَّهِ فَهُوَ زَحْرَفٌ»

"សម្តីណាដែលមិនសមស្របនឹងព្រះគម្ពីរអស់ឡោះហ្គ័រទេ សម្តីនោះពុំ

មានតម្លៃទេ ។"²⁴⁵

អ៊ីម៉ា អាស្លុំ-ស្វីឌីក្វី صلوات الله عليه والسلام មានព្រះវចនៈតមកពីព្រះសាស្តា صل الله عليه وآله ដែរថា៖

«أَيُّهَا النَّاسُ مَا جَاءَكُمْ عَنِّي يُوَافِقُ كِتَابَ اللَّهِ فَأَنَا قَلْتُهُ وَمَا جَاءَكُمْ يَخَالِفُ كِتَابَ اللَّهِ فَلَمْ أَقَلِّهِ»

"ប្រជាពលរដ្ឋអើយ ពេលណាអស់លោកបានឮសម្តីដែលគេថាជាសម្តីខ្ញុំ ដែលសមស្របនឹងព្រះគម្ពីរអស់ឡោះហ្ន៎ وَحَدَّثَ វាជាសម្តីខ្ញុំមែន ពុំនោះទេវាពុំ មែនសម្តីខ្ញុំទេ ។"²⁴⁶

ហ្ន៎ខ្ញុំស្រឡាតាំងពីរនេះបង្ហាញឲ្យឃើញយ៉ាងច្បាស់ក្រឡែតថា អស់មេដឹកនាំ ស្តីអ្នកសុំចាត់ទុកព្រះគម្ពីរអ៊ីស្លាម ជាប្រភពនៃច្បាប់សាសនាដែលប្រាកដ ប្រជាបំផុត ។

២) ព្រះស៊ីនណាស្កុំ - ដែលជាព្រះវចនៈ ជាទង្វើរបស់ព្រះសាស្តា صل الله عليه وآله អស់ឡោះហ្ន៎ وَحَدَّثَ និងជាអ្វីដែលព្រះអង្គ صل الله عليه وآله ចាត់ទុកថាត្រឹមត្រូវនោះ - ជា ប្រភពច្បាប់នីតិសាស្ត្រ (គឺហ្ន៎ក្លោះហ្ន៎) ស្តីអ្នកសុំទីពីរ ។ អ៊ីម៉ាអាស្លុំលុល- បៃត៍ عليهم السلام ទាំងអស់របស់ព្រះសាស្តា صل الله عليه وآله យ៉ាងដាច់ខាត ត្រូវចាត់ទុកជាអ្នក ផ្សាយបន្តព្រះស៊ីនណាស្កុំរបស់ព្រះសាស្តា صل الله عليه وآله និងជាអ្នកទទួលព្រះ អភិញ្ញាប័ត្ររបស់ព្រះសាស្តា صل الله عليه وآله ។ តែស្តីអ្នកសុំព្រមទទួលស្គាល់ហ្ន៎ខ្ញុំស្រឡាព្រះ សាស្តា صل الله عليه وآله ដែលបានមកពីអស់បុគ្គលជាទីទុកចិត្ត ក្រៅពីអ៊ីម៉ា عليهم السلام ផង

²⁴⁵ សូមមើលសៀវភៅ *អ៊ីស្លាម អាល់-កាហ្ស៊ី (صول الكافي)* ជុំទី ១ "គឺតាប អាល់-ហ្ន៎ដ្ន័ល អាល់-អ៊ីលម" "បាប អាល់-អាក្ន័ដ្ន័ បឺស-ស៊ីនណាស្កុំ វ៉ា ស្នាវ៉ាហ្ន៎ដ្ន័ អាល់-គឺតាប" ហ្ន៎ខ្ញុំស្រឡា ៣ ។

²⁴⁶ សូមមើលសៀវភៅ *អ៊ីស្លាម អាល់-កាហ្ស៊ី (صول الكافي)* ជុំទី ១ "គឺតាប អាល់-ហ្ន៎ដ្ន័ល អាល់-អ៊ីលម" "បាប អាល់-អាក្ន័ដ្ន័ បឺស-ស៊ីនណាស្កុំ វ៉ា ស្នាវ៉ាហ្ន៎ដ្ន័ អាល់-គឺតាប" ហ្ន៎ខ្ញុំស្រឡា ៥ ។

ដែរ ។

ចាំបាច់ត្រូវពិនិត្យភស្តុតាងដែលបញ្ជាក់ថា ត្រូវតែពឹងផ្អែកលើព្រះស៊ុនណាស្ក៍ព្រះសាស្តា صلوات الله عليه وآله وسلم ។

អ៊ីម៉ាស្ត្រីអាស្ក៍ណែនាំឲ្យបក្សពួកព្រះអង្គ عليهم السلام តោងព្រះស៊ុនណាស្ក៍ព្រះសាស្តា صلوات الله عليه وآله وسلم និងព្រះគម្ពីរឲ្យជាប់ ហើយព្រះអង្គ عليهم السلام ឲ្យតម្លៃទៅលើព្រះគម្ពីរអស់ឡោះហ្ន៍និងព្រះស៊ុនណាស្ក៍គួបគ្នា ។ អ៊ីម៉ាអាស្ក៍-ស្ត្រីខ្ចីកូ صلوات الله عليه وآله وسلم មានព្រះវចនៈថា៖

– «إِذَا وَرَدَ عَلَيْكُمْ حَدِيثٌ فَوَجَدْتُمْ لَهُ شَاهِدًا مِنْ كِتَابِ اللَّهِ أَوْ مِنْ قَوْلِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ – وَإِلَّا فَالَّذِي جَاءَكُمْ بِهِ أَوْلَى بِهِ»
"រាល់ពេលដែលអស់លោកបានឮសម្តីណាមួយ បើអស់លោកឃើញថាសម្តីនោះសមស្របនឹងព្រះគម្ពីរអស់ឡោះហ្ន៍ عز وجل និងព្រះវចនៈរបស់ព្រះសាស្តា صلوات الله عليه وآله وسلم អស់ឡោះហ្ន៍ عز وجل ចូរអស់លោកទទួលយកសម្តីនោះ ពុំនោះទេសម្តីនោះសក្តិសមនឹងអ្នករាយការណ៍សម្តីនោះ ។"²⁴⁷

ស្រដៀងនេះដែរ អ៊ីម៉ាអាស្ក៍-បាត្រៀវ صلوات الله عليه وآله وسلم ចាត់ទុកការពឹងផ្អែកលើព្រះស៊ុនណាស្ក៍ព្រះសាស្តា صلوات الله عليه وآله وسلم ជាលក្ខខណ្ឌសំខាន់បំផុតមួយសម្រាប់អស់លោកអ្នកនីតិសាស្ត្រ (ហ្វ្រូក្ត៍ហ្វា គឺអ្នកជំនាញច្បាប់អ៊ីស្លាម) ព្រះអង្គ صلوات الله عليه وآله وسلم មានវចនៈថា៖

– «إِنَّ الْفَقِيهَ حَقَّ الْفَقِيهَ الرَّاهِدُ فِي الدُّنْيَا، الرَّاهِبُ فِي الْآخِرَةِ، الْمَتَمَسِّكُ بِسُنَّةِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ»

²⁴⁷ សូមមើលសៀវភៅ *អ៊ីស្លាម អាស្ក៍-កាហ្វី* (صول الكافي) ជំទី ១ "គឺតាប អាស្ក៍-ហ្វាដ្លីល អាស្ក៍-អ៊ីលម" "បាច់ អាស្ក៍-អាត្តីដ្លី ប៊ីស-ស៊ុនណាស្ក៍ វ៉ា ស្តាវ៉ាហ្វីដ្លី អាស្ក៍-គឺតាប" ហ្វាខ្ចីស្ទ ២ ។

"អ្នកនីតិសាស្ត្រពិតប្រាកដគឺអ្នកដែលមិនអើពើលោកនេះទេ ដែលស្វែងរកលោកមុខ ដែលគោរពព្រះស៊ុនណាស្ក៍ព្រះសាស្ត្រា^{صلی الله علیه وآله وسلم} ជាប់ ។"²⁴⁸

មេដឹកនាំស្ត្រីអ្នកសុំល្បីៗ មានឧត្តមភាទេពកោសល្យផ្នែកស៊ុនណាស្ក៍បំផុត ដល់ថ្នាក់បដិសេធអ្វីដែលផ្ទុយពីព្រះគម្ពីរអល់ឡោះហ្គ័^{عجل} និងព្រះស៊ុនណាស្ក៍ព្រះសាស្ត្រា^{صلی الله علیه وآله وسلم} ហើយចាត់ទុកជាបទបដិសេធសាសនា (គុហ្វ័រ ក្រ) ។ អ៊ីម៉ាអាស្ក៍-ស្ត្រីខ្ចីកូ^{صلوات الله عليه والسلام} មានចន្លោះអំពីរឿងនេះថា៖

«مَنْ خَالَفَ كِتَابَ اللَّهِ وَسُنَّةَ مُحَمَّدٍ - صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فَقَدْ كَفَرَ»

"អ្នកណាប្រឆាំងព្រះគម្ពីរអល់ឡោះហ្គ័^{عجل} និងព្រះស៊ុនណាស្ក៍របស់មូហ្គាំម៉ាដ្ឋ^{صلی الله علیه وآله وسلم} អ្នកនោះជាកាហ្វ័រ ។"²⁴⁹

សរឡេឃើញថាស្ត្រីអ្នកសុំគោរពស៊ុនណាស្ក៍ព្រះសាស្ត្រា^{صلی الله علیه وآله وسلم} លើសម៉ាស្ក៍ហ្គាបមុស្លីមងទៀត និងសរឡេឃើញថាបណ្តាអ្នកដែលចោទប្រកាន់ស្ត្រីអ្នកសុំថាមិនស្គាល់ និងមិនយកចិត្តទុកដាក់នឹងព្រះស៊ុនណាស្ក៍ព្រះសាស្ត្រា^{صلی الله علیه وآله وسلم} ទេនោះ ជាបណ្តាអ្នកដែលនិយាយខុសស្រឡះនិងគ្មានហេតុផល ។

ដើម្បីបំភ្លឺមតិស្ត្រីអ្នកសុំ ទាក់ទងនឹងហ្វាត្វាខ្ចីស្ររបស់ព្រះរាជកុលដ្ឋាន^{عليه السلام} ព្រះសាស្ត្រា^{صلی الله علیه وآله وسلم} យើងត្រូវវិភាគពីរចំណុច គឺ៖

១. ខ្លឹមសារហ្វាត្វាខ្ចីស្ររបស់អ៊ីម៉ាអររុទ្ធ^{عليه السلام}

²⁴⁸ សូមមើលសៀវភៅ អ៊ីស្ត្រីល អាល់-កាហ្វ័រី (صول الكافي) ជុំទី ១ "គឺតាប អាល់-ហ្វាដ្ឋ័ល អាល់-អ៊ីលម" "បាប អាល់-អាក្ត័ដ្ឋ បឺស-ស៊ុនណាស្ក៍ វ៉ា ស្វាវ៉ាហ៊ីដ្ឋ អាល់-គឺតាប" ហ្វាត្វាខ្ចីស្រ ៨ ។

²⁴⁹ សូមមើលសៀវភៅ អ៊ីស្ត្រីល អាល់-កាហ្វ័រី (صول الكافي) ជុំទី ១ "គឺតាប អាល់-ហ្វាដ្ឋ័ល អាល់-អ៊ីលម" "បាប អាល់-អាក្ត័ដ្ឋ បឺស-ស៊ុនណាស្ក៍ វ៉ា ស្វាវ៉ាហ៊ីដ្ឋ អាល់-គឺតាប" ហ្វាត្វាខ្ចីស្រ ៦ ។

២. ភ័ស្តុតាងបញ្ជាក់ថា ចាំបាច់ត្រូវតាមអាស្តង់លុល-បៃតី عليه السلام របស់ព្រះសាស្តា صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم ។

បានទទួលភ័ស្តុតាងប្រាកដប្រជាហើយ យើងនឹងពិនិត្យប្រធានបទទាំងពីរនេះដោយសង្ខេប គឺ៖

១) ខ្លឹមសារហ្វាឌីស្ត្រ របស់ព្រះរាជកុលដ្ឋាន عليه السلام ព្រះសាស្តា

صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم

យោលតាមមតិស្តីអ្នកសុំ មានតែព្រះម្ចាស់ពិភពទាំងពួង عز وجل ទេដែលមានសិទ្ធិបង្កើតច្បាប់សម្រាប់មនុស្សជាតិ ។ អល់ឡោះហ្វា عز وجل ប្រទានវិន័យនិងព្រះរាជនីតិក្រម (ច្បាប់ហ្វីក្លោះហ្វា) មកតាមរយៈព្រះសាស្តា صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم របស់ព្រះអង្គ عز وجل ។ យើងដឹងច្បាស់ថាព្រះសាស្តា صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم អល់ឡោះហ្វា عز وجل ជាបុគ្គលតែមួយដែលទទួលភ័ស្តុ (ការបើកឲ្យដឹងពីអល់ឡោះហ្វា عز وجل) និងព្រះរាជបញ្ជាផ្នែកសាសនាពីអល់ឡោះហ្វា عز وجل ហើយជាអ្នកចែកវាឲ្យមនុស្សទាំងអស់ ។

ច្បាប់ណាស់ថា ដែលស្តីអ្នកសុំចាត់ទុកហ្វាឌីស្ត្រអាស្តង់លុល-បៃតី عليه السلام ជាប្រភពនៃនីតិក្រម (ច្បាប់ហ្វីក្លោះហ្វា) របស់ពួកគេនោះ មិនបានសេចក្តីថាពួកគេមិនត្រូវការហ្វាឌីស្ត្រព្រះសាស្តា صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم នោះទេ ។ ផ្ទុយទៅវិញ ពួកគេជឿហ្វាឌីស្ត្រព្រះរាជកុលដ្ឋាន عليه السلام ព្រះសាស្តា صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم ព្រោះហ្វាឌីស្ត្រទាំងនេះបំភ្លឺអត្ថន័យហ្វាឌីស្ត្រព្រះសាស្តា صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم អល់ឡោះហ្វា عز وجل ។

ហេតុដូច្នេះ អ៊ីម៉ាអរិរុទ្ធស្តីអ្នកសុំមិននិយាយតាមតែក្បាលចិត្តឯងទេ ។ សម្តីរបស់អ៊ីម៉ាអរិរុទ្ធស្តីអ្នកសុំសុទ្ធតែដូចសម្តីរបស់ព្រះសាសា صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم ។

ដើម្បីបញ្ជាក់ទ្រឹស្តីនេះ យើងគប្បីលើកមកនូវសម្តីខ្លះរបស់ព្រះរាជ
កុលដ្ឋាន عليه السلام ព្រះសាស្តា ។

១. អ៊ីម៉ាអាស្ម់-ស្វ័យ្យិក្ខិ صلوات الله عليه والسلام បានឆ្លើយតបបុរសម្នាក់ ដែលបានសួរព្រះអង្គ
صلوات الله عليه والسلام ថា៖

«مهما أحببتك فيه بشئ فهو عن رسول الله - صَلَّى الله عليه (وآله) وسلّم -لسنا
نقول برأينا من شئ»

"ចម្លើយទាំងអស់ដែលខ្ញុំឆ្លើយតបលោកនោះ មកពីព្រះសាស្តា صلوات الله عليه وآله وسلم
អល់ឡោះហ្ន៎ عز وجل យើងមិននិយាយអ្វីតាមតែចិត្តឯងទេ ។"²⁵⁰

ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈដែរថា៖

«حدِيثِي حَدِيثُ أَبِي، وَحَدِيثُ أَبِي حَدِيثِ جَدِّي، وَحَدِيثُ جَدِّي حَدِيثِ الْحُسَيْنِ،
وَحَدِيثِ الْحُسَيْنِ حَدِيثِ الْحَسَنِ، وَحَدِيثِ الْحَسَنِ حَدِيثِ امِيرِ الْمُؤْمِنِينَ، وَحَدِيثِ
امِيرِ الْمُؤْمِنِينَ حَدِيثِ رَسُولِ اللَّهِ - صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ (وَأَلِهِ) وَسَلَّمَ -، وَحَدِيثِ رَسُولِ اللَّهِ
قَوْلُ اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ»

"សម្តីខ្ញុំគឺសម្តីព្រះបិតាខ្ញុំ សម្តីព្រះបិតាខ្ញុំគឺសម្តីព្រះអយ្យកោខ្ញុំ សម្តីព្រះ
អយ្យកោខ្ញុំគឺសម្តីរបស់អាល់-ហ្វ្វៃសន៍ صلوات الله عليه والسلام សម្តីអាល់-ហ្វ្វៃសន៍គឺ
សម្តីរបស់អាល់-ហ្វ្វៃសន៍ صلوات الله عليه والسلام សម្តីអាល់-ហ្វ្វៃសន៍គឺសម្តីព្រះរាជ
អគ្គមហាប្រមុខរបស់បណ្តាអ្នកមានសទ្ធាជ្រះថ្លា អាមីរុល-មុមីនីន صلوات الله عليه والسلام
សម្តីអាមីរុល-មុមីនីន صلوات الله عليه والسلام គឺព្រះវចនៈព្រះសាស្តា صلوات الله عليه وآله وسلم អល់ឡោះហ្ន៎ عز وجل ព្រះ
វចនៈព្រះសាស្តា صلوات الله عليه وآله وسلم អល់ឡោះហ្ន៎ عز وجل មកពីអល់ឡោះហ្ន៎ ព្រះដ៏មហាខ្ពង់

²⁵⁰ សូមមើលសៀវភៅ យ៉ាមីអ៍ អាហ្វាឌីស្វ័យ អាស្ម់-ស្វ័យ្យិក្ខិ (جامع أحاديث الشيعة) ជំទី
១ ទំព័រ ១២៩ ។

ខ្ពស់ ព្រះមហាថ្កុំផ្អែងឥតប្រៀបបាន ។"²⁵¹

២. អ៊ីម៉ា មូហ្គាំម៉ាដ្ឋ អាល់-បាក្វើរ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈប្រាប់យ៉ូហ្វេរ [អ៊ីបនូ អាប់ខុលឡោះហ្គី អាល់-អាន់ស្វីរី ibr بن عبد الله الأنصاري] ថា៖
"ព្រះបិតាខ្ញុំបានរាយការណ៍ប្រាប់ខ្ញុំ តមកពីព្រះសាស្តា^{صل الله عليه وآله} អល់ឡោះហ្គី^{رحل} ដែលបានរាយការណ៍តមកពីយ៉ូបរអ៊ីល^{عليه السلام} ដែលបានរាយការណ៍តមកពីអល់ឡោះហ្គី^{رحل} ហើយអ្វីដែលខ្ញុំរាយការណ៍នោះមកពីបណ្តាញព័ត៌មាននេះឯង ។"²⁵²

ហ្គាឌីស្ត្រីទាំងនេះបញ្ជាក់ឲ្យឃើញច្បាស់ថា ប្រភពរបស់ហ្គាឌីស្ត្រីអ៊ីម៉ា ស្ត្រីអុស្តុ គឺព្រះស៊ុនណាស្ត្រីព្រះសាស្តា^{صل الله عليه وآله} តែម្តង ។

២. ភីស្តតាងបញ្ជាក់ថា ចាំបាច់ត្រូវតាមអាស្តលុល-បៃតី^{عليهم السلام} របស់ព្រះសាស្តា^{صل الله عليه وآله} ។

អស់លោកអ្នកប្រាជ្ញជំនាញខាងហ្គាឌីស្ត្រី (មូហ្គាដ្ឋឌីស្ត្រី) ទាំងពីរ ម៉ាស្តហ្គាប់ ស៊ុននីនិងស្ត្រីអុស្តុ បានរាយការណ៍ថាព្រះសាស្តា^{صل الله عليه وآله} អល់ឡោះហ្គី^{رحل} បានទុកឲ្យនូវមរតកដ៏មានតម្លៃពីរ ហើយថាព្រះអង្គ^{صل الله عليه وآله} បានផ្តាំផ្ញើឲ្យ មុស្លីមគ្រប់រូបប្រកាន់យកមរតកទាំងពីរនេះឲ្យជាប់ដើម្បីនឹងមានសុខុមាលភាពនិងបាននៅលើមាតិកា រោះគឺ៖ ព្រះគម្ពីរ អល់ឡោះហ្គី^{رحل} និងព្រះរាជកុលដ្ឋាន^{عليهم السلام} ព្រះអង្គ^{صل الله عليه وآله} (អាស្តលុល-បៃតី

²⁵¹ សូមមើលសៀវភៅ យ៉ាមីអ៊ី អាហ្គាឌីស្ត្រី អាស្តលុល-បៃតី (جامع أحاديث الشيعة) ជំទី ១ ទំព័រ ១២៧ ។

²⁵² សូមមើលសៀវភៅ យ៉ាមីអ៊ី អាហ្គាឌីស្ត្រី អាស្តលុល-បៃតី (جامع أحاديث الشيعة) ជំទី ១ ទំព័រ ១២៨ ។

﴿عليهم
السلام﴾ ។

យើងសូមលើកយកមកបង្ហាញជូននូវហ្វូឌីស្ត្រីទាំងនេះខ្លះ គឺ៖

១. លោក តៀវមីស្ត្រី បានរាយការណ៍នៅក្នុងស្ទ្រីប្រិះប្រិះរបស់លោក តមកពី
លោក យ៉ាបៀវ អ៊ីបនូ អាប់ខុលឡោះហ្វី អាល់-អាន់ស្ត្រី ថាព្រះសាស្តា
អល់ឡោះហ្វីមានព្រះវចនៈថា៖

﴿يا أَيُّهَا النَّاسُ إِنِّي قَدْ تَزَكَّيْتُ فِيكُمْ مَا إِن أَخَذْتُمْ بِهِ لَنْ تَضِلُّوا: كِتَابِ اللَّهِ وَعِزَّتِي أَهْلُ

بَيْتِي﴾

"ប្រជារាស្ត្រអើយ ខ្ញុំទុកឲ្យអស់លោកនូវវត្ថុពីរ បើអស់លោកកាន់វត្ថុពីរនេះ
ជាប់ អស់លោកនឹងមិនវង្វេងជាដាច់ខាត គឺ៖ ព្រះគម្ពីរអល់ឡោះហ្វីនិង
បណ្តាកូនចៅរបស់ខ្ញុំ ព្រះរាជកុលដ្ឋានខ្ញុំ ។"²⁵³

២. លោក តៀវមីស្ត្រី បានសរសេរនៅក្នុងសៀវភៅដដែលដែរថា៖

﴿قَالَ رَسُولُ اللَّهِ - صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ (وآله) وَسَلَّمَ - إِنِّي تَارِكٌ فِيكُمْ مَا إِن تَمَسَّكُمْ بِهِ
لَنْ تَضِلُّوا بَعْدِي أَخَذْتُمَا أَعْظَمُ مِنَ الْآخِرِ: كِتَابِ اللَّهِ حَبْلٌ مَمْدُودٌ مِنَ السَّمَاءِ إِلَى
الْأَرْضِ وَعِزَّتِي أَهْلُ بَيْتِي وَلَنْ يَفْتَرِقَا حَتَّى يَرِدَا عَلَيَّ الْحَوْضِ، فَانظُرُوا كَيْفَ تَخْلَفُونِي
فِيهِمَا﴾

"ព្រះសាស្តាអល់ឡោះហ្វីមានព្រះវចនៈថា៖ "ខ្ញុំទុកឲ្យអស់លោកនូវ
វត្ថុសំខាន់ពីរ បើអស់លោកកាន់យកជាប់ អស់លោកនឹងមិនវង្វេងជាដាច់
ខាត ។ មួយមានឧត្តមភាពលើសមួយទៀត គឺ៖ ព្រះគម្ពីរអល់ឡោះហ្វី
ដែលជាខ្សែចងក្លាប់មេឃនិងដី មួយទៀតគឺបណ្តាកូនចៅខ្ញុំ ព្រះរាជ

²⁵³ សូមមើលសៀវភៅ ស្ទ្រីប្រិះប្រិះ តៀវមីស្ត្រី (បោះពុម្ពនៅហៃរូត) "គឺតាប អាល់-
ម៉ាណាគ្លីប" "បាប់ ម៉ាណាគ្លីប អាល់ស្ត្រី បៃត អាន់-ណាប៊ី" ជុំទី ៥ ទំព័រ ៦៦២
ហ្វូឌីស្ត្រី ៣៧៨៦ ។

៤. អស់លោកអ្នកប្រាជ្ញជំនាញខាងហ្វាត្វាឱ្យបានរាយការណ៍ថា ព្រះ
សាស្តា صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم មានព្រះវចនៈថា៖

«إِنِّي تَارِكٌ فِيكُمْ التَّقْلِينَ كِتَابَ اللَّهِ وَأَهْلَ بَيْتِي وَإِهْمَا لَنْ يَفْتَرَقَا حَتَّى يَرِدَا عَلَيَّ
الْحَوْضَ»

"ខ្ញុំទុកឲ្យអស់លោកនូវវត្ថុមានតម្លៃពីរគឺ៖ ព្រះគម្ពីរអស់ឡោះហ្វាត្វា
(គួរអាន) និងព្រះរាជកុលដ្ឋានខ្ញុំ ។ ទាំងពីរនេះមិនបែកគ្នាជាដាច់ខាត លុះ
ពួកគេបានមកជួបខ្ញុំនៅឯប្រភពទឹកដុស[អាល់-កៅស្វាវ] ។"²⁵⁶

ចាំបាច់ត្រូវរំលឹកថាហ្វាត្វាឱ្យស្តីអំពីរឿងនេះមានច្រើនណាស់ មិនអាច
លើកយកបង្ហាញទាំងអស់បានទេ ។ សែយីដូ មៀវ ហ្វាត្វាមីដូ អាល់-ហ្វាត្វាសែនី
បានប្រមូលបណ្តាញរាយការណ៍បន្តរបស់ហ្វាត្វាឱ្យទាំងនេះ នៅក្នុង
សៀវភៅលោក *អុបាតូត អាល់-អាន់រ៉ាវ (عبقات الأنوار)* ដែលមានប្រាំមួយ
ក្បាល ។

ហ្វាត្វាឱ្យទាំងនេះបញ្ជាក់ឲ្យឃើញច្បាស់ថា តាមអាន់លុល-បៃត័របស់ព្រះ
សាស្តា صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم ជាប់គ្នាជាមួយព្រះគម្ពីរអស់ឡោះហ្វាត្វា និងព្រះស៊ុនណាស្តុព្រះ
សាស្តា صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم ជាកាតព្វកិច្ចអីស្លាមចាំបាច់មួយ ។ មិនអើពើអំពីហ្វាត្វាឱ្យ (គឺ

ស្ត្រីហ្វាត្វា មុស្លីម ជុំទី ៤ ទំព័រ ១៨០៣ ហ្វាត្វាឱ្យ ២៤០៨ (បោះពុម្ពដោយ
អាប់ដ្វាល់-បាត្វី) ។ សូមមើលសៀវភៅរបស់លោក អាប់ដ្វាល់-ហ្វាត្វាមីដូ ស៊ីដ្វីឌី
ស្ត្រីហ្វាត្វា មុស្លីម (ប្រែជាភាសាអង្គេស) ជុំទី ៤ ហ្វាត្វាឱ្យ ៥៩២០ ។
²⁵⁶ សូមមើលសៀវភៅ *មុសតាដ្វរ៉ក អាល់-ហ្វាត្វាមីម* ជុំទី ៣ ទំព័រ ១៤៨; *អាល់-
ស្ត្រីអ៊ីត្វី អាល់-មុហ្វាវីក្វេត្វី (الصواعق المحرقة)* ខណ្ឌ ១១ វគ្គ ១ ទំព័រ ១៤៩ និង
សូមមើលសេចក្តីរាយការណ៍ច្រើនទៀតនៅក្នុងសៀវភៅ *មុសណាដ្វី អាល់-ម៉ាដ្វី
អ៊ីបន្ត ហ្វាន់បាល់* ជុំទី ៥ ទំព័រ ១៨២, ១៨៩, *កាន់ស្វី អាល់-អ៊ីមម៉ាល់* ជុំទី ១ "បាប
អាល់-អ៊ីទីស្វី ប៊ីល គឺតាប វ៉ាស-ស៊ុនណាស្តុ" ទំព័រ ៤៤ ។

សម្តី) របស់ព្រះរាជកុលដ្ឋានព្រះសាស្តា صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم បណ្តាលឲ្យដើរលើផ្លូវខុស នាំឲ្យវិនាស ។

អ្នកណាទៅជាបណ្តាកូនចៅរបស់ព្រះសាស្តា صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم ដែលព្រះសាស្តា صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم អស់ឡោះហ្ន៎ عز وجل ដាក់បញ្ជាឲ្យយើងស្តាប់បង្គាប់ជាចាំបាច់នោះ ? ដើម្បីបំភ្លឺចំណុចនេះ យើងត្រូវវិភាគអត្ថន័យរបស់ពាក្យ "បណ្តាកូនចៅ (អ្វីតរ៉ោះត្រូវ) របស់ព្រះសាស្តា صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم" ដោយផ្អែកលើហ្មឌីស្ទ្រី ។

អ្នកណាគឺអាស្តូលុល-បៃត៍របស់ព្រះសាស្តា صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم ?

ហ្មឌីស្ទ្រីខាងលើនេះបញ្ជាក់ច្បាស់ថា ព្រះសាស្តា صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم បានអំពាវនាវមុស្លីមទាំងអស់ឲ្យតាមព្រះសន្តតិវង្សព្រះអង្គ صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم ដែលព្រះអង្គ صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم ចាត់ទុកជាអាជ្ញាធរគ្រប់ជាមួយព្រះគម្ពីរអស់ឡោះហ្ន៎ عز وجل សម្រាប់មនុស្សទាំងអស់ ក្នុងការយកតម្រាប់តាម អត់ពីព្រះអង្គ صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم ទៅនោះ ។ ព្រះអង្គ صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم មានព្រះវចនៈច្បាស់លាស់ថា៖ "ព្រះគម្ពីរគួរអាននិងបណ្តាកូនចៅខ្ញុំនឹងមិនបែកពីគ្នាជាដាច់ខាត ។"

ព្រះរាជកុលដ្ឋានព្រះសាស្តា صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم (អាស្តូលុល-បៃត៍) ដែលព្រះសាស្តា صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم អស់ឡោះហ្ន៎ عز وجل បានណែនាំឲ្យស្គាល់គួបនឹងគួរអាននោះ ប្រកបដោយគុណសម្បត្តិអរិរុទ្ធ (អ្វីសម៉ាស្តូ عَصْمَةُ) តាំងពីកំណើត ហើយជាបុគ្គលដែលប្រកបដោយប្រភពនៃព្រះអភិញ្ញាអ៊ីស្លាម ។ បើពុំដូច្នោះទេ ព្រះរាជកុលដ្ឋានទាំងនេះនឹងបែកខ្ញែកពីព្រះគម្ពីរអស់ឡោះហ្ន៎ عز وجل (គួរអាន) ថ្វីជ្រិតតែព្រះសាស្តា صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم មានព្រះវចនៈថា៖ "គួរអាននិងបណ្តាកូនចៅខ្ញុំនឹងមិនបែកពីគ្នាជាដាច់ខាត លុះពួកគេបានមកជួបខ្ញុំនៅឯស្រះ[កៅស្ទាវ] ។"

ដោយហេតុនេះ ចាំបាច់ត្រូវស្គាល់អាស្តូលុល-បៃត៍ عاصم និងគុណសម្បត្តិដ៏

ខ្ពង់ខ្ពស់របស់អស់បុគ្គលទាំងនេះយ៉ាងច្បាស់លាស់ ដែលជាលក្ខណៈ ពិសេសដាច់មុខរបស់អ៊ីម៉ាស្ត្រីអ៊ាស្ត ដែលសុទ្ធតែជាព្រះរាជវង្សរបស់ព្រះ សាស្តា صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم នោះ ។

ហ្វាត្វាដែលអស់លោកអ្នកប្រាជ្ញជំនាញខាងហ្វាត្វាបានប្រមូលនោះជា ភ័ស្តុតាងបំភ្លឺរឿងនេះ គឺ៖

១. បន្ទាប់ពីបានលើកឡើងនូវហ្វាត្វា "អាល់-ស្វាត្វាត្វា" លោក មុស្លីម អ៊ីបន្ត អាល់-ហ្វាត្វា មានប្រសាសន៍ថា៖ "យ៉ាស៊ីដ អ៊ីបន្ត ហ្វាត្វា បាន សួរ ឆៃដ្វី អ៊ីបន្ត អាល់-អារក្វា ថា៖ "អ្នកណាទៅព្រះរាជកុលដ្ឋានរបស់ព្រះ សាស្តា صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم នោះ ? តើត្រូវរាប់បញ្ចូលព្រះមហេសីព្រះអង្គ صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم ក្នុងព្រះរាជ កុលដ្ឋានព្រះអង្គ صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم ទេ ?" ឆៃដ្វី អ៊ីបន្ត អាល់-គារក្វា បានតបថា៖

« لا وإيم الله إن المرأة تكون مع الرجل العصر من الدهر ثم يطلقها فترجع إلى أبيها وقومها. أهل بيته أصله وعصبته الذين حُرِّموا الصَّدَقَه بعده»

"ទេ សូមស្រឡាចចំពោះអស់ឡោះហ្វាត្វា ។ ត្រូវរស់នៅជាមួយបុរស (ជាស្វាមី ភរិយា) មួយរយៈពេល បើបុរសលែងលះភរិយាខ្លួន ភរិយានោះនឹង ត្រឡប់ទៅនៅជាមួយឪពុកនិងបងប្អូនខ្លួនវិញ ។ ព្រះរាជកុលដ្ឋានព្រះ សាស្តា صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم គឺបណ្តាអ្នកដែលជាប់នឹងព្រះអង្គ صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم តាំងពីដើមកំណើតមក ម៉្លេះ (គឺដែលជាប់ឈាមជីវជាមួយព្រះអង្គ صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم) ដែលជាប់វង្សត្រកូល ជាមួយព្រះអង្គ صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم ដែលជាសាច់សាលោហិតរបស់ព្រះអង្គ صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم គឺបណ្តា បុគ្គលដែលពុំមានសិទ្ធិទទួលយកអំណោយទាន (គឺស្វាកាត់) អត់ពីព្រះ អង្គ صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم ទៅ ។"²⁵⁷

²⁵⁷ សូមមើលសៀវភៅ ស្ត្រីហ្វាត្វា មុស្លីម (បោះពុម្ពនៅអេស៊ីបត) ដុំទី ៧ "បាប ហ្វាត្វាអ៊ីល អាលី អ៊ីបន្ត អាបី ត្វីលីប" ទំព័រ ១២៣ ។ សូមមើលសៀវភៅរបស់

ហ្នាខ្ញុំស្រឡាញ់បញ្ជាក់ច្បាស់ថា "បណ្តាកូនចៅរបស់ព្រះសាស្តា صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم" ដែល
ចាំបាច់ត្រូវតាម ដូចចាំបាច់ត្រូវតាមគូរអានដែរនោះ មិនមានន័យថា
បណ្តាមហេសីរបស់ព្រះអង្គ صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم ទេ តែព្រះរាជកុលដ្ឋានព្រះសាស្តា صلی اللہ
عليہ وآلہ وسلم
ដែលលើសពីមានសាច់សាលហិតជាមួយព្រះសាស្តា صلی اللہ
عليہ وآلہ وسلم ថែមទាំងមាន
ទំនាក់ទំនងផ្នែកវិញ្ញាណជាមួយព្រះអង្គ صلی اللہ
عليہ وآلہ وسلم មានគុណសម្បត្តិ និងបារមី
ពិសេសពិសាលដើម្បីដាក់គូបនឹងព្រះគម្ពីរគូរអាន និងជាប្រភពនៃគំរូ
សម្រាប់មុស្លីមទាំងអស់ក្នុងលោកយកតម្រាប់តាម ។

២. ព្រះសាស្តា صلی اللہ
عليہ وآلہ وسلم មិនត្រឹមតែរៀបរាប់អំពីគុណសម្បត្តិរបស់អាស្តលុល-
បៃតី عليہم السلام ប៉ុណ្ណោះទេ ព្រះអង្គ صلی اللہ
عليہ وآلہ وسلم ថែមទាំងបានប្រាប់ចំនួនទៀតផងថាមាន
១២ អង្គ ។

លោក មុស្លីម បានរាយការណ៍តមកពីលោក យ៉ាហ្សៀរ អ៊ីបនូ សាមរ៉ាះត្តី
ថា:

«سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ - صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ - يَقُولُ: لَا يَزَالُ الْإِسْلَامُ عَزِيزًا إِلَى
أَثْنِي عَشْرَ خَلِيفَةً. ثُمَّ قَالَ كَلِمَةً لَمْ أَفْهَمَهَا، فَقُلْتُ لِأَبِي: مَا قَالَ؟ فَقَالَ كُلَّهُمْ مِنْ
قُرَيْشٍ»

"ខ្ញុំបានឮរស្វីលុលឡោះហ្ន៍ صلی اللہ
عليہ وآلہ وسلم មានព្រះវចនៈថា៖ "អ៊ីស្លាមនឹងគង់
កិត្តិយសតាមរយៈរស្តចខ្ញុំលិហូដប់ពីរអង្គ ។" ក្រោយមកព្រះអង្គ صلی اللہ
عليہ وآលہ وسلم មាន
ព្រះវចនៈតែខ្ញុំមិនយល់ ។ ដូច្នេះខ្ញុំបានសួរឪពុកខ្ញុំថា៖ "តើព្រះអង្គ صلی اللہ
عليہ وآلہ وسلم ថា
អ្វី?" គាត់បានឆ្លើយថាព្រះអង្គ صلی اللہ
عليہ وآلہ وسلم មានព្រះវចនៈថា៖ "បុគ្គលទាំងអស់

លោក អាប់ឌុល-ហាមីដូ ស៊ីដ្ទីគី ស្វ័យហ្ន៍ហ្ន៍ មុស្លីម (ប្រែជាភាសាអង្គេស) ដុំទី ៤
កណ្ត ៣១ ហ្នាខ្ញុំស្រឡាញ់ ៥៩២៣ ។

នោះនឹងចេញមកពីពួកគូរ៉យ៉ាស់ ។"²⁵⁸

លោក មុស្លីម អ៊ីបនូ អាល់-ហ្វាត្វ័យ៉ាត្វ័ បានរាយការណ៍មកពីព្រះសាស្តា
អាល់ឡោះហ្វីរ្យាដៃរថា៖

«لا يزال أمر الناس ما مضياً ما وليهم إنا عشر رجلاً»

"បញ្ហារបស់ប្រជាជនស្រុកនឹងត្រូវដោះស្រាយបានយ៉ាងត្រឹមត្រូវ ដរាបណា
បុរសទាំងពីរអង្គនេះនៅតែកាន់កាប់រដ្ឋាភិបាល ។"²⁵⁹

ហ្វាត្វ័យ៉ាត្វ័ទាំងពីរនេះជាភស្តុតាងច្បាស់លាស់បញ្ជាក់ថា ការអះអាងរបស់
ស្ត្រីអូស្តូដៃលថា "អ៊ីម៉ាទាំងដប់ពីរអង្គ ដែលស្ត្រីអូស្តូតាមនោះជាអភិបាល
ពេញច្បាប់របស់មនុស្សទូទៅ អត់ពីព្រះសាស្តា^ﷺទៅ" នោះជាការ
អះអាងត្រឹមត្រូវ។ នេះព្រោះតែ ក្នុងអ៊ីស្លាម យើងពុំឃើញមានស្តេច
ខ្ញុំលិហ្វដប់ពីរអង្គណាដែលត្រឹមត្រូវទេ អត់ពីព្រះសាស្តា^ﷺទៅនោះ
ដែលយកចិត្តទុកដាក់រៀងមុស្លីម ដែលយកចិត្តទុកដាក់អំពីសេចក្តីរុង
រឿងនិងវិវាចនភាពរបស់អ៊ីស្លាម ក្រៅពីអ៊ីម៉ាដប់ពីរអង្គដែលចេញមកពី
ព្រះរាជកុលដ្ឋានព្រះសាស្តា^ﷺនោះ ។

ក្រៅពីស្តេចខ្ញុំលិហ្វបួនអង្គដែលគេស្គាល់ថាជា "ស្តេចខ្ញុំលិហ្វដែលបាន

²⁵⁸ សូមមើលសៀវភៅរបស់លោក មុស្លីម ស្ត្រីហ្វ្រិះហ្វ្រិះ (បោះពុម្ពនៅប្រទេស
អេស៊ីបត) ជុំទី ៦ ទំព័រ ២ ។ សូមមើលសៀវភៅរបស់លោក អាប់ឌុល-ហ្វាមីដូ
ស្ត្រីដូខ្លីគី ស្ត្រីហ្វ្រិះហ្វ្រិះ មុស្លីម (ច្បាប់ប្រែជាភាសាអង្គេស) ជុំទី ៣ ហ្វាត្វ័យ៉ាត្វ័លេខ
៤៤៨០ ។

²⁵⁹ សូមមើលសៀវភៅរបស់លោក មុស្លីម ស្ត្រីហ្វ្រិះហ្វ្រិះ (បោះពុម្ពនៅប្រទេស
អេស៊ីបត) ជុំទី ៦ ទំព័រ ២ ។ សូមមើលសៀវភៅរបស់លោក អាប់ឌុល-ហ្វាមីដូ
ស្ត្រីដូខ្លីគី ស្ត្រីហ្វ្រិះហ្វ្រិះ មុស្លីម (ច្បាប់ប្រែជាភាសាអង្គេស) ជុំទី ៣ ហ្វាត្វ័យ៉ាត្វ័លេខ
៤៤៧៨ ។

ទទួលការដឹកនាំត្រឹមត្រូវ" (អាល់-ខ្លីឡាហ្វាអ៊ី អារ-រ៉ស្មីខ្លួន الخلفاء الراشدون) នោះ បណ្តាអ្នកកាន់កាប់ឯទៀត គឺស្តេចខ្ព័លិហ្វត្រកូលអ៊ូម៉ែយ៉ាស៊ូនិង អ៊ូបាស៊ីយ៉ាស៊ូ ដែលល្បីល្បាញក្នុងប្រវត្តិសាស្ត្រថាជាបុគ្គលគ្មាន សីលធម៌នោះ ជាបុគ្គលអាស្រូវសម្រាប់អ៊ីស្លាមនិងមុស្លីមទាំងអស់ ។

ដូច្នោះ អាស៊ូលុល-បៃតី ដែលព្រះសាស្តា^{صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم} បានណែនាំឲ្យស្គាល់ថាជា បុគ្គលស្មើនឹងគូរអាននិងជាអាជ្ញាធរគំរូ សម្រាប់មុស្លីមទាំងអស់ក្នុងលោក នោះ ជាអ៊ីម៉ាដែលចេញមកពីព្រះរាជវង្សព្រះសាស្តា^{صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم} ដែលជាអ្នក ការពារព្រះស៊ីនណាស៊ូព្រះសាស្តា^{صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم} អល់ឡោះហ្គ័រ^{عجل} និងជាអ្នកទទួល ព្រះអភិញ្ញាប័ត្រសម្រាប់ព្រះអង្គ^{صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم} ។

៣. ព្រះអគ្គមហាប្រមុខរបស់បណ្តាអ្នកមានសទ្ធាជ្រះថ្លា អ៊ូលី អ៊ីបន្ទូ អាប៊ី ត្ន័លីប^{صلوات اللہ علیہ والاسلام} មានវចនៈថាបណ្តាអ្នកដឹកនាំមុស្លីមទាំងអស់នៅក្នុងវង្ស ត្រកូល បាន ហ្វាស្ត្រីម ។ នេះគឺភ័ស្តុតាងច្បាស់លាស់មួយទៀតដែល អះអាងបញ្ជាក់ថាសម្តីរបស់ស្តីអ៊ូស៊ូរៀងព្រះរាជកុលដ្ឋាននោះ ជាសម្តី ពិតមែន កាលព្រះអង្គ^{صلوات اللہ علیہ والاسلام} មានវចនៈ ថា៖

«إِنَّ الْأئِمَّةَ مِنْ قُرَيْشٍ غَرَسُوا فِي هَذَا الْبَطْنِ - مِنْ بَنِي هَاشِمٍ لَا تَصْلِحَ عَلَيَّ مِنْ سِوَاهُمْ وَلَا تَصْلِحَ الْوَلَاةُ مِنْ غَيْرِهِمْ»

"អ៊ីម៉ា (អ្នកដឹកនាំដែលមកពីអល់ឡោះហ្គ័រ^{عجل}) នឹងចេញមកពីវង្សត្រកូល គ្ន័យ័ស្ត្រី ។ ពួកគេត្រូវតែតាំងឡើងនៅក្នុងត្រកូលហ្វាស្ត្រីម ។ អ្នកឯទៀត មិនស័ក្តិសមដឹកនាំមនុស្សទេ អ្នកឯទៀតមិនមានសិទ្ធិកាន់កាប់រដ្ឋបាល ទេ ។"²⁶⁰

សេចក្តីសរុប

²⁶⁰ សូមមើលសៀវភៅ ណាស៊ូយ៉ាស់-បាឡាហ្គ័រ (نهج البلاغة) ឃុំតូបាស៊ូ ១៤៥ ។

យើងអាចដកស្រង់ពីហ្វាត្វាទាំងនេះបាននូវការពិតពីរគឺ៖

១. ចាំបាច់ត្រូវតាមព្រះរាជកុលដ្ឋានព្រះសាស្តា صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم គួបនឹងការគោរពតាម ព្រះគម្ពីរអស់ឡោះហ្ន៎ عز ។

២. ព្រះរាជកុលដ្ឋានរបស់ព្រះសាស្តា صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم ដែលត្រូវណែនាំឲ្យស្គាល់ថាស្មើ នឹងគួរអាន ថាជាអាជ្ញាធរគំរូសម្រាប់មុស្លីមទាំងអស់នោះ មានលក្ខណៈ ពិសេសដូចតទៅគឺ៖

ក. ព្រះរាជកុលដ្ឋានទាំងអស់នេះជារាជវង្សកុលសម្ព័ន្ធក្នុងយស្ថី និងជា ត្រកូល បាន ហ្វាត្វា عز ។

ខ. ព្រះអង្គទាំងអស់ជាប់សាលាហិត ជាមួយព្រះសាស្តា صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم អស់ឡោះហ្ន៎ عز មិនអាចទទួលអំណោយទាន (ស្ម័គ្រជាក្មេងៗ) បានទេ ។

គ. ព្រះអង្គទាំងអស់ប្រកបដោយបារមីអរិរុទ្ធ ពុំនោះទេព្រះអង្គទាំងអស់ នឹងឃ្លាតចាកពីព្រះមហាគម្ពីរគួរអានជាស្វ័យប្រវត្ត ព្រោះព្រះសាស្តា صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم មានព្រះវចនៈថា៖ "ទាំងពីរនេះ (គឺគួរអាននិងអ្វីតប៉ោះ) នឹងមិនបែកគ្នា ជាដាច់ខាត លុះពួកគេបានមកជួបខ្ញុំនៅឯស្រះ[កៅស្វា] ។"

ឃ. ព្រះអង្គទាំងអស់មានចំនួនដប់ពីរអង្គ ជាអ្នកការពារនិងជាអ្នកដឹកនាំ មុស្លីមទាំងអស់ និងជាអ្នកស្នងព្រះសាស្តា صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم អស់ឡោះហ្ន៎ عز បន្តបន្ទាប់ គ្នា ។

ង. ព្រះឧត្តរាធិការីរបស់ព្រះសាស្តា صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم ទាំងដប់ពីរអង្គនេះ ជាប្រភពនៃ សេចក្តីរុងរឿងនិងវិរោចនភាពរបស់អ៊ីស្លាម ។

គុណសម្បត្តិទាំងនេះបញ្ជាក់ច្បាស់ថា គោលដៅរបស់ព្រះសាស្ត្រា صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم ពេលព្រះអង្គ صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم មានព្រះវចនៈអំពីព្រះរាជកុលដ្ឋានរបស់ព្រះអង្គ صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم ដែល ព្រះអង្គ صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم ដាក់បញ្ចូលតាមនោះ សំដៅទៅលើអ្វីមាំបរិសុទ្ធទាំងដប់ពីរ អង្គនៃព្រះរាជវង្សព្រះអង្គ صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم នោះឯងដែលស្ម័គ្រស្មាញគោរពស្រឡាញ់ និង តាម ដែលពួកគេតោងជាប់ដោយស្គាល់បុណ្យស័ក្តិនិងបារមីរបស់ព្រះអង្គ ច្បាស់ដែលមកពីអល់ឡោះហ្ន៎ عز وجل នោះ ។

សំណួរ ២៩ - តើ អាប៊ូ គ្លីលីប បានទទួលអនិច្ចកម្មជាអ្នក មានសទ្ធាទេ ដើម្បីអស់លោកអាចស្ម័គ្រយ៉ាងស្ម័គ្រលោក បាននោះ ?

ចម្លើយ

អាប៊ូ គ្លីលីប បុត្ររបស់ អ្នកប្រដាប់-មុត្ត្រីលីប បិតារបស់ អាលី អាមីរុល- មុមីនីន صلوات اللہ علیہ والسلام ឪពុកមារបស់ព្រះសាស្ត្រា صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم សម្រាប់ស្ម័គ្រស្មាញ ជាបុរសដែល មានសទ្ធា ដែលជឿព្រះសាស្ត្រា صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم អល់ឡោះហ្ន៎ عز وجل ជាសាវករបស់ព្រះ សាស្ត្រា صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم និងជាអ្នកការពារព្រះអង្គ صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم គ្រប់កាលៈទេសៈ តាំងពីដើម សម័យអ៊ីស្លាមម៉្លោះ ។

ត្រកូលរបស់ អាប៊ូ គ្លីលីប

លោកបានប្រសូតនៅក្នុងត្រកូល អ្នកប្រដាប់-មុត្ត្រីលីប ព្រះអយ្យកោរបស់ ព្រះសាស្ត្រា صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم អ្នកតាមអ៊ីបរ៉ូហ៊ីម អាល់-ខ្លីលីល (គឺព្រះសាស្ត្រាអ៊ីបរ៉ូហ៊ីម) رضی اللہ عنہ ។ ប្រវត្តិសាស្ត្រឧបទ្វីបអាភ័បបង្ហាញឲ្យឃើញថា អ្នកប្រដាប់-

មុត្តត្ថិលិប នាពេលមានចលាចលនិងប្រកបដោយគ្រោះថ្នាក់ក្នុងជីវិត
លោក លោកមិនដែលចោលអស់ឡោះហ្ន៎ មិនដែលបោះបង់ការ
ការពារលទ្ធិឯកទិទេពនិយមឡើយ ។

កាល អាប័រហ្គាស្ត (أبرهة) លើកទ័ពដំរីដ៏ធំមកវាយម៉ាកកាស្ត ក្នុងគោល
បំណងកម្ទេចកាក្កុបាស្ត អាប័រហ្គាស្តបានចាប់អូដូរបស់អាប់ខុល-
មុត្តត្ថិលិប ។ ពេលអាប់ខុល-មុត្តត្ថិលិបមកទារអូដូវិញ អាប័រហ្គាស្តសួរ
លោកដោយភ្ញាក់ផ្អើលថា៖ "ហេតុអ្វីលោកបែរជាសូមយកអូដូលោកវិញ
មិនសូមឲ្យខ្ញុំដកទ័ពចេញ ចោលការប៉ុនប៉ងកម្ទេចកាក្កុបាស្ត?"

ដោយទុកចិត្តលើអស់ឡោះហ្ន៎ទាំងស្រុង អាប់ខុល-មុត្តត្ថិលិប បានតប
វិញថា៖

«أنا ربّ الإبل وللبيت ربّ بمنعهُ يحميه»

"ខ្ញុំជាម្ចាស់របស់អូដូ រីឯព្រះមហាគ្រឹះនេះ (គឺកាក្កុបាស្ត) មានម្ចាស់វាដែរ
ដែលការពារវា ។"²⁶¹

បន្ទាប់ពីនោះលោកបានត្រឡប់ទៅម៉ាកកាស្តវិញ ។ លោកបានចាប់កង
លើទ្វារកាក្កុបាស្ត ហើយថា៖

يا ربّ لا أرجوهم سواكا
يا ربّ فامنع منهم حماكا
إنّ عدوّ البيت من عاداكا
إمّنعهم أن يخربوا فناكا

²⁶¹ សូមមើលសៀវភៅរបស់លោក អ៊ីបន្ត អាល់-អាស្ត្រៀរ (ابن الأثير) កាមីល (បោះ
ពុម្ពនៅអេស៊ីបត៍ ឆ្នាំ 1348 ស.ហ) ជុំទី ១ ទំព័រ ២៦១ ។

"ព្រះម្ចាស់អើយ ទ្វេលព្រះបង្គំជាខ្ញុំមិនសង្ឃឹមលើអ្នកណាក្រៅពីព្រះអង្គ ទេ ។ ព្រះម្ចាស់អើយ សូមព្រះអង្គ ការពារបូជណ័យដ្ឋានព្រះអង្គ ពីសត្រូវព្រះអង្គ ។ សត្រូវរបស់ព្រះមហាក្រតីនេះមកណ្តានពានព្រះអង្គ សូមព្រះអង្គ យាត់ពួកគេកុំឲ្យកម្ទេចព្រះមហាក្រតីព្រះអង្គ ។"²⁶²

សម្តីនេះជាភស្តុតាងច្បាស់លាស់បញ្ជាក់ថា អាប់ឌុល-មុត្តីលីប បិតារបស់ អាច្វី ត្តីលីប ជឿព្រះតែមួយគត់និងមានជំនឿរឹងមាំបំផុត ។ លោកយ៉ាក្កូប៊ី (اليعقوبي) បានសរសេរនៅក្នុងសៀវភៅប្រវត្តិសាស្ត្ររបស់លោកអំពី អាប់ឌុល-មុត្តីលីបថា៖

«رفض عبادة الأصنام ووجد الله عز وجل»

"អាប់ឌុល-មុត្តីលីបមិនចូលរួមក្នុងការគោរពសក្ការៈរូមបដិមាទេ លោកមិនគោរពសក្ការៈអ្វីក្រៅពីអល់ឡោះហ្ន៎ មួយគត់ទេ ។"²⁶³

យើងសូមបែរមកមើលបិតាដែលគោរពសក្ការៈអល់ឡោះហ្ន៎ ដែលមានជំនឿរឹងមាំនោះថាអ្វីខ្លះអំពីបុត្ររបស់ខ្លួន គឺ អាច្វី ត្តីលីប ។

អាប់ឌុល-មុត្តីលីប រៀបរាប់អំពី អាច្វី ត្តីលីប

ប្រវត្តិសាស្ត្របានឲ្យដឹងថា គេបានដឹងជាមុនហើយបានប្រាប់ អាប់ឌុល-មុត្តីលីបឲ្យដឹងអំពីអនាគតត្រចះត្រចង់របស់ព្រះសាស្តា صل الله عليه وآله وسلم និងសាស្តាភាពរបស់ព្រះអង្គ صل الله عليه وآله وسلم ។

²⁶² សូមមើលសៀវភៅរបស់លោក អ៊ីបនូ អាល់-អាស្ត្រៀរ (ابن الأثير) កាមីល (បោះពុម្ពនៅអេស៊ីបត៍ ឆ្នាំ 1348 ស.ហ) ជំទី ១ ទំព័រ ២៦១ ។

²⁶³ សូមមើលសៀវភៅ ភារិក អាល់-យ៉ាក្កូប៊ី (تاريخ اليعقوبي) ជំទី ២ ទំព័រ ៧ ។

កាល ្រៃហ្វ អ៊ីបនូ ស្មី យ៉ាស្យាន (سيف بن ذي يزن) បានកាន់កាប់ប្រទេស អាប៊ីស៊ីនី អាប់ខុល-មុត្ត័លីបបានមកជួបលោកក្នុងពិធីមួយ ។ បន្ទាប់ពី បានថ្លែងសុន្ទរកថាប្រកបដោយវោហារកោសល្យ អភិបាលស្រុក អាប៊ីស៊ីនីបានប្រាប់លោកថា៖ "សាស្តាថ្មៃថ្មៃរមួយអង្គនឹងកើតឡើងនៅក្នុង ត្រកូលលោក ។" ពាក់ព័ន្ធនឹងភិណ្ឌភាគព្រះសាស្តា^{២៦៤} ្រៃហ្វ អ៊ីបនូ ស្មី យ៉ាស្យាន បានថា៖

«اسمه محمد – صلى الله عليه (واله) وسلم – يموت أبوه وأمه ويكفله جدّه وعمّه»
"ឈ្មោះរបស់គេគឺមូហាំម៉ាដ្ឋ ។ ឪពុកនិងម្តាយគេនឹងស្លាប់ ។ ជីតានិង ឪពុកមាគេខាងឪពុកនឹងយកគេមកចិញ្ចឹម ។"²⁶⁴

បន្ទាប់មក ្រៃហ្វ អ៊ីបនូ ស្មី យ៉ាស្យាន បានរៀបរាប់អំពីអនាគតសាស្តាអង្គ នេះថា៖

«يَعْبُدُ الرَّحْمَنَ وَيَدْحُضُ الشَّيْطَانَ وَيُحْمَدُ النَّيْرَانَ وَيَكْسِرُ الْأَوْثَانَ. قَوْلُهُ فَصْلٌ وَحَكَمُهُ عَدْلٌ وَيَأْمُرُ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَى عَنِ الْمُنْكَرِ وَيَبْطُلُهُ»
"គេនឹងគោរពសក្តារៈព្រះដ៏មានព្រះមេត្តាករុណា គេនឹងទប់ទល់ស្រែកូន គេនឹងពន្លត់ភ្លើងនិងកម្ទេចរូបបដិមា ។ សម្តីរបស់គេជាសម្តីពិត ការ វិនិច្ឆ័យរបស់គេជាការវិនិច្ឆ័យសមធម៌និងត្រឹមត្រូវ ។ គេនឹងដឹកនាំមនុស្ស ទៅរកមាតិកាខ្លួនគេផ្ទាល់ជាមនុស្សប្រព្រឹត្តល្អ ។ គេហាមប្រព្រឹត្តអាក្រក់ និងលុបបំបាត់អំពើអាក្រក់ ។"²⁶⁵

²⁶⁴ សូមមើលសៀវភៅ ស៊ីរ៉េត្តី អាល់-ហ្គាឡាប៊ីយ៉ាស្មុ (បោះពុម្ពនៅអេស៊ីបត) ជុំទី ១ ទំព័រ ១៣៦-១៣៧; ស៊ីរ៉េត្តី អាល់-ហ្គាឡាប៊ីយ៉ាស្មុ (បោះពុម្ពនៅប្រៃស) ជុំ ទី ១ ទំព័រ ១១៤-១១៥ ។

²⁶⁵ សូមមើលសៀវភៅ ស៊ីរ៉េត្តី អាល់-ហ្គាឡាប៊ីយ៉ាស្មុ (បោះពុម្ពនៅអេស៊ីបត) ជុំទី ១ ទំព័រ ១៣៦-១៣៧; ស៊ីរ៉េត្តី អាល់-ហ្គាឡាប៊ីយ៉ាស្មុ (បោះពុម្ពនៅប្រៃស) ជុំ ទី ១ ទំព័រ ១១៤-១១៥ ។

បន្ទាប់មក សែហ្វី អ៊ីបនូ ស្តី យ៉ាស្យាន បានប្រាប់អ្នកបំប្លែង-មុត្តត្ថិលិបថា៖

«أنتك لجدّه يا عبد المطلب غير كذب»

"អ្នកបំប្លែង-មុត្តត្ថិលិបអើយ ពិតប្រាកដណាស់ លោកជាជីតារបស់គេ ។"²⁶⁶

បន្ទាប់ពីបានទទួលដំណឹងល្អនេះ អ្នកបំប្លែង-មុត្តត្ថិលិប បានក្រាប
ប្រណិប័តន៍អរព្រះគុណ (ស្ស៊ូយ្យដូ អាស្ត្រ-ស្ស៊ូក័រ (سجود الشكر) អល់ឡោះហ្គី
عزى ។ កាលនោះ លោកមានប្រសាសន៍អំពីព្រះរាជកុមារដ៏មានព្រះភាគ
អង្គនេះថា៖

«انه كان لي ابنٌ وكنت به مُعجِباً وعليه رقيقاً وإني زوّجته - كريمةً من كرائم قومي
آمنة بنت وهب بن عبدمناف ابن زهرة فجاءت بغلام فسمّينهُ محمّداً مات ابوه وأمُّه
وكفلتهُ أتا وعمّه (يعني أبا طالب»

"ខ្ញុំមានកូនប្រុសជាទីស្រឡាញ់ម្នាក់ ។ ខ្ញុំបានរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍គេ
ជាមួយនារីថ្លៃថ្នូរម្នាក់ដែលមាននាមថា អាមីណាស្ត្រ បុត្រីរបស់ អាល់-
វ៉ាហ្គាប់ អ៊ីបនូ អ្នកបំប្លែង-ម៉ាណាហ្វី (وهب بن عبد المناف) ។ ស្ត្រីនេះបាន
ប្រសូតបុត្រម្នាក់ដែលខ្ញុំបានដាក់ឈ្មោះឲ្យថាមូហាំម៉ាដ្ត ។ ក្រោយមក
បន្តិច ឪពុកនិងម្តាយគេបានចាកលោកនេះ ។ ឪពុកមារបស់គេ អាប៊ូ
ត្ថិលិប និងខ្ញុំបានចិញ្ចឹម បីបាច់ ថែរក្សាគេ ។"²⁶⁷

²⁶⁶ សូមមើលសៀវភៅ ស៊ីរ៉េត្តិ អាល់-ហ្គាឡាប៊ីយ៉ាស្ត្រ (បោះពុម្ពនៅអេស៊ីបត៍)
ជុំទី ១ ទំព័រ ១៣៦-១៣៧; ស៊ីរ៉េត្តិ អាល់-ហ្គាឡាប៊ីយ៉ាស្ត្រ (បោះពុម្ពនៅប្រៃសណីយ៍) ជុំ
ទី ១ ទំព័រ ១១៤-១១៥ ។

²⁶⁷ សូមមើលសៀវភៅ ស៊ីរ៉េត្តិ អាល់-ហ្គាឡាប៊ីយ៉ាស្ត្រ (បោះពុម្ពនៅអេស៊ីបត៍)
ជុំទី ១ ទំព័រ ១៣៧; ស៊ីរ៉េត្តិ អាល់-ហ្គាឡាប៊ីយ៉ាស្ត្រ (បោះពុម្ពនៅប្រៃសណីយ៍) ជុំ
ទី ១ ទំព័រ ១១៤-១១៥ ។

សេចក្តីរាយការណ៍នេះបង្ហាញថា អ្នកបំប្លែង-មុត្តិភ័យ គ្រប់គ្រង-មុត្តិភ័យ ស្គាល់អនាគត ត្រចះត្រចង់របស់កូនកំព្រោះរូបនេះ ដូច្នោះឯងបានជាលោកប្រគល់កុមារ កំព្រាឲ្យទៅកូនប្រុសជាទីស្រឡាញ់របស់លោកថែរក្សា គឺ អាច្និ ភ័យ មិនប្រគល់មុខងារអស្ចារ្យឥតប្រៀបបាននេះឲ្យទៅអ្នកផ្សេងទេ ។

យោលតាមបិតាដែលជឿព្រះតែមួយគត់ និងមានជំនឿរឹងមាំរបស់លោក អាច្និ ភ័យ ជាបុរសដែលមានជំនឿស្មោះនិងទៀងត្រង់បំផុត ស័ក្តិសម ជាងមនុស្សឯទៀត ជាអ្នកថែរក្សាព្រះសាស្តា ^{صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم} ។ ²⁶⁸

ដើម្បីបំភ្លឺ យើងសូមលើកមកបង្ហាញជូននូវភស្តុតាងច្បាស់លាស់ដែល បញ្ជាក់ថា អាច្និ ភ័យ ជាបុគ្គលមានជំនឿជ្រះថ្លា ។

១. វណ្ណកម្មអក្សរសាស្ត្ររបស់ អាច្និ ភ័យ ឆ្លុះបញ្ចាំង ជំនឿរបស់លោក

អស់លោកអ្នកប្រាជ្ញ និងអស់លោកអ្នកប្រវត្តិសាស្ត្របានរាយការណ៍អំពី កំណាព្យពោរពេញដោយវោហារកោសល្យរបស់ អាច្និ ភ័យ ។ វណ្ណកម្ម ដ៏ឆ្លើមទាំងនេះសរឲ្យឃើញថាលោកមានសទ្ធាជ្រះថ្លា ។ តទៅនេះ យើង បង្ហាញជូននូវស្នាដៃខ្លះរបស់លោក គឺ៖

ليعلم خيارُ النَّاسِ أَنَّ مُحَمَّدًا

²⁶⁸ ព័ត៌មានបន្ថែម សូមមើលសៀវភៅ ស៊ីរ៉ា:ភ័យ អាល់-ហ្គាឡាប៊ីយ៉ាស្ក់ (បោះពុម្ព នៅអេស៊ីបត) ជុំទី ១ ទំព័រ ១៣៤ ។ សូមមើលសៀវភៅ ស៊ីរ៉ា:ភ័យ អ៊ីបន្ទូ ហ្គីស្តា (បោះពុម្ពនៅប្រេស៊ីត) ជុំទី ១ ទំព័រ ១៨៩ ។ សូមមើលសៀវភៅ អាច្និ ភ័យ មុមីន គ្រូវ៉យស្ក៍ (បោះពុម្ពនៅប្រេស៊ីត) ទំព័រ ១០៩ ។ សូមមើលសៀវភៅ អាត្នុ-ភ័យបាត អាល់-គុបរី (الطبقات الكبرى) (បោះពុម្ពនៅប្រេស៊ីត) ជុំទី ១ ទំព័រ ១១៧ ។

نبيُّ كموسى والمسيح ابن مريم

أنا بھديّ مثل ما أتيا به

فكلّ بأمر الله يھدي ويعصم.

"បណ្តាអ្នកថ្លៃថ្នូរត្រូវដឹងថាមូហាំម៉ាដ្ឋ^{صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم}ជាព្រះសាស្តាដូចមូសា^{عليه السلام} និង អាល់-ម៉ាស៊ីហ្គ្រី^{عليه السلام} ព្រះរាជបុត្ររបស់ម៉ារយ៉ា ។ ព្រះអង្គ^{صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم}នាំព្រះរស្មី ត្រចះត្រចង់មកឲ្យយើងស្រដៀងព្រះអង្គទាំងពីរដែរ^{عليه السلام} ។ ព្រះអង្គគ្រប់ អង្គ^{عليه السلام}ដឹកនាំនិងឃាត់មនុស្សឲ្យចៀសឆ្ងាយពីបាប តាមព្រះបញ្ជារបស់ អល់ឡោះហ្គ្រី^{رحل} ។"²⁶⁹

ألم تعلموا أنا وجدنا محمداً

رسولاً كموسى خطّ في أول الكتب

وأنّ عليه في العباد محبة

ولا حيفَ فيمن خصّه الله بالحب.

"អស់លោកមិនដឹងទេឬថា យើងចាត់ទុកមូហាំម៉ាដ្ឋ^{صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم}ជាព្រះសាស្តា^{عليه السلام} [របស់អល់ឡោះហ្គ្រី^{رحل}] ដូចមូសា^{عليه السلام}ដែរ ដែលមានចែងនៅក្នុងព្រះគម្ពីរ មុនៗ? មនុស្សស្រឡាញ់ព្រះអង្គ^{صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم} មិនត្រូវបៀតបៀនបុគ្គលដែល អល់ឡោះហ្គ្រី^{رحل}ធ្វើឲ្យមនុស្សបាក់ចិត្តស្រឡាញ់ទេ ។"²⁷⁰

²⁶⁹ សូមមើលសៀវភៅ អាល់-ហ្គ្រីយ៉ូស្ត ទំព័រ ៥៧ ។ សូមមើលសៀវភៅ មុសតាដ្ឋរីក អាល់-ហ្គាតីម (បោះពុម្ពនៅប៊ែរឡីន) ជុំទី ២ ទំព័រ ៦២៣ ។

²⁷⁰ សូមមើលសៀវភៅ តារីក្ក អ៊ីបន្ទូ កាស្ត្រៀរ (تاریخ ابن كثير) ជុំទី ១ ទំព័រ ៤២; សូមមើលសៀវភៅរបស់លោក អ៊ីបន្ទូ អាប៊ី អាល់-ហ្គាឌីដ្ឋ (بن ابي الحديد) ស្ទារហ្គ្រី ណាស្ត្តយ៉ាល់-បាឡាហ្គ្រី (شرح نهج البلاغة) (បោះពុម្ពលើកទី ២) ជុំទី ១៤ ទំព័រ ៧២ ។

لَقَدْ أَكْرَمَ اللَّهُ النَّبِيَّ مُحَمَّدًا
فَأَكْرَمُ خَلْقِ اللَّهِ فِي النَّاسِ أَحْمَدُ
وَشَقَّ لَهُ مِنْ اسْمِهِ لِيُجَلَّهُ

فَذُو الْعَرْشِ مُحَمَّدٌ وَهَذَا مُحَمَّدًا

"អល់ឡោះហ្វឺរ លើកស្វយមហ្វាម៉ាដូ ។ បុគ្គលថ្លៃថ្នូរបំផុតជាចំអស់
សត្វលោកគឺអាល់ម៉ាដូ ។ អល់ឡោះហ្វឺរ បានព្រះរាជទានព្រះរាជ
នាមព្រះអង្គ ឲ្យព្រះសាស្តា ដើម្បីលើកស្វយព្រះអង្គ ។ ដូច្នេះ ព្រះ
ម្ចាស់ព្រះរាជបល្ល័ង្កគឺព្រះជាទីសក្ការៈបូជា (អាល់-ម៉ាស្តម្លូដូ) ឯព្រះសាស្តា
ព្រះអង្គ គឺបុគ្គលគួរឲ្យកោតសរសើរ (មូហ្វាម៉ាដូ) ។"²⁷¹

والله لن يصلوا إليك بجمعهم
حتى أوسد في التراب دفينا
فاصدع بأمرك ما عليك غضاضة
وابشر بذلك وقرمناك عيوناً
ودعوتني وعلمت أنك ناصحي
ولقد دعوت وكنت ثم أميننا
ولقد علمت بأن دين محمد

²⁷¹ សូមមើលសៀវភៅរបស់លោក អ៊ីបនូ អាប៊ី អាល់-ហ្វាឌីដូ (بن ابي الحديد) ស្ទ្រាហ្វឺរ
ណាស្តម្លូដូ-បាឡាភ្នំ (شرح نهج البلاغة) (បោះពុម្ពលើកទី ២) ជំទំ ១៤ ទំព័រ
៧៨ ។ សូមមើលសៀវភៅ តារីក អ៊ីបនូ អុសាភៀរ (تاريخ ابن عساکر) ជំទំ ១ ទំព័រ
២៥៧ ។ សូមមើលសៀវភៅ តារីក អ៊ីបនូ កាស្ទៀរ (تاريخ ابن كثير) ជំទំ ១ ទំព័រ
២៦៦ ។ សូមមើលសៀវភៅ តារីក អាល់-ខ្លីមីស (تاريخ الخميس) ជំទំ ១ ទំព័រ
២៥៨ ។

من خير أديان البرية دينا.

"សូមស្បថចំពោះអស់ឡោះហ្ន៎ ពួកសត្រូវមិនអាចបៀតបៀនព្រះអង្គ
បានឡើយដរាបណាទូលបង្គំនៅមានជីវិត ។

ដូច្នោះ ចូរកុំខ្លាច ចូរព្រះអង្គ បំពេញភារកិច្ចដែលគេបានប្រគល់មកឲ្យ
ព្រះអង្គ ចុះ ។ ចូរព្រះអង្គ រីករាយ ចូរព្រះអង្គ សម្រាកភ្នែក (គឺកុំ
សោកសៅ) ។

ព្រះអង្គ បាននាំទូលបង្គំមកកាន់សាសនាព្រះអង្គ ទូលបង្គំដឹងថា
ព្រះអង្គ ជាអ្នកមានគុណចំពោះទូលបង្គំ ជាអ្នកណែនាំស្មោះត្រង់និង
ជាទីទុកចិត្ត ។

ទូលបង្គំដឹងច្បាស់ថាសាសនារបស់មូហាំម៉ាដ្ឋ ជាសាសនាល្អប្រសើរ
ដាច់អស់សាសនាក្នុងលោក ។"²⁷²

يا شاهد الله عليّ فاشهد
أني على دين النبي أحمد
من ضلّ في الدين
فإني مُهتدي

"ឱសាក្សីរបស់អស់ឡោះហ្ន៎អើយ សូមព្រះអង្គ ធ្វើសាក្សីឲ្យទូលបង្គំ

²⁷² សូមមើលសៀវភៅ ខ្លួនស្ថាណាស្ត អាល់-អាដ្វាប៍ អាល់-បាក្តុដ្វាឌី
(خرزانه الأدب البغدادي) ជុំទី ១ ទំព័រ ២៦១ ។ សូមមើលសៀវភៅ ភារីក្ត អ៊ីបនូ កាស្ត្រៀវ
(تاريخ ابن كثير) ជុំទី ៣ ទំព័រ ៤២ ។ សូមមើលសៀវភៅរបស់លោក អ៊ីបនូ អាប៊ី
អាល់-ហ្គាឌីដ្វី (بن ابي الحديد) ស្តារហ្ន៎ ណាស្តយ៉ាល់-បាឡាភ្នុត្តី (شرح نهج البلاغة)
(បោះពុម្ពលើកទី ២) ជុំទី ១៤ ទំព័រ ៥៥ ។ សូមមើលសៀវភៅ ហ្វាត់ហ្ន៎ អាល់-បារី
(فتح الباري) ជុំទី ៧ ទំព័រ ១៥៣-១៥៥ ។ សូមមើលសៀវភៅ អាល់-អ៊ីស្ត្រាស្ត
(الإصابة) (បោះពុម្ពនៅអេស៊ីបត៍ ឆ្នាំ 1358 ហ.ស.) ជុំទី ៤ ទំព័រ ១១៦ ។ សូមមើល
សៀវភៅ ឌីវ៉ាន អាប៊ី គ្លីលីប (ديوان أبي طالب) ទំព័រ ១២ ។

ថាទូលបង្គំជឿសាសនារបស់អាស៊ុនម៉ាដូ ។ [សូមព្រះអង្គ صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم ធ្វើសាក្សីឲ្យ
ទូលបង្គំថា] អ្នកខ្លះរង្វេងចេញពីសាសនា ទូលបង្គំនៅក្នុងចំណោមអ្នក
ដែលបានទទួលការដឹកនាំល្អ ។" ²⁷³

នាអវសានសនដីវិតលោក អាថ្មី ត្ថ្ថិលិប បានណែនាំឲ្យពួកមេដឹកនាំ
គួររយ័ស្ម័គ្រច្រព្រះសាស្តា صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم ថា៖

أوصي بنصر نبي الخبير أربعة
إبنی علیاً وشيخ القوم عباساً
وحمزة الأسد الحامي حقيقته
وجعفرأ أن تذودوا دونه الناسا
كونوا فداءً لكم أمي وما ولدت
في نصر احمد دون الناس أتراسا

"ខ្ញុំសូមផ្តល់អ្នកទាំងបួន អាលី صلوات اللہ علیہ وآلہ وسلم កូនប្រុសឪពុក, អ្នកបំបាស់ មេដឹកនាំ
បាន អ្នកបំបាស់, ហ្គាស្តាស្ត រាជសីវរបស់អស់ឡោះហ្គា رجل] ដែលតែងតែ
ការពារសច្ចធម៌របស់ព្រះសាស្តា صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم និង យ៉ាក្តូហ្គា កូនប្រុសឪពុក សូម
អ្នកទាំងអស់គ្នាគាំទ្រព្រះសាស្តា صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم អស់ឡោះហ្គា رجل ទាំងស្រុង ។ សូមអ្នក
ជាទីស្រឡាញ់ទាំងបួននាក់របស់ខ្ញុំស្មោះត្រង់ចំពោះអាស៊ុនម៉ាដូ ដូចខែល
ការពារព្រះអង្គ صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم ពីសត្រូវ ។" ²⁷⁴

²⁷³ សូមមើលសៀវភៅរបស់លោក អ៊ីបនូ អាប៊ី អាល់-ហ្គាឌីដូ (بن ابي الحديد) ស្ទាហ្គា
ណាស្ត្រូយ៉ាល់-បាឡាភ្នាក់ (شرح نهج البلاغة) (បោះពុម្ពលើកទី ២) ជុំទី ១៤ ទំព័រ
៧៨ ។ សូមមើលសៀវភៅ ខ្លីវ៉ាន អាប៊ី ត្ថ្ថិលិប (بيوان أبي طالب) ទំព័រ ៧៥ ។

²⁷⁴ សូមមើលសៀវភៅរបស់លោក អ៊ីបនូ ស្ទាស្ត្រូ អាស៊ុន អាល់-ម៉ាស្តាស្ត្រាវីនី
(متشابهات القرآن) កន្លែង
ស្រាយស្វីរ៉េត្តី អាល់-ហ្គាថ្មី តពីអាយ៉ាស្ត "ولينصرن الله من ينصره" ។

មនុស្សគ្រប់រូបដែលមានប្រាជ្ញាគ្រប់គ្រាន់និងមិនលំអៀងនោះ ទទួលស្គាល់វណ្ណកម្មអក្សរសាស្ត្រប្រកបដោយទេពកោសល្យទាំងនេះថា ជាភ័ស្តុតាងបញ្ជាក់អំពីជំនឿរបស់ អាច្វី ត្រីលិប ចំពោះអល់ឡោះហ្គ័រ^{២៧៥} និងចំពោះសាស្តាភាពរបស់ព្រះសាស្តា^{២៧៦} ។ ភ័ស្តុតាងទាំងនេះបង្ហាញឲ្យឃើញថាទ្រឹស្តីស្តីអ្នកដែលថាអាច្វី ត្រីលិបជាបុគ្គលមានសទ្ធាជ្រះថ្លានោះ ជាទ្រឹស្តីត្រឹមត្រូវមែន ហើយបង្ហាញឲ្យឃើញថាការចោទប្រកាន់របស់អស់លោកអ្នកនិពន្ធខ្លះ ក្នុងគោលបំណងបៀតបៀនអ្នកមានសទ្ធាជ្រះថ្លា គួរវ័យស្រីម្នាក់ គឺឪពុកមារបស់ព្រះសាស្តា^{២៧៧} អ្នកការពារសាសនានៅក្នុងស្ថានភាពលំបាកតាំងពីដើមសម័យអ៊ីស្លាមម៉្លោះនោះ ជាការខុសស្រឡះ ។

២. អាកប្បកិរិយារបស់ អាច្វី ត្រីលិប ចំពោះព្រះសាស្តា^{២៧៨} បញ្ជាក់ថាលោកមានជំនឿមែន ។

អស់លោកអ្នកប្រវត្តិសាស្ត្រល្បីៗរាយការណ៍ថា អាច្វី ត្រីលិប បានលះបង់ខ្លួនដើម្បីការពារព្រះសាស្តា^{២៧៩} អល់ឡោះហ្គ័រ^{២៨០} នេះបញ្ជាក់ឲ្យឃើញថា លោកមានសទ្ធាជ្រះថ្លាមែន ។

អាច្វី ត្រីលិបសុខចិត្តនារទេសទៅរស់នៅទីដាច់ស្រយាលឯជ្រលងភ្នំដែលគេហៅ ស្មាអ្នាប់ អាច្វី ត្រីលិប (شعب أبي طالب) ដែលជាទីកន្លែងរបស់គួរវ័យស្រីបីឆ្នាំជាមួយព្រះសាស្តា^{២៨១} ដើម្បីការពារអ៊ីស្លាមនិងព្រះសាស្តា^{២៨២} ។ លោកបានរស់នៅជាមួយព្រះសាស្តា^{២៨៣} លុះពហិការ (គឺការបិទមិនឲ្យមានទំនាក់ទំនងលក់ដូររវាងពីរក្រុម) ផ្នែកសេដ្ឋកិច្ចមកលើមុស្លីមបានចប់ដោយទទួលរងការឈឺចាប់និងការលំបាកខ្លាំង ។²⁷⁵

²⁷⁵ សូមមើលសៀវភៅ ស៊ីរ៉េត្រី អាល់-ហ្គាឡាប៊ីយ៉ាស្តុ (បោះពុម្ពនៅអេស៊ីបត) ជំទី ១ ទំព័រ ១៣៤; សូមមើលសៀវភៅ តារីក្ក អាល់-ខ្វីមីស (تاریخ الخميس) ជំទី ១

លើសពីនេះ អាថ្នី ត្រីលិប គាំទ្រអ្នកលើ^{صلوات الله عليه والسلام} កូនប្រុសជាទីស្រឡាញ់របស់
លោកឲ្យនៅអបអមនិងជ្រោមជ្រែងព្រះសាស្តា^{صلوات الله عليه وآله وسلم} អស់ឡោះហ្ន៎^{عن رجل} សូម
ឲ្យអ្នកលើ^{صلوات الله عليه والسلام} ជួយព្រះសាស្តា^{صلوات الله عليه وآله وسلم} ក្នុងគ្រប់ពេលលំបាក នាដើមសម័យ
អ៊ីស្លាម ។

លោក អ៊ីបនូ អាថ្នី អាល់-ហ្គាឌីដូ អាល់-មុអ៊ីតាស្តីលី (بن ابي الحديد المعتزلي)
មានប្រសាសន៍នៅក្នុងសៀវភៅលោក ស្វារហ្គ័រ ណាស្ត័យ៉ាល់-
បាឡាភ្លោះត្រី ថា អាថ្នី ត្រីលិប បានប្រាប់ អ្នកលើ^{صلوات الله عليه والسلام} កូនប្រុសលោកថា៖
"ព្រះសាស្តា^{صلوات الله عليه وآله وسلم} អស់ឡោះហ្ន៎^{عن رجل} ហៅកូនទៅរកអ្វីដែលល្អប្រសើរ ។ ដូច្នេះ
ចូរកូននៅខាងព្រះអង្គ^{صلوات الله عليه وآله وسلم} ជានិច្ច ។" ²⁷⁶

ពិតប្រាកដណាស់ អាថ្នី ត្រីលិប បានបម្រើព្រះសាស្តា^{صلوات الله عليه وآله وسلم} និងបានលះបង់
ខ្លួនដើម្បីការពារព្រះសាសនាអ៊ីស្លាម នេះជាកំណត់តាំងបញ្ជាក់ថា អាថ្នី
ត្រីលិប មានសទ្ធាជ្រះថ្លាជាក់ច្បាស់មែន ។

ទំព័រ ២៥៣-២៥៤ (បោះពុម្ពនៅប្រៃសណីយ៍) ។ សូមមើលសៀវភៅ ស៊ីរ៉ាត្រី អ៊ីបនូ
ហ្គ័រស្ត្រា (បោះពុម្ពនៅប្រៃសណីយ៍) ជំទី ១ ទំព័រ ១៨៩ ។ សូមមើលសៀវភៅរបស់លោក
អ៊ីបនូ អាថ្នី អាល់-ហ្គាឌីដូ (بن ابي الحديد) ស្វារហ្គ័រ ណាស្ត័យ៉ាល់-បាឡាភ្លោះត្រី
(شرح نهج البلاغه) (បោះពុម្ពលើកទី ២) ជំទី ១៤ ទំព័រ ៥២ ។ សូមមើលសៀវភៅ
តារិក្ក អាល់-យ៉ាត្រីត្រី (تاريخ اليعقوبي) ដើមជំទី ២ ។ សូមមើលសៀវភៅ អាល់-
អ៊ីស្ត្រីបាស្ត្រ (الإصابة) (បោះពុម្ពនៅអេស៊ីបត៍ ឆ្នាំ 1358 ហ.ស.) ជំទី ៤ ទំព័រ ១១៥ ។
សូមមើលសៀវភៅ អាត្ម័-ត្រីបាត្រីត្រី អាល់-គុបរី (الطبقات الكبرى) (បោះពុម្ពនៅប្រៃសណីយ៍
ឆ្នាំ 1380 ស.ហ.) ជំទី ១ ទំព័រ ១១៩ ។

²⁷⁶ សូមមើលសៀវភៅរបស់លោក អ៊ីបនូ អាថ្នី អាល់-ហ្គាឌីដូ (بن ابي الحديد) ស្វារហ្គ័រ
ណាស្ត័យ៉ាល់-បាឡាភ្លោះត្រី (شرح نهج البلاغه) (បោះពុម្ពលើកទី ២) ជំទី ១៤ ទំព័រ
៥៣ ។

ហេតុដូច្នោះឯងបានជាលោកអ្នកប្រាជ្ញដ៏ល្អីមួយរូប គឺលោក អ៊ីបនូ អាប៊ូ អាល់-ហ្គាឌីដូ បានចងក្រងកំណាព្យស្តីអំពីតួនាទីរបស់អាប៊ូ គ្លីលីបនៅក្នុង ការការពារព្រះសាស្តា^{صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم} និងព្រះសាសនាបរិសុទ្ធរបស់ព្រះអង្គ^{صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم} ថា៖

ولولا ابوطالب وابنه
لما مثل الدينُ شخصاً فقاما
فذاك بمكة آوى وحامى
وهذا بيثرب جسّ الحماما
وما ضرّ مجدّ أبي طالبٍ
جهولٌ لغيٍّ أو بصيرٌ تعامى

"បើពុំមាន អាប៊ូ គ្លីលីប និងបុត្រលោកទេ សាសនា[អ៊ីស្លាម]ប្រាកដជាមិន អាចកើតជារូបរាងឡើងបានទេ ។

លោកបានផ្តល់ជម្រកនិងទីពឹងពាក់ដល់ព្រះអង្គ^{صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم} ។ បុត្រលោកបាន ឈានទៅរករណ្តៅមរណៈ [ដើម្បីការពារព្រះសាស្តា^{صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم}] នៅឯ យ៉ាស្ត្រីប ។²⁷⁷

ពុំមានអ្នកណាអាចបំផ្លាញកេរ្តិ៍ឈ្មោះរបស់អាប៊ូ គ្លីលីបបានឡើយ ទាំង បុគ្គលអវិជ្ជា ទាំងបុគ្គលចេះដឹងដែលធ្វើពេញជាមិនដឹង ។"²⁷⁸

²⁷⁷ យ៉ាស្ត្រីប ជាឈ្មោះដើមរបស់ក្រុងមួយ ដែលត្រូវគេហៅក្រោយមកថា ម៉ាឌីណាស៊ុំ អាន់-ណាប៊ី (ទីក្រុងរបស់ព្រះសាស្តា^{صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم}) ក្រោយពីព្រះសាស្តា មូហ្គាម៉ាដ្ត^{صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم} បានភៀសខ្លួនមកកាន់ទីនេះ ។ សព្វថ្ងៃនេះគេហៅខ្លីៗថា ម៉ាឌីណាស៊ុំ ។

²⁷⁸ សូមមើលសៀវភៅរបស់លោក អ៊ីបនូ អាប៊ូ អាល់-ហ្គាឌីដូ (بن ابي الحديد) ស្ទារហ្វ ណាស៊ុំយ៉ាល់-បាឡាហ្គាត្រី (شرح نهج البلاغة) (បោះពុម្ពលើកទី ២) ជុំទី ១៤ ទំព័រ ៨៤ ។

៣. មរតកសាសន៍របស់ អាច្ឆិ ត្ថិលិប ជាភ័ស្តុតាងបញ្ជាក់ យ៉ាងជាក់ច្បាស់ថាលោកមានជំនឿជ្រះថ្លាមែន ។

លោកអ្នកប្រវត្តិសាស្ត្រមុស្លីមល្បីៗក្នុងពិភពលោក ដូចជាលោក អាល់-ហ្គាឡាប៊ី អាល់-ស្វាហ្គីអ៊ី និងលោក មូហាំម៉ាដូ អាដូ-ឌីយ៉ារ អាល់-បាក់រី ជាដើមបានរាយការណ៍នៅក្នុងសៀវភៅ *តារីក អាល់-ខ្លីមីស* អំពីអាច្ឆិ ត្ថិលិប កាលលោកបានប្រកាសហៅប្រជារាស្ត្រលោកឲ្យគាំទ្រព្រះសាស្តា អាល់-ឡោះហ្គាប៊ី ថា៖

«يا معشر قريش كونوا له ولاة، ولحزبه حماة، والله لا يسلك أحد منكم سبيله إلاّ رشد ولا يأخذ أحدٌ يهديه إلاّ سعد، ولو كان لنفسي مدّة ولأجلي تأخّر لكففتُ عنه الهزائم ولدفعتُ عنه الدّواهي. ثم هلك»

"បងប្អូនខ្ញុំអើយ សូមបងប្អូនជួយគាំទ្រនិងជាមិត្តរបស់មូហាំម៉ាដូ ៗ សូម បងប្អូនការពារបក្សរបស់គេ ។ ខ្ញុំសូមស្បថចំពោះអាល់-ឡោះហ្គាប៊ីថា អ្នកណាតាមគេ អ្នកនោះនឹងចម្រងចម្រើន ។ បើខ្ញុំមានជីវិតយឺនយូរ ខ្ញុំ នឹងការពារមិនឲ្យគ្រោះថ្នាក់បៀតបៀនគេ បានជាដាច់ខាត ។" បន្ទាប់ ពីនោះ លោកក៏បានអស់ជីវិត ។²⁷⁹

៤. សេចក្តីស្រឡាញ់ និងសេចក្តីរាប់អានរបស់ព្រះសាស្តា ចំពោះ អាច្ឆិ ត្ថិលិប បញ្ជាក់ថាលោកមានសទ្ធាជ្រះថ្លា មែន ។

²⁷⁹ សូមមើលសៀវភៅ *តារីក អាល់-ខ្លីមីស* (تاريخ الخميس) ជំទំ ១ ទំព័រ ៣០០-៣០១ (បោះពុម្ពនៅប៊ែរឡាំង) ។ សូមមើលសៀវភៅ *ស៊ីរ៉ាត៍ អាល់-ហ្គាឡាប៊ីយ៉ាស្កូ* (បោះ ពុម្ពនៅអេស៊ីបត) ជំទំ ១ ទំព័រ ៣៩១ ។

ច្រើនលើក ច្រើនគ្រា ព្រះសាស្តា صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم អស់ឡោះហ្ន៎ عز وجل បានកោតសរសើរ ឪពុកមាព្រះអង្គ صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم សម្តែងសេចក្តីស្រឡាញ់និងសេចក្តីរាប់អានចំពោះ លោក ។ យើងសូមលើកមកបង្ហាញនូវភ័ស្តុតាងពីរ ។

ក. អ្នកប្រវត្តិសាស្ត្រមួយក្រុមបានរាយការណ៍ថា ព្រះសាស្តា صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم បានប្រាប់ អ្នកគ្លីល អ៊ីបនូ អាប៊ី ត្រីលីប ថា៖

«إِبْنِي أَحَبُّكَ حَبِيبًا لِقَرَابَتِكَ مِنِّي وَحَبًّا لِمَا كُنْتَ أَعْلَمُ مِنْ حَبِّ عَمِّي إِيَّاكَ»
"ខ្ញុំស្រឡាញ់លោក ដោយមានមូលហេតុពីរគឺ៖ មួយគឺលោកជាសាច់ ញាតិខ្ញុំ ពីរគឺលោកឪពុកមាខ្ញុំ (គឺអាប៊ី ត្រីលីប) ស្រឡាញ់លោក ។"²⁸⁰

ខ. លោក ហ្គាឡាប៊ី បានរាយការណ៍នៅក្នុងស៊ីរ៉េវ៉ា ត្រីលោកថាព្រះសាស្តា صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم អស់ឡោះហ្ន៎ عز وجل មានព្រះវចនៈសរសើរ អាប៊ី ត្រីលីប ឪពុកមាព្រះអង្គ صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم ថា៖

«ما نالت قريش مِنِّي شيئاً أكرهه (أي اشدَّ الكراهة) حتى مات أبو طالب»
"ដរាបណា អាប៊ី ត្រីលីប មានជីវិត ដរាបនោះពួកបដិសេធសទ្ធាគ្នារយ័ស្ត មិនអាចបៀតបៀនខ្ញុំបានឡើយ ។"²⁸¹

ច្បាស់ណាស់ សេចក្តីស្រឡាញ់និងសេចក្តីគោរពដែលព្រះសាស្តា صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم មានចំពោះអាប៊ី ត្រីលីបជាក័ស្តុតាងជាក់ស្តែងថាលោកមានសទ្ធាជ្រះថ្លា ពិតមែន ពីព្រោះអាយ៉ាស្តុក្ករអានចែងថា ព្រះសាស្តា صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم អស់ឡោះហ្ន៎ عز وجل

²⁸⁰ សូមមើលសៀវភៅ ភារីក្ក អាល់-ខ្លីមីស (تاريخ الخميس) ជុំទី ១ ទំព័រ ១៦៣ (បោះ ពុម្ពនៅប្រេត) ។ សូមមើលសៀវភៅ អាល់-អ៊ីសទីអ្កាប់ (الإستيعاب) ជុំទី ២ ទំព័រ ៥០៩ ។

²⁸¹ សូមមើលសៀវភៅ ស៊ីរ៉េវ៉ា អាល់-ហ្គាឡាប៊ីយ៉ាស្ត (បោះពុម្ពនៅអេស៊ីបត) ជុំទី ១ ទំព័រ ៣៩១ ។

ស្រឡាញ់តែបណ្តាអ្នកមានសទ្ធាទេ ហើយព្រះអង្គ^{ស.ល.ល. ៥៧}ប្រឆាំងពួក
បដិសេធសទ្ធានិងពួកពហុទេពនិយមអន្សតិរិយ ។ ព្រះមហាកម្ពីរគួរអាន
ចែងអំពីរឿងនេះថា៖

مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ ۖ وَالَّذِينَ مَعَهُ أَشِدَّاءُ عَلَى الْكُفَّارِ رُحَمَاءُ بَيْنَهُمْ ۖ
"មូហ្គាំម៉ាដ្ឋ ព្រះសាស្តា^{ស.ល.ល. ៥៧}របស់អល់ឡោះហ្គី និងជនទាំងឡាយដែល
តាមគេរមែងមានចិត្តតឹងរឹងចំពោះពួកបដិសេធសទ្ធា និងអាណិតអាសូរ
គ្នាឯង ៥៨:២៩ ។"²⁸²

គួរអានចែងទៀតថា៖

لَا تَجِدُ قَوْمًا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ يُوَادُّونَ مَنْ حَادَّ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَلَوْ كَانُوا آبَاءَهُمْ
أَوْ أَبْنَاءَهُمْ أَوْ إِخْوَانَهُمْ أَوْ عَشِيرَتَهُمْ ۗ أُولَئِكَ كَتَبَ فِي قُلُوبِهِمُ الْإِيمَانَ
"អ្នកនឹងរកមិនបានទេ នូវក្រុមមនុស្សដែលមានសទ្ធាចំពោះអល់ឡោះហ្គី
និងចំពោះថ្ងៃអវសាន ដែលយកជនទាំងឡាយដែលប្រឆាំងអល់ឡោះហ្គី
និងព្រះសាស្តាព្រះអង្គមកជាមិត្តនោះ ទោះបីបណ្តាជន[ប្រឆាំង]នោះជា
ឪពុកពួកគេ ជាកូនពួកគេ ជាបងប្អូនពួកគេ ឬជាអ្នកជំនិត[ឬជាជនរួម
សហគមន៍]ពួកគេក៏ដោយ ។ អល់ឡោះហ្គីបានចារជំនឿនៅក្នុងបេះបូង
ជនទាំងនោះ... ៥៨:២២ ។"²⁸³

អាយ៉ាស្កុំទាំងពីរនេះ និងសេចក្តីស្រឡាញ់និងសេចក្តីគោរពរបស់ព្រះ
សាស្តា^{ស.ល.ល. ៥៧}ចំពោះ អាប៊ូ គ្លីលីប កម្ចាត់សេចក្តីសង្ស័យអំពីជំនឿជ្រះថ្លា
របស់លោកលើអល់ឡោះហ្គី^{៥៧} និងព្រះសាស្តា^{ស.ល.ល. ៥៧} ។

៥. សាវកមួយក្រុមរបស់ព្រះសាស្តា^{ស.ល.ល. ៥៧} បានអះអាងជាច្រើនដងថា អាប៊ូ

²⁸² សូរ៉េត្ត អាល់-ហ្វាត់ហ្គី 48:29 ។

²⁸³ សូរ៉េត្ត អាល់-មូហ្គាដ្ឋាឡាស្កុំ 58:22 ។

តួលិបមានជំនឿពិត ។

ក. បុរសម្នាក់ ដោយមិនដឹងថា អ្នកលី អាមីរុល-មុមីនីន^{صلوات الله عليه والسلام} មានវត្តមាន នៅទីនោះដែរ បាននិយាយបង្ហាច់ អាហ្វិ តួលិប ។ អ៊ីម៉ាអ្នកលី^{صلوات الله عليه والسلام} មាន រចនៈដោយមានទឹកមុខក្រោធចោះ

«مَه، فضَّ اللهُ فاك، والذي بعث محمداً بالحق نبياً لو شفع أبي في كلِّ مذب على وجه الأرض لشقَّعه اللهُ»

"ស្វាត់មាត់ទៅ! សូមអល់ឡោះហ្វិ^ﷺ វាយបំបែកមាត់អ្នកឯង! ខ្ញុំសូមស្បថ ចំពោះអល់ឡោះហ្វិ^ﷺ ដែលបានតែងតាំងមូហាំម៉ាដ្ឋ^ﷺ ជាព្រះសាស្តា បើ អាហ្វិ តួលិប បិតាខ្ញុំ ធ្វើអន្តរាគមន៍ឲ្យបុគ្គលមានបាបគ្រប់គ្នានៅលើផែនដី អល់ឡោះហ្វិ^ﷺ នឹងព្រមទទួលការធ្វើអន្តរាគមន៍របស់លោក ។"²⁸⁴

អ្នកលី អាមីរុល-មុមីនីន^{صلوات الله عليه والسلام} មានរចនៈដែរថា៖

«كَانَ وَاللَّهِ أَبُو طَالِبٍ عَبْدَ مَنْفَى بْنِ عَبْدِ الْمُطَّلِبِ مُؤْمِنًا مُسْلِمًا يَكْتُمُ إِيمَانَهُ مَخَافَةَ عَلِيِّ بْنِ هَاشِمٍ أَنْ تَنَابَذَهَا قَرِيشٌ»

"សូមស្បថចំពោះអល់ឡោះហ្វិ^ﷺ! អាហ្វិ តួលិប អ្នកបំបែក-ម៉ាណាហ្វិ អ៊ីបន្ត អ្នកបំបែក-មុត្តតួលិបជាមុស្លីម និងជាអ្នកមានសទ្ធាសិប័ចិត្តពិតប្រាកដ ។ លោកបានលាក់ជំនឿពិតក្នុងក្បាលក្បាលស្រី[អសទ្ធា] ដើម្បីនឹងកុំឲ្យពួកគេ បៀតបៀនបាន ហ្វាស្ត្រីម ។"²⁸⁵

សម្តីទាំងនេះរបស់អ៊ីម៉ាអ្នកលី^{صلوات الله عليه والسلام} មិនត្រឹមតែបញ្ជាក់ថា អាហ្វិ តួលិប មាន សទ្ធាសិប័ចិត្តប៉ុណ្ណោះទេ តែថែមទាំងចាត់ទុកអាហ្វិ តួលិបក្នុងចំណោម អាលីយ៉ាម្នាក់ (គឺជំនិតអល់ឡោះហ្វិ^ﷺ) ដែលអាចធ្វើអន្តរាគមន៍ឲ្យអ្នកឯង

²⁸⁴ សូមមើលសៀវភៅ អាល់-ហ្វីត្រយ៉ាស្ត ទំព័រ ២៤ ។
²⁸⁵ សូមមើលសៀវភៅ អាល់-ហ្វីត្រយ៉ាស្ត ទំព័រ ២៤ ។

ទៀតបានអាស្រ័យការអនុញ្ញាតរបស់អល់ឡោះហ្គ័រ ។

ខ. លោក អាប៊ូ ស្វា អាល់-គីហ្គារី មានប្រសាសន៍អំពី អាប៊ូ ត្លីលីប ថា៖

«والله الذي لا إله إلا هو ما مات أبو طالب رضي الله عنه حتى أسلم»
"សូមស្តាប់ចំពោះអល់ឡោះហ្គ័រ ពុំមានព្រះក្រៅពីព្រះអង្គឡើយ ។
អាប៊ូ ត្លីលីប ពុំបានចាកលោកនេះដោយពុំបានទទួលយកសាសនា
អ៊ីស្លាមទេ ។"²⁸⁶

គ. គេបានរាយការណ៍ និងបានអះអាងបញ្ជាក់តាមរយៈបណ្តាញព័ត៌មាន
ច្រើនថាលោក អាប់បាស់ អ៊ីបនូ អាប់ខុល-មុត្តត្លីលីប និងលោក អាប៊ូ
បាការ អ៊ីបនូ អាប៊ូ ក្លីហ្គាហ្វាស្ត មានប្រសាសន៍ថា៖

«إن أبا طالب ما مات حتى قال: لا إله إلا الله محمد رسول الله»
"អាប៊ូ ត្លីលីបពុំបានចាកលោកនេះដោយពុំបានថ្លែងថា "ឡា អ៊ីឡាហ្គា
អ៊ីលឡុលឡោះហ្គ័រ មូហ្គាម៉ាដ្វាន់ រស្វីលុលឡោះហ្គ័រ" ឡើយ ។"²⁸⁷

៦. អាប៊ូ ត្លីលីបនៅក្នុងខ្សែភ្នែកអាស្តូលុល-បៃត៍ ^{عليه السلام}

អ៊ីម៉ាអាស្តូលុល-បៃត៍ ^{عليه السلام} ទាំងអស់បានបញ្ជាក់ច្រើនគ្រាថា អាប៊ូ ត្លីលីប
មានសទ្ធាជ្រះថ្លា ព្រះអង្គទាំងអស់ ^{عليه السلام} បានគាំទ្រថាលោកបានលះបង់ខ្លួន
ដើម្បីការពារព្រះសាស្តា ^{عليه السلام} ។ យើងសូមលើកមកបង្ហាញជូននូវភស្តុតាង

²⁸⁶ សូមមើលសៀវភៅរបស់លោក អ៊ីបនូ អាប៊ូ អាល់-ហ្គាឌីដូដូ (بن ابي الحديد) ស្វាហ្គ័រ
ណាស្តូយ៉ាស់-បាឡាគ្រោះត្រី (شرح نهج البلاغة) (បោះពុម្ពលើកទី ២) ជុំទី ១៤ ទំព័រ
៧១ ។

²⁸⁷ សូមមើលសៀវភៅ អាល់-ក្លីដៀវ (បោះពុម្ពនៅប្រៃសណីយ៍ ឆ្នាំ 1378 ស.ហ.) ជុំទី ៧
ទំព័រ ៣៩៨ ដកស្រង់ពី តាហ្វេសៀវ អាល់-វ៉ាគីមី ។

ពីរគឺ៖

ក. អ៊ីម៉ាអាល់-បាត្រូរមានវចនៈថា៖

«لَوْ وَضِعَ إِيمَانُ أَبِي طَالِبٍ فِي كِفَّةٍ مِيزَانٍ وَإِيمَانُ هَذَا الْخَلْقِ فِي الْكِفَّةِ الْآخَرَى لَرَجَحَ

إِيمَانَهُ»

"បើគេដាក់ជំនឿរបស់អាប៊ូ ត្រីលីបលើដៃជញ្ជីងម្ខាង ដាក់ជំនឿរបស់ មនុស្សទាំងនេះលើដៃជញ្ជីងម្ខាងទៀត ជំនឿរបស់អាប៊ូ ត្រីលីបនឹងធ្ងន់ ជាងគេ ។"²⁸⁸

ខ. អ៊ីម៉ាអាល់-ស្វីឌីក្សិ ^{صلوات الله عليه والسلام} មានវចនៈតមកពីព្រះសាស្តា ^{صل الله عليه وآله} អល់ឡោះហ្គ័រ ^{عجل} ថា៖

«إِنَّ اصْحَابَ الْكَهْفِ اسْرَوْا الْإِيمَانَ وَأَظْهَرُوا الْكُفْرَ فَآتَاهُمُ اللَّهُ أَجْرَهُمْ مَرَّتَيْنِ، وَإِنَّ

أَباطالِبَ اسْرَّ الْإِيمَانَ وَأَظْهَرَ الشِّرْكَ فَآتَاهُ اللَّهُ أَجْرَهُ مَرَّتَيْنِ»

"កន្យាណមិត្តគុហា (អាស្រូហាប៍ អាល់-កាស្តហ្គ័រ កេហ៍ អាស្រូហាប៍) បានលាក់ ជំនឿរបស់ខ្លួន បានធ្វើពេញអសទ្ធា ។ ដូច្នេះ អល់ឡោះហ្គ័រ បានប្រទាន រង្វាន់ឲ្យពួកគេជាពីរ ។ អាប៊ូ ត្រីលីបក៏បានលាក់ជំនឿរបស់លោកដែរ លោកបានធ្វើពេញអសទ្ធា ។ ដូច្នេះ អល់ឡោះហ្គ័រ បានប្រទានរង្វាន់ជាពីរឲ្យ លោក ។"²⁸⁹

²⁸⁸ សូមមើលសៀវភៅរបស់លោក អ៊ីបនូ អាប៊ី អាល់-ហ្គាឌីដ្យូដ្យូ (بن ابي الخديد) ស្វាហ្គ័រ ណាស្ត្រូយ៉ុល-បាឡាគុក្កុត្តិ (شرح نهج البلاغة) (បោះពុម្ពលើកទី ២) ជុំទី ១៤ ទំព័រ ៦៨ ។ សូមមើលសៀវភៅ អាល់-ហ្គាឌីដ្យូដ្យូ ទំព័រ ១៨ ។

²⁸⁹ សូមមើលសៀវភៅរបស់លោក អ៊ីបនូ អាប៊ី អាល់-ហ្គាឌីដ្យូដ្យូ (بن ابي الخديد) ស្វាហ្គ័រ ណាស្ត្រូយ៉ុល-បាឡាគុក្កុត្តិ (شرح نهج البلاغة) (បោះពុម្ពលើកទី ២) ជុំទី ១៤ ទំព័រ ៧០ ។ សូមមើលសៀវភៅ អាល់-ហ្គាឌីដ្យូដ្យូ ទំព័រ ១៧, ១១៥ ។

សេចក្តីរាយការណ៍ទាំងនេះបញ្ជាក់ថាអាហ្វិ គ្លីនិបមានគុណសម្បត្តិគួរឲ្យ
កោតសរសើរជាទីបំផុតដូចតទៅនេះ៖

- ១. លោកជឿអស់ឡោះហ្វ៊ា^{عز وجل} និងព្រះសាស្តា^{صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم} ស្មោះអស់ពីចិត្ត ។
- ២. លោកគាំទ្រជ្រោមជ្រែងនិងការពារព្រះសាស្តា^{صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم} ឥតមានគូប្រៀប
លោកលះបង់ខ្លួននៅលើមាតិកាអ៊ីស្លាម ។
- ៣. ព្រះសាស្តា^{صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم} ស្រឡាញ់លោកណាស់ ។
- ៤. លោកមានឯកសិទ្ធិធ្វើអន្តរាគមន៍ចំពោះអស់ឡោះហ្វ៊ា^{عز وجل} ។

ពាក្យចោទប្រកាន់ដោយមូលបង្គាប់គួរឲ្យស្អប់ខ្ពើមនិងមិនអាចទទួលយក
បានឡើយរបស់បុគ្គលមួយចំនួននោះមិនសមហេតុផលឡើយ ។

ការពិតពីរបានលេចច្បាស់ក្រឡេកឡើងគឺ៖

- ១. ព្រះសាស្តា^{صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم} អស់ឡោះហ្វ៊ា^{عز وجل}, បណ្តាសាវករបស់ព្រះសាស្តា^{صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم},
អាមីរុល-មុមីនីន^{صلوات اللہ علیہ والسلام} និងអ៊ីម៉ាអាស្ត់លុល-បៃត៍^{عليه السلام} ទទួលស្គាល់ថាអាហ្វិ
គ្លីនិប^ﷺ មានសទ្ធាជ្រះថ្លាស្មោះអស់ពីចិត្ត ។
- ២. ការចោទប្រកាន់ មូលបង្គាប់អាហ្វិ គ្លីនិប^ﷺ មិនសមហេតុ សមផល
ទេ ។ ការនិយាយមូលបង្គាប់ទាំងនេះមានគោលបំណងនយោបាយចេញ
មកពីពួកស្តេចខ្ញុំលិហ្វ្ស៊ីម៉ែយ៉ាស៊ូ និងអុបាស៊ីយ៉ាស៊ូមួយចំនួនដែលរមែង
តែព្យាបាទអាស្ត់លុល-បៃត៍^{عليه السلام} និងបណ្តាកូនចៅវង្សត្រកូលរបស់អាហ្វិ
គ្លីនិប ។

គប្បីវិភាគមើលការប្រឌិតឡើងនូវលេសដែលជាក់ស្តែងបំផុត ដើម្បីបំផ្លិច
បំផ្លាញគុណសម្បត្តិរបស់កល្យាណសាវករនេះ របស់ព្រះសាស្តា^{صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم}
ដោយលើកយកហ្វាខ្លឹមមួយដែលគេហៅថា "ហ្វាខ្លឹម អាជ្ញ-ខ្ពុះហ្វ៊ាដាស្ត់
(ضحاح)" មកឲ្យអស់លោកអ្នកអានពិចារណាប្រៀបធៀបជាមួយ
អាយ៉ាស្ត់តួរអាន ជាមួយព្រះស៊ិនណាស្ត់ឥតប្រកែកបានរបស់ព្រះសាស្តា

ﷺ និងជាមួយសតិប្រាជ្ញាផ្លាស់ប្តូរ យើងនឹងឃើញថាការចោទប្រកាន់ ទាំងនេះមិនសមហេតុផលទេ ។

វិភាគហ្វាត្វា អាដ្ល់-ខ្លះហ្វាដ្លាស្ត

លោកអ្នកនិពន្ធខ្លះ ដូចជាលោក អាដ្ល់-ហ្វាដ្លាស្ត និងលោក មុស្លីម ជាដើម បានរាយការណ៍អាងលើអស់លោកអ្នករាយការណ៍ហ្វាត្វា ស៊ីហ្វយ៉ាន អ៊ីបនូ សាអ៊ីដូ អាដ្ល់-ស្ទេរី, អាប់ខុល-ម៉ាលីក អ៊ីបនូ អ៊ីម៉ែរ, អាប់ខុល- អុស្សីស អ៊ីបនូ មូហាំម៉ាដ្ល់ អាដ្ល់-ដាររ៉ាវឌី និង ឡេស្ទ អ៊ីបនូ សាអុដ្ល់ ថា ហ្វាត្វាពីរខាងក្រោមនេះជាហ្វាត្វាស្តរបស់ព្រះសាស្ត្រា ﷺ គឺ៖

"وجدته في غمرات من النار فاخرجته إلى ضحاح لعله تنفعه شفاعتي يوم القيامة

فيجعل في ضحاح من النار يبلغ كعبه يغلي منه دماغه."

"ខ្ញុំឃើញលោក (គឺអាហ្វិ ត្រីលីប) នៅក្នុងភ្លើងដែលឆេះសន្ទោរសន្ទៅ ហើយខ្ញុំបានលើកលោកទៅឯ "ខ្លះហ្វាដ្លាស្ត"²⁹⁰ ។ នាថ្ងៃរស់ពីស្លាប់វិញ ការជួយធ្វើអន្តរាគមន៍របស់ខ្ញុំអាចនឹងជួយលោកបាន លោកនឹងបាននៅ ក្នុងរណ្តៅភ្លើងមួយដែលមានជម្រៅដល់ប៉ែកលើនៃជើងរបស់លោក វា នឹងធ្វើខ្លួនរក្សាលលោកពុះកញ្ជ្រោល ។"²⁹¹

ទោះជាមានហ្វាត្វា និងភ័ស្តុតាងច្បាស់លាស់ច្រើន ដែលបញ្ជាក់ថា អាហ្វិ ត្រីលីបមានសទ្ធាជ្រះថ្លាស្មោះអស់ពីចិត្ត ហើយដែលសរុបឃើញថា

²⁹⁰ ខ្លះហ្វាដ្លាស្ត មានន័យត្រង់ថា រណ្តៅដែលមានជម្រៅទាបជាងកំពស់មនុស្ស ។
²⁹¹ សូមមើលសៀវភៅ *ស្ត្រីហ្វិះហ្វិះ អាដ្ល់-ហ្វាដ្លាស្ត* (បោះពុម្ពនៅប្រទេសអេស៊ីបត) ជំទី ៨ "គឺតាប អាដ្ល់-អាដ្លាប" "បាប់ គូនីយ៉ាស្ត អាដ្ល់-មុស្លិក" ទំព័រ ៤៦ ។ សូមមើល សៀវភៅ *ស្ត្រីហ្វិះហ្វិះ អាដ្ល់-ហ្វាដ្លាស្ត* (ប្រែជាភាសាអង្គេស) របស់លោក មុះហ្វាស៊ីន ខុន (អ្នកបកប្រែ) ជំទី ៨ កណ្ត ៧៨ ហ្វាត្វា ២២៧ ។

ការនិយាយសំរុយនេះ (គឺហ្វាឌីស្ទ អាដ្វ័-ឌ្លុះហ្វ័ដាស្ទ) គួរឲ្យស្តាប់ខ្លឹមក្តី យើងនឹងពិនិត្យហ្វាឌីស្ទនេះដោយយកចិត្តទុកដាក់នឹងពីរចំណុចគឺ៖

១. បណ្តាញអ្នករាយការណ៍ហ្វាឌីស្ទ អាដ្វ័-ឌ្លុះហ្វ័ដាស្ទ ជាបណ្តាញរាយការណ៍ដែលយកជាការមិនបាន ។

២. ហ្វាឌីស្ទ អាដ្វ័-ឌ្លុះហ្វ័ដាស្ទមិនសមស្របនឹងព្រះគម្ពីរអស់ឡោះហ្វ័ដាស្ទ និងព្រះស៊ុនណាស្ទព្រះសាស្តា صلی اللہ علیہ وسلم ទេ ។

បណ្តាញអ្នករាយការណ៍ហ្វាឌីស្ទ-ឌ្លុះហ្វ័ដាស្ទ ជា បណ្តាញរាយការណ៍ដែលយកជាការមិនបាន

យើងបានអធិប្បាយរួចមកហើយ អ្នករាយការណ៍ហ្វាឌីស្ទ អាដ្វ័-ឌ្លុះហ្វ័ដាស្ទគឺ ស៊ុហ្វយ៉ាន អ៊ីបនូ សាអ៊ីដ្វ អាស្ទ័-ស្ទេវី, អាប់ខុល-ម៉ាលិក អ៊ីបនូ អ៊ីម៉ែ, អាប់ខុល-អាស៊ីស អ៊ីបនូ មូហ្វាម៉ាដ្វ អាដ្វ័-ដារវ៉ាខ្លឹ និង ឡេស្ទ អ៊ីបនូ សាអុដ្វ ។

យើងសូមលើកយកប្រសាសន៍របស់អស់លោកអ្នកប្រាជ្ញ ម៉ាស្ទហ្វាប ស៊ុននី ជំនាញខាងអ្នករាយការណ៍ហ្វាឌីស្ទ (អ៊ីលម អារ-រីយ៉ាស់) ដើម្បី នឹងអាចដឹងច្បាស់អំពីប្រវត្តិរបស់អ្នករាយការណ៍ហ្វាឌីស្ទទាំងនេះ ។

ក. លោក ស៊ុហ្វយ៉ាន អ៊ីបនូ សាអ៊ីដ្វ អាស្ទ័-ស្ទេវី

លោក អាច្វី អាប់ខុលឡោះហ្វ័ មូហ្វាម៉ាដ្វ អ៊ីបនូ អាស្ទ័ម៉ាដ្វ អ៊ីស្ទម៉ាន អាស្ទ័-ស្វាហ្វាប៊ី អ្នកប្រាជ្ញស៊ុននីល្បីមួយរូបផ្នែកអ្នករាយការណ៍ហ្វាឌីស្ទ មានប្រសាសន៍អំពីលោក ស៊ុហ្វយ៉ានថា៖

« كان يدلس عن الصّغفاء »

"គាត់ធ្លាប់តែរាយការណ៍ហ្វាឌីស្ទប្រឌិត តមកពីអ្នករាយការណ៍"

ខ្សោយ ១"²⁹²

ប្រសាសន៍នេះបញ្ជាក់ថាសម្តីរបស់លោកស៊ីហ្វយ៉ាន អាស្ទ័រ-ស្ទ្រីវីជាសម្តី
បោកប្រាស់ រាយការណ៍តមកពីអ្នករាយការណ៍ខ្សោយឬដែលគេមិន
ស្គាល់ ។

ហេតុដូច្នេះ ហ្វាខ្លីស្ទ្រីវីរបស់លោកមិនអាចយកជាការបានឡើយ ។

ខ. លោក អាប់ឌុល-ម៉ាលីក អ៊ីបនូ អ៊ីម៉ែរ

លោក អាស្ទ័រ-ស្ទ្រីវីមានប្រសាសន៍អំពីលោក អ៊ីបនូ អ៊ីម៉ែរថា៖

« طال عمره وساء حفظه. قال ابو حاتم. ليس بحافظ، تغير حفظه. وقال احمد.
ضعيف يخلط، وقال ابن معين: مخلط، وقال ابن خراش: كان شعبة لا يرضاه وذكر
الكوسج عن احمد انه ضعفه جداً»

"គាត់ជាបុរសវ័យជរា មានអាយុវែង មានបញ្ហាខាងការចងចាំ ។ អាថ្ន
ហ្វាខ្លីមានប្រសាសន៍ថា៖ "គាត់ចងចាំហ្វាខ្លីមិនបានទេ គាត់មិនអាច
ចងចាំអ្វីបានទេព្រោះគាត់មានវ័យចាស់ជរា ។" អាស្ទ័រម៉ាដូ អ៊ីបនូ
ហ្វាន់បាល់មានប្រសាសន៍ដែរថា៖ "អាប់ឌុល-ម៉ាលីក អ៊ីបនូ អាល់-អ៊ីម៉ែរ
ខ្សោយ ភាន់ច្រឡំច្រើន (ពោលគឺ លោករាយការណ៍ហ្វាខ្លីស្ទ្រីវីប្រឌិត) ។"
អ៊ីបនូ មូអ៊ីនមានប្រសាសន៍ថា៖ "គាត់លាយឡំហ្វាខ្លីមិនពិតជាមួយ
ហ្វាខ្លីពិត ។" អ៊ីបនូ ខ្លីស្ទ្រីវីមានប្រសាសន៍ថា៖ "ស្ត្រីអ៊ីបនូមិនចូលចិត្ត
គាត់ទេ ។" កៅសាត្រូមានប្រសាសន៍តមកពីអាស្ទ័រម៉ាដូ អ៊ីបនូ ហ្វាន់បាល់
ថាអាប់ឌុល-ម៉ាលីក អ៊ីបនូ អ៊ីម៉ែរខ្សោយណាស់នាអវសានជីវិតគាត់ ។"²⁹³

²⁹² សូមមើលសៀវភៅរបស់លោក អាស្ទ័រ-ស្ទ្រីវី មីស្យាន អាល់-អ៊ីម៉ែរដ្ឋាល់
(میزان الاعتدال) (បោះពុម្ពនៅប៊ែរុត ឆ្នាំ 1382 ស.ហ.) ជុំទី ២ ទំព័រ ១៦៩ ។

²⁹³ សូមមើលសៀវភៅរបស់លោក អាស្ទ័រ-ស្ទ្រីវី មីស្យាន អាល់-អ៊ីម៉ែរដ្ឋាល់
(میزان الاعتدال) (បោះពុម្ពនៅប៊ែរុត ឆ្នាំ 1382 ស.ហ.) ជុំទី ២ ទំព័រ ៦៦០ ។

ប្រសាសន៍ទាំងនេះបង្ហាញឲ្យឃើញថាលោក អាប់ឌុល-ម៉ាលីក អ៊ីបនូ អ៊ីម៉ែរមានលក្ខណៈដូចតទៅគឺ៖

- ១. លោកខ្សោយខាងការចងចាំ និងភ្លេចភ្លាំងច្រើន ។
- ២. លោក "ខ្សោយ" យោលតាមអ្នកប្រាជ្ញខាង *អ៊ីលម អារ-រីយ៉ុល* មិនអាចទុកចិត្តបានទេ ។
- ៣. លោកភ្លាត់ភ្លាំងច្រើន ។
- ៤. លោកលាយឡំហ្វាឌីស្ត្រីមិនពិតជាមួយហ្វាឌីស្ត្រីពិត ។

លក្ខណៈតែមួយ ក្នុងចំណោមលក្ខណៈទាំងអស់ខាងលើនេះបណ្តាលឲ្យហ្វាឌីស្ត្រីរបស់លោក អាប់ឌុល-ម៉ាលីក អ៊ីបនូ អ៊ីម៉ែរគ្មានការសមហេតុផល ។ ចុះបើលក្ខណៈទាំងអស់នេះមាននៅក្នុងខ្លួនរបស់បុគ្គលតែម្នាក់ ?

គ. លោក អាប់ឌុល-អុស្ត្រីស អ៊ីបនូ មូហាំម៉ាដូ អាដូ-ដាររ៉ាវឌី

អ្នកប្រាជ្ញស៊ិននី ជំនាញខាងការស្រាវជ្រាវផ្នែកអ្នករាយការណ៍ហ្វាឌីស្ត្រី (អ៊ីលម អារ-រីយ៉ុល) ចាត់ទុកលោក អាដូ-ដាររ៉ាវឌី ជាបុគ្គលភ្លេចភ្លាំងមានការចងចាំខ្សោយណាស់មិនអាចជឿហ្វាឌីស្ត្រីលោកបានទេ ។

លោក អាដូ-ដាររ៉ាវឌី អ៊ីបនូ ហ្វាន់បាល់ មានប្រសាសន៍អំពីលោក អាដូ-ដាររ៉ាវឌីថា៖

« إذا حدّث من حفظه جاء ببواطيل »

"ពេលគាត់ផ្លែងហ្វាឌីស្ត្រីតាមការចងចាំ គាត់ភ្លាត់ភ្លាំង និយាយក្រៅរឿង ។" ²⁹⁴

លោក អាដូ ហ្វាទីម មានប្រសាសន៍អំពីគាត់ថា៖

²⁹⁴ សូមមើលសៀវភៅរបស់លោក អាដូ-ស្តាហ្វាប៊ី មីស្វាន អាល់-អ៊ីអ៊ីដ្វាល់ (میزان الاعتدال) (បោះពុម្ពនៅប្រៃសណីយ៍ ឆ្នាំ 1382 ស.ហ.) ជំទី ២ ទំព័រ ៦៣៤ ។

« لا يحتج به »

"គេមិនអាចទុកចិត្តគាត់បានទេ ។"²⁹⁵

លោក អាហ្វិ ស្វារីអ្នកសុំ មានប្រសាសន៍អំពីគាត់ថា سَيِّئُ الحفظ (ស៊ែយ៉ាក្កុ អាល់-ហ្គីហ្វ្វាត) មានន័យថា មិនសូវមានការចងចាំ ។²⁹⁶

ឃ. ឡែស្ទ្រី អ៊ីបនូ សាអុដ្កូ

ពេលយើងសិក្សាសៀវភៅរបស់អស់លោក អ្នកជំនាញខាងស្រាវជ្រាវអំពី អ្នករាយការណ៍ហ្វូឌីស្ទ្រីស៊ិននី (អ៊ីលម អារ-រីយ៉ុល) យើងឃើញថាអ្នក រាយការណ៍ហ្វូឌីស្ទ្រីដែលមានឈ្មោះថា "ឡែស្ទ្រី" នោះជាបុគ្គលដែលគេ មិនស្គាល់ឬខ្សោយ មិនអាចជឿសម្តីបានទេ ។²⁹⁷

លោក ឡែស្ទ្រី អ៊ីបនូ សាអុដ្កូ ជាអ្នករាយការណ៍ខ្សោយ មិនយកចិត្តទុក ដាក់អំពីអ្វីៗដែលគាត់បានឮ មិនយកចិត្តទុកដាក់នឹងមនុស្សដែលគាត់ បានស្រង់យកសម្តីនោះទេ ។

លោក យ៉ាស្ទ្រីយ៉ា អ៊ីបនូ មូអ៊ីនមានប្រសាសន៍អំពីគាត់ថា៖

«إنه كان يتساهل في الشيوخ والسماع»

"គាត់មិនអើពើអំពីឈ្មោះរបស់បណ្តាអ្នកដែលគាត់ស្រង់យកសម្តីទេ ឬ

²⁹⁵ សូមមើលសៀវភៅរបស់លោក អាស្ទុន-ស្វាហ្វាប៊ី មីស្វាន អាល់-អ៊ីអ៊ីទីដ្វាល់ (میزان الاعتدال) (បោះពុម្ពនៅប៊ែរុត ឆ្នាំ 1382 ស.ហ.) ជុំទី ២ ទំព័រ ៦៣៤ ។

²⁹⁶ សូមមើលសៀវភៅរបស់លោក អាស្ទុន-ស្វាហ្វាប៊ី មីស្វាន អាល់-អ៊ីអ៊ីទីដ្វាល់ (میزان الاعتدال) (បោះពុម្ពនៅប៊ែរុត ឆ្នាំ 1382 ស.ហ.) ជុំទី ២ ទំព័រ ៦៣៤ ។

²⁹⁷ សូមមើលសៀវភៅរបស់លោក អាស្ទុន-ស្វាហ្វាប៊ី មីស្វាន អាល់-អ៊ីអ៊ីទីដ្វាល់ (میزان الاعتدال) (បោះពុម្ពនៅប៊ែរុត ឆ្នាំ 1382 ស.ហ.) ជុំទី ៣ ទំព័រ ៤២០-៤២៣ ។

មិនអើពើអំពីប្រភេទហ្វាឌីស្តដែលគាត់បានឮនោះទេ ។"²⁹⁸

លោក ណាបាទី ក៏ចាត់ទុកគាត់ជាអ្នករាយការណ៍ខ្សោយដែរ ហើយបាន
និយាយដល់ឈ្មោះគាត់នៅក្នុងសៀវភៅលោក ដែលមានចំណងជើងថា
អាត់-តាស្តូលីល អ៊ាឡាល់-កាមីល លោកបង្ហាញតែឈ្មោះរបស់អ្នករាយ
ការណ៍ខ្សោយ ។²⁹⁹

យើងឃើញថាអ្នករាយការណ៍សំខាន់ៗរបស់ ហ្វាឌីស្ត អាដ្ល់-ខ្លុះហ្វាដាស្ត
ជាអ្នករាយការណ៍ខ្សោយ មិនអាចទុកចិត្តបានទេ ។

ហ្វាឌីស្ត អាដ្ល់-ខ្លុះហ្វាដាស្ត មិនសមស្របនឹងព្រះគម្ពីរ
អល់ឡោះហ្វា^{عز وجل} និងព្រះស៊ុនណាស្ត្រ្យ្តព្រះសាស្តា^{صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم} ទេ ។

ហ្វាឌីស្តខាងលើនេះសន្មតថាព្រះសាស្តា^{صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم}នឹងយកអាហ្វិ ត្រីលីបចេញពី
បាតនរកទៅកាន់រណ្តៅរាក់មួយដែលនៅក្នុងនរកនោះ ដើម្បីសម្រាល
ទណ្ឌកម្មដែលពោលនោះ ឬព្រះអង្គ^{صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم}ចង់ធ្វើអន្តរាគមន៍ឲ្យលោកក្នុងថ្ងៃ
ជំនុំជម្រះ ។ តែព្រះគម្ពីរគួរអាននិងព្រះស៊ុនណាស្ត្រ្យ្តព្រះសាស្តា^{صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم}ទទួល
ស្គាល់ថាការសម្រាលទណ្ឌកម្ម និងការជួយធ្វើអន្តរាគមន៍របស់ព្រះ
សាស្តា^{صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم}នោះបានតែលើបណ្តាអ្នកមានសទ្ធានិងមុស្លីមទេ ។ ហេតុ
ដូច្នេះ ប្រសិនបើ អាហ្វិ ត្រីលីប ជាការហៀរមែននោះ ព្រះសាស្តា^{صلی اللہ علیہ وآលہ وسلم}ប្រាកដ
ជាមិនអាចជួយសម្រាលទណ្ឌកម្ម ឬជួយធ្វើអន្តរាគមន៍ឲ្យលោកបាន

²⁹⁸ សូមមើលសៀវភៅរបស់លោក អាស្តុ-ស្វាហ្វាប៊ី មីស្វាន អាល់-អ៊ីអ៊ីទីដ្វាល់
(میزان الاعتدال) (បោះពុម្ពនៅប៊ែរុត ឆ្នាំ 1382 ស.ហ.) ជុំទី ៣ ទំព័រ ៤២៣ ។

²⁹⁹ សូមមើល ស្វែខ្លី អាល់-អាប័តាស់ ទំព័រ ៧៥។ មីស្វាន អាល់-អ៊ីអ៊ីទីដ្វាល់
(میزان الاعتدال) ជុំទី ៣ ទំព័រ ៤២៣ ។

ឡើយ ។

អាស្រ័យហេតុនេះ អត្ថន័យរបស់ហ្វាឌីស្ទ អាដ្ទ័-ខ្ព័-ហ្វាដាស្ទ ដែលសន្មតថា អាចិ គ្លីលិប ជាការហ្វៀរនោះមិនសមហេតុផលទេ មិនអាចជឿបានឡើយ ។ យើងនឹងឆ្លើយបំភ្លឺរឿងនេះនិងបង្ហាញភស្តុតាងច្បាស់លាស់ដកស្រង់ពីព្រះគម្ពីរអស់ឡោះហ្វ័រ^១ និងព្រះស៊ុនណាស្ត៍ព្រះសាស្តា^២ ។

ក. ព្រះមហាគម្ពីរគួរអានចែងអំពីរឿងនេះថា៖

وَالَّذِينَ كَفَرُوا لَهُمْ نَارُ جَهَنَّمَ لَا يُقْضَىٰ عَلَيْهِمْ فَيَمُوتُوا وَلَا يُخَفَّفُ عَنْهُمْ مِنْ عَذَابِهَا كَذَلِكَ نَجْزِي كُلَّ كَفُورٍ

"រីឯជនទាំងឡាយដែលបដិសេធសទ្ធានឹងទទួលរងនូវភ្លើងនរក ។ គេនឹងមិនឲ្យពួកគេស្លាប់ទេ ទណ្ឌកម្មពួកគេនឹងមិនត្រូវបន្ថយបន្ថយទេ ។ បែបនេះឯងដែលយើងតបស្នងអ្នកណាដែលមិនដឹងគុណ *mā:mb 1*"³⁰⁰

ខ. ព្រះស៊ុនណាស្ត៍ព្រះសាស្តា^២ ក៏បដិសេធការជួយធ្វើអន្តរាគមន៍ឲ្យពួកកាហ្វៀរដែរ ។ លោក អាចិ ស្ទារ អាល់-គីហារី រាយការណ៍តមកពីព្រះសាស្តា^២ អស់ឡោះហ្វ័រ^១ ថា៖

«أعطيت الشفاعة وهي نائلة من أمتي من لا يشرك بالله شيئاً».

"ការជួយធ្វើអន្តរាគមន៍របស់ខ្ញុំបានតែលើអ្នកអ៊ីមម៉ាត្ត់ខ្ញុំទេ ដែលមិនហ៊ុនហាយជាមួយអស់ឡោះហ្វ័រ^១ ។"

អាស្រ័យហេតុនេះ ហ្វាឌីស្ទ អាដ្ទ័-ខ្ព័-ហ្វាដាស្ទ ដែលចែងថាអាចិ គ្លីលិបជាការហ្វៀរនោះមិនត្រឹមត្រូវ មិនសមហេតុផលទេ ព្រមទាំងផ្ទុយពីព្រះគម្ពីរនិងផ្ទុយពីព្រះស៊ុនណាស្ត៍ទៀតផង ។

³⁰⁰ ស៊ូរ៉ាត្ត៍ អាល់-ហ្វាត្តៀរ 35:36

សេចក្តីសរុប

ហ្វាឌីស្ត្រ អាដ្ឋ-ខ្មុះហ្វីដ្ឋាស្ត ដោយផ្អែកលើបណ្តាញអ្នករាយការណ៍និងលើ
ខ្លឹមសារវានោះ មិនអាចជឿបាន មិនអាចទុកចិត្តលើបានឡើយ ។

ដូច្នោះ សំណង់ដែលត្រូវសាងសង់ឡើងក្នុងគោលបំណងបំផ្លិចបំផ្លាញ
ជំនឿស្មោះអស់ពីចិត្តរបស់ អាថ្នី ត្រីលីប عليه السلام នោះត្រូវរលំរលាយអសារ
បង់ ។ រង់កក្រត្រចះត្រចង់របស់បុរសគូរយំស្ត្រីដែលមានសទ្ធាជ្រះថ្លា អ្នក
ការពារ ជ្រោមជ្រែងព្រះសាស្តា عليه السلام នឹងនៅតែភ្លឺរហូតតរៀងទៅ ។

សំណួរ ៣០ - តើស្ត្រីអ្នកស្តាប់យល់ឃើញទេថាយ៉ីបរីអ៊ីល عليه السلام
ភាន់ច្រឡំនាំព្រះរាជសារមកឲ្យម្យ៉ាងម៉្លោះ عليه وآله وسلم តែការពិត
ព្រះអង្គ عليه السلام ត្រូវនាំមកឲ្យ អាលី អ៊ីបនូ អាថ្នី ត្រីលីប នោះ
វិញទេ ?

ចម្លើយ

មុននឹងអធិប្បាយបំភ្លឺថាការចោទប្រកាន់មិនសមហេតុផលសមផល មកលើ
ស្ត្រីអ្នកស្តាប់ដោយបុគ្គលអវិជ្ជា ឬទុរជនអន្យតិរិយនោះ គប្បីរំលឹកដើម
កំណើតនៃការចោទប្រកាន់នេះ ។

ដើមកំណើតនៃការនិយាយបង្អួចនេះ

អាយ៉ាស៊ុំព្រះមហាគម្ពីរគួរអាននិងហ្វាត្វាខ្លីៗបានរាយការណ៍ថាពួកយ៉ាហ្វាត្វាខ្លី គិតថាយ៉ាហ្វាត្វាខ្លីបានក្បត់ពេលផ្ទេរព្រះរាជសារ ដោយអះអាងថា អល់ឡោះហ្វាត្វាខ្លីបានដាក់ព្រះរាជបញ្ជា ឲ្យព្រះអង្គប្រគល់តំណែង សាស្តាឲ្យទៅបណ្តាកូនចៅរបស់អ៊ីស៊ីល (យ៉ាក្រូប) តាមខ្សែលោហិត អ៊ីស៊ីលហ្វាត្វាខ្លី តែយ៉ាហ្វាត្វាខ្លីមិនប្រតិបត្តិតាមព្រះរាជបញ្ជាទេ បែរជា ប្រគល់តំណែងសាស្តាឲ្យទៅបណ្តាកូនចៅរបស់អ៊ីស៊ីលវិញ ។

ហេតុដូច្នេះ ពួកយ៉ាហ្វាត្វាខ្លីមួយក្រុមចាត់ទុកយ៉ាហ្វាត្វាខ្លីជាសត្រូវ³⁰¹ ហើយទន្ទេញជាប់មាត់ថា៖ "ខ្ញុំណា អាល់-អាមីន (خَانَ الْأَمِين) មានន័យថា សច្ចាការីក្បត់" ។ ដូច្នេះ គួរអានស្តីបន្ទោសពួកគេដែលបាននិយាយបង្ហាច់ នោះ ហើយបានបញ្ជាក់ថាយ៉ាហ្វាត្វាខ្លីជា រុហ្វាត្វា-អាមីន មានន័យ ទេវតាជាទីទុកចិត្ត គឺ៖

نَزَلَ بِهِ الرُّوحُ الْأَمِينُ ﴿١٧٢﴾ عَلَى قَلْبِكَ لِتَكُونَ مِنَ الْمُنذِرِينَ ﴿١٧٣﴾
"ព្រះវិញ្ញាណជាទីទុកចិត្តបាននាំវា (គួរអាន) ចុះមកមកក្នុងដួងចិត្តអ្នក ដើម្បីនឹងឲ្យអ្នកទៅជាជនម្នាក់ ក្នុងចំណោមអ្នកដាស់តឿនទាំងឡាយ (ដើម្បីនឹងឲ្យអ្នកហៅមនុស្សមករកអល់ឡោះហ្វាត្វាខ្លី) ២៦:១៩៣-១៩៤ ។"³⁰²

ព្រះគម្ពីរគួរអានចែងនៅក្នុងអាយ៉ាស៊ុំមួយទៀតថា៖

قُلْ مَنْ كَانَ عَدُوًّا لِجِبْرِيلَ فَإِنَّهُ نَزَّلَهُ عَلَيَّ قَلْبِكَ بِإِذْنِ اللَّهِ
"ចូរអ្នកថា៖ "បុគ្គលណាជាសត្រូវរបស់យ៉ាហ្វាត្វាខ្លី (គឺយ៉ាហ្វាត្វាខ្លី) ព្រោះគេ (គឺ យ៉ាហ្វាត្វាខ្លី) បាននាំវា (គឺគួរអាន) មកដាក់ក្នុងដួងចិត្តអ្នកដោយការ

³⁰¹ សូមមើល តាហ្វាត្វា អាល់-ហ្វាត្វា អារ-រ៉ាស៊ី (التفسير الفخر الرازي) (បោះពុម្ពនៅ អេស៊ីបត៍ ឆ្នាំ 1308 ស.ហ.) ជំទំ ១ ទំព័រ ៤៣៦-៤៣៧ ។

³⁰² សូរ៉ាត៍ អាស៊ុំ-ស្វីអ៊ាត៍ 26:193-194 ។

អនុញ្ញាតរបស់អល់ឡោះហ្ន៎... ២:៩៧ ។³⁰³

អាស្រ័យអាយ៉ាស្ក់ខាងលើនេះនិងសេចក្តីអធិប្បាយ យើងដឹងថាពួក
 យ៉ាហ្វិឌីមួយក្រុមស្តាប់យ៉ីបរអ៊ីល عليه السلام ហៅយ៉ីបរអ៊ីល عليه السلام ថា
 "ម៉ាឡាអ៊ីកាស្ក់ អាល់-អុស្កាប (ملئكة العذاب ទេវតារងទុក្ខ)" ចោទព្រះអង្គ
عليه السلام ថាក្បត់ក្នុងការនាំព្រះរាជសារ ។
 ដូច្នេះ ទំនៀម ឬពាក្យស្លោក "ខ្ញុំណា អាល់-អាមីន (خَانَ الْأَمِينِ សត្វការី
 ក្បត់)" មានដើមកំណើតមកពីប្រជារាស្ត្រយ៉ាហ្វិឌីដែលមានជំនឿឆ្គង ។
 ពួកអ្នកនិពន្ធនៅប្រាជ្ញាខ្លះដែលធ្លាប់ជាសត្រូវស្តីអុស្ក់នោះ បានរើសយក
 សម្តីពួកយ៉ាហ្វិឌីនេះមកទម្លាក់លើកស្តីអុស្ក់ ថាជាសម្តីរបស់ស្តីអុស្ក់
 ក្នុងគោលបំណងបង្ខូចកេរ្តិ៍ឈ្មោះ ។

តំណែងសាស្ត្រាយោលតាមទ្រឹស្តីស្តីអុស្ក់

អនុវត្តតាមព្រះគម្ពីរអាននិងព្រះស៊ុនណាស្ក់ និងដោយផ្អែកលើហ្វាឌីស្ត្រ
 ព្រះរាជកុលដ្ឋានរបស់ព្រះសាស្ត្រា صلى الله عليه وسلم ស្តីអុស្ក់មិនត្រឹមតែចាត់ទុក
 មូហ្វាម៉ាដូ អ៊ីបនូ អុប្កុលឡោះហ្ន៎ صلى الله عليه وسلم ជាព្រះសាស្ត្រា صلى الله عليه وسلم ពិតប្រាកដដែល
 អល់ឡោះហ្ន៎ عليه السلام តែងតាំងជាព្រះសាស្ត្រាសាកលប៉ុណ្ណោះទេ ពួកគេចាត់ទុក
 ព្រះអង្គ صلى الله عليه وسلم ជាព្រះសាស្ត្រា صلى الله عليه وسلم ចុងក្រោយបង្អស់ (ខ្ញុំតាំ អាល់-
 អាន់ណាប៊ីយ៉ាអ៊ី (خاتم الأنبياء) និងជាព្រះរាជសាសនៈទូតថ្លៃថ្លាបំផុត ។

អុលី អ៊ីបនូ អាប៊ី ត្នីលីប صلوات الله عليه والسلام អ៊ីម៉ាស្តីអុស្ក់ បានធ្វើជាកសិណសាក្សីថា
 នេះជាការពិត ជាឱឡារីកថា៖

«وأشهد أن لا إله إلا الله وحده لا شريك له وأشهد أن محمداً عبده ورسوله، خاتم

³⁰³ ស៊ីរ៉ាត្នី អាល់-បាក្តីរ៉ាត្នី 2:97 ។

النبيين وحجة الله على العالمين»

"ខ្ញុំសូមប្តេជ្ញាថាពុំមានព្រះទេក្រៅពីអល់ឡោះប្លាំ ព្រះតែមួយគត់ ព្រះអង្គ ពុំមានដៃគូឡើយ ។ ខ្ញុំសូមប្តេជ្ញាថាមូហាំម៉ាដ្ឋ ជាបាវរបម្រើនិងជាព្រះសាស្តារបស់ព្រះអង្គ ជាព្រះសាស្តាចុងក្រោយបង្អស់និងជាព្រះភ័ស្តុតាងរបស់អល់ឡោះប្លាំសម្រាប់ពិភពទាំងពួង ។"³⁰⁴

អ៊ីម៉ាអាស្លុ-ស្ត្រីខ្ចីកូ មានវចនៈដែរថា៖

« لم ينبعث الله عزوجل من العرب إلا خمسة أنبياء: هوداً وصالحاً وإسماعيل وشعيباً ومحمداً خاتم النبيين - صلى الله عليه وآله وسلم»

"ក្នុងចំណោមពួកអារ៉ាប់ អល់ឡោះប្លាំបានតែងតាំងតែសាស្តាប្រាំអង្គទេគឺ៖ហ្វីដ្ឋ, ស្ត្រីលីហ្វ, អ៊ីសម៉ាអ៊ីល, ស្ត្រីអ៊ែប៍ និង មូហាំម៉ាដ្ឋជាសាស្តាចុងក្រោយបង្អស់ ។"³⁰⁵

ហ្វាខ្ចីស្ត្រីនេះបញ្ជាក់យ៉ាងច្បាស់លាស់ថាការចោទប្រកាន់ គួរឲ្យស្តាប់ខ្ពើមនេះជាការនិយាយបង្អួច ហើយស្ត្រីអ្នកសុំចាត់ទុក មូហាំម៉ាដ្ឋ អ៊ីបនូអាប់ខុលឡោះប្លាំ ជាព្រះសាស្តាចុងក្រោយបង្អស់របស់អល់ឡោះប្លាំ ។³⁰⁶

³⁰⁴ សូមមើលសៀវភៅ ណាស្ត្រូយុស-សាអ៊ុដ្តាស្ត្រី (نهج السعادة) (បោះពុម្ពនៅប្រៃសណីយ៍) ជុំទី ១ ទំព័រ ១៨៨ ។ សូមមើលសៀវភៅ អាល់-កាហ្វី (បោះពុម្ពនៅតេហេរ៉ង់ លើកទី ២ ឆ្នាំ 1389 ស.ហ.) ជុំទី ៨ ទំព័រ ៦៧ ។

³⁰⁵ សូមមើលសៀវភៅ ប៊ីហ្គារ អាល់-អាន់រ៉ាវ (بحار الأنوار) (បោះពុម្ពនៅប្រៃសណីយ៍ លើកទី ២ ឆ្នាំ 1403 ស.ហ.) ជុំទី ១១ ទំព័រ ៤២ ។

³⁰⁶ ចង់បានព័ត៌មានបន្ថែមស្តីអំពីទ្រឹស្តីស្ត្រីអ្នកសុំ រឿងព្រះសាស្តាចុងក្រោយបង្អស់ សូមមើលសៀវភៅរបស់បណ្ឌិត យ៉ុក្ត្តហ្វារ ស៊ីបហ្វានី (جعفر سبحانى) ម៉ាហ្វាហ្វីម អាល់-គូរអាន (مفاهيم القرآن) ។

ស្តីអ្នកសុំទាំងអស់ក្នុងលោកចាត់ទុកឃ្លីបរអ៊ីល(عليه السلام)ជាបុគ្គលសច្ចៈ និងជា
 បុគ្គលស្មោះត្រង់ក្នុងការនាំព្រះរាជសារ ហើយចាត់ទុក មូហាំម៉ាដ្ឋ អ៊ីបនូ
 អាប់ខុលឡោះហ្វី(عليه وآله)ជាព្រះសាស្តា(عليه وآله)ពេញច្បាប់ និងជាព្រះសាស្តាចុង
 ក្រោយបង្អស់របស់អល់ឡោះហ្វី(عليه وآله) ឯអាលី អ៊ីបនូ អាប៊ី ត្រីលីប(عليه وآله)ជាអ្នក
 ស្នងព្រះសាស្តា(عليه وآله) និងជាអ្នកបំពេញតាមព្រះបណ្តាំរបស់ព្រះសាស្តា
 1

គឺឃើញឡើងនូវហ្វាត្វាខ្លីស្រមួយ ដែលអាស្ត់លុល-ស៊ុនណាស្ត់និងស្តីអ្នកសុំ
 មូលមតិគ្នាថាជាហ្វាត្វាខ្លីស្រពិត ដែលមាននៅក្នុងសៀវភៅដែលគួរទុកចិត្ត
 បានរបស់រៀងៗខ្លួន ។ គេហៅហ្វាត្វាខ្លីស្រនោះថា "ហ្វាត្វាខ្លីស្រ អាល់-
 ម៉ាន់ស្តីឡាស្ត់ حديث المنزلة" ដែលរាយការណ៍ថាបន្ទាប់ពីបានប្រកាសឲ្យ
 ដឹងថាព្រះអង្គ(عليه وآله)ជាព្រះសាស្តាចុងក្រោយបង្អស់ ព្រះសាស្តា(عليه وآله)បាន
 បង្ហាញខ្លួនអាលី(عليه وآله)ជាអ្នកស្នងព្រះអង្គ(عليه وآله) និងជាអ្នកបំពេញតាមព្រះ
 បណ្តាំរបស់ព្រះអង្គ(عليه وآله) ។ ព្រះអង្គ(عليه وآله)ប្រាប់អាលី(عليه وآله)ថា៖

«أما ترضى أن تكون مّي بمنزلة هارون من موسى إلا أنه لاني بعدي»

"អ្នក(عليه وآله)មិនពេញចិត្តទេ អ្នក(عليه وآله)និងខ្ញុំ(عليه وآله) ដូចហ្វារូននិងមូសា(عليه وآله)និងមូសា(عليه وآله)
 ដែរ លើកលែងតែនឹងពុំមានសាស្តាទេអត់ពីខ្ញុំ(عليه وآله)ទៅ?"³⁰⁷

³⁰⁷ ហ្វាត្វាខ្លីស្រនេះមាននៅក្នុងសៀវភៅយោងច្រើន ដូចជានៅក្នុង ស្ត្រីហ្វីហ្វ អាល់-
 ហ្វីខ្វីវី (បោះពុម្ពនៅឯស៊ីបត៍) ជុំទី ៦ "បាប់ កុស្ត់វ៉ាស្ត់ តាប៊ុក (عزوة تبوك)" ទំព័រ ៣;
 នៅក្នុង ស្ត្រីហ្វីហ្វ មុស្តីម (បោះពុម្ពនៅអេស៊ីបត៍) ជុំទី ៧ "បាប់ ហ្វាដ្ឋីអ៊ីល អាលី
 អ៊ីបនូ អាប៊ី ត្រីលីប" ទំព័រ ១២០; នៅក្នុង ស្វីណាន់ អ៊ីបនូ ម៉ាយ៉ាស្ត់ (បោះពុម្ពនៅ
 អេស៊ីបត៍) ជុំទី ១ "បាប់ ហ្វាដ្ឋីអ៊ីល អាស្ត់ហាប់ អាន់-ណាប៊ី (فضائل أصحاب النبي)"
 ទំព័រ ៥៥; នៅក្នុង មុសតាដ្ឋរីក អាល់-ហ្វាគីម (បោះពុម្ពនៅប្រេស្ត) ជុំទី ៣ ទំព័រ
 ១០៩; នៅក្នុង មុសណាដ្ឋ អាស្ត់ម៉ាដ្ឋ អ៊ីបនូ ហ្វាន់បាល់ ជុំទី ១ ទំព័រ ១៧០,
 ១៧៧, ១៧៩, ១៨២, ១៨៤-១៨៥, ជុំទី ៣ ទំព័រ ៣២; នៅក្នុង ស្ត្រីហ្វីហ្វ កៀវមីស្តី
 (បោះពុម្ពនៅប្រេស្ត) "បាប់ ម៉ាណាគីប អាលី អ៊ីបនូ អាប៊ី ត្រីលីប" ជុំទី ៥ ទំព័រ ២១;

ហ្មឌីស្ត្រនេះដែលអ្នកប្រាជ្ញទាំងអស់ទទួលស្គាល់នោះ ទាំងស៊ុននី ទាំងស្តីអ៊ុស្ត យោលតាមបណ្តាញអ្នករាយការណ៍ ជាកសិណសាក្សីបញ្ជាក់ថា ទ្រឹស្តីស្តីអ៊ុស្តជាទ្រឹស្តីត្រឹមត្រូវពាក់ព័ន្ធនឹងចំណុចពីរគឺ៖

១. មូហ្វាម៉ាដូ អ៊ីបនូ អ៊ុប៊ុលឡោះហ្គា صلوات الله عليه وآله ជាព្រះសាស្តាជាទីស្រឡាញ់បង្អស់របស់អល់ឡោះហ្គា رحمته និងជាសាស្តាចុងក្រោយបង្អស់ដែលត្រូវតែងតាំងឡើងជាសាស្តាសាកល អត់ពីព្រះអង្គ صلوات الله عليه وآله ទៅពុំមានសាស្តាទៀតទេ ។

២. អុលី អ៊ីបនូ អ៊ុប៊ី ត្រីលីប صلوات الله عليه وآله ជាអ្នកស្នងព្រះសាស្តា صلوات الله عليه وآله ជាអ្នកបំពេញតាមព្រះបណ្តាំព្រះអង្គ صلوات الله عليه وآله និងជាខ្ញុំលិហូរបស់មុស្លីមទាំងអស់អត់ពីព្រះអង្គ صلوات الله عليه وآله ទៅ ។

សំណួរ ៣១ - អ្វីទៅគោលការណ៍តាគីយ៉ាស្ត ?

ចម្លើយ

តាគីយ៉ាស្ត (تقية) មានន័យថាលាក់ជំនឿរបស់ខ្លួនពីសត្រូវ ដើម្បីចៀសវាង

នៅក្នុង អាល់-ម៉ាណាត្រីប របស់លោក អ៊ីបនូ មូក្តីស្យាលី (បោះពុម្ពនៅប្រៃរូត ឆ្នាំ 1403 ស.ហ.) ទំព័រ ២៧; នៅក្នុង ប៊ីហ្គារ អាល់-អាស៊ីរ (بحار الأنوار) (បោះពុម្ពនៅប្រៃរូតលើក ទី ២ ឆ្នាំ 1403 ស.ហ.) ជុំទី ៣៧ ទំព័រ ២៥៤; នៅក្នុង ម៉ាអុនី អាល់-អាភ្នុបារ (معاني الأخبار) របស់ ស្តែខ្នី អាស្ត្រូ-ស្ត្រីខ្នុក្វិ (الشيخ صدوق) (បោះពុម្ពនៅប្រៃរូត ឆ្នាំ 1399 ស.ហ.) ទំព័រ ៧៤; នៅក្នុង កាន់ស្ត អាល់-ហ្គាវីអ៊ីដ្ត (كنز الفوائد) (បោះពុម្ពនៅប្រៃរូត ឆ្នាំ 1405 ស.ហ.) ជុំទី ២ ទំព័រ ១៦៨ ជាដើម ។

ការខូចខាតផ្នែកសាសនា ហើយនេះជាកាតព្វកិច្ចសាសនាមួយរបស់ មុស្លីមគ្រប់រូបដែលគួរអានដាក់មកជាច្បាប់ ។

មានអាយ៉ាស់គួរអានច្រើនស្តីអំពីរឿងនេះគឺ៖

لَا يَتَّخِذِ الْمُؤْمِنُونَ الْكَافِرِينَ أَوْلِيَاءَ مِنْ دُونِ الْمُؤْمِنِينَ وَمَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ فَلَيْسَ مِنَ اللَّهِ فِي شَيْءٍ إِلَّا أَنْ تَتَّقُوا مِنْهُمْ تُقَاتِلُوا

"ចូរបណ្តាអ្នកមានសទ្ធាជ្រះថ្លាកុំយកបណ្តាអ្នកបដិសេធសទ្ធាជាមិត្ត ក្រៅ ពីបណ្តាអ្នកមានសទ្ធា[ដូចគ្នា] ។ អ្នកណាធ្វើបែបនេះ អ្នកនោះផ្តាច់ទំនាក់ ទំនងពីអស់ឡោះហ្ន៎ លើកលែងតែពួកអ្នកការពារខ្លួនព្រោះខ្លាច[មាន គ្រោះថ្នាក់ពី]ពួកនោះ ៣:២៨ ។"³⁰⁸

អាយ៉ាស់នេះបញ្ជាក់ថាមិនអនុញ្ញាតឲ្យចងមិត្តភាពជាមួយសត្រូវទេ លើក លែងតែក្នុងន័យតាគីយ៉ាស់ (គឺលាក់លទ្ធិរបស់ខ្លួន) ដើម្បីរួចជីវិត ឬដើម្បី ចៀសវាងគ្រោះថ្នាក់ ។ ក្នុងករណីនេះ គេអនុញ្ញាតឲ្យចងមិត្តភាពនិងស្រុះ ស្រួលជាមួយពួកសត្រូវ ។

مَنْ كَفَرَ بِاللَّهِ مِنْ بَعْدِ إِيمَانِهِ إِلَّا مَنْ أُكْرِهَ وَقَلْبُهُ مُطْمَئِنٌّ بِالْإِيمَانِ وَلَكِنْ مَنْ شَرَحَ بِالْكُفْرِ صَدْرًا فَعَلَيْهِمْ غَضَبٌ مِنَ اللَّهِ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ

"អ្នកដែលមិនមានសទ្ធាចំពោះអស់ឡោះហ្ន៎ទេ ក្រោយពីមានសទ្ធា [ចំពោះព្រះអង្គ] លើកលែងតែបុគ្គលណាដែលត្រូវគេបង្ខិតបង្ខំខណៈ ដែលដូចចិត្តអ្នកនោះនៅតែជឿស្មោះជានិច្ច ។ តែបុគ្គលណាដែលបើក ចិត្តទទួលការបដិសេធសទ្ធា ព្រះពិរោធអស់ឡោះហ្ន៎នឹងធ្លាក់មកលើជន

³⁰⁸ សូរ៉ាហ៍ អាលី អ៊ីមរ៉ន 3:26 ។

ទាំងនោះ ហើយពួកគេនឹងទទួលរងទណ្ឌកម្មធ្ងន់ ១៦:១០៦ ។³⁰⁹

អស់លោកអ្នកបកស្រាយគួរអាន (مفسرون មូហ្វាស់ស្វីរូន) បានរាយការណ៍ អំពីមូលហេតុនៃការដាក់អាយ៉ាស៊ុននេះមកថា ថ្ងៃមួយ អ៊ុម៉ារ អ៊ីបនូ យ៉ាសៀវ និងឪពុកម្តាយត្រូវសត្រូវនិងពួកបដិសេធសទ្ធាចាប់ខ្លួន បង្ខំឲ្យ អស់លោកបោះបង់ចោលអ៊ីស្លាមហើយព្រមទៅជាអ្នកបដិសេធសទ្ធា និង ទៅជាអ្នកហ៊ុនហាយ (ស្ត្រីរិក) ។ មិត្តរបស់អ៊ុម៉ារនៅតែជឿអស់ឡោះហ្គ័រ (عجل) មួយគត់និងព្រះសាស្ត្រា (صلى الله عليه وآله) ដដែល ។

ដូច្នេះ ពួកគេមួយចំនួនបានស្លាប់ក្នុងនាមជំនឿរបស់ខ្លួន រីឯមួយចំនួន ទៀតត្រូវសត្រូវធ្វើទណ្ឌកម្ម ។ ដើម្បីកុំឲ្យសត្រូវធ្វើទុក្ខ អ៊ុម៉ារក៏បានថាអ្វី ដែលសត្រូវចង់ឲ្យលោកថា ផ្ទុយពីក្នុងចិត្តលោក ។ ហេតុដូច្នេះ ពួកសត្រូវ ក៏បានដោះលែងលោក ។ ពេលលោកជួបព្រះសាស្ត្រា (صلى الله عليه وآله) អស់ឡោះហ្គ័រ (عجل) លោកមានការស្តាយក្រោយនិងមាការខូចចិត្តខ្លាំង ដែលបានថាអ្វីដែល លោកបានថានោះ ។ ដូច្នេះ ព្រះសាស្ត្រា (صلى الله عليه وآله) បានលួងលោមលោក ហើយ អាយ៉ាស៊ុនខាងលើនេះត្រូវបានដាក់មក ។³¹⁰

អាយ៉ាស៊ុននេះនិងអ្នកបកស្រាយគួរអានរាយការណ៍ថា អ៊ីស្លាមអនុញ្ញាតឲ្យ លាក់លទ្ធិរបស់ខ្លួនដើម្បីចផុតពីការស្លាប់ និងរួចផុតពីការខូចខាតផ្លូវ កាយនិងចិត្ត ក្នុងសម័យព្រះសាស្ត្រា (صلى الله عليه وآله) ។

កាលពួកស្តេចខ្ញុំលិហ្វត្រកូលអ៊ុម៉ែយ៉ាស៊ុន និងអុបាយ៉ាស៊ុនធ្វើបាបនិង

³⁰⁹ សូរ៉េត្ត អាន់-ណាស៊ុល 16:106 ។

³¹⁰ សូមមើលសៀវភៅរបស់លោក យ៉ូឡាល់ អាដ្លុ-ខ្លីន អាស់-ស៊ុយទ្វី អាដ្លុ-ខ្លីរ អាល់-ម៉ាន់ស្វីរ (الدر المنثور) (បោះពុម្ពនៅប៊ែរត) ជុំទី ៥ ទំព័រ ១៣១ ។

កាប់សម្លាប់ស្ត្រីអូស្តូ³¹¹ ពួកស្ត្រីអូស្តូតែងតែធ្វើតាគីយ៉ាស្តូតាមបញ្ជាគូរអាន ដោយលាក់ជំនឿរបស់ខ្លួន ។ ពួកគេបានធ្វើដូច្នោះដើម្បីការពារជីវិតខ្លួន ឯងនិងបងប្អូនមុស្លីមដែរនៅក្នុងស្ថានភាពលំបាកនោះ ។

ពិតប្រាកដណាស់ នៅក្នុងស្ថានភាពកៀបសង្កត់ផ្តាច់ដង្ហើមបែបនេះ ស្ត្រីអូស្តូពុំមានមធ្យោបាយការពារជីវិតពីការកាប់សម្លាប់ ផ្សេងពីការធ្វើ តាគីយ៉ាស្តូទេ ។ ដូច្នោះហើយ កាលពួកស្តេចអាក្រក់អន្សតិរិយនិងបណ្តា ភ្នាក់ងារបានឈប់កាប់សម្លាប់ស្ត្រីអូស្តូនោះ បានជាស្ត្រីអូស្តូឈប់ធ្វើ តាគីយ៉ាស្តូ ។

ត្រូវកត់សម្គាល់ថា មិនមានតែស្ត្រីអូស្តូទេដែលធ្វើតាគីយ៉ាស្តូនោះ ។ ការពិត មុស្លីមឯទៀតក៏ប្រើតាគីយ៉ាស្តូដើម្បីការពារខ្លួនពីសត្រូវស្លាប់របស់ ដែរដែលបៀតបៀនមុស្លីមគ្រប់មាស្តូហ្វាប៊ូ ដូចជាពួក *ខ្វីរ៉ូយី* (خارجي) និង រដ្ឋបាលសង្កត់សង្កិនជាដើមដែលប្រើមធ្យោបាយមិនស្របច្បាប់ ។ ពេល ឃើញថាពុំអាចតទល់នឹងពួកសត្រូវបានទេ មុស្លីមលាក់ជំនឿរបស់ខ្លួន ដើម្បីការពារជីវិត ។

បើសមាជិកសហគមន៍មុស្លីម និងម៉ាស្តូហ្វាប៊ូទាំងអស់យោគយល់គ្នាទៅ វិញទៅមកនិងរូបរួមគ្នាមែន មុស្លីមទាំងអស់នឹងមិនចាំបាច់ត្រូវប្រើ តាគីយ៉ាស្តូទេ ។

³¹¹ ចង់បានព័ត៌មានស្តីអំពីការកាប់សម្លាប់ស្ត្រីអូស្តូ ដោយស្តេចខ្ព័លិហ្វត្រកូល អូម៉ែយ៉ាស្តូនិងអូបាស៊ីយ៉ាស្តូ សូមមើលសៀវភៅរបស់លោក អាហ្វិល-ហ្វារ៉ូច៍ អាល់-អ៊ីស្ត្រាហ្វានី (أبو الفرج الإصهاني) *ម៉ាក្វីទីល អាល់-ត្វីលីប៊ីយីន* (مقاتل الطالبيين); សូមមើលសៀវភៅរបស់ អូឡាម៉ាស្តូ អាមីនី (اميني) *ស្ត្រីហ្វាដាអ៊ី អាល់- ហ្វាដាអ៊ី* (شهداء الفضيلة); សូមមើលសៀវភៅរបស់លោក មូហ្វាម៉ាដូ យ៉ាដាដូ មុកុនីយ៉ាស្តូ *អាល់-ស្ត្រីអូស្តូ វ៉ាល់-ហ្វាគីមុន* ។

សេចក្តីសរុប

អាស្រ័យសេចក្តីវាយការណ៍ខាងលើនេះ យើងអាចសម្រេចបានថា៖

១. តាគីយ៉ាស៊ូ មានឫសកែវនៅក្នុងព្រះគម្ពីរគួរអាននិងនៅក្នុងទង្វើរបស់ បណ្តាសាវកព្រះសាស្តា ﷺ ហើយព្រះសាស្តា ﷺ បាននុញ្ញាឲ្យប្រើ តាគីយ៉ាស៊ូ ក្នុងសម័យដើមអ៊ីស្លាម ។

២. មូលហេតុដែលស្ត្រីអូស៊ូប្រើតាគីយ៉ាស៊ូនោះគឺ ដើម្បីចុះផុតពីការកាប់ សម្លាប់ដែលគេប្រព្រឹត្តិមកលើខ្លួន ពីការសង្កត់សង្កិននិងការព្យាបាទ ដែលគេប្រព្រឹត្តិមកលើម៉ាស៊ូហ្វាប្រាប់នេះ ។

៣. មិនត្រឹមតែស្ត្រីអូស៊ូទេដែលប្រើ តាគីយ៉ាស៊ូ ម៉ាស៊ូហ្វាប្រាប់មុស្លីមឯទៀតក៏ ប្រើតាគីយ៉ាស៊ូដែរ ។

៤. គោលដៅរបស់ តាគីយ៉ាស៊ូ មិនត្រឹមតែលាក់ជំនឿអ៊ីស្លាមពីពួក បដិសេធសទ្ធាប័ណ្ណោះទេ តែគោលការណ៍របស់តាគីយ៉ាស៊ូគឺការពារជីវិត មុស្លីមទាំងឡាយ បិទបាំងជំនឿផ្ទាល់ខ្លួនពីសត្រូវស្លាប់រស់ ពេលគេពុំមាន មធ្យោបាយតស៊ូនឹងសត្រូវនោះ ។

សំណួរ ៣២ - ហេតុអ្វីម៉ាស៊ូហ្វាប្រាប់យ៉ាកូប្យាវីជាម៉ាស៊ូហ្វាប្រាប់ របស់រដ្ឋមន្ត្រីរបស់សាធារណរដ្ឋអ៊ីស្លាម នៃប្រទេស អ៊ីរ៉ង់ ?

ចម្លើយ

ពិតណាស់ រដ្ឋមន្ត្រីសាធារណរដ្ឋអ៊ីស្លាមអ៊ីរ៉ង់គោរពម៉ាស៊ីនប្តាប់មុស្លីមទាំងអស់ តែម៉ាស៊ីនប្តាប់មុស្លីមទាំងអស់ ដូចជាម៉ាស៊ីនប្តាប់យ៉ាកូប៊ាហ្វី ម៉ាស៊ីនប្តាប់ម៉ាលីគី ម៉ាស៊ីនប្តាប់ស្តាហ្វីអ៊ី ម៉ាស៊ីនប្តាប់ហ្វាន់បាលី ម៉ាស៊ីនប្តាប់ហ្វាណាហ្វី ។ល។ មិនមានច្បាប់ដូចគ្នាទេ ទាំងរឿងផ្ទាល់ខ្លួននិងរឿងសហគមន៍ ហើយមាននីតិក្រមមួយចំនួនខុសគ្នា ។

ម្យ៉ាងទៀត ដើម្បីបង្កើតច្បាប់និងរៀបចំវិន័យនានាសម្រាប់សហគមន៍ចាំបាច់ត្រូវតែមានការចុះសម្រុងគ្នា ។

ដូច្នោះ មានតែម៉ាស៊ីនប្តាប់អ៊ីស្លាមមួយទេដែលត្រូវទទួលស្គាល់ជាប្រភព (គឺគំរូ) សម្រាប់អនុម័តច្បាប់ក្នុងសហគមន៍ ពីព្រោះ ប្រសិនបើមានប្រភពនីតិក្រមផ្សេងៗគ្នា ការចុះសម្រុងគ្នានិងការរៀបចំឲ្យមានរបៀបរបបនោះ ច្បាស់ជាពុំបានសម្រេចឡើយ ។

អាស្រ័យហេតុនេះ មានតែម៉ាស៊ីនប្តាប់អ៊ីស្លាមមួយទេដែលមានគំរូ (គឺស្តង់ដារ) ត្រឹមត្រូវដែលត្រូវទទួលស្គាល់ជាប្រភព (គឺយកជាគំរូ) ដើម្បីបង្កបង្កើតច្បាប់និងបទបញ្ញត្តិសម្រាប់សង្គម ដូច្នោះ នឹងអាចទប់ស្កាត់ចលាចលនិងការមិនចុះសម្រុងគ្នាបាន ដែលអាចនឹងកើតឡើងបាននៅក្នុងនីតិក្រមរបស់ប្រទេសនីមួយៗ ។ អាស្រ័យហេតុនេះ នឹងអាចបង្កើតឡើងបាននូវបទបញ្ញត្តិនានាសមស្របនឹងច្បាប់ ទាំងក្នុងសហគមន៍ ទាំងក្នុងវិស័យឯទៀត ។

លក្ខខណ្ឌសម្រាប់ជ្រើសរើសម៉ាស៊ីនប្តាប់យ៉ាកូប៊ាហ្វី

សំណួរឯទៀតដែលត្រូវសួរគ្រងនេះគឺ៖ មានលក្ខខណ្ឌអ្វីខ្លះដើម្បីជ្រើសរើសយកម៉ាស៊ីនប្រាប់យ៉ូកុហ្វីក្នុងចំណោមម៉ាស៊ីនប្រាប់អ៊ីស្លាមឯទៀត ជាប្រភព (គឺយកជាគំរូ) នៃច្បាប់និងនៃបទបញ្ញត្តិរបស់ប្រទេស ?

ចម្លើយសំណួរនេះច្បាស់ក្រឡែតតែម្តង គឺ៖ ប្រជារាស្ត្រអ៊ីរ៉ង់ភាគច្រើនជាមុស្លីមកាន់ម៉ាស៊ីនប្រាប់យ៉ូកុហ្វី ពួកគេដកស្រង់ករណីយកិច្ចផ្ទាល់ខ្លួន និងករណីយកិច្ចសហគមន៍ពីម៉ាស៊ីនប្រាប់នេះ ។ ដូច្នោះ ពិតប្រាកដណាស់ជម្រើសយកម៉ាស៊ីនប្រាប់យ៉ូកុហ្វីជាម៉ាស៊ីនប្រាប់របស់ប្រទេស ជាផ្លូវច្បាប់នោះជាការធម្មតាទេ នៅក្នុងរដ្ឋធម្មនុញ្ញសាធារណរដ្ឋអ៊ីស្លាមអ៊ីរ៉ង់នោះ ហើយជាការចុះសម្រុងគ្នាជាមួយគំរូស្តង់ដារសមហេតុផល និងសមស្របតាមច្បាប់ ។

ឋានៈរបស់ម៉ាស៊ីនប្រាប់អ៊ីស្លាមឯទៀត និងសេចក្តីគោរពចំពោះម៉ាស៊ីនប្រាប់ទាំងនោះ

រដ្ឋធម្មនុញ្ញសាធារណរដ្ឋអ៊ីស្លាមអ៊ីរ៉ង់ ដែលជ្រើសយកម៉ាស៊ីនប្រាប់យ៉ូកុហ្វីជាម៉ាស៊ីនប្រាប់ផ្លូវច្បាប់នោះ តែងតែគោរពនិងផ្តល់កិត្តិយសដល់ម៉ាស៊ីនប្រាប់ឯទៀត ដូចជាម៉ាស៊ីនប្រាប់ស្វាហ្វីអ៊ី, ហ្វាន់បាលី, ហ្វាណាហ្វី, ម៉ាលីគី និង ស្វែខ្វី ជាដើម ។ ការពិត បណ្តាអ្នកកាន់ម៉ាស៊ីនប្រាប់ទាំងនេះ អាចអនុវត្តតាមនីតិក្រមហ្វីក្វោះត្រូវរបស់ម៉ាស៊ីនប្រាប់ខ្លួនបានដោយសេរី ក្នុងវិស័យ៖

- ១. អនុវត្តិពិធីក្នុងសាសនា
- ២. ការអប់រំនិងការសិក្សាសាសនា
- ៣. អនុវត្តិកិច្ចផ្ទាល់ការខ្លួន

៤. កិច្ចការសាសនាពិសេស ដូចជា អាពាហ៍ពិពាហ៍ ការលែងលះគ្នា ការស្នងមរតក ជាដើម ។

លើសពីនេះ នៅក្នុងតំបន់ដែលមានប្រជានិករកាន់ម៉ាស៊ីនប្តាប់ណាមួយខាងលើនេះ បទបញ្ជា (វិន័យ) ចំពោះតំបន់នោះដាក់អនុម័តដោយក្រុមព្រឹក្សានៃតំបន់នោះចុះសម្រុងនឹងម៉ាស៊ីនប្តាប់នោះ រីឯសិទ្ធិរបស់បណ្តាអ្នកកាន់ម៉ាស៊ីនប្តាប់ឯទៀតក៏បានទទួលការគោរពដែរ ។

ដើម្បីបំភ្លឺសំណួរនេះ យើងសូមលើកឡើងនូវ ជំពូក 12 មាត្រា 1 នៃ រដ្ឋធម្មនុញ្ញសាធារណរដ្ឋអ៊ីស្លាមអ៊ីរ៉ង់ គឺ៖

"សាសនាផ្លូវច្បាប់របស់អ៊ីរ៉ង់គឺអ៊ីស្លាមក្រោមឱវាទម៉ាស៊ីនប្តាប់ ស្ត្រីអ៊ុស្តុអ៊ីស្ត្រណា អ៊ុស្តុស្តារី (شیعة اثناء عشری) (ស្ត្រីអ៊ុស្តុតាមដប់ពីរអ៊ីមាំ) ។ នេះគឺគោលការណ៍មិនអាចកែប្រែបាន ចំណែកឯម៉ាស៊ីនប្តាប់ឯទៀតដូចជា ម៉ាស៊ីនប្តាប់ហ្គាណាហ្វី, ស្តាហ្វីអ៊ី, ម៉ាលីគី, ហ្វាន់បាលី និង ស្វែឌីត្រូវបានទទួលការគោរពទាំងស្រុង បណ្តាអ្នកកាន់ម៉ាស៊ីនប្តាប់ទាំងនេះមានសេរីភាពពេញទីក្នុងការអនុវត្តតាមច្បាប់ម៉ាស៊ីនប្តាប់ខ្លួន ដូចជាពិធីក្នុងសាសនា ការអប់រំនិងការសិក្សាសាសនា រឿងផ្ទាល់ខ្លួនដូចជា អាពាហ៍ពិពាហ៍ ការលែងលះគ្នា ការស្នងមរតក ឬក្នុងរឿងក្តីក្តាជាដើម ។ គ្រប់តំបន់ដែលមានបណ្តាអ្នកកាន់ម៉ាស៊ីនប្តាប់នោះភាគច្រើន វិន័យច្បាប់របស់តំបន់នោះចុះសម្រុងនឹងម៉ាស៊ីនប្តាប់នោះ នៅក្នុងក្របខណ្ឌអំណាចរបស់ក្រុមប្រឹក្សានៃតំបន់នោះ ដោយមានការធានាសិទ្ធិមុស្លីមដែលកាន់ម៉ាស៊ីនប្តាប់ឯទៀត ។"

ជំពូកច្បាប់នេះបញ្ជាក់យ៉ាងច្បាស់ នូវការគោរពលក្ខន្តិកម៉ាស៊ីនប្តាប់អ៊ីស្លាមទាំងអស់នៅក្នុងរដ្ឋធម្មនុញ្ញសាធារណរដ្ឋអ៊ីស្លាមអ៊ីរ៉ង់ ។

សំណួរ ៣៣ - តើស្ត្រីអាស្ក់ចាត់ទុកស្រីឡាត្ត់អាល់-វ៉ាតៀរជា
ស្រីឡាត្ត់វ៉ាយ៉ូបទេ ?

ចម្លើយ

ស្រីឡាត្ត់ អាល់-វ៉ាតៀរ នៅក្នុងចំណោមស្រីឡាត្ត់ ណាហ្ស៊ីឡាស្ក់ បាន
សេចក្តីថាស្រីឡាត្ត់មិនចាំបាច់ពេលយប់ ហើយវាជាទង្វើស្វីណាត្ត់មួយ
ដែលមុស្លីមទាំងឡាយដែលតាមព្រះសាស្ត្រា^{صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم}នោះតែងតែធ្វើ តែអស់
លោកអ្នកនីតិសាស្ត្រស្ត្រីអាស្ក់ (ហ្ស៊ីក្វីហ្គា) ដោយផ្អែកលើព្រះគម្ពីរគួរអាន
និងព្រះស៊ុនណាស្ក់ព្រះសាស្ត្រា^{صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم}មានប្រសាសន៍ថាស្រីឡាត្ត់ អាល់-
វ៉ាតៀរ មិនមែនជាទង្វើចាំបាច់ (វ៉ាយ៉ូប) សម្រាប់អ្នកណាមួយទេ លើក
លែងតែសម្រាប់ព្រះសាស្ត្រា^{صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم} ផ្ទាល់តែម្តង ។

អាឡាម៉ាស្ក់ អាល់-ហ្ស៊ីលី (العلامة الحلي) បានរាយការណ៍ចិតសិបលក្ខណៈ
ពិសេសរបស់ព្រះសាស្ត្រា^{صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم}នៅក្នុងសៀវភៅលោក ដែលមានចំណង
ជើងថា តាស្ក់គីរ៉េត្ត អាល់-ហ្ស៊ីក្វីហ្គាអ៊ី (تَذَكِرَةُ الْعُقَّهَاء) លោកបានចាប់ផ្តើម
មានប្រសាសន៍ថា៖

«فإنما الواجبات عليه دون غيره من أمته أمور: الف - السَّوَّاءُ، ب - الوتر، ج -
الأضحية. روي عنه - صَلَّى اللهُ عليه (وآله) وسلم - أنه قال: ثلاث كتب عليّ ولم
تكتب عليكم: السَّوَّاءُ والوتر والأضحية...»

"អ្វីដែលជាករណីយកិច្ចចំពោះតែព្រះសាស្ត្រា^{صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم} មិនមែនជាករណីយកិច្ច
ចំពោះអ្វីម្យ៉ាងព្រះអង្គ^{صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم}ទេនោះ គឺការដុសធ្មេញដោយឈើដុសធ្មេញ
(មីសវ៉ាក់ (مسواك), ស្រីឡាត្ត់ អាល់-វ៉ាតៀរ និង ពលីទាន ។"

គេបានរាយការណ៍តមកពីព្រះសាស្ត្រា صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم អស់ឡោះហ្ន៎ عز وجل ថា ព្រះអង្គ صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم មានព្រះវចនៈថា៖ "អ្វីដែលជាករណីយកិច្ចចំពោះខ្លួនខ្ញុំ صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم នោះមានបីគឺ៖ ដុសធ្មេញជាមួយឈើមីសរ៉ាក់, ស្រ្តីឡាតុំអាល់-វ៉ាតៀវ និងធ្វើពលីទាន ។"³¹²

ដូច្នេះ ស្រ្តីឡាតុំអាល់-វ៉ាតៀវ យោលតាមទ្រឹស្តីស្ត្រីអុស្តុ ជាករណីយកិច្ច (គឺវ៉ាយ៉ូប) សម្រាប់ព្រះសាស្ត្រា صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم ហើយជាស្វីណាតុំសប្រាប់មុស្លីមឯទៀត ។

សំណួរ ៣៤ - តើជឿថាអស់ព្រះសន្តបុគ្គលជំនិតរបស់អស់ឡោះហ្ន៎ عز وجل (អេលីយ៉ាអ៊ីអស់ឡោះហ្ន៎ عز وجل) មានឥទ្ធិឫទ្ធិនោះជាបទហ៊ុនហាយ (គឺស្ត្រីរិក) ទេ ?

ចម្លើយ

ពិតប្រាកដណាស់ថាពេលគេសូមឲ្យអ្នកណាមួយធ្វើអ្វីមួយឲ្យខ្លួន គេជឿជាក់ថាអ្នកនោះមានសមត្ថភាពធ្វើឲ្យសំណូមពររបស់ខ្លួនបានសម្រេចដូចបំណង ។ សមត្ថភាពនោះមានពីរប្រភេទគឺ៖

១. សមត្ថភាពនេះអាចជាសមត្ថភាពផ្នែកសម្ភារៈឬផ្នែកកម្លាំងកាយ ដូចជាករណីសូមឲ្យគេហុចកែវទឹកឲ្យខ្លួនជាដើម ។

³¹² សូមមើលសៀវភៅរបស់ អុឡាម៉ាស៊ុំ អាល់-ហ្គីលី (العلامة الحلي) តាត្រូវគឺវ៉ាត្រី អាល់-ហ្គីត្រីហ្គាអ៊ី (تذکرۃ الفقہاء) ជំទី ២ "គឺតាប អាន់-នីកាស៊ុំ" អារម្ភកថា បោះពុម្ពលើកទី ៤ ។

២. ឫសមគ្គភាពនោះអាចជាកម្លាំងអាថ៌កំបាំង ដែលហួសក្របខណ្ឌសម្ភារៈនិងកាយ ដូចជាករណីបារស្មោះត្រង់របស់អល់ឡោះហ្គ័រ អ៊ីសាអ៊ីបន្ទូ ម៉ាយ៉ា ជាដើមដែលមានសមត្ថភាពធ្វើឲ្យអ្នកជម្ងឺដែលមិនអាចជាបាននោះទៅជាសះស្បើយអាស្រ័យខ្យល់ផ្លូវរបស់ព្រះអង្គ ។

ជំនឿទៅលើឥទ្ធិពលបរមគ្គវិជ្ជាប្រភេទនេះ ដែលអាស្រ័យនៅលើព្រះមហិទ្ធិប្ញទ្ធិនិងព្រះឆន្ទៈរបស់អល់ឡោះហ្គ័រនោះ ជាការធម្មតាទេហើយក៏ពុំមែនអំពើហ៊ុនហាយស្ត្រីរិកទេ ពីព្រោះ អល់ឡោះហ្គ័រដែលប្រទានកម្លាំងកាយឲ្យមនុស្សនោះ អាចប្រទានឥទ្ធិប្ញទ្ធិអធិធម្មជាតិឲ្យបារស្មោះសិរីមន្តរបស់ព្រះអង្គបានដែរ ។

ដើម្បីបំភ្លឺចម្លើយនេះ យើងសូមឆ្លើយថាជំនឿលើឥទ្ធិប្ញទ្ធិអធិធម្មជាតិរបស់សិរីមន្តជំនិតរបស់អល់ឡោះហ្គ័រនោះមានពីរចំណុចគឺ៖

១. ជឿលើឥទ្ធិពលអធិធម្មជាតិរបស់បុគ្គលណាមួយ ដែលយើងគិតថាជាស្វ័យភាពដាច់ឡែកហើយជាប្រភពនៃឥទ្ធិពលនោះ ស្មើនឹងជឿថាបុគ្គលនោះជាម្ចាស់ទង្វើរបស់ព្រះ ។

ពិតប្រាកដណាស់ បើយើងគិតថាឥទ្ធិពលអធិធម្មជាតិនេះមិនជាប់ទាក់ទងនិងព្រះមហិទ្ធិប្ញទ្ធិរបស់អល់ឡោះហ្គ័រទេនោះ វាជាអំពើហ៊ុនហាយស្ត្រីរិកពីព្រោះ ក្នុងករណីនេះ បុគ្គលផ្សេងពីអល់ឡោះហ្គ័រជាប្រភពនៃឥទ្ធិពលនោះ ។ ទម្លាក់ទង្វើរបស់អល់ឡោះហ្គ័រទៅលើបុគ្គលនោះ ថ្វីដ្បិតតែព្រះម្ចាស់ពិភពទាំងពួងមួយគត់ជាប្រភពនៃឥទ្ធិពលទាំងអស់ ។

២. ជំនឿលើឥទ្ធិពលអធិធម្មជាតិរបស់សិរីមន្ត ជំនិតរបស់អល់ឡោះហ្គ័រ ដោយជឿជាក់ថា ឥទ្ធិពលនេះចេញមកពីព្រះមហិទ្ធិប្ញទ្ធិរបស់អល់ឡោះហ្គ័រ ហើយជឿជាក់ថាឥទ្ធិពលនេះកើតមានឡើងតាមការ

អនុញ្ញាតរបស់អល់ឡោះហ្គ័រ តាមរយៈសិរីមន្តជំនិតរបស់អល់ឡោះហ្គ័រ ។ ការពិត សិរីមន្តជំនិតរបស់អល់ឡោះហ្គ័រទាំងនេះមិនស្វ័យភាពពី អល់ឡោះហ្គ័រទេ តែអាស្រ័យលើអល់ឡោះហ្គ័រទាំងស្រុង ទាំងនៅក្នុង ជីវិតរស់នៅ ទាំងនៅក្នុងការអនុវត្តឥទ្ធិពលអធិធម្មជាតិនេះ ។

ហេតុដូច្នោះ យើងមិនចាត់ទុកសិរីមន្តជំនិតរបស់អល់ឡោះហ្គ័រជា អល់ឡោះហ្គ័រទេ ព្រោះបាវបរិសុទ្ធទាំងនេះធ្វើអ្វីតាមតែការអនុញ្ញាតរបស់ អល់ឡោះហ្គ័រទេនិងតាមតែព្រះឆន្ទៈព្រះអង្គប៉ុណ្ណោះ ។

ព្រះគម្ពីរគួរអានចែងអំពីរឿងនេះថា៖

وَمَا كَانَ لِرَسُولٍ أَنْ يَأْتِيَ بِآيَةٍ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ

"សាស្តាពុំមានសិទ្ធិនាំសញ្ញា [ឬអព្វគហេតុ] មកដោយឥតបានទទួលការ អនុញ្ញាតពីអល់ឡោះហ្គ័រឡើយ ១៣:៣៨ ។"³¹³

អាយ៉ាសុំនេះបញ្ជាក់យ៉ាងច្បាស់ថាជំនឿនេះ មិនត្រឹមតែពុំមែនជាអំពើ ហ៊ុនហាយស្ត្រីកទេ តែវាថែមទាំងសមស្របនឹងទ្រឹស្តីឯកទិទេពទៀតផង ។

ឥទ្ធិពលរបស់សិរីមន្តជំនិតរបស់អល់ឡោះហ្គ័រ យោល តាមគួរអាន

ព្រះមហាគម្ពីរអ៊ីស្លាមបានចែងយ៉ាងជាក់ច្បាស់ នូវព្រះនាមរបស់បាវ បរិសុទ្ធដែលប្រកបដោយឥទ្ធិប្បទិដ្ឋាឯកកែ អាស្រ័យការអនុញ្ញាតរបស់ អល់ឡោះហ្គ័រ ។ យើងសូមលើកឡើងនូវព្រឹត្តិការណ៍ល្អៗ ។

³¹³ សូរ៉ាត្ត អាវ-រ៉ុក្កុដ្ឋ 13:38 ។

១. ឥទ្ធិពលអធិធម្មជាតិរបស់ណាប៊ីមូសា ﷺ

អល់ឡោះហ្គ័រ ﷺ បានបញ្ជាឲ្យណាប៊ីមូសា ﷺ វាយចូដោយដំបងព្រះអង្គ ﷺ ដើម្បីនឹងឲ្យទឹកផុសឡើង គឺ៖

وَإِذِ اسْتَسْقَىٰ مُوسَىٰ لِقَوْمِهِ فَقُلْنَا اضْرِبْ بِعَصَاكَ الْحَجَرَ فَانْفَجَرَتْ مِنْهُ
أَنْتَنَا عَشْرَةٌ عَيْنًا

"គ្រាដែលមូសាបានបូងស្នូងសូមទឹកឲ្យប្រជារាស្ត្រគេ យើងមានតម្រាស់
ថា៖ "ចូរអ្នកយកដំបងអ្នកវាយលើផ្ទាំងសិលាទៅ ។" ដប់ពីរប្រភពទឹកបាន
ផុសចេញមកពីផ្ទាំងថ្មនោះ ២:៦០ ។"³¹⁴

២. ឥទ្ធិពលអធិធម្មជាតិរបស់ណាប៊ីអ៊ីសា ﷺ

គួរអានបានរាយការណ៍អំពីឥទ្ធិពលអស្ចារ្យរបស់ណាប៊ីអ៊ីសា ﷺ ច្រើន
គ្រា ។ យើងសូមលើកឡើងនូវព្រឹត្តិការណ៍មួយគឺ៖

أَنِّي قَدْ جِئْتُكُمْ بِآيَةٍ مِّن رَّبِّكُمْ أَنِّي أَخْلُقُ لَكُمْ مِنَ الطِّينِ كَهَيْئَةِ
الطَّيْرِ فَأَنْفُخُ فِيهِ فَيَكُونُ طَيْرًا بِإِذْنِ اللَّهِ وَأُبْرِئُ الْأَكْمَهَ وَالْأَبْرَصَ وَأُحْيِي
الْمَوْتَىٰ بِإِذْنِ اللَّهِ

"ខ្ញុំនឹងសួររូបសត្វស្លាប់ពីជីវិត ហើយខ្ញុំនឹងផ្តុំទៅលើរូបសត្វនោះ
អាស្រ័យការអនុញ្ញាតរបស់អល់ឡោះហ្គ័រ រូបសត្វស្លាប់នោះនឹងទៅជា
សត្វស្លាប់មានជីវិត ។ ខ្ញុំនឹងព្យាបាលមនុស្សខ្វាក់ភ្នែកនិងមនុស្សកើតឃ្នង
ឲ្យជា ខ្ញុំនឹងធ្វើឲ្យមនុស្សស្លាប់រស់ឡើងវិញ អាស្រ័យការអនុញ្ញាតរបស់

³¹⁴ សូរ៉ាត្ត អាល់-បាក្វីរ៉ាត្ត 2:60 ។

អល់ឡោះហ្ន៎ ៣:៤៩ ។³¹⁵

៣. ឥទ្ធិពលអធិធម្មជាតិរបស់ណាប៊ីស្វីឡែម៉ាន ﷺ

ព្រះគម្ពីរគូរអាន ចែងអំពីឥទ្ធិប្រទេសអធិធម្មជាតិរបស់ណាប៊ីស្វីឡែម៉ាន ﷺ ថា៖

وَوَرِثَ سُلَيْمَنُ دَاوُودَ وَقَالَ يَا أَيُّهَا النَّاسُ عَلِمْنَا مَنَظِقَ الطَّيْرِ وَأَوْتَيْنَا مِنْ كُلِّ شَيْءٍ إِنَّا هَذَا لَهُوَ الْفَضْلُ الْمُبِينُ

"ស្វីឡែម៉ានបានទទួលកេរមរតកពីដាវុដ ហើយគេបានថា៖ "មនុស្សទាំងឡាយអើយ គេបានបង្ហាត់យើងឲ្យចេះភាសាសត្វស្លាប ហើយគេបានប្រទានឲ្យយើងនូវសព្វសារពើ ។ នេះគឺព្រះគុណបការៈរបស់អល់ឡោះហ្ន៎ដ៏ជាក់ស្តែង ១៧:១៦ ។"³¹⁶

ពិតប្រាកដណាស់ ធ្វើឲ្យទឹកផុសចេញពីផ្ទាំងថ្មដោយណាប៊ីមូសា ﷺ ធ្វើឲ្យសត្វស្លាបធ្វើអំពីដីដីដីមានជីវិត ធ្វើឲ្យមនុស្សឈឺដែលមិនអាចជាបានទៅជាសះស្បើយនិងធ្វើឲ្យមនុស្សស្លាប់រស់ឡើងវិញ ដោយណាប៊ីម៉ូសា ﷺ ញាណប្រាជ្ញានិងការចេះភាសាសត្វស្លាបរបស់ណាប៊ីស្វីឡែម៉ាន ﷺ នោះជាព្រឹត្តិការណ៍អស្ចារ្យ ចាត់ទុកជាឥទ្ធិប្រទេសអធិធម្មជាតិ ។

គូរអានចែងអំពីឥទ្ធិប្រទេសអធិធម្មជាតិ របស់បារបរិសុទ្ធរបស់អល់ឡោះហ្ន៎ ﷺ តើដែលយើងជឿអាយ៉ាស្តុំទាំងនេះ ដែលស្តីអំពីឥទ្ធិពលអស្ចារ្យរបស់សិរីមន្តជំនិតរបស់អល់ឡោះហ្ន៎ ﷺ នោះជាអំពើហ៊ុនហាយស្ត្រីរិក ឬជាការ

³¹⁵ សូរ៉ាហ្ន៎ អាឡី អ៊ីមរ៉ន 3:49 ។
³¹⁶ សូរ៉ាហ្ន៎ អាឡី-ណាំលី 27:16 ។

ប្រឌិតកាឡែក្នុងសាសនាទេ ?

ច្បាស់ណាស់ថា ជឿលើឥទ្ធិបូទ្វិអស្ចារ្យរបស់បាវជំនិតរបស់អល់ឡោះហ្ន៎ នោះមិនបានសេចក្តីថាចាត់ទុកបាវបរិសុទ្ធទាំងនេះជាព្រះ ឬជាម្ចាស់ ទង្វើរបស់ព្រះនោះទេ ។ បើជឿដូច្នោះមែន បានសេចក្តីថាបាវបរិសុទ្ធទាំង នេះជាព្រះនិងជាម្ចាស់ ដូច្នោះគួរអានចាត់ទុកព្រះសាស្តា ដូចជា មូសា អ៊ីសា លូឡែ ម៉ាន លូឡែ និងព្រះសាស្តាឯទៀតជាដើមជាព្រះ ថ្វី ដ្បិតតែមុស្លីមទាំងអស់ដឹងច្បាស់ថា ព្រះមហាគម្ពីរគួរអានចាត់ទុកបុគ្គល ជំនិតរបស់អល់ឡោះហ្ន៎ទាំងនេះជាបាវបម្រើបរិសុទ្ធ ។

អាស្រ័យហេតុនេះ យើងឃើញច្បាស់ថាជំនឿលើឥទ្ធិបូទ្វិអស្ចារ្យរបស់ បុគ្គលជំនិតរបស់អល់ឡោះហ្ន៎ ឥទ្ធិបូទ្វិដែលគេចាត់ទុកថាឥទ្ធិបូទ្វិដែល ចេញមកពីព្រះមហាឥទ្ធិបូទ្វិឥតប្រៀបបានរបស់អល់ឡោះហ្ន៎ ហើយ បុគ្គលជំនិតរបស់អល់ឡោះហ្ន៎ជាអ្នកសម្តែងឲ្យឃើញឥទ្ធិបូទ្វិនេះ នោះ មិនត្រឹមតែពុំមែនជាអំពើហ៊ុនហាយស្ត្រីកប៉ុណ្ណោះទេ តែវាថែមទាំងសម ស្របនឹងទ្រឹស្តីឯកទិទេពនិយមពិតប្រាកដទៀតផង បានសេចក្តីថាយើង ចាត់ទុកថាឥទ្ធិបូទ្វិទាំងនេះមកពីអល់ឡោះហ្ន៎តែមួយគត់ ហើយយើង ចាត់ទុកព្រះអង្គជាប្រភពនៃឥទ្ធិបូទ្វិនិងចលនាទាំងអស់ ។

សំណួរ ៣៥ - យោលតាមទ្រឹស្តីស្ត្រីអុស្តូ ហេតុអ្វីឋានៈ អ៊ីម៉ាម៉ាស្តូខ្ពស់ជាងឋានៈសាស្តា(នូប៊ូរ៉ាស្តូ) ?

ចម្លើយ

ដើម្បីបំភ្លឺសំណួរនេះ យើងសូមពន្យល់ពាក្យទាំងបីនេះជាមុនសិនគឺ នូប៊ូរ៉ាស់, រីសាឡាស់ (رسالة បេសកកម្មសាស្ត្រា) និង អ៊ីម៉ាម៉ាស់ ដែលមាន ចែងនៅក្នុងគូរអាន ដើម្បីបង្ហាញថាឋានៈអ៊ីម៉ាម៉ាស់ខ្ពស់ជាងឋានៈទាំង ពីរនោះឯទៀត ។

១. ឋានៈនូប៊ូរ៉ាស់

ពាក្យ ណាប៊ី (សាស្ត្រា) ក្លាយមកពីពាក្យ ណាបាអ៊ី (نابئ) ដែលមានន័យថា ដំណឹងធំ ។ ដូច្នេះ ពាក្យថា ណាប៊ី មានន័យត្រង់ថា "អ្នកនាំដំណឹង សំខាន់ណាស់" ឬ "អ្នកប្រកាសដំណឹងសំខាន់ណាស់" ។³¹⁷

ពាក្យ ណាប៊ី ដែលស្នើនឹងពាក្យខ្មែរថា សាស្ត្រា មានប្រើនៅក្នុងគូរអានចង់ និយាយអំពីបុគ្គលដែលទទួលការបើកឲ្យដឹងពីអល់ឡោះហ្ន៎ តាមរយៈ មធ្យោបាយផ្សេងៗ ហើយផ្ទេរដំណឹងដែលគេបានបើកឲ្យខ្លួនដឹងនោះឲ្យ ទៅបណ្តាមនុស្សដោយមិនឆ្លងកាត់តាមមនុស្សឯទៀតទេ ។ អស់លោក អ្នកជំនាញអក្សរសាស្ត្របានឲ្យអត្ថន័យពាក្យនេះថា៖

«إِنَّهُ مُؤَدِّ مِنَ اللَّهِ بِالِ وَأَسْطَةً مِنَ الْبَشَرِ»

"សាស្ត្រាជាបុគ្គលដែលផ្ទេរការបើកឲ្យដឹងរបស់ព្រះ ឲ្យទៅបណ្តាមនុស្ស ដោយមិនឆ្លងកាត់តាមមនុស្សឯទៀតទេ (ពោលគឺ ផ្សាយផ្ទាល់) ។"³¹⁸

³¹⁷ បើមូលសព្ទរបស់ពាក្យ ណាប៊ី ជាមូលសព្ទអក្ខរិយា ន័យរបស់ពាក្យណាប៊ី គឺន័យទីមួយ បើមូលសព្ទរបស់ពាក្យណាប៊ីជាមូលសព្ទសក្ខរិយា ន័យរបស់ ពាក្យណាប៊ី គឺន័យទីពីរ (គឺអ្នកប្រកាសដំណឹងសំខាន់ណាស់) ។

³¹⁸ សូមមើលសៀវភៅរបស់ ស្តេចខ្ញុំ អាត្ម័-ទូស៊ី (الشيخ الطوسي) រីសាអ៊ីល អាល់- អ៊ាស្សាវ (الرسائل العشر) ទំព័រ ១១១ ។

ដូច្នោះ មុខងាររបស់ណាប៊ីនៅក្នុងក្របខណ្ឌទទួលការបើកឲ្យដឹងនិងផ្ទេរ
ឲ្យទៅបណ្តាមនុស្សនូវអ្វីដែលគេបានបើកឲ្យខ្លួនដឹង ។ ព្រះមហាគម្ពីរ
គួរអានចែងអំពីរឿងនេះថា៖

فَبَعَثَ اللَّهُ الْتَبِيَّيْنَ مُبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ

"អស់ឡោះហ្ន៎បានបញ្ជូនបណ្តាសាស្ត្រាវរបស់ព្រះអង្គមក ដើម្បីនាំមកនូវ
ដំណឹងល្អ (គឺបង្ហាញផ្លូវល្អ) និងដើម្បីដាស់តឿន ២:២១៣ ។"³¹⁹

២. ឋានៈវីសាឡាស្ត៍

នៅក្នុងវាក្យសព្ទ (គឺប្រជុំពាក្យសម្រាប់ប្រើក្នុងភាសាភាសាភាសា) ពាក្យ វីស៊ូល
មានន័យថាសាស្ត្រាដែល ក្រៅពីទទួលវាហ្ន៎ (គឺការបើកឲ្យដឹងមកពី
អស់ឡោះហ្ន៎) និងផ្ទេរវាហ្ន៎ឲ្យទៅបណ្តាមនុស្ស មានបន្ទុកនាំព្រះរាជ
សារ (វីសាឡាស្ត៍) និងទទួលភារកិច្ចផ្សាយព្រះរាជសារឲ្យបណ្តាមនុស្ស
ដឹង ។ ព្រះមហាគម្ពីរគួរអានចែងថា៖

فَإِنْ تَوَلَّيْتُمْ فَأَعْلَمُوا أَنَّمَا عَلَىٰ رَسُولِنَا الْبَلَاغُ الْمُبِينُ

"បើពួកអ្នកបែរក្រោយ ចូរពួកអ្នកដឹងថាសាស្ត្រារបស់យើងមាននាទីត្រឹម
តែផ្សព្វផ្សាយ[ព្រះរាជសារ]យ៉ាងជាក់ច្បាស់ប៉ុណ្ណោះ ៥:៩២ ។"³²⁰

ហេតុដូច្នោះ ឋានៈថ្នាក់ វីសាឡាស្ត៍ ជាឋានៈមួយទៀតដែលបានទៅលើ
ណាប៊ី ។ អាចនិយាយម្យ៉ាងទៀតបានថា ន័យរបស់ នូហ្ន៎វាស្ត៍ និង
វីសាឡាស្ត៍ ផ្តោតទៅលើលក្ខណៈរបស់សាស្ត្រាទាំងឡាយដែលទទួលការ
បើកឲ្យដឹង (គឺទទួលវាហ្ន៎) ពីអស់ឡោះហ្ន៎ ។ ព្រះសាស្ត្រាដែលហៅថា
ណាប៊ី នោះគឺព្រោះព្រះអង្គទាំងនេះជាអ្នកទទួលការបើកឲ្យដឹងរបស់

³¹⁹ សូរ៉ាហ្ន៎ អាល់-បាក្ន៎រ៉ាហ្ន៎ 2:213 ។

³²⁰ សូរ៉ាហ្ន៎ អាល់-ម៉ាអ៊ីដ្តាស្ត៍ 5:92 ។

អល់ឡោះហ្គ័ (គឺព្រះបន្ទូលរបស់អល់ឡោះហ្គ័) និងជាអ្នកនាំ
ដំណឹង ។ ព្រះសាស្តាដែលហៅថា *វីស្វីល* នោះគឺព្រោះព្រះអង្គទាំងនេះ
ទទួលការកិច្ចខុសត្រូវខាងបញ្ជូនព្រះរាជសារ ។

អាស្រ័យលើសេចក្តីអធិប្បាយខាងលើ យើងអាចនិយាយសរុបបានថា
ព្រះសាស្តា នៅក្នុងប្រឡង ឆ្នាំរ៉ាស៊ី និង វីសាឡាស៊ី គ្រាន់តែជា
មគ្គុទ្ទេសក៍ដែលថ្លែងប្រាប់អំពីអ្វីដែលច្បាប់អនុញ្ញាត អំពីអ្វីដែលច្បាប់
ហាម និងបង្ហាញផ្លូវទៅកាន់សុខុមាលភាពនិងសុភមង្គល ។ ព្រះអង្គទាំង
នេះមានតួនាទីត្រឹមតែ ទទួលខុសត្រូវខាងរាយការណ៍អំពីអ្វីដែល
អល់ឡោះហ្គ័បានបើកឲ្យព្រះអង្គដឹង ឬបញ្ជូនព្រះរាជសារទេ ។

៣. ឋានៈអ៊ីម៉ាម៉ាស៊ី

យោលតាមគួរអាន ឋានៈអ៊ីម៉ាម៉ាស៊ីខុសពីឋានៈទាំងពីរខាងលើនេះ
ហើយទាក់ទងនឹងអាជ្ញាធរនិងអំណាចទូទៅខាងគ្រប់គ្រង និងខាងដឹកនាំ
អ៊ីម៉ាត្ត ។

អាស្រ័យលើអាយ៉ាស៊ីគួរអានត្រចះត្រចង់ យើងសូមលើកឡើងនូវ
ភ័ស្តុតាងជាក់ច្បាស់ខ្លះដើម្បីបញ្ជាក់រឿងនេះ គឺ៖

وَإِذْ أُنزِلَتْ آيَاتُنَا عَلَىٰ إِبْرَاهِيمَ رَبُّهُ وَبِكَلِمَاتٍ فَأَتَمَّهُنَّ ۗ قَالَ إِنِّي جَاعِلُكَ لِلنَّاسِ إِمَامًا
قَالَ وَمِنْ ذُرِّيَّتِي ۗ

"កាលព្រះម្ចាស់របស់អ៊ីប្រាហ្វឹមបានល្បួងពិសោធគេដោយវាចា គេបាន
ប្រតិបត្តិតាមវាចាទាំងនោះបានសម្រេច ។ ព្រះអង្គមានព្រះបន្ទូលថា៖
"អញនឹងតែងតាំងអ្នកជាអ៊ីម៉ា (គឺអ្នកដឹកនាំឥតខ្ចោះដែលអល់ឡោះហ្គ័
ជ្រើសរើស) សម្រាប់មនុស្ស ។" គេ (គឺអ៊ីប្រាហ្វឹម) បានទូលថា៖ "តើនៅ

ក្នុងបណ្តាកូនចៅទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំដែរទេ ?" ២:១២៤"³²¹

អាយ៉ាស៊ូគូរអាននេះបង្ហាញយើងនូវការពិតពីរគឺ៖

ក. អាយ៉ាស៊ូនេះបញ្ជាក់អំពីការខុសគ្នារវាងអ៊ីម៉ាម៉ាស៊ូ, នូប៊ូរ៉ាស៊ូនិង វីសាឡាស៊ូ ព្រោះអ៊ីបរហ្គីម^{៧៥៧}បានទទួលឋានៈនូប៊ូរ៉ាស៊ូយូរឆ្នាំមកហើយ មុនអល់ឡោះហ្គ័រ^{៧៥៨}បានល្បួងពិសោធជាច្រើកលើក រាប់ទាំងការល្បួង ពិសោធន៍ធ្វើពលីកម្មព្រះរាជបុត្រព្រះអង្គ^{៧៥៩} (អ៊ីសម៉ាអ៊ីល^{៧៦០}) ។ នេះគឺ ភ័ស្តុតាងបញ្ជាក់រឿងនេះគឺ៖

យើងទាំងអស់គ្នាដឹងស្រាប់ហើយថា អល់ឡោះហ្គ័រ^{៧៥៨}បានព្រះរាជទាន បុត្រពីរអង្គឲ្យអ៊ីបរហ្គីម^{៧៥៧} កាលព្រះអង្គ^{៧៥៩}មានវ័យចំណាស់ហើយ នោះ (គឺអ៊ីសម៉ាអ៊ីលនិងអ៊ីសហ្គាត្វ) ដូចមានចែងនៅក្នុងព្រះគម្ពីរគូរអាន ថា៖

أَحْمَدُ لِلَّهِ الَّذِي وَهَبَ لِي عَلَى الْكِبَرِ إِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ

"សូមថ្វាយថោមនាការចំពោះអល់ឡោះហ្គ័រ ព្រះអង្គបានព្រះរាជទាន អ៊ីសម៉ាអ៊ីលនិងអ៊ីសហ្គាត្វឲ្យទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ ថ្វីបើទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំជា មនុស្សជរាទៅហើយ ១៤:៣៩ ។"³²²

ការល្បួងពិសោធន៍របស់អល់ឡោះហ្គ័រ^{៧៥៨}ដ៏លំបាកមួយ គឺការធ្វើពលីកម្ម អ៊ីសម៉ាអ៊ីល^{៧៦០} ហើយក្រោយពីនេះ អល់ឡោះហ្គ័រ^{៧៥៨}បានព្រះរាជទាន ឋានៈអ៊ីម៉ាម៉ាស៊ូឲ្យអ៊ីបរហ្គីម^{៧៥៧} ។ នេះគឺព្រឹត្តិការណ៍ដែលបានកើតឡើង ពេលព្រះអង្គ^{៧៥៩}មានវ័យជរាហើយ ។

³²¹ សូរ៉ាវ៉ាត្ត អាល់-បាក្វីរ៉ាវ៉ាត្ត 2:124 ។

³²² សូរ៉ាវ៉ាត្ត អ៊ីបរហ្គីម 14:39 ។

ព្រះអង្គ^{៧៧}បានទៅជាអ្នកដឹកនាំអ៊ុមម៉ាតូ នៅប៉ែកចុងក្រោយនៃជីវិតព្រះ
អង្គ^{៧៧} កាលនោះព្រះអង្គ^{៧៧}បានទទួលឋានៈនូប៊ូរ៉ាស៊ីតាំងពីយូរឆ្នាំពី
មុនមកហើយ ព្រោះព្រះអង្គ^{៧៧}តែងតែបានទទួលការបើកឲ្យដឹងពី
អល់ឡោះហ្គ័រ^{៧៨} (គឺបានទទួលវាហ្គ័រពីអល់ឡោះហ្គ័រ^{៧៨}) ដែលជាសញ្ញានៃ
ឋានៈនូប៊ូរ៉ាស៊ីតមុនព្រះអង្គ^{៧៧}មានកូន ។³²³

ខ. អាយ៉ាស៊ូ ១២៤ ស៊ូរ៉េត្ត អាល់-បាក្វីរ៉េត្ត ខាងលើនេះ បញ្ជាក់អំពី
ឋានៈអ៊ីម៉ាម៉ាស៊ូ - ពោលគឺ គ្រប់គ្រងសហគមន៍និងដឹកនាំមនុស្ស - ខ្ពស់
ជាងឋានៈនូប៊ូរ៉ាស៊ីត ឬឋានៈវីសាឡាស៊ូ ព្រោះ ដូចគ្នាអានចែងបញ្ជាក់នោះ
គឺកាលព្រះអង្គ^{៧៧}បានទទួលឋានៈនូប៊ូរ៉ាស៊ីត និងឋានៈវីសាឡាស៊ូ
ហើយ ។ ព្រះអង្គ^{៧៧}ចាំបាច់ត្រូវរងការល្បួងពិសោធន៍មុននឹងទទួល
ឋានៈអ៊ីម៉ាម៉ាស៊ូ ។

មូលហេតុគឺ លើសពីការកិច្ចទទួលការបើកឲ្យដឹងព្រះរាជសារនិងការ
បញ្ជូនព្រះរាជសារ ឋានៈអ៊ីម៉ាម៉ាស៊ូមានមុខនាទីនត្រួតត្រាសង្គម ដឹកនាំ
អ៊ុមម៉ាតូនិងគ្រប់គ្រងមនុស្ស ដើម្បីនឹងបានទៅដល់សុក្រឹតភាពនិង
សុខុមាលភាព ។ ជាធម្មតាទេដែលឋានៈនេះមានខ្លឹមសារនិងមានទំហំ
សំខាន់ជាពិសេស ហើយមិនអាចទទួលបាននូវឋានៈនេះទេប្រសិនបើពុំ
បានឆ្លងកាត់ការល្បួងពិសោធន៍ដ៏លំបាកជាច្រើនទេនោះ ។

២. អាយ៉ាស៊ូខាងលើនេះបង្ហាញឲ្យឃើញថា អល់ឡោះហ្គ័រ^{៧៨}បានព្រះរាជ
ទានឋានៈអ៊ីម៉ាម៉ាស៊ូ និងមុខងារដឹកនាំសហគមន៍ឲ្យទៅអ៊ីបរហ្គ័រ^{៧៩}
បន្ទាប់ពីបានល្បួងពិសោធព្រះអង្គ^{៧៧} ដោយការល្បួងពិសោធដ៏

³²³ សូមមើលស៊ូរ៉េត្ត អាល់-ស្វ័រ្យាត 37:99-102; ស៊ូរ៉េត្ត អាល់-ហ្គ័រ 15:53-
54; ស៊ូរ៉េត្ត ហ្គ័រ 11:70-71 ។

លំបាក ។ បន្ទាប់ពីនោះ អ៊ីបរហ៊ូម^{៧៧}បានសូមឲ្យអល់ឡោះហ្គ័រ^{៧៨}ប្រគល់ ឋានៈនេះឲ្យទៅបណ្តាកូនចៅរបស់ព្រះអង្គ^{៧៩}ផងដែរ ។

អាយ៉ាស៊ូគូរអានផ្សេងទៀតចែងយ៉ាងច្បាស់ថាអល់ឡោះហ្គ័រ^{៧៨}ព្រមទទួល សំណូមរបស់អ៊ីបរហ៊ូម^{៧៧} ហើយព្រះអង្គ^{៧៩}បានព្រះរាជទានឋានៈ អ៊ីម៉ាម៉ាស៊ូនិងអំណាចគ្រប់គ្រងអ៊ីម៉ាត្ត់ បន្ទាប់ពីឋានៈនូថ្វីរ៉ាស៊ូ ឲ្យទៅ បណ្តាកូនចៅបរិសុទ្ធរបស់អ៊ីបរហ៊ូម^{៧៧} ។ ព្រះមហាក្សត្រអានចែងអំពី រឿងនេះថា៖

فَقَدْ آتَيْنَا آلَ إِبْرَاهِيمَ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَآتَيْنَاهُمْ مُلْكًا عَظِيمًا
"ការពិតយើងបានប្រទានព្រះគម្ពីរនិងប្រាជ្ញា ញាណឲ្យទៅបណ្តាកូនចៅ របស់អ៊ីបរហ៊ូម ហើយយើងបានប្រទានរាជាណាចក្រដ៏ធំធេងឲ្យពួកគេ ៤:៥៤ ។"³²⁴

យើងអាចយល់បានអាស្រ័យអាយ៉ាស៊ូនេះថាអ៊ីម៉ាម៉ាស៊ូ (គឺឋានៈដឹកនាំ សង្គម) មានឋានៈទី១ឋានៈនូថ្វីរ៉ាស៊ូ ហើយខ្ពស់ជាង ។ អល់ឡោះហ្គ័រ^{៧៨} បានព្រះរាជទានឋានៈនេះឲ្យទៅអ៊ីបរហ៊ូម^{៧៧} បន្ទាប់ពីព្រះអង្គ^{៧៩}បាន ឆ្លងកាត់ការល្បួងពិសោធន៍ដ៏លំបាកជាច្រើនរបស់អល់ឡោះហ្គ័រ^{៧៨} ។

កាលព្រះអង្គ^{៧៩}បានសូមឲ្យអល់ឡោះហ្គ័រ^{៧៨}ប្រទានឋានៈនូវស័ក្តិនេះ ឲ្យ ទៅបណ្តាកូនចៅរបស់ព្រះអង្គ^{៧៩} អល់ឡោះហ្គ័រ^{៧៨}បានយល់ព្រមប្រទាន ឋានៈដ៏ខ្ពស់នេះឲ្យទៅបណ្តាកូនចៅត្រឹមត្រូវ និងមានសទ្ធាជ្រះថ្លារបស់ ព្រះអង្គ^{៧៩} ។ លើសពីព្រះអង្គ^{៧៩}ព្រះរាជទានព្រះគម្ពីរនិងប្រាជ្ញាញាណ ដែលជាគ្រឿងសម្គាល់នៃឋានៈនូថ្វីរ៉ាស៊ូនិងឋានៈវីសាឡាស៊ូនោះ ព្រះអង្គ ^{៧៨}បានព្រះរាជទានឲ្យពួកគេនូវរាជាណាចក្រដ៏ធំធេងទៀតផងដែរ មាន

³²⁴ សូរ៉ាត្ត អាស៊ី-នីសាអ៊ី 4:54 ។

ន័យថាព្រះអង្គបានប្រទានអំណាចគ្រប់គ្រង និងអំណាចដឹកនាំបណ្តា
មនុស្សឲ្យទៅពួកគេ ។

ដូច្នោះ យើងឃើញហើយថាបណ្តាកូនចៅខ្លះរបស់អ៊ីបរហ៊ីម ដូចជា
យូស៊ីហ្វ ដ្យារុដ ឆ្លីឡែម៉ាន ជាដើមត្រូវជ្រើសរើសដើម្បីដឹក
នាំនិងគ្រប់គ្រងសង្គម ថែមទាំងបានទទួលឋានៈនូប៊ូរ៉ាស៊ីស្យែតផង ។

ដូច្នោះ យើងដឹងច្បាស់ថាឋានៈអ៊ីម៉ាម៉ាស៊ូទីទែពីឋានៈនូប៊ូរ៉ាស៊ីស្យែតនិងឋានៈ
រីសាឡាស៊ូ ហើយមានឋានៈខ្ពស់ជាងឋានៈទាំងពីរនេះ ដោយផ្អែកទៅលើ
ទំហំអាជ្ញាធរនិងទំហំបន្ទុកទទួលខុសត្រូវរបស់ឋានៈអ៊ីម៉ាម៉ាស៊ូ ។

ឋានៈអ៊ីម៉ាម៉ាស៊ូប្រសើរជាង

បន្ទាប់ពីបានអធិប្បាយខាងលើហើយ យើងដឹងច្បាស់ថាមុខងាររបស់
ណាប៊ី និង រីស៊ីល មិនលើសពីដាស់តឿននិងបង្ហាញមាតិកាមនុស្សទេ ។
លុះ ណាប៊ី ឬ រីស៊ីល បានដល់ឋានៈអ៊ីម៉ាម៉ាស៊ូ ព្រះអង្គនឹងមានករណីយ
កិច្ចទទួលខុសត្រូវសំខាន់លើសពីនោះ ព្រោះព្រះអង្គត្រូវបំពេញផែន
ការណ៍របស់អស់ឡោះហ្គ័រ ត្រូវដាក់ឲ្យប្រើព្រះរាជក្រឹត្យរបស់
អស់ឡោះហ្គ័រនៅក្នុងអ៊ុមម៉ាត្តុំនិងប្រកបដោយសុភមង្គល ក្នុងលោក
នេះនិងក្នុងលោកមុខ ។

ពិតប្រាកដណាស់ មុខងារដ៏សំខាន់ថ្នាក់នេះតម្រូវឲ្យមានកម្លាំងស្មារតីដ៏ធំ
និងសមត្ថភាពពិសេសពិសាលមហិមា ។ ដើម្បីបំពេញករណីយកិច្ចដ៏ធ្ងន់
នេះដែលប្រកបដោយការលំបាកនិងឧបសគ្គជានិច្ច ព្រមទាំងការប្រយុទ្ធ
តទល់នឹងជំណង់ចិត្តឥតឈប់ឈរនោះ ត្រូវព្រមលះបង់លើមាតិកា
អស់ឡោះហ្គ័រ និងចេះអត់ធ្មត់ជាទីបំផុត ។ បើពុំមានសេចក្តីស្រឡាញ់

អល់ឡោះហ្គ័រ មិនចង់បានសេចក្តីគាប់ព្រះហឫទ័យព្រះអង្គទេ ភារកិច្ចទាំងនេះពុំបានសម្រេចឡើយ ។

ហេតុដូច្នោះឯង បានជាអល់ឡោះហ្គ័របានព្រះរាជទានឋានៈអ៊ីម៉ាម៉ាស៊ុំឲ្យ អ៊ីបរហ្គ័រម៉ា បន្ទាប់ពីបានល្បួងពិសោធព្រះអង្គយ៉ាងតឹងរ៉ឹង ក្នុងពេល ចុងក្រោយនៃជីវិតព្រះអង្គ ។ ហេតុដូច្នោះឯងដែរ អល់ឡោះហ្គ័របាន ផ្តល់កិត្តិយសដល់បាវប្រសើរបំផុតរបស់ព្រះអង្គ ដូចជាព្រះសាស្តា អ៊ីស្លាម ជាដើម ដោយព្រះរាជទានឋានៈអ៊ីម៉ាម៉ាស៊ុំនិងការដឹកនាំ អ៊ីម៉ាម៉ាស៊ុំព្រះអង្គទាំងនេះ ហើយបានជ្រើសរើសព្រះអង្គទាំងនេះជាអ្នក កាន់អំណាចនិងជាអ្នកគ្រប់គ្រងសហគមន៍ ។

តើនូប្លីវ៉ាស៊ុំនិងអ៊ីម៉ាម៉ាស៊ុំមានទំនាក់ទំនងគ្នាទេ ?

តើគ្រប់សាស្តាដែលមានឋានៈនូប្លីវ៉ាស៊ុំនោះ ត្រូវតែទៅជាអ៊ីម៉ាម៉ាស៊ុំដែរទេ ? ឬ តើបុគ្គលដែលមានឋានៈអ៊ីម៉ាម៉ាស៊ុំនោះ ត្រូវតែជាបុគ្គលដែលជា សាស្តាទេ ?

ចម្លើយសំណួរទាំងពីរគឺទេ ។ ដោយផ្អែកលើព្រះបន្ទូលដែលអល់ឡោះហ្គ័រ បានបើកឲ្យដឹងនោះ យើងអធិប្បាយសំណួរទាំងនេះតាមរយៈអាយ៉ាស៊ុំ ដែលត្រូវបានបើកឲ្យដឹងអំពីតួលូត និងអំពីការប្រយុទ្ធទល់នឹងប៉ូលូត បុគ្គលកំណាច ។ ក្រោយពីព្រះសាស្តាមូសាបានចូលទិវង្គត អល់ឡោះហ្គ័របានព្រះរាជទានឋានៈនូប្លីវ៉ាស៊ុំ ឲ្យទៅបុរសម្នាក់ដែលមាន នាមថា "ស្វាមូអ៊ីល ធុណ៍ល" ហើយបានព្រះរាជទានឋានៈអ៊ីម៉ាម៉ាស៊ុំឲ្យទៅ តួលូត ។ នេះគឺសេចក្តីរាយការណ៍អំពីរឿងនេះ៖

ក្រោយពីព្រះសាស្តាមូសាចូលទិវង្គត កូនចៅអ៊ីសរអ៊ីលបានទូលព្រះ

សាស្ត្រាសម័យពួកគេថា៖ "សូមព្រះអង្គជ្រើសរើសអ្នកដឹកនាំឲ្យអស់ទូល
បង្គំផង ដើម្បីអស់ទូលបង្គំនឹងប្រយុទ្ធនឹងព្រះមាតិកាអល់ឡោះប្លាំ ក្រោម
បញ្ហាមេដឹកនាំ ។" ព្រះសាស្ត្រារបស់ពួកគេបានតបថា៖

إِنَّ اللَّهَ قَدْ بَعَثَ لَكُمْ طَالُوتَ مَلِكًا قَالُوا أَنَّى يَكُونُ لَهُ الْمُلْكُ عَلَيْنَا
وَنَحْنُ أَحَقُّ بِالْمُلْكِ مِنْهُ وَلَمْ يُؤْتَ سَعَةَ مِنَ الْمَالِ قَالَ إِنَّ اللَّهَ اصْطَفَاهُ
عَلَيْكُمْ وَزَادَهُو بَسْطَةً فِي الْعِلْمِ وَالْجِسْمِ وَاللَّهُ يُؤْتِي مُلْكَهُ مَن يَشَاءُ
وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ

"អល់ឡោះប្លាំបានជ្រើសរើសភ្នំលូត ជាក្សត្រិយ៍គ្រប់គ្រងអស់លោក ។"
ពួកគេបានថា៖ "គេអាចជាអ្នកគ្រប់គ្រងពួកយើងបានដូចម្តេចទៅ? ពួក
យើងមានសិទ្ធិជាងគេនោះទៅទៀតក្នុងការគ្រងរាជ្យ រីឯគេនោះគ្មានទ្រព្យ
សម្បត្តិមាំទាំឡើយ!" គេ (គឺសាស្ត្រាពួកគេ) បានថា៖ "ការពិត
អល់ឡោះប្លាំបានជ្រើសរើសគេជាជាងអស់លោក ។ ព្រះអង្គបានប្រទាន
ឲ្យគេយ៉ាងសម្បើមនូវការចេះដឹងនិងរូបស្អាត (គឺមានមាឌប្រសើរ) ។"
អល់ឡោះប្លាំមានព្រះបំណងប្រទានអំណាចគ្រងរាជ្យ ឲ្យទៅបុគ្គល
ណាមួយស្រេចតែលើព្រះអង្គ ។ អល់ឡោះប្លាំមានព្រះហឫទ័យទូលំ
ទូលាយ ព្រះអង្គទ្រង់ញាណសព្វសារពើ ២៖២៤៧ ។"³²⁵

យើងអាចទាញយកបាននូវការសន្និដ្ឋានពីអាយ៉ាស៊ុនេនេះ គឺ៖
១. យើងអាចនិយាយបានថា ឋានៈនូប្លាំស៊ុនេដាច់ឡែកពីឋានៈអ៊ីម៉ាម៉ាស៊ុនេ
និងពីតំណែងគ្រប់គ្រង ហើយឋានៈនូប្លាំស៊ុនេជាមុខងាររបស់សាស្ត្រា រីឯ
អំណាចជាមុខងាររបស់បុគ្គលម្នាក់ទៀត ដែលមានសមត្ថភាពគ្រប់គ្រាន់
សម្រាប់បំពេញមុខងារនេះ ។

³²⁵ សូរ៉ាត្តី អាល់-បាក្វីរ៉ាត្តី 2:247 ។

បណ្តាកូនចៅអ៊ីសរ៉ឺម៉ូលមិនដែលប្រកែកឡើយ ថាព្រះសាស្ត្ររបស់ពួកគេ មានសមត្ថភាពជាងគ្នា ។ ផ្ទុយទៅវិញ ពួកគេបានប្រកែកថាខ្លួនពួកគេ ទេដែលមានសមត្ថភាពជាងគ្នានោះ គឺ៖ "ពួកយើងមានសិទ្ធិជាងគេ នោះទៅទៀតក្នុងការគ្រប់គ្រងរាជ្យ ។"

២. ឋានៈដែលគ្នាមាននោះ អល់ឡោះប្ល័រ៉ូដ៍ជាអ្នកប្រទានឲ្យ ដូចមាន ចែងនៅក្នុងគួរអានថា៖

إِنَّ اللَّهَ قَدْ بَعَثَ لَكُمْ طَالُوتَ مَلِكًا

"អល់ឡោះប្ល័រ៉ូដ៍បានជ្រើសរើសគ្នា ជាក្សត្រិយ៍គ្រប់គ្រងអស់លោក ។"

គួរអានចែងទៀតថា៖

إِنَّ اللَّهَ أَصْطَفَىٰ عَلَيْكُمْ

"ការពិត អល់ឡោះប្ល័រ៉ូដ៍បានជ្រើសរើសគេជាជាងអស់លោក ។"

៣. ព្រះឋានន្តរសក្តិ និងមុខងាររបស់គ្នាមិនត្រឹមតែបញ្ជាក់ទ័ព ប៉ុណ្ណោះទេ តែព្រះអង្គជាអភិបាលគ្រប់គ្រងនិងដឹកនាំបណ្តាកូនចៅ អ៊ីសរ៉ឺម៉ូលទៀតផង ព្រោះអល់ឡោះប្ល័រ៉ូដ៍មានព្រះបន្ទូលថា៖ "مَلِكًا" (ស្តេច) ពោលគឺ អភិបាលដឹកនាំនិងអ្នកកាន់អំណាច ។

ទោះជាគោលការណ៍របស់អភិបាលដឹកនាំសម័យនោះ គឺការដឹកនាំបណ្តា កូនចៅអ៊ីសរ៉ឺម៉ូលនៅក្នុង *យ្រីហ្វាដ៍* លើមាតិកាអល់ឡោះប្ល័រ៉ូដ៍ក៏ដោយ ព្រះ ឋានៈរបស់គ្នាអនុញ្ញាតឲ្យព្រះអង្គធ្វើអ្វីច្រើនទៀតបាន ដែលទាក់ទង នឹងការកាន់អំណាចគ្រប់គ្រងទាំងស្រុង ដូចបែកចុងក្រោយនៃអាយ៉ាស្ត ចែងថា៖

وَاللَّهُ يُؤْتِي مُلْكُهُ مَن يَشَاءُ

"អល់ឡោះប្តីមានព្រះបំណងប្រទានអំណាចគ្រងរាជ្យ ឲ្យទៅបុគ្គលណា មួយស្រេចតែលើព្រះអង្គ ។"

៤. លក្ខខណ្ឌសំខាន់បំផុតក្នុងការទទួលបានអ៊ីម៉ាម៉ាស៊ុននោះ គឺញាណ បារមី (គឺការចេះដឹងសព្វគ្រប់) សមត្ថភាពផ្លូវកាយនិងផ្លូវចិត្ត ជាពិសេស សម្រាប់អភិបាលគ្រប់គ្រងក្នុងសម័យនោះ ដែលត្រូវដឹកនាំកងទ័ពក្នុង សមរក្សមី ។³²⁶

យើងឃើញច្បាស់ថាមានភាពដាច់ឡែកគ្នារវាង *នូប្លីវ៉ាស៊ុន* និង *អ៊ីម៉ាម៉ាស៊ុន* ។ ការពិត បុគ្គលអាចបានដល់ឋានៈ *នូប្លីវ៉ាស៊ុន* ដោយពុំមែនជា អ៊ីម៉ាម៉ាអភិបាលដឹកនាំអ្វីម៉ាត់ ។

ដូចនេះដែរ អល់ឡោះប្តីអាចជ្រើសរើសបុគ្គលសម្រាប់ដឹកនាំ សហគមន៍ តែបុគ្គលនោះពុំមែនសាស្ត្រាទេ ។ ជួនកាល អល់ឡោះប្តី ទ្រង់ព្រះរាជទានឋានៈទាំងពីរនេះ ឲ្យទៅបុគ្គលណាមួយដែលមាន សមត្ថភាពទទួលយកបាន ។ គួរអានចែងអំពីរឿងនេះថា៖

فَهَزَمُوهُمْ بِإِذْنِ اللَّهِ وَقَتَلَ دَاوُدُ دَجَالُوتَ وَءَاتَاهُ اللَّهُ الْمُلْكَ وَالْحِكْمَةَ وَعَلَّمَهُ مِمَّا يَشَاءُ

"ពួកគេបានវាយបាក់ទ័ពពួកនោះ អាស្រ័យការអនុញ្ញាតរបស់ អល់ឡោះប្តី ។ ដាវូដបានសម្លាប់យ៉ាហ្គូលូត ។ អល់ឡោះប្តីបានប្រទាន អំណាចគ្រងរាជ្យនិងប្រាជ្ញាញាណឲ្យគេ ព្រះអង្គបានបង្រៀនគេនូវអ្វី

³²⁶ ដកស្រង់ពីសៀវភៅរបស់បណ្ឌិត យ៉ូកុំហ្វារ ស៊ុបហ្គានី *ម៉ាន់ស្ទ័រ អាល់-យ៉ាវីដ អាល់-គួរអាន* (ច្បាប់អមតៈរបស់គួរអាន) ។

សំណួរ ៣៦ - តើអាចវែកញែកតោហ្គីដូដាច់ឡែកពីស្ត្រីរិក បានដូចម្តេច ?

ចម្លើយ

សំខាន់បំផុតក្នុងការសិក្សាតោហ្គីដូនិងស្ត្រីរិក គឺការស្គាល់លក្ខណៈ វិនិច្ឆ័យឲ្យដឹងច្បាស់ថាអ្វីគឺតោហ្គីដូ អ្វីគឺស្ត្រីរិក ពីព្រោះ បើពុំបាន ដោះស្រាយបញ្ហាដ៏សំខាន់នេះជាមុនសិនទេ នឹងពុំអាចដោះស្រាយរឿង នានាដែលពាក់ព័ន្ធនឹងលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យបានដែរឡើយ ។ យើងនឹង អធិប្បាយ តោហ្គីដូ និង ស្ត្រីរិក ក្នុងអត្ថន័យផ្សេង តែខ្លីៗ ។

១. តោហ្គីដូសំខាន់បំផុត (تذ)

តោហ្គីដូសំខាន់បំផុតគឺ:

ក. អល់ឡោះហ្គី យោលតាមសម្តីរបស់អស់លោកអ្នកប្រាជ្ញខាង សាសនា (មូតាកាល់លីមូន) គឺ "វ៉ាហ្គីប អាល់-វូយូដូ (واجب الوجود)" (មាន ន័យថា បុគ្គលចាំបាច់បំផុត) គឺព្រះដែលមានតែព្រះអង្គមួយគត់ ព្រះ អង្គមិនមានដៃគូទេ ពុំមានអ្វីដូចព្រះអង្គឡើយ ។ នេះគឺតោហ្គីដូដូច អល់ឡោះហ្គីមានព្រះបន្ទូលនៅក្នុងព្រះមហាគម្ពីរគួរអាន គឺ:

³²⁷ សូរ៉ាត្ត អាល់-បាក្គីរ៉ាត្ត 2:251 ។

لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ

"ពុំមានអ្វីដូចព្រះអង្គឡើយ ៤២:១១ ។"³²⁸

وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ

"ពុំមានអ្វី [សព្វសត្វដែលមាននៅលើមេឃទាំងឡាយ នៅលើផែនដី និងនៅក្នុងចន្លោះទាំងពីរនោះ] ដូចព្រះអង្គឡើយ ១១២:៤ ។"³²⁹

តៅហ្វីដូ នេះ បកស្រាយក្នុងន័យតៅហ្វីដូរាប់ចំនួន ពោលគឺ អល់ឡោះហ្គា គឺព្រះតែមួយ មិនមានព្រះពីរទេ បែបនេះនោះ មិនសក្តិសមនឹងឋានៈរបស់ព្រះជាធំបំផុតទេ ។

ខ. ព្រះសារធាតុរបស់អល់ឡោះហ្គា គឺជាសូនតែមួយ មិនចម្រុះលាយឡំទេ ពីព្រោះ ប្រសិនបើអត្តិភាពណាមួយចម្រុះដោយបែកក្រៅនិងបែកក្នុង បានសេចក្តីថាអត្តិភាពនោះត្រូវការបែកទាំងនោះ ហើយ "ត្រូវការ" សំដៅទៅរក "លទ្ធភាព (គឺអាចប្រព្រឹត្តទៅបាន)" ហើយលទ្ធភាពមានន័យថាត្រូវតែមានមូលហេតុ (علّة)³³⁰ ដូច្នោះ អ្វីៗទាំងនេះមិនសមស្របនឹងឋានៈរបស់ព្រះជាទីចាំបាច់បំផុតទេ (ពោលគឺ ដែលគេត្រូវការឥតចៀសបាន) ។

២. តៅហ្វីដូ ឥទ្ធិពលបង្កបង្កើត (خليفة)

³²⁸ សូរ៉េត្ត អាស្ត្រូ-សូរ៉េ 42:11 ។

³²⁹ សូរ៉េត្ត អាស្ត្រូ-អ៊ីខ្លាស្ត្រ 112:4 ។

³³⁰ នៅក្នុងភាសាទស្សនវិជ្ជា អ្វីៗដែលអាចកើតឡើងបាន (ممكن មុមគីន) នោះជាលទ្ធផល ហើយត្រូវតែមានមូលហេតុ ។ ក្នុងភាសាអ្នកប្រាជ្ញខាងសាសនា អ្វីៗដែលត្រូវបង្កើតក្នុងពេលវេលានោះជាលទ្ធផល ហើយវាត្រូវតែមានមូលហេតុ ។

តោហ្គីដូឥទ្ធិពលបង្កបង្កើតជាលំដាប់ថ្នាក់មួយក្នុងតោហ្គីដូ ដែលសតិ
ប្រាជ្ញាទទួលយកបាន ហើយដែលគេបង្ហាត់បង្រៀននៅក្នុងទំនៀម
ទម្លាប់ ។

យោលតាមទ្រឹស្តីសតិប្រាជ្ញា សព្វសារពើផ្សេងពីអល់ឡោះហ្គីដូនៅក្នុង
ចំពូកមួយដែលគ្មានសុក្រិតភាព គ្មានប្រណិតភាព ។ សព្វសារពើមាន
ដើមកំណើតចេញមកពីប្រភពនៃព្រះគុណរបស់ព្រះ ដ៏មានព្រះហឫទ័យ
ទូលំទូលាយដែលមានសារៈសំខាន់បំផុត ។ អាស្រ័យហេតុនេះ សុក្រិត
ភាពនិងប្រណិតភាព ដែលយើងមើលឃើញក្នុងលោកនេះជាកម្មសិទ្ធិ
របស់ព្រះអង្គ ។

អាយ៉ាស្កុរអានច្រើនស្តីអំពីតោហ្គីដូឥទ្ធិពលបង្កបង្កើត ។ យើងសូមលើក
អាយ៉ាស្កុរទាំងនេះមកបង្ហាញជូន គឺ៖

قُلِ اللَّهُ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ وَهُوَ الْوَاحِدُ الْقَهْرُ

"ចូរអ្នកថ្លែងថា៖ "អល់ឡោះហ្គីដូជាអ្នកបង្កើតសព្វសារពើ (អ្វីដែលមាននៅ
លើមេឃនិងផែនដីនិងក្នុងចន្លោះទាំងពីរនោះ) ។ ព្រះអង្គគឺព្រះតែមួយគត់
ព្រះអង្គជាព្រះគ្រប់គ្រងជាធំបំផុត ។"³³¹

ដូច្នេះ រឿងតោហ្គីដូឥទ្ធិពលបង្កបង្កើត ជាទូទៅ មិនត្រូវពួកអ្នកប្រាជ្ញខាង
សាសនាទំទាស់ទេ ។ តែត្រូវបញ្ជាក់ថាតោហ្គីដូទាក់ទងនឹងសព្វសារពើ
ដែលត្រូវបង្កើតមកនោះមានន័យពីរគឺ៖

ក. សាហេតុទាំងអស់ដែលមានរវាងសត្វលោកទាំងឡាយនោះ ចេញមក

³³¹ សូរ៉ាត្ត អាវរ៉ាត្ត 13:16 ។

សាហេតុដើម គឺសាហេតុរបស់សាហេតុទាំងអស់ ។ ការពិត ព្រះដែលមិន ចូលចំណុះគេ ព្រះអ្នកបង្កើតសព្វសារពើ គឺអល់ឡោះហ្គ័រ ។ សាហេតុ ដែលកើតមកពីអ្វីផ្សេងពីអល់ឡោះហ្គ័រ លើអ្វីដែលកើតឡើងនោះ កើត មកពីអល់ឡោះហ្គ័រ ដោយសារការអនុញ្ញាតនិងចំណង់របស់ អល់ឡោះហ្គ័រ ។

ទាក់ទងនឹងទ្រឹស្តីនេះ មានប្រព័ន្ធទំនាក់ទំនងហេតុនិងផលនៅក្នុងលោក នេះដែលវិទ្យាសាស្ត្របានបំភ្លឺ ។ ក៏ប៉ុន្តែ ប្រព័ន្ធនេះទាំងមូលអាស្រ័យលើ អល់ឡោះហ្គ័រមួយគត់ ព្រះអង្គជាអ្នកធ្វើឲ្យប្រព័ន្ធនេះកើតមានឡើង ព្រះអង្គជាអ្នកបង្កសាហេតុនិងផល ។

ខ. មានព្រះអ្នកបង្កើតតែមួយគត់ក្នុងលោក គឺអល់ឡោះហ្គ័រ ។ អល់ឡោះហ្គ័រជាសាហេតុដើមបង្អស់ នៃហេតុទាំងឡាយដែលកើតមាន ឡើង និងឥទ្ធិពលរបស់មនុស្សពុំមានលទ្ធផលទៅលើទង្វើព្រះអង្គ ឡើយ ។

អាស្រ័យហេតុនេះ យើងមានតែសាហេតុមួយគត់នៅក្នុងលោកដែល ផ្លាស់សព្វសារពើដែលវិទ្យាសាស្ត្រហៅថាមូលហេតុធម្មជាតិ ។

ការបកស្រាយតៅហ្គីដូឥទ្ធិពលបង្កបង្កើតនេះ ជាការបកស្រាយរបស់អល់ លោកអ្នកប្រាជ្ញអាស្ត្រូមូយក្រុម តែអល់លោកដ៏ល្បីដូចជា អ៊ីម៉ា អាល់- ហ្គារីម៉ែនី (امام الحرمين)³³² ហើយថ្មីនេះ ស្តែខ្ញុំ មូហាំម៉ាដូ អាប់ខុះហ្គា (محمد عبده) ជាដើម បានបដិសេធការបកស្រាយនេះនៅក្នុងសៀវភៅលោក ស្តីអំពីតៅហ្គីដូ ហើយទទួលយកការបកស្រាយទីមួយវិញ ។

³³² សូមមើលសៀវភៅរបស់លោក ស្ត្រូស្តវីសតានី (الشهرستاني) អាល់-មីឡាល់ វ៉ា អាស័-ណាហ្គាល់ (الملل و النحل) ជុំទី ១ ។

៣. តោហ្គីដូរៀបចំ (تدبير)

សព្វសារពើដែលត្រូវបង្កើតមក ជាកម្មសិទ្ធិជាចមុខរបស់អល់ឡោះហ្គីដូរ រីឯការរៀបចំសណ្តាប់ធ្នាប់របស់សត្វលោក ក៏ជាកម្មសិទ្ធិរបស់ព្រះអង្គដែរ ។ នៅក្នុងលោកមានតែព្រះអ្នករៀបចំមួយគត់ ភ័ស្តុតាងតែមួយដែលបញ្ជាក់រឿងតោហ្គីដូរឥទ្ធិពលបង្កបង្កើតនោះ ក៏បញ្ជាក់រឿងតោហ្គីដូររៀបចំដែរ ។

អាយ៉ាស្តុគួរអានច្រើនចែងថា អល់ឡោះហ្គីដូរតែមួយគត់ជាអ្នករៀបចំលោក គឺ៖

قُلْ أَعْيَرَ اللَّهُ أَبْعَى رَبًّا وَهُوَ رَبُّ كُلِّ شَيْءٍ

"ចូរអ្នកថ្លែងថា៖ "តើខ្ញុំនឹងបូងស្ងួតម្ចាស់ផ្សេងពីអល់ឡោះហ្គីដូរ ថ្វីបើព្រះអង្គជាព្រះម្ចាស់សព្វសារពើ?" ៦:១៦៤ ។"³³³

វិធីបកស្រាយទាំងពីរ ក្នុងការបកស្រាយតោហ្គីដូរឥទ្ធិពលបង្កបង្កើតនោះ ត្រូវប្រើសម្រាប់បកស្រាយតោហ្គីដូររៀបចំដែរ ។ យើងយល់ឃើញថា ខ្លឹមសាររបស់តោហ្គីដូររៀបចំនោះ ក៏ជាកម្មសិទ្ធិជាចមុខរបស់អល់ឡោះហ្គីដូរដែរ ។

នៅក្នុងដំណើរការជីវិត ការរៀបចំបន្ទាប់បន្សំគ្រប់ប្រភេទអាចប្រព្រឹត្តទៅបានអាស្រ័យតែលើចំណង់ និងការអនុញ្ញាតរបស់អល់ឡោះហ្គីដូរមួយគត់ ។ ព្រះមហាគម្ពីរគួរអានក៏ចែងអំពីការរៀបចំរបស់អល់ឡោះហ្គីដូរនេះដែរ គឺ៖

فَالْمَدْرَبَاتِ أَمْرًا

³³³ សូរ៉ាហ្គីត្ត អាស់-អាស៊ីហ្គី 6:164 ។

"បណ្តាអ្នកសម្រួលការកិច្ច ៧៩:៥ ។"³³⁴

៤. តោហ្គីដូអំណាច

តោហ្គីដូអំណាចមានន័យថា អំណាចជាកម្មសិទ្ធិរបស់អល់ឡោះហ្គីដូ ហើយព្រះអង្គមួយគត់ជាម្ចាស់របស់សត្វលោកទាំងអស់ ដូចគ្នាអាន ចែងថា៖

إِنِ الْحُكْمُ لِلَّهِ

"ការវិនិច្ឆ័យនៅលើអល់ឡោះហ្គីដូមួយគត់ ១២:៤០ ។"³³⁵

អាស្រ័យហេតុនេះ អំណាចចង្រ្កតកើតមានឡើងបានដោយសារព្រះ បំណងព្រះអង្គ ដើម្បីនឹងឲ្យបុគ្គលល្អត្រឹមត្រូវគ្រប់គ្រងសហគមន៍ និង ដឹកនាំទៅកាន់សុខុមាលភាពនិងសុក្រិតភាព ដូចគ្នាអានចែងថា៖

يَا دَاوُدُ إِنَّا جَعَلْنَاكَ خَلِيفَةً فِي الْأَرْضِ فَاحْكُم بَيْنَ النَّاسِ بِالْحَقِّ

"ដូរដូអីយ ពិតណាស់ យើងបានតែងតាំងអ្នកជាខ្ញុំលីហូ(អ្នកគ្រប់គ្រង) លើផែនដី ។ ចូរអ្នកកាត់សេចក្តីរវាងមនុស្សទាំងឡាយដោយសេចក្តី ពិត ៣៨:២៦ ។"³³⁶

៥. តោហ្គីដូគោរព

តោហ្គីដូគោរពមានន័យថា បុគ្គលជាទីគោរពជាចាំបាច់មិនអាចអត់បាន

³³⁴ សូរ៉េ:ត្តិ អាន់-ណាស្តីអុត 79:5 ។

³³⁵ សូរ៉េ:ត្តិ យូស៊ីហូ 12:40 ។

³³⁶ សូរ៉េ:ត្តិ ស្វដូ 38:26 ។

និងព្រះដែលគេត្រូវតែតាមគឺអស់ឡោះហ្ន៎^{عز} ។

អាស្រ័យហេតុនេះ ការចាំបាច់ត្រូវតែគោរពបុគ្គលចំពូកនេះ ដូចជាព្រះសាស្តា^{صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم} អ៊ីម៉ា នីតិវិទូ (ហ្វាត្វិះហ្ន៎) ម្តាយនិងឪពុក ជាដើមជាទង្វើដែលព្រះអង្គ^{عز} បានដាក់មកឲ្យធ្វើ ហើយវាមកពីព្រះបំណងរបស់ព្រះអង្គ^{عز} ។

៦. តៅហ្ន៎ដូនីតិកម្ម

តៅហ្ន៎ដូនីតិកម្មមានន័យថា សិទ្ធិបង្កើតច្បាប់ជារបស់អស់ឡោះហ្ន៎^{عز} មួយគត់ ។ អាស្រ័យហេតុនេះ ព្រះគម្ពីរយើង (គឺគូរអាន) ចាត់ទុកច្បាប់ណាដែលនៅក្រៅប្រកខណ្ឌព្រះរាជក្រឹត្យ ជាប្រភពនៃបទក្បត់សាសនា ជាបទល្មើសនិងអំពើអាក្រក់ គឺ៖

وَمَنْ لَّمْ يَحْكَمْ بِمَا أَنزَلَ اللَّهُ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْكَافِرُونَ

"ជនណាមិនកាត់សេចក្តីតាមអ្វីដែលអស់ឡោះហ្ន៎បានបើកឲ្យដឹងទេ ជនទាំងនោះជាជនបដិសេធសទ្ធា ៥:៤៤ ។"³³⁷

وَمَنْ لَّمْ يَحْكَمْ بِمَا أَنزَلَ اللَّهُ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْفٰسِقُونَ

"ជនណាមិនកាត់សេចក្តីតាមអ្វីដែលអស់ឡោះហ្ន៎បានបើកឲ្យដឹងទេ ជនទាំងនោះជាជនបំពារបំពាន ៥:៤៧ ។"³³⁸

وَمَنْ هُكِّمَ عَلَيْهِ ظُلْمٌ مِّنَ الظَّالِمِينَ

"ជនអ្នកណាមិនកាត់សេចក្តីតាម អ្វីដែលអស់ឡោះហ្ន៎បានបើកឲ្យដឹងទេ

³³⁷ សូរ៉េ:ត្តិ អាល់-ម៉ាអ៊ីដ្តាស្តុ 5:44 ។

³³⁸ សូរ៉េ:ត្តិ អាល់-ម៉ាអ៊ីដ្តាស្តុ 5:47 ។

ជនទាំងនោះជាជនទុច្ចរិត ៥:៤៥ ។"³³⁹

៧. តោហ្គីដូសក្ការៈ (តោហ្គីដូ អ៊ីបាដាស្កូ)

អ្វីដែលសំខាន់បំផុតក្នុងតោហ្គីដូគឺតោហ្គីដូសក្ការៈ និងអត្ថន័យរបស់ពាក្យ អ៊ីបាដាស្កូ (សក្ការៈ) ព្រោះមុស្លីមទាំងអស់មូលមតិគ្នាថាគោលដៅតែមួយ គត់នៃសក្ការៈ (អ៊ីបាដាស្កូ) គឺអល់ឡោះហ្គ័រ មិនសក្ការៈបុគ្គលណាក្រៅពី ព្រះអង្គ ឡើយ; ព្រះគម្ពីរគូរអានចែងអំពីរឿងនេះថា៖

إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ

"ព្រះអង្គទេដែលអស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំគោរពបូជា (ស្តាប់បង្គាប់) ព្រះអង្គ ទេដែលអស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំអង្វរសូមនូវជំនួយ ១:៥ ។"³⁴⁰

ព្រះអាយ៉ាស្កូគូរអានបញ្ជាក់ថា រឿងនេះជាគោលការណ៍តែមួយក្នុង បេសកកម្មរបស់ព្រះសាស្តាទាំងអស់ ព្រះសាសនៈទូតទាំងអស់មាន ករណីយកិច្ចផ្សព្វផ្សាយរឿងនេះ ។ ព្រះគម្ពីរគូរអានចែងអំពីរឿងនេះថា៖

وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَسُولًا أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا الطُّغُوتَ

"យើងបានបញ្ជូនសាស្តាមួយរូបទៅរកសហគមន៍នីមួយៗ [ថ្លែងប្រាប់ពួក គេថា៖] "ចូរអស់លោកគោរពបូជាអល់ឡោះហ្គ័រ ហើយចូរចោលភ្នំគូត (រូប បដិមា ចៅហ្វាយ មនុស្ស វត្ថុដែលជាខ្មោច ព្រាយបិសាច) ១៦:៣៦ ។"³⁴¹

ដោយហេតុនេះ ការគោរពសក្ការៈចំពោះតែអល់ឡោះហ្គ័រមួយគត់ មិន គោរពសក្ការៈបុគ្គលណាផ្សេងឡើយនោះ ជាទ្រឹស្តីមិនអាចប្រកែកបាន

³³⁹ សូរ៉េវ៉ាត្តិ អាល់-ម៉ាអ៊ីដាស្កូ 5:45 ។

³⁴⁰ សូរ៉េវ៉ាត្តិ អាល់-ហ្វាទីហ្គាស្កូ 1:5 ។

³⁴¹ សូរ៉េវ៉ាត្តិ អាន់-ណាស្កូល 16:36 ។

ហើយជាលក្ខខណ្ឌចាំបាច់អត់មិនបានរបស់តៅហ្វីដូ ។ បើគ្មានលក្ខខណ្ឌ
នេះទេ ពុំមានតៅហ្វីដូទេ ។

តើមានលក្ខខណ្ឌអ្វីខ្លះដើម្បីវែកញែកឲ្យដឹង "សក្ការៈ (អ៊ីបាដូស៊ី)" ?

ឧទាហរណ៍ តើថើបដៃលោកគ្រូ ឪពុកម្តាយ អស់លោកអ្នកប្រាជ្ញ ឬ
សម្តែងសេចក្តីគោរពឯទៀត ចំពោះបុគ្គលដែលមានសិទ្ធិលើខ្លួនយើង
នោះត្រូវចាត់ទុកជាការគោរពសក្ការៈជាព្រះអស់បុគ្គលទាំងនេះដែរទេ ?

តើអាចចាត់ទុកសក្ការៈក្នុងន័យដាក់ខ្លួន គោរពយ៉ាងជ្រាលជ្រៅ បានទេ ឬ
ផ្ទុយទៅវិញ តើមានចំណុចសំខាន់ណាមួយនៅក្នុងទង្វើនេះទេដែល - បើ
ពុំមានចំណុចសំខាន់នេះទេ ការសម្តែងសេចក្តីគោរព ទោះជាក្រាប
ប្រណិប័តន៍ក៏ដោយនោះ - ពុំមានន័យថាសក្ការៈព្រះទេ ?

តើចំណុចសំខាន់នោះគឺអ្វី ដែលអាចធ្វើឲ្យការដាក់ខ្លួននិងការសម្តែង
សេចក្តីគោរពជ័ជ្រាលជ្រៅនោះទៅសក្ការៈព្រះបាន ?

ការយល់ច្រឡំអំពីរឿងសក្ការៈ

អ្នកនិពន្ធមួយចំនួនបកស្រាយ អ៊ីបាដូស៊ី (សក្ការៈ) ថា "បន្ទាបខ្លួន" ឬ
"ដាក់ខ្លួនណាស់" តែអស់លោកទាំងនេះខុសក្នុងការបកស្រាយអាយ៉ាស់
គួរអានខ្លះ គឺ៖

وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلَائِكَةِ اسْجُدُوا لِآدَمَ

"កាលយើងបានត្រាស់ទៅអស់ទេវតាថា៖ "ពួកអ្នកចូរក្រាបប្រណិប័តន៍

អាដូរ៉ា ២:៣៤ ។³⁴²

ការក្រាបប្រណិប័តន៍អាដូរ៉ា មានបែបបទដូចការក្រាបប្រណិប័តន៍ ដែរ ។ បែបបទក្រាបប្រណិប័តន៍ទីមួយមានន័យសម្តែងសេចក្តីគោរពនិង ការដាក់ខ្លួន រីឯបែបបទក្រាបប្រណិប័តន៍ទីពីរមានន័យសក្ការៈ ភក្តីភាព ។

ហេតុអ្វីការក្រាបប្រណិប័តន៍ដូចគ្នាទាំងពីរនេះមានន័យខុសគ្នា ?

គួរអានចែងថា៖ "យ៉ាកូប បានក្រាបប្រណិប័តន៍ណាប៊ីយូស៊ីហ្វ ជាមួយកូនៗព្រះអង្គ គឺ៖

وَرَفَعَ أَبَوَيْهِ عَلَى الْعَرْشِ وَخَرُّوا لَهُ سُجَّدًا وَقَالَ يَا أَبَتِ هَذَا تَأْوِيلُ رُءْيَايَ مِنْ قَبْلُ قَدْ جَعَلَهَا رَبِّي حَقًّا

"គេបានអញ្ជើញមាតាបិតារបស់គេឡើងទៅលើបល្ល័ង្ក ហើយពួកគេស្រុត ខ្លួនចុះក្រាបថ្វាយបង្គំចំពោះមុខគេ ។ គេបានថ្លែងថា៖ "លោកឪពុកនេះគឺ អត្ថន័យរបស់ស្តីរបស់កូនកាលពីមុន ។ ព្រះម្ចាស់ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យវាទៅជា ពិត ។"³⁴³

គួរអានរំលឹកអំពីសម្តីរបស់យូស៊ីហ្វ កាលព្រះអង្គ សុបិនឃើញ ផ្កាយដប់ពីរដួង ថ្ងៃនិងខែ ក្រាបប្រណិប័តន៍ព្រះអង្គ ។ គួរអានចែង អំពីសម្តីយូស៊ីហ្វ ថា៖

إِنِّي رَأَيْتُ أَحَدَ عَشَرَ كَوْكَبًا وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ رَأَيْتُهُمْ لِي سَاجِدِينَ
"ខ្ញុំបានឃើញ [ក្នុងសុបិន] ផ្កាយដប់មួយ ដួងអាទិត្យនិងដួងចន្ទក្រាប

³⁴² សូរ៉េត្ត អាល់-បាក្តីរ៉េត្ត 2:34 ។

³⁴³ សូរ៉េត្ត យូស៊ីហ្វ 12:100 ។

ថ្វាយបង្គំខ្ញុំ ១២:៤ ។³⁴⁴

យូស៊ីហ្វ ចាត់ទុក ការក្រាបប្រណិប័តន៍របស់សាច់សាលោហិតរបស់ព្រះ
អង្គ ៤ នេះជាការបកស្រាយសុបិនព្រះអង្គ ៤ ដែលទៅជាពិត ផ្កាយដប់
មួយដួងគឺបងៗព្រះអង្គ ៤ ទាំងដប់បួនមួយនាក់ ថ្ងៃនិងខែគឺបិតានិងមាតា
ព្រះអង្គ ៤ ។

មិនត្រឹមតែបងៗរបស់យូស៊ីហ្វ ៤ ទេ ដែលក្រាបប្រណិប័តន៍ព្រះអង្គ ៤
យ៉ាក្នុងគូប ៤ បិតាព្រះអង្គ ៤ ក៏ក្រាបប្រណិប័តន៍ព្រះអង្គ ៤ ដែរ ។
ហេតុអ្វីការក្រាបប្រណិប័តន៍ ដែលជាការសម្តែងសេចក្តីគោរពដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់
នោះ ពុំមានន័យថាសក្តារព្រះ ?

ការឆ្លើយដោះសាអាក្រក់ជាងបាប

ក្រុមអ្នកនិពន្ធដែលយើងបាននិយាយខាងលើនេះ មិនមានពាក្យអ្វីឆ្លើយ
តប ក៏បាននិយាយថាការដាក់ខ្លួនបែបនេះជាការធ្វើតាមព្រះបញ្ជារបស់
អល់ឡោះហ្គ័ ៤ ហើយមិនត្រូវចាត់ទុកជាអំពើស្ម័គ្រចិត្តទេ ។
ចម្លើយនេះហាក់ដូចជាឆ្គង ពន្លឺភក្តីពេក តើអល់ឡោះហ្គ័ ៤ អាចដាក់ព្រះ
រាជបញ្ជាឲ្យធ្វើអំពើស្ម័គ្រចិត្តបានដូចម្តេចទៅ ?

ព្រះមហាគម្ពីរចែងថា៖

قُلْ إِنَّ اللَّهَ لَا يَأْمُرُ بِالْفَحْشَاءِ أَتَقُولُونَ عَلَى اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ
"ចូរអ្នកផ្អែង[ប្រាប់ពួកគេ]ថា៖ "អល់ឡោះហ្គ័មិនបញ្ជាឲ្យធ្វើអំពើលាមក
ទេ ។ តើអស់លោកនិយាយទម្លាក់ទៅលើអល់ឡោះហ្គ័នូវអ្វីដែលអស់

³⁴⁴ សូរ៉េត្ត យូស៊ីហ្វ 12:4 ។

លោកពុំដឹងទេនោះឬ ? ៧:២៨"³⁴⁵

តាមទ្រឹស្តី ព្រះរាជបញ្ជារបស់អល់ឡោះហ្គ័រមិនផ្លាស់ប្តូរខ្លឹមសាររបស់
ទង្វើទេ ។ ប្រសិនបើការក្រាបប្រណិប័តន៍អ្នកណាមួយមានន័យថាគោរព
សក្ការៈអ្នកនោះជាព្រះ ហើយអល់ឡោះហ្គ័រដាក់ព្រះបញ្ជាឲ្យធ្វើបែបនេះ
មែន បានសេចក្តីថានេះជាព្រះរាជបញ្ជាឲ្យគោរពសក្ការៈអ្នកនោះជា
ព្រះ ។

ដោះស្រាយបញ្ហាន័យមិនច្បាស់លាស់ និងអត្ថន័យពិត របស់សក្ការៈព្រះ (អ៊ីបាដូស្ត)

រហូតមកដល់ពេលនេះ យើងបានឃើញថាការហាមគោរពសក្ការៈផ្សេងពី
អល់ឡោះហ្គ័រ ជាការហាមតែមួយរបស់សាសនាទាំងអស់ក្នុងលោក
ដែលគោរពសក្ការៈព្រះតែមួយ ។ ម្យ៉ាងទៀត ដែលអស់ទេវតាក្រាប
ប្រណិប័តន៍អាដ្វាំស្ត្រី យ៉ាក្តីក្នុងស្ត្រី និងកូនៗព្រះអង្គក្រាប
ប្រណិប័តន៍យូស៊ីហ្វនោះមិនត្រូវចាត់ទុកជាទង្វើសក្ការៈព្រះទេ ។

ហេតុអ្វីបានជាទង្វើតែមួយមានន័យច្រើន ?

អាយ៉ាស្ត្រូអានបញ្ជាក់យ៉ាងច្បាស់ថា សក្ការៈព្រះ (អ៊ីបាដូស្ត) គឺសេចក្តី
គោរពចំពោះអត្តិភាពដែលចាត់ទុកជាព្រះ ដែលទង្វើរបស់អត្តិភាពនោះ
ត្រូវចាត់ទុកជាទង្វើព្រះ ។ ដូច្នេះ ជឿអល់ឡោះហ្គ័រនិងជឿថាព្រះអង្គ
អាចធ្វើទង្វើព្រះបានជាមូលដ្ឋានបឋម ផ្សំនឹងសេចក្តីគោរព មានន័យថា
សក្ការៈព្រះ ។

³⁴⁵ សូរ៉េត្ត អាល់-អាក្តរ៉ហ្វ 7:28 ។

អ្នកពហុទេពនិយមក្នុងលោកសម្តែងសេចក្តីគោរពចំពោះអត្តិភាព ដែល
ពួកគេគិតថាត្រូវព្រះបង្កើតមក ដែលពួកគេគិតថាអាចជួយធ្វើអន្តរាគមន៍
ឲ្យបាន ហើយយ៉ាងហោចណាស់អាចលុបលាងបាបបាន ។

ពួកពហុទេពនិយមបាបីលតែងតែសក្ការៈវត្ថុនៅលើមេឃ ចាត់ទុកវត្ថុទាំង
នេះជា "ម្ចាស់ (باب) អាបាប៍" ពួកគេជាជាង "ព្រះអ្នកបង្កើត" តែចាត់ទុក
ថាវត្ថុទាំងនេះមានមុខងារត្រួតត្រានិងចាត់ចែងរឿងលោកនិងមនុស្ស ។

រឿងណាប៊ីអ៊ីបរ៉ូហ្វីម^{២៤៤} និងការសន្ទនារបស់ព្រះអង្គ^{២៤៥}ជាមួយមនុស្ស
មួយក្រុមដែលពុំដែលចាត់ទុកថ្ងៃ ខែនិងផ្កាយជាព្រះទេ តែជាសត្វលោក
មានឥទ្ធិពលដែលព្រះអ្នកបង្កើតលោកផ្ទេរអំណាចឲ្យ ។

អាយ៉ាស៊ូគូរអានដែលចែងអំពីការសន្ទនារបស់អ៊ីបរ៉ូហ្វីម^{២៤៤} ជាមួយពួក
ពហុទេពនិយមបាបីលបញ្ជាក់ន័យលើពាក្យ "រ៉ប៍"³⁴⁶ ដែលមានន័យថា
ម្ចាស់ អ្នកត្រួតត្រា ។

ពួកអាវ៉ាប៍ហៅម្ចាស់ផ្ទះថា "រ៉ប៍ អាល-បៃត៍" ម្ចាស់ចម្ការថា "រ៉ប៍ អាល-
ដួយអុស្ត" ពីព្រោះការត្រួតត្រាផ្ទះនិងចម្ការជាភារៈរបស់ម្ចាស់ ។

ដោយចែងថា អល់ឡោះហ្វា^{២៤៦}ជាអ្នកត្រួតត្រាមួយគត់របស់លោកនោះ
ព្រះមហាគម្ពីរគូរអានប្រឆាំងពួកពហុទេពនិយម ហើយហៅពួកគេមក
គោរពសក្ការៈអល់ឡោះហ្វា^{២៤៦}តែមួយថា៖

إِنَّ اللَّهَ رَبِّي وَرَبُّكُمْ فَأَعْبُدُوهُ هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ
"ពិតណាស់ អល់ឡោះហ្វាជាព្រះម្ចាស់ខ្ញុំនិងជាព្រះម្ចាស់អស់លោក ។

³⁴⁶មើលសូរ៉ាហ្វា អាល-អាស៊ីហ្វា 6:76-78 ។

ដូច្នេះចូរអស់លោកគោរពបូជាព្រះអង្គ ។ នេះជាមាគ៌ាគ្រង់ត្រូវ^{៣:៥១} ។"³⁴⁷

ذَٰلِكُمُ اللَّهُ رَبُّكُمْ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ خَلَقَ كُلَّ شَيْءٍ فَأَعْبُدُوهُ
"នេះគឺអស់ឡោះហ្ន៎ ព្រះម្ចាស់ពួកអ្នក ។ ពុំមានព្រះទេក្រៅពីព្រះអង្គ អ្នក
បង្កើតសព្វសារពើ ។ ដូច្នេះចូរពួកអ្នកគោរពសក្ការៈព្រះអង្គ^{៦:១០២} ។"³⁴⁸

لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ يُحْيِي وَيُمِيتُ رَبُّكُمْ وَرَبُّ آبَائِكُمُ الْأَوَّلِينَ
"មិនមានព្រះទេក្រៅពីព្រះអង្គ ព្រះអង្គប្រទានជីវិត ព្រះអង្គប្រទានសេចក្តី
ស្លាប់ ព្រះម្ចាស់របស់ពួកអ្នកនិងព្រះម្ចាស់របស់បណ្តាជួនភាពពួកអ្នក
ដំបូង ។"³⁴⁹

وَقَالَ الْمَسِيحُ بَنِي إِسْرَائِيلَ اعْبُدُوا اللَّهَ رَبِّي وَرَبَّكُمْ
"រីឯអាល់-ម៉ាស៊ីស៊ីបានថ្លែងថា៖ "បណ្តាកូនចៅអ៊ុសរ៉ាអ៊ុលអ៊ីយ ចូរអស់
លោកគោរពសក្ការៈអស់ឡោះហ្ន៎ ព្រះម្ចាស់របស់ខ្ញុំនិងរបស់អស់លោក
ដំបូង ។"³⁵⁰

ពិតប្រាកដណាស់ សេចក្តីគោរពគ្រប់ប្រភេទចំពោះបុគ្គលណាម្នាក់ដោយ
មិនចាត់ទុកបុគ្គលនោះជាព្រះ មិនប្រកបដោយទង្វើរបស់ព្រះទេនោះ
មិនអាចចាត់ទុកសេចក្តីគោរពនេះជាទង្វើសក្ការៈព្រះបានទេ ទោះបី
សេចក្តីគោរពមានកម្រិតខ្ពស់ប៉ុណ្ណាក៏ដោយ ។

³⁴⁷ សូរ៉េវ៉ាត្តិ អាល់ អ៊ីមរ៉ន 3:51 ។
³⁴⁸ សូរ៉េវ៉ាត្តិ អាល់-អាន់អុំ 6:102 ។
³⁴⁹ សូរ៉េវ៉ាត្តិ អាដ្វ័-ខ្លូខ្លន់ 44:8 ។
³⁵⁰ សូរ៉េវ៉ាត្តិ អាល់-ម៉ាអ៊ីដ្វាស្ត 5:72 ។

អាស្រ័យហេតុនេះ សេចក្តីគោរពរបស់កូនចំពោះឪពុកម្តាយ ឬសេចក្តី
គោរពរបស់អ៊ុមម៉ាតូចំពោះព្រះសាស្តា عليه السلام នោះ មិនអាចបកស្រាយបានទេ
ថាវាជាទង្វើគោរពសក្ការៈព្រះ ។

ដូច្នោះ ការស្វែងរកពរជ័យសិរីសួស្តីតាមរយៈសិរីវត្ថុរបស់សន្តបុគ្គលជំនិត
របស់អល់ឡោះហ្គ័រ جبار ការបើបទ្វារបូជនីយដ្ឋាននិងព្រះចេតិយរបស់សន្ត
បុគ្គលទាំងនេះ ការសូមជួយធ្វើអន្តរាគមន៍ពីបុគ្គលជំនិតរបស់ឡោះហ្គ័រ جبار
(តារ៉ាស់ស៊ីល) ការសូមឲ្យបារបរិសុទ្ធរបស់អល់ឡោះហ្គ័រ جبار ជួយ ការរំលឹក
ខួបកំណើតឬខួបទិវង្គតរបស់សន្តបុគ្គល ដែលមនុស្សអវិជ្ជាមួយចំនួនគិត
ថាជាអំពើស្ម័គ្រហែនហាយ ឬជាទង្វើគោរពសក្ការៈផ្សេងពីអល់ឡោះហ្គ័រ جبار
នោះ ពុំមែនជាទង្វើសក្ការៈព្រះផ្សេងពីអល់ឡោះហ្គ័រ جبار ទេ ។

បញ្ជីមាតិកា

អារម្ភកថា ៣

សំណួរ ១ - មួយណាត្រឹមត្រូវ "វ៉ា អ៊ីតរីទី (وعترتي) សន្តតិវង្សខ្ញុំ" ឬ "វ៉ា ស៊ុនណាទី (وسنتي) ប្រពៃណីខ្ញុំ/ស៊ុណាសុខ្ញុំ" ?..... ១៦

សំណួរ ២ - "ស្ត្រីអុស្ត" មានន័យថាអ្វី ? ៣២

សំណួរ ៣ ៖ ហេតុអ្វីចាត់ទុក អាលី អ៊ីបនូ អាប៊ី គ្លីលីប صلوات الله عليه والسلام ជា វ៉ាស្ត្រី (អ្នក ធ្វើតាមមរតកសាសន៍) និងជាអ្នកស្នងប្រះសាស្ត្រា عليه وآله ?..... ៣៦

សំណួរ ៤ ៖ អ៊ីម៉ាគីអ្នកណា ?..... ៤១

សំណួរ ៥ - ហេតុអ្វីស្ត្រីអុស្តថា "អល់ឡីហ្គ្រីមម៉ា ស្រល់លី អុឡា មូហ្គាំម៉ាដូ វ៉ា អុឡា អាលី មូហ្គាំម៉ាដូ" ?..... ៤៤

សំណួរ ៦ - ហេតុអ្វីចាត់ទុកអ៊ីម៉ាជាអរិរុទ្ធបុគ្គល (ម៉ាក្នុស្ត្រីម) ?..... ៤៦

សំណួរ ៧ - ហេតុអ្វីស្ត្រីអុស្តថែម "អាស្តហ្គាដូ អាន់ណា អាលីយ៉ាន វ៉ាលីយុលឡោះហ្គា" នៅក្នុងការប្រកាសស្ត្រីឡាត់ ? ៤៩

សំណួរ ៨ - អ្នកណាទៅ ម៉ាស្តខ្លី សន្តតិវង្សរបស់មូហ្គាំម៉ាដូ ? ហេតុអ្វីអស់ លោករង់ចាំម៉ាស្តខ្លីនេះដើមឡើង ?..... ៥៣

សំណួរ ៩ - បើស្ត្រីអុស្តត្រូវមែននោះ ហេតុអ្វីមានគ្នាតិច ហេតុអ្វីមុស្លីមក្នុង លោកមិនទទួលស្គាល់ពួកគេ ? ៥៦

សំណួរ ១០ - អ្វីទៅវ៉ាដូអុស្ត (និវត្តន៍) ហេតុអ្វីជឿនិវត្តន៍ ?..... ៥៩

សំណួរ ១១ - អ្វីទៅស្នាហ្វាអុស្ត (ការធ្វើអន្តរាគមន៍ شفاعة) ដែលអស់ លោកជឿនោះ ? ៦៧

សំណួរ ១២ - តើសូមឲ្យអ្នកជួយធ្វើអន្តរាគមន៍ស្របច្បាប់ជួយធ្វើ អន្តរាគមន៍ឲ្យនោះជាអំពើស្ត្រីរិកទេ ? ៧០

សំណួរ ១៣ - តើស្វែងរកជំនួយពីអ្នកផ្សេងពីអល់ឡោះហ្គា ع នោះជាអំពើ ហ៊ុនហាយ (ស្ត្រីរិក) មួយប្រភេទទេ ?..... ៧៦

សំណួរ ១៤ - តើសូមជំនួយពីអ្នកណាមួយស្មើនឹងធ្វើសក្ការៈអ្នកនោះ ស្មើ

នឹងអំពើហ៊ុនហាយ (ស្ត្រីរិក) ទេ ?.....៧៩

សំណួរ ១៥ - អ្វីទៅ "បាដា (بدا)" ហេតុអ្វីជឿបាដា ?..... ៨៦

សំណួរ ១៦ - តើស្ត្រីអ្នកសុំជឿថាគួរអានត្រូវកែ (តាស៊ីរិហ្ស (تحريف) ឬ ?... ៩០

សំណួរ ១៧ - តើស្ត្រីអ្នកសុំយល់ឃើញយ៉ាងណាអំពីស្នំហ្វាបាសុំ(الصحابه)
សារករបស់ព្រះសាស្តា صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم ?..... ១០២

សំណួរ ១៨ - អ្វីទៅអត្ថន័យរបស់មុតអ្នកសុំ (المتعہ) អាពាហ៍
ពិពាហ៍មានកំណត់) ហេតុអ្វីស្ត្រីអ្នកសុំចាត់ទុកថាស្រប ច្បាប់ ? ១១២

សំណួរ ១៩ - ហេតុអ្វីស្ត្រីអ្នកសុំក្រាបប្រណិប័តន៍លើដី ទូរបាសុំ ?..... ១២២

សំណួរ ២០ - ពេលស្ត្រីយ៉ាវ៉ាសុំ ហេតុអ្វីស្ត្រីអ្នកសុំថើបទ្វារ
និងជញ្ជាំងបូណ៌ជដ្ឋានរបស់អេលីយ៉ា ស្វែងរកពរជ័យ ដោយទង្វើនេះ ?
..... ១២៦

សំណួរ ២១ - តើសាសនាដាច់ឡែកពីនយោបាយទេ ក្នុង
សាសនាអ៊ីស្លាម ?១៣២

សំណួរ ២២ - ហេតុអ្វីស្ត្រីអ្នកសុំចាត់ទុកកូនទាំងពីររបស់ អូលី អ៊ីបនូ អាប៊ី
គ្លីលីប (ហ្វាសាន់និងហ្វាសែន عليه السلام) ជា
"កូនរបស់ព្រះសាស្តា صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم អល់ឡោះហ្វ៊ា عز وجل" ? ១៤០

សំណួរ ២៣ - ហេតុអ្វីស្ត្រីអ្នកសុំជឿថាខ្ញុំលីហ្វាសុំជាមុខ
តំណែងត្រូវតែងតាំងដោយអល់ឡោះហ្វ៊ា عز وجل ? ១៤៨

សំណួរ ២៤ - តើស្បថផ្សេងពីចំពោះព្រះនាមអល់ឡោះហ្វ៊ា
ﷺ ជាអំពើហ៊ុនហាយ (ស្ត្រីរិក) ទេ ?..... ១៥២

សំណួរ ២៥ - តារ៉ាស់ស៊ូល (توسل) ការពឹងមិត្ត អល់ឡោះហ្វ៊ា عز وجل
មិនមែនអំពើហ៊ុនហាយ (គឺស្ត្រីរិក) និងជា ករណីកែប្រែ (គឺប៊ីដូអ្នកសុំ)
នៅក្នុងសាសនាទេ ? ១៥៩

សំណួរ ២៦ - តើធ្វើបុណ្យខួបកំណើតរបស់មិត្តជំនិត
របស់អល់ឡោះហ្វ៊ា عز وجل ជាអំពើហ៊ុនហាយ ឬជាការកែប្រែ (ប៊ីដូអ្នកសុំ)
ក្នុងសាសនាទេ ? ១៦៨

- សំណួរ ២៧ - ហេតុអ្វីស្ត្រីអូស្ត្រូឡីយ៉ាត្រូវប្រាំដងក្នុងមួយថ្ងៃ ក្នុងបីពេល ?
 ១៧៣
- សំណួរ ២៨ - តើនីតិក្រម (គឺច្បាប់ហ្វ្រែងស្វីស) ស្ត្រីអូស្ត្រូ
 ចេញមកពីប្រភពណា ? ១៨៧
- សំណួរ ២៩ - តើ អាថ្នី ត្រីលីប បានទទួលអនិច្ចកម្មជាអ្នក មានសទ្ធាទេ
 ដើម្បីអស់លោកអាចស្ត្រីយ៉ាវ៉ាស្ត្រូលោក បាននោះ ? ២១៤
- សំណួរ ៣០ - តើស្ត្រីអូស្ត្រូយ៉ាវ៉ាស្ត្រូលោក បាននោះ ? ២១៤
- សំណួរ ៣១ - តើស្ត្រីអូស្ត្រូយ៉ាវ៉ាស្ត្រូលោក បាននោះ ? ២១៤
- សំណួរ ៣២ - ហេតុអ្វីម៉ាស្ត្រូប្រាប់យ៉ាកូប្រាប់យ៉ាកូប្រាប់យ៉ាកូប្រាប់
 របស់រដ្ឋមន្ត្រីរបស់សាធារណរដ្ឋអ៊ីស្លាម នៃប្រទេស អ៊ីរ៉ង់ ? ២៥០
- សំណួរ ៣៣ - តើស្ត្រីអូស្ត្រូចាត់ទុកស្ត្រីឡាត្រូអាល់-វ៉ាត្រេវជា
 ស្ត្រីឡាត្រូអាល់-វ៉ាត្រេវទេ ? ២៥៤
- សំណួរ ៣៤ - តើជឿថាអស់ព្រះសន្តបុគ្គលជំនិតរបស់ អល់ឡោះហ្វ្រែង
 (អាលីយ៉ាអ៊ីអល់ឡោះហ្វ្រែង) មានឥទ្ធិប្បទិ នោះជាបទហ៊ុនហាយ (គឺស្ត្រីរិក)
 ទេ ? ២៥៥
- សំណួរ ៣៥ - យោលតាមទ្រឹស្តីស្ត្រីអូស្ត្រូ ហេតុអ្វីឋានៈ
 អ៊ីម៉ាម៉ាស្ត្រូខ្ពស់ជាងឋានៈសាស្ត្រា(នូប៊ីវ៉ាស្ត្រូ) ? ២៦០
- សំណួរ ៣៦ - តើអាចវែកញែកតៅហ្វ្រែងដាច់ឡែកពីស្ត្រីរិក បានដូចម្តេច ?
 ២៧២